

Važna napomena

U PRILOGU JE PROSPEKT ZA PONUDU VRIJEDNOSNIH PAPIRA. OVAJ DOKUMENT JE STROGO POVJERLJIV I NAMIJENJEN JE SAMO ZA VAŠU UPOTREBU.

VAŽNO: Obavezno pročitati ovu napomenu prije daljnjeg čitanja. Ova napomena odnosi se na Prospekt sadržan na stranicama koje slijede pa vam stoga savjetujemo da ovu napomenu pažljivo pročitate prije čitanja, pristupanja ili drugačijeg korištenja Prospekta. Pristupajući Prospektu prihvaćate niže navedene uvjete, kao i sve izmjene istih u bilo koje vrijeme kada od nas dobijete bilo koju informaciju kao rezultat tog pristupanja.

PROSPEKT PREDSTAVLJA FINANCIJSKU PROMIDŽBU U SMISLU POGLAVLJA 21. ZAKONA O FINANCIJSKIM USLUGAMA I TRŽIŠTIMA IZ 2000. GODINE

OVAJ PROSPEKT NIJE DOPUŠTENO PROSLJEĐIVATI NITI DISTRIBUIRATI OSIM NA NAČIN KAKO JE NIŽE OPISANO TE GA SE NI NA KOJI NAČIN NE SMIJE UMNOŽAVATI. DISTRIBUCIJA OVOG PROSPEKTA DOPUŠTENA JE SAMO ZA POTREBE „OFFSHORE TRANSAKCIJA“ KAKO JE ODREĐENO I DOPUŠTENO PROPISOM U SKLADU SA ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a IZ 1933. GODINE S IZMJENAMA („ZAKON O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a“), ODNOSNO UNUTAR SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA SAMO KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCIMA (KIK-OVIMA) PREMA PRAVILU 144A ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a („PRAVILO 144A“). BILO KOJE PROSLJEĐIVANJE, DISTRIBUCIJA ILI REPRODUKCIJA PROSPEKATA, U CIJELOSTI ILI DJELOMIČNO, NIJE DOPUŠTENA. NEPOŠTIVANJE OVE ODREDBE MOŽE PREDSTAVLJATI KRŠENJE ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a ODNOSNO ZAKONA DRUGIH JURISDIKCIJA.

NI JEDAN DIO OVOG PROSPEKTA U ELEKTRONSKOM OBLIKU NE PREDSTAVLJA PONUDU VRIJEDNOSNIH PAPIRA NA PRODAJU U BILO KOJOJ JURISDIKCIJI GDJE JE TAKAV POSTUPAK PROTUZAKONIT. OVI VRIJEDNOSNI PAPIRI NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a ILI KOD BILO KOJEG REGULATORNOG TIJELA ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE BILO KOJE DRŽAVE ILI DRUGE JURISDIKCIJE SAD-a, TE IH NIJE MOGUĆE NUDITI, PRODAVATI, NA NJIMA ZASNIVATI ZALOŽNA PRAVA ILI NA DRUGI NAČIN PRENOSITI, OSIM (1) U SKLADU S PRAVILOM 144A ILI DRUGIM OSLOBOĐENJEM OD REGISTRACIJE ILI TRANSAKCIJOM KOJA NE PODLIJEŽE OBVEZI REGISTRACIJE PO ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a OSOBI KOJU IMATELJ I BILO KOJA OSOBA KOJA NASTUPA U NJEGOVO IME MOGU OPRAVDANO SMATRATI KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCEM U SKLADU SA ZNAČENJEM TOG IZRAZA NAVEDENIM U PRAVILU 144A („KIK“), KOJA (A) NIJE OSNOVANA ZA SVRHE ULAGANJA U VRIJEDNOSNE PAPIRE I (B) STJEČE VRIJEDNOSNE PAPIRE ZA SVOJ VLASTITI RAČUN ILI ZA RAČUN KIK-A ILI (2) U „IZVANTERITORIJALNOJ TRANSAKCIJI“ U SKLADU S PRAVILOM 903 ILI PRAVILOM 904 PROPISA S, PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD, A U SVAKOM SLUČAJU U SKLADU S BILO KOJIM PRIMJENJIVIM PROPISIMA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA BILO KOJE DRŽAVE SAD.

Potvrda vaše izjave: Da biste bili podobni za uvid u ovaj Prospekt odnosno odlučivanje o ulaganju vezano za vrijednosne papire na koje se odnosi Prospekt, morate biti (i) osoba koja je izvan Sjedinjenih Američkih Država ili (ii) KIK koji vrijednosne papire kupuje za svoj račun ili za račun drugog KIK-a. Prihvaćanjem e-maila i/ili uvidom u ovaj Prospekt, smatra se da ste nam izjavili da ste izvan Sjedinjenih Američkih Država ili da ste KIK te da prihvaćate dostavu ovog dokumenta u elektronskom obliku. Podsjećamo vas da vam je ovaj Prospekt dostavljen zbog toga što vi jeste osoba kojoj se isti smije dostaviti prema propisima jurisdikcije u kojoj se nalazite te vam nije dopušteno niti ste ovlašteni dostaviti ovaj Prospekt bilo kojoj drugoj osobi. Ovaj Prospekt ne predstavlja i ne može se koristiti u svezi s ponudom ili pozivom tamo gdje takve ponude ili pozivi nisu dopušteni zakonom. Ako jurisdikcija propisuje da ponudu vrijednosnih papira da ovlašteni broker ili posrednik i ako su Potpisnici ili bilo koja povezana društva Potpisnika ovlašteni broker ili posrednik u toj jurisdikciji, smatrat će se da su ponudu dali Potpisnici ili takvo povezano društvo u ime Banke u toj jurisdikciji. Ovaj Prospekt se ni pod kakvim okolnostima ne može smatrati ponudom na prodaju ili pozivom na ponudu za kupnju niti se smije obaviti prodaja vrijednosnih papira u bilo kojoj jurisdikciji u kojem je takva ponuda, poziv ili prodaja nezakonita. Podsjećamo primatelje ovog Prospekta koji namjeravaju upisati ili kupiti vrijednosne papire da bilo kakav upis ili kupnja mogu biti izvršeni samo na temelju podataka sadržanih u konačnom prospektu. Podaci sadržani u Prospektu namijenjeni su samo osobama (i) izvan Ujedinjene Kraljevine ili (ii) u Ujedinjenoj Kraljevini koji imaju profesionalno iskustvo u predmetima povezanim s ulaganjima ili osobama koje su opisane u članku 49(2)a do (d) Zakona o financijskim uslugama i tržištima 2000 (Financijska promidžba) Nalog 2005 (sve takve osobe nazivaju se „mjerodavne osobe“). Osobe koje nisu mjerodavne osobe ne smiju se osloniti niti djelovati na temelju podataka sadržanih u Prospektu.

Ovaj Prospekt vam je poslan u elektronskom obliku. Podsjećamo vas da dokumenti preneseni ovim medijem mogu u postupku elektronskog prijenosa biti izmijenjeni te, stoga, niti jedan Potpisnik naveden u ovom Prospektu a niti bilo koja osoba koja kontrolira nekog Potpisnika, kao niti bilo koji njegov direktor, službenik, zaposlenik ili zastupnik ili osoba povezana s bilo kojom takvom osobom ne prihvaća nikakvu odgovornost ili obvezu u pogledu bilo kakve razlike između Prospekta koji vam je dostavljen u elektronskom obliku i Prospekta u tiskanom izdanju koji će vam biti dostavljen na uvid u sjedištu Društva. Podaci u Prospektu podliježu izmjenama i upotpunjavanju.

HT-Hrvatske telekomunikacije d.d.

Ponuda 16.377.707 redovnih dionica i Globalnih potvrda depozitara (GDR-a)

(uz mogućnost opcije dodjele dodatnih dionica u odnosu na najviše 2.456.656 Dionica)

Republika Hrvatska („Republika Hrvatska“, „Hrvatska“ ili „Prodavatelj dionica“), koju zastupa Vlada Republike Hrvatske („Vlada“) stavlja na raspolaganje za prodaju 16.377.707 redovnih dionica, u nominalnom iznosu od po 100 kuna svaka („Dionice“) društva HT-Hrvatske Telekomunikacije, d.d. Zagreb („Društvo“), dioničkog društva osnovanog u Republici Hrvatskoj u postupku javne ponude (i) hrvatskim državljanima uz pravo prvenstva i po povlaštenim uvjetima, kako je to detaljnije opisano u „Planu raspodjele“ („Ponuda po povlaštenim uvjetima“) te, (ii) u mjeri u kojoj bilo koje Dionice ne budu upisane u Ponudi po povlaštenim uvjetima, fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama i stranim ulagateljima u Hrvatskoj bez prava prvenstva ili bilo kakvih povlaštenih uvjeta („Ponuda bez povlaštenih uvjeta“, a zajedno s Ponudom po povlaštenim uvjetima „Ponuda“). Preostale Dionice koje Prodavatelj dionica ne proda u Ponudi bez povlaštenih uvjeta fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama i stranim ulagateljima u Hrvatskoj (osim JPMorgana, kako je niže opisan) može kupiti JPMorgan Securities Ltd („JPMorgan“) kao dio Ponude bez povlaštenih uvjeta i dalje prodati u obliku redovnih dionica („dionice“) i globalnih potvrda depozitara („GDR-ovi“, a zajedno s Dionicama „Vrijednosni papiri“) (i) institucionalnim ulagateljima izvan Sjedinjenih Američkih Država u offshore transakcijama, kako su definirane, i u skladu s, Propisom 5 („Propis 5“) prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država iz 1933. godine i njegovim izmjenama i dopunama („Zakon o vrijednosnim papirima“), ili (ii) u Sjedinjenim Američkim Državama kvalificiranim institucionalnim kupcima („KIK-ovima“), kako su definirani, i u skladu s, Pravilom 144A („Pravilo 144A“) prema Zakonu o vrijednosnim papirima SAD-a. Broj Dionica koji je dostupan za prodaju može se povećati sukladno niže opisanoj opciji dodjele dodatnih dionica.

Erste & Steiermärkische Bank d.d. („Erste Bank“) i Hrvatska Poštanska Banka d.d. („Agenti“) su Agenti Ponude po povlaštenim uvjetima i Ponude bez povlaštenih uvjeta.

Trenutačno ne postoji javno tržište za Vrijednosne papire. Društvo je podnijelo zahtjev Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („HANFA“) da odobri objavljivanje podataka koje je Društvo dužno objaviti, sukladno članku 96. Zakona o tržištu vrijednosnih papira („ZTVP“), prilikom uvrštenja redovnih dionica Društva na Službenom tržištu („Službeno tržište“) Zagrebačke burze d.d. („ZSE“), a koji podaci su sadržani u ovom prospektu. HANFA je izdala navedeno odobrenje 14. rujna 2007. godine. Društvo očekuje da uvrštenje bude provedeno 5. listopada 2007. godine, a očekuje se da će trgovanje Dionicama na ZSE početi 5. listopada 2007. godine, pod oznakom „HT-R-A“.

U odnosu na Dionice koje JPMorgan može dalje prodati u obliku GDR-ova, prijave su također podnesene: (i) Agenciji za financijske usluge Ujedinjene Kraljevine („FSA“), ovlaštenoj prema Zakonu o financijskim uslugama i tržištima iz 2000. godine („FSMA“), a radi uvrštenja do 8.265.000 GDR-ova, što uključuje najviše 7.000.000 GDR-ova koji će biti izdani na Dan zaključenja, te do 1.000.000 dodatnih GDR-ova koji će biti izdani u skladu s opcijom dodjele dodatnih dionica, kako je ovdje opisano te do 265.000 dodatnih GDR-ova koji će biti izdani prema potrebi u zamjenu za pohranjene Dionice kod JPMorgan Chase Bank, N.A. („Depozitar“) radi uvrštenja na službeni kotaciju („Službena kotacija“) Agencije za uvrštenje Ujedinjenje Kraljevine („UKLA“) i (ii) London Stock Exchange plc („Londonska burza“) radi prijema u trgovinu tih GDR-ova na EEA Uređenom tržištu Londonske burze (kako je to definirano u Direktivi o investicijskim uslugama 93/22/EZ) („Uređeno tržište“) putem njezine Internacionalne knjige naloga (International Order Book) („IOB“). Prijava je također podnesena radi utvrđenja GDR-ova prema Pravilu 144A (kako je definirano u prospektu) pogodnima za trgovanje na PORTAL tržištu burze NASDAQ Stock Market Inc. („PORTAL“). Uvrštenje GDR-ova u Službeni kotaciju i početak trgovanja na Uređenom tržištu očekuje se u 9:00 sati na ili oko 5. listopada 2007. godine. Trenutačno se ne predviđa podnošenje zahtjeva za uvrštenje ili trgovanje GDR-ovima na bilo kojoj drugoj burzi.

Ulaganje u Vrijednosne papire povezano je s rizicima. Pročitajte tekst „Čimbenici rizika“ koji počinje na 9. stranici radi razmatranja čimbenika koje bi potencijalni ulagatelji trebali razmotriti prije nego donesu odluku o ulaganju u Vrijednosne papire.

Cjenovni raspon ponude: HRK 245 do HRK 320 po Dionici
US\$46,43 do US\$60,64 po GDR-u

VRIJEDNOSNI PAPIRI NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI U SKLADU SA ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a TE IH, POD UVJETOM DA NE BUDU REGISTRIRANI NA SPOMENUTI NAČIN, NIJE DOPUŠTENO NUDITI ILI PRODAVATI UNUTAR SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA, NI REZIDENTIMA SAD-a, NITI ZA NJIHOV RAČUN ILI U NJIHOVU KORIST, OSIM U SLUČAJU MOGUĆEG IZUZEĆA OD PRIMJENE UVJETA ZA REGISTRACIJU PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA. U SKLADU S TIME, VRIJEDNOSNI PAPIRI BITI PONUĐENI I PRODAVANI ISKLJUČIVO IZVAN SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA ULAGATELJIMA U OFFSHORE TRANSAKCIJAMA, KAKO SU DEFINIRANE, I U SKLADU S, PROPISOM 5, A UNUTAR SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KIK-ovima, KAKO SU DEFINIRANI, I U SKLADU S, PRAVILOM 144A. POTENCIJALNE SE KUPCE OVIME OBAVJEŠTAVA DA SE PRODAVATELJI VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI SU PREDMET OVE PONUDE MOGU POZVATI NA IZUZEĆE OD ODREĐABA GLAVE 5 ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SAD-a ŠTO OMOGUĆUJE PRAVILO 144A. O OPISU OVIH I ODREĐENIH DODATNIH OGRANIČENJA KOJA SU VEZANA ZA PONUDE, PRODAJE I PRIJENOSE VRIJEDNOSNIH PAPIRA TE O DISTRIBUCIJU OVOG PROSPEKTA, PROČITAJTE POGLAVLJE „PLAN RASPODJELE“ I „OGRAIČENJA PRIJENOSA“.

Prodavatelj dionica je odobrio JPMorgan-u opciju dodjele dodatnih dionica („opcija dodjele dodatnih dionica“) i koju je moguće iskoristiti jednom u roku od 30 dana nakon objave Prodajne cijene (kao što je definirano niže u ovom dokumentu) na 2. listopada 2007. godine, („Dan objave Prodajne cijene“) da kupi najviše 2.456.656 dodatnih Dionica u obliku Dionica i/ili GDR-ova po Prodajnoj cijeni te pod uvjetima Ponude, isključivo u svrhu pokrivanja kratkih pozicija koje proizlaze iz dodatne dodjele dionica u ponudi i/ili prodaje Dionica i/ili GDR-a koje izvrši tijekom razdoblja stabilizacije.

Očekuje se da će Dionice kupljene u Ponudi Prodavatelj dionica predati kupcima, što može uključivati JPMorgan, odgovarajućim upisima u postupku preknjižbi na račune vrijednosnih papira kod Središnje depozitarne agencije („SDA“), koja je središnje mjesto namire za Zagrebačku burzu, nakon plaćanja izvršenog u Zagrebu, Hrvatska na dan 5. listopada 2007. godine („Dan zaključenja“). GDR-ovi kupljeni u ponudi bit će izdani u obliku globalne isprave, a dokazivat će se glavnim GDR-om za GDR-ove prodane izvan Sjedinjenih Američkih Država u offshore transakcijama na temelju Propisa 5 (GDR-ovi prema Propisu 5) te glavnim GDR-om za GDR-ove prodane KIK-ovima u Sjedinjenim Američkim Državama, svaki registriran u ime Cede & Co., kao osobe koju je imenovao The Depositary Trust Company (DTC). Očekuje se da će isporuka GDR-ova prema Propisu 5 te GDR-ova prema Pravilu 144A biti obavljena po izvršenom plaćanju u tu svrhu u američkim dolarima na dan transakcije ili oko Dana zaključenja putem The Depositary Trust Company, New York („DTC“).

Jedini globalni koordinator i voditelj knjige upisa

JPMorgan

Domaći agenti ponude

Erste & Steiermärkische Bank d.d.

Hrvatska Poštanska Banka d.d.

Datum ovog prospekta je 12. rujna 2007.

Važne informacije o ovom prospektu

Zakon o tržištu vrijednosnih papira zahtijeva da HANFA odobri objavu podataka iz članka 20. i članka 21. ZTVP-a, koje je Društvo dužno objaviti sukladno članku 96. ZTVP-a, prilikom uvrštenja redovnih dionica Društva u Službeno tržište Zagrebačke burze, a koji podaci su sadržani u ovom prospektu. HANFA je odobrila objavljivanje potrebnih podataka u ovom prospektu dana 14. rujna 2007. godine.

Ovaj prospekt, uključujući financijske podatke i priloge koji su u istom sadržani predstavlja prospekt u skladu s pravilima o prospektu koja je, sukladno Glavi 73A FSMA, izdala UKLA („**Pravila o prospektu**“) za potrebe pružanja informacija o Društvu i njegovim povezanim društvima te o GDR-ovima, u vezi s podnošenjem prijave za uvrštenje GDR-ova na Službenu kotaciju UKLA-e i trgovanje na Uređenom tržištu.

Društvo prihvaća odgovornost za informacije koje se nalaze u ovom prospektu, te budući da je poduzelo sve što je potrebno u tom smislu, smatra da informacije sadržane u ovom prospektu, prema saznanjima dostupnim Društvu, odgovaraju činjenicama i da nema propusta koji bi mogli biti od bitnog utjecaja.

Kod donošenja odluke u ulaganju u Vrijednosne papire, ulagatelji se moraju osloniti na vlastito ispitivanje Društva i uvjeta Ponude, uključujući sve povezane prednosti i rizike. Ulagatelji se trebaju osloniti samo na informacije sadržane u ovom prospektu. Niti Društvo, niti Prodavatelj dionica, ni JPMorgan, Erste Bank i Hrvatska Poštanska Banka d.d. (zajedno „**Agenti**“) nisu ovlastili ni jednu drugu osobu da ulagateljima daju ikakve drugačije informacije. Ako itko bude davao drugačije odnosno nedosljedne informacije, na iste se ne treba osloniti. Informacije koje su uključene u ovaj prospekt treba smatrati točnima samo na dan naveden na naslovnoj stranici prospekta. Moguće je da se poslovanje Društva, njegov financijski položaj, rezultati poslovanja, te informacije navedene u ovom prospektu nakon tog dana promijene.

Niti jednu informaciju u ovom prospektu ne smije se smatrati savjetom o ulaganju, pravnim ili poreznim savjetom. Ulagatelji se trebaju savjetovati s vlastitim savjetnicima, računovođama i drugim savjetnicima za pravna, porezna, poslovna, financijska i povezana pitanja u svezi s kupnjom Dionica i/ili GDR-ova. Niti Društvo, niti Prodavatelj dionica, ni Agenti ovime ne daju nikakve izjave bilo kojem primatelju ponude ili kupcu Dionica i GDR-ova u vezi zakonitosti ulaganja u Dionice i GDR-ove od strane tog primatelja ponude ili kupca prema mjerodavnim propisima o ulaganjima ili sličnim zakonima.

Niti jedan Agent ni njihove povezane osobe i bilo koja osoba koja djeluje u njihovo ime, nisu odgovorni za i ne daju nikakvu izjavu ili jamstvo, izravno ili neizravno, o budućim rezultatima Društva ili o točnosti ili potpunosti ovog prospekta.

Agenti i njihova povezana društva djeluju isključivo za Prodavatelja dionica i ni za koga drugoga u svezi s Ponudom te se oni neće smatrati odgovornima prema bilo kojoj drugoj osobi za davanje zaštite koju pružaju svojim klijentima ili za davanje savjeta vezano za Ponudu.

Informacije o tržištima, veličini tržišta, tržišnim udjelima, stopama rasta i stopama penetracije na tržišta kao i ostali podaci o grani djelatnosti koji se odnose na poslovanje Grupe (koja je niže definirana), a sadržani su u ovom prospektu, dobiveni su internim istraživanjima, korištenjem izvora iz grane djelatnosti, te iz javno dostupnih izvora informacija. Izvori informacija o telekomunikacijskoj industriji bili su granske publikacije objavljene od Hrvatske agencije za telekomunikacije, Teleseeq by InfoCom, te Ovuma. Društvo prihvaća odgovornost za točnu reprodukciju informacija prikupljenih iz publikacija ili javnih izvora i, koliko je Društvu poznato i koliko se moglo uvjeriti u informacije objavljene u tim granskim publikacijama ili javnim izvorima, nema činjenica koje su ispuštene a koje bi ovdje reproducirane informacije mogle prikazati kao netočne ili obmanjujuće. Međutim, Društvo nije samostalno provjerilo informacije koje je dobilo iz izvora unutar grane djelatnosti ili iz državnih izvora. Podaci o tržištu koje navode vanjski izvori mogu se razlikovati od onih koje koristi Društvo za interne

svrhe donošenja proračuna i planiranja. Određeni podaci o tržišnim udjelima, kao i druge tvrdnje u ovom prospektu o telekomunikacijskoj industriji i o položaju Grupe u odnosu na njene konkurente, ne temelje se na objavljenim statističkim podacima ili informacijama koje su dobivene od nezavisne treće osobe. Te informacije i izjave predstavljaju najbolju procjenu koju Društvo može dati na osnovu informacija dobivenih od trgovinskih i drugih gospodarskih organizacija i udruženja te iz drugih kontakata unutar telekomunikacijske industrije. Informacije, koje su rezultat internih procjena i analiza Društva, nisu potvrđene od strane bilo kojeg nezavisnog izvora.

Raspored dionica na podnositelje obvezujućih i indikativnih nepovlaštenih ponuda utvrdit će se, nakon savjetovanja sa voditeljem knjige ponuda, u skladu s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 30. kolovoza 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama br. 91/2007 i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 13. rujna 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama 94/2007) ("Odluka"). Prodavatelj će prihvatiti valjane obvezujuće i indikativne nepovlaštene ponude na način predviđen Odlukom.

U svezi s Ponudom, Agenti i svaka s njima povezana osoba koja djeluje u svojstvu ulagatelja za vlastiti račun može upisati Vrijednosne papire i u tom svojstvu zadržati, kupiti ili prodati za vlastiti račun te vrijednosne papire kao i druge vrijednosne papire Društva ili povezane druge oblike ulaganja te ima pravo ponuditi ili prodati te vrijednosne papire i druge oblike ulaganja na drugi način, a ne samo vezano uz Ponudu. Sukladno tome, upućivanja u ovom dokumentu na Vrijednosne papire kao ponuđene ili plasirane uključuju svaku ponudu ili plasman vrijednosnih papira Agentima i svakoj s njima povezanoj osobi koja djeluje u tom svojstvu. Agenti nemaju namjeru objaviti iznos takvih ulaganja ili transakcija osim u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim obvezama u tom pogledu.

Distribucija ovog prospekta, kao i svaka ponuda i prodaja Vrijednosnih papira može, u određenim jurisdikcijama, biti ograničena zakonom. Ulagatelji se moraju upoznati s takvim propisima i postupati sukladno njima. Vidi „*Opis Globalnih potvrda depozitara*“, „*Ograničenja prijenosa*“ i „*Plan raspodjele*“ u tekstu prospekta. Ulagatelji su dužni poštivati sve relevantne važeće zakone i propise u svakoj jurisdikciji u kojoj kupuju, nude ili prodaju Vrijednosne papire ili u kojoj posjeduju ili distribuiraju ovaj prospekt te moraju dobiti odobrenje, pristanak ili dozvolu koje je potrebno ishoditi prema važećim propisima te jurisdikcije prilikom njihove kupnje, ponude ili prodaje. Prodavatelj dionica ne daje ponude za kupnju Vrijednosnih papira izvan Hrvatske, a JPMorgan ne daje ponudu da proda Vrijednosne papire niti poziva na kupnju Vrijednosnih papira bilo koju osobu u bilo kojoj jurisdikciji osim tamo gdje je takva ponuda ili poziv dopušten.

Ovaj prospekt nije namijenjen izdavanju, objavljivanju ili distribuciji izvan Republike Hrvatske.

Obavijest ulagateljima iz Ujedinjene Kraljevine

Ovaj se prospekt dostavlja i namijenjen je isključivo:

- osobama izvan Ujedinjene Kraljevine; ili
- Kvalificiranim ulagateljima koji su:
  - profesionalni investitori koji su obuhvaćeni člankom 19(5) Zakona o financijskim uslugama i tržištima iz 2000. godine (Financijska promidžba) Naredba 2005 („Naredba“); ili
  - osobama s visokom neto vrijednošću, te drugim osobama kojima može biti zakonito priopćen, a koje su obuhvaćene člankom 49(2)(a) do (d) Naredbe,

(pri čemu se takve osobe zajedno nazivaju „mjerodavne osobe“). Vrijednosni papiri su dostupni samo mjerodavnim osobama, te se svaki poziv, ponuda ili ugovor za upis, kupnju ili drugačije stjecanje Vrijednosnih papira upućuje samo mjerodavnim osobama. Bilo koja osoba koja nije

mjerodavna osoba ne smije djelovati prema ovom prospektu, niti se oslanjati na njega ili bilo koji dio njegova sadržaja.

Obavijest ulagateljima u Europskom ekonomskom prostoru

Ovaj je prospekt izrađen na temelju činjenice da će sve ponude Dionica ili GDR-ova, osim ponuda GDR-ova opisanih u ovom prospektu na području Ujedinjene Kraljevine, nakon što prospekt bude odobren od strane FSA i objavljen u skladu s Direktivom o prospektu (2003/71/EZ) („*Direktiva o prospektu*“), koja je provedena u Ujedinjenoj Kraljevini, biti dane u skladu s izuzećem prema Direktivi o prospektu, koja je provedena u državama članicama Europskog ekonomskog područja („*EEA*“), od obveze izrade prospekta za ponudu vrijednosnih papira. U skladu s time, svaka osoba koja daje ili namjerava dati bilo koju ponudu Dionica ili GDR-ova unutar EEA može to učiniti isključivo u okolnostima u kojima ne nastaje obveza Društva ili JPMorgana da izradi prospekt za takvu ponudu. Niti Društvo niti JPMorgan nisu ovlastili niti ovlašćuju bilo koju ponudu Vrijednosnih papira putem bilo kojeg financijskog posrednika osim ponuda koje je dao JPMorgan koje predstavljaju konačni plasman Dionica i GDR-ova predviđenih ovim prospektom.

Smatrat će se da svaka osoba u nekoj državi članici EEA koja je provela Direktivu o prospektu („*Mjerodavna država članica*“), osim, u slučaju prve točke u nastavku, osoba koje primaju ponude predviđene ovim Prospektom u Ujedinjenoj Kraljevini, a koja primi bilo koju obavijest u odnosu na ponude ili koja stekne bilo koji od Vrijednosnih papira po ponudama predviđenim u ovom Prospektu, je izjavila, da jamči i da se složila s JPMorganom i Društvom da:

- je kvalificirani ulagatelj u smislu zakona u toj Mjerodavnoj državi članici koji provodi članak 2(1)(e) Direktive o prospektu; i
- u slučaju bilo kojih Vrijednosnih papira koje stječe kao financijski posrednik, kako se taj pojam koristi u članku 3(2) Direktive o prospektu:
  - da Vrijednosni papiri koje je stekla u Ponudi nisu stečeni u ime, niti su stečeni u cilju njihove ponude ili dalje prodaje osobama u bilo kojoj Mjerodavnoj državi članici osim kvalificiranim ulagateljima, kako je taj pojam definiran u Direktivi o prospektu, ili u okolnostima u kojima je dana prethodna suglasnost JPMorgana u odnosu na ponudu ili dalju prodaju; ili
  - da se u slučaju kada Vrijednosne papire stječe u ime osoba u bilo kojoj Mjerodavnoj državi članici osim kvalificiranih ulagatelja, ponuda tih Vrijednosnih papira njoj, sukladno Direktivi o prospektu, ne smatra kao da je dana tim osobama.

Za potrebe ove izjave, izraz „*ponuda javnosti*“ u odnosu na bilo koje Vrijednosne papire u bilo kojoj Mjerodavnoj državi članici znači priopćenje u bilo kojem obliku i bilo kojim putem dostatnih informacija o uvjetima ponude i o bilo kojim Vrijednosnim papirima koji će biti ponuđeni kako bi se ulagatelju omogućilo da odluči o kupnji ili upisu Vrijednosnih papira, a koja u toj Mjerodavnoj državi članici može biti izmijenjena bilo kojom mjerom kojom se provodi Direktiva o prospektu u toj Mjerodavnoj državi članici, a izraz „*Direktiva o prospektu*“ znači Direktiva 2003/71/EZ i uključuje bilo koje mjerodavne provedbene mjere u svakoj Mjerodavnoj državi članici.

Obavijest ulagateljima u Sjedinjenim Državama

Vrijednosni papiri nisu i neće biti registrirani prema Zakonu o vrijednosnim papirima, niti pri bilo kojem regulatornom tijelu za vrijednosne papire bilo koje savezne države ili druge jurisdikcije u Sjedinjenim Američkim Državama, i ne smiju biti nuđeni ili prodavani u Sjedinjenim Državama, osim KIK-ovima, kako su definirani Pravilom 144A, u skladu s izuzećem od primjene uvjeta za registraciju prema Zakonu o vrijednosnim papirima sukladno Pravilu

144A. Za opis pojedinih ograničenja u vezi s prijenosom Vrijednosnih papira vidi „*Plan raspodjele*“ i „*Ograničenja u vezi s prijenosom Vrijednosnih papira*“.

Vrijednosni papiri nisu ni odobreni ni odbijeni od strane Komisije za vrijednosne papire i burzu SAD („SEC“), kao ni od strane bilo koje druge državne komisije za vrijednosne papire u Sjedinjenim Američkim Državama ili od strane bilo kojeg drugog regulatornog tijela Sjedinjenih Američkih Država, niti je ijedno od gore navedenih tijela odlučivalo ili odobrilo Ponudu Vrijednosnih papira ili odlučivalo o točnosti odnosno primjerenosti ovog prospekta. Svaka izjava suprotnog sadržaja smatra se kaznenim djelom u Sjedinjenim Američkim Državama.

Obavijest rezidentima države New Hampshire

ČINJENICA DA JE ZAPRIMLJENA IZJAVA O UPISU ILI ZAHTJEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE U SKLADU S GLAVOM 421-B REVIDIRANOG ZAKONA NEW HAMPSHIRE-a („RSA 421-B“) U DRŽAVI NEW HAMPSHIRE, TE ČINJENICA DA UPIS VRIJEDNOSNOG PAPIRA PROIZVODI UČINKE ILI DA OSOBA IMA DOZVOLU U DRŽAVI NEW HAMPSHIRE NE PREDSTAVLJAJU ODLUKU DRŽAVNOG TAJNIKA DRŽAVE NEW HAMPSHIRE DA JE BILO KOJI DOKUMENT KOJI JE ZAPRIMLJEN U SKLADU S RSA 421-B ISTINIT, POTPUN I DA NE DOVODI U ZABLUDU. NIJEDNA TAKVA ČINJENICA I NIJEDNA ČINJENICA DA ZA ODREĐENI VRIJEDNOSNI PAPIR ILI TRANSAKCIJU POSTOJI IZUZEĆE ILI IZNIMKA NE ZNAČE DA JE DRŽAVNI TAJNIK ODLUČIO, NA BILO KOJI NAČIN, O PREDNOSTIMA ILI OGRANIČENJIMA, ILI DA JE PREPORUČIO ILI DAO SUGLASNOST, U POGLEDU BILO KOJE OSOBE, VRIJEDNOSNOG PAPIRA ILI TRANSAKCIJE. PROTUZAKONITO JE DATI ILI NAVODITI NA DAVANJE IZJAVA KOJE NISU U SKLADU S ODREDBAMA OVOG ODLOMKA BILO KOJEM MOGUĆEM KUPCU, KORISNIKU ILI KLIJENTU.

Stabilizacija

U vezi s ovom ponudom JPMorgan (izravno ili putem agenta/agenata) može kao agent stabilizacije u odnosu na Dionice na ZSE i GDR-ove na Londonskoj burzi, tijekom ograničenog vremena nakon objave Prodajne cijene, iskoristiti opciju dodjele dodatnih Dionica ili obaviti transakcije Dionicama ili GDR-ovima, ovisno o slučaju, s ciljem održavanja tržišne cijene Dionica ili GDR-ova, ovisno o slučaju, iznad one koja bi inače prevladala na otvorenom tržištu. Međutim, JPMorgan ili takav/takvi agenti nemaju obvezu učiniti navedeno. Takva stabilizacija, ako započne, može započeti na dan prikladne javne objave Prodajne cijene, može biti izvršena na neuređenom tržištu (OTC) ili na drugi način te može biti obustavljena u bilo koje vrijeme, no u svakom slučaju ne kasnije od 30 kalendarskih dana od dana odgovarajuće javne objave Prodajne cijene. JPMorgan nema namjeru otkriti razmjere bilo koje takve transakcije stabilizacije osim u mjeri u kojoj to predstavlja zakonsku ili regulatornu obvezu.

U svezi s Ponudom JPMorgan može dodatno dodijeliti GDR-ove, na način kako je to dopušteno primjenjivim propisima. U svrhu omogućavanja JPMorganu da pokrije kratke pozicije nastale slijedom bilo koje takve dodatne dodjele i/ili slijedom prodaje GDR-ova izvršenih tijekom razdoblja stabilizacije, Prodavatelj dionica je dodijelio JPMorganu, opciju dodjele dodatnih dionica prema kojoj JPMorgan može zahtijevati da Prodavatelj dionica proda dodatne Dionice po Prodajnoj cijeni koje će biti deponirane kod Depozitara te izdane u obliku GDR-ova. Opcija dodatne dodjele dionica može se iskoristiti u cijelosti ili djelomice po pisanoj obavijesti JPMorgana jednokratno do 30 dana nakon Dana objave Prodajne cijene. Bilo koji GDR-ovi raspoloživi slijedom opcije dodatne dodjele bit će izdani po istoj cijeni i uvjetima kao GDR-ovi izdani u Ponudi, te će u sve svrhe činiti isti rod s ostalim GDR-ovima.

Prezentacija financijskih i drugih informacija

Prezentacija financijskih podataka

Ovaj prospekt sadrži revidirana konsolidirana financijska izvješća Društva na dan i za godine koje su zaključene 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine („*Revidirana financijska izvješća*“) i nerevidirana sažeta konsolidirana financijska izvješća Društva tijekom godine na dan i za razdoblje od šest mjeseci zaključno do 30. lipnja 2007. godine („*Nerevidirana financijska izvješća*“) a, zajedno s Revidiranim financijskim izvješćima, „*Financijska izvješća*“). Revidirana financijska izvješća su sastavljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja („*MSFI*“/„*IFRS*“). Nerevidirana financijska izvješća su sastavljena u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom MRS/IAS 34: Financijsko izvješćivanje tijekom godine.

Zbog promjena računovodstvenih politika Grupa je ispravila svoje račune za 2004., 2005. i 2006. godinu. Vidi „*Operativni i financijski pregled—Ispravak financijskih izvješća*“. Individualna financijska izvješća društava Grupe nisu mijenjana. Svi financijski podaci za Grupu prikazani u ovome prospektu iskazani su na temelju takvog ispravka te će se stoga u nekim pogledima razlikovati od financijskih podataka koje je Grupa ranije objavila. Ulagač bi trebali uzeti u obzir jedino financijske podatke sadržane u ovome prospektu.

Financijska izvješća koja su sastavljena u skladu s MSFI/IFRS nisu usklađena s U.S. GAAP-om i u ovom prospektu se ne utvrđuju nikakve razlike između MSFI/IFRS i U.S. GAAP-a. Postoji mogućnost da puni učinak razlika u primjeni MSFI/IFRS i U.S. GAAP-a, pojedinačno ili ukupno, bude značajan. Ako se izvrši bilo koje takvo usklađenje ili ako se pokušaju utvrditi relevantne razlike između MSFI/IFRS i U.S. GAAP, kako se primjenjuju na Grupu (definiranu u nastavku), pojedinačne stavke financijskih izvješća, kako su prikazane prema U.S. GAAP-u, mogu se značajno i nepovoljno razlikovati od odgovarajućih stavki, kako su prezentirane prema MSFI/IFRS.

Prilikom donošenja odluke o ulaganju, potencijalni ulagač bi se morao osloniti na vlastito ispitivanje Grupe, uvjete ponude i financijske informacije sadržane u ovom prospektu, te se trebaju posavjetovati sa svojim stručnim savjetnicima radi razumijevanja razlika između MSFI/IFRS i U.S. GAAP i učinaka tih razlika na financijske informacije sadržane u ovom prospektu.

Revidirana financijska izvješća je revidirao Ernst & Young d.o.o. („*Ernst & Young*“), neovisno revizorsko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Milana Sachsa 1. Revizorsko izvješće Ernst & Young d.o.o. nalazi se u ovom dokumentu pod naslovom „*Kazalo financijskih izvješća*“. Nerevidirana financijska izvješća pregledao je Ernst & Young d.o.o. i njihovo izvješće o tome nalazi se u ovom Prospektu pod naslovom „*Kazalo financijskih izvješća*“.

Prezentacija drugih informacija

Ako nije drugačije uvjetovano kontekstom, pozivanja u ovom prospektu na „*T-HT Grupu*“ ili „*Grupu*“ odnose se na Društvo HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., zajedno s njegovim ovisnim društvima. Pozivanja na „*HT*“ ili „*Društvo*“ odnose se na Društvo—HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. Pozivanja na „*T-Mobile*“ odnose se na ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Društva, T-Mobile Hrvatska d.o.o., koje također funkcionira kao poslovna jedinica Grupe za poslove pokretnih komunikacija. Pozivanja na „*T-Com*“ su pozivanja na drugu poslovnu jedinicu Grupe koja je odgovorna za nepokretnu mrežu, veleprodaju, širokopojasni pristup internetu, podatkovne i internetske usluge. Pozivanja na „*Iskon*“ su pozivanja na ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Društva, Iskon Internet d.d., koje je dio poslovne jedinice T-Coma. Pozivanja na „*HT Mostar*“ su pozivanja na društvo HT d.o.o. Mostar osnovano u Bosni i Hercegovini, a pozivanja na „*HT MObilne Mostar*“ su pozivanja na bivše društvo HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar osnovano u Bosni i Hercegovini. Pozivanja na „*T-Mobile*

International" odnose se na T-Mobile International A.G., ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Deutsche Telekom. Pozivanja na „Hrvatsku“ odnose se na Republiku Hrvatsku.

U ovom prospektu pozivanja na „Kunu“ ili „HRK“ su pozivanja na valutu Hrvatske, pozivanja na „EUR“, „Euro“ ili „€“ su pozivanja na valutu zemalja članica Europske Unije („EU“) koje sudjeluju u Europskoj Monetarnoj Uniji, a pozivanja na „američke dolare“, „U.S.\$“ ili „USD“ su pozivanja na valutu Sjedinjenih Američkih Država.

U ovom prospektu pozivanja na „HAT“ odnose se na Hrvatsku agenciju za telekomunikacije, pozivanja na „AZTN“ odnose se na Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja, dok se pozivanja na „FINA-u“ odnose na Financijsku agenciju u Hrvatskoj.

Neki od brojčanih podataka u ovom prospektu su zaokruženi na jednu decimalu. Stoga zbrojeni iznosi u pojedinim tablicama ne odgovaraju točnom aritmetičkom zbroju korištenih pojedinačnih iznosa.

Ključni pokazatelji uspješnosti poslovanja

Ovaj prospekt uključuje EBITDA kao pokazatelj poslovnih rezultata Grupe. EBITDA je definiran kao dobit iz poslovanja prije smanjenja za amortizaciju, smanjenje vrijednosti, (neto) kamate i porez na dobit. EBITDA služi kao dodatni pokazatelj uspjeha poslovanja Grupe a ne kao zamjena za mjere kao što je novčani tijek iz poslovnih aktivnosti i dobit iz poslovanja kako to zahtijevaju MSFI/IFRS. Grupa vjeruje da je EBITDA koristan ulagateljima kao pokazatelj uspjeha poslovanja stoga što odražava njezinu realizaciju gotovine za poslovanje. Nadalje, Grupa vjeruje da je EBITDA pokazatelj, koji u industriji u kojoj djeluje uobičajeno koriste ulagatelji i analitičari. Sukladno tome Grupa je objavila ove podatke kako bi dozvolila složeniju analizu njezinih rezultata poslovanja. EBITDA, kako ga je izračunala Grupa, ne mora biti usporediv sa slično nazvanim pokazateljima koja prikazuju druga društva

Neke ključne pokazatelje uspješnosti poslovanja („KPI“) u telekomunikacijskom sektoru, uključujući minute korištenja („MOU“), prosječni prihod po korisniku („ARPU“), sastav ARPU-a, odljev korisnika druga društva koja posluju u ovom sektoru mogu izračunati različito. Stoga KPI pokazatelji Društva nisu nužno izravno usporedivi s istim pokazateljima konkurencije.

Ograničenje glede građansko-pravne odgovornosti

Svi članovi uprave i nadzornog odbora Društva („Uprava“, odnosno „Nadzorni odbor“, zajedno „Menadžment“) imenovani u ovom prospektu imaju prebivalište izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine. Sva ili najveći dio njihove imovine se nalazi izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine. Prodavatelj dionica je Republika Hrvatska koju zastupa Vlada. Stoga možda neće biti moguće:

- izvršiti dostavu sudskog poziva unutar Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine bilo kojem članu Menadžmenta Društva ili Prodavatelju dionica navedenom u ovom prospektu; ili
- izvršiti, bilo u Sjedinjenim Američkim Državama ili u Ujedinjenoj Kraljevini, sudske odluke koje su donijeli sudovi u Sjedinjenim Američkim Državama ili u Ujedinjenoj Kraljevini, ovisno o slučaju, protiv Grupe, Prodavatelja dionica ili bilo kojeg člana Menadžmenta Društva koji su navedeni u ovom prospektu, u okviru bilo kojeg postupka, uključujući postupke prema odredbama o građansko-pravnoj odgovornosti iz saveznih zakona o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država.

Moguće je da će postojati poteškoće u provedbi sudskih postupaka pred sudovima u jurisdikcijama izvan Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine ili obveza propisanih zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine.

Prema hrvatskom međunarodnom privatnom pravu, strane sudske odluke će se priznati i izvršiti u Hrvatskoj, osim u sljedećim slučajevima: (i) ako hrvatski sud utvrdi da osoba protiv koje je donesena odluka nije mogla sudjelovati u postupku zbog nepravilnosti u postupku pred sudom u toj stranoj jurisdikciji, (ii) ako, u okviru isključive nadležnosti hrvatskog suda ili drugog nadležnog tijela (u okolnostima ove transakcije) takva isključiva nadležnost postoji u odnosu na ovršne postupke protiv Društva i njegove imovine u Hrvatskoj, i/ili u odnosu na sporove koji se odnose na takve ovršne postupke ili bilo koje s time povezane stečajne postupke, (iii) ako je u istoj stvari hrvatski sud ili drugo nadležno tijelo donijelo pravomoćnu odluku, ili ako je u Hrvatskoj priznata neka druga strana sudska odluka koja je donesena u istoj stvari, (iv) ako ne postoji uzajamnost sa stranom jurisdikcijom (uzajamnost *prima facie* postoji prema hrvatskom međunarodnom privatnom pravu, dok se ne dokaže suprotno, a u slučaju sumnje, Ministarstvo pravosuđa će odrediti da li postoji uzajamnost ili ne), ili (v) ako je strana sudska odluka u suprotnosti s Ustavom utvrđenim osnovama državnog uređenja.

Strani arbitražni pravorijek se načelno može izvršiti u Hrvatskoj budući da je Hrvatska potpisnica UN (New York) Konvencije o priznanju i izvršenju inozemnih arbitražnih odluka („**Konvencija**“). Međutim Konvencijom (kao i hrvatskim Zakonom o arbitraži koji provodi načela Konvencije) propisan je velik broj razloga za odbijanje priznanja i izvršenje stranih arbitražnih odluka u Hrvatskoj.

U pogledu daljnjih rizika glede mogućnosti izvršenja sudskih odluka protiv Društva, bilo kojeg člana njegovog Menadžmenta ili Prodavatelja dionica vidi „*Čimbenici rizika—Rizici vezani uz Dionice i GDR-ove—Dioničari mogu biti ograničeni u odnosu na pravna sredstva protiv Prodavatelja dionica, Društva i članova Menadžmenta*“.

Izjave o budućnosti

Određene izjave dane u ovom prospektu ne predstavljaju povijesne činjenice već se odnose na budućnost. Izjave o budućnosti se nalaze na raznim mjestima, uključujući bez ograničenja poglavlja „*Sažetak*“, „*Čimbenici rizika*“, „*Operativni i financijski pregled*“ i „*Poslovanje*“, uključujući neke izjave o budućnosti od vanjskih izvora koje se spominju u ovom Prospektu. Grupa povremeno daje pisane ili usmene izjave o budućnosti u svojim izvješćima za dioničare i u drugim priopćenjima. Izjave o budućnosti uključuju izjave Grupe o njenim planovima, ciljevima, zadacima, strategijama, budućim događajima, budućim prihodima ili rezultatima poslovanja, kapitalnim izdacima, potrebama za financiranjem, planovima ili namjerama u pogledu akvizicija, konkurentskim prednostima i slabostima, poslovnoj strategiji i trendovima koje Grupa predviđa u industrijskom ili političkom i zakonodavnom okruženju u kojem posluje, kao i druge informacije koje nisu povijesne činjenice.

Izrazi kao što su „*vjeruje*“, „*predviđa*“, „*ocjenjuje*“, „*očekuje*“, „*namjerava*“, „*najavljuje*“, „*osmišljava*“, „*moglo bi*“, „*može*“, „*hoće*“, „*planira*“ i drugi slični izrazi ukazuju na izjave o budućnosti, iako to nije jedini način prepoznavanja takvih izjava.

Samom svojom prirodom izjave o budućnosti uključuju nerazdvojive rizike i neizvjesnosti, općenite i specifične, te postoje rizici da se predviđanja, prognoze, projekti i druge izjave o budućnosti neće ostvariti. Takvi rizici, neizvjesnosti i drugi čimbenici obuhvaćaju, između ostalog, čimbenike navedene u poglavlju „*Čimbenici rizika*“, kao i sve druge čimbenike opisane na drugim mjestima u ovom prospektu. Ulagatelji trebaju biti svjesni da određen broj važnih čimbenika može dovesti do toga da se stvarni rezultati znatno razlikuju od planova, ciljeva, očekivanja, procjena i namjera koje su izražene u takvim izjavama o budućnosti. Ti čimbenici uključuju:

- Ukupni prihodi i neto dobit Grupe mogli bi padati ako se uspori rast na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu.

- Grupa je suočena s povećanom konkurencijom drugih davatelja usluga u okviru hrvatskog telekomunikacijskog tržišta, što može dovesti do daljnjeg smanjenja tarifa Grupe, gubitka tržišnog udjela i pada prihoda.
- Konkurencija usluga pokretnih komunikacija i alternativnih sredstava komunikacije dovela je do značajne migracije korisnika i zamjene tradicionalnih nepokretnih komutiranih govornih usluga pokretnim uslugama i alternativnim sredstvima nepokretne komunikacije.
- Broj računala u vlasništvu mogao bi ograničiti potražnju za novim proizvodima i uslugama širokopojasnog pristupa internetu i ograničiti mogućnost Grupe da pruža takve usluge te ograničiti sposobnost Grupe da poveća svoj prihod.
- Neke cijene Grupe su podložne odobrenju Hrvatske agencije za telekomunikacije što može ograničiti njenu fleksibilnost u cijenama i smanjiti neto dobit Grupe.
- Budući da Grupa posluje u vrlo reguliranom poslovnom okruženju, odluke sudskih i regulatornih tijela mogle bi imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe. Buduće izmjene hrvatskog Zakona o telekomunikacijama, drugih zakona i propisa koji se primjenjuju na poslovanje Grupe ili ovlasti i struktura Hrvatske agencije za telekomunikacije i drugih mjerodavnih nacionalnih regulatornih tijela (uključujući i kao rezultat očekivanog ulaska Hrvatske u EU) mogle bi imati negativan učinak na poslovanje Grupe.
- Stvarni ili predmnijevani rizici za zdravlje ili drugi problemi u vezi mobilnih uređaja ili baznih stanica mogli bi dovesti do smanjenja upotrebe pokretnih komunikacija, značajnog povećanja troškova uključenih u ponudu usluga pokretnog telefoniranja i poteškoća u dobivanju dozvola za bazne stanice.
- Sezonska varijabilnost na tržištima nepokretne i pokretne telefonije u Hrvatskoj mogla bi imati utjecaja na prodaju i zaradu Grupe.
- Ako vlasništvo Grupe i/ili pravo da koristi distribucijsko telekomunikacijsku infrastrukturu ne potvrde mjerodavna tijela i ono se ne riješi na način kako se sada predviđa i/ili ako se pojave druga pitanja, to bi moglo imati značajan učinak na Grupu i njeno poslovanje i buduće mogućnosti. Ovisnost Grupe o trećim osobama za „prava prolaza“ mogla bi utjecati na vrijeme od narudžbe do izvršenja usluge, kvalitetu usluge i/ili trošak pružanja usluga.
- Ako Grupa nije u stanju držati korak s brzorastućim tehnološkim razvitkom u svojim poslovnim sektorima, morat će izvršiti značajna dodatna ulaganja u opremu i dozvole te može imati poteškoća u održavanju i razvoju svoje baze korisnika kao i u marketingu svojih ponuda uz zadovoljavajuću rentabilnost.
- Značajan dio nepokretnih mrežnih platformi i opreme potrebno je u sljedećih pet godina zamijeniti.
- Grupa ovisi o pouzdanosti svojih mreža, a sistemska greška ili kršenje sigurnosnih mjera mogu imati za posljedicu gubitak korisnika, smanjene prihode i povećane troškove.
- Grupa je ovisna o dva dobavljača za nabavu ključnih dijelova mreže i ostale opreme te nabavu usluga.
- Sposobnost Grupe da provede planirano smanjenje broja zaposlenih može biti onemogućena zbog hrvatskih propisa o radu, nesuradnje Radničkog vijeća/sindikata i/ili negativnog publiciteta.
- Protiv Grupe se vode regulatorni postupci i sudski postupci koji mogu dovesti do presuda radi naknade štete, novčanih kazni ili drugih sankcija.
- Protiv Društva se vode porezni postupci koji mogu dovesti do značajnih financijskih obveza Društva.

- Društvo je trenutačno uključeno u sudske postupke koje su pokrenuli 6 potrošača i jedna udruga potrošača zbog navodnog kršenja hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača, koji, ako ovih 7 tužitelja budu imali uspjeha, mogu imati za posljedicu veći broj tužbenih zahtjeva.
- Grupa podliježe strogim pravilima o zaštiti tržišnog natjecanja, čija povreda bi mogla imati za posljedicu visoke kazne za Društvo, a ako nadležni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u svezi s njenim Okvirnim ugovorima s ključnim korisnicima, novčane kazne i druge sankcije mogle bi biti vrlo značajne.
- Moguće su poteškoće u dobivanju koncesija/dozvola/ovlaštenja koja su značajna za poslovanje Grupe ili iste mogu biti oduzete ili se eventualno moraju obnoviti.
- Grupa može naići na poteškoće u dobivanju potrebnih građevinskih, lokacijskih i uporabnih dozvola za gradnju infrastrukture za svoje poslovanje u pokretnoj i nepokretnoj telefoniji i/ili moguće je da dozvole i suglasnosti koje su potrebni Grupe za obavljanje poslovanja ne postoje, nisu dovoljne ili su nevaljane ili neodgovarajuće.
- Moguće je da Grupi nedostaju neki od formalnih dokaza o vlasništvu ili da su isti nedovoljni, nevaljani ili neodgovarajući.
- Glavni dioničari Grupe imaju značajan utjecaj na poslovanje i strategiju Grupe, a njihovi interesi nisu uvijek u skladu s interesima drugih dioničara.
- Ako Deutsche Telekom prestane biti većinski dioničar, to može imati negativan učinak na Grupi.
- Društvo je podložno daljnjoj privatizaciji po Zakonu o privatizaciji HT-a.
- Republika Hrvatska, kao dioničar Društva, zadržava određena prava po Zakonu o privatizaciji HT-a.
- Grupa se oslanja na sofisticirane sisteme obračuna i kontrole platežne sposobnosti korisnika a nefunkcioniranje tih sustava može dovesti do gubitka prihoda i korisnika.
- Treće osobe mogu tužiti Grupi zbog kršenja vlasničkih prava.
- Nije postojalo ranije javno tržište za dionice ili GDR-ove Društva.
- Moguća nestabilnost cijene dionica i GDR-ova može imati negativan učinak na imatelje dionica i GDR-ova.
- Glavni dioničari će zadržati značajan postotak dionica Društva, što može imati utjecaja na cijenu dionice Društva.
- Za prava ulagatelja kao dioničara mjerodavno je hrvatsko pravo i razlikuju se u nekim pogledima od prava dioničara po zakonima drugih država.
- Društvo ne može garantirati da će u budućnosti isplaćivati dividende.
- Buduće prodaje ili predodžbe o budućim prodajama značajnih iznosa Dionica ili GDR-ova mogu imati negativan učinak na tržišnu vrijednost Dionica i GDR-ova.
- Glasačka prava ulagatelja u odnosu na Dionice koje predstavljaju GDR-ovi ograničena su uvjetima Ugovora o deponiranju za GDR-ove i mjerodavnim zakonskim uvjetima.
- Nepostupanje imatelja GDR-ova u skladu sa zahtjevom za informacijama može dovesti do odbijanja prijenosa GDR-ova, zadržavanje dividendi ili raspodjele prava, oduzimanje ili ograničenje glasačkih prava ili prodaje ili raspolaganja Dionicama koje predstavljaju GDR-ove.
- Imatelji Dionica i GDR-ova mogu imati ograničeno pravo regresa prema Prodavatelju dionica, Društvu i članovima Menadžmenta.

- Hrvatsko tržište vrijednosnih papira je manje, manje likvidno i nestabilnije nego velika tržišta vrijednosnih papira i postoje ograničenja prijenosa GDR-ova; i

Ovime nije iscrpljen popis važnih čimbenika. Prilikom oslanjanja na izjave o budućnosti, ulagatelji moraju pažljivo razmotriti gore navedene čimbenike i ostale neizvjesnosti i događaje, posebno imajući na umu političko, gospodarsko, društveno i zakonodavno okruženje u kojem Grupa posluje. Takve izjave o budućnosti odnose se samo na vrijeme kada su dane. Sukladno navedenom, Društvo ne preuzima nikakvu obvezu ažuriranja ili revidiranja bilo koje od takvih izjava, bilo zbog novih informacija, budućih događaja ili drugih razloga, osim ako to zahtijevaju važeći propisi, pravila ZSE-a, pravila uvrštenja Londonske burze ili Pravila o prospektu. Društvo ovime ne daje izjavu, jamstvo ili predviđanje da će se rezultati predviđeni u takvim izjavama o budućnosti ostvariti (uključujući izjave o budućnosti od vanjskih izvora, kao što su one koje se odnose na predviđene stope rasta tržišta), te takve izjave u svakom slučaju predstavljaju samo jedan od brojnih mogućih scenarija i ne treba ih se smatrati najvjerojatnijim ili standardnim scenarijem.

Dostupne informacije

Dokle god su bilo koje od Dionica ili GDR-ova „*ograničeni vrijednosni papiri*“ u smislu Pravila 144(a)(3) Zakona o vrijednosnim papirima SAD-a, Društvo će, tijekom bilo kojeg razdoblja u kojem ne podliježe Odjeljku 13 ili Odjeljku 15(d) Zakona o trgovanju vrijednosnim papirima SAD-a iz 1934. godine („*Zakon o trgovanju vrijednosnim papirima*“), ili tijekom kojeg nije oslobođeno obveze izvješćivanja prema Pravilu 12g3-2(b) istog zakona, dati svakom imatelju ili faktičnom vlasniku Dionica ili GDR-ova ili bilo kojem potencijalnom kupcu tih Dionica ili GDR-ova kojeg odredi isti imatelj ili faktični vlasnik, na zahtjev istog imatelja, faktičnog vlasnika ili potencijalnog kupca, informacije koje treba dostaviti tim osobama u skladu s Pravilom 144A(d)(4) Zakona o vrijednosnim papirima SAD-a.

Sadržaj

	Strana
Sažetak prospekta	1
Čimbenici rizika	9
Ponuda	31
Raspodjela primitaka od prodaje vrijednosnih papira	37
Dividende i politika dividendi	38
Informacija o tečaju	40
Kapitalizacija i zaduženost	42
Odabrani povijesni i financijski statistički podaci	43
Operativni i financijski pregled	48
Hrvatsko telekomunikacijsko tržište	100
Poslovanje	120
Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj	177
Zakon o privatizaciji HT-a	213
Menadžment i zaposlenici	214
Transakcije s glavnim dioničarima, prodavateljem dionica i povezanim osobama	229
Sporazumi s Deutsche Telekomom	233
Opis dionica i sažetak statuta društva	242
Opis globalnih potvrda depozitara	254
Zagrebačka burza	272
Propisi o deviznoj kontroli	278
Oporezivanje	280
Plan raspodjele	287
Ograničenja prijenosa	294
Pravna pitanja	299
Neovisni revizori	300
Uvrštenje i opće informacije	301
Dostupne informacije	303
Financijska izvješća	F-1
Glosar odabranih termina	G-1
Izjava na temelju hrvatskog zakona o tržištu vrijednosnih papira	

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

Sažetak prospekta

Ovaj sažetak treba smatrati uvodom u ovaj prospekt dok odluku o ulaganju u Vrijednosne papire treba donijeti samo po razmatranju prospekta kao cjeline. U skladu s primjenom mjerodavnih odredaba Direktive o prospektu u svakoj državi članici Europskog ekonomskog prostora, Grupa neće snositi građansko-pravnu odgovornost samo na osnovi ovog sažetka uključujući i njegov prijevod, osim ako je isti obmanjujući, netočan ili nedosljedan kada se čita zajedno s drugim dijelovima ovog prospekta. U slučaju pokretanja postupka pred sudom bilo koje države članice Europskog ekonomskog prostora u svezi s informacijama sadržanima u ovom prospektu, od podnositelja zahtjeva može se zahtijevati, sukladno nacionalnom zakonodavstvu države članice u kojoj se zahtjev podnosi, da snosi troškove prijevoda prospekta prije pokretanja takvog postupka.

Pregled

Grupa je vodeći davatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj. Kroz svoja dva poslovna segmenta T-Com i T-Mobile, Grupa pruža usluge nepokretne telefonije, pokretne telefonije, veleprodaje, interneta i podatkovnih usluga. Prije nego je hrvatsko tržište telefonije postalo potpuno konkurentno u 2005. godini, Grupa je bila jedini davatelj usluga nepokretne telefonije u Hrvatskoj.

Trenutačno je 51% Društva u vlasništvu Deutsche Telekom, 42% u vlasništvu Republike Hrvatske i 7% u vlasništvu Fonda hrvatskih branitelja, a neposredno po završetku Ponude (pod pretpostavkom punog upisa Ponude i dodjele dodatnih dionica), Deutsche Telekom će biti vlasnik 51%, Republika Hrvatska će imati u vlasništvu najmanje 19%, a Fond hrvatskih branitelja će biti vlasnik 7% uplaćenog temeljnog kapitala Društva.

Prednosti

Vodeći položaj na atraktivnom telekomunikacijskom tržištu

Hrvatsko tržište nudi dobre izgleda rasta, a Grupa ima konkurentnu prednost kao davatelj telekomunikacijskih usluga s dugom poviješću.

Snažan menadžerski tim

Menadžerski tim Društva je spoj dugogodišnjeg iskustva u hrvatskim i međunarodnim telekomunikacijama. Tim uspješno održava jaku tržišnu poziciju za Grupi suočen s liberalizacijom, te ima podršku Grupe Deutsche Telekom i njenih ključnih menadžera.

Snažan brand i vlastita distribucijska mreža

Kao tradicionalni operator, zaštitno ime HT uživa prednosti duge povijesti i prepoznatljivosti branda.

Grupa ima najveću distributivnu pokrivenost među telekomunikacijskim operatorima u Hrvatskoj putem svoje mreže T-Mobile trgovina i T-centara.

Vodeće mjesto u tehnologiji i kvaliteti

Grupa je dokazala sposobnost da bude vodeća u tehnološkim inovacijama. Grupa nudi napredna rješenja na bazi Internet protokola (IP), a u rujnu 2006. je bila prvo Društvo u Hrvatskoj (i unutar Deutsche Telekom Grupe) koje je uvelo punu uslugu televizije putem Internet protokola (IPTV) s nacionalnim dometom.

Razgranata infrastruktura i snažne kompetencije u IP mrežama

Grupa ima najširu telekomunikacijsku nepokretnu mrežu u Hrvatskoj i jedini je operator čija infrastruktura pokriva cijelu zemlju. Drugi operatori koji grade svoje vlastite mreže vjerojatno se ne mogu mjeriti s pokrivenošću i opsegom usluga Grupe.

Mogućnosti rasta

Do danas se Grupa uspješno pozicionirala da:

- nadoknadi neizbježan pad u prihodima od tradicionalne nepokretne govorne telefonije kroz rast na tržištima pokretnih i internetskih usluga
- ostvari rast u uslugama širokopojasnog pristupa internetu i podatkovnim uslugama te da potakne premještanje svoje široke korisničke baze na proizvode koji se temelje na asimetričnoj digitalnoj pretplatničkoj liniji (ADSL) i IP-u.

Snažni novčani priljevi

Poslovanje Grupe ostvaruje značajna novčana sredstva, s EBITDA maržama od 47% za poslovnu godinu zaključenu 31. prosinca 2006. i 47% za 6 mjeseci do 30. lipnja 2007. Grupa je održala visoku profitabilnost unatoč rastućim konkurentnim i regulativnim pritiscima.

Strategija

Glavni strateški cilj Grupe je postati najcjenjeniji pružatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj pružajući svojim korisnicima kako osnovne telekomunikacijske tako i inovativne dodatne usluge povezane s novim trendovima kao što je „Digitalni životni stil“ („Digital Lifestyle“). Strategija Grupe temelji se na tri glavna načela:

- Rastu i inovaciji uključujući širenje na tržište „Digitalnog životnog stila“ i novih korisničkih segmenata;
- Izgradnji čvrstih i bližih odnosa s korisnicima fokusiranjem na ključne elemente za postizanje tog cilja; (i) ljude, (ii) kvalitetu usluge, (iii) inovacije, i (iv) jednostavnost;
- Naglasku na kvaliteti i učinkovitosti uključujući razvijanje učinkovitih procesa pružanja usluga i međusobne odnose

Čimbenici rizika

Ulaganje u vrijednosne papire i/ili GDR-ove uključuje visoki stupanj rizika. Rizici vezani uz poslovanje Grupe uključuju:

- Ukupni prihodi i neto dobit Grupe mogli bi padati ako se uspori rast na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu.
- Grupa je suočena s povećanom konkurencijom drugih davatelja usluga.
- Konkurencija usluga pokretnih komunikacija i alternativnih mogućnosti komunikacije dovela je do značajne migracije korisnika i zamjene usluga.
- Broj računala u vlasništvu mogao bi ograničiti potražnju za novim proizvodima i uslugama širokopojasnog pristupa internetu te ograničiti mogućnost Grupe da poveća svoje prihode.
- Neke cijene Grupe su podložne odobrenju Hrvatske agencije za telekomunikacije što može ograničiti njenu fleksibilnost u cijenama i smanjiti neto dobit Grupe.
- Odluke sudskih i regulatornih tijela i buduće izmjene hrvatskog Zakona o telekomunikacijama i drugih zakona mogle bi imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe.

- Stvarni ili predmnijevani rizici za zdravlje ili drugi problemi u vezi mobilnih uređaja ili baznih stanica mogli bi dovesti do značajnog povećanja troškova uključenih u ponudu usluga pokretnog telefoniranja i poteškoća u dobivanju dozvola za bazne stanice.
- Ako se vlasništvo Grupe i/ili pravo da koristi distribucijsku telekomunikacijsku infrastrukturu ne riješi na način kako se sada predviđa i/ili ako se pojave druga pitanja, to bi moglo imati značajan učinak na Grupi i njeno poslovanje i budući razvoj.
- Ako Grupa nije u stanju držati korak s brzorastućim tehnološkim razvojem, morat će izvršiti značajna dodatna ulaganja te može imati poteškoća u održavanju i razvoju svoje baze korisnika i marketingu svojih ponuda uz zadovoljavajuću rentabilnost.
- Značajan dio nepokretnih mrežnih platformi i opreme Grupe potrebno je u sljedećih pet godina zamijeniti.
- Grupa ovisi o pouzdanosti svojih mreža, a sistemske greške ili kršenje sigurnosnih mjera mogu imati za posljedicu gubitak korisnika, smanjene prihode i povećane troškove.
- Grupa je ovisna o dva dobavljača za nabavu ključnih dijelova mreže i ostale opreme te nabavu usluga.
- Sposobnost Grupe da provede planirano smanjenje zaposlenih može biti umanjena zbog hrvatskih propisa o radu, nesurađivanja Radničkog vijeća/sindikata i/ili negativnog publiciteta.
- Protiv Grupe se vode regulatorni postupci i sudski postupci koji mogu dovesti do presuda radi naknade štete, novčanih kazni ili drugih sankcija.
- Protiv Društva se vode porezni postupci koji mogu dovesti do značajnih financijskih obveza Društva.
- Društvo je trenutačno uključeno u sudske postupke koje su pokrenuli potrošači zbog navodnog kršenja hrvatskog Zakona o zaštiti potrošača, koji, ako budu imali uspjeha, mogu imati za posljedicu više tužbenih zahtjeva.
- Ako nadležni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u svezi s Okvirnim ugovorima s njenim ključnim korisnicima, novčane kazne i druge sankcije bi mogle biti vrlo značajne.
- Moguće su poteškoće u dobivanju koncesija/dozvola/ovlaštenja koja su značajna za poslovanje Grupe ili iste mogu biti oduzete ili se eventualno moraju obnoviti.
- Grupa može naići na poteškoće u dobivanju potrebnih građevinskih, lokacijskih i uporabnih dozvola za gradnju infrastrukture za svoje poslovanje u pokretnoj i nepokretnoj telefoniji.
- Moguće je da Grupi nedostaju neki od formalnih dokaza o vlasništvu ili da su isti nedovoljni, nevaljani ili neodgovarajući.
- Sezonska varijabilnost tržišta nepokretne i pokretne telefonije u Hrvatskoj može imati učinak na prodaju i zaradu Grupe.
- Glavni dioničari Grupe imaju značajan utjecaj na poslovanje i strategiju Grupe a njihovi interesi nisu uvijek u skladu s interesima drugih dioničara.
- Ako Deutsche Telekom prestane biti većinski dioničar, to može imati negativan učinak na Grupi.
- Društvo je podložno daljnjoj privatizaciji po Zakonu o privatizaciji HT-a.
- Republika Hrvatska zadržava određena prava po Zakonu o privatizaciji HT-a.
- Nefunkcioniranje sofisticiranih sustava obračuna i kontrole platežne sposobnosti korisnika može dovesti do gubitka prihoda i korisnika.

- Treće osobe mogu tužiti Grupu zbog kršenja vlasničkih prava.
- Nije postojalo ranije javno tržište za dionice ili GDR-ove Društva.
- Moguća nestabilnost cijene dionica i GDR-ova može imati negativan učinak na imatelje dionica i GDR-ova.
- Glavni dioničari će zadržati značajan postotak dionica Društva, što može imati utjecaja na cijenu dionice Društva.
- Za prava ulagatelja kao dioničara mjerodavno je hrvatsko pravo.
- Društvo ne može garantirati da će u budućnosti isplaćivati dividende.
- Buduće prodaje ili predodžbe o budućim prodajama značajnih iznosa Dionica ili GDR-ova mogu imati negativan učinak na njihovu tržišnu vrijednost.
- Glasačka prava ulagatelja u odnosu na Dionice predstavljene GDR-ovima ograničena su uvjetima Ugovora o deponiranju i mjerodavnim zakonskim uvjetima.
- Nepostupanje imatelja GDR-ova u skladu sa zahtjevom za informacijama može dovesti do uskrate prijenosa GDR-ova, obustave dividendi ili raspodjela prava, oduzimanja ili ograničenja glasačkih prava ili prodaje ili raspolaganja Dionicama predstavljenim GDR-ovima.
- Imatelji Dionica i GDR-ova mogu imati ograničeno pravo regresa prema Prodavatelju dionica, Društvu i članovima Menadžmenta.
- Hrvatsko tržište vrijednosnih papira je manje, manje likvidno i nestabilnije nego velika tržišta vrijednosnih papira i postoje ograničenja prijenosa GDR-ova.

Pravna pitanja i postupci

Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura

Trenutačno postoji niz pitanja koja se odnose na prirodu prava korištenja Grupe i/ili vlasništva njene Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture, što je imalo za posljedicu da ih je uprava iskazala u bilješkama uz financijska izvješća te da su revizori uključili to pitanje kao izdvojeno pitanje u svoje mišljenje za 2006. godinu i izvješće za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine.

Grupa vjeruje da bi mjerodavne odredbe Memoranduma o razumijevanju trebale pojasniti ovo pitanje, međutim, ne očekuje se da će ove odredbe biti provedene barem do prvog tromjesečja 2008. godine a u postupku provedbe mogu nastati poteškoće takve prirode da se iste ne mogu u cijelosti provesti kao što je sada predviđeno.

Problemi povezani s telekomunikacijskom regulativom i regulativom o zaštiti tržišnog natjecanja

Konkurenti Grupe su podnijeli prijave Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja i Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije u vezi određenih Okvirnih ugovora kojima se odobravaju popusti nekim ključnim i velikim korisnicima Grupe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja dovršila je postupke u odnosu na te prijave na štetu Grupe rješenjem od 12. srpnja 2007. godine protiv kojeg su Društvo i T-Mobile pokrenuli upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. HAT nije donio službenu odluku, ali je proslijedio slučaj inspektoru telekomunikacija u nadležnom ministarstvu u dijelu koji se odnosi na Društvo, (a ne za Grupu kao cjelinu), a njegova odluka se očekuje. Ako nadležni prekršajni sud potvrdi zaključke AZTN-a, Grupa bi mogla biti suočena sa značajnim kaznama. Društvo bi također moglo biti suočeno sa značajnim kaznama ako slučaj koji je pokrenuo HAT inspektor telekomunikacija proslijedi prekršajnom sudu.

Pored toga, jedan od konkurenata Društva potaknuo je pokretanje upravnog postupka od strane HAT-a tražeći da se usluga Društva Net Phone označi kao javna govorna usluga nepokretne telefonije koja bi od HAT-a zahtijevala *ex ante* regulaciju cijena. U lipnju 2007. HAT je odredio privremenu zabranu pružanja te usluge novim korisnicima, do zaključenja upravnog postupka.

Trenutačno je potpuno neizvjesno koliko dugo bi gore navedene istrage i postupci mogli trajati i njihov se ishod ne može predvidjeti.

Sudski postupci u vezi s navodnim kršenjima hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača

Društvo je trenutačno uključeno u sudske postupke zbog navodnog kršenja hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača. 7 podnositelja zahtjeva, 6 privatnih korisnika Društva i jedna udruga za zaštitu potrošača tvrde da su mjesečne pristupne naknade Društva i minuta kao obračunska jedinica neopravdane i da krše zakon. Društvo bi se moglo suočiti s mnogo tisuća dodatnih tužbenih zahtjeva korisnika. Presuda je donesena u korist tužitelja, ali Društvo namjerava uložiti žalbu protiv presude.

Postupci protiv Društva pred poreznim tijelima

Kao rezultat provjere poreznih obveza Društva u razdoblju od 2000. do 2002. godine, Porezna uprava je navela da postoje nepravilnosti u knjigovodstvenim postupcima Društva te plaćanjima raznih poreza. Društvo ne može predvidjeti konačan ishod tih postupaka.

Sažetak financijskih informacija i podataka

Niže navedeni odabrani financijski podaci trebaju se čitati povezano s Financijskim izvješćima uključujući bilješke uz ta Financijska izvješća.

Prikaz odabranih povijesnih financijskih podataka

Niže navedena tablica prikazuje revidirani konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. te nerevidiran za šest mjeseci do 30. lipnja 2007.

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Ukupni prihod od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080
Ostali prihodi	109	86	203	195	215
Ukupni troškovi poslovanja	(3.049)	(2.927)	(6.268)	(6.334)	(5.988)
Dobit iz redovnog poslovanja . . .	1.286	1.300	2.571	2.474	2.307
Financijski prihod	160	99	223	222	299
Financijski rashodi	(7)	(19)	(8)	(52)	(7)
Dio dobiti povezanih društava . . .	261	0	1	1	3
Dobit prije poreza	1.700	1.380	2.787	2.645	2.602
Porez	(367)	(284)	(573)	(545)	(521)
Neto dobit	1.333	1.096	2.214	2.100	2.081
EBITDA prije jednokratnih stavki⁽¹⁾	1.974	2.002	4.060	4.191	3.874
EBITDA marža prije jednokratnih stavki ⁽¹⁾	47%	48%	47%	49%	48%

(1) Uključuje troškove otpremnina u svezi sa programom smanjenja zaposlenih i rashode povezane s programom restrukturiranja skladišta.

Ova tablica prikazuje konsolidiranu bilancu Grupe za godine koje su zaključene 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine te šest mjeseci koji završavaju 30. lipnja 2007.

(u milijunima kuna)	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno
Ukupna dugotrajna imovina	7.652	7.684	7.735	7.708
Ukupna kratkotrajna imovina	8.397	7.774	6.125	7.665
UKUPNA IMOVINA	16.049	15.458	13.860	15.373
KAPITAL I OBVEZE				
Ukupni uplaćeni kapital i rezerve .	13.845	12.731	11.344	11.099
Ukupne dugoročne obveze	288	472	478	442
Ukupne kratkoročne obveze	1.916	2.255	2.038	3.832
Ukupne obveze	2.204	2.727	2.516	4.274
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	16.049	15.458	13.860	15.373

Sljedeća tabela prikazuje raščlambu revidiranih konsolidiranih prihoda Grupe po poslovnim uslugama za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i nerevidirane za šest mjeseci zaključenih do 30. lipnja 2007. i 2006.

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Prihod od osnovne djelatnosti po uslugama					
Nepokretna telefonija	1.633	1.818	3.558	3.967	4.111
Pokretna telefonija	1.811	1.677	3.708	3.432	2.909
Veleprodajne usluge	363	308	665	624	548
Internetske usluge	316	231	490	356	282
Podatkovne usluge	99	105	209	226	214
Razno	4	2	6	8	16
Ukupni prihod od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080

Prikaz odabranih operativnih podataka

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Godina zaključena 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
NEPOKRETNOSTI TELEFONIJA				
Broj telefonskih linija				
Ukupno POTS ⁽¹⁾ i FGSM telefonskih linija	1.518.661	1.521.437	1.529.769	1.536.943
Ukupno ISDN telefonskih linija	119.711	125.203	133.362	127.298
Ukupno telefonskih linija (POTS+FGSM+ISDN) .	1.638.372	1.646.640	1.663.131	1.664.241
Ukupno telefonskih linija (POTS+FGSM+ ISDN+javne telefonske govornice)	1.649.720	1.659.373	1.675.009	1.676.482
Ukupni promet (tisuće minuta)	2.177.885	4.828.331	5.657.793	5.912.363
Prosječni mjesečni prihod od govornih usluga po pristupu				
ARPA telefonija	160	175	193	201
INTERNETSKOPOSREDOVANJE				
Broj korisnika internetskog pristupa (aktivni dial-up + ADSL)				
Dial-up korisnici	438.194	409.556	319.917	228.888
ADSL linije (poslovni i privatni)	741.311	732.574	600.196	562.772
Korisnici stalne internet linije	277.028	215.748	101.300	22.356
Korisnici VPN-a (virtualne privatne mreže) . . .	795	799	471	560
Korisnici VPN-a (virtualne privatne mreže) . . .	1.110	877	449	138
Prihod od interneta				
Prihod od aktivnih dial-up korisnika (.000) . .	64.419	160.613	200.322	241.626
Prihod od ADSL linija (.000)	177.579	228.758	82.018	22.839
ARPU aktivnih dial-up korisnika	60	64	78	97
ARPA ADSL linija	122	125	130	190
PODATKOVNE USLUGE				
Broj linija (osim gdje je navedeno drukčije)				
X25 (pristupne točke)	1.359	1.405	1.272	1.483
Upravljivi zakupljeni vodovi	328	356	395	320
Neupravljivi zakupljeni vodovi	2.641	2.863	3.325	2.600
Frame Relay	2.931	3.130	3.038	3.000
ATM	27	28	38	41
Metro Ethernet (pristupne točke)	259	83	0	0
Ukupno	7.545	7.865	8.068	7.444
USLUGE VELEPRODAJE				
Korisnici				
CPS (predodabir operatora)	242.034	206.665	37.618	—
NP (prenosivost broja) (korisnici/broj)	102.005	67.527	15.223	—
ULL (izdvojena lokalna petlja)	12.739	709	0	—
Prihodi od veleprodaje⁽²⁾ (milijuna kuna)				
Ukupno	550	1.052	974	897
POKRETNOSTI TELEFONIJA				
Ukupni T-Mobile pretplatnici	2.222,1	2.158,0	1.902,5	1.533,8
ARPU (HRK)	129,7	136,0	151,8	157,5
Stopa odljeva korisnika ukupno (%)	1,15	1,08	1,03	1,08
Tržišni udjel pretplatnika (%)	47,7	49,1	52,1	54,0
Tržišni udjel po prihodu ⁽³⁾ (%)	49,4	49,4	51,3	50,8
	(53,1)	(53,6)	(55,0)	(54,3)

(1) Javne telefonske govornice su isključene iz POTS-a.

(2) T-Com neregistrirani prihodi od veleprodaje.

(3) Izvor: Teleseeq by InfoCom, Registar financijskih izvještaja FINA-e, godišnja izvješća Telekom Austria. Tržišni udjeli na temelju konsolidiranih prihoda uključujući prihode od veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama. Iznosi u zagradama predstavljaju tržišne udjele na temelju nekonsolidiranih prihoda za T-Mobile (t.j. neumanjenih za prihode od T-Coma) i isključujući procijenjene VIPnetove prihode od usluga roaminga pruženih društvu Tele2.

Čimbenici rizika

Potencijalni ulagatelji trebaju pažljivo razmotriti sve informacije u ovom prospektu uključujući čimbenike rizika opisane u ovom poglavlju prije donošenje odluke o ulaganju u ove Vrijednosne papire. Niže opisani rizici nisu jedini rizici s kojima se Grupa suočava. Ulagatelji moraju znati da mogu postojati dodatni rizici koji nisu poznati na dan ovog prospekta ili koje Grupa ne smatra dovoljno značajnim da budu uključeni u ovo poglavlje na temelju podataka koji su joj trenutačno na raspolaganju. Takvi rizici mogli bi imati značajan negativan učinak na Grupi, njenu poslovnu djelatnost, financijski položaj, rezultate i razvoj.

Rizici povezani sa sektorom telekomunikacija

Ukupni prihodi Grupe i neto dobit mogli bi padati ako se uspori rast na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu.

Osnovna djelatnost Grupe je pružanje komunikacijskih usluga u Hrvatskoj, a budući prihodi i rentabilnost Grupe te mogućnosti općenito ovise u značajnom dijelu o veličini i rastu hrvatskog telekomunikacijskog tržišta i razvoju prosječne potrošnje hrvatskih korisnika na telekomunikacije.

U okviru nepokretnih telekomunikacijskih usluga, glavna očekivana područja rasta su veće korištenje interneta, usluga prijenosa podataka na temelju IP-a i uslugama veleprodaje. Ako potražnja za ovim uslugama ne bude rasla kao što je očekivano kako u odnosu na količinu tako i na vrijednost, Grupa možda neće ostvariti svoje ciljeve u smislu korisnika i/ili priključenih lokacija, a prihodi Grupe se možda neće razvijati kao što je očekivano, što bi moglo imati značajan negativan učinak na rentabilnost Grupe. Iako Grupa očekuje pad na tržištu tradicionalnih govornih usluga, veći pad od očekivanog mogao bi imati značajan negativan učinak na buduće poslovne rezultate Grupe i njeno financijsko stanje i izgled.

U okviru pokretnih telekomunikacijskih usluga, na kraju 2006. godine, penetracija je bila 100,4% ukupnog stanovništva Hrvatske (izvor: Teleseeq by InfoCom). Zbog ovih visokih stopa penetracije Grupi bi moglo biti teško povećati postojeći broj pretplatnika u pokretnoj mreži. Stoga će budući rast prihoda vjerojatno ovisiti o rastu govornog i podatkovnog prometa, te prihvaćanju novih usluga. Ako podatkovne usluge kao što su pokretni internet ne budu široko prihvaćene u Hrvatskoj ili budu rasle sporije nego što je očekivano ili ako prihodi od govornog prometa ne budu rasli kao što je očekivano, ukupni prihodi Grupe i neto dobit mogli bi pasti.

Grupa je suočena s povećanom konkurencijom drugih davatelja usluga na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu, što može dovesti do daljnjih smanjenja cijena usluga Grupe, gubitka tržišnog udjela i pada prihoda.

Hrvatsko telekomunikacijsko tržište u kojem Grupa posluje je vrlo konkurentno i Grupa vjeruje da će nastavak regulatornih inicijativa i ulazak novih tržišnih sudionika dodatno povećati konkurenciju na tržištu. Grupa je tradicionalni davatelj nepokretnih telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj. Od kada je hrvatsko tržište nepokretnih telekomunikacijskih usluga postalo potpuno konkurentno početkom 2005. godine, Grupa se suočila s povećanom konkurencijom drugih operatora nepokretne mreže. U nekim slučajevima konkurencija se temelji na infrastrukturi pri čemu se alternativni operatori natječu na tržištu na temelju vlastitih telekomunikacijskih mreža umjesto korištenja mreže koja je u vlasništvu Društva. Osim toga veća konkurencija na hrvatskom tržištu pokretnih telekomunikacija dovest će do povećanja zamjene nepokretne s pokretnom mrežom, što će dovesti do dodatnog pada prihoda od nepokretne mreže.

Uvođenje brojnih regulatornih mjera kao dio liberalizacije telekomunikacijskog tržišta uvjetovalo je Grupi da svojim konkurentima stavi na raspolaganje, između ostalog, odabir operatora („CS”) i predodabir operatora („CPS”) u nepokretnim govornim uslugama, što korisnicima omogućava da izaberu drugog ovlaštenog davatelja usluge kao osnovnog

operatora za neke ili sve pozive, te prenosivost broja u nepokretnim i pokretnim mrežama, što korisnicima omogućava prelazak na drugog ovlaštenog davatelja usluge bez promjene telefonskog broja. Ove regulatorne inicijative povećale su lakoću s kojom korisnici Grupe mogu preći na konkurente Grupe za pružanje usluga koje trenutačno pruža Grupa. Osim toga, ove inicijative su konkurentima Grupe dale mogućnost da ponude usluge po vrlo konkurentnim cijenama.

Učinci konkurentnosti na nepokretnom tržištu mogu se vidjeti u povećanom odljevu korisnika i značajnom pritisku na cijene govornih i podatkovnih proizvoda. Kao rezultat toga Grupa očekuje da će konkurencija na tržištu nepokretne mreže i dalje vršiti pritisak na prihode i tržišni udio u nepokretnoj mreži. Pad prihoda od govornog prometa i pristupnih linija može se kompenzirati rastućim prihodima od veće potražnje za uslugama interneta, podatkovnim i veleprodajnim uslugama, uvođenjem novih usluga kao što su IPTV i provedbom strože kontrole troškova. Međutim, ne može se garantirati da će Grupa uspješno kompenzirati očekivani pad prihoda od govornih usluga u nepokretnoj mreži ili da pad neće biti veći od očekivanog. Iako će dio gubitka maloprodajnog prometa biti kompenziran odgovarajućim povećanjem veleprodajnog prometa, takva kompenzacija neće potpuno nadoknaditi gubitak Grupe u maloprodajnom prometu.

Neki od konkurenata Grupe za usluge nepokretne mreže grade svoju vlastitu mrežu (vidi: *„Čimbenici rizika—Ako se vlasništvo Grupelili pravo da koristi distribucijsku telekomunikacijsku infrastrukturu ne riješi na način kako se sada predviđa ilili ako se pojave druga pitanja, to bi moglo imati značajan učinak na Grupi i njeno poslovanje i budućnost“*), kao što se dogodilo u drugim jurisdikcijama kao što je Njemačka. Ako se ovaj trend nastavi Grupa bi mogla ne samo izgubiti korisnike na račun takvih konkurenata nego izgubiti i prihod od veleprodaje jer njena mreža neće biti iskorištena kao što se očekivalo. Grupa će možda izgubiti i internetske korisnike na račun konkurenata koji su u mogućnosti ponuditi usluge širokopojsnog pristupa bilo kroz svoje vlastite mreže bilo kao rezultat izdvajanja lokalne petlje („ULL“).

Uslijed povećane konkurencije Grupa će možda biti prisiljena smanjiti svoje prosječne cijene i može doći do pada njenog tržišnog udjela u poslovnom segmentu nepokretne mreže, što može dovesti do pada stopa rasta, dobiti od redovnog poslovanja i neto dobiti.

Na hrvatskom tržištu pokretnih komunikacija trenutačno postoje tri ovlaštena operatora, a u budućnosti mogu biti ovlašteni i dodatni operatori. S usporavanjem rasta penetracije u pokretnoj mreži konkurentnost na tržištu pokretnih komunikacija može dovesti do nižeg ARPU-a (*prosječnog prihoda po korisniku*). Glavni konkurent Grupe u pokretnim mrežama VIPnet izgradio je svoju vlastitu pokretnu mrežu i natječe se s Grupom na svim tržištima. Tele2, zadnji koji je stupio na tržište, gradi svoju vlastitu pokretnu mrežu, ali već ima značajnu pokrivenost kroz ugovor o nacionalnom roamingu s VIPnetom i značajno je snizio svoje cijene za privatne i poslovne korisnike u cilju stjecanja tržišnog udjela. Pored toga, Grupa očekuje da će buduća potencijalna smanjenja troškova međusobnog povezivanja za pokretne mreže dovesti do povećane konkurencije na tržištu pokretnih komunikacija, što će prouzročiti smanjenje prosječnih cijena u pokretnim mrežama i posljedični pad prihoda Grupe. Povećana konkurencija može dovesti do smanjenja prosječnih cijena u pokretnim mrežama Grupe i tržišnog udjela te povećanja troškova stjecanja i zadržavanja korisnika, što bi moglo imati značajan negativan učinak na buduće poslovne rezultate Grupe i njeno financijsko stanje.

Konkurencija usluga pokretnih komunikacija i uvođenje alternativnih načina komuniciranja imaju za posljedicu značajnu migraciju korisnika i zamjenu tradicionalnih govornih usluga u nepokretnoj komutiranoj mreži s uslugama u pokretnim mrežama i alternativnim načinima komuniciranja u nepokretnoj mreži.

Na hrvatskom tržištu došlo je do zamjene nepokretne mreže pokretnom zbog povećanja penetracije u pokretnoj mreži i veće raspoloživosti usluga u pokretnim mrežama. Dva glavna konkurenta Grupe u mobilnoj telefoniji u Hrvatskoj gotovo su se isključivo koncentrirali na

pokretne telefonske usluge i sukladno tome potiču korisnike usluga u nepokretnoj i pokretnoj mreži da zadrže samo svoje usluge u pokretnoj mreži. Tržište također svjedoči povećanju prijenosa govora preko internetskog protokola („VoIP”), tehnologiji kojom se govorni promet odvija preko internet protokola umjesto komutacijske mreže. Uslijed toga Grupa bi mogla i dalje bilježiti pad prihoda od govornih usluga putem nepokretnog tradicionalnog pristupa i smanjenje prometa, koji će, ako se ne kompenzira prihodima od podatkovnih ili usluga u pokretnim mrežama, imati za posljedicu pad ukupnih prihoda i neto dobiti Grupe.

Broj računala u vlasništvu mogao bi ograničiti potražnju za novim proizvodima i uslugama širokopojasnog pristupa internetu, ili umanjiti sposobnost Grupe da pruži takve usluge te ograničiti sposobnost Grupe da poveća prihode.

Na dan 31. prosinca 2006., penetracija interneta u kućanstvima u Hrvatskoj je bila 34% (od kojih je na širokopojasni pristup internetu otpadalo 35%). Budući rast u penetraciji širokopojasnog interneta povezan je s penetracijom računala u kućanstvima u Hrvatskoj. Na dan 31. prosinca 2006., stopa penetracije računala u kućanstvima bila je 29%, a u ukupnom stanovništvu 21% (izvor: IDC za osobna računala i penetraciju u ukupnom stanovništvu; Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za kućanstva). Penetracija u kućanstvima odnosi se na osobna računala privatnih korisnika, a ukupna penetracija u stanovništvu na ukupni broj instaliranih osobnih računala. Međutim, neka računala u kućanstvima ne podržavaju priključak širokopojasnom pristupu internetu ili nisu opremljeni modemom, uslijed čega je dotično tržište za internetske usluge i usluge širokopojasnog pristupa internetu ograničeno na manji broj kućanstava u Hrvatskoj. Iako korištenje novih tehnologija širokopojasnog pristupa internetu kao što su internetske igrice i TV preko širokopojasnog pristupa internetu nije nužno ograničeno razinom penetracije računala, Grupa ne može biti sigurna da niska stopa penetracije računala u Hrvatskoj neće ograničiti potražnju za ovim proizvodima i uslugama. Niži od očekivanog rasta ili pad korištenja proizvoda i usluga širokopojasnog pristupa internetu Grupe, bilo zbog tih ograničenja ili zbog drugih razloga može imati značajan negativan učinak na buduće rezultate Grupe od poslovanja i njeno financijsko stanje.

Za neke od cijena Grupe potrebno je odobrenje nacionalnog regulatornog tijela što može ograničiti fleksibilnost u određivanju cijena i može smanjiti neto dobit Grupe.

Zakonom o telekomunikacijama koji je stupio na snagu u kolovozu 2003. propisano je da operatori sa znatnijom tržišnom snagom („ZTS”) na određenim tržištima, kao što je Društvo, moraju ponuditi troškovno orijentirane cijene za nepokretnu govornu telefoniju privatnim i poslovnim korisnicima, usluge zakupa vodova i regulirane veleprodajne usluge (kao što je pristup mreži, međusobno povezivanje, ULL, CS i CPS). Cijene Društva za nepokretnu govornu telefoniju privatnim i poslovnim korisnicima, usluge zakupa vodova i regulirane veleprodajne usluge (kao što je pristup mreži, međusobno povezivanje, ULL, CS i CPS) podložne su prethodnom odobrenju nacionalnog regulatornog tijela. Nacionalno regulatorno tijelo ne daje unaprijed odobrenje za troškovno orijentirane cijene u pokretnoj telefoniji za privatne i poslovne korisnike već je ovlašteno takve cijene operatora sa ZTS-om promijeniti ako tržišno natjecanje nije dovoljno učinkovito. Bilo koja radnja nacionalnog regulatornog tijela koja dovodi do kašnjenja, neprihvatanja ili promjene cijene može dovesti do pada prihoda i može imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe, njeno financijsko stanje, uspjeh poslovanja, predviđanja i cijenu njenih Dionica i GDR-ova. Osim toga, iako zakon izričito ne propisuje da nacionalno regulatorno tijelo može donijeti odluku s retroaktivnim učinkom, nije moguće isključiti mogućnost da nacionalno regulatorno tijelo može donijeti odluku kojom zahtijeva da Grupa retroaktivno izmijeni tarife na nižu razinu od onih koje Grupa obračunava, a što, ako do toga dođe, može imati značajne negativne učinke na konkurentni položaj Grupe, njeno poslovanje, financijsko stanje, rezultate poslovanja, buduće izgleda i cijenu Dionica i GDR-ova na burzi.

U odnosu na cijene pokretne telefonije, budući da Grupa ima značajan tržišni udjel na tržištu za javne govorne usluge u pokretnoj mreži, protiv Društva može biti podnesena prijava po telekomunikacijskim propisima i općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja u kojem se može tražiti promjena cijena pokretne telefonije Grupe ili koja može imati za posljedicu određivanje sankcija Grupi po telekomunikacijskim propisima i propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, ili imati za posljedicu izgubljene prihode te može imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe, njeno financijsko stanje, rezultate poslovanja, izgleda i cijenu Dionica i GDR-ova na burzi. Za daljnju raspravu o riziku određivanja sankcija Grupi po telekomunikacijskim propisima i propisima o zaštiti tržišnog natjecanja vidi *„Čimbenici rizika—Grupa je podložna strogim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja čije kršenje može dovesti do teških sankcija, a ako nadležni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u vezi s Okvirnim ugovorima sa svojim ključnim korisnicima, novčane kazne i druge sankcije bi mogle biti vrlo značajne“*.

Nadalje, regulacija tarifa Grupe za privatne i poslovne korisnike za javne govorne usluge u nepokretnoj mreži i osnovne usluge zakupa vodova sprječava Grupu da se uspješno natječe na javnim natječajima za nabavu telekomunikacijskih usluga. Javni natječajni su obavezna metoda nabave telekomunikacijskih usluga za sve državne institucije i društva u javnom i državnom vlasništvu u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Telekomunikacijski propisi ne razlikuju ponude za usluge po davateljima usluga na temelju službenog cjenika, već je propisano da se ponude daju kao odgovor na poziv na javno nadmetanje. Budući da tarifama Grupe u dijelovima privatnog i poslovnog segmenta u nepokretnoj mreži prethodi postupak odobrenja i da moraju biti objavljene i biti nediskriminirajuće, cjenovna politika Grupe u javnim nadmetanjima može samo odražavati popuste na traženu/ponuđenu količinu na javnom nadmetanju što značajno umanjuje konkurentnu sposobnost Grupe da zaključuje ugovore s tim korisnicima i/ili znači da Grupa ima poteškoće, u praksi, kod sudjelovanja na nadmetanjima za te korisnike. Osim toga, Grupa vjeruje da su količinski popusti zakonski i legitimni način davanja beneficija korisnicima sve dok se primjenjuju na nediskriminirajući način, i nadalje, da one nisu podložne prethodnom odobrenju nacionalnog regulatornog tijela. Međutim, Grupa ne može isključiti mogućnost da nacionalno regulatorno tijelo formalno zauzme drugačiji stav u odnosu na ovo pitanje, t.j. da popusti za javne govorne usluge u nepokretnoj mreži i osnovne usluge zakupa vodova budu podložni strožoj kontroli i prethodnoj suglasnosti nacionalnog regulatornog tijela.

Kao operator sa znatnijom tržišnom snagom na tržištu usluga nepokretnih i pokretnih telekomunikacija Grupa je obavezna prema propisima donesenim po Zakonu o telekomunikacijama i primjenjivim pravilnicima nuditi transparentne i troškovno orijentirane naknade za međusobno povezivanje (polazni promet, tranzitni promet i terminacija) za koje je također potrebno prethodno odobrenje nacionalnog regulatornog tijela. Ako bi nacionalno regulatorno tijelo naložilo Grupi dodatna smanjenja naknada za međusobno povezivanje, sa značajnim učinkom ili ako bi drugim nepokretnim ili pokretnim operatorima bilo dopušteno povećati cijene međusobnog povezivanja i ako Grupa izgubi u upravnim postupcima u kojima pobija odluke nacionalnog regulatornog tijela kojima su naložena takva smanjenja ili dozvoljena takva povećanja, to bi moglo imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe, financijsko stanje, rezultate poslovanja, izgleda i cijenu njenih Dionica i GDR-ova na burzi. Vidi *„Operativni i financijski pregled“*.

Popusti dodijeljeni temeljem Okvirnih ugovora s ključnim poslovnim korisnicima su predmet provjere od strane nacionalnog regulatornog tijela te je postupak provjere sada proslijeđen telekomunikacijskom inspektoratu pri Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka na daljnju provjeru. Vidi *„Čimbenici rizika—Grupa je podložna strogim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja čije kršenje može dovesti do teških sankcija, a ako nadležni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u vezi s Okvirnim ugovorima sa svojim ključnim korisnicima, novčane kazne i druge sankcije bi mogle biti vrlo značajne“*.

Hrvatsko telekomunikacijsko zakonodavstvo primjenjuje znatno blaži pravni režim za VoIP usluge. Međutim, pojedina VoIP usluga može biti određena kao javna govorna usluga u nepokretnoj mreži ako ispunjava određene kriterije. Društvo je lansiralo svoj VoIP proizvod (uslugu Net Phone za poslovne korisnike) u drugoj polovici 2006. godine. Net Phone usluga je pozicionirana kao VoIP usluga te je Društvo stoga dosad smatralo da je utvrđivanje cijene te usluge izvan dosega ex ante kontrole cijena HAT-a. U proljeće 2007. godine, jedan od konkurenata Društva u nepokretnoj mreži, Amis Telekom d.o.o., pokrenuo je upravni postupak pred HAT-om za utvrđenje da je Net Phone SME paket javna govorna usluga u nepokretnoj mreži. U lipnju 2007. HAT je naložio Društvu, kao privremenu mjeru, da prestane s daljnjom ponudom usluge „Net Phone SME paketa“ do okončanja upravnog postupka. Ako bi se utvrdilo da ponuda VoIP usluge Društva predstavlja javnu govornu uslugu u nepokretnoj mreži, to bi imalo negativan učinak na postojeću i buduću ponudu VoIP usluga Društva i moglo ih učiniti podložnim strožoj ex ante regulaciji cijena HAT-a. To bi vjerojatno imalo značajan negativan učinak na konkurentni položaj Grupe, njeno poslovanje, financijski položaj, rezultate poslovanja, izgleda i cijenu njenih Dionica i GDR-ova.

Budući da Grupa posluje u reguliranom i nadziranom poslovnom okruženju, odluke sudskih i regulatornih tijela mogu imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe. Buduće promjene hrvatskih telekomunikacijskih propisa, drugih zakona i propisa primjenjivih na poslovanje Grupe ili ovlasti i strukture nacionalnog regulatornog tijela i drugih mjerodavnih nacionalnih regulatornih agencija (uključujući i one donesene zbog očekivanog ulaska Hrvatske u EU) mogle bi značajno negativno utjecati na poslovanje Grupe.

Hrvatski zakon propisuje ograničenja i sankcije za trgovanje temeljem povlaštenih informacija i manipulaciju cijene, a hrvatsko tržište je regulirano i nadzirano. Budući da se hrvatsko tržište još uvijek razvija u smjeru potpuno etabliranih tržišta vrijednosnih papira, kao n.pr. tržišta u SAD-u i Velikoj Britaniji, postojeće stanje hrvatskog tržišta može imati neželjen utjecaj na cijenu dionica ili GDR-ova Društva. Aktivnosti Grupe na hrvatskom tržištu trenutačno su predmet nadzora Vlade kroz Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka i raznih regulatornih nadležnih tijela uključujući Hrvatsku agenciju za telekomunikacije, Agenciju za zaštitu tržišnog natjecanja i Agenciju za zaštitu osobnih podataka. Ovim nadzorom i regulacijom obuhvaćeni su i uvjeti i veleprodajne cijene Grupe te cijene proizvoda i usluga Grupe za privatne i poslovne korisnike. Na primjer, obveza da se omogući zajedničko korištenje infrastrukture Grupe određena je Grupi po postojećem Zakonu o telekomunikacijama. Osim toga Hrvatska agencija za telekomunikacije zahtijeva da Grupa nudi svoju uslugu pristupa slijedom bita („bitstream“) drugim operatorima i davateljima internetskih usluga, međutim upravni postupak je još u tijeku.

Ne samo cjenovnim ograničenjima nego i drugim mjerama, regulacija može ograničiti sposobnost Grupe da raste i reagira na inicijative svojih konkurenata i tehnološke promjene. Pored zakona i propisa u sektoru telekomunikacija, propisi o zaštiti tržišnog natjecanja, propisi o zaštiti potrošača te propisi o medijima mogu postati sve važniji za poslovanje Grupe. Prvotnim se propisima mogu ograničiti načini prodaje usluga Grupe ili povećati operativni troškovi, dok potonji mogu ograničiti sposobnost Grupe da pruži medijske usluge, uključujući isporuke određenih sadržaja i mogu također rezultirati dodatnim troškovima za mjere tehničke provedbe potrebne za usklađenje s dodatnim propisima.

Uz specifične regulatorne rizike poslovanje Grupe može biti usporeno regulatornim odlukama. Odluke Hrvatske agencije za telekomunikacije donose se u upravnom postupku i protiv takvih odluka postoji samo nedovoljno učinkovit pravni lijek. Jedini redovni pravni lijek za pobijanje tih odluka je podnošenje tužbe Upravnom sudu. Za vrijeme rješavanja po tužbi na Upravnom sudu (trenutačno vrijeme da Upravni sud u nekom postupku donese presudu u prosjeku traje četiri godine), odluke Hrvatske agencije za telekomunikacije moraju se izvršiti. Kazne za neizvršenje odluka HAT-a su između 1% do 5% godišnjeg prihoda Društva.

HAT je osnovan 2004. godine i do sada je imao relativno ograničeno iskustvo u regulaciji telekomunikacijskog sektora, osobito u primjeni regulatornih mjera u okviru primjenjivog pravno-pravnog okvira.

Nadalje, Hrvatska nastoji uskladiti propise svojih telekomunikacijskih mreža i usluga s drugim zakonima i propisima pripremajući se za ulazak u EU. To je već dovelo do liberalizacije telekomunikacijskog tržišta koja se odvija ubrzano u usporedbi s iskustvom u zapadnoeuropskim državama. Pored toga, trenutačno je u tijeku javna rasprava o zamjeni važećeg Zakona o telekomunikacijama s glavnim ciljem da se telekomunikacijsko zakonodavstvo u Hrvatskoj uskladi s Novim regulatornim okvirom EU-a iz 2002. godine („NRF“). Postoji međutim mogućnost da hrvatska Vlada to iskoristi kao priliku da odredi dodatne uvjete i obveze koje nisu predviđene u EU NRF-om.

Tarife Grupe za međusobno povezivanje u nepokretnoj mreži su trenutačno više od prosječnih iznosa u EU-15. Međutim, hrvatske nadležne vlasti često uzimaju iznose u ovim zemljama kao referentne vrijednosti pa bi se tarife u Hrvatskoj mogle uskladiti prema tim iznosima. Ako ovo usklađenje ne bude postupno i ako se ne bude vodilo računa o razvoju troškova Grupe kao i drugim specifičnim okolnostima primjenjivim na Grupi i hrvatsko tržište općenito, to bi moglo imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj. Međutim, budući da su cijene za određene usluge trenutačno niže od iznosa u EU (n.pr. ULL) Grupa ne može točno predvidjeti ukupan učinak promjena zakona ili propisa kod uvođenja EU okvira na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Međunarodno roaming tržište u Hrvatskoj je značajno. Međunarodne roaming tarife unutar EU sada podliježu Propisu međunarodnog roaminga u pokretnoj telefoniji koji je na snazi od 30. lipnja 2007. Usklađenje hrvatskih propisa s propisima EU-a može ograničiti cijene Grupe koje ona obračunava inozemnim operatorima za međunarodni roaming i smanjiti ovaj izvor prihoda za Grupi.

Europska Komisija trenutačno ispituje tržišta koja su ili bi trebala biti podložne sektor-specifičnoj regulaciji u okviru telekomunikacijske regulative. Kao rezultat tekućeg ispitivanja Europske Komisije, opseg regulacije mogao bi biti proširen od strane EU ili nacionalnih regulatornih tijela u Hrvatskoj i prije očekivanog pristupa Hrvatske u EU, što bi moglo imati negativan utjecaj na komercijalnu ponudu Grupe i fleksibilnost cijena te, posljedično, značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njezin financijski položaj.

Sabor je nedavno usvojio novi Zakon o zaštiti potrošača kojim je zamijenjen Zakon o zaštiti potrošača koji je bio na snazi od rujna 2003. godine. Usvojeni Zakon sadrži stroge odredbe u vezi pružanja javnih komunalnih usluga koje uključuju javne telekomunikacijske usluge (unatoč tome što su takve usluge, za razliku od drugih komunalnih usluga, otvorene za tržišno natjecanje). Iako je u ovome novom Zakonu zadržana većina odredaba staroga Zakona o zaštiti potrošača, uvedene su i neke nove odredbe koje bi, prema nekim tumačenjima, mogle uvesti ograničenja na način na koji Grupa pruža svoje usluge, određuje tarife i obračune za usluge koje pruža svojim krajnjim korisnicima. To bi moglo imati značajan negativan učinak na konkurentni položaj Grupe, njeno poslovanje, financijski položaj, rezultate poslovanja, buduće izgleda i cijenu Dionica i GDR-ova.

Stvarni ili predmnijevani rizici za zdravlje ili drugi problemi u vezi mobilnih uređaja ili baznih stanica mogli bi dovesti do smanjenja uporabe pokretnih komunikacija, značajnog povećanja troškova uključenih u ponudu usluga pokretne telefonije i poteškoća u dobivanju dozvola za bazne stanice.

Posljednjih godina izražena je zabrinutost da bi izlaganje emisijama radio frekvencija ili elektromagnetskim poljima koje emitiraju mobilni telefoni ili radio antene mogli predstavljati opasnost za zdravlje, čak i u iznosima izloženosti koji su niži od trenutačno dozvoljenih pragova ili bi mogli ometati rad elektroničke opreme, uključujući sustave kočenja i upravljanja vozilom. Te se zabrinutosti učestalo ističu, međutim trenutačno ne predstavljaju jedinstveno

mišljenje stručnjaka. Iako Grupi trenutačno nisu poznati dokazi koji dokazuju da emisije radio frekvencija ili elektromagnetskih polja predstavljaju zdravstveni rizik, stvarni ili predmnijevani rizici mogli bi imati značajne negativne posljedice na rezultate Grupe. Stvarni ili predmnijevani rizici povezani s mobilnim uređajima ili radijskim antenama i s tim povezani publicitet, regulativa ili sudski postupci mogu smanjiti bazu pretplatnika usluga mobilne telefonije Grupe ili dovesti do toga da pretplatnici usluga mobilne telefonije manje koriste svoje mobitele. Osim toga, takvi stvarni ili predmnijevani rizici mogu prouzročiti protestiranja protiv izgradnje baznih stanica u blizini domova, škola, ili drugih javnih mjesta ili stambenih objekata. U Hrvatskoj je Ministarstvo zdravstva uključeno u donošenje odluka o lokaciji baznih stanica. To bi uvelike moglo usporiti proces postavljanja novih baznih stanica s obzirom na percepciju javnosti u pogledu zdravstvenih rizika. Ako Grupi budu postavljena ograničenja gradnje potrebnih baznih stanica, usluga koju pruža pretplatnicima mogla bi se pogoršati i/ili ne bi mogla zadovoljiti potražnju, a to bi sve moglo imati negativan utjecaj na njene prihode. Ako se u budućnosti dokazano utvrdi postojanje rizika za zdravlje, uporaba mobilnih telefona i rad pokretne mreže mogli bi biti regulirani, n.pr. ograničavanjem razine emisije mobilnih telefona ili radijskih antena. Takvi propisi mogli bi otežati ili poskupjeti pronalazak i održavanje atraktivnih lokacija za bazne stanice te prouzročiti povećane probleme Grupi pri dobivanju ili zadržavanju dozvola za izgradnju baznih stanica te održavanju razine kvalitete usluga koje nudi svojim pretplatnicima. Bilo koja od ovih razmatranja mogla bi značajno negativno utjecati na poslovanje i rezultate Grupe. Pored toga, protiv Grupe, zajedno sa svim drugim sudionicima na tržištu pokretnih telekomunikacija, mogli bi se postaviti zahtjevi za odgovornost za štetu prouzročenu takvim rizicima. Ako takvi zahtjevi budu uspješni to bi moglo imati materijalno značajan negativan utjecaj na poslovanje Grupe, rezultate poslovanja, financijsko stanje i cijenu Dionica i GDR-ova.

Sezonska varijabilnost na tržištima nepokretne i pokretne telefonije u Hrvatskoj mogla bi imati utjecaja na prodaje i zarade Grupe.

Za tržište pokretne telefonije u Hrvatskoj karakteristična je sezonska varijabilnost. Značajan sezonski element zamjetan je u poslovanju nepokretne telefonije Grupe s padom koji je tipičan za ljetne mjesece, osobito kolovoz, u usporedbi s mjesečnim prosjekom tijekom ostatka godine, prvenstveno kao posljedica toga da pretplatnici nisu kod kuće. U poslovanju pokretne telefonije Grupe, ljetni mjeseci, osobito srpanj i kolovoz su mjeseci jakog prometa zahvaljujući turistima koji koriste roaming i domaćim korisnicima koji također ostvaruju veći promet. Promet Grupe u pokretnoj telefoniji također je jak, ali u manjoj mjeri, u prosincu zbog božićnih blagdana.

Učinak sezonske varijabilnosti, osobito ako element sezonske varijabilnosti s vremenom postane izraženiji, mogao bi se bitno negativno odraziti na poslovanje Grupe, njene rezultate poslovanja i financijski položaj. Učinak sezonske varijabilnosti na financijska izvješća tijekom godine mogao bi se odraziti i na cijenu Dionica i GDR-ova.

Rizici povezani s poslovanjem Grupe

Ako se vlasništvo Grupe i/ili pravo da koristi Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu ne riješi na način kako se sada predviđa i/ili ako se pojave druga pitanja, to bi moglo imati značajan učinak na Grupi i njeno poslovanje i budućnost. Ovisnost Grupe o trećim osobama glede „prava prolaza“ moglo bi imati utjecaja na rokove izvršenja, kvalitetu usluge i/ili trošak pružanja usluga.

Kao što je opisano u „Poslovanju—Pravnim pitanjima i postupcima“ postoje pitanja u vezi vlasništva Grupe i/ili korištenja Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture. Grupa vjeruje da bi mjerodavne odredbe Memoranduma o razumijevanju navedene u „Sporazumima s Deutsche Telekomom—Ugovorima između Deutsche Telekom, Društva i Vlade Republike Hrvatske—Memorandumu o razumijevanju“ trebale razjasniti određena aktualna pitanja u vezi korištenja distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture od strane Grupe (i plaćanje naknade

u vezi takvog korištenja). Iako Memorandum o razumijevanju predstavlja okvir za rješavanje poteškoća na koje nailazi Grupa u odnosu na distribucijsko telekomunikacijsku infrastrukturu, kao što je objašnjeno u „*Sporazumima s Deutsche Telekomom—Ugovorima između Deutsche Telekoma, Društva i Vlade Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju*“, potrebno je provesti relevantne odredbe Memoranduma o razumijevanju, a ne očekuje se da će provedba biti dovršena najranije do prvog tromjesečja 2008. godine. Za provedbu će, između ostalog, biti potrebno donijeti nove zakone i/ili izmjenu postojećeg Zakona o telekomunikacijama, kao i implementirati takve izmjene zakona od strane odgovornih državnih tijela i neovisnog regulatornog tijela. U skladu s Memorandumom o razumijevanju Vlada Republike Hrvatske se složila da će poduzeti određene korake u svrhu olakšanja predmetne provedbe. Međutim, Vladine ovlasti su ograničene pa prema tome i sposobnost da izvrši takovu provedbu. Provedba zakona podliježe odobrenju od Sabora, a ne postoji sigurnost da će takvo odobrenje biti i dano. Moguće je da nastanu teškoće i problemi u postupku primjene takvih sporazuma i da ne budu u cijelosti provedeni kao što se sada predviđa. Upravo je ta neizvjesnost navela revizore Grupe da uključe ovo pitanje među „određena istaknuta pitanja“ te da ga dodatno opišu u Revizorskom izvješću o Revidiranim financijskim izvješćima, na način da bi nepovoljan ishod za Grupu mogao imati bitan nepovoljan učinak na financijski položaj Grupe. Za informaciju o računovodstvenim implikacijama ovog rizika vidi „*Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom*“.

Iako je jedna od navedenih svrha rješenja predložena u Memorandumu o razumijevanju da se, što je više moguće, zaštiti integritet bilance Društva, ne može se garantirati da će rješenje provedeno u odnosu na distribucijsko telekomunikacijsku infrastrukturu postići ovaj cilj.

Nesigurnost koja okružuje Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu tijekom posljednjih godina dovela je do raznih operativnih problema uključujući: (i) neovlašteno postavljanje vodova u distribucijsko telekomunikacijsku infrastrukturu od trećih osoba što je prouzročilo štetu, zagušenost i prekid usluga korisnicima Grupe; (ii) poteškoće u dobivanju dozvola od Države i drugih općina za izgradnju novih dodatnih cijevi; (iii) redovno održavanje distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture; i (iv) nejasnoće i nedosljednost u vezi naknada koje bi Grupa plaćala ili koje bi bile plaćene Grupi za korištenje cijevi. Na dan 30. lipnja 2007. Grupa je imala oko 2100 građevinskih dozvola povezanih s nepokretnom mrežom od kojih je većina bila izdana za distribucijsko telekomunikacijsku infrastrukturu. Društvo procjenjuje da je još do 970 građevinskih dozvola bilo izdano a sada ih nema, ili nikada nije bilo izdano. Grupa je u procesu ishoda građevinskih dozvola za one dijelove Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture za koje nema relevantnu građevinsku dozvolu. Osim toga, moguće je da nastanu dodatna pitanja u vezi distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture koja neće biti riješena provedbom mjerodavnih odredbi Memoranduma o razumijevanju. Bilo koje ograničenje i/ili troškovi veći od onih koje Društvo trenutačno ima u vezi s održavanjem distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture i/ili koji su opisani u mjerodavnim odredbama Memoranduma o razumijevanju mogli bi imati značajan negativan učinak na Grupu. Ovi učinci mogu uključivati:

- konkurenti Grupe imali bi mogućnost polaganja vlastitih vodova po nižoj cijeni od cijene koju Grupa trenutačno naplaćuje za korištenje svoje Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture, što će im dati konkurentnu prednost u odnosu na njihovu postojeću poziciju;
- povećane troškove kojima se osigurava da će postojeći i budući vodovi prolaziti kroz Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu;
- ograničene mogućnosti Grupe da polaže, održava i zamjenjuje vodove u cilju pružanja sadašnjih i budućih usluga i proizvoda svojim korisnicima;
- ograničene mogućnosti Grupe da održava Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu i svoje vodove i da garantira integritet i sigurnost distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture;
- izgubljene prihode od trećih osoba koje koriste Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu;
- nove troškove za Grupu, kao što je naknada za „pravo puta“; i
- otpis iz bilance Grupe u odnosu na dio ili svu Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu koja je trenutačno iskazana kao vlasništvo Grupe.

Ovi učinci mogli bi imati za posljedicu da Grupa nije u mogućnosti pružati usluge i proizvode sada i u budućnosti, što bi imalo negativan učinak na prihode, poslovanje i razvoj poslova i moglo bi dovesti do povećanih troškova, od kojih bi svi mogli imati značajan negativan učinak na financijske rezultate Grupe i njen financijski položaj.

Za izgradnju cijevi Grupa mora ishoditi građevinsku dokumentaciju (uključujući dozvole) od upravnih tijela (državnih i općinskih) i dozvole vlasnika zemljišta da pristupi i gradi na odnosnom zemljištu. Grupa može naići na teškoće ili protivljenje nekih od ovih trećih osoba kojima postojeći propisi dozvoljavaju odbijanje davanje takvih dozvola. To može spriječiti ili odgoditi povezivanje lokacija ili korisnika, ograničiti razvoj ponuda Grupe i imati utjecaj na njenu sposobnost da korisnicima pruži usluge u skladu s obvezama pružanja osnovnih usluga i ugovorima o pružanju usluga u određenom vremenu, kvaliteti i trošku. Osim toga, novi propisi mogu promijeniti uvjete po kojima Grupa može izgraditi cijevi, što može imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Ako Grupa nije u stanju držati korak s brzorastućim tehnološkim razvitkom u svojim poslovnim sektorima, morat će izvršiti značajna dodatna ulaganja u opremu i dozvole i može imati poteškoća u održavanju i razvoju svoje baze korisnika i marketingu svojih ponuda uz dovoljnu rentabilnost.

Za telekomunikacijsko tržište na kojem Grupa posluje karakteristična je brza promjena cijena, usluga i tehnologije. Nove usluge na temelju novih i naprednijih tehnologija mogu imati za posljedicu zastarjelost postojećih usluga ili proizvoda ili nemogućnost njihove prodaje.

Grupa investira u novu infrastrukturu i tehnologije kako bi omogućila uvođenje novih proizvoda i usluga te očekuje da će za ove strateške inicijative ubuduće biti potrebni znatni kapitalni izdaci i angažiranje ljudskih potencijala. Grupa također može trebati dodatne dozvole ako bude nudila nove proizvode, usluge i tehnologije, a to može uključivati dodatne izdatke, odgode i ograničenja planova. Nema garancije da će takve dozvole biti dostupne pod komercijalno prihvatljivim uvjetima, ili uopće. Vidi: „Čimbenici rizika—Može biti teško dobiti koncesije/dozvole/ovlaštenja značajna za poslovanje Grupe ili iste mogu biti oduzete ili se možda moraju obnoviti“ Osim toga ako Grupa odluči ponuditi usluge koristeći nove tehnologije koje će svu ili dio postojeće mreže Grupe učiniti suvišnom, Grupa će možda morati uložiti više u svoju mrežu nego što je trenutačno predviđeno poslovnim planom, a to može imati za posljedicu umanjenje određenih postojećih osnovnih sredstava Grupe. U takvim okolnostima usluge Grupe mogle bi postati manje rentabilne, što će imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Grupa također mora biti u mogućnosti uspješno uvesti nove proizvode i usluge te prateću tehnologiju s ciljem povećanja prihoda. Grupa razvija nove proizvode i usluge, uključujući širokopojasni nepokretni pristup internetu i pokretne usluge 3. generacije za svrhe stjecanja i zadržavanja korisnika. Međutim, tehnički, regulatorni ili komercijalni uvjeti kao n.pr. uvjeti opisani u prethodnim stavcima mogu imati učinak na sposobnost Grupe da proširi takve proizvode i usluge širokopojasnog pristupa internetu ili može imati za posljedicu da ti proizvodi i usluge ne poluču očekivani uspjeh. Pored toga, Grupa možda neće moći uspješno obogatiti svoje postojeće usluge, prilagoditi svoje infrastrukturne kapacitete ili upravljati svojim korisnicima i informatičkim sustavima dovoljno brzo da bi držala korak s razvojem tržišta i tehnologije. Osim toga, konkurenti Grupe mogu biti brži u uvođenju usluga baziranih na novoj tehnologiji kao što su usluge širokopojasnog nepokretnog pristupa internetu i pokretne usluge 3. generacije. Uslijed toga Grupa bi mogla izgubiti korisnike, ostati bez novih korisnika i imati značajne troškove za očuvanje korisničke baze što bi moglo imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj ako dođe do pada ukupnih prihoda i neto dobiti Grupe.

Za značajan broj nepokretnih i pokretnih mrežnih platformi i opreme Grupe potrebna je zamjena u sljedećih pet godina.

Kao tradicionalni operator u Hrvatskoj, Grupa se suočava s problemima koji proizlaze iz složenosti i ograničenosti velike i kompleksne mreže, što zahtijeva visoke troškove održavanja te dovodi u pitanje mogućnost korištenja modernije tehnologije bez značajnijih ulaganja i restrukturiranja mreže. Trenutačno, za 40-50% PSTN mrežnih platformi Grupe prijeti istek vijeka trajanja, a taj bi broj mogao narasti do 90% do 2010. Kraj vijeka za T-Mobile-ovu sadašnju R99 arhitekturu jezgrene mreže očekuje se u naredne 2-3 godine (prema uputama dobavljača), a T-Mobile aktivno sudjeluje u projektu zamjene takve arhitekture. Ukoliko Grupa ne obavi zamjenu prije nego što mrežnoj platformi istekne vijek trajanja, dolazi do značajnog povećanja rizika od sistemske greške.

Grupa namjerava započeti sa zamjenom svoje PSTN mrežne platforme u 2008. godini, a očekuje završetak tog projekta do 2012. godine. Zamjena mrežnih platformi je skupa (a može biti odgođena ili skuplja od očekivanog te viša od predviđenog plana) i može imati za posljedicu prekid pružanja usluga korisnicima dok traju radovi te dok korisnici bivaju premješteni na nove uslužne platforme. Prekid usluge može dovesti do gubitka korisnika ili potrebe za davanjem naknade pogođenim korisnicima. Trošak povezan sa zamjenom mrežnih platformi i/ili kašnjenje u zamjeni mrežnih platformi, te bilo kakav gubitak korisnika ili naknada plaćena korisnicima mogu imati značajan negativni učinak na buduće rezultate poslovanje Grupe i na njen financijski položaj.

U budućnosti Grupa se može odlučiti za projekt zamjene postojeće mreže bakrene lokalne petlje optičkim kabelima. Međutim, taj bi projekt mogao naići na probleme u tehničkim, zakonskim te komercijalnim ograničenjima. Trošak projekta vjerojatno bi bio značajan te stoga nema jamstva da bi takav projekt bio ekonomski održiv. Bilo koje kašnjenje u dovršenju projekta ili prekoračenju troškova može imati značajan negativni učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i na njen financijski položaj.

Grupa ovisi o pouzdanosti svojih mreža, a sistemska greška ili kršenje sigurnosnih mjera mogu imati za posljedicu gubitak korisnika, smanjenje prihoda i povećanje troškova.

Grupa je u mogućnosti pružati usluge sve dok su njeni mrežni sistemi zaštićeni od šteta, kašnjenja i greški. Mrežna i tehnička sredstva Grupe (osobito hosting siteovi, od kojih neki sadržavaju stratešku opremu) mogu biti oštećeni (n.pr. kidanje kabela i žica) ili prekinuti (n.pr. nestanak struje), osobito kao posljedica prirodnih katastrofa (n.pr. potresa, oluja i poplava), požara ili terorističkih napada. Nadalje, informacijski sistem Grupe mogao bi biti podložen nedostacima softvera, provalama, sabotiranju ili vandalizmu, osobito ako računalni hakeri uspiju probiti sigurnosne zaštite podatkovnih sustava Grupe i uspiju ući i prekinuti aktivnost. Te bi sustave također mogli napasti virusi, koji bi se mogli prenijeti i na korisnike Grupe. Grupa je postala izloženija probojima osiguranja kao posljedica izdvajanja lokalne petlje. U takvim okolnostima Grupa bi mogla biti primorana izdvojiti više sredstava nego što je predviđeno poslovnim planom kako bi popravila štetu na tehničkim instalacijama, umanjila softverske nedostatke, uklonila računalne viruse ili ojačala sigurnosni sustav u svrhu sprječavanja kasnijih napada koji dovode do kašnjenja ili prekida u poslovnoj djelatnosti Grupe. Usluge Grupe mogle bi pretrpjeti djelomične prekide ili smanjenje kvalitete, što može dovesti do gubitka korisnika ili potrebe za obeštećenjem pogođenih korisnika. Osim toga, izdvajanjem lokalne petlje, Grupa nailazi na problem detektiranja odgovornosti za određena nefunkcioniranja mreže i prekide u usluzi. Grupa se može osloniti na druge kolocirane operatore kod rješavanja takvih pitanja. Na poslovanje i ugled Grupe mogli bi, privremeno ili trajno, utjecati događaji koji bi mogli imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Ako bi bilo koji prekid ili proboj sigurnosnih mjera doveo do gubitka ili oštećenja korisničkih podataka ili aplikacija, ili neprimjerenu objavu povjerljivih informacija, Grupi bi uslijed toga mogle nastati obveze.

Grupa ovisi o dva dobavljača za nabavu ključnih dijelova mreže i ostale opreme te povezanih usluga.

Grupa ovisi o dva ključna dobavljača—Siemensu i Ericssonu—koji osiguravaju Grupi opremu i usluge potrebne za izgradnju, razvoj, održavanje i izgradnju mreža te obavljanja poslovanja. Siemens i Ericsson također pružaju podršku pri održavanju odnosnih mreža. Grupa je značajno ovisna o Siemensu i Ericssonu kod bitnih komponenti održavanja svojih postojećih mreža. Grupa ne može biti sigurna da će moći pribaviti zadovoljavajuću opremu i usluge, po ekonomski prihvatljivim uvjetima, ili da će njeni dobavljači izvršiti isporuke kako je predviđeno. Ako Grupa ne uspije dobiti opremu odgovarajuće kvalitete ili usluge održavanje koje zahtijeva, dogovoriti odgovarajuće financijske uvjete za opremu ili usluge ili pravovremeno dobiti odgovarajuće isporuke opreme, ili ako Siemens i/ili Ericsson prestanu isporučivati takvu opremu i usluge jer je oprema zastarjela ili se odluče povući s hrvatskog telekomunikacijskog tržišta, Grupi bi moglo biti teško zamijeniti Siemens i/ili Ericsson u doglednom roku bez značajnijih prekida usluge koju pruža korisnicima i/ili značajnijih kapitalnih troškova.

Nedavno spajanje telekomunikacijskih poslovnih infrastruktura Siemens i Nokie moglo bi imati utjecaja na izgradnju radijske pristupne mreže T-Mobile-a. Učinci takvog spajanja mogli bi uključivati povećanje troškova mrežne opreme kao i utjecati na kvalitetu pružene usluge. Iako budući program kapitalnih troškova Grupe za zamjenu opreme kojoj je istekao životni vijek, opisan u „*Operativni i financijski pregled—Ulaganja u dugotrajnu imovinu*“, sadrži planove za diverzifikaciju dobavljača i prodavatelja opreme i održavanja, Grupa će vjerojatno i dalje biti ovisna o Siemensu i jednom ili dva dodatna dobavljača. To bi moglo imati značajan negativni učinak na poslovanje Grupe, rezultate poslovanja, financijski položaj i buduće izgleda.

Vrlo brzi rast kapaciteta i povećanje mreža različitih operatora u sektoru ograničili su mogućnosti svih mrežnih i infrastrukturnih dobavljača da pravovremeno isporuče opremu te smanjili dostupnost popusta i/ili povlaštenih cijena. Uzevši u obzir predviđeni kontinuirani brzi rast, Grupa vjeruje da će ti čimbenici i dalje biti bitan čimbenik za troškove Grupe i za brzinu kojom Grupa može zamijeniti svoju postojeću opremu kojoj je istekao životni vijek i/ili izgraditi dodatni mrežni kapacitet.

Sposobnost Grupe da provede planirano smanjenje broja zaposlenih može biti umanjena zbog hrvatskih propisa o radu, nesuradnje Radničkog vijeća/sindikata i/ili negativnog publiciteta.

Grupa posljednjih godina provodi program smanjenja broja zaposlenih, te može i ubuduće tražiti da se broj zaposlenih dodatno smanji. Sposobnost Grupe da provede smanjenje broja zaposlenih ograničena je hrvatskim propisima o radu, a postupanje u skladu s takvim zakonskim uvjetima čini takav postupak dugotrajnim. Interni propisi i Zakon o radu u Hrvatskoj nameće Grupi obvezu suradnje i savjetovanja s Radničkim vijećem kod provedbe programa optimizacije broja zaposlenih. Provedba tog programa može prema tome biti otežana ako ne postoji suradnja na strani Radničkog vijeća/sindikata i/ili zbog negativnog publiciteta. Program smanjenja zaposlenih mora također odobriti Hrvatski zavod za zapošljavanje koja, ovisno o okolnostima, može odgoditi provedbu tog programa do 90 dana.

Ako Grupa ne može smanjiti broj zaposlenih i troškove zaposlenih zbog propisa o radu, nespremnosti na suradnju i/ili negativnog publiciteta, to bi moglo imati značajan negativan učinak na buduće rezultate Grupe i njen financijski položaj. Osim toga, otpremnine koje će platiti Grupa predmet su pregovora po Kolektivnom ugovoru i moguće je da će se ovi iznosi u budućnosti izmijeniti.

Protiv Grupe se vode istrage i sudski postupci koji mogu imati za posljedicu presude radi naknade štete, novčane kazne ili druge sankcije.

Grupa je u okviru svog redovnog poslovanja uključena u razne sudske postupke koji su niže opisani pod naslovom „*Poslovanje—Pravna pitanja i postupci*“. Moguće sankcije i/ili iznosi koji se potražuju u ovim postupcima iskazani su u ovom prospektu u dokazivim iznosima.

Grupa formira odgovarajuća rezerviranja u slučajevima kada postoji vjerojatnost gubitka spora ili obveze koja može proizaći iz nekog sudskog spora ili postupka i ako se može kvantificirati ili procijeniti s razumnom točnošću. Grupa na tromjesečnoj osnovi ispituje iznose rezerviranja koje smatra odgovarajućim u odnosu na sudske postupke u tijeku. U vezi daljnjih pojedinosti postojećih rezerviranja vidi „*Operativni i financijski pregled*“. Ne može se sa sigurnošću reći da presude donesene protiv Grupe neće biti u iznosima koji su veći od iznosa rezerviranja. Osim toga, sudski spor može imati za posljedicu negativne javne odnose za Grupu. Ako Grupa nije u mogućnosti uspješno upravljati rizicima povezanim sa sudskim sporovima, to može imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

U tijeku su neokončani porezni postupci koji se vode protiv Društva koji mogu dovesti do značajnih financijskih obveza za Društvo.

Porezno poslovanje Društva za 2000., 2001. i 2002. godinu je bilo predmet nadzora hrvatske Porezne uprave i drugih regulatornih tijela tijekom razdoblja od 2003. do 2005. godine. Kao rezultat ovog nadzora Porezna uprava navodi da su postojale nepravilnosti u Društvu u načinu obračuna i plaćanju PDV-a, poreza na dobit, poreza po odbitku i poreza na osobne dohotke. Iako je Društvo odmah po primitku nalaza Porezne uprave platilo neke iznose, drugi iznosi su još uvijek sporni. Na datum ovog prospekta, ukupni iznos koji je još uvijek sporan, uključujući kamate obračunate do 15. veljače 2007. godine, je 97,23 milijuna kuna. Od navedenog iznosa Društvo je već platilo 9,95 milijuna kuna, uz istovremeno pokretanje upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske za preostali iznos. Nadalje, za preostali iznos od 87,28 milijuna kuna, Društvo je uložilo žalbu drugostupanjskom poreznom tijelu Ministarstva financija. Društvo nije platilo ovaj iznos budući da postupak pred poreznim tijelima još uvijek traje i nije riješen. 29. lipnja 2007. godine drugostupanjsko porezno tijelo Ministarstva financija rješenjem je poništilo rješenje Porezne uprave i vratilo predmet na ponovni postupak.

Za spornu poreznu obvezu Društvo je tijekom 2004. i 2005. godine rezerviralo iznos od 51,49 milijuna kuna. Nakon umanjenja rezerviranja za 12,85 milijuna kuna uplaćenog poreza (od kojih je za 9,95 milijuna kuna podnesena upravna tužba, dok za plaćenih 2,90 milijuna kuna Društvo nije u sporu), na dan 30. lipnja 2007. godine preostalo knjigovodstveno stanje rezerviranja iznosi 38,64 milijuna kuna.

S obzirom na trenutačno stanje postupaka, Društvo ne može predvidjeti konačni ishod istih. Ako Društvo ne bude imalo uspjeha u žalbama, može biti obavezno platiti ukupni iznos koji je u sporu, uvećan za kamate (ili neće imati pravo na povrat dijela iznosa u sporu koji je već platilo). To može imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Društvo je trenutačno uključeno u sudske postupke koje je pokrenulo 6 potrošača i Društvo za zaštitu potrošača zbog navodnog kršenja hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača. Ako tužitelji budu uspješni u tužbi, može se očekivati podnošenje znatno većeg broja takvih tužbenih zahtjeva.

Društvo je trenutačno u procesu zbog navodnog kršenja Zakona o zaštiti potrošača. Tužitelji su 6 privatnih korisnika usluga Društva i Društvo za zaštitu potrošača „Potrošač“. 7 tužitelja tvrde da su mjesečne pristupne naknade Društva i minuta kao obračunska jedinica u njihovim ugovorima, utvrđene „Ugovorom o izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za obavljanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži“, kao i njegovom „Dodatku I“ od dana 30. srpnja 2001., nepravilne i da krše zakon. Društvo je obaviješteno da je oko 42.000 potrošača potpisalo kolektivnu punomoć za podizanje sličnih tužbi 2003. godine, a moguće je da se Društvo suoči s više tisuća dodatnih zahtjeva potrošača na sličnoj osnovi. Hrvatski pravni savjetnici Društva su procijenili da bi maksimalna izloženost Društva u odnosu na 42.000 potencijalnih podnositelja zahtjeva ukupno mogla biti oko 150 milijuna kuna, uključujući dosadašnje kamate. Izloženost bi mogla biti veća ako bi se dodatni potrošači poistovjetili s ovom tužbom ili ako bi se razdoblje koje bi eventualni zahtjevi mogli obuhvatiti produžilo ili bi

bile uključene dodatne kamate. Dana 12. travnja 2007. sud je objavio svoju presudu protiv Društva, a u korist 7 tužitelja.

U svojoj presudi sud izjavljuje da su „Ugovor o izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži” i „Dodatak I” djelomično ništavni u odnosu na strukturu cijena, uvjete pretplate i obračunsku jedinicu od 1 minute. Društvu je također naloženo da svakome od šest privatnih tužitelja nadoknadi štetu u iznosu od 1.200,00 kuna, odnosno društvu „Potrošač” u iznosu od 2.400,00 kuna (uključujući kamate na te iznose izračunate po propisanoj zakonskoj stopi). Što se tiče preostalog dijela tužbe (zahtjeva da cijeli Ugovor o izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži i njegov Dodatak I budu proglašeni ništavnim), tužba je odbijena kao neosnovana. Sud je također odbio i preostali dio tužbe kojim su tužitelji tražili dodatno obeštećenje povezano s, između ostalog, uvjetima pretplate.

Društvo odlučno odbija ove tužbene zahtjeve i namjerava iskoristiti svoje pravo žalbe protiv presude. Za daljnje mišljenje o ovom sudskom postupku vidi: *„Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani sa zakonima i propisima o zaštiti potrošača”*.

Za ishode ovih slučajeva korisnika nisu formirana rezerviranja u financijskim izvješćima za razdoblje koje završava 30. lipnja 2007. Međutim, neizvjesnost u vezi mogućeg broja slučajeva koji bi mogli biti pokrenuti u budućnosti o istim činjenicama navela je i revizore da istaknu ovo pitanje u svom revizorskom mišljenju i izvješću o pregledu kao što je opisano u *„Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani sa Zakonom o zaštiti potrošača”*, na način da bi nepovoljan ishod za Grupi mogao imati značajan nepovoljan učinak na poslovanje Grupe, financijski položaj, rezultate poslovanja, izgleda i cijenu Dionica i GDR-ova.

Grupa podliježe strogim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja, čije kršenje može imati za posljedicu stroge sankcije, a ako nadležni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u vezi s Okvirnim ugovorima s ključnim korisnicima novčane kazne i druge sankcije mogle bi biti vrlo značajne.

Grupa ima vodeći položaj na hrvatskom tržištu. Hrvatski propisi o zaštiti tržišnog natjecanja su načelno usklađeni s propisima EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja i hrvatska Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja primjenjuje kriterije slične onima utvrđenim u propisima EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja. Prema tome, Grupa i sve druge pravne osobe koje imaju vladajući položaj na svojim odnosnim tržištima imaju zabranu zlorabe takvog položaja.

Zloraba vladajućeg položaja može se osobito sastojati u: izravnom ili neizravnom nametanju nepravedne kupovne ili prodajne cijene ili drugih nepravednih trgovačkih uvjeta; ograničenju proizvodnje, pristupa tržištima ili tehničkom razvoju na štetu potrošača; primjeni različitih uvjeta na iste transakcije s drugim poduzećima, pri čemu ih se stavlja u lošiji položaj; ili uvjetovanju sklapanja ugovora prihvaćanjem dodatnih obaveza od drugih stranaka koje, po svojoj prirodi ili općim trgovačkim običajima, nemaju veze s predmetom takvih ugovora.

Kao što je opisano u poglavlju *„Poslovanje—Pravna pitanja i postupci”* Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Hrvatska agencija za telekomunikacije pokrenule su postupke protiv Grupe u vezi s pojedinim Okvirnim ugovorima koje je Grupa sklopila s nekim od svojih ključnih korisnika za pružanje telekomunikacijskih usluga. Postupak pred AZTN-om zaključen je odlukom da je u ovom slučaju Grupa (i Društvo i T-Mobile) zlorabila svoj vladajući položaj. Kao rezultat toga, rješenjem od 12. srpnja 2007. godine (protiv kojeg su Društvo i T-Mobile pokrenuli upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, kao što je opisano u *„Poslovanje—Pravna pitanja i postupci, Upravni spor u vezi s rješenjem Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o zlorabi vladajućeg položaja od 12. srpnja 2007.”*) AZTN je izjavio da će protiv Grupe pokrenuti postupak na prekršajnom sudu. Zaključci AZTN-a bi mogli umanjiti izgleda Grupe da uvjeri mjerodavni prekršajni sud kako Okvirni ugovori nisu doveli do bilo kakvog značajnog kršenja mjerodavnih zakona ili zlorabe vladajućeg položaja. Osim toga,

u vezi s tim postupcima, HAT je izvijestio Društvo da je uputio slučaj utvrđivanja sukladnosti Okvirnih ugovora s odredbama Zakona o telekomunikacijama u pogledu cijena nadležnom inspektoru telekomunikacija pri Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, s preporukom da se pokrene postupak na prekršajnom sudu. Odluka inspektora telekomunikacija se očekuje. Nejasnoće u mjerodavnim zakonima i propisima, nepostojanje sudske prakse, javni i politički profil Grupe u Hrvatskoj, te nepostojanje evidentiranih primjera novčanih kazni koje bi mogle biti određene onemogućuju Grupi da prosudi kakve bi novčane kazne mogle biti određene ako se obrazloženje Grupe pokaže neuspješnim. Zbog te neizvjesnosti revizori Grupe uključili su ovo pitanje među „određena istaknuta pitanja“ te su ga dodatno opisali u revizorskom izvješću o Revidiranim financijskim izvješćima, kao što je opisano u „Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani sa Zakonom o zaštiti potrošača“, na način da bi nepovoljan ishod za Grupu mogao imati značajan nepovoljan učinak na financijski položaj Grupe. Vidi: „Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani s propisima iz područja telekomunikacija i zaštite tržišnog natjecanja“.

Ako nadležni prekršajni sud potvrdi odluke AZTN-a, mogao bi izreći kazne u iznosu do 10% bruto godišnjih prihoda Grupe za utvrđeno kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i, ukoliko inspektor telekomunikacija slučaj koji je pokrenuo HAT uputi na prekršajni sud, taj isti sud mogao bi nametnuti kazne u iznosu do 5% ukupnog bruto godišnjeg prihoda Društva za utvrđeno kršenje Zakona o telekomunikacijama (u drugom slučaju najniža novčana kazna je utvrđena u iznosu od 1% ukupnog bruto godišnjeg prihoda), kao i nametnuti druge sankcije propisane Zakonom o telekomunikacijama. Vidi „Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“. Kazna koja se temelji na 1% prihoda Grupe za mjerodavno razdoblje iznosila bi oko 90 milijuna kuna, a kazna koja se temelji na 1% prometa Društva iznosila bi oko 50 milijuna kuna. Iako Grupa ne vjeruje da bi u ovom slučaju mogao biti određen najviši iznos novčane kazne, čak i ako prekršajni sud utvrdi da je Grupa prekršila zakon, novčane kazne bi mogle biti u značajnom iznosu (čak i nakon žalbe na taj iznos) i prema tome bi mogle imati značajni učinak na financijske rezultate Grupe i njen financijski položaj.

U odnosu na tarife u pokretnoj mreži, budući da Grupa ima znatniju tržišnu snagu na tržištu usluga pokretnih telekomunikacija, protiv Grupe može biti podnijeta tužba zbog kršenja općih pravila o zaštiti tržišnog natjecanja kojima je zabranjena zlouporaba vladajućeg položaja. Vidi: „Čimbenici rizika—Za neke cijene Grupe potrebno je odobrenje Hrvatske agencije za telekomunikacije, što može ograničiti njenu fleksibilnost u određivanju cijena i smanjiti neto dobit Grupe“.

Može doći do poteškoće kod dobivanja koncesija/dozvola/ovlaštenja značajnih za poslovanje Grupe ili iste mogu biti oduzete ili moraju biti produžene.

Telekomunikacijsko poslovanje Grupe u Hrvatskoj ovisi i podliježe koncesijama/dozvolama/ovlaštenjima i suglasnostima koje izdaje Hrvatska agencija za telekomunikacije. Vidi „Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“. Hrvatska agencija za telekomunikacije je osobito odgovorna za davanje koncesija i dozvola za pružanje telekomunikacijskih usluga, raspored frekvencija i dodjelu telefonskih brojeva potrebnih za poslovanje Grupe.

Za neke od tih koncesija, dozvola i drugih ovlaštenja postupak izdavanja je posebno dugotrajan i složen. Kašnjenja ili nedobivanje regulatornih suglasnosti mogu imati značajan negativni učinak na poslovanje Grupe, financijsko stanje, rezultate poslovanja, budućnost i cijenu Dionica i GDR-a.

Potrebne koncesije, dozvole, ovlaštenja i odobrenja mogle bi, pod određenim okolnostima navedenim u primjenjivim zakonima, biti prijevremeno oduzete od strane nadležnih ovlasti. Alternativno, Grupa bi mogla naići na poteškoće pri dobivanju novih dozvola za nove tehnologije zbog namjerne diskriminacije Grupe kao tradicionalnog operatora ili zbog tržišnog natjecanja ili troškova. Kako se tehnologija razvija i/ili nove usluge pružaju, Grupa može biti obvezna ishoditi nove dozvole od dodatnih regulatornih organa, na primjer u svezi s IPTV-om, a koje bi se teško mogle ishoditi i/ili biti izdane zbog uvjeta koji su za Grupu zahtjevniji ili skupiji.

Grupa bi mogla naići na teškoće pri produživanju svoje GSM koncesije koja ističe u rujnu 2009. Ta je dozvola ključna za poslovanje Grupe. Prema postojećem zakonu, ta se dozvola obnavlja javnim nadmetanjem pri čemu nema osiguranja da će prednost biti dana postojećem operatoru koji ima koncesiju. Ne postoji garancija da će njena GSM koncesija biti obnovljena. Ako ta dozvola ne bude obnovljena, to bi moglo imati jako značajan negativni učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njeno financijsko stanje. Nadalje, imajući na umu mogućnost izmjene mjerodavne regulative, ne mogu se sa sigurnošću predvidjeti troškovi takve obnove i financijski učinak takvog troška na Grupi.

UMTS koncesija Grupe ističe u 2024. te se u odnosu na tu dozvolu postavljaju slična pitanja postavljaju kao i u odnosu na GSM koncesiju.

Oduzimanje koncesije, dozvole i ovlaštenja kao posljedica bilo kakvih navodnih kršenja uvjeta ili neobnavljanja koncesija/dozvola/ovlaštenja od strane mjerodavnih nadležnih organa moglo bi imati vrlo značajan negativni učinak na poslovanje Grupe, financijski položaj, rezultate poslovanja, budućnost i cijene Dionica i GDR-a.

Grupa može naići na poteškoće u ishođenju potrebnih lokacijskih, građevinskih i uporabnih dozvola za izgradnju infrastrukture za svoje poslove pokretne i nepokretne telefonije i/ili Društvo nema dozvole i suglasnosti koje mora imati za obavljanje djelatnosti ili su te dozvole i suglasnosti nedostadne, nevažeće ili neodgovarajuće.

Postupak za dobivanje lokacijske, građevinske i uporabne dozvole za izgradnju pokretne i nepokretne infrastrukture je spor proces u Hrvatskoj, posebno pri dobivanju dozvola u gradskim područjima. Grupa bi se mogla susresti s poteškoćama pri pokušaju dobivanja građevinske dozvole za postavljanje baznih stanica na krovovima u gradskim područjima za pružanje pokretnih usluga. Zbog poteškoća s kojima se Grupa susreće pri dobivanju dozvola za bazne stanice, neke od njenih baznih stanica posluju bez potpunih dozvola te ih je trenutačno 56 od 579 pod istragom. Posljedično tim istragama, jedna bazna stanica je nedavno demontirana. Mjerodavna nadležna tijela mogla bi donijeti izvršne odluke u odnosu na sve ili neke od tih stanica kojom se od Grupe zahtijeva da ukloni neke od svojih baznih stanica. U odnosu na poslovanje u nepokretnoj mreži, Grupa bi mogla naići na poteškoće pri dobivanju potrebnih dozvola za postavljanje cijevi. Za mišljenje o daljnjim problemima povezanim s distribucijsko telekomunikacijskom infrastrukturom Grupe vidi „Čimbenici rizika—Ako se vlasništvo i/ili pravo Grupe na uporabu Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture ne riješi u skladu sa sadašnjim predviđanjima i/ili ako nastanu druga pitanja, to bi moglo imati znatan učinak na Grupi, njeno poslovanje i budućnost“.

Osim toga, Društvo možda nema dozvole potrebne za obavljanje djelatnosti ili se smatra da te dozvole nisu dovoljne ili da su nevažeće ili neodgovarajuće. Ako se utvrdi da Društvo nema neku dozvolu ili suglasnost, ili da su nedovoljne, nevažeće ili neodgovarajuće, Društvu bi mogle biti određene sankcije. Vidi „Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“. Kašnjenje pri dobivanju potrebnih dozvola, nastali trošak i moguće uklanjanje baznih stanica Grupe kao posljedica istrage mjerodavnih tijela moglo bi imati značajan negativni učinak na usluge koje Grupa pruža svojim korisnicima, njene buduće rezultate poslovanja i njeno financijsko stanje.

Grupa možda nema neke od formalnih dokaza o svom pravu vlasništva nad nekretninama ili su takvi dokazi nedovoljni, nevažeći ili neodgovarajući.

Vlasništvo Društva nad određenom nepokretnom imovinom (uključujući cijevi koje čine dio nepokretne mreže Društva) stečen je „ex lege“ prema „Zakonu o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija“ od 10. srpnja 1998. Prema drugim hrvatskim zakonima Društvo nema sve potrebne građevinske i uporabne dozvole za tu imovinu i Društvo još nije upisano kao vlasnik u mjerodavnim hrvatskim zemljišnim knjigama. Osim toga, kod nekih upisa nekretnina Društva napravljene su proceduralne greške. U nekim slučajevima konkurenti Društva ometaju posjed Društva, a vode se i određeni sporovi o vlasništvu nekretnina Društva s lokalnim i državnim nadležnim tijelima. Neto knjigovodstvena vrijednost Distribucijsko-telekomunikacijske

infrastrukture na dan 30. lipnja 2007. iznosila je 852 milijuna kuna. Društvo je u postupku traženja rješenja nekih od tih pitanja koja se osobito odnose na vlasništvo i pristup distribucijsko telekomunikacijskoj infrastrukturi kao dio provedbe mjerodavnih odredbi Memoranduma o razumijevanju (vidi: *„Čimbenici rizika—Ako se vlasništvo ilili prvo Grupe na uporabu distribucijsko telekomunikacijske infrastrukture ne riješi u skladu sa sadašnjim predviđanjima, to bi moglo imati znatan učinak na Grupi i njeno buduće poslovanje. Ovisnost Grupe o trećim osobama kada je riječ o „pravu prolaza“ mogla bi imati utjecaje na vrijeme potrebno za izvršenje usluge, kvalitetu usluga ilili troškove pružanja usluga“*), međutim nema garancije da će ti problemi biti konačno riješeni prema mjerodavnim odredbama Memoranduma o razumijevanju ili drugačije.

Osim toga, Društvo možda nema odgovarajući formalni dokaz o vlasništvu neke imovine, uključujući takvu koja bi mogla postati predmetom tužbe za povrat imovine. Zahtjevi za povrat imovine, ako budu uspješni, mogu imati za posljedicu prijenos udjela u Društvu koje ima Republika Hrvatska na tužitelje, a za bilo koji takav prijenos se ne očekuje da će imati značajan negativan učinak na Grupi ili njeno poslovanje.

Bilo koji gubitak ili osporavanje prava vlasništva Društva nad nekim ili svim nekretninama koje Grupa koristi za poslovanje ili bilo koji neuspjeh da se steknu formalna prava vlasništva mogli bi imati značajan negativan učinak na buduće rezultate Grupe ili njeno poslovanje. Vidi *„Operativni i financijski pregled—Sporazumi koji nisu prikazani u bilanci“*.

Glavni dioničari Grupe imaju značajan utjecaj na poslovanje i strategiju Grupe i njihovi interesi nisu uvijek u skladu s interesima drugih dioničara.

Odmah po dovršetku Ponude (pod pretpostavkom punog upisa Ponude i dodjele dodatnih dionica), Deutsche Telekom će biti vlasnik 51%, Republika Hrvatska najmanje 19%, a Fond hrvatskih branitelja će biti vlasnik 7% uplaćenog temeljnog kapitala Društva. 17. listopada 2001., Republika Hrvatska i Deutsche Telekom sklopile su Sporazum dioničara (*„Sporazum dioničara“*) kojim su, između ostalog, propisana glasačka prava (uključujući prava odobrenja/veta Deutsche Telekom i Republike Hrvatske). Za detaljnije informacije o Sporazumu dioničara vidi: *„Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekom, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara“*.

Dana 13. kolovoza 2007., Društvo, Deutsche Telekom i Republika Hrvatska su sklopile Memorandum o razumijevanju koji sadrži određene odredbe u odnosu, između ostalog, na korporativno upravljanje i politiku dividendi Društva u budućnosti. Za daljnje detalje Memoranduma o razumijevanju vidi *„Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekom, Društva i Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju“*.

Ponuda neće utjecati na obveze Deutsche Telekom i Hrvatske po Sporazumu dioničara (dopunjenog Memorandumom o razumijevanju) te, sve dok Deutsche Telekom i Hrvatska zadrže značajno vlasništvo u temeljnom kapitalu Društva, moći će utjecati na važna korporativna pitanja. To uključuje pravo efektivnog odobrenja/veta koje ima Deutsche Telekom u odnosu na pitanja za koja je potrebna suglasnost Nadzornog odbora, kao što je imenovanje i opoziv članova Uprave i efektivna kontrola koju ima nad pitanjima o kojima odlučuju dioničari glasovanjem (osim onih pitanja za koja Hrvatska ima pravo veta po Sporazumu dioničara i takvih pitanja za koje je potrebna kvalificirana većina). Interesi Deutsche Telekom i Republike Hrvatske mogu biti u sukobu s interesima drugih dioničara. Na primjer, Republika Hrvatska može koristiti svoj položaj kreatora politike za telekomunikacijski sektor i korisnika iste na način koji bi mogao biti povoljan za konkurente Grupe, a nepovoljan za Grupi. Osim toga Deutsche Telekom može koristiti svoj utjecaj i prava veta u cilju osiguranja da poslovi i investicijski planovi Grupe ostanu sukladni njegovom položaju člana Grupe Deutsche Telekom, a ne položaju slobodnog neovisnog društva s poslovnom i strateškom autonomijom, što, na primjer, može spriječiti Grupi da izvrši akvizicije izvan Hrvatske i što može imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj. Za dodatne informacije vidi: *„Čimbenici rizika—Hrvatska, kao dioničar Društva, zadržava određena prava po*

Zakonu o privatizaciji HT-a” i „Transakcije s glavnim dioničarima, Prodavateljem dionica i povezanim osobama”.

Ako bi Deutsche Telekom prestao biti većinski dioničar, to bi moglo imati negativan učinak na Grupu.

Kao rezultat raznih ugovora i sporazuma, osobito Okvirnog ugovora i Ugovora o licenci (vidi „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma i Društva”), Deutsche Telekom i Grupa su se sporazumjeli o raznim pitanjima u cilju usklađenja Grupe s Deutsche Telekomom i s ciljem korištenja iskustva i tržišnog položaja Deutsche Telekoma. Ovi sporazumi uključuju program branda za Grupu koji je u skladu i temelji se na modelu brandinga Deutsche Telekoma i korištenja raznih žigova i drugih prava intelektualnog vlasništva Deutsche Telekoma; Deutsche Telekom je s 30. lipnjem 2007. imao 17 zaposlenih koji su bili poslani na rad u Grupu (isključujući članove Uprave) koji su pružali tehničku i drugu podršku, a Grupa ima koristi od nekoliko povlaštenih ugovora Deutsche Telekoma s raznim dobavljačima i trgovcima, uključujući i veći broj ugovora o roamingu s međunarodnim operatorima koje je sklopila Grupa kao rezultat Ugovora Deutsche Telekoma s povlaštenim partnerima u odnosu na te međunarodne operatore. Ako bi udjel Deutsche Telekoma u Grupi pao ispod 51%, Deutsche Telekom bi imao pravo raskinuti neke od ovih raznih sporazuma. Ako bi Deutsche Telekom to učinio, to bi imalo negativan učinak na Grupu sve dok Grupa ne bi bila u mogućnosti zamijeniti branding i drugu podršku koju prima od Deutsche Telekoma, a mogla bi imati i znatne troškove i dodatne izdatke, osobito u odnosu na rebrandiranje koje bi morala izvršiti. Također je moguće da bilo koje takvo smanjenje može imati negativan učinak na imidž Grupe i njen odnos s korisničkom bazom, što opet može imati negativan učinak na buduće rezultate poslovanja i financijski položaj Grupe.

Društvo je podložno daljnjoj privatizaciji po Zakonu o privatizaciji HT-a.

U skladu sa Zakonom o privatizaciji HT-a, privatizacija Društva će se izvršiti u fazama. Nakon provedbe Ponude predviđena sljedeća i konačna faza postupka privatizacije je prodaja 7% dionica Društva koje su u vlasništvu Hrvatske postojećim i bivšim zaposlenicima Društva, HP-a i HPT-a („**Ponuda zaposlenicima**”). Vlada Republike Hrvatske će u dogledno vrijeme donijeti odluku o načinu prodaje, cijeni, popustima na cijenu, uvjetima plaćanja, vremenu prodaje i drugim uvjetima koji su mjerodavni za prodaju dionica zaposlenicima i bivšim zaposlenicima. Vlada RH će donijeti odluku o daljnjim raspolaganjima u odnosu na preostale dionice nakon ove Ponude zaposlenicima. Vidi: „*Zakon o privatizaciji HT-a*”.

Vrijeme i omjer takve daljnje prodaje Republike Hrvatske moglo bi imati značajan negativan učinak na cijenu Dionica i GDR-a na burzi.

Republika Hrvatska, kao dioničar Društva, zadržava određena prava po Zakonu o Privatizaciji HT-a.

U skladu sa Zakonom o privatizaciji HT-a, Hrvatska ima određena posebna prava u odnosu na Društvo. Sve dok je Hrvatska vlasnik makar i jedne dionice u Društvu s pravima glasa, Društvo, bez obzira na ekonomske razloge, ne može poduzeti ni jednu od niže navedenih radnji bez suglasnosti Vlade:

- donijeti odluku o prestanku, likvidaciji ili obustavi rada Društva;
- odustati od bilo kojih koncesija, dozvole ili ovlaštenja u odnosu na obavljanje svojih poslovnih djelatnosti ili raskinuti ugovore o koncesiji;
- promijeniti tvrtku Društva; i/ili
- donijeti odluku o premještanju sjedišta Društva u inozemstvo.

U slučaju da dođe do likvidacije Društva ili pravnog sljednika Društva, sve dok je Hrvatska vlasnik bar i jedne dionice u Društvu s pravima glasa, Hrvatska će imati pravo prvokupa cjelokupne ili dijela imovine Društva po tržišnoj vrijednosti.

Ova prava Hrvatske kao dioničara, koja ona ostvaruje putem Vlade, mogu ograničiti ovlasti drugih dioničara kao dioničara, a interesi Hrvatske i/ili Vlade mogu biti u sukobu s interesima drugih dioničara. Iako se to može promijeniti kao dio pristupanja Republike Hrvatske EU, Društvo ne može dati garanciju u tom pogledu. Vidi „*Čimbenici rizika—Glavni dioničari Grupe imaju značajan utjecaj na poslovanje i strategiju Grupe, a interesi Grupe nisu uvijek u skladu s interesima drugih dioničara*“.

Grupa se oslanja na sofisticirane sustave obračuna i provjere platežne sposobnosti korisnika, a pogreške u istom mogu dovesti do gubitka prihoda i korisnika.

Grupa ovisi o nekoliko sofisticiranih procesa, informatičkih sustava i softverskih paketa za korištenje pokretnih i nepokretnih usluga, kontrolu obračuna i provjeru kreditne sposobnosti korisnika. Iako je Grupa osigurala odgovarajuće sigurnosne sustave višestruke programske podrške, uključujući i izgradnju samostalnog centra za povrat podataka u slučaju kvara, za koji Grupa predviđa da će u potpunosti biti u funkciji najranije do kraja 2008., neke greške u najvažnijim informatičkim sustavima mogle bi imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe, poslovne rezultate, financijsko stanje i budućnost te dovesti do gubitka prihoda i korisnika.

Grupa ovisi o nekoliko složenih softverskih paketa koji evidentiraju korištene minute, obračunavaju odgovarajuću naknadu i potom isporučuju račun pretplatniku. Propust da se uredno evidentiraju pružene usluge i naplate odgovarajuće naknade imat će značajan negativan učinak na prihode Grupe. Niti jedan sustav ne može osigurati potpunu evidenciju, a izvjestan gubitak prihoda je uobičajen. Međutim, ako se taj gubitak prihoda poveća ili bude veći nego kod konkurenata, to može imati negativan učinak na poslovanje, rezultate poslovanja, financijski položaj i budućnost Grupe. Iako Grupa ima nekoliko procesa i sustava koji prate i kontroliraju rad sustava mjerenja i obračuna Grupe, Grupa nije potpuno automatizirala ove postupke, a sve dok to Grupa ne učini, što Grupa očekuje da će provesti do četvrtog tromjesečja 2008., Grupa će i dalje biti izložena ovim rizicima.

Nova samostalna centrala za povrat podataka u slučaju kvara osigurava podršku u slučaju kvara i pričuvene mogućnosti za informacije i obradu, ali neće u potpunosti replicirati funkcije primarne centrale. S obzirom na to, eventualni prekidi korištenja Podatkovne centrale u Zagrebu i Centrale u Zagrebu za izradu testova/povrat podataka u slučaju kvara mogli bi imati značajan negativan učinak na poslovanje Grupe, rezultate poslovanja, financijski položaj i budućnost. Takvi kvarovi bi najvjerojatnije, iako su Podatkovna centrala u Zagrebu i Centrala za izradu testova/povrat podataka u Zagrebu projektirane tako da uključuju višestruku programsku podršku u svojim sistemima kao zaštitu od sistemskih greški, takve greške prije dovršetka sekundarne centrale za povrat podataka mogle bi dovesti do značajnih prekida. Iako Grupa ovom problemu koji se tiče pokrića rizika gubitka informacija pristupa strukturirano ne postoji puna sigurnost da će Grupa biti u stanju kontrolirati gubitke prouzročene prirodnim, tehnološkim ili ljudskim katastrofama. Greške u sustavu obračuna i kontrole platežne sposobnosti korisnika mogle bi imati značajan negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Grupi mogu tužiti treće osobe za povredu imovinskih prava.

Osobitost telekomunikacijskog sektora i povezanih usluga je postojanje velikog broja patenata, autorskih prava i žigova. Česti su sudski sporovi koji se vode zbog povrede patenata, autorskog prava ili žiga ili drugog kršenja prava intelektualnog vlasništva. Osim toga protiv Grupe mogu biti podignute tužbe zbog povrede autorskog prava ili žiga za kupovanje i distribuiranje sadržaja kroz razne nepokretne ili bežične komunikacijske i druge medije kao što su portali Grupe. Bilo koje takve tužbe ili parnice, bez obzira da li su osnovane ili ne, mogle bi biti

dugotrajne, povezane s troškovima i dovesti do razilaženja tehničkog i rukovodećeg osoblja, kašnjenja ili nametnuti potrebu Grupi da izradi tehnologiju koja neće kršiti imovinska prava ili će Grupa morati sklopiti autorske ugovore ili ugovore o licenci. Takvi ugovori o autorskim honorarima ili licenci, ako budu potrebni, možda se neće moći sklopiti pod komercijalno razumnim uvjetima ili se neće moći sklopiti uopće. Ako se protiv Grupe podigne i bude uspješna tužba zbog povrede prava, ili ako Grupa ne bi mogla razviti tehnologiju bez povrede tuđih prava ili dobiti licencu za tehnologiju kojom su povrijeđena takva prava ili sličnu tehnologiju u razumnom roku i uz razumne troškove pod komercijalno prihvatljivim uvjetima, njeni ukupni prihodi i neto dobit mogli bi pasti.

Rizici povezani s Dionicama i GDR-ovima

Nije postojalo prethodno javno tržište za dionice Društva ili GDR-e.

Do danas nije postojalo javno tržište za bilo koji rod dionica Društva ili GDR-ova. Ulagatelji ne bi trebali smatrati cijenu inicijalne ponude indikacijom cijene koja će prevladati na tržištu. Zbog nepostojanja ranijeg tržišta, ponudbena cijena možda neće točno odražavati tržišnu cijenu dionica ili GDR-ova nakon Ponude. Ne može se dati osiguranje da će se formirati ili zadržati likvidno tržište za dionice ili GDR-ove. Ako se ne razvije tržište za dionice ili GDR-ove, to može negativno utjecati na cijenu dionica i GDR-ova i mogućnost prodaje dionica i/ili GDR-ova.

Moguća promjenjivost cijene dionica i GDR-ova može imati negativni učinak na imatelje dionica i GDR-ova.

Cijena dionice Društva mogla bi biti vrlo nestabilna i pod utjecajem raznih čimbenika koji djeluju na Društvo, njegove konkurente ili financijska tržišta općenito, ukupnu percepciju ulagatelja o novim tržištima te osobito o telekomunikacijskom sektoru. Na cijenu dionice Društva mogli bi značajno utjecati čimbenici kao n.pr. nestabilnost rezultata poslovanja Grupe ili njenih konkurenata od jednog do drugog razdoblja; najave Grupe ili njenih konkurenata u vezi lansiranja novih proizvoda, ponuda ili tehnologija; najave konkurenata, društava sa sličnim poslovnim djelatnostima ili najave koje na drugi način utječu na telekomunikacijski sektor (uključujući i takve najave koje se odnose na poslovne ili financijske rezultate tih društava ili na tehnološke izmjene); najave u vezi promjena u menadžerskom timu Grupe ili ključnom osoblju; najave u vezi promjena u strukturi dioničara Društva; promjene u financijskim procjenama analitičara vrijednosnih papira; izmjene regulatornog okvira; promjene u kreditnom rangiranju Društva i najave u vezi opsega imovine Društva (n.pr. stjecanje, prodaje i t.d.). Nadalje, financijska tržišta su posljednjih godina prošla kroz značajne fluktuacije cijena, često nepovezana sa samim rezultatima poslovanja uvrštenih društava. Takve tržišne fluktuacije kao i opći gospodarski uvjeti mogu imati utjecaja na cijenu dionice Društva i cijenu GDR-a.

Hrvatski zakon propisuje ograničenja za trgovanje temeljem povlaštenih informacija i manipulaciju cijene, a hrvatsko tržište je regulirano. Budući da se hrvatsko tržište još uvijek razvija u smjeru potpuno etabliranih tržišta vrijednosnih papira, kao n.pr. tržišta u SAD-u i Velikoj Britaniji, postojeće stanje hrvatskog tržišta može imati neželjen utjecaj na cijenu dionice.

Glavni dioničari će zadržati značajan postotak dionica Društva, što bi moglo imati utjecaja na cijenu dionice Društva.

Neposredno nakon Ponude, pod pretpostavkom da je u cijelosti iskorištena opcija dodjela dodatnih dionica, dva glavna dioničara Društva, Deutsche Telekom i Republika Hrvatska će imati 51% i 19% uplaćenih dionica Društva.

Ova koncentracija vlasništva kod ograničenog broja dioničara i mogućnost da ovi ili drugi postojeći dioničari mogu prodati svoje dionice nakon isteka ili odricanja od privremene zabrane prijenosa mogla bi imati značajan negativan učinak na tržišnu cijenu dionica Društva. U vezi s Ponudom, Deutsche Telekom, Republika Hrvatska, Fond hrvatskih branitelja i Društvo su se

složili o određenim ograničenjima u vezi izdanja, prodaje ili drugačijeg raspolaganja redovnim dionicama Društva ili vrijednosnih papira koji su zamjenjivi za redovne dionice za razdoblje do 180 dana od datuma početka trgovanja Dionicama osim uz prethodnu pisanu suglasnost JPMorgana, uz određene iznimke. Vidi „*Plan raspodjele*“. Nakon privremene zabrane prijenosa, buduće prodaje redovnih dionica Društva mogao bi izvršiti Deutsche Telekom, Republika Hrvatska i Fond hrvatskih branitelja, ili kroz povećanje kapitala koje izvrši Grupa za neku kupnju ili drugačiju svrhu. Budući da će Deutsche Telekom i Republika Hrvatska zadržati značajan postotak dionica Društva, to bi moglo utjecati na cijenu dionice Društva.

Za prava ulagatelja kao dioničara bit će mjerodavno hrvatsko pravo, a u nekim pogledima se razlikuju od prava dioničara po zakonima drugih država.

Društvo je dioničko društvo osnovano po hrvatskom pravu. Prava imatelja redovnih dionica Društva uređena su Statutom Društva i hrvatskim zakonom. Ta se prava u nekim pogledima mogu razlikovati od prava dioničara u društvima osnovanim izvan Hrvatske. Osim toga, ulagatelji mogu imati problema s ostvarenjem potraživanja prema Društva ili s ovrhom obveza predviđenih po zakonima o vrijednosnim papirima u jurisdikcijama izvan Hrvatske.

Društvo ne može garantirati da će isplaćivati dividende u budućnosti.

Isplata dividendi ovisi o raznim čimbenicima i okolnostima koje postoje u vrijeme kada se donosi odluka o isplati dividendi, kao što je poslovna djelatnost Grupe, njen financijski položaj, rezultati, strategija razvoja i interes njenih dioničara. Iako Društvo namjerava isplatiti dividende (kao što je raspravljeno u „*Dividende i politika dividendi*“), Društvo ne može garantirati da će biti u mogućnosti izvršiti takvo plaćanje ili bilo koje drugo plaćanje u budućnosti.

Buduće prodaje znatnih količina Dionica ili GDR-ova, ili percepcija da bi se takve prodaje mogle dogoditi, mogle bi nepovoljno utjecati na tržišnu vrijednost Dionica ili GDR-ova.

Tržišna cijena Dionica, a posljedično i GDR-ova, mogla bi pasti zbog prodaje velikog broja Dionica ili GDR-ova na tržištu, ili percepcije da bi se takva prodaja mogla dogoditi. Nakon Ponude zaposlenicima, veliki broj zaposlenika mogao bi se odlučiti prodati svoje dionice u Društvu na javnom tržištu. Tržišna cijena Dionica ili GDR-ova mogla bi pasti zbog budućih prodaja znatnih količina dionica ili GDR-ova Društva na javnom tržištu.

Glasačka prava ulagatelja u odnosu na Dionice predstavljene GDR-ovima ograničena su uvjetima Sporazuma o depozitu za GDR-e te mjerodavnim zakonskim uvjetima.

Imatelji GDR-ova neće imati izravna glasačka prava u odnosu na Dionice koje predstavljaju GDR-ovi. Oni će moći koristiti pravo glasa u odnosu na Dionice predstavljene GDR-ovima samo u skladu s odredbama Sporazuma o depozitu koji se odnosi na GDR-ove i mjerodavnim zakonskim odredbama. Vidi „*Opis temeljnog kapitala i sažetak Statuta—Glasačka prava*“ i „*Opis Globalnih potvrda depozitara—Glasačka prava*“.

Propust imatelja GDR-ova da postupaju prema zahtjevima za pružanje informacije može imati za posljedicu uskratu prijenosa GDR-ova i obustavu dividendi ili raspodjele prava, ukidanje ili ograničenje prava glasa ili prodaju ili raspolaganje Dionicama koje predstavljaju GDR-ovi.

Društvo ili Depozitar u ime Društva mogu povremeno zatražiti podatke od imatelja i/ili faktičnih vlasnika GDR-ova o svojstvu u kojem drže GDR-ove kao i o prirodi prava koja oni ili s njima povezane osobe imaju u odnosu na GDR-ove. Ako imatelj ili faktični vlasnik GDR-a ne udovolji tom zahtjevu, Depozitar, po uputi Društva, može uskratiti sklapanje, predaju ili upis prijenosa ili poništenje bilo kojeg GDR-a, na način da će obustaviti isplatu dividende ili raspodjelu prava na dodatne dionice Društva ili na neto primitke od njihove prodaje, i/ili ukinu ili ograniči prava glasa, ili proda ili raspolaže u ime imatelja ili ovlaštenog vlasnika Dionicama koje predstavljaju GDR-i koje drži taj imatelj ili faktični vlasnik dok se ne udovolji takvom zahtjevu na način koji je prihvatljiv za Depozitara, voditelja registra i Društvo, te podložno primjenjivom pravu.

Dioničari mogu imati ograničena pravna sredstva protiv Prodavatelja dionica, Društva i članova Menadžmenta.

Prisutnost Prodavatelja dionica i Društva izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine može ograničiti pravna sredstva dostupna dioničarima protiv njih. Društvo je osnovano prema hrvatskom pravu. Prodavatelj dionica je Republika Hrvatska. Svi sadašnji članovi Uprave i izvršni direktori Društva imaju prebivalište izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine, načelno u Hrvatskoj, a poneki i u Njemačkoj. Sva ili znatan dio imovine Društva i imovine sadašnjih članova Uprave i izvršnih direktora Društva nalazi se izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine, načelno u Hrvatskoj, a dijelom i u Njemačkoj. Stoga dioničari možda neće biti u mogućnosti izvršiti dostavu pismena u Sjedinjenim Američkim Državama ili Ujedinjenoj Kraljevini protiv Prodavatelja dionica, Društva ili Menadžmenta ili izvršenje odluka sudova Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine donesenih protiv Prodavatelja dionica, Društva ili Menadžmenta u jurisdikcijama izvan Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine, uključujući tužbe prema odredbama o građansko pravnoj odgovornosti iz propisa o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država.

Pored toga, dioničari bi mogli imati poteškoća u utuženju, po tužbama podignutim pred sudovima u jurisdikcijama izvan Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine, obveza utvrđenih prema zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država ili Ujedinjene Kraljevine, ako ne postoji uzajamnost s odnosnom državom u vezi izvršenja inozemnih presuda. Trenutačno ne postoji ugovor koji predviđa uzajamno priznanje i izvršenje inozemnih sudskih odluka u građanskim i trgovačkim sporovima između Hrvatske i Ujedinjene Kraljevine ili Sjedinjenih Američkih Država te, prema tome, ne postoji formalna uzajamnost. Pored toga, hrvatske vlasti još nisu razmatrale postojanje praktične uzajamnosti. Navedena ograničenja mogu uskratiti dioničarima učinkovito pravno sredstvo u pogledu zahtjeva koji se odnose na ulaganja dioničara u Dionice ili GDR-e.

Iz gore navedenog proizlazi imatelji Dionica i GDR-a imaju samo ograničena pravna sredstva protiv Prodavatelja dionica, Društva i članova Menadžmenta.

Hrvatsko tržište vrijednosnih papira je manje, manje likvidno i promjenjivije od glavnih tržišta vrijednosnih papira, te postoje ograničenja prijenosa GDR-ova.

Tržište vrijednosnim papirima u Hrvatskoj znatno je manje, manje likvidno i znatno promjenjivije od velikih tržišta vrijednosnim papirima u Sjedinjenim Američkim Državama i Ujedinjenoj Kraljevini. Od 30. lipnja 2007. godine, dionice od samo 10 izdavatelja bile su uvrštene u Službeno tržište Zagrebačke burze (prva kotacija), te je daljnjih 366 vrijednosnih papira bilo uvršteno na Tržištu javnih dioničkih društava i na Usporednom tržištu Zagrebačke burze, te 7 vrijednosnih papira zatvorenih investicijskih fondova, od kojih se trgovalo s njih 352 u prvih šest mjeseci 2007. Mali broj trgovačkih društava predstavlja nerazmjerno visok postotak tržišne kapitalizacije i obujam trgovine što smanjuje likvidnost i pojačava nestabilnost tržišta vrijednosnim papirima u Hrvatskoj. Činjenicom uvrštenja GDR-ova u Londonu neće se izbjeći učinak opisane nestabilnosti cijene Dionica (te odgovarajući utjecaj na cijenu GDR-ova).

Nakon Ponude, JPMorgan namjerava formirati kupovnu i prodajnu cijenu (što je podložno ograničenjima opisanima u „*Planu raspodjele*“) Dionica i GDR-ova, iako se ne jamči da će to i napraviti ili da će se ta aktivnost formiranja tržišta, ako bude započeta, i nastaviti. Ne može se jamčiti da će Ponudbena cijena po GDR-u odgovarati cijeni po kojoj se trgovalo Dionicama na javnom tržištu u Zagrebu ili drugdje nakon Ponude, i obratno. Čimbenici kao što su promjene u rezultatima poslovanja Grupe i njenih konkurenata te promjene općih uvjeta u telekomunikacijskom sektoru, ukupno gospodarstvo, politička situacija i financijska tržišta, mogli bi prouzročiti znatnu fluktuaciju cijena Dionica i GDR-ova. Nadalje, međunarodne burze vrijednosnih papira proživjele su značajne fluktuacije cijena i opsega tijekom proteklih godina. Takve bi fluktuacije u budućnosti mogle imati nepovoljan utjecaj na tržišnu cijenu Dionica, a time i GDR-ova, bez obzira na rezultate poslovanja ili financijskog stanja Grupe. Prijenosi

GDR-ova podložni su značajnim ograničenjima. Vidi „*Ograničenja prijenosa*“. Budući da je hrvatsko tržište vrijednosnih papira manje, manje likvidno i nestabilnije od glavnih tržišta vrijednosnih papira i zbog ograničenja prijenosa GDR-ova, to može utjecati na cijenu Dionica i GDR-ova.

Ponuda

Sljedeći prikaz je sažetak osnovnih uvjeta Ponude. Sažetak proizlazi i trebao bi se čitati zajedno s čitavim tekstom iz poglavlja naslovljenih „Opis Dionica i sažetak Statuta društva“, „Opis globalnih potvrda depozitara“ i „Plan raspodjele“.

Društvo . . . . . HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., dioničko društvo upisano u sudskom registru Trgovačkog suda u Zagrebu 27. siječnja 1999. pod matičnim brojem subjekta (MBS) 080266256, sa sjedištem u Zagrebu, Savska cesta 32, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska, porezni broj 1414887, osnovano prema Zakonu o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija na Hrvatsku poštu i Hrvatske telekomunikacije (Narodne novine br. 101/98).

Prodavatelj dionica . . . . . Republika Hrvatska koju zastupa Vlada

Ponuda . . . . . Prodavatelj dionica izlaže prodaji 16.377.707 Dionica u javnoj ponudi koju čini Ponuda po povlaštenim uvjetima te, ako u sklopu Ponude po povlaštenim uvjetima ne budu prodane sve dionice, Dionice će se prodavati u Ponudi bez povlaštenih uvjeta.

Ponuda po povlaštenim uvjetima . . . Prodavatelj dionica izlaže prodaji 16.377.707 Dionica hrvatskim državljanima s pravom prvenstva. Prodavatelj dionica prenijet će jednu bonus dionicu za svakih deset dionica kupljenih u Ponudi po povlaštenim uvjetima, za koje vlasnička pozicija ubilježena na računu vrijednosnih papira kupca u SDA-u ostane registrirana s Društvom u neprekinutom trajanju od jedne godine od Dana zaključenja unutar pet dana od isteka tog razdoblja.

Ponuda bez povlaštenih uvjeta . . . Ako neke od 16.377.707 Dionica nisu upisane u Ponudi po povlaštenim uvjetima, te će Dionice izložiti prodaji Prodavatelj dionica u javnoj ponudi u Hrvatskoj, fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama i stranim ulagateljima u Hrvatskoj (osim JPMorgana) bez prava prvenstva ili ikakvih povlaštenih uvjeta. Preostale Dionice koje nisu bile prodane Ponudom bez povlaštenih uvjeta u skladu s prethodnom rečenicom mogu biti prodane JPMorganu. Sve Dionice koje je kupio JPMorgan mogu biti preprodane, u obliku GDR-ova: (i) institucionalnim ulagateljima izvan Sjedinjenih Američkih Država u „offshore transakcijama“, kako su definirane, i u skladu s Propisom S; i (ii) u Sjedinjenim Američkim Državama samo „KIK-ovima“ na temelju Pravila 144A.

JPMorgan nije uključen u niti preuzima rizik za Ponudu po povlaštenim uvjetima te je uključen u i preuzima rizik samo za onaj dio Ponude bez povlaštenih uvjeta koji ne uključuje dionice koje Prodavatelj dionica prodaje u Hrvatskoj putem javne ponude fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama i stranim ulagateljima u Hrvatskoj (osim JPMorgana) bez prava prvenstva ili bilo kakvih povlaštenih uvjeta.

Opcija dodjele dodatnih dionica . . .	Prodavatelj dionica dodijelio je JPMorganu opciju dodjele dodatnih dionica koja se može koristiti jednom u roku od 30 dana od Datuma objave Prodajne cijene, za kupnju do 2.456.656 dodatnih Dionica, u obliku Dionica i/ili GDR-ova, po niže navedenoj Prodajnoj cijeni te u skladu s uvjetima Ponude, isključivo za pokrivanje kratkih pozicija koje su rezultat dodjela dodatnih dionica i/ili prodaje Dionica ili GDR-ova iz takve dodjele tijekom razdoblja stabilizacije. Vidi „ <i>Plan raspodjele</i> “.
Dionice	Temeljni kapital Društva podijeljen je na 81.888.535 redovnih dionica, od kojih su sve u potpunosti uplaćene i izdane, u nominalnom iznosu 100 kuna svaka. Dionice daju prava opisana u „ <i>Opisu temeljnog kapitala i sažetku Statuta</i> “. Sve Dionice koje se prodaju u Ponudi po povlaštenim uvjetima i Ponudi bez povlaštenih uvjeta potpuno su fungibilne (zamjenjive) međusobno kao i sa svim drugim Dionicama uplaćenim do Dana zaključenja, uključujući i u odnosu na trgovanje i namiru, te su rangirane <i>pari passu</i> u odnosu jedna na drugu, kao i u odnosu na sve druge Dionice upisane do Dana zaključenja.
GDR-ovi	Svaki GDR predstavljat će jednu Dionicu deponiranu kod Skrbnika (kao što je objašnjeno dolje). GDR-ove će izdati Depozitar slijedom sporazuma o depozitu, između Društva i Depozitara („ <i>Sporazum o depozitu</i> “). GDR-ovi prema Propisu S bit će najprije dokazani Glavnim GDR-om prema Propisu S („ <i>Glavni GDR prema Propisu S</i> “), a GDR-ovi prema Pravilu 144A bit će najprije dokazani Glavnim GDR-om prema Pravilu 144A („ <i>Glavni GDR prema Pravilu 144</i> “), a Depozitar će izdati svaki od njih slijedom Sporazuma o depozitu. Glavni GDR prema Propisu S i Glavni GDR prema Pravilu 144A ovdje se nazivaju „ <i>Glavni GDR-ovi</i> “. Sukladno Sporazumu o depozitu, Dionice predstavljene GDR-ovima u Hrvatskoj će držati Privredna banka Zagreb, kao Skrbnik, na računu vrijednosnih papira kod SDA, u korist Depozitara te nadalje u korist imatelja i faktičnih vlasnika GDR-ova. Osim pod posebnim okolnostima opisanim u ovom prospektu, definitivne GDR potvrde neće se izdavati imateljima u zamjenu za udjele u GDR-ovima predstavljenim Glavnim GDR-ovima. Pod uvjetima Sporazuma o depozitu, udjeli u Glavnom GDR-u prema Propisu S mogu se zamijeniti za udjele u odgovarajućem broju GDR-ova predstavljenih Glavnim GDR-ovima prema Pravilu 144A i obratno. Vidi „ <i>Opis Globalnih potvrda depozitara</i> “ i „ <i>Ograničenja prijenosa</i> “.
Raspon ponudbene cijene	245 HRK do 320 HRK po Dionici. 46,43 US\$ do 60,64 US\$ po GDR-u.
Prodajna cijena	Prodajnu cijenu za Dionice koje Prodavatelj dionica prodaje odredit će Vlada nakon primitka svih ponuda u Ponudi po povlaštenim uvjetima i nakon zaključenja postupka upisa ponuda za kupnju u knjigu u Ponudi bez povlaštenih uvjeta.

Prodajna cijena za GDR-ove bit će protuvrijednost u USD Prodajne cijene u kunama, po fiksnom tečaju, dogovorenom između JPMorgana i Prodavatelja dionica. S obzirom na razliku u metodi izračunavanja između raspona indikativne cijene izražene u US\$ i cijene za GDR-ove izražene u US\$ moguće je da cijena GDR-a izražena u US\$ izađe iz okvira indikativne cijene izražene u US\$.

Dan zaključenja . . . . . 5. listopada 2007.

Uvrštenje i tržište za Dionice i

GDR-ove . . . . . Društvo je od HANFA-e zatražilo suglasnost za objavu podataka koje je Društvo dužno objaviti, sukladno članku 96. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, po uvrštenju redovnih dionica Društva na Službeno tržište ZSE, a koji su podaci sadržani u ovom prospektu. HANFA je izdala svoju suglasnost dana 14. rujna 2007. Društvo očekuje da će uvrštenje Dionica biti provedeno 5. listopada 2007. godine, a očekuje se da će trgovanje Dionicama na ZSE pod oznakom „HT-R-A“ početi na dan ili oko 5. listopada 2007. godine.

Podnesena je prijava (i) Agenciji za uvrštenje Ujedinjene Kraljevine (UKLA) radi uvrštenja u Službenu kotaciju do 8.265.000 GDR-ova, koji se sastoje od najviše 7.000.000 GDR-ova koji će se izdati na Dan zaključenja, do 1.000.000 dodatnih GDR-ova koji će se izdati u skladu s opcijom dodjele dodatnih dionica, kako je ovdje opisano, te do 265.000 dodatnih GDR-ova koji će se povremeno izdavati u odnosu na depozit Dionica kod Depozitara koje će se uvrstiti na Službenu kotaciju, te (ii) Londonskoj burzi za takve GDR-ove za trgovanje na Uređenom tržištu putem njezine Internacionalne knjige naloga (International Order Book) (IOB). Podnesena je i prijava za trgovanje GDR-ovima prema Pravilu 144A na PORTAL-u. Prije Ponude nije postojalo javno tržište za GDR-ove ili Dionice. Uvrštenje GDR-ova u Službenu kotaciju i za trgovinu na Uređenom tržištu očekuje se u 9:00 sati 5. listopada 2007. godine, nakon zaključenja transakcija i namire na Dan zaključenja. Po zaključenju Ponude i pod pretpostavkom da se opcija dodjele dodatnih dionica iskoristi u potpunosti i da se sve ponuđene Dionice u konačnici drže u obliku GDR-ova, može se deponirati dodatnih 265.000 Dionica, što podliježe odredbama sadržanim u „*Opisu Globalnih potvrda depozitara*“ te Sporazumima o depozitu sa Skrbnikom u odnosu na koje će Depozitar izdati GDR-ove koji predstavljaju takve Dionice. Maksimalni ukupni broj GDR-ova koji se mogu izdati prema GDR programu može se povećati do 8.265.000, što je dozvoljeno prema blok uvrštenju Agencije za uvrštenje Ujedinjene Kraljevine. Maksimalni ukupni broj GDR-ova može se dalje povećati, s vremena na vrijeme, zahtjevom Društva UKLA i Londonskoj burzi, ako i do mjere u kojoj su takvi dodatni GDR-ovi uvršteni na Službenu kotaciju i Uređeno tržište.

Postupci namire-Dionice . . . . . Ponuditelji u Ponudi po povlaštenim uvjetima moraju platiti cijenu za Dionice navedenu u njihovim odnosnim ponudama u kunama, tako da njihove uplate budu proknjižene na računu namire koji se vodi kod Agenata do 27. rujna 2007.

Ponuditelji u Ponudi bez povlaštenih uvjeta (osim onih ponuditelja koji se smatraju „institucionalnim ulagateljima“ u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira) moraju platiti cijenu za Dionice navedenu u njihovim obvezujućim ponudama u kunama, tako da njihove uplate budu proknjižene na računu namire koji se vodi kod Agenata do 27. rujna 2007.

Ponuditelji u Ponudi bez povlaštenih uvjeta koji se smatraju „institucionalnim ulagateljima“ u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira moraju platiti cijenu za Dionice navedenu u njihovim indikativnim ponudama u kunama, tako da njihove uplate budu proknjižene na računu namire koji se vodi kod Agenta do 4. listopada 2007.

Prijenos Dionica kupljenih u Ponudi izvršit će se odgovarajućim upisima u postupku preknjižbi na račun vrijednosnih papira koji vodi SDA.

Postupci namire-GDR-ovi . . . . . Očekuje se da uplata za GDR-ove bude izvršena u US\$ istog dana. Depozitar je podnio zahtjev DTC-u da GDR-ovi prema Propisu S i GDR-ovi prema Pravilu 144A budu prihvaćeni u DTC-ov sustav namire preknjižbom. Glavni GDR prema Pravilu 144A i Glavni GDR prema Propisu S vodit će se u obliku knjižnog upisa i izdati DTC-u te registrirati na ime Cede & Co., koji je imenovan od DTC-a. Osim u ovdje opisanim ograničenim okolnostima, ulagatelji mogu držati faktična prava u GDR-ovima dokazana odgovarajućim Glavnim GDR-om samo putem DTC-a, bilo izravni ili putem sudionika u DTC-u uključujući Euroclear i Clearstream. Prijenos unutar i između DTC-a, Euroclear-a i Clearstream-a provodit će u skladu s njihovim uobičajenim pravilima i operativnim postupcima. Vidi „*Opis Globalnih potvrda depozitara—Namira i čuvanje*“.

Raspodjela primitaka od prodaje vrijednosnih papira . . . . . Društvo neće primiti nikakve primitke od prodaje vrijednosnih papira iz Ponude. Svi neto primici od prodaje Dionica koje Prodavatelj dionica proda u okviru Ponude bit će za račun Prodavatelja dionica. Određene troškove povezane s Ponudom platit će Društvo. Vidi: „*Raspodjela primitaka od prodaje vrijednosnih papira*“.

Privremena zabrana prijenosa . . . . Društvo, Prodavatelj dionica, Deutsche Telekom i Fond hrvatskih branitelja sporazumjeli su se da, tijekom razdoblja od 180 dana od Dana objave Ponudbene cijene, uz određene ograničene iznimke, neće nuditi, prodavati, ugovarati prodaju, zasnivati založna prava, terete, davati opcije ili na drugi način raspolagati (ili javno objaviti takvu ponudu, prodaju, ugovor o prodaji, zalog, teret, opciju ili raspolaganje), izravno ili neizravno, s bilo kojom od

redovnih dionica Društva ili vrijednosnim papirima koji se mogu pretvoriti ili zamijeniti ili iskoristiti za bilo koju od redovnih dionica ili prava kupnje po unaprijed određenoj cijeni ili druga prava na kupnju redovnih dionica ili bilo kojeg vrijednosnog papira ili financijskog proizvoda čija je vrijednost izravno ili neizravno određena prema cijeni redovnih dionica, uključujući zamjenu dionica, terminsku prodaju i opcije ili GDR-ove koji predstavljaju pravo na primanje bilo koje od redovnih dionica, bez prethodnog pisanog pristanka JPMorgana. Vidi „*Plan raspodjele*“.

Politika dividendi . . . . . 6. rujna 2007., Glavna skupština Društva dala je ovlaštenje za isplatu specijalne dividende postojećim dioničarima Društva u iznosu od 2.410 milijuna kuna. Takva specijalna dividenda isplaćena je dana 13. rujna 2007. iz zadržane dobiti.

Menadžment namjerava usvojiti politiku dividendi koja će odražavati razvoj ostvarenog novčanog tijeka na kojem se temelji isplata dividendi. Preporuke u odnosu na dividende u narednim godinama ovisit će o investicijskim planovima Grupe. Na isplatu ili iznos bilo kojih godišnjih dividendi može utjecati veliki broj čimbenika, uključujući predviđanja budućeg poslovanja Grupe, potrebe novčanih sredstava, financijske rezultate, porezni i regulatorni uvjeti, praksu plaćanja drugih europskih telekomunikacijskih operatora i opću gospodarsku klimu. Društvo trenutačno očekuje da će objaviti i isplatiti godišnju dividendu između 50% i 100% svoje godišnje neto dobiti.

Financijske obveze Društva prema imateljima Dionica, uključujući imatelje Dionica predstavljenih GDR-ovima, podmiruju se putem SDA-e sa sjedištem u Heinzelovoj 62a, 10002 Zagreb, Hrvatska, p.p. 409. Ne postoji jamac za ispunjenje obaveza Društva po Dionicama i GDR-ovima.

Oporezivanje . . . . . Za razmatranje u vezi s određenim poreznim pitanjima relevantnim za ulaganje u Dionice ili GDR-ove, vidi „*Oporezivanje*“.

Opće informacije . . . . . Sigurnosni brojevi za Dionice ovdje izložene prodaji i GDR-ove su kako slijedi:

Dionice:

ISIN: HRHT00
RA0005

CFI:

GDR-ovi prema Propisu S: CUSIP: 443296
207

ISIN: US443296
2078

Zajednički
kod: 032054811

GDR-ovi prema Pravilu 144A:	CUSIP:	443296 108
	ISIN:	US443296 1088
	Zajednički kod:	032054862

Simbol dionice na Zagrebačkoj burzi	HT-R-A
--	--------

Simbol GDR-a na Londonskoj burzi:	THTC
--------------------------------------	------

PORTAL simbol uvrštenja za
GDR prema Pravilu 144A:

Čimbenici rizika . . . . . Za razmatranje o određenim čimbenicima rizika koje valja uzeti u obzir pri odluci o ulaganju u Dionice i GDR-ove, vidi „Čimbenici rizika“.

Raspodjela primitaka od prodaje vrijednosnih papira

Društvo neće primiti nikakve primitke od prodaje vrijednosnih papira iz Ponude. Svi neto primici od prodaje Dionica i/ili GDR-ova koje Prodavatelj dionica ponudi u okviru Ponude bit će za račun Prodavatelja dionica. Ponuda će se provesti u skladu sa Zakonom o privatizaciji HT-a i s ciljem da se Prodavatelju dionica omogući da raspolaže dijelom svojih dionica uz istovremeno osiguranje likvidnosti trgovine Dionicama i podizanje profila Društva u međunarodnoj investicijskoj zajednici. Vidi: „*Regulativa—Hrvatska*”

Društvo će platiti određene troškove povezane s Ponudom koji ukupno iznose oko 2 milijuna eura odnosno oko 14,6 milijuna kuna.

Dividende i politika dividendi

Dionice i GDR-i ponuđeni ovim prospektom nose ista prava na dividendu kao i sve druge uplaćene Dionice na Dan zaključenja. Imatelji Dionica (uključujući Dionice koje predstavljaju GDR-i) imat će pravo primiti bilo koje dividende koje se isplaćuju u odnosu na Dionice.

Po hrvatskom Zakonu o trgovačkim društvima dividende se mogu isplatiti samo ako društvo ima dobit koja se može isplatiti u tu svrhu. Za dodatne informacije o upotrebi neto dobiti vidi „Opis Dionica i sažetak Statuta—Dividende”. Ne postoji osiguranje da će Društvo u budućnosti imati na raspolaganju dobit za isplatu. Sukladno hrvatskom Zakonu o trgovačkim društvima („ZTD”) i uobičajenoj praksi u Hrvatskoj, eventualne dividende se načelno isplaćuju jednom godišnje i to nakon što glavna skupština da suglasnost za iznos dividende koju predloži Uprava. Takva glavna skupština obično se održava u travnju ili svibnju.

Međutim, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Društva, Uprava je, po isteku poslovne godine i uz suglasnost Nadzornog odbora, ovlaštena donijeti odluku o isplati predujma dividende iz predvidivog dijela neto dobiti, ali samo ako je u privremenom računu dobiti i gubitaka za prethodnu godinu iskazana dobit. Iznos koji može biti isplaćen kao predujam dividendi ni u kojem slučaju ne može biti veći od pola iznosa dobiti umanjenog za iznose koji po zakonu ili Statutu moraju biti raspoređeni u rezerve Društva. Osim toga, isplaćeni predujam dividende ne može biti veći od polovice dobiti iskazane prethodne godine.

Društvo predviđa da će bilo koja dividenda, koju će u budućnosti eventualno isplaćivati u odnosu na Dionice predstavljene GDR-ovima, biti objavljena i plaćena Depozitaru u kunama i promijenjena u USD od strane Depozitara, te raspodijeljena imateljima GDR-ova, umanjeno za naknade i troškove Depozitara. Sukladno navedenom, vrijednost dividende koju prime imatelji GDR-ova bit će, između ostaloga, podložna fluktuacijama tečaja HRK/USD.

Povijesne dividende

Sljedeća tablica prikazuje godišnje dividende isplaćene po Dionici u odnosu na svaku od navedenih poslovnih godina:

Godina zaključena dana 31. prosinca	Dividenda isplaćena po dionici (HRK)
2006	2.53 ⁽¹⁾
2005	9.93 ⁽²⁾
2004	22.35 ⁽³⁾

(1) Za 2006. godinu, isplaćena je redovna dividenda u iznosu od 206.942.298,21 kuna ili 2,53 kune po dionici, što je odgovaralo 10% raspoložive neto dobiti za 2006. godinu. Napominje se da je Sporazumom dioničara (vidi: „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara”) predviđeno da se može isplatiti dividenda u iznosu od 10% neto dobiti Društva nakon odbitka odvjetničkih usluga. Prema tome, dividenda za 2006. godinu može se nazvati „redovnom dividendom”.

(2) Za 2005. godinu, isplaćen je izvanredni predujam dividende u iznosu od 813.153.652,98 kune ili 9,93 kuna po dionici što je odgovaralo 50% neto dobiti za 2005. godinu što je procijenjeno u vrijeme određivanja dividende u siječnju 2006. godine.

(3) Dividende isplaćene u odnosu na 2004. godinu bile su predmet posebnih sporazuma i razgovora između Vlade Republike Hrvatske i Deutsche Telekoma kao glavnog dioničara Društva. Posljedično tome, za 2004. godinu, isplaćena je dividenda u dva navrata. Prvi puta isplaćena je redovna dividenda iz raspoložive neto dobiti i iznosila je 192.357.365,60 kuna ili 2,35 kune po dionici. Na kraju 2005. godine isplaćena je izvanredna dividenda iz ukupne zadržane raspoložive dobiti koja je iznosila 1.638.022.334,64 kune ili 20,00 kuna po dionici.

6. rujna 2007., Glavna skupština Društva je odobrila isplatu postojećim dioničarima Društva posebne dividende u iznosu od 2.410 milijuna kuna. Ova specijalna dividenda isplaćena je dana 13. rujna 2007. iz zadržane dobiti.

Dividende isplaćene posljednje tri godine nisu indikativne za iznos dividendi koje bi mogle biti plaćene u sljedećim godinama.

Struktura kapitala i politika isplate dividendi

Grupa trenutačno ima značajnu neto novčanu poziciju. Razlog tome leži u povijesti poslovanja Grupe i ograničenjima raspodjele zadržane dobiti. Društvo ima za cilj ostvariti poboljšanje efikasnosti strukture kapitala nakon Ponude.

Menadžment namjerava usvojiti politiku dividendi koja će pratiti ostvareni novčani tok na kojem se temelji isplata dividendi. Menadžment trenutačno očekuje da će objaviti i isplatiti godišnju dividendu između 50% i 100% godišnje raspodjeljive neto dobiti Društva koja se odnosi na godinu koja je prethodila isplatnoj godini. Na isplatu ili iznos bilo kojih godišnjih dividendi može utjecati veliki broj čimbenika, uključujući, između ostalog, predviđanja budućeg poslovanja Grupe, potrebe novčanih sredstava, financijske rezultate, porezne i regulatorne uvjete, praksu plaćanja drugih europskih telekomunikacijskih operatora čijim dionicama se javno trguje i opću ekonomsku klimu.

Informacija o tečaju

Financijska izvješća su sastavljena u kunama. Samo za lakše snalaženje čitatelja, ovaj prospekt prikazuje nerevidirana pretvaranja određenih kunskih iznosa u eure po važećem kupovnom tečaju za eure objavljenom od Hrvatske narodne banke na kraju odnosnog razdoblja. Ako nije navedeno drugačije, podaci iz bilance u eurima koji su dobiveni iz financijskih izvješća Grupe pretvoreni su zbog lakšeg snalaženja iz kuna u eure po tečaju Hrvatske narodne banke za eure koji je važeći na kraju relevantne godine na odnosni datum takve bilance ili, u slučaju podataka iz računa dobiti i gubitaka, prosječni tečaj za odnosnu godinu. Nije dana nikakva izjava da su iznosi u ovom prospektu mogli biti pretvoreni u eure ili kune, ovisno o slučaju, po bilo kojem određenom tečaju ili općenito.

Sljedeća tabela prikazuje, za navedena razdoblja i datume, visoke, niske i prosječne tečajeve te tečajeve na kraju razdoblja za USD koje je objavila Hrvatska narodna banka, koji su izraženi kao broj kuna po USD. Ovi tečajevi mogu se razlikovati od aktualnih tečajeva koji su korišteni u izradi Financijskih izvješća i drugih financijskih podataka koji se pojavljuju u ovom prospektu.

Godina zaključena dana 31. prosinca	Kuna za dolar			
	Visoki	Niski	Prosječan ⁽¹⁾	Na kraju razdoblja
2001	8,75	7,96	8,34	8,36
2002	8,81	7,15	7,87	7,15
2003	7,24	6,12	6,70	6,12
2004	6,41	5,58	6,03	5,64
2005	6,32	5,56	5,95	6,23
2006	6,22	5,52	5,84	5,58
Šest mjeseci koji su zaključeni				
30. lipnja 2007.	5,71	5,38	5,54	5,42
Mjesec koji je zaključen				
31. srpnja 2007.	5,38	5,27	5,32	5,34
31. kolovoza 2007.	5,44	5,29	5,37	5,36

Izvor: Hrvatska narodna banka

Napomena:

(1) Ponderirani prosjek tečajeva svakog dana svakog punog mjeseca ili dijela istoga tijekom odnosnog razdoblja.

Sljedeća tabela prikazuje, za navedena razdoblja i datume, visoke, niske i prosječne tečajevе te tečaj na kraju razdoblja za eure koje je objavila Hrvatska narodna banka, koji su izraženi kao iznos kuna za 1 euro. Ovi tečajevi mogu se razlikovati od aktualnih tečajeva koji su korišteni u izradi Financijskih izvješća i drugih financijskih podataka koji se pojavljuju u ovom prospektu.

Godina zaključena dana 31. prosinca	Kuna za euro			Na kraju razdoblja
	Visoki	Niski	Prosječan ⁽¹⁾	
2001	7,72	7,11	7,47	7,37
2002	7,58	7,31	7,41	7,44
2003	7,71	7,44	7,56	7,65
2004	7,72	7,34	7,50	7,67
2005	7,66	7,29	7,40	7,38
2006	7,43	7,24	7,32	7,35
Šest mjeseci koji su zaključeni				
30. lipnja 2007.	7,41	7,30	7,36	7,30
Mjesec koji je zaključen				
31. srpnja 2007.	7,31	7,28	7,29	7,30
31. kolovoza 2007.	7,33	7,30	7,31	7,32

Izvor: Hrvatska narodna banka

Napomena:

(1) Ponderirani prosjek tečajeva svakog dana svakog punog mjeseca ili dijela istoga tijekom odnosnog razdoblja.

Kapitalizacija i zaduženost

Sljedeća tabela prikazuje novac, oročene depozite, kratkoročna ulaganja, kratkoročni dug, dugoročni dug, vlasničku glavnica i kapitalizaciju Društva u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI) na dan 30. lipnja 2007. Potencijalni ulagatelji u Dionice ili GDR-ove trebali bi čitati ovu tablicu zajedno s „Operativnim i financijskim pregledom” i Financijskim izvješćima Društva, uključujući bilješke uz ta Financijska izvješća.

(u milijunima kuna)	Na dan 30. lipnja 2007.
Novac i novčani ekvivalenti	2.741
Oročeni depoziti	3.577
Kratkoročna ulaganja	506
Kratkoročni zajmovi i tekući dio dugoročnih zajmova	3
Dugoročni zajmovi i ostale dugoročne obveze, umanjeni za tekući dio	22
Uplaćeni temeljni kapital	8.189
Zakonske rezerve i akumulirana dobit	5.656
Ukupna vlasnička glavnica	13.845
Ukupna kapitalizacija⁽¹⁾	13.870

(1) Ukupni kratkoročni zajmovi i tekući dio dugoročnih zajmova, dugoročni zajmovi i ostale dugoročne obveze umanjeni za tekući dio i ukupni kapital.

Osim kako je opisano gore, nije bilo bitnih promjena u ukupnom kapitalu i dugu (uključujući u odnosu na potencijalne obveze i garancije) Društva od 30. lipnja 2007.

Kapitalizacija

Ne postoji odobreni, a neuplaćeni kapital ili obveza povećanja kapitala.

Dug

Ne postoji značajna zaduženost.

Odabrani povijesni i financijski statistički podaci

Niže prikazane odabrane financijske podatke potencijalni ulagatelji trebaju čitati zajedno s Financijskim izvješćima, uključujući i bilješke uz ta Financijska izvješća.

Prikaz odabranih povijesnih financijskih podataka

Konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe za zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i šest mjeseci koji su zaključeni 30. lipnja 2007. i 2006.

Sljedeća tablica prikazuje revidirani konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i nerevidirani za šest mjeseci koji su zaključeni 30. lipnja 2007. i 2006.

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca		
	2007. Ispravljeno (Nerevidirano)	2006. Ispravljeno	2006. Ispravljeno	2005. Ispravljeno	2004. Ispravljeno
Prihod od osnovne djelatnosti					
T-Com	2.659	2.695	5.466	5.693	5.658
T-Mobile	1.953	1.833	4.030	3.775	3.275
Eliminacija	(386)	(387)	(860)	(855)	(853)
Ukupan prihod od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080
Ostali prihod	109	86	203	195	215
Ukupni troškovi iz redovnog poslovanja	(3.049)	(2.927)	(6.268)	(6.334)	(5.988)
Dobit iz redovnog poslovanja					
T-Com	708	773	1.407	1.217	1.269
T-Mobile	578	527	1.164	1.253	1.030
Ostalo	0	0	0	4	8
Ukupna dobit od redovnog poslovanja	1.286	1.300	2.571	2.474	2.307
Financijski prihodi	160	99	223	222	299
Financijski rashodi	(7)	(19)	(8)	(52)	(7)
Udio u dobiti povezanih društava	261	—	1	1	3
Dobit prije poreza	1.700	1.380	2.787	2.645	2.602
Porez	(367)	(284)	(573)	(545)	(521)
Neto dobit	1.333	1.096	2.214	2.100	2.081
EBITDA prije jednokratnih stavki⁽¹⁾	1.974	2.002	4.060	4.191	3.874
EBITDA marža prije jednokratnih stavki ⁽¹⁾	47%	48%	47%	49%	48%

(1) Uključuje troškove povezane s otpremninama u vezi s programom smanjenja zaposlenih i troškovima povezanim s programom restrukturiranja skladišta.

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca	
	2006.		2006.	
	2007. (Nerevidirano)	Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Ukupna dobit od redovnog poslovanja . . .	1.286	1.300	2.571	2.474
Amortizacija	688	698	1,402	1,235
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	0	0	68	4
EBITDA nakon jednokratnih stavki	1.974	1.998	4.041	3.756
Jednokratna stavka 1 – Troškovi otpremna	0	0	11	390
Jednokratna stavka 2 – Troškovi programa restrukturiranja skladišta	0	4	8	4
EBITDA prije jednokratnih stavki⁽¹⁾	1.974	2.002	4.060	4.191

Konsolidirana bilanca Grupe na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. te 30. lipnja 2007. i 2006. godine

Ova tablica prikazuje konsolidiranu bilancu Grupe koja je revidirana, na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine te nerevidiranu na dan 30. lipnja 2007. godine

(u milijunima kuna)	30. lipnja 2007. (Nerevidirano)	31. prosinca 2006. Ispravljeno	31. prosinca 2005. Ispravljeno	31. prosinca 2004. Ispravljeno
Ukupna dugotrajna imovina	7.652	7.684	7.735	7.708
Ukupna kratkotrajna imovina	8.397	7.774	6.125	7.665
UKUPNA IMOVINA	16.049	15.458	13.860	15.373
T-Com	—	12.286	10.699	12.008
T-Mobile	—	3.507	3.400	3.702
Eliminacija	—	(335)	(239)	(337)
KAPITAL I OBVEZE				
Ukupni uplaćeni kapital i rezerve	13.845	12.731	11.344	11.099
Ukupne dugoročne obveze	288	472	478	442
Ukupne kratkoročne obveze	1.916	2.255	2.038	3.832
Ukupne obveze	2.204	2.727	2.516	4.274
T-Com	—	2.127	1.935	3.274
T-Mobile	—	935	820	1.337
Eliminacija	—	(335)	(239)	(337)
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	16.049	15.458	13.860	15.373

Konsolidirano izvješće o novčanom toku za Grupu za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005., 2004. i šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. i 2006. godine

Ova tablica prikazuje revidirano konsolidirano izvješće o novčanom toku Grupe za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i nerevidirano za šest mjeseci koji su zaključeni 30. lipnja 2007. i 2006.

	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja		Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca		
	2007. Ispravljeno (Nerevidirano)		2006. Ispravljeno	2005. Ispravljeno	2004. Ispravljeno
			(u milijunima kuna)		
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti .	965	1.324	3.875	3.149	3.792
Neto novčani tok iz ulagateljskih aktivnosti	737	(2.504)	(4.686)	(1.928)	1.091
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	(213)	(817)	(825)	(3.633)	(1.889)
Učinak promjene deviznog tečaja	(2)	(6)	1	(1)	15
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	1.487	(2.003)	(1.635)	(2.413)	3.009
<i>Analiza promjena novca i novčanih ekvivalenata:</i>					
Na dan 1. siječnja	1.254	2.889	2.889	5.302	2.293
Neto novčani priljev/(odljev)	1.487	(2.003)	(1.635)	(2.413)	3.009
Na dan kraj razdoblja	2.741	886	1.254	2.889	5.302

Sljedeća tablica prikazuje strukturu revidiranih konsolidiranih prihoda od osnovne djelatnosti Grupe po pruženim uslugama za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i nerevidiranih za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006.

Prihod od osnovne djelatnosti po uslugama	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja		Godina zaključena dana 31. prosinca		
	2007. Ispravljeno (Nerevidirano)	2006. Ispravljeno	2006. Ispravljeno	2005. Ispravljeno	2004. Ispravljeno
			(u milijunima kuna)		
Nepokretna telefonija	1.633	1.818	3.558	3.967	4.111
Pokretna telefonija	1.811	1.677	3.708	3.432	2.909
Veleprodajne usluge	363	308	665	624	548
Internetske usluge	316	231	490	356	282
Podatkovne usluge	99	105	209	226	214
Razno	4	2	6	8	16
Ukupni prihod od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080

Prikaz izabranih poslovnih podataka

	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.	Godina zaključena dana 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
NEPOKRETNOST TELEFONIJA				
Broj telefonskih linija				
POTS ⁽¹⁾	1.511.094	1.513.892	1.522.235	1.529.829
FGSM	7.567	7.545	7.534	7.114
Ukupno POTS i FGSM telefonskih linija . .	1.518.661	1.521.437	1.529.769	1.536.943
ISDN BRA telefonske linije	117.299	122.641	130.183	124.342
ISDN PRA telefonske linije	2.412	2.562	3.179	2.956
Ukupno ISDN telefonskih linija	119.711	125.203	133.362	127.298
Ukupno (POTS+FGSM+ISDN)	1.638.372	1.646.640	1.663.131	1.664.241
Javne telefonske govornice	11.348	12.733	11.878	12.241
Ukupno telefonskih linija (POTS+FGSM+ ISDN+javne telefonske govornice) . . .	1.649.720	1.659.373	1.675.009	1.676.482
Promet (u tisućama minuta)				
Ukupni promet	2.177.885	4.828.331	5.657.793	5.912.363
prema nacionalnim nepokretnim mrežama	1.813.949	3.979.120	4.670.187	4.854.452
prema nacionalnim pokretnim mrežama	222.008	533.610	672.761	730.556
prema VAS	36.461	68.424	67.042	62.837
prema međunarodnim mrežama	73.745	173.368	214.615	227.435
Preostali promet ⁽²⁾	31.723	73.810	33.188	37.083
Prosječni mjesečni prihod od govornih usluga po pristupu (kuna)				
ARPA telefonija	160	175	193	201
INTERNETSKE USLUGE				
Korisnici pristupa internetu				
Broj internetskih pretplatnika	438.194	409.556	319.917	228.888
Aktivni dial-up korisnici (%)	36,8	47,3	68,3	90,2
ADSL linije (%)	63,2	52,7	31,7	9,8
Modemski korisnici	741.311	732.574	600.196	562.772
ADSL linije	277.028	215.748	101.300	22.356
Korisnici stalne internet linije	795	799	471	560
VPN pristupne točke	1.110	877	449	138
Ukupni broj minuta potrošenih na internetu za dial-up korisnike (tisuće min)	664.672	1.639.995	2.063.088	2.642.664
Prihodi od interneta				
Prihod od aktivnih dial-up korisnika (.000)	64.419	160.613	200.322	241.626
Prihod od ADSL linija (.000)	177.579	228.758	82.018	22.839
ARPU aktivnih dial-up korisnika	60	64	78	97
ARPA za ADSL linije	122	125	130	190

	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.	Godina zaključena dana 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
PODATKOVNE USLUGE				
Broj linija (osim gdje je navedeno drukčije)				
X25 (pristupne točke)	1.359	1.405	1.272	1.483
Upravljivi zakupljeni vodovi	328	356	395	320
Neupravljivi zakupljeni vodovi	2.641	2.863	3.325	2.600
Frame Relay	2.931	3.130	3.038	3.000
ATM	27	28	38	41
Metro Ethernet (pristupne točke)	259	83	0	0
Ukupno	7.545	7.865	8.068	7.444
VELEPRODAJNE USLUGE				
Korisnici				
CPS	242.034	206.665	37.618	—
NP (korisnici/broj)	102.005	67.527	15.223	—
ULL	12.739	709	0	—
Promet (minute)				
Promet—originacija	370.545.019	431.387.700	26.822.675	—
Promet—terminacija	468.502.122	536.728.393	39.538.903	—
Međunarodni promet (minute) (.000)				
Terminacija u Hrvatsku	207.509	474.409	530.146	437.338
Tranzit putem T-Coma	63.003	97.478	104.519	40.661
Terminacija prema međunarodnim destinacijama	121.571	288.482	311.532	320.250
Prihodi od veleprodaje⁽³⁾ (milijuna kuna)				
Ukupno	550	1.052	974	897
POKRETNOST TELEFONIJA				
Pretplatnici				
Broj pre-paid pretplatnika	1.608,3	1.603,3	1.486,1	1.233,6
Broj post-paid pretplatnika	613,8	554,7	416,4	300,2
Ukupno T-Mobile pretplatnika	2.222,1	2.158,0	1.902,5	1.533,8
% pretplatnika post-paid	28%	26%	22%	20%
Minute korištenja (MOU)				
MOU po prosječnom pretplatniku	120,7	117,2	109,2	112,8
Prosječni prihod po pretplatniku (ARPU) (HRK)				
Prosječni ARPU	129,7	136,0	151,8	157,5
ARPU izuzimajući govorne usluge	24,2	23,3	25,6	27,0
Stopa odljeva pretplatnika (%)				
Stopa odljeva pretplatnika ukupno	1,15	1,08	1,03	1,08
Stopa odljeva post-paid pretplatnika	0,79	1,09	1,14	1,45
Stopa odljeva pre-paid pretplatnika	1,28	1,07	1,00	0,99
Tržišni udio pretplatnika (%)	47,7	49,1	52,1	54,0
Tržišni udio po prihodima ⁽⁴⁾ (%)	49,4	49,4	51,3	50,8
	(53,1)	(53,6)	(55,0)	(54,3)

(1) Javne telefonske govornice su isključene iz POTS-a.

(2) Uključuje promet od javnih telefonskih govornica, usluge s posredovanjem operatera, dodatne usluge (kao što su CLIP, CLIR, CFR, konferencijski poziv, usluge upita i fiksnih SMS-ova) i pozive prema satelitu.

(3) T-Com nekonsolidirani prihodi od veleprodaje.

(4) Izvor: Teleseeq by InfoCom, Registar financijskih izvještaja FINA-e, godišnja izvješća Telekom Austria. Tržišni udjeli na temelju konsolidiranih prihoda uključujući prihode od pokretne veleprodaje. Iznosi u zagradama predstavljaju tržišne udjele na temelju nekonsolidiranih prihoda za T-Mobile (t.j. neumanjenih za prihode od T-Coma) i ne uključujući procijenjene VIPnetove prihode od roaming usluga pruženih društvu Tele2.

Operativni i Financijski Pregled

Niže navedeni financijski podaci uzeti su iz Financijskih izvješća bez značajnih usklađenja i treba ih čitati zajedno s Financijskim izvješćima. U nekim slučajevima podaci su uzeti iz izvješća uprave, drugih financijskih podataka ili podataka o poslovanju Grupe ili analiza koje su posebno pripremljene za ovaj prospekt.

Rasprava uključuje izjave o budućnosti koje uključuju rizike i neizvjesnosti. Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od podataka navedenih ili impliciranih u izjavama o budućnosti zbog brojnih čimbenika, uključujući rizike o kojima se raspravlja pod naslovom „Čimbenici rizika“ koji su na drugim mjestima uključeni u ovom prospektu.

Pregled

Glavne djelatnosti Grupe obuhvaćaju pružanje telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj. Prihodi Grupe potječu iz pet glavnih poslovnih segmenata: nepokretne telefonije, pokretne telefonije (koja uključuje veleprodaju pokretne telefonije, pokretne podatkovne i pokretne internetske usluge), veleprodajne usluge, internetske usluge i podatkovne usluge, pri čemu većina prihoda dolazi od nepokretne i pokretne telefonije.

Financijska izvješća Grupe sastavljena su na temelju dva segmenta: T-Com (nepokretna telefonija, veleprodajne usluge, internetske usluge i podatkovne usluge) i T-Mobile (usluge pokretne mreže). Za druge detalje o ova dva segmenta, vidi niže u tekstu „Rezultati po segmentu poslovanja“.

Prihodi od nepokretne telefonije uključuju prihode od naknada za aktivaciju i priključenje, mjesečne naknade, prihode od poziva pretplatnika govorne linije i prihoda od dodatnih usluga u govornoj telefoniji. Prihodi od pokretne telefonije uključuju prihode od naknada za aktivaciju, mjesečne naknade, naknade za post-paid usluge, naknade za pre-paid usluge, naknade za usluge pretplatnicima međunarodnih pokretnih operatora u roamingu na T-Mobile mreži u Hrvatskoj, prodaje mobilnih uređaja i nacionalnog međusobnog povezivanja i nepokretnih i pokretnih mreža s pokretnom mrežom Grupe. Prihodi od veleprodajnih usluga uključuju usluge međusobnog povezivanja domaćih i inozemnih operatora, usluge prijenosa podataka i usluge iznajmljivanja telekomunikacijske infrastrukture. Prihodi od internetskih usluga obuhvaćaju prihode od dial-up i ADSL pristupa, stalnog pristupa internetu, Web hostinga, VPN-a, prihod od prodaje oglasnog prostora na portalu, multimedijских usluga, pristupa i prometa u IP telefoniji te prihoda od IPTV-a. Prihodi od podatkovnih usluga obuhvaćaju prihode od zakupljenih vodova, Frame Relay, X.25, ATM i ethernet usluga.

2006. godine 89,7% prihoda Grupe (7.747 milijuna kuna) realizirano je u Hrvatskoj. Prihodi Grupe iz ostalog dijela svijeta iznosili su 889 milijuna kuna i uglavnom su se sastojali od prihoda ostvarenih primljenim roaming pozivima T-Mobile-a i iz T-Comovih usluga veleprodaje u Hrvatskoj stranim operatorima.

Najveći dio prihoda Grupe iz ostalog dijela svijeta prema tome ostvaren je povećanjem usluge roaminga posjetiteljima u Hrvatskoj. Međutim, budući da se naknade za roaming smanjuju u skladu s općim padom cijena u pokretnoj telefoniji, prihodi iz ovog izvora mogli bi u budućnosti padati. Trend smanjenja naknada za roaming dodatno će biti naglašen ako Grupa bude morala uskladiti svoje naknade s najvišom cijenom roaminga u EU-u, bilo kao rezultat izmjene postojećih propisa u Hrvatskoj ili slijedom pristupa Hrvatske EU. Naknade za roaming u EU određene su u najvišem iznosu od €0,49 po minuti za odlazne pozive i €0,24 po minuti za dolazne pozive. To bi moglo dovesti do smanjenja prihoda Grupe ostvarenih izvan Hrvatske ako bi Grupa svoje naknade za roaming morala uskladiti s najvišom cijenom roaminga u EU, međutim nema nikakvih saznanja o tome kada i dali će to biti potrebno.

Grupa je tijekom razdoblja koje pokrivaju Financijska izvješća provodila program smanjenja broja zaposlenih. Troškovi Grupe tijekom ovog razdoblja uključuju jednokratne troškove

povezane s tim programom restrukturiranja. Troškovi Grupe povezani s programom restrukturiranja, kao što su troškovi otpremnina i troškovi radnih sporova bili su najizraženiji 2004. i 2005. godine kada su formirana gotovo sva potrebna rezerviranja. Program optimizacije troškova koji je proveden tijekom 2005. i 2006. godine pridonio je smanjenju troškova poslovanja. Međutim, istovremeno su povećani troškovi Grupe povezani s pružanjem usluga pokretne telefonije. Povećani troškovi pokretne telefonije rezultat su većih materijalnih troškova i troškova usluga koje uključuju povećane troškove međusobnog povezivanja povezane s većom bazom korisnika kao i veće provizije koje se plaćaju prodajnim partnerima.

Glavni čimbenici koji utječu na rezultate Grupe

Menadžment vjeruje da su sljedeći čimbenici imali i/ili da će vjerojatno imati značajan učinak na rezultate poslovanja Grupe i financijski položaj.

Liberalizacija hrvatskog telekomunikacijskog tržišta i povećana konkurencija

Grupa posluje u potpuno liberaliziranom telekomunikacijskom tržišnom okruženju. Aktivni je sudionik u liberalizaciji telekomunikacijskog tržišta, osobito u odnosu na nastojanja i znatna sredstva koja je uložila u pregovore s drugim operatorima u cilju ostvarenja međusobnog povezivanja i realizacije pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

Društvo je trenutačno ostvarilo međusobno povezivanje sa sva tri operatora pokretne mreže i s devet operatora nepokretne mreže. U ožujku 2006. Hrvatska agencija za telekomunikacije je odobrila novu Standardnu ponudu za usluge međusobnog povezivanja (RIO) (za nepokretnu i pokretnu telefoniju) za Grupu.

Prve lokalne petlje su izdvojene u rujnu 2006. godine i Društvo sada omogućava pristup izdvojenoj lokalnoj petlji (ULL) nekolicini operatora (uključujući Optimu Telekom, Portus, Metronet i Amis) po uvjetima iz ugovora za pristup.

Izdvojena lokalna petlja (ULL) omogućava operatorima da imaju izravan kontakt s korisnikom i da ponude mjesečne naknade korisnicima govornih usluga i širokopojasnog pristupa internetu ili korisnicima samo govornih usluga temeljene na veleprodajnoj cijeni pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji. Očekuje se da će ULL, SLL i „bitstream“ (usluga slijeda bita) povećati konkurenciju i pritisak na cijene širokopojasnog pristupa internetu budući da neka od ovih tehničkih rješenja za pružanje usluga širokopojasnog pristupa internetu ne zahtijevaju ulaganja drugih operatora. Tijekom vremena ULL i naked ADSL će umanjiti prihode od naknada za pristup nepokretnoj telefoniji budući da će korisnici imati mogućnost koristiti širokopojasne internetske usluge bez plaćanja pretplate za nepokretnu govornu liniju.

Liberalizacija tržišta nepokretne telefonije dovela je do povećane konkurencije i sve konkurentnijih cijena usluga nepokretne telefonije. To je dovelo do gubitka prihoda za Grupu budući da korisnici prelaze drugim davateljima usluga nepokretne telefonije, ali to je djelomično nadoknađeno povećanjem prihoda od usluga veleprodaje. Društvo procjenjuje da je trenutačno pad prihoda od maloprodaje djelomice, ali ne i potpuno, nadoknađen povećanjem prihoda od veleprodaje. Međutim, budući odnos između smanjenja prihoda od maloprodaje i povećanja veleprodajnih prihoda uvelike će ovisiti o velikom broju raznih čimbenika kao što je odnos korisnika CPS-a (predodabir operatora) i ULL-a (izdvojena lokalna petlja), razlika između veleprodajnih i maloprodajnih cijena, i t.d.

Od 2005. poslovanje u segmentu usluga nepokretne telefonske mreže Grupe bilo je pod povećanim pritiskom velikog broja manjih alternativnih davatelja govornih i podatkovnih usluga i osobito usluga za poslovne korisnike koje koriste zamjenske tehnologije kao što su VoIP. Potpuna liberalizacija tržišta nepokretne telefonije koja je nastupila 2005. godine dovela je do pojave nekoliko novih operatora na tržištu usluga nepokretne telefonije, što je stvorilo značajan pritisak na smanjenje cijena. Novi operatori, osobito Optima i Portus počeli su pružati telefonske usluge na nacionalnoj razini kako poslovnim tako i privatnim korisnicima. Do kraja

2005. godine realizirano je 15.223 zahtjeva za prijenos broja i 37.618 zahtjeva za predodabir operatora. Ove brojke su se značajno povećale u 2006. godini, s 67.527 realiziranih zahtjeva za prijenos broja i 206.665 realiziranih zahtjeva za predodabir operatora, prvenstveno kao rezultat povećanih aktivnosti uvođenja novih usluga, ulaganja i promotivnih aktivnosti novih operatora.

VoIP operatori su također proširili svoje djelatnosti od 2004., prvenstveno na području međunarodnih govornih usluga. Međutim, cjenovna prednost VoIP-a pred međunarodnim govornim minutama znatno se smanjila snižavanjem obračunskih taksi između međunarodnih operatora za tradicionalni govorni promet. Budući da je tržište za nepokretne govorne usluge postalo u potpunosti konkurentno početkom 2005. godine, rast potražnje za VoIP uslugama prema fiksnim brojevima počela je opadati dok je rast u pozivima prema pokretnim mrežama nadoknadio taj pad.

Ulazak novog operatora na tržište pokretne telefonije u 2005. godini također je doveo do povećanja konkurentnosti, što je imalo učinak na cijene usluga pokretne komunikacije. Učinak pritiska na sniženje cijena bio je međutim i više nego nadoknađen ukupnim rastom na tržištu tako da su prihodi Grupe od pokretne telefonije nastavili rasti od 2004. do 2006. godine.

Smanjenje važnosti nepokretne telefonije za Grupu

Hrvatsko tržište bilježi sve veći trend zamjene tradicionalnih nepokretnih govornih usluga pokretnim govornim uslugama, trend koji je izraženiji dolaskom trećeg operatora pokretne mobilne mreže Tele2 u Hrvatsku u 2005. godini. Za daljnje detalje vidi „*Hrvatsko telekomunikacijsko tržište*“. U kombinaciji s ranije opisanim cjenovnim pritiskom, to je dovelo do značajnog pada u govornim prihodima nepokretne mreže. Došlo je do prelaska na modele jedinstvene naknade („flat fee“) koji eliminiraju cijenu po minuti kao konkurentnu varijablu. Potražnja za ISDN telefonskim linijama vjerojatno će pasti zbog dostupnosti novih i jeftinijih tehnologija kao što su ADSL i Net Phone, koje mogu biti dostupne putem obične analogne telefonske linije (POTS). Kao rezultat toga, iako nepokretna telefonija još uvijek ostaje jedan od glavnih izvora prihoda Grupe, Menadžment očekuje da će važnost ovog segmenta i dalje padati u budućnosti. To će imati učinak na strukturu prihoda Grupe, a također bi moglo imati i značajan negativan učinak na ukupni prihod ako Grupa ne uspije osigurati da se prihodima koje ostvari u drugim segmentima (osobito u pokretnoj telefoniji i internetu) nadoknadi pad prihoda od tradicionalne nepokretne telefonije. Kako bi zaštitila svoje ukupne prihode Grupa svojim korisnicima u poslovnom segmentu nudi poboljšan pristup skrojen po potrebi korisnika.

Potencijal za rast pokretne telefonije unatoč visokoj penetraciji

Tijekom zadnje tri godine pretplatnička baza u pokretnoj telefoniji Grupe značajno se povećala u 2004. godini s 1,5 milijuna pretplatnika na 2,2 milijuna pretplatnika 2006. godine, što predstavlja povećanje od 46,7%. Pokretna telefonija ima sve veću važnost za poslovanje Grupe. Na promet u pokretnoj telefoniji otpada oko 38% ukupnog prometa (uključujući dial-up minute) na telekomunikacijskom tržištu, ali postoje mogućnosti za daljnji rast, kao na primjer u podatkovnim uslugama. S izgradnjom mreže univerzalnog sustava mobilne telefonije treće generacije (UMTS mreže), očekuje se da će podatkovne usluge u pokretnoj telefoniji imati sve veću važnost u budućnosti.

U 2006. godini dogodio se značajan pomak kod pretplatnika koji su s pre-paid usluge prešli na post-paid. Udio post-paid pretplatnika povećao se s 20% u 2004. godini na 26% u 2006. godini. Ako broj post-paid pretplatnika nastavi rasti, te Grupa i dalje nastavi privlačiti nove korisnike i promet postojećih korisnika nastavi rasti, prihodi Grupe mogli bi rasti unatoč cjenovnom pritisku na tržištu. Nastavljena rentabilnost pokretnog tržišta mogla bi međutim biti ovisna o daljnjem smanjenju troškova, osobito u odnosu na cijene terminacije i mrežne troškove temeljenim na zakupljenim vodovima te daljnjem izgradnji mreže 3. generacije.

Penetracija u pokretnoj telefoniji u Hrvatskoj na temelju broja pretplatnika (SIM-ova), povećala se sa 64% krajem 2004. godine, na 82,1% na kraju 2005., do 100,4% na kraju 2006. godine te

na 105,5% na dan 30. lipnja 2007. U usporedbi s tim, penetracija u pokretnoj telefoniji na temelju SIM-ova u EU-15 na kraju 2006. godine bila je oko 113,2% (izvor: Teleseeq by InfoCom).

Tržišni udjel Grupe (na temelju konsolidiranih prihoda uključujući prihode od veleprodaje u pokretnoj telefoniji) tijekom istog razdoblja ostao je relativno konstantan: oko 51% na kraju 2004. i 2005. godine, oko 49% na kraju 2006. godine i oko 49% na dan 30. lipnja 2007. (izvor: Teleseeq by InfoCom). Tržišni udjeli, na temelju nekonsolidiranih prihoda T-Mobila i isključujući procijenjene VIPnet-ove prihode od roaminga od Tele2, bili su oko 54% u 2004., 55% u 2005., i 54% u 2006. godini. Ipak, očekuje se da će zasićenjem penetracije u pokretnoj telefoniji na hrvatskom tržištu i nastavkom cjenovnog pritiska sposobnost Grupe da zadrži svoju veliku bazu korisnika Grupa biti suočena s izazovima. Strategija Grupe kao protumjera za ovaj mogući trend bit će nastavak izgradnje UMTS mreže, s naglaskom na kvaliteti mreže i njenom kapacitetu kao i ponudi veće vrijednosti, promoviranju jednostavnosti u cjenovnim paketima te boljoj kvaliteti usluge korisnicima.

Razvoj veleprodajnog tržišta

Prihodi ostvareni od veleprodaje predstavljaju za Grupu sve važniji poslovni segment. Rast prihoda od veleprodaje prije svega je potaknut tržišnom liberalizacijom, uvođenjem novih usluga i penetracijom na susjedna tržišta, gdje je Grupa ostvarila poslovnu suradnju sa nekoliko malih nacionalnih i regionalnih operatora, rezultat čega je potpuno novi prihod za Grupu u 2005. godini. T-Com je ublažio utjecaj rastuće konkurencije domaćih, regionalnih i globalnih operatora kroz tržišno širenje i međupovezivanje s novim operatorima u susjednim zemljama. Ukupni broj izravnih međusobnih povezivanja za govorne usluge povećan je na 38. To je povećalo konkurentnost T-Coma na regionalnom tržištu, smanjilo troškove i donijelo dodatne prihode od tranzitiranja govornog prometa.

Razvoj veleprodajnog tržišta u Hrvatskoj potaknut je ulaskom novih nacionalnih i međunarodnih operatora. Osim toga, od 2004. godine, nekoliko alternativnih infrastrukturnih konkurenata ušlo je na međunarodno i nacionalno tržište zakupljenih vodova. Liberalizacija telekomunikacijskog tržišta u Hrvatskoj dovela je do znatno nižih marži budući da novi operatori rade pritisak na sniženje cijena. Na međunarodnoj razini, pored nacionalnih konkurenata sa direktno ostvarenim vezama sa međunarodnim operatorima, veliki regionalni i globalni igrači također ulaze na međunarodno tržište govornih usluga i konkuriraju Grupi na hrvatskom i susjednim tržištima. Cijene međunarodne terminacije u Hrvatsku padaju, što ima za posljedicu snažan pritisak na marže Grupe.

Liberalizacija govornih usluga u nepokretnoj mreži koja je u Hrvatskoj počela u 2005. godini dovela je do značajnog povećanja broja operatora koji kupuju usluge od Grupe i priključuju se na njenu mrežu. Iako je tržište usluga nepokretne telefonije postalo u potpunosti konkurentno 2005. godine, učinak takve konkurencije počeo se osjećati u značajnoj mjeri tek u 2006. godini. Ovi čimbenici su značajno promijenili ulogu, strukturu i aktivnosti Podjedinice za veleprodaju. Prelazak privatnih i poslovnih korisnika T-Coma na nove operatore nepokretne telefonije doveo je do povećanja opsega veleprodajnog prometa. Taj rast je djelomično ublažen padom prometa govornih usluga u veleprodaji iz nepokretne u pokretnu mrežu kao rezultat supstitucije nepokretne mreže pokretnom.

U poslovnom segmentu, novi operatori u nepokretnoj telefoniji, koji su konkurenti Grupi, grade mreže optičkih kabela s ciljem direktnog pristupanja većem broju poslovnih korisnika. U privatnom segmentu, konkurenti sada imaju potpuni pristup izdvojenim lokalnim petljama i zajedničkom pristupu lokalnoj petlji što im omogućava pokrivanje tržišta privatnih korisnika u konkurenciji s Grupom. Potpuno izdvojene lokalne petlje su komercijalno dostupne od kraja 2006. godine, dok je zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji uređen i uključen u ULL ponudu (ponudu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji). Dostupnost usluga izdvojene lokalne petlje dovest će do dodatnog pritiska na cijene u segmentu maloprodaje Grupe u

tradicionalnim govornim uslugama i širokopojasnom pristupu internetu. Nekoliko partnera koji su međusobno povezani sa T-Comom naznačili su svoju namjeru da prijeđu s međusobnog povezivanja na tranzitnom nivou na međusobno povezivanje na lokalnoj razini kako bi smanjili trošak originacije i terminacije poziva. Ovaj prelazak ima ili će imati utjecaja na poslove i veleprodaje i maloprodaje Grupe. Smanjit će se prihodi od govornog prometa u veleprodaji (polazeći od cijene jedne minute međusobnog povezivanja), a cijene prema krajnjim korisnicima mogle bi pasti zbog konkurentnosti operatora u nepokretnoj telefoniji.

Na nacionalnom tržištu veleprodajnih usluga u nepokretnoj mreži, širokopojasni pristup internetu zamjenjuje dial-up internetske usluge, a novi operatori grade svoju vlastitu infrastrukturu kroz kabelsku kanalizaciju Grupe. Očekuje se rast prometa međusobnog povezivanja kao i rast potražnje za uslugama veleprodajnih kapaciteta. Osim toga, neki od najvećih operatora ulaze u ULL i povezivanje na lokalnoj razini. Očekivana buduća kretanja uključuju sljedeće: (i) daljnje usklađenje cijena terminacije i originacije poziva u nepokretnu mrežu s cijenama EU-a (trenutačno su cijene terminacije i originacije u nepokretnu mrežu jednake ili veće od EU cijena); i (ii) cijena ULL-a će ostati stabilna (trenutačno je među najnižima u EU).

Rast govornog prometa u pokretnoj telefoniji (djelomično uslijed rasta u UMTS širokopojasnoj mreži i povećane zamjene nepokretne s pokretnom mrežom) također je povećao opseg prometa veleprodaje. Ovaj trend je ubrzan ulaskom trećeg pokretnog operatora, Tele2, 2005. godine. Međunarodni veleprodajni promet pokretnih mreža također je zabilježio porast kao rezultat povećanja broja turista koji su posjetili Hrvatsku tijekom ljetne sezone.

Međunarodna govorna terminacija je također pod pritiskom konkurencije. U ovom segmentu Društvo ima neke prednosti zbog dugotrajnih međunarodnih partnerstava i značajnog volumena odlaznog prometa.

Internetski trendovi

Broj ovlaštenih davatelja usluge pristupa internetu u Hrvatskoj povećao se s 20 na kraju 2004. godine na 41 na kraju 2006. Unatoč tome tržišni udjel Grupe ostao je relativno stabilan tijekom razdoblja od 2004. godine do 2006. godine i za šest mjeseci do 30. lipnja 2007, djelomično stoga što tržišni udio Grupe u nepokretnoj telefoniji daje Grupi veliku prednost. Najznačajniji čimbenik koji je Grupi omogućio da zadrži svoj vodeći tržišni položaj u internetskom dijelu svog poslovanja bilo je uvođenje MAXadsl širokopojasnog pristupa internetu, koji je 2004. godine redizajniran da bi bio privlačniji velikom broju korisnika. Na kraju 2004. godine Grupa je imala 22.356 MAXadsl korisnika, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na 2003. godinu. Do kraja 2005. godine, brojka se popela na 101.300 korisnika, a do kraja 2006. broj korisnika s MAXadsl paketom prešao je 215.000.

Rast prihoda od MAXadsl korisnika potaknut je davanjem privlačnih ponuda (n.pr. povoljne cijene za priključak, instalaciju i modeme ili promotivna razdoblja besplatnog surfanja po internetu) i obogaćen multimedijским internetskim sadržajima (uključujući na T-Portal), ne samo za građane nego i za poslovne korisnike. Prilagođeni internet paketi izrađeni su za specifične grupe korisnika. Kao odgovor na rastuću konkurenciju u internetskim poslovnim uslugama bit će potrebno da Grupa nastavi u budućnosti uvoditi inovativne ponude paketa i sadržaja.

Najveća inovacija bilo je uvođenje MAXtv-a, interaktivnog TV-a putem Internet protokola, u privatnom segmentu internetskog poslovanja Grupe. Gledatelji MAXtv-a mogu gledati kanale više od 55 nacionalnih i međunarodnih TV stanica kao dio osnovnog paketa, ili platiti dodatnu naknadu za gledanje prestižnih kanala kao što je HBO. Također su sklopljeni sporazumi s Warner Brothers i Paramountom te njihovim lokalnim distributerima kako bi se njihove produkcije emitirale na MAXtv-u. Dana 30. lipnja 2007. 12% korisnika pretplatilo se na prestižne kanale. MAXtv gledatelji također imaju pristup na digitalnu videoteku koja sadrži više od 1.200 naslova različitih žanrova domaće i strane produkcije koji se mogu posuditi, uz veliki

broj filmova koji se mogu dobiti besplatno. Dana 30. lipnja 2007. 35% pretplatnika redovito je koristilo digitalnu videoteku. MAXtv je koristilo 21.123 korisnika Grupe, a još je 1.494 korisnika potpisalo ugovore za korištenje usluge te čeka ukopčanje do 30. lipnja 2007.

Tržišna potražnja za većom brzinom, osobito za isporuke multimedijских i video sadržaja, nameće trend tarifnih modela jedinstvenih naknada („flat fee“) (umjesto obračuna na temelju korištenja), više funkcionalnosti i veće brzine kroz ADSL2+ i VDSL2. Istovremeno veća konkurencija će vjerojatno povećati pritisak na kvalitetu isporuke usluga: to će uključivati omogućavanje samoinstalacije, osiguranje boljih modema te druge promidžbene pogodnosti.

Grupa razmatra Triple Play, Dual Play i tarifne modele jedinstvene („flat“) naknade kao ključ za zadržavanje korisnika i stabilan ARPU.

Trendovi u podatkovnim uslugama

Od 2004. godine Grupa je bila angažirana u promidžbenim pokušajima preseljenja korisnika s neupravljivih na upravljive usluge i kreiranju rješenja prema potrebama korisnika (koji su manje složeni, zahtijevaju manje ulaganja i stoga su troškovno učinkovitiji i za Grupu i za krajnje korisnike) u svrhu povećanja prihoda u segmentu podatkovnih usluga. T-Comov je cilj preseliti većinu svojih podatkovnih korisnika s tradicionalnih podatkovnih usluga na IP VPN ili Metro Ethernet uslugu. IP VPN omogućuje T-Comu da korisnicima ponudi dodatne usluge kao što su instalacija i održavanje opreme, upravljanje i praćenje mreže te nove usluge kao što je VoIP. Grupa će se prvo usredotočiti na tržište malih i srednje velikih poduzeća gdje se očekuje najbrža zamjena. Grupa je izradila planove migracije u suradnji sa svojim korisnicima s ciljem sprječavanja odljeva korisnika tijekom migracijskog procesa.

Broj tradicionalnih podatkovnih linija i prihoda od tradicionalnih podatkovnih usluga je u padu zbog takve proaktivne migracije na cjenovno povoljnija IP VPN rješenja. Međutim, određeni tradicionalni podatkovni proizvodi, kao što je Frame Relay, i dalje su uspješni zbog prilagodljivosti i optimalnih rješenja koje nude. Iako je povećanje IP VPN pristupnih točki od 2004. do 2006. godine (877 u 2006. godini u usporedbi sa 138 u 2004. godini) bilo značajno, zamjetan je i skroman rast Frame Relay linija tijekom istog razdoblja (3.130 u 2006. godini u usporedbi s 3.000 u 2004. godini).

Sezonska varijabilnost

Na poslovanje Grupe sve veći utjecaj ima sezonska varijabilnost. Tržište pokretne telefonije u Hrvatskoj obilježeno je sezonskom varijabilnošću. Ljetni mjeseci su mjeseci jakog prometa pokretne mreže, osobito srpanj i kolovoz, zbog turista koji koriste roaming i domaćih pretplatnika koji također doprinose pojačanom prometu. Promet u pokretnoj telefoniji također je jak, ali u manjoj mjeri, u prosincu zbog božićnih blagdana. Značajan element sezonske varijabilnosti također je zamjetan u poslovima nepokretne telefonije Grupe, s padom koji je tipičan u ljetnim mjesecima, osobito u kolovozu, u usporedbi s mjesečnim prosjekom tijekom ostatka godine, prvenstveno zbog pretplatnika koji nisu kod kuće.

Stjecanje Iskona

Stjecanje Iskona, koje je izvršeno u svibnju 2006., donijelo je Grupi iskusni tim inženjera, tehničara te marketinških i prodajnih stručnjaka. Tijekom 6 zadnjih godina Iskon se etablirao kao najveći alternativni davatelj usluga pristupa internetu za mala i srednje velika poduzeća i davatelj usluga prijenosa podataka, privatnih mreža i web hostinga za mala i srednje velika poduzeća. U okviru Grupe Iskon nastavlja razvijati alternativne telekomunikacijske usluge na temelju tehnologije širokopojsnog pristupa internetu. Iskon posluje kao zasebna pravna osoba s vlastitom upravom i s poslovnom strategijom inovativnog i prilagodljivog operatora koji pokriva rastući segment korisnika koji izaberu alternativne proizvode. Iskon nastavlja nuditi proizvode i usluge u internetskom segmentu, ali prvenstveno je orijentiran na segment privatnih korisnika putem ULL-a, napredne korisnike širokopojsnog pristupa internetu, te

sektor malih i srednje velikih poduzeća, dok je Društvo tradicionalno orijentirano na masovno tržište privatnih korisnika, većih poslovnih korisnika, te javni t.j. državni sektor i lokalnu samoupravu. Iskonovi prihodi su konsolidirani u prihode Grupe od lipnja 2006. te su za godinu zaključenu s 31. prosincem 2006. donijeli 37 milijuna kuna u konsolidirane prihode.

Pojašnjenje pitanja vlasničkog udjela u HT d.o.o Mostar

Grupa je stvorila osnovu za širenje na tržište Bosne i Hercegovine osiguravši vlasnički udjel Grupe od 39,1% u društvu HT Mostar, koje je spajanjem s društvom HT MObilne Mostar objedinilo svoje nepokretno i pokretno poslovanje.

Pitanja u vezi ovog vlasništva riješena su u siječnju 2007. nakon četverogodišnjeg razdoblja prilične neizvjesnosti o mogućnosti Grupe da izvrši bilo koji oblik učinkovitog upravljačkog utjecaja preko svog, ranijeg manjinskog uloga u društvu HT Mostar (30,29%) te također zbog velike zabrinutosti o daljnjem postojanju pokretne koncesije za HT MObilne Mostar (u kojem je Grupa imala manjinski udjel od 49%) budući da je tu koncesiju imao HT Mostar.

Spajanje društva HT Mostar s društvom HT MObilne Mostar razriješilo je neizvjesnosti koje su proizlazile iz činjenice da je društvo HT Mostar držalo GSM dozvolu dok je pokretne usluge u GSM-u zapravo pružalo društvo HT MObilne Mostar. U financijskim izvješćima Grupe spajanje je zabilježeno kao povećanje ne-novčane imovine. Kao posljedica zamjene, dobit od otuđenja ulaganja u HT MObilne Mostar ograničena je na iznos koji se pripisuje drugim stranama u zajedničkom ulaganju, a u računu dobiti i gubitka priznata je kao stavka u iznosu od 47 milijuna kuna.

Tijekom ovog razdoblja vlasnički udjel Grupe u dobiti HT Mostara bio je iskazan, ali odmah i rezerviran za umanjenje vrijednosti.

Akumulirano rezerviranje za umanjenje vrijednosti od 188 milijuna kuna ukinuto je nakon rješenja pitanja kontrole i koncesije u siječnju 2007. i evidentirano je kao dobit u polugodištu do 30. lipnja 2007. Ovo ukidanje je jednokratne naravi.

Novija zbivanja

Dana 6. rujna 2007. godine Glavna skupština Društva odobrila je isplatu postojećim dioničarima specijalne dividende u iznosu od 2.410 milijuna kuna. Isplata takve specijalne dividende provedena je dana 13. rujna 2007. iz zadržane dobiti.

Transakcije koje prethode Ponudi ili za koje se planira i očekuje da budu zaključene nakon Ponude

Nakon 30. lipnja 2007. nema niti su u tijeku događaji ili transakcije koji bi mogli imati značajan utjecaj na financijska izvješća na taj dan ili na tada zaključeno razdoblje, ili koji su toliko značajni za poslovanje Grupe da bi zahtijevali navođenje u bilješkama uz financijska izvješća.

Rezultati poslovanja

U sljedećoj tablici prikazan je konsolidirani račun dobiti i gubitka Grupe revidiran za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. te nerevidiran za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. odnosno 30. lipnja 2006.:

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Prihodi od osnovne djelatnosti .	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080
Ostali prihodi	109	86	203	195	215
Materijalni troškovi					
—Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe . .	(336)	(326)	(735)	(688)	(551)
—Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga	(1.161)	(1.011)	(2.219)	(2.067)	(1.837)
Troškovi zaposlenika					
—Bruto plaće i naknade	(425)	(424)	(907)	(903)	(920)
—Porezi, doprinosi i ostali troškovi plaća	(164)	(165)	(301)	(312)	(288)
—Troškovi otpremnina*	0	0	(11)	(390)	(427)
—Troškovi ostalih dugoročnih primanja zaposlenika	(8)	(11)	(24)	(33)	(41)
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji	60	86	201	159	48
Amortizacija	(688)	(698)	(1.402)	(1.235)	(1.104)
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	0	0	(68)	(47)	(57)
Vrijednosno uskladenje kratkotrajne imovine	(76)	(104)	(205)	(121)	(151)
Ostali troškovi	(251)	(274)	(597)	(697)	(660)
Ukupni troškovi	(3.049)	(2.927)	(6.268)	(6.334)	(5.988)
Dobit iz redovnog poslovanja .	1.286	1.300	2.571	2.474	2.307
Financijski prihodi	160	99	223	222	299
Financijski rashodi	(7)	(19)	(8)	(52)	(7)
Udio u dobiti povezanih društava	261	0	1	1	3
Dobit prije poreza	1.700	1.380	2.787	2.645	2.602
Porez	(367)	(284)	(573)	(545)	(521)
Neto dobit	1.333	1.096	2.214	2.100	2.081

U sljedećoj tablici prikazano je usklađenje prihoda iz osnovne djelatnosti, dobiti iz redovnog poslovanja i EBITDA-e na razini T-Coma i T-Mobilea s konsolidiranim rezultatima Grupe.

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Prihodi od osnovne djelatnosti					
T-Com	2.659	2.695	5.466	5.693	5.658
T-Mobile	1.953	1.833	4.030	3.775	3.275
Eliminacija: ⁽¹⁾					
usluge T-Coma T-Mobileu . . .	(167)	(149)	– 350	– 309	– 304
usluge T-Mobilea T-Comu . . .	(219)	(238)	– 510	– 546	– 549
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080
Dobit iz redovnog poslovanja					
T-Com	708	773	1.407	1.217	1.269
T-Mobile	578	527	1.164	1.253	1.030
Ostalo ⁽²⁾	—	—	—	4	8
Ukupna dobit iz redovnog poslovanja	1.286	1.300	2.571	2.474	2.307
EBITDA					
T-Com	1.127	1.226	2.369	2.006	2.009
T-Mobile	847	772	1.672	1.746	1.451
Jednokratne stavke ⁽³⁾	—	4	19	435	406
Ostalo ⁽²⁾	—	—	0	4	8
Ukupno EBITDA	1.974	2.002	4.060	4.191	3.874

(1) Transakcije među segmentima uključuju naknade za međusobno povezivanje, prodaju trgovačke robe, osnovne usluge segmenata i usluge zajedničkih područja.

(2) Tijekom godine pojedine razlike prihoda i rashoda navedene u financijskim izvješćima T-Coma i T-Mobilea nisu navedene kao prihodi i rashodi u konsolidiranim financijskim izvješćima na kraju financijske godine.

(3) Jednokratne stavke uključuju rashode vezane uz troškove otpremnina u vezi s programom smanjenja broja zaposlenih i troškove programa restrukturiranja skladišta.

U sljedećoj tablici prikazani su revidirani konsolidirani prihodi od prodaje po uslugama revidirani za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. te nerevidirani za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. odnosno 30. lipnja 2006.:

Prihodi od osnovne djelatnosti po uslugama (u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Nepokretna telefonija	1.633	1.818	3.558	3.967	4.111
Pokretna telefonija	1.811	1.677	3.708	3.432	2.909
Veleprodajne usluge	363	308	665	624	548
Internetske usluge	316	231	490	356	282
Podatkovne usluge	99	105	209	226	214
Razno	4	2	6	8	16
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti	4.226	4.141	8.636	8.613	8.080

Društvo ne smatra da je učinak inflacije bitan za njegove financijske rezultate.

Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. u usporedbi sa šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2006.

Ukupni konsolidirani prihodi od osnovne djelatnosti

Ukupni konsolidirani prihodi za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. povećali su se za 2,1% na 4.226 milijuna kuna u usporedbi s 4.141 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Porast prihoda prvenstveno je rezultat pokretne telefonije i internetskih usluga, a u nešto manjoj mjeri i veleprodajnih usluga. Razlozi povećanja prihoda ovih usluga opisani su dolje. Te tri poslovne usluge zajedno su donijele 58,9% ukupnih prihoda za šest mjeseci koji su zaključeni 30. lipnja 2007., odnosno 53,5% ukupnih prihoda za šest mjeseci koji su zaključeni 30. lipnja 2006. Porast prihoda od usluga pokretne telefonije, te internetskih i veleprodajnih usluga više je nego nadoknađio smanjenje (opisano dolje) prihoda od nepokretne telefonije i prihoda od podatkovnih usluga.

Ukupni konsolidirani troškovi

Ukupni konsolidirani troškovi za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine povećali su se za 4,2% na 3.049 milijuna kuna u usporedbi s 2.927 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. To je prvenstveno rezultat povećanja materijalnih troškova, djelomično nadoknađeno smanjenjem troškova zaposlenika i drugih troškova (opisanih dolje).

Materijalni troškovi

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe nabavljene radi preprodaje u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine povećali su se za 3,1% na 336 milijuna kuna u usporedbi s 326 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni razlog ovog povećanja je povećanje troškova mobilnih uređaja, ADSL modema i uređaja za IP međupovezivanje kupljenih za prodaju korisnicima. Neki od tih uređaja prodavani su ispod cijene na razini Grupe kako bi se osigurao prihod od tekućih usluga.

Ostali troškovi materijala i troškovi usluga za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. povećali su se za 14,8% na 1.161 milijuna kuna u usporedbi s 1.011 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni razlog ovog povećanja je povećanje tuzemnih i međunarodnih usluga spajanja, troškova održavanja (djelomično zbog outsourcinga ovih usluga), i obračunatih troškova prava prolaza Distribucijsko-komunikacijskom infrastrukturom.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine smanjili su se za 0,5% na 597 milijuna kuna u usporedbi s 600 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. zbog smanjenja poreza, doprinosa i ostalih platnih obveza, kao i sudskih sporova zaposlenika i troškova ostalih primanja zaposlenika. Na dan 30. lipnja 2007. Grupa je imala 7.004 zaposlenika u usporedbi s 7.633 zaposlenika na dan 30. lipnja 2006. Troškovi bruto plaća i naknada za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine povećali su se za 0,2% u usporedbi s 30. lipnja 2006. zbog povećanja plaća i bonusa što je nadoknađeno smanjenjem broja zaposlenih.

Rezerviranje za troškove otpremnina

U sljedećoj tablici prikazani su troškovi restrukturiranja Grupe za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. odnosno 30. lipnja 2006.:

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
	2007.	2006.
Rezerviranja na dan 1. siječnja	428	557
Iskorištenje	(176)	(89)
Rezerviranja na dan 30. lipnja	252	468

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. smanjila za 1,4% na 688 milijuna kuna u usporedbi s 698 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Razlog smanjenja prvenstveno je amortizacija pojedine imovine kao što su kabeli, oprema za komutiranje, oprema za prijenos podataka, distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura i IT oprema, do koje je došlo 2006. godine.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine smanjilo se za 26,9% na 76 milijuna kuna u usporedbi sa 104 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. uglavnom zbog poboljšanja sustava naplate.

Ostali troškovi

Ostali troškovi za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. smanjili su se za 8,4% na 251 milijun kuna u usporedbi s 274 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni razlog ovog smanjenja je smanjenje troškova edukacije, i savjetovanja kao rezultat provođenja programa optimizacije troškova u tom periodu.

Konsolidirana dobit iz redovnog poslovanja

Konsolidirana dobit iz redovnog poslovanja za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. godine smanjila se za 1,1% na 1.286 milijuna kuna u usporedbi s 1,300 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni razlog ovog smanjenja je povećanje troškova veće od povećanja prihoda prvenstveno kao rezultat pokretnih komunikacija, internetskih i veleprodajnih usluga..

Porez

Ukupni porez na dobit za šest mjeseci 30. lipnja 2007. godine iznosio je 367 milijuna kuna, u usporedbi s 284 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. To znači da je efektivna porezna stopa iznosila 22%. Efektivna porezna stopa Grupe nešto je veća od standardne stope poreza na dobit društva koja iznosi 20%.

Konsolidirana neto dobit

Konsolidirana neto dobit povećala se za 21,6% na 1.333 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine s 1.096 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2006. Povećanje neto dobiti prvenstveno je rezultat prihoda od ulaganja u vlasničke udjele iskazane u poslovnim knjigama Grupe, a povezanih s poduzećem HT Mostar d.o.o.

U šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. zabilježena je jednokratna dobit od 188 milijuna kuna kao rezultat ukidanja rezerviranja za smanjenje vrijednosti ulaganja u društvo HT Mostar

d.o.o. te još jedna jednokratna dobit kao rezultat otuđenja udjela u društvu HT Mobilne Mostar. Budući da dobit proizašla iz ulaganja u povezana društva nije uključena u EBITDA-u, ti iznosi nisu uključeni u jednokratne stavke.

Godina zaključena dana 31. prosinca 2006. u usporedbi s godinom zaključenom dana 31. prosinca 2005. i godinom zaključenom dana 31. prosinca 2004.

Ukupni konsolidirani prihodi od osnovne djelatnosti

Ukupni konsolidirani prihodi od osnovne djelatnosti povećali su se 2006. godine za 0,3% na 8.636 milijuna kuna u odnosu na 8.613 milijuna kuna u 2005. godini. Konsolidacija prihoda Iskona u prihode Grupe od lipnja 2006. godine doprinijela je 37 milijuna kuna konsolidiranim prihodima za godinu zaključenom 31. prosinca 2006. Rast prihoda potaknuli su u prvom redu pokretna telefonija i internetske usluge te u manjoj mjeri veleprodajne usluge. Rasprava o uzrocima rasta prihoda po uslugama slijedi u nastavku. Te tri grupe poslovnih usluga zajedno su činile 56,3% ukupnih prihoda Grupe u 2006. godini te 51,2% ukupnih prihoda Grupe u 2005. Rastom prihoda od pokretne telefonije te internetskih i veleprodajnih usluga uspješno je nadoknađen pad prihoda (o kojem rasprava slijedi u nastavku) od nepokretne telefonije te prihoda od podatkovnih usluga.

Ukupni konsolidirani prihodi od prodaje povećali su se za 6,6% na 8.613 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi s 8.080 milijuna kuna u 2004. godini. Rastu ukupnih konsolidiranih prihoda doprinijela je u prvom redu pokretna telefonija te u manjoj mjeri veleprodajne i internetske usluge. Te tri grupe poslovnih usluga zajedno su ostvarile 51,2% ukupnih prihoda od prodaje Grupe u 2005. godini te 46,3% ukupnih prihoda od prodaje Grupe u 2004. godini. Rastom prihoda od pokretne telefonije, veleprodajnih i internetskih usluga Društvo je više nego nadoknadilo pad prihoda od nepokretne telefonije. Rasprava o uzrocima povećanja i smanjenja u tim uslugama slijedi u nastavku.

Ukupni konsolidirani troškovi

Ukupni konsolidirani troškovi iz redovnog poslovanja smanjili su se u 2006. godini za 1,0% na 6.268 milijuna kuna u usporedbi s 6.334 milijuna kuna u 2005. godini. To je u prvom redu bio rezultat nešto nižih troškova plaća, naknada i ostalih troškova plaća zahvaljujući smanjenju broja zaposlenih te smanjenju rezerviranja za troškove otpremnina, čime je nadoknađen rast troškova materijala i usluga.

Ukupni konsolidirani troškovi iz redovnog poslovanja povećali su se za 5,8% u 2005. godini na 6.334 milijuna kuna, dok su u 2004. iznosili 5.988 milijuna kuna. Bio je to u prvom redu rezultat povećanja troškova trgovačke robe, troškova oglašavanja te troškova međunarodnih namira.

Grupa je pokušala zadržati marže na istoj razini unatoč sve snažnijim pritiscima konkurencije i regulatornim pritiscima podižući operativnu učinkovitost i smanjujući troškove programima restrukturiranja.

Materijalni troškovi

Materijalne troškove čine sirovine, potrošni materijal te trgovačka roba nabavljena radi daljnje prodaje (uglavnom mobilni telefoni te terminalna oprema za ADSL), kao i ostali materijalni troškovi poput troškova komunalnih usluga, troškova svih naknada za međusobno povezivanje drugim operatorima koje se odnose na uporabu pokretnih i nepokretnih mreža, troškova oglašavanja, usluga održavanja te najma nekretnina.

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe nabavljene radi daljnje prodaje povećali su se za 6,8% na 735 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 688 milijuna kuna u 2005. godini. Za to povećanje uglavnom je zaslužan rast troškova, prije svega mobilnih telefona, ADSL modema te IP uređaja za međusobno povezivanje, nabavljenih radi daljnje

prodaje potrošačima. Neke od tih roba prodavale su se po cijeni nižoj od njihova troška nabave na razini Grupe u cilju osiguranja prihoda neprekinutim pružanjem usluga.

U 2005. godini troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe nabavljene radi daljnje prodaje porasli su za 24,9% na 688 milijuna kuna u usporedbi s 551 milijuna kuna u 2004. godini. I to povećanje bilo je uglavnom rezultat rasta troškova mobilnih telefona, ADSL modema i IP uređaja za međusobno povezivanje.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga povećali su se za 7,4% na 2.219 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 2.067 milijuna kuna u 2005. To je uglavnom bila posljedica rasta troškova za usluge održavanja (dijelom zbog toga što su takve usluge povjerene vanjskim dobavljačima), troškova oglašavanja povezanih s programom stjecanja novih i zadržavanja postojećih korisnika, kao i ulaska novog konkurenta (Tele2) na tržište (i predstavljanja VIPnetovog novog pod-branda Tomato) te troškova najma nekretnina.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga zabilježili su rast od 12,5% te su u 2005. godini iznosili 2.067 milijuna kuna u usporedbi s 1.837 milijuna kuna u 2004. To je najvećim dijelom bila posljedica povećanja troškova međusobnog povezivanja na domaćem tržištu zbog rasta troškova prometa pokretne mreže Grupe prema mrežama drugih operatora, rasta međunarodnih obračuna zbog povećanja odlaznoga međunarodnog prometa te rasta troškova oglašavanja zbog pojačane promidžbene aktivnosti u odgovoru na ulazak tvrtke Tele2 na tržište.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika sastoje se od bruto plaća i naknada, poreza, doprinosa za socijalno osiguranje i ostalih doprinosa te ostalih troškova plaća, troškova otpremnina i sudskih sporova po tužbama zaposlenika te troškova ostalih naknada za zaposlenike.

Ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se za 24,1% na 1.243 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 1.638 milijuna kuna u 2005. godini zahvaljujući smanjenju poreza, doprinosa i ostalih troškova plaća, kao i troškova otpremnina i sudskih sporova sa zaposlenicima te troškova povezanih s obvezama za naknade zaposlenicima. Na dan 31. prosinca 2006. godine Grupa je imala 7.498 zaposlenika u usporedbi sa 7.738 zaposlenika na dan 31. prosinca 2005. Troškovi bruto plaća i naknada u 2006. godini zabilježili su rast od 0,4% u odnosu na 2005. godinu zahvaljujući činjenici da je rast plaća i ostalih naknada zaposlenicima nadoknađen smanjenjem broja zaposlenika. Troškovi otpremnina i sudskih sporova sa zaposlenicima kao dio programa restrukturiranja bili su izraženiji u 2005. godini: u 2006. godini bilo je potrebno izvršiti mnogo manja rezerviranja za troškove isplata otpremnina jer su gotovo sva rezerviranja koja je bilo još uvijek potrebno izvršiti u vezi s tekućim planovima smanjenja broja zaposlenih izvršena u 2005. godini.

Ukupni troškovi zaposlenika u 2005. godini smanjili su se za 2,3% na 1.638 milijuna kuna u usporedbi s 1.676 milijuna kuna u 2004. godini zahvaljujući smanjenju bruto plaća i naknada te troškova otpremnina i sporova sa zaposlenicima. Troškovi bruto plaća i naknada u 2005. godini smanjili su se za 1,8% u odnosu na 2004. godinu, dok su se troškovi otpremnina i sporova sa zaposlenicima smanjili za 8,7%.

Rezerviranja za troškove otpremnina

Posljednjih godina Grupa kontinuirano nastoji poboljšati proizvodnost rada kako bi zajamčila vlastitu konkurentnost na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu i nakon njegove liberalizacije. U okviru svojeg programa restrukturiranja Grupa je predvidjela višak od 758 zaposlenika u 2004. godini te višak od dodatnih 1.134 zaposlenika u 2005. godini. Manji ispravak izvršen je u 2006. godini kako bi se ažuriralo rezerviranje potrebno za pojedine osobe koje su na dan

31. prosinca 2006. godine još uvijek bile zaposlene. Promjene u rezerviranjima za troškove otpremnina prikazane su u tablici u nastavku.

(u milijunima kuna)	Godina zaključena 31. prosinca		
	2006.	2005.	2004.
Rezerviranja na dan 1. siječnja	557	606	281
Povećanja na teret računa dobiti i gubitka*	11	390	406
Iskorištenje	(140)	(439)	(71)
Ukidanje rezervacije	—	—	(10)
Rezerviranja na dan 31. prosinca	428	557	606

* U 2004. godini izvršeno je povećanje rezerviranja za 21 milijun kuna (što nije uključeno u tablicu) za troškove sudskih sporova po tužbama zaposlenika u vezi s raskidom radnog odnosa.

Grupa također pokušava poboljšati učinkovitost svoje radne snage ulaganjem znatnih sredstava u stručno usavršavanje te uvođenjem modernih sustava za operativnu podršku.

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine u 2006. godini povećala se za 13,5% na 1.402 milijuna kuna u usporedbi s 1.235 milijuna kuna u 2005. To povećanje bilo je u prvom redu rezultat uspostavljanja 3G mreže T-Mobile-a i povećanja dugotrajne imovine T-Coma nakon povećanih ulaganja.

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine povećala se za 11,9% na 1.235 milijuna kuna u 2005. godini s 1.104 milijuna u 2004. godini. Bila je to uglavnom posljedica ubrzane amortizacije uslijed smanjenja vrijednosti opreme u 2005. godini u okviru nadogradnje mreže Grupe kako bi mogla podržati EDGE u 2005. godini.

Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme (vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine)

Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine povećalo se za 44,7% na 68 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 47 milijuna kuna u 2005. Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine u 2006. godini u potpunosti se sastojalo od ispravka vrijednosti od 59 milijuna kuna što se odnosilo na IT programsku opremu za upravljanje odnosima s korisnicima (koja je postala suvišna uslijed promjene poslovnih procesa i zahtjeva).

Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine smanjilo se za 17,5% na 47 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi s 57 milijuna u 2004. Vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine u 2005. godini sastojalo se od 35 milijuna kuna zbog smanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme T-Mobile-a i 12 milijuna kuna zbog smanjenja vrijednosti druge imovine u T-Comu. U 2004. godini vrijednosno usklađenje dugotrajne imovine od 57 milijuna kuna sastojalo se od smanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme T-Mobile-a, odražavajući zastarjelost imovine u uporabi, kao i planiranu modernizaciju u 2005. godini.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine povećalo se za 69,4% na 205 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi sa 121 milijun kuna u 2005. godini, uglavnom zbog vrijednosnog usklađenja potraživanja u pokretnoj telefoniji, nastalih kao rezultat promidžbene kampanje u kojoj su mobilni uređaji bili snažno subvencionirani kako bi se kupce potaknulo da se odluče zaključiti ugovor na dulje razdoblje. Ta kampanja kao i prijelaz pretplatnika s pre-paid usluga na post-paid usluge dovela je do rasta nenaplativih potraživanja.

U 2005. godini vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine smanjeno je za 19,9% na 121 milijun kuna u usporedbi sa 151 milijun kuna u 2004. godini, uglavnom kao posljedica smanjenoga vrijednosnog usklađenja zalihe i potraživanja T-Mobile-a.

Ostali troškovi

Ostale troškove čine troškovi stručnog usavršavanja i savjetovanja, bankovnih naknada, troškova poslovnih putovanja, članarina i ostalih naknada, rezerviranja za naknade i druge rizike te ostale poslovne naknade.

Ostali troškovi smanjili su se u 2006. godini za 14,3% na 597 milijuna kuna u usporedbi sa 697 milijuna kuna u 2005. Glavni uzrok tog smanjenja bilo je smanjenje troškova stručnog usavršavanja i savjetovanja te u manjoj mjeri troškova putovanja zahvaljujući programu optimizacije troškova koji je Grupa provodila tijekom ovog razdoblja, kao i rezerviranja za troškove sudskih postupaka u vrijednosti od 22 milijuna kuna koje je izvršeno u 2005. godini.

Ostali troškovi povećali su se za 5,6% na 697 milijuna kuna u 2005. godina sa 660 milijuna kuna u 2004. Bio je to uglavnom rezultat povećanih troškova stručnog usavršavanja i savjetovanja (koji su proizašli iz naglaska na kvalitativnom razvoju radne snage Grupe i tekućem restrukturiranju), rasta bankovnih naknada koji je bio posljedica povećanih transfera, članarine i drugih naknada povezanih s raznim hrvatskim i međunarodnim udrugama, kao i povećanja drugih poslovnih naknada i troškova sudskih sporova izuzimajući zaposlenike.

Jednokratne stavke

Jednokratne stavke kako su navedene u ovom Prospektu odnose se na stavke troškova otpremnina i troškova programa restrukturiranja skladišta iz tablice „Konsolidirani račun dobiti i gubitaka Grupe za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006. u „Odabranim povijesnim i financijskim statističkim podacima“.

U šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. nije bilo jednokratnih stavaka u usporedbi s 4 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. koje su se odnosile na projekt zatvaranja skladišta i zbrinjavanje viška inventara i materijala u zalihama.

Jednokratne stavke smanjile su se za 95,6% na 19 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 435 milijuna kuna u 2005. godini. U 2005. godini 90% tih rashoda predstavljali su rezerviranja za troškove otpremnina u okviru programa restrukturiranja koji se provodio u 2006. i tijekom 2007. godine. Preostalih 10% odnosilo se na program restrukturiranja skladišta, čiji je cilj bio smanjiti broj skladišnih lokacija i riješiti se zastarjelih zaliha. U 2006. izvršeno je samo jedno dodatno rezerviranje u iznosu od 19 milijuna kuna za buduće troškove takvih programa.

Jednokratne stavke povećale su se za 7,1% na 435 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi s 406 milijuna u 2004. Jednokratne stavke u 2004. godini odnosile su se isključivo na rezerviranja za troškove otpremnina u okviru programa restrukturiranja Grupe čija je provedba uslijedila u 2005. godini.

Konsolidirana dobit iz redovnog poslovanja

Konsolidirana dobit iz redovnog poslovanja povećala se za 3,9% na 2.571 milijuna kuna u 2006. godine s 2.474 milijuna kuna u 2005. godini. To je uglavnom bila posljedica smanjenih ukupnih troškova (uključujući znatno niže troškove otpremnina: 379 milijuna kuna manji u 2006. nego u 2005. godinu) te povećanih prihoda, uglavnom u segmentu pokretnih komunikacija i internetskih usluga.

Konsolidirana dobit iz redovnog poslovanja u 2005. godini povećala se za 7,2% na 2.474 milijuna kuna u usporedbi s 2.307 milijuna kuna u 2004. godini, uglavnom zbog povećanih prihoda od prodaje i, u manjoj mjeri, smanjenih ukupnih troškova za zaposlenike.

Porez

Stopa poreza na dobit poduzeća u Hrvatskoj iznosi 20% i nije se mijenjala u razdoblju od 2004. do 2006. godine, kao niti do 30. lipnja 2007. Efektivna porezna stopa za Grupu neznatno je viša od standardne stope poreza na dobit od 20% zbog različitih nepriznatih poreznih odbitaka koji su utjecali na Grupu, poput nepriznatih troškova marketinga.

Ukupan iznos poreza na dobit za 2006. godinu iznosio je 573 milijuna kuna, u usporedbi s 545 milijuna kuna za 2005. godinu. To znači da je efektivna porezna stopa bila 21%. Takvo povećanje tekućih poreznih rashoda bilo je prouzročeno prije svega rastom dobiti prije oporezivanja.

Ukupan porez na dobit za 2005. godinu iznosio je 545 milijuna kuna, u usporedbi s 521 milijun kuna u 2004. godini. To znači da je efektivna porezna stopa iznosila 21%. Takvo povećanje tekućih poreznih rashoda bilo je prije svega rezultat rasta dobiti prije oporezivanja.

Konsolidirana neto dobit

Konsolidirana neto dobit u 2006. godini povećala se za 5,4% na 2.214 milijuna kuna, u usporedbi s 2.100 milijuna kuna u 2005. Takvo povećanje neto dobiti rezultat je smanjenih ukupnih troškova i povećanih ukupnih prihoda osnovne djelatnosti, pri čemu su glavni pokretač rasta ukupnih prihoda iz redovnog poslovanja bili prihodi od pokretnih komunikacija.

Konsolidirana neto dobit neznatno se povećala za 0,9% na 2.100 milijuna kuna u 2005. godini s 2.081 milijuna kuna u 2004. godini.

REZULTATI PO SEGMENTIMA POSLOVANJA

Informacije po segmentima

Za primarni izvještajni oblik po segmentima izabran je poslovni segment budući da na rizike i stope povrata najviše utjecaja imaju razlike u proizvedenim proizvodima i uslugama.

Sekundarne informacije iskazuju se po geografskim segmentima. Poslovni segmenti ustrojeni su kao zasebne jedinice i njima se rukovodi odvojeno, u skladu s prirodom proizvoda i usluga koje pružaju, pri čemu svaki segment predstavlja stratešku poslovnu jedinicu koja nudi različite proizvode i servisira različita tržišta.

Segment T-Com-a pruža usluge nepokretne telefonije, veleprodajne usluge, internetske usluge i podatkovne usluge.

Segment T-Mobile-a pruža usluge pokretne telefonije (što uključuje veleprodajne, internetske i podatkovne usluge u pokretnoj telefoniji).

Cijene između poslovnih segmenata Grupe utvrđuju se prema načelu nepristranosti na način sličan transakcijama s trećim osobama. Prihodi segmenta, rashodi segmenta te rezultat segmenta uključuju transakcije između poslovnih segmenata Grupe. Ti transferi se eliminiraju i reklasificiraju u konsolidaciji.

Geografski segmenti Grupe temelje se na geografskoj lokaciji njezinih korisnika.

Poslovni segmenti

Sljedeća tablica sadrži informacije o prihodima i dobiti te nekim sredstvima i obvezama povezanim sa segmentima poslovanja Grupe:

Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. (u milijunima kuna)					
	T-Com	T-Mobile	Reklasificirano	Eliminacije	Ukupno
Prihodi od osnovne djelatnosti					
Nepokretna telefonija	1.633	—	—	—	1.633
Veleprodajne usluge	400	—	(37)	—	363
Internetske usluge	316	—	—	—	316
Podatkovne usluge	99	—	—	—	99
Pokretna telefonija	—	1.734	77	—	1.811
Razno	44	—	(40)	—	4
Prodaja vanjskim korisnicima	2.492	1.734	—	—	4.226
Prodaja između segmenata	167	219	—	(386)	—
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti .	2.659	1.953	—	(386)	4.226
Rezultati					
Rezultati po segmentima	708	578	—	—	1.286
Financijski prihodi	130	30	—	—	160
Prihodi od ulaganja koja se vode po metodi udjela	261	—	—	—	261
Financijski troškovi	(7)	—	—	—	(7)
Dobit prije poreza	1.092	608	—	—	1.700

Godina zaključena 31. prosinca 2006. (u milijunima kuna)	T-Com	T-Mobile	Reklasificirano Ispravljeno	Eliminacije	Ukupno
Prihodi od osnovne djelatnosti					
Nepokretna telefonija	3.558	—	—	—	3.558
Veleprodajne usluge	758	—	(93)	—	665
Internetske usluge	490	—	—	—	490
Podatkovne usluge	209	—	—	—	209
Pokretna telefonija	—	3.520	188	—	3.708
Razno	101	—	(95)	—	6
Prodaja vanjskim korisnicima	5.116	3.520	—	—	8.636
Prodaja između segmenata	350	510	—	(860)	—
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti .	5.466	4.030	—	(860)	8.636
Rezultati					
Rezultati po segmentima	1.407	1.164	—	—	2.571
Neto financijski prihodi	157	58	—	—	215
Udio u dobiti povezanog društva . . .	1	—	—	—	1
Dobit prije poreza	1.565	1.222	—	—	2.787
Trošak poreza na dobit	(323)	(250)	—	—	(573)
Neto dobit	1.242	972	—	—	2.214
Na dan 31. prosinca 2006.					
Imovina i obveze					
Imovina po segmentima	12.187	3.507	—	(335)	15.359
Ulaganja u povezana društva	99	—	—	—	99
Ukupna imovina	12.286	3.507	—	(335)	15.458
Obveze segmenta	2.127	935	—	(335)	2.727
Ukupne obveze	2.127	935	—	(335)	2.727
Ostale informacije po segmentima					
Ulaganja u dugotrajnu imovinu:					
Nekretnine, postrojenja i oprema . . .	771	349	—	—	1.120
Nematerijalna imovina	130	175	—	—	305
Amortizacija materijalne imovine	761	349	—	—	1.110
Amortizacija nematerijalne imovine . . .	135	157	—	—	292
Trošak umanjenja vrijednosti imovine					
priznat u računu dobiti i gubitka . . .	66	2	—	—	68
Rezerviranja i obveze prema zaposlenicima					
	275	21	—	—	296

Godina zaključena 31. prosinca 2005. (u milijunima kuna)	T-Com	T-Mobile	Reklasificirano Ispravljeno	Eliminacije	Ukupno
Prihodi od prodaje					
Nepokretna telefonija	3.967	—	—	—	3.967
Veleprodajne usluge	710	—	(86)	—	624
Internetske usluge	356	—	—	—	356
Podatkovne usluge	226	—	—	—	226
Pokretna telefonija	—	3.229	203	—	3.432
Razno	125	—	(117)	—	8
Prodaja vanjskim korisnicima	5.384	3.229	—	—	8.613
Prodaja između segmenata	309	546	—	(855)	—
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti .	5.693	3.775	—	(855)	8.613
Rezultati					
Rezultati po segmentima	1.217	1.253	4	—	2.474
Neto financijski prihodi	136	34	—	—	170
Udio u dobiti povezanog društva . . .	1	—	—	—	1
Dobit prije poreza	1.354	1.287	4	—	2.645
Trošak poreza na dobit	(281)	(264)	—	—	(545)
Neto dobit	1.073	1.023	4	—	2.100
Na dan 31. prosinca 2005.					
Imovina i obveze					
Imovina po segmentima	10.600	3.400	—	(239)	13.761
Ulaganja u povezana društva	99	—	—	—	99
Ukupna imovina	10.699	3.400	—	(239)	13.860
Obveze po segmentima	1.935	820	—	(239)	2.516
Ukupne obveze	1.935	820	—	(239)	2.516
Ostale informacije po segmentima					
Ulaganja u dugotrajnu imovinu:					
Nekretnine, postrojenja i oprema . . .	718	298	—	—	1.016
Nematerijalna imovina	157	204	—	—	361
Amortizacija materijalne imovine	690	337	—	—	1.027
Amortizacija nematerijalne imovine . . .	87	121	—	—	208
Trošak umanjenja vrijednosti imovine priznat u računu dobiti i gubitka . . .	12	35	—	—	47
Rezerviranja i obveze prema zaposlenicima	294	9	—	—	303

Godina zaključena 31. prosinca 2004. (u milijunima kuna)	T-Com	T-Mobile	Reklasificirano Ispravljeno	Eliminacije	Ukupno
Prihodi					
Nepokretna telefonija	4.111	—	—	—	4.111
Veleprodajne usluge	629	—	(81)	—	548
Internetske usluge	282	—	—	—	282
Podatkovne usluge	214	—	—	—	214
Pokretna telefonija	—	2.726	183	—	2.909
Razno	118	—	(102)	—	16
Prodaja vanjskim korisnicima	5.354	2.726	—	—	8.080
Prodaja između segmenata	304	549	—	(853)	—
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti .	5.658	3.275	—	(853)	8.080
Rezultati					
Rezultati po segmentima	1.269	1.030	8	—	2.307
Neto financijski prihodi	264	28	—	—	292
Udio u dobiti povezanog društva . . .	3	—	—	—	3
Dobit prije poreza na dobit	1.536	1.058	8	—	2.602
Trošak poreza na dobit	(316)	(205)	—	—	(521)
Neto dobit za godinu	1.220	853	8	—	2.081
Na dan 31. prosinca 2004.					
Imovina i obveze					
Imovina po segmentima	11.910	3.702	—	(337)	15.275
Ulaganja u povezana društva	98	—	—	—	98
Ukupna imovina	12.008	3.702	—	(337)	15.373
Obveze segmenta	3.274	1.337	—	(337)	4.274
Ukupne obveze	3.274	1.337	—	(337)	4.274
Ostale informacije po segmentima					
Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu:					
Nekretnine, postrojenja i oprema . . .	487	262	—	—	749
Nematerijalna imovina	115	253	—	—	368
Amortizacija materijalne imovine	673	282	—	—	955
Amortizacije nematerijalne imovine . . .	67	82	—	—	149
Trošak umanjenja vrijednosti imovine priznat u računu dobiti i gubitka . . .	—	57	—	—	57
Rezerviranja i obveze prema zaposlenicima	237	8	—	—	245

Prihodi T-HT Grupe po geografskim područjima

(u milijunima kuna)	Godina zaključena 31. prosinca		
	2006.	2005.	2004.
	Ispravljeno		
Republika Hrvatska	7.747	7.725	7.329
Ostatak svijeta	889	888	751
Ukupno	8.636	8.613	8.808

T-Com

Sljedeća tablica sadrži izabrane podatke iz nekonsolidiranog računa dobiti i gubitka T-Coma za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. te za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. i 2007. T-Com u te svrhe uključuje nepokretnu telefoniju, veleprodajne usluge, internetske usluge i podatkovne usluge.

(u milijunima kuna)	6 mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007. ⁽³⁾	2006. ⁽³⁾	2006. ⁽³⁾	2005.	2004.
	Ispravljeno (Nerevidirano)		Ispravljeno	Ispravljeno	Ispravljeno
Prihodi od osnovne djelatnosti	2.659	2.695	5.466	5.693	5.658
Ostali prihodi	96	87	204	204	247
Ukupni troškovi prije amortizacije	1.628	1.552	3.282	3.456	3.497
EBITDA prije smanjenja za jednokratne stavke	1.127	1.230	2.388	2.441	2.408
Jednokratne stavke	0	4	19	435	399
EBITDA⁽¹⁾	1.127	1.226	2.369	2.006	2.009
Amortizacija	419	453	962	789	740
EBIT⁽²⁾	708	773	1.407	1.217	1.269

(1) Dobit iz poslovanja prije rashoda od kamata, poreza i amortizacije materijalne i nematerijalne imovine, a nakon jednokratnih stavki.

(2) Dobit iz poslovanja prije rashoda od kamata i poreza na dobit, a nakon jednokratnih stavki.

(3) Iskon je uključen u račun dobiti i gubitka za godinu zaključenu 31. prosinca 2006. godine (za razdoblje od 1. lipnja 2006. do 31. prosinca 2006.) i za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. (za razdoblje od 1. lipnja 2006. do 30. lipnja 2006.).

Prihodi od osnovne djelatnosti

U sljedećoj tablici prikazana je struktura ukupnih prihoda T-Coma (kako su gore opisani) na T-Comovoj razini konsolidacije prije jednokratnih stavki po poslovnim segmentima za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. te za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007 i 30. lipnja 2006.

	6 mjeseci zaključenih 30. lipnja						Godina zaključena 31. prosinca					
	2007. ⁽²⁾		2006. ⁽²⁾		2006. ⁽²⁾		2005.		2004.		(%)	
	Ispravljeno		Ispravljeno		Ispravljeno		Ispravljeno					
	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)		
Nepokretna telefonija . . .	1.634	61,5	1.819	67,5	3.560	65,1	3.970	69,8	4.115	72,7		
Internetske usluge	317	11,9	232	8,6	494	9,0	360	6,3	285	5,0		
Podatkovne usluge	99	3,7	105	3,9	209	3,8	229	4,0	218	3,9		
Veleprodajne usluge	550	20,7	480	17,8	1.052	19,3	974	17,1	897	15,9		
Razno	59	2,2	59	2,2	151	2,8	160	2,8	143	2,5		
Ukupni prihodi od osnovne djelatnosti po uslugama ⁽¹⁾ . .	2.659	100,0	2.695	100,0	5.466	100,0	5.693	100,0	5.658	100,0		

(1) Struktura podataka prihoda od osnovnih djelatnosti T-Coma iskazana je na razini T-Comove konsolidacije (što uključuje i Iskon od lipnja 2006.) te se stoga razlikuju od tablica i rasprava u nastavku u kojima se o prihodima i troškovima raspravlja na razini poslovnog segmenta na temelju konsolidiranih podataka za Grupu.

(2) Podaci o prihodima od osnovne djelatnosti za godinu zaključenu 31. prosinca 2006. godine, za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. uključuju i prihode Iskona.

Ukupni prihodi od prodaje T-Coma za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine smanjili su se za 1,3% na 2.659 milijuna u usporedbi s 2.695 milijuna za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2006. Smanjenje prihoda T-Coma u 2007. godini prvenstveno je rezultat ukupnog smanjenja prometa u nepokretnoj telefoniji i povećanju konkurencije koje je dovelo do migracija korisnika drugim operatorima. Smanjenje je djelomično nadoknađeno povećanjem veleprodajnih usluga, posebice prihoda od originacije i terminacije, CPS-a, prelaska s tradicionalnih podatkovnih usluga na IP platforme i značajno povećanje prihoda od internetskih usluga, posebice ADSL-a.

Ukupni prihodi od prodaje T-Coma u 2006. godini smanjili su se za 4,0% na 5.466 milijuna u usporedbi s 5.693 milijuna kuna u 2005. godini. Pad prihoda T-Coma u 2006. godini bio je u prvom redu rezultat jačanja konkurencije koje je izazvalo pad cijena i migraciju korisnika drugim davateljima komunikacijskih usluga, djelomično prebacivanje prometa u veleprodaju zahvaljujući usluzi predodabira operatora te opći pad potražnje zbog zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnim. Taj pad djelomice je nadoknadila konsolidacija prihoda Iskona (koje u pravilu čine prihodi od internetskih usluga) počevši od lipnja 2006. godine, koji su u konsolidiranim prihodima u 2006. godini sudjelovali s 37 milijuna kuna.

U 2005. godini ukupni prihodi od prodaje T-Coma bili su stabilni s vrlo malim povećanjem od 0,6% na 5.693 milijuna kuna u usporedbi s 5.658 milijuna kuna u 2004. godini. U tom razdoblju prihodi su bili izloženi negativnom pritisku uslijed pojačane konkurencije s kojom je T-Com bio suočen, djelomičnog prebacivanja s nepokretnih na pokretne usluge (potaknuto smanjenjem cijena poziva u pokretnim mrežama) te prebacivanje iz međunarodnog govornog prometa na usluge internetske telefonije (VoIP). Opće smanjenje govornog prometa bilo je, međutim, u velikom dijelu nadomješteno rastom prihoda od pretplate za ADSL.

U razdoblju od 2004. do 2006. godine za T-Com maloprodaju (bez Veleprodajnih usluga) udio privatnih korisnika u ukupnim prihodima od prodaje bio je otprilike 60%, a poslovnih korisnika otprilike 40% prihoda od prodaje.

Prihodi od nepokretne telefonije

Prihode od nepokretne telefonije čine prihodi od mjesečnih naknada i priključnih pristojbi kako za analogne (PSTN) tako i za digitalne (ISDN) telefonske linije, govornog prometa (nacionalnog i međunarodnog), usluga s dodanom vrijednošću te prodajom i iznajmljivanjem korisničke opreme poput opreme za video-konferencije i routera.

Prihodi od nepokretne telefonije smanjili su se za 10,2% na 1.634 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 1.819 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Smanjenje prihoda od nepokretne telefonije prvenstveno je rezultat ukupnog smanjenja prometa u nepokretnoj telefoniji zbog prelaska s nepokretne na pokretnu telefoniju i povećane konkurencije koja je potaknula migraciju korisnika drugim operatorima. Međutim, došlo je i do migracije prometa u nepokretnoj telefoniji na veleprodajne usluge kao posljedica CPS modela.

Prihodi od nepokretne telefonije smanjili su se u 2006. godini za 10,3% na 3.560 milijuna kuna u usporedbi s 3.970 milijuna kuna u 2005. godini. Trend smanjenja prihoda bio je uglavnom rezultat prelaska korisnika na usluge predodabira (CPS) novih operatora (gdje su korisnici zadržali pristup preko Društva, a promet prebacili na druge operatore) te zamjene nepokretne telefonije pokretnom. Pritisak konkurencije na cijene također je imao osobit učinak na prihode od poziva iz nepokretne u pokretnu mrežu te na prihode od međunarodnog prometa tijekom ovoga razdoblja.

U 2005. godini prihodi od nepokretne telefonije smanjili su se za 3,5% na 3.970 milijuna u usporedbi s 4.115 milijuna kuna u 2004. Takvo smanjenje potaknula je pojačana konkurencija izazvavši pad prihoda od nacionalnog prometa za 4%. Isti trend zabilježen je i kod poziva

prema pokretnoj mreži, gdje se opseg prometa smanjio za 7%, te kod međunarodnog prometa, čiji se opseg tijekom 2005. smanjio za 9%.

T-Com bilježi određeno smanjenje broja PSTN i ISDN telefonskih linija od 2004. godine, što u prvom redu valja pripisati trendu zamjene nepokretne telefonije pokretnom te ulasku alternativnih davatelja usluge nepokretne telefonije na tržište. Na dan 31. prosinca 2006. taj pad je ipak bio relativno nizak (izazvan djelomice sporim izdvajanjem lokalne petlje). Baza korisnika usluga nepokretne telefonije smanjila se za samo 1,0% u 2006. godini u usporedbi s 2005., s 1,675 milijuna telefonskih linija na 1,659 milijuna telefonskih linija, dok su se prihodi od priključnih pristojbi u istom razdoblju smanjili za samo 0,1%. Od 2004. do 2005. godine broj fiksnih telefonskih linija ostao je stabilan, smanjivši se s 1,676 milijuna telefonskih linija na 1,675 telefonskih linija.

U sljedećoj tablici prikazan je razvoj ARPA-e u istom razdoblju.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca	
Mjesečna ARPA	2007	2006	2005	2004
ARPA telefonija	160	175	193	201

Smanjenje ARPA-e kako je prikazano u nastavku bilo je rezultat prebacivanja s nepokretnih na pokretne telekomunikacije te cjenovnih pritisaka zbog pojačane konkurencije. Osim toga, uvođenje CPS-a dovelo je do prelijevanja određenog iznosa prihoda od prometa iz maloprodajnih govornih usluga u veleprodajne, a to je posljedično imalo utjecaja i na ARPA-u. Taj učinak bio je izraženiji u segmentu proizvoda za privatne korisnike budući da su privatnim korisnicima ponude alternativnih operatora bile osobito privlačne.

Prihodi od internetskih usluga

Prihodi od internetskih usluga povećali su se za 36,6% na 317 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 232 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Povećanje je rezultat daljnjeg rasta baze korisnika ADSL-a, koja se do 30. lipnja 2007. povećala na 277.028 korisnika, što predstavlja povećanje od 28,4% od kraja 2006. godine. Iskonov doprinos prihodima nakon konsolidacije iznosi 33 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007., odnosno 6 milijuna kuna u razdoblju od 1. lipnja 2006. do 30. lipnja 2006.

Prihodi od internetskih usluga povećali su se za 37,2% na 494 milijuna kuna u 2006. godini s 360 milijuna kuna u 2005. Takvo povećanje bilo je u prvom redu rezultat snažnog rasta ADSL-a tijekom 2006. godine, djelomice i zbog kampanja koje su promicale nove internetske usluge poput MAXadsl i VPN Online. Postojeći ADSL paketi su redizajnirani te su nudili veće brzine prijenosa i privlačnije pakete s neograničenim prometom. To je rezultiralo rastom korisničke baze za 113% na 215.748 korisnika na dan 31. prosinca 2006. u usporedbi s 101.300 korisnika na dan 31. prosinca 2005. Istodobno, smanjenje cijena paketa djelomice je usporilo rast prihoda od internetskih usluga. Iskonov doprinos prihodima od prodaje nakon konsolidacije iznosio je 37 milijuna kuna za razdoblje od 1. lipnja 2006. do 31. prosinca 2006.

Prihodi od internetskih usluga povećali su se za 26,3% na 360 milijuna kuna u 2005. godini s 285 milijuna kuna u 2004. Takvo povećanje bilo je rezultat rasta prihoda od ADSL-a te prihoda od VPN-a. Baza korisnika ADSL-a znatno se povećala s 22.356 korisnika u 2004. godini na 101.300 korisnika u 2005. Povećanjem prihoda od ADSL-a i VPN-a u određenoj je mjeri nadoknađeno smanjenje prihoda od „dial-up” pristupa internetu. Došlo je do gubitka dijela prihoda od ukupnoga internetskog prometa uslijed prebacivanja intenzivnih „dial-up” korisnika

na ADSL, kao posljedica agresivnih kampanja u kojima su se nudili paketi s neograničenim prometom.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	Godina zaključena 31. prosinca			
	2007.	2006.	2005.	2004.	
ARPU					
ARPA ADSL	122	125	130	190	
ARPU za aktivni dial-up	60	64	78	97	

ARPA za ADSL pada od 2004. godine zbog snažnih promidžbenih kampanja i promjena cijena koje je Grupa ponudila kako bi povećala penetraciju širokopojasnog pristupa internetu i zadržala najveći tržišni udio u Hrvatskoj. Cijene usluga širokopojasnog pristupa internetu snižene su kako bi se potaknulo prebacivanje „dial-up” korisnika koji ostvaruju manji mjesečni promet, istodobno zadržavajući cjenovnu premiju. Ukupni prihodi od internetskih usluga povećali su se s 285 milijuna kuna na kraju 2004. godine na 494 milijuna kuna na kraju 2006.

Prihodi od podatkovnih usluga

Prihodi od podatkovnih usluga smanjili su se za 5,7% na 99 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi sa 105 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Smanjenje je uglavnom rezultat kontrolirane daljnje migracije korisnika s tradicionalnih podatkovnih usluga na jeftinije usluge koje temelje na IP protokolu. To je Grupi omogućilo da zadrži postojeće korisnike i istovremeno privuče nove.

Prihodi od podatkovnih usluga smanjili su se za 8,7% na 209 milijuna kuna u 2006. godini s 229 milijuna u 2005. Takvo smanjenje bilo je u prvom redu rezultat snažne konkurencije na tržištu podatkovnih usluga, gdje su cijene T-Comovih konkurenata utjecale na broj korisnika T-Coma i cijene. Tijekom 2005. i 2006., neznatni pad u podatkovnim uslugama također je bio rezultat tehnološkog prijelaza koji je pak bio posljedica planiranog prebacivanja s tradicionalnih podatkovnih proizvoda (poput zakupljenih vodova) na nove, konkurentnije i jeftinije IP usluge poput VPN-a i Metro Ethernet. Metro Ethernet predstavljen je tržištu u svibnju 2006., a do kraja 2006. godine ostvarene su 83 pristupne točke, tako da je doprinos te usluge prihodima od prodaje za 2006. godinu iznosio 1 milijun kuna. Rast je zabilježen i u X.25 i ATM uslugama, gdje neki od ključnih T-Com korisnika još uvijek nisu započeli migraciju na nove tehnologije.

Prihodi od podatkovnih usluga povećali su se za 5,0% na 229 milijuna kuna u 2005. godini s 218 milijuna kuna u 2004. Takvo povećanje bilo je u prvom redu rezultat povećane uporabe Frame Relay i ATM usluga među ključnim korisnicima koji su oklijevali s prelaskom na nove IP tehnologije.

Prihodi od veleprodajnih usluga

Prihodi od veleprodajnih usluga povećali su se za 14,6% na 550 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 480 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Najvažniji uzroci takvog povećanja su liberalizacija tržišta, povećani prihodi od ADSL transporta te povećani prihodi od međunarodnih IP usluga.

Prihodi od veleprodajnih usluga povećali su se za 8,0% na 1.052 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 974 milijuna kuna u 2005. Najvažniji uzroci takvog povećanja bili su liberalizacija tržišta, povećani prihodi od ADSL transporta (koji je u usporedbi s 2005. godinom porastao za 244%) te povećani prihodi od međunarodnih IP usluga (koje su porasle za 30% u usporedbi s 2005.). Također, T-Com je počeo pružati usluge i drugim operatorima nepokretnih mreža, primjerice usluge infrastrukture poput kolokacije te usluge izdvojenog pristupa lokalnoj petlji.

Iznos prihoda od usluga prema operatorima nepokretne mreže činio je otprilike 14% ukupnih prihoda od veleprodajnih usluga.

Ukupan rast u ovom razdoblju primarno je proizašao iz prihoda od reguliranih proizvoda dok je prihod od nereguliranih proizvoda bilježio neznatan pad od 5%.

Prihodi od veleprodajnih usluga porasli su u 2005. godini za 8,6% na 974 milijuna kuna, u usporedbi sa 897 milijuna kuna u 2004. godini. Razlog tome bila je u prvom redu činjenica da je T-Com počeo pružati regulirane usluge poput kapaciteta za međusobno povezivanje, originacije i terminacije poziva, CPS i NP drugim operatorima nepokretne mreže, kao i rast prihoda od usluga veleprodaje u segmentu podatkovnih usluga (koje su u 2005. rasle po stopi od 10% u usporedbi s 2004.). Pojačani međunarodni tranzitni promet također je utjecao na rast prihoda (51 milijuna više u 2005. u odnosu na 2004.), kao i dolazni promet prema pokretnoj mreži (10 milijuna kuna više u 2005. nego u 2004.).

Razni prihodi

Razne prihode prvenstveno čine prihodi od prodaje trgovačke robe iz područja pokretnih telekomunikacija te ostali prihodi iz redovnog poslovanja. Prihodi od daljnje prodaje trgovačke robe za pokretne telekomunikacije rezultat su činjenice da T-Com takvu trgovačku robu kupuje od T-Mobilea po trošku nabave, a zatim je preprodaje preko svojih prodajnih kanala.

Razni prihodi jednaki su i ostali su na razini od 59 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 59 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006.

U 2006. godini razni prihodi smanjili su se za 5,6% od 160 milijuna kuna 2005. na 151 milijun kuna. To je uglavnom bio rezultat smanjenih prihoda od prodaje trgovačke robe za pokretne telekomunikacije u 2006. godini preko T-Comovih prodajnih kanala. Iako je količina takve prodane trgovačke robe bila veća u 2006. nego u 2005. godini zbog rasta baze korisnika pokretnih usluga, (što je s druge strane dovelo do rasta troškova nabave trgovačke robe od T-Mobile-a po trošku nabave radi daljnje prodaje korisnicima putem T-Comovih prodajnih kanala, na način kako je to opisano u nastavku), zabilježen je pad prihoda zbog smanjenja prosječne cijene proizvoda u ponudi Grupe kako bi se sačuvao konkurentni položaj Grupe na tržištu pokretnih telekomunikacija. (Međutim, budući da te troškove nadoknađuje T-Mobile, sveukupni je učinak tog smanjenja za T-Com neutralan.)

Razni prihodi su se povećali za 11,9% od 143 milijuna kuna 2004. na 160 milijuna kuna 2005. kao rezultat povećane prodaje robe pokretnih komunikacija kroz prodajne kanale T-Coma.

Ostali prihodi

Ostale prihode čine prihodi iz redovnog poslovanja uglavnom se sastoje od prihoda od usluga pruženih T-Mobile-u (poput, primjerice, upravljanja voznim parkom, usluga riznice, ljudskih resursa, skladištenja, logističkih usluga, IT usluga, upravljanja nekretninama), prihoda od zateznih kamata, prihoda od najma dugotrajne imovine, prihoda od građevinskih radova za potrebe trećih osoba.

Ostali prihodi povećali su se za 10,3% na 96 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 87 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Ovo povećanje uglavnom je rezultat povećanja prihoda od poslova izgradnje izvršenih za treće strane.

2006. godine ostali prihodi ostali su stabilni na razini od 204 milijuna kuna.

Ostali prihodi smanjili su se u 2005. godini za 17,4% na 204 milijuna kuna u odnosu na 247 milijuna kuna u 2004. godini. Glavni uzrok takvog smanjenja bio je povrat sredstava od Deutsche Telekomu za ulaganja u dugotrajnu imovinu koja je T-Com imao u 2004. godini u vezi s projektom zamjene njegovih brandova brandovima Deutsche Telekomu.

Ukupni troškovi prije amortizacije

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. ukupni rashodi iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju (i prije smanjenja za jednokratne stavke) povećali su se za 4,9% na 1.628 milijuna kuna u usporedbi s 1.552 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni uzrok povećanju u 2007. godini bio je obračun troškova za prava prolaza Distribucijsko-komunikacijskom infrastrukturom koji su dosegli 61 milijun kuna. Drugi uzroci ovom povećanju uključuju troškove sirovih materijala, potrošnog materijala i trgovačke robe, koje djelomično nadoknađuje smanjenje troškova zaposlenika uslijed tekućeg programa optimizacije broja zaposlenih.

Za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2006. segment nepokretne telefonije Grupe zabilježio je ukupne rashode iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine (i prije smanjenja za jednokratne stavke) u iznosu od 3.282 milijuna kuna, u usporedbi s 3.456 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005., što predstavlja smanjenje od 5%. Takvo smanjenje uglavnom je bilo posljedica nižih troškova telekomunikacijskih usluga koje je Grupa nabavljala, kako u smislu količine tako i u smislu cijene (kako je to dodatno obrazloženo u nastavku).

Za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005. segment nepokretne telefonije Grupe zabilježio je ukupne rashode iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine (i prije smanjenja za jednokratne stavke) od 3.456 milijuna kuna, u usporedbi s 3.497 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2004., što predstavlja smanjenje od 1,2%. Takvo smanjenje bilo je uglavnom rezultat smanjenja troškova zaposlenika te povećanja kapitaliziranih troškova rada u vlastitoj režiji (kako je to dodatno obrazloženo u nastavku).

Materijalni troškovi

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe nabavljene radi daljnje prodaje povećali su se za 6,8% na 315 milijuna kuna u 2006. godini u odnosu na 295 milijuna kuna u 2005. godini. Takvo povećanje bilo je u prvom redu rezultat povećanja troškova trgovačke robe za pokretne telekomunikacije nabavljene od T-Mobile-a po trošku nabave radi prodaje korisnicima putem T-Comovih prodajnih kanala te rasta troškova modema i terminalne opreme za usluge nepokretne telefonije poput ADSL-a i IP TV-a.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga (prije jednokratnih stavki od 6 milijuna kuna u 2006. godini i 6 milijuna kuna u 2005. godini) smanjili su se za 3,7% na 1.676 milijuna kuna u 2006. godini u odnosu na 1.741 milijuna kuna u 2005. Smanjenje je uglavnom povezano sa smanjenjem troškova Grupe za nabavu telekomunikacijskih usluga s 1.183 milijuna kuna u 2005. godini na 1.046 milijuna kuna u 2006., što predstavlja smanjenje od 12%. Takvo smanjenje bilo je rezultat smanjenja kako količine tako i cijene usluga koje je T-Com nabavljao uslijed prebacivanja s nepokretnih komunikacija na pokretne, smanjenja cijena terminacije između međunarodnih operatora, povećanja broja domaćih operatora koji nude izravno međusobno povezivanje te smanjenja međunarodnog tranzita za nacionalne pokretne mreže.

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe nabavljene radi daljnje prodaje u 2005. godini povećali su se za 18,0% na 295 milijuna kuna s 250 milijuna kuna koliko su iznosili u 2004. godini. Takvo povećanje bilo je najvećim dijelom posljedica povećanja troškova trgovačke robe za pokretne komunikacije nabavljene od T-Mobile-a po trošku nabave radi daljnje prodaje korisnicima putem prodajnih kanala T-Coma te rasta broja ADSL modema nabavljenih radi daljnje prodaje. (Takvi su troškovi, međutim, u potpunosti prevaljeni na T-Comove kupce, tako da je ukupni učinak spomenutog povećanja za T-Com neutralan.)

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga (prije jednokratnih stavki u iznosu od 6 milijuna kuna u 2005.) povećali su se za 4,4% na 1.741 milijuna kuna u usporedbi s 1.667 milijuna kuna u 2004. Povećanje je povezano u prvom redu s rastom troškova za telekomunikacijske usluge

koje T-Com nabavlja s 1.162 milijuna kuna u 2004. godini na 1.183 milijuna kuna u 2005. godini, što predstavlja rast od 2%, dijelom prouzročen povećanim međunarodnim tranzitnim prometom, a koji je ipak djelomice nadomješten smanjenjem telekomunikacijskih usluga na domaćem tržištu zbog prebacivanja s nepokretnih komunikacija na pokretne komunikacije. Drugi uzroci povećanja prvenstveno su povezani s uslugama održavanja i drugim plaćenim uslugama.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se (prije jednokratnih stavki) za 0,9% na 1.042 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 1.051 milijun kuna u 2005. godini zahvaljujući smanjenju broja zaposlenih u okviru programa restrukturiranja Društva. Dok su se s jedne strane troškovi zaposlenika smanjili, s druge strane zabilježen je rast obračunatih troškova za naknade zaposlenicima na razini Menadžmenta zbog uvođenja sustava upravljanja učinkom u 2006. godini.

Ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se (prije jednokratnih stavki) za 4,8% na 1.051 milijun kuna u 2005. godini u usporedbi s 1.104 milijuna kuna u 2004., također u okviru programa smanjenja broja zaposlenih Društva koji je i dalje u tijeku. Osim toga, u 2004. godini troškovi rješavanja sudskih sporova sa zaposlenicima na temelju prava zaposlenika uređenih Kolektivnim ugovorima za godine prije 2004. iznosili su 21 milijun kuna. Taj iznos prikazan je u tablici pod naslovom „Rezultati poslovanja—Troškovi zaposlenika—Rezerviranja za troškove otpremnine”. Smanjenje troškova zaposlenika u 2005. godini neutralizirano je rastom obveza za naknade zaposlenicima na temelju Kolektivnog ugovora.

Ostali troškovi

Ostali troškovi smanjili su se za 22,9% na 366 milijuna kuna u 2006. godini u odnosu na 475 milijuna kuna u 2005. godini. Takvo smanjenje bilo je uglavnom rezultat smanjenja troškova savjetovanja o kojima će biti govora u nastavku.

Ostali troškovi povećali su se u 2005. godini za 11,8% na 475 milijuna kuna u 2005. godini u odnosu na 425 milijuna kuna u 2004. Glavni uzroci tog povećanja bili su povećanje troškova savjetovanja u vezi procjene ljudskog kapitala, ispunjavanja uvjeta iz zakona Sarbanes-Oxley te ostalih projekata. Takvo povećanje djelomice je nadoknađeno tekućim programom T-Coma za optimizaciju troškova.

EBITDA (prije jednokratnih stavki)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. EBITDA se smanjila za 8,4% na 1.127 milijuna kuna u usporedbi s 1.230 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni uzrok ovom smanjenju je prirast troškova za Distributivnu telekomunikacijsku infrastrukturu—„pravo puta”, smanjenje prihoda i manji udio kapitalizacije izvršenih radova T-Coma.

Za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2006. EBITDA se smanjila za 2,2% na 2.388 milijuna kuna u usporedbi s 2.441 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005. Takvo smanjenje bilo je uglavnom rezultat smanjenja prihoda od telekomunikacijskih usluga dok su s druge strane smanjeni i troškovi iz redovnog poslovanja (razlozi oba smanjenja obrazloženi su u nastavku). U ovom je razdoblju EBITDA marža porasla s 43% na 44%.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. godine EBITDA se povećala u odnosu na 2004. godinu na 2.441 milijuna kuna dok je za godinu zaključenu 31. prosinca 2004. iznosila 2.408 milijuna kuna, uz stabilnu EBITDA maržu od 43%.

Dok je kretanje EBITDA bilo relativno stabilno u razdoblju od 2004. do 2006. godine, u budućnosti se očekuje jači pritisak na EBITDA marže zbog trajnoga cjenovnog pritiska uslijed pojačane konkurencije na tržištu. T-Com će pokušati zadržati svoje EBITDA marže kontinuiranom optimizacijom svojih izdataka redovnog poslovanja, t.j. provedbom programa rezanja troškova.

Kapitalizacija izvršenih radova u vlastitoj režiji

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. kapitalizacija izvršenih radova u vlastitoj režiji smanjila se za 35,9% na 50 milijuna kuna u usporedbi s 78 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni uzrok tome su manje investicijske aktivnosti u prvoj polovici 2007. godine.

Kapitalizirani radovi u vlastitoj režiji povećali su se u 2006. godini za 7,5% sa 159 milijuna u 2005. na 171 milijun u 2006. godini kao rezultat povećanog obujma izvršenih radova, ali i učinka inflacije.

Kapitalizirani radovi u vlastitoj režiji povećali su se u 2005. godini za 231% sa 48 milijuna kuna u 2004. godini na 159 milijuna kuna u 2005. godini, što predstavlja rast od 111 milijuna kuna. U 2005. godini T-Com je unaprijedio svoju metodu naplate troškova rada i režijskih troškova za izvršene radove koji su kapitalizirani kako bi vjernije odražavali troškove onih odjela koji su bili uključeni u taj proces. Ta promjena smatrala se promjenom u računovodstvenoj procjeni te se primjenjivala na prospektivnoj osnovi za financijsku godinu 2005., kao i za sljedeće godine.

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine smanjila se za 7,5% na 419 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 453 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Razlog smanjenja prvenstveno je ukupna amortizacija pojedine imovine kao što su kabeli, oprema za komutiranje, oprema za prijenos podataka, Distribucijsko-komunikacijska infrastruktura i IT oprema.

U 2006. godini amortizacija materijalne i nematerijalne imovine za T-Com povećala se za 21,92% na 962 milijuna kuna sa 789 milijuna kuna u 2005. godini. Tome je najviše doprinijelo povećanje T-Comove dugotrajne imovine zahvaljujući kapitalnim izdacima za opremu koja se upotrebljava u jezgrenoj nepokretnoj mreži te za bakrene i optičke pristupne kabele. U 2005. godini amortizacija materijalne i nematerijalne imovine te trošak umanjenja vrijednosti imovine za nepokretnu telefoniju povećala se za 6,6% na 789 milijuna kuna sa 740 milijuna u 2004. godini.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine

Smanjenje vrijednosti kratkotrajne imovine manje je za 10,8% te iznosi 33 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 37 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Razlog smanjenja prvenstveno je smanjenje nenaplativih potraživanja (koja se u pravilu javljaju u maloprodaji), što je posljedica poboljšanog sustava naplate koji uključuje redovito praćenje računa.

Smanjenje vrijednosti kratkotrajne imovine u 2006. godini (prije jednokratnih stavaka u iznosu od 2 milijuna kuna u 2006. i 39 milijuna kuna u 2005. godini) ostalo je otprilike na istoj razini od 54 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 53 milijuna kuna u 2005. Smanjenje nenaplativih potraživanja (koja se u pravilu javljaju u maloprodaji), što je posljedica poboljšanog sustava naplate koji uključuje redovito praćenje računa, nadoknađeno je povećanjem ispravka vrijednosti robe pokretne telefonije.

Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine (prije jednokratnih stavaka u iznosu od 39 milijuna kuna u 2005. godini) smanjeno je za 46,5% na 53 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi s 99 milijuna kuna u 2004. godini, a glavni je razlog tome bilo smanjenje ispravka vrijednosti zaliha, osobito trgovačke robe za pokretne komunikacije. Nenaplativa potraživanja bila su na istoj razini (52 milijuna kuna) u 2004. i u 2005. godini.

EBIT

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. EBIT se smanjio za 8,4% na 708 milijuna kuna u usporedbi s 773 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni uzrok tome je obračun troškova prava prolaza Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturuom u 2007. godini, smanjeni prihodi od usluga telekomunikacijskih usluga i kapitalizacije izvršenih radova u vlastitoj režiji, koje su djelomično nadoknadili manji troškovi amortizacije.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2006. EBIT za T-Com porastao je za 15,6% na 1.407 milijuna kuna u usporedbi s EBIT-om od 1.217 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005. Za takvo povećanje najviše su zaslužne jednokratne stavke u iznosu od 435 milijuna kuna u 2005. godini (nasuprot iznosu od samo 19 milijuna jednokratnih stavki u 2006. godini) čiji je učinak nadoknadilo neznatno smanjenje EBITDA-e kako je već ranije obrazloženo.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. EBIT se smanjio za 4,1% na 1.217 milijuna kuna u usporedbi s EBIT-om od 1.269 milijuna kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2004. Takvo povećanje uglavnom je bilo posljedica povećanja jednokratnih stavki (435 milijuna kuna u 2005. u usporedbi s 399 milijuna kuna u 2004. godini) te povećanim troškovima amortizacije materijalne i nematerijalne imovine (789 milijuna kuna u 2005. u usporedbi s 740 milijuna kuna u 2004. godini), čiji je učinak djelomice nadoknađen rastom EBITDA-e.

T-Mobile

Sljedeća tablica sadrži izabrane podatke iz računa dobiti i gubitka T-Mobile-a za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. te 31. prosinca 2004., kao i za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2006. i 2007. Ova tablica sadrži izabrane podatke iz računa dobiti i gubitka T-Mobile-a na razini društva pojedinačno te se stoga razlikuju od gore izloženih tablica i rasprava u kojima se o prihodima i troškovima raspravlja na razini poslovnog segmenta na temelju konsolidiranih podataka.

(u milijunima kuna)	6 mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2006.	2007.	2006.	2005.	2004.
Prihodi od osnovne djelatnosti	1.953	1.833	4.030	3.775	3.275
Ostali prihodi	50	39	92	81	111
Ukupni troškovi prije amortizacije	1.156	1.100	2.450	2.110	1.928
EBITDA prije jednokratnih stavki	847	772	1.672	1.746	1.458
Jednokratne stavke	—	—	—	—	7
EBITDA⁽¹⁾	847	772	1.672	1.746	1.451
Amortizacija	269	245	508	493	421
EBIT⁽²⁾	578	527	1.164	1.253	1.030

(1) Dobit iz poslovanja prije smanjenja za amortizaciju, smanjenje vrijednosti, (neto) kamate i porez na dobit, a poslije smanjenja za jednokratne stavke.

(2) Dobit iz poslovanja prije smanjenja za kamate i porez, ali poslije smanjenja za jednokratne stavke.

Prihodi od osnovne djelatnosti

U sljedećoj tablici prikazana je struktura prihoda od pokretne telefonije za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005., i 31. prosinca 2004., kao i za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2006. i 2007.

Ovi podaci o ukupnim prihodima od osnovne djelatnosti T-Mobile strukturirani su na razini društva pojedinačno te se stoga razlikuju od ranije izloženih tablica i rasprava u kojima se o

prihodima i troškovima raspravlja po poslovnim segmentima na temelju konsolidiranih podataka.

	6 mjeseci zaključenih 30. lipnja				Godina zaključena 31. prosinca					
	2007.		2006.		2006.		2005.		2004.	
	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)	u milijunima kuna	(%)
Govorne usluge	1.264	65	1.222	67	2.707	67	2.488	66	2.234	68
Podatkovne usluge	312	16	278	15	619	15	564	15	476	15
Prihod od mjesečnih naknada	261	13	241	13	468	12	461	12	326	10
Ostali prihodi pokretne telefonije	116	6	92	5	236	6	262	7	239	7
Ukupni prihod od osnovne djelatnosti . . .	1.953	100	1.833	100	4.030	100	3.775	100	3.275	100

Ukupni prihodi T-Mobile-a povećali su se za 6,5% na 1.953 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine s 1.833 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Glavni uzrok tome je snažan rast baze post-paid pretplatnika u prvih šest mjeseci 2007. godine, kao i stabilna stopa potrošnje pre-paid pretplatnika u istom razdoblju. Povećanje prihoda temeljeno na rastu baze pretplatnika i većem prometu, djelomice je umanjeno smanjenjem cijena poziva.

Prihodi od pokretne telefonije povećali su se za 6,8% na 4.030 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 3.775 milijuna kuna u 2005. To povećanje rezultat je povećanja prihoda od svih vrsta usluga: post-paid usluga, pre-paid usluga kao i usluga pruženih inozemnim korisnicima. Takvo povećanje prihoda bilo je moguće zbog snažnog rasta baze korisnika Grupe (potaknutog rastom tržišta i uspješnim zadržavanjem tržišnog udjela), cjenovne discipline, povećanoga govornog prometa te uvođenja novih usluga. Uspješno povećanje post-paid korisničke baze također je zaslužno za snažan rast prihoda T-Mobile-a pri čemu se udio post-paid usluga u ukupnim prihodima znatno povećao. Učinak rast prihoda od povećanoga govornog prometa djelomice je umanjeno smanjenjem cijena poziva (u prvom redu kao posljedica ulaska društva Tele2 na tržište pokretne telefonije).

Prihodi od pokretne telefonije povećali su se za 15,3% na 3.775 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi s 3.275 milijuna kuna u 2004. Takvo povećanje rezultat je rasta penetracije pokretnih komunikacija, kontinuiranog rasta broja korisnika usluga pokretnih komunikacija te uvođenja novih usluga. U apsolutnim iznosima pokretna telefonija bila je najvažniji čimbenik rasta konsolidiranih prihoda Grupe u ovom razdoblju.

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o govornom prometu u pokretnoj mreži te kretanje ukupnog ARPU-a za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. te 31. prosinca 2004., kao i za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.:

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.		Godina zaključena 31. prosinca 2006.		Godina zaključena 31. prosinca 2005.		31. Godina zaključena 31. prosinca 2004.	
		Promjena u %		Promjena u %		Promjena u %		
T-Mobile								
Prosječno MOU po pretplatniku	120,7	3,0	117,2	7,3	109,2	(3,2)	112,8	
Ukupni ARPU (HRK)	129,7	(4,6)	136,0	(10,4)	151,8	(3,6)	157,5	

Zahvaljujući snažnijoj konkurenciji i posljedičnom padu cijena, kao i rastu penetracije (što navodi na zaključak da su i korisnici s nižim primanjima prihvatili pokretne usluge), ukupni je ARPU u ovome razdoblju bilježio trend smanjenja. Takvo smanjenje ARPU-a djelomice su nadoknadili prijelazi pre-paid pretplatnika na post-paid pretplatnike (budući da ove druge

načelno imaju viši ARPU) te povećani broj minuta korištenja kako se vidi iz podataka o MOU u gornjoj tablici.

Ukupni troškovi prije amortizacije

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. segment pokretne telefonije Grupe imao je ukupne rashode iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju u iznosu od 1.156 milijuna kuna u usporedbi s 1.100 milijuna kuna za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006, što predstavlja povećanje od 5,1%. Ovo povećanje troškova može se pripisati povećanju troškova usluga telefonije kao rezultat veće baze pretplatnika.

Za godinu zaključenju 31. prosinca 2006. segment pokretne telefonije Grupe imao je ukupne rashode iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju u iznosu od 2.450 milijuna kuna u usporedbi s 2.110 milijuna kuna u 2005., što predstavlja povećanje od 16,1%. Povećanje troškova rezultat je povećanja troškova materijala i usluga te povećanjem nenaplativih potraživanja. Povećani troškovi nenaplativih potraživanja dijelom su bili posljedica duljih ugovornih razdoblja i posljedičnog rasta potraživanja, ali ne odražavaju znatan ukupni rast prisilnog odljeva korisnika. Rast materijalnih troškova i usluga bio je rezultat povećanih troškova usluga telefonije (što je normalna posljedica povećane baze korisnika zbog povećanih troškova međusobnog povezivanja koje to podrazumijeva), kao i rasta naknada prodajnim partnerima.

Za godinu zaključenju 31. prosinca 2005. segment pokretne telefonije Grupe zabilježio je ukupne rashode iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju u iznosu od 2.110 milijuna kuna u usporedbi s 1.928 milijuna kuna u 2004. godini, što predstavlja povećanje od 9,4% posto. Glavni pokretači takvog rasta rashoda iz redovnog poslovanja bili su povećani troškovi trgovačke robe (primjerice, mobilnih telefona), povećani troškovi govornih usluga kao posljedica rasta korisničke baze (što je pak dovelo do rasta troškova međusobnog povezivanja), te povećani troškovi oglašavanja.

Materijalni troškovi

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe smanjili su se za 1,3% na 228 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 231 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Smanjenje troškova bilo je neznatno jer su troškovi robe za mobilne uređaje ostali na sličnim razinama.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga povećali su se za 14,4% na 691 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 604 milijuna kuna šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Povećanje tih troškova prije svega je posljedica rasta telefonskih usluga i naknada indirektnim prodajnim partnerima kao rezultat veće baze pretplatnika. Međutim, na to povećanje djelomično je utjecalo smanjenje troškova oglašavanja.

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe povećali su se za 8,7% na 548 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 504 milijuna kuna u 2005. godini. Za takvo povećanje uglavnom je bilo odgovorno povećanje troškova trgovačke robe za pokretne komunikacije prodane kako direktnim tako i indirektnim kanalima.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga povećali su se za 17,3% na 1.332 milijuna kuna u 2006. godini u usporedbi s 1.136 milijuna kuna u 2005. godini, što je prije svega bila posljedica rasta telefonskih usluga i naknada indirektnim prodajnim partnerima, kao i usluga održavanja. Kao posljedica rasta baze pretplatnika i prebacivanja s nepokretne mreže na pokretnu, povećali su se troškovi usluga međusobnog povezivanja, kao i usluga zakupa vodova. Naknade indirektnim partnerima također su se povećale zbog rasta baze pretplatnika. Zahvaljujući intenzivnoj izgradnji UMTS-a počevši od 2005. godine pa nadalje, troškovi usluga održavanja pokazuju uzlazni trend.

Troškovi sirovina, potrošnog materijala i trgovačke robe u 2005. godini povećali su se za 24,4% na 504 milijuna kuna u odnosu na 405 milijuna u 2004. godini. Takvo povećanje bilo je uglavnom posljedica rasta troškova trgovačke robe za pokretne komunikacije prodane putem direktnih i indirektnih kanala.

Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga povećali su se za 11,8% na 1.136 milijuna kuna u 2005. godini s 1.016 milijuna kuna u 2004., uglavnom kao posljedica rasta usluga telefonije i troškova oglašavanja. Uzroci povećanja troškova oglašavanja leže u pokretanju većeg broja oglašivačkih kampanja u odgovoru na ulazak na tržište trećeg operatora, Tele2.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika povećali su se za 13,7% na 108 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi s 95 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Uzrok ovom povećanju je činjenica da je proporcionalni iznos rezerviranja za troškove varijabilnog dijela plaće za 2007. godinu priznat u prvoj polovici godine, dok je za 2006. godinu ukupan iznos priznat u drugoj polovici godine.

Ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se za 3,6% na 190 milijuna kuna u 2006. godini sa 197 milijuna kuna u 2005. godini zbog toga što se isplate otpremnina iz 2005. godine nisu ponovile u bitnom opsegu i u 2006.

Ukupni troškovi zaposlenika povećali su se za 18,7% na 197 milijuna kuna u 2005. godini u usporedbi sa 166 milijuna kuna u 2004. (7 milijuna kuna troškova otpremnina u 2004 godini nije uključeno u troškove zaposlenika). U 2005. godini uveden je novi sustav nagrađivanja po učinku koji je doveo do povećanja fiksnih i varijabilnih troškova plaća i naknada.

Ostali troškovi

Ostali troškovi smanjili su se za 18,1% na 86 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. u usporedbi sa 105 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Uzrok ovom smanjenju su smanjeni troškovi za usluge savjetovanja i manji troškovi PDV-a na besplatne isporuke dobara i usluga.

Ostali troškovi smanjili su se za 0,9% na 231 milijun kuna u 2006. godini u usporedbi s 233 milijuna kuna u 2005. Rast troškova PDV-a na besplatne isporuke dobara i usluga nadoknađen je smanjenjem troškova za usluge savjetovanja.

Ostali troškovi smanjili su se za 14,3% na 233 milijuna kuna u 2005. u usporedbi s 272 milijuna u 2004. godini, uglavnom kao rezultat nižih troškova otuđenja dugotrajne imovine. Zbog modernizacije mreže uvođenjem novijih baznih stanica, Grupa je odlučila zamijeniti opremu sa starih baznih stanica, pri čemu se isknjiženje većine takve opreme dogodilo u 2004. godini.

EBITDA (prije jednokratnih stavaka)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. EBITDA za pokretnu telefoniju povećala se za 9,7% na 847 milijuna kuna u usporedbi sa 772 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Povećanje je rezultat rasta prihoda od pokretne telefonije popraćeno umjerenim rastom operativnih troškova.

Za godinu zaključenju 31. prosinca 2006., EBITDA za pokretnu telefoniju smanjila se za 74 milijuna, odnosno za 4,2%, na 1.672 milijuna kuna, u usporedbi s 1.746 milijuna kuna za godinu zaključenju 31. prosinca 2005. Takvo smanjenje bilo je u prvom redu rezultat povećanih rashoda iz redovnog poslovanja u 2006. godini zbog izgradnje 3G mreže, a povećani troškovi djelomice su nadoknađeno rastom prihoda od pokretne telefonije. Uzroci povećanja u oba slučaja već su ranije obrazloženi.

Za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005. EBITDA za pokretnu telefoniju povećala se za 288 milijuna kuna ili 19,8%, na 1.746 milijuna kuna, dok je za godinu zaključenu 31. prosinca 2004. iznosila 1.458 milijuna kuna. Takvo povećanje bilo je uglavnom rezultat snažnog rasta prihoda od pokretnih usluga zbog gore iznesenih razloga, ali i zbog tekućeg programa optimizacije troškova.

Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. amortizacija materijalne i nematerijalne imovine u pokretnoj telefoniji povećala se za 9,8% na 269 milijuna kuna u odnosu na 245 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. kao rezultat većih ulaganja u 2G i 3G mreže.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2006. godine, amortizacija materijalne i nematerijalne imovine u pokretnoj telefoniji povećala se za 3,0% na 508 milijuna kuna u odnosu na 493 milijuna kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. Uzrok takvog povećanja bilo je prije svega pokretanje 3G mreže te činjenica da je u 2004. godini T-Mobile stekao koncesiju za UMTS, čija je amortizacija započela u listopadu 2005. godine kada je T-Mobile počeo nuditi UMTS usluge. To povećanje djelomice je smanjeno vrijednosnim usklađenjem ostatka opreme T-Mobilea preostale nakon što je provedena modernizacija mreže kako bi mogla podržati EDGE.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. amortizacija materijalne i nematerijalne imovine u pokretnoj telefoniji povećala se za 17,1% na 493 milijuna kuna s 421 milijun kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2004. Kao rezultat preispitivanja korisnoga ekonomskog vijeka imovine T-Mobilea, T-Mobile je povišio stope amortizacije za pojedinu telekomunikacijsku i IT-opremu (za pojedine stavke GSM opreme s 12,5%-14,3% na 20%, za uređaje za klimatizaciju i zračne hladnjake sa 6,7% na 20% te za osobna računala s 20% na 25%). Ta promjena dovela je do dodatnih troškova amortizacije u 2005. godini.

EBIT

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. EBIT za pokretnu telefoniju povećao se za 9,7% na 578 milijuna kuna u usporedbi s 527 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Do rasta je došlo zbog većih prihoda od pokretnih usluga popraćenih umjerenijim rastom troškova poslovanja.

Za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2006. EBIT za pokretnu telefoniju smanjio se za 7,1% na 1.164 milijuna kuna u usporedbi s 1.253 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2005. Takvo smanjenje bilo je uglavnom rezultat povećanih rashoda iz redovnog poslovanja prije smanjenja za amortizaciju materijalne i nematerijalne imovine.

Za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. EBIT za pokretnu telefoniju povećao se za 21,7% na 1.253 milijuna kuna u usporedbi s 1.030 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2004. Za takav rast EBIT-a zaslužan je uglavnom gore spomenuti rast EBITDA-e.

Likvidnost i izvori kapitala

Sljedeća tablica sadrži sažetak podataka o novčanim tokovima Grupe za navedena razdoblja:

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti	965	1.324	3.875	3.149	3.792
Neto novčani tok iz ulagateljskih aktivnosti	737	(2.504)	(4.686)	(1.928)	1.091
Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	(213)	(817)	(825)	(3.633)	(1.889)
Učinci promjena tečaja	(2)	(6)	1	(1)	15
Neto povećanje (smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	1.487	(2.003)	(1.635)	(2.413)	3.009
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	1.254	2.889	2.889	5.302	2.293
Neto novčani odljev/priljev	1.487	(2.003)	(1.635)	(2.413)	3.009
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	2.741	886	1.254	2.889	5.302

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. novčani tok povećao se na 1.487 milijuna kuna u usporedbi s (2.003) milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata prvenstveno je rezultat promjene strukture depozita u 2006. godini gdje je ročnost pologa povećano s razdoblja kraćeg od 3 mjeseca na razdoblje duže od 3 mjeseca.

Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti

Osnovni je izvor likvidnosti Grupe priljev novca iz njezinih poslovnih aktivnosti.

Neto novčani priljevi iz poslovnih aktivnosti u 2006. godini iznosili su 3.875 milijuna kuna, što predstavlja povećanje od 23,01% u usporedbi s 3.149 milijuna kuna u 2005. To je u prvom redu bio rezultat povećanja obveza i smanjenja potraživanja. Povećanje obveza rezultat je intenzivnih aktivnosti ulaganja u posljednjem tromjesečju 2006. i akcija optimizacije obrtnog kapitala poduzete krajem 2006. godine te posljedičnim produljenjem roka plaćanja dobavljačima. Smanjenje potraživanja rezultat je bolje naplate te prelaska s kvartalnog na mjesečni obračun usluga veleprodaje.

U 2005. godini neto novčani priljevi iz poslovnih aktivnosti iznosili su 3.149 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 17% u odnosu na 3.792 milijuna kuna u 2004. Glavni uzrok takvog smanjenja bio je negativni tijek novca u obvezama prema dobavljačima, obračunatim obvezama i rezerviranjima u ovome razdoblju.

Neto novčani tok iz ulagateljskih aktivnosti

Ulagateljske aktivnosti u 2006. godini rezultirale su neto novčanim odljevom od 4.686 milijuna kuna, dok su u 2005. rezultirale neto novčanim odljevom od 1.928 milijuna kuna. Razlika je rezultat kvalitetnog upravljanja novcem i povećane kupovine kratkotrajne financijske imovine, dok je iznos dividende isplaćene dioničarima bio manji nego prethodnih godina.

Ulagateljske aktivnosti u 2005. godini rezultirale su neto novčanim odljevom od 1.928 milijuna kuna, dok su u 2004. godini rezultirale neto priljevom od 1.091 milijun kuna. Za takav obrat zaslužni su povećana kupovina kratkotrajne financijske imovine i smanjeni primici od prodaje kratkotrajne financijske imovine te rast kupovine dugotrajne imovine.

Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti

Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti u 2006. godini iznosio je 825 milijuna kuna, što predstavlja znatno smanjenje odljeva u odnosu na ukupan iznos od 3.633 milijuna kuna u 2005. Uzrok takvog smanjenja bio je znatno niži iznos dividende isplaćene dioničarima u 2006. u usporedbi s iznosom isplaćenim 2005.

Neto novčani odljev za financijske aktivnosti iznosio je 3.633 milijuna kuna u 2005. godini, što predstavlja veliko povećanje odljeva u usporedbi s ukupnim iznosom od 1.889 milijuna kuna u prethodnoj godini. Takvo povećanje bilo je potaknuto znatno većim iznosom isplaćene dividende u odnosu na iznos isplaćen 2004. godine.

Neto novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti Grupe na kraju 2006. godine iznosili su 1.254 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 56,6% u usporedbi s 2005. godinom. Glavni uzrok takvog smanjenja bio je povećani neto novčani odljev u 2006. godini iz gore spomenutih ulagateljskih aktivnosti, koji je djelomice pokriven smanjenim neto odljevom novca iz financijskih aktivnosti.

Novac i novčani ekvivalenti Grupe na kraju 2005. godine iznosili su 2.889 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 45,5% u usporedbi s ukupnim iznosom od 5.302 milijuna kuna za prethodnu godinu. Takvo smanjenje u prvom je redu rezultat ranije spomenute isplate znatno većeg iznosa dividende u 2005. godini, kao i neto novčanog odljeva potaknutog ulagateljskim aktivnostima u 2005. godini.

Ulaganja

Ulaganja u ovisna društva

Sljedeća tablica prikazuje vlasničke udjele Društva u njegovim ovisnim društvima na dan 30. lipnja 2007. te 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004.:

Društvo	Zemlja	Vlasnički udjel			
		Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca		
			2006.	2005.	2004.
T-Mobile Hrvatska d.o.o.	Republika Hrvatska	100%	100%	100%	100%
KDS d.o.o.	Republika Hrvatska	100%	100%	100%	100%
Iskon Internet d.d.	Republika Hrvatska	100%	100%	—	—

Iskon ima dva ovisna društva u stopostotnom vlasništvu, CA Internet d.o.o. i Regica.net d.o.o., obje hrvatske tvrtke. Iskon također ima 75% vlasničkog udjela u hrvatskom društvu E-tours.

Ulaganja u povezana društva

Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja u povezana društva sastoji se od:

(u milijunima kuna)	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
HT d.o.o. Mostar ⁽¹⁾	0	22	22	22
HP d.o.o. Mostar	2	2	2	2
HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar	0	75	75	74
Ukupno	2	99	99	98

(1) U konsolidiranim financijskim izvješćima od 30. lipnja 2007. HT d.o.o. Mostar naveden je kao zajedničko ulaganje

U sljedećoj tablici prikazana su kretanja ulaganja u povezana društva Grupe za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.:

(u milijunima kuna)	31. prosinca		
	2006.	2005.	2004.
1. siječnja	99	98	98
Udio dobiti	39	56	54
Isplaćene dividende	(1)	(1)	(3)
Smanjenje vrijednosti ulaganja	(38)	(54)	(51)
Neto knjigovodstvena vrijednost	99	99	98

Sljedeća tablica sadrži skraćeni prikaz udjela Grupe u agregiranim financijskim informacijama povezanih društava:

(u milijunima kuna)	31. prosinca		
	2006.	2007.	2006.
<i>Udio bilance povezanih društava</i>			
Kratkotrajna imovina	157	118	93
Dugotrajna imovina	643	632	652
Kratkoročne obveze	(147)	(121)	(142)
Dugoročne obveze	(157)	(189)	(184)
Neto imovina	496	440	419
<i>Udio prihoda i dobiti povezanih društava:</i>			
Prihod	422	346	335
Dobit	32	39	56

Na dan 30. lipnja 2007. godine Društvo je bilo povezano sa sljedećim društvima osnovanim u Bosni i Hercegovini.

Društvo	Zemlja	Osnovna djelatnost	Vlasnički udjel
			na dan 30. lipnja 2007.
HT d.o.o. Mostar	Bosna i Hercegovina	Pružanje telekomunikacijskih usluga	39,10%
HP d.o.o. Mostar	Bosna i Hercegovina	Pružanje poštanskih usluga	30,29%

U 2004. godini društvo HT MObilne Mostar nije uspjelo ishoditi dozvolu za pružanje telekomunikacijskih usluga u Bosni i Hercegovini te je počelo poslovati na temelju kratkoročnog ugovora s nositeljem dozvole društvom HT Mostar. Budući da je spomenuti ugovor zaključen na ograničeno razdoblje, Društvo je provelo procjenu smanjenja vrijednosti ulaganja Društva u HT MObilne Mostar, a Menadžment Društva procijenilo je da dio ulaganja u HT MObilne Mostar koji je moguće vratiti iznosi 75 milijuna kuna. Na temelju te revizije u konsolidiranom računu dobiti i gubitka za 2006. godinu priznati su troškovi smanjenja vrijednosti u iznosu od 38 milijuna kuna. Troškovi smanjenja vrijednosti priznati su i u 2005. godini (54 milijuna kuna) i 2004. godini (51 milijun kuna) zbog problema s dostupnošću dozvole i stupnjem utjecaja na odluke Menadžmenta.

Zajednička ulaganja

Neto knjigovodstvena vrijednost zajedničkih ulaganja sastoji se od:

	30. lipnja 2007. (u milijunima kuna)
Zajedničko ulaganje	
HT d.o.o. Mostar	358

HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar spojile su se s HT-om Mostar dana 3. siječnja 2007. To spajanje razriješilo je neizvjesnosti koje su proizlazile iz činjenice da je društvo HT Mostar imalo GSM koncesiju dok je pokretne usluge u GSM-u zapravo pružalo društvo HT MObilne Mostar. U financijskim izvješćima Grupe spajanje je zabilježeno kao povećanje nenovčane imovine. Kao posljedica zamjene, dobit od otuđenja ulaganja u HT MObilne Mostar ograničena je na iznos koji se pripisuje drugim stranama u zajedničkom ulaganju, a u računu dobiti i gubitka priznata je kao stavka u iznosu od 47 milijuna kuna.

Pripajanjem je Grupa zamijenila svoj 49%-tni udio u društvu HT MObilne Mostar za dodatni udio od 8,81% u društvu HT Mostar.

Nakon spajanja Grupa je u vlasništvu imala 39,10% udjela u HT-u Mostar. Kao posljedica zamjene i novih dioničarskih odnosa, ulaganje u HT Mostar preknjiženo je kao zajedničko ulaganje vrednovano po metodi učešća. Razrješenjem problema s GSM koncesijom i nekih pitanja vlasništva nad imovinom HT-a Mostar, Grupa je iznova vrednovala svoje rezerviranje za smanjenje vrijednosti te je, slijedom toga, ukinuto rezerviranje za smanjenje vrijednosti u iznosu od 188 milijuna i uključeno u račun dobiti i gubitka. Povrativi iznos utvrđuje se kao vrijednost u uporabi ulaganja, osobito udio Grupe u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova HT-a Mostar uz primjenu diskontne stope od 7,7%.

Udio Grupe u nerevidiranim izvješćima HT-a Mostar u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. (19 milijuna kuna) naveden je u njenom računu dobiti i gubitka.

Ostala ulaganja

Ostala ulaganja Grupe uključuju:

(u milijunima kuna)	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Ukupna dugoročna ulaganja	37	14	91	121
Ukupna kratkoročna ulaganja	506	878	946	675

Za pojedinosti o fer vrijednosti vrijednosnih papira uključenih u ulaganja, vidi „Operativni i financijski pregled—Procjena fer vrijednosti” u nastavku.

Ugovorne i preuzete obveze

Sljedeća tablica sadrži procjene glavnih ugovornih obveza Grupe na dan 30. lipnja 2007. po poslovnom najmu te obvezama ulaganja u dugotrajnu imovinu. Informacije prikazane u sljedećoj tablici odražavaju najbolju moguću procjenu Menedžmenta u vezi s dospijecom ugovornih obveza Grupe. Spomenuta dospijeca mogu se znatno razlikovati od stvarnih datuma dospijeca tih obveza zbog, primjerice, prijevremene otplate.

(milijuna kuna)	ukupno	do 1 godine	2-5 godine	dulje od 5 godina
Obveze po poslovnom najmu ⁽¹⁾	795	69	323	404
Obveze po ulaganju u dugotrajnu imovinu ⁽²⁾	413	413	0	0
Ukupno ugovorne obveze	1.208	482	323	404

Napomene:

(1) Obveze po poslovnom najmu uključuju najam uredskog prostora te najam automobila. Pojedini ugovori o najmu nemaju definiran ugovorni rok te su stoga iskazani pod pretpostavkom da im je dospijeće „dulje od 5 godina”

(2) Obveze po ulaganju u dugotrajnu imovinu uključuju ugovorne obveze kupnje nematerijalne imovine, postrojenja i opreme

Sljedeća tablica sadrži kratkoročne i dugoročne obveze Grupe na dan 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. te na dan 30. lipnja 2007.

	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006. Ispravljeno	Na dan 31. prosinca 2005. Ispravljeno	Na dan 31. prosinca 2004. Ispravljeno
(u milijunima kuna)				
Rezerviranja	67	97	110	94
Obveze za naknade zaposlenicima	199	199	193	151
Odgođeni prihod i ostale dugoročne obveze	22	176	175	197
Ukupne dugoročne obveze	288	472	478	442
Obveza s osnove isplate dividende	0	0	0	1,798
Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze	931	1.383	1.064	997
Rezerviranja za otpremnine	252	428	557	606
Obračunate obveze, odgođeni prihod i ostale kratkoročne obveze	733	444	417	431
Ukupne kratkoročne obveze	1.916	2.255	2.038	3.832
UKUPNE OBVEZE	2.204	2.727	2.516	4.274

Ulaganja u dugotrajnu imovinu

Ulaganja u dugotrajnu imovinu Grupe

Sljedeća tablica daje prikaz ulaganja u dugotrajnu imovinu Grupe za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006. te za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. te 31. prosinca 2004.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
(u milijunima kuna)	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
T-Mobile	125	97	524	502	515
T-Com	269	324	901	875	602
Ukupno Grupa	394	421	1.425	1.377	1.117

Polugodišnji rezultati za T-Com i T-Mobile pokazuju da se u drugoj polovici 2007. godine očekuju intenzivna ulaganja.

Sljedeća tablica pokazuje odnos ulaganja u dugotrajnu imovinu i prihoda za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2004., 2005., i 2006. i šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
T-Mobile	6%	5%	13%	13%	16%
T-Com	10%	12%	16%	15%	11%
Ukupno Grupa	9%	10%	17%	16%	14%

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja		Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
Nepokretna telefonija	166	212	479	466	369
Podatkovne usluge	29	32	59	52	49
IP/Internet	10	4	47	30	14
IT	21	37	169	178	132
Transport	0	9	56	62	—
Nekretnine	22	18	58	43	35
Ostalo ⁽¹⁾	21	12	33	44	24
UKUPNO	269	324	901	875	602

(1) Uključuje skladišta, sektor izgradnje i promjene stanja zaliha rezervnih dijelova

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. smanjila su se za 17,0% na 269 milijuna kuna u usporedbi s 324 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. U šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. ulaganja u dugotrajnu imovinu T-Coma obuhvaćala su 96 milijuna kuna u opremu koja se koristi za nepokretnu jezgenu mrežu, kao što je oprema za komutaciju, uređaji za prijenos podataka, terminalna oprema i oprema za širokopojasni Internet, te 69 milijuna kuna u bakrenim i optičkim pristupnim kabelima. Ulaganja u podatkovne usluge obuhvaćala su 17 milijuna kuna u CPE, 8 milijuna kuna u jezgenu mrežu i 4 milijuna kuna u pristupne uređaje. Ulaganja u IT strukturu obuhvaćala su 5 milijuna kuna u sustave obračuna, 5 milijuna kuna u osiguranje kvalitete i IT mrežu i dodatnih 10 milijuna kuna u područja kao što su sustav Upravljanja odnosa s korisnicima i SAP.

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za godinu zaključenu 31. prosinca 2006. povećala su se za 3,0% na 901 milijun kuna u usporedbi s 875 milijuna kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. Rast ulaganja u dugotrajnu imovinu bio je prije svega rezultat stjecanja Iskona te konsolidacije u podatke Grupe ukupnih kapitalnih izdataka Iskona od lipnja 2006. godine koji su do kraja 2006. godine dosegli 24 milijuna kuna. Ostali čimbenici bili su ulaganja u skladišta i logistiku te nastavak ulaganja u nepokretne mreže operatora T-Coma.

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. povećala su se za 45,3% na 875 milijuna kuna u usporedbi sa 602 milijuna kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2004. Najveći dio povećanja rezultat je snažnog rasta cijene kapitaliziranih radova u vlastitoj režiji (kapitalizirani radovi u vlastitoj režiji od 2004. do 2005. povećali su se za 111 milijuna kuna). U 2005. godini Društvo je unaprijedilo svoju metodu naplate stvarnog troška rada i režijskih troškova za radove izvršene u vlastitoj režiji koji su zatim kapitalizirani kako bi vjernije odražavali troškove odjela uključenih u taj proces. Ova promjena smatrala se promjenom računovodstvene procjene i primjenjivala se na prospektivnoj osnovi za cijelu 2005. godinu, kao i sve sljedeće godine. Ostatak povećanja odnosi se na ulaganja u upravljanje voznom parkom, bakrene kabele, podatkovnu opremu i IP Internet.

U 2006. godini T-Com je uložio 296 milijuna kuna u opremu za jezgenu nepokretnu mrežu (komutacijsku opremu, uređaje za prijenos podataka, terminalnu opremu, opremu za širokopojasni pristup internetu i t.d.) te 183 milijuna kuna u bakrene i optičke pristupne kabele. Kapitalni izdaci za ulaganja povezana s podatkovnim uslugama za 2006. godinu uključuju 23 milijuna kuna uloženi u jezgenu mrežu te 19 milijuna kuna uloženi u pristupne uređaje. IT ulaganja uključuju 21 milijun kuna za sustave obračuna, 18 milijuna kuna za osobna računala (stolni uređaji, programska oprema i poslužitelji) te 20 milijuna kuna za IT sustave osiguranja kvalitete.

U 2005. godini T-Com je uložio 298 milijuna kuna u aktivnu opremu za jezgrena mrežu (komutacijska oprema, uređaji za prijenos podataka, terminalna oprema, oprema za širokopojasni pristup internetu i t.d.) te 168 milijuna kuna u bakrene i optičke pristupne kabele. Kapitalni izdaci za ulaganja povezana s podatkovnim uslugama u 2005. uključuju 12 milijuna uloženi u IP/Internet komutacijsku opremu, 10 milijuna kuna uloženi u opremu za multipleksiranje podataka te 9 milijuna kuna uloženi u prebacivanje na ATM širokopojasnu ATM mrežu. IT ulaganja uključuju 82 milijuna kuna za projekt Fokus koji uključuje integraciju sustava povezanih s korisnikom, 21 milijun kuna za osobna računala (stolni uređaji, programska oprema i poslužitelji) te 22 milijuna kuna uloženi u IT-zasnovane sustave osiguranja kvalitete. U nabavu automobila uloženo je 62 milijuna kuna.

U 2004. godini T-Com je uložio 295 milijuna kuna u opremu za jezgrena mrežu (komutacijsku opremu, uređaje za prijenos, terminalnu opremu, širokopojasnu opremu i t.d.) te 74 milijuna kuna u bakrene i optičke pristupne kabele. Kapitalni izdaci u podatkovnim uslugama za 2004. godinu uključivali su 17 milijuna kuna uloženi u IP/Internet komutacijsku opremu te 19 milijuna kuna uloženi u opremu za multipleksiranje podataka. IT ulaganja sastojala su se od 59 milijuna kuna uloženi u razne projekte (uključujući SAP, ranije spomenuti projekt Focus te sustav upravljanja tehničkim osobljem) i od 18 milijuna kuna uloženi u osobna računala (stolni uređaji, programska oprema i poslužitelji).

T-Mobile

U sljedećoj tablici prikazana su ulaganja u dugotrajnu imovinu T-Mobile-a za godine zaključene dana 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004., kao i za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007. i 30. lipnja 2006.:

(u milijunima kuna)	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	Godina zaključena 31. prosinca		
	2007.	2006.	2006.	2005.	2004.
2G ⁽¹⁾	72	55	241	216	214
3G ⁽²⁾	26	11	68	110	24
Mreža ⁽³⁾	2	2	7	8	11
Platforme	5	16	94	74	66
Domene informacijskih sustava ⁽⁴⁾	7	10	89	77	66
Ostalo	13	3	25	17	2
Koncesija za UMTS	0	0	0	0	132
UKUPNO	125	97	524	502	515

(1) Uključuje 2G BSS, jezgrena mrežu, infrastrukturu, kao i sva uobičajena ulaganja u 2G i 3G mreže (jezgrena mrežu HW, infrastrukturu zajedničkih lokacija, i t.d.)

(2) Iako se ulaganja u UMTS povećavaju, zbog pravila izvješćivanja i definicija u kapitalne izdatke za 3G mreže uključena su samo ona ulaganja koja su izravno povezana s 3G mrežom; zajednička ulaganja evidentirana su u okviru kapitalnih izdataka za 2G mrežu

(3) Uključuje ulaganja povezana s IP mrežom, sustave mjerenja, alate za planiranje, baze podataka i slično

(4) Uključuje sva ulaganja povezana s mrežnim sustavima, IS aktivnostima (upravljanje odnosima s korisnicima, služba za korisnike), informacijskim sustavima za prikupljanje podataka o prometu na mreži/obračun te inteligentnim informacijskim sustavima (Business Intelligence)

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. povećala su se za 28,9% na 125 milijuna kuna u usporedbi s 97 milijuna kuna u šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. Ovo povećanje uglavnom je rezultat ulaganja u 2G i 3G mreže. Uslijed povoljnih meteoroloških uvjeta realizacija ovih ulaganja bile je brža od očekivane.

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2006. povećala su se za 4,4% na 524 milijuna kuna u usporedbi s 502 milijuna kuna za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. Rast ulaganja u dugotrajnu imovinu u 2006. bio je prije svega povezan s nastavkom ulaganja u mreže druge i treće generacije, uvođenjem HSDPA funkcionalnosti te nastavkom

razvoja i širenja servisnih platformi i IT sustava Grupe kako bi se postigli visoki standardi kvalitete i pouzdanosti usluge.

Ulaganja u dugotrajnu imovinu za godinu zaključenu 31. prosinca 2005. smanjila su se za 2,5% na 502 milijuna kuna u usporedbi s 515 milijuna kuna za godinu zaključenu dana 31. prosinca 2004. U 2004. godini Grupa je stekla koncesiju za UMTS za što je utrošeno 132 milijuna kuna. Isključujući trošak spomenute dozvole, ulaganja u dugotrajnu imovinu za 2004. godinu iznosili su 383 milijuna. Povećanje ulaganja u dugotrajnu imovinu u 2005. godini bilo je uglavnom povezano s razvojem mreža 3G i EDGE, instaliranjem nove VPN mreže, provedbom sustava DWH i CRM te razvojem platforme za usluge u realnom vremenu. Ulaganja u dugotrajnu imovinu bila su potrebna i kako bi se stavio u funkciju SMS centar, omogućilo zakonito presretanje komunikacija te započeo rad na projektu prenosivosti broja u pokretnim mrežama kako bi T-Mobile ispunio svoje zakonske obveze.

U 2004. godini T-Mobile je ulagao u modernizaciju i unaprjeđenje svoje radijske pristupne mreže, uvođenje WLAN-a, proširenje kapaciteta svoje jezgrene mreže i nadogradnju programske opreme te proširenje kapaciteta i poboljšanje servisnih platformi. T-Mobile je također ulagao u zamjenu svoje postojeće SMSC platforme. Pilot UMTS mreža uspješno je stavljena u funkciju te su provedena testiranja na platformi. Dodatna ulaganja u dugotrajnu imovinu u 2004. godini odnosila su se na modernizaciju jezgrene mreže T-Mobilea kako bi zadovoljila potrebne standarde za podržavanje UMTS-a. U 2004. godini dovršeno je prvih 25 UMTS lokacija, kao i prva faza projekta DWH.

Očekivana ulaganja u dugotrajnu imovinu

Očekuje se da će ulaganja u dugotrajnu imovinu Grupe kao postotak prihoda u 2007. godini ostati na razini 2006. godine, odražavajući stabilan profil ulaganja u dugotrajnu imovinu i u T-Com i u T-Mobile u dvogodišnjem razdoblju.

Idući naprijed, Društvo očekuje da će nastaviti s ulaganjima u održavanje i širenje svojeg poslovanja, uključujući provođenje plana zamjene nepokretne mreže i druga ulaganja opisana dolje u poglavlju „*Poslovanje—Mreža i tehnologija*”. Također očekuje da će nastaviti s ulaganjima u inovacije i strateške projekte, učinkovitost poslovanja (uključujući poboljšanje internih procesa), korisničku potporu te održavanje i kontinuitet poslovnih aktivnosti.

Obrtna sredstva

Na temelju dužne i pažljive provjere Uprava je mišljenja da će obrtna sredstva dostupna Društvu biti dostatna za njegove sadašnje potrebe, odnosno za najmanje 18 mjeseci nakon datuma ovog prospekta.

Sporazumi koji nisu prikazani u bilanci

Grupa nema sporazuma koji nisu prikazani u bilanci.

Određena istaknuta pitanja

Uprava je iskazala u bilješkama uz konsolidirana financijska izvješća na dan i za godine zaključene 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. i privremena skraćena konsolidirana financijska izvješća na dan i za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006., a Ernst & Young d.o.o. su spomenuli sljedeća istaknuta pitanja u svojem revizorskom mišljenju i izvješću o pregledu, budući da je ishod takvih pitanja neizvjestan i ne može se procijeniti u sadašnjem trenutku, a mogao bi imati bitan utjecaj na Financijska izvješća. Za ova pitanja nisu izvršena nikakva rezerviranja u Financijskim izvješćima.

Kao što je Uprava iskazala u konsolidiranim financijskim izvješćima i privremenim skraćenim konsolidiranim financijskim izvješćima, iako je nad pojedinim nekretninama (uključujući podzemni sustav kanala i cijevi, zdenaca i kabelskih galerija koje služe zaštiti telekomunikacijskih kabela (kao dijela telekomunikacijske mreže Društva), (**„Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura“**) Društvo steklo vlasništvo temeljem „Zakona o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija na Hrvatske pošte i Hrvatske telekomunikacije“ od 10. srpnja 1998. godine (**„Zakon o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija“**), prema ostalim hrvatskim zakonima Društvo nema sve potrebne građevinske i uporabne dozvole za spomenutu imovinu i nije upisano kao nositelj većine prava *nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom* u zemljišnim knjigama. Ima primjera da su konkurenti ometali Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu Društva, kao i da neke lokalne i državne vlasti osporavaju vlasnička prava Društva nad tom imovinom, što bi moglo imati bitan utjecaj na financijska izvješća Društva u slučaju da Društvo izgubi vlasnička prava nad nekim dijelovima te infrastrukture.

Zbog složenosti ovog pitanja, postoje neke temeljne pravne neizvjesnosti u vezi s vlasničkim pravima nad i uporabom pojedinih cijevi. Ako Društvo izgubi vlasnička prava, moglo bi biti prisiljeno plaćati uporabu tih cijevi, moguće i na retroaktivnoj osnovi. Kada je riječ o kabelskim cijevima za koje je dokazano da su vlasništvo Društva, Društvo bi za njih moglo biti obvezno plaćati naknadu za „pravo puta“ vlasnicima zemljišta u okolnostima gdje trenutačno Društvo ne plaća naknade, na kojima postoji takvo pravo i koji to zatraže. Društvo, Hrvatska i Deutsche Telekom zaključili su Memorandum o razumijevanju na temelju kojeg je dogovoren skup načela čija je svrha razriješiti neka od tih pitanja a koja bi trebala biti ugrađena u zakonski okvir (vidi *„Čimbenici rizika—Ako se vlasništvo ilili pravo Grupe na uporabu Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture ne riješi u skladu sa sadašnjim predviđanjima, to bi moglo imati znatan učinak na Grupu i njezino buduće poslovanje. Ovisnost Grupe o trećim osobama kada je riječ o „pravu prolaza“ mogla bi imati utjecaja na vrijeme isporuke, kvalitetu usluga ilili troškove pružanja usluga.“* Vidi također *„Poslovanje—Pravna pitanja i postupci—Cijevi“* za daljnju raspravu o problemu vlasništva nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom).

Neto knjigovodstvena vrijednost cjelokupne kableske kanalizacije Društva na dan 30. lipnja 2007. iznosila je 852 milijuna kuna. Zbog složenosti ovog pitanja Društvo ne može procijeniti ishod ovih tražbina te hoće li one rezultirati bilo kakvim smanjenjem vrijednosti bilo kojeg dijela kableske kanalizacije u imovini Društva zbog nemogućnosti da Društvo dokaže da je vlasnik takve imovine ili kao posljedica dodatnih naknada za „pravo puta“ koje bi Društvo mogli biti obvezno plaćati.

U financijskim izvješćima nisu izvršeni nikakvi ispravci vrijednosti u vezi s ovim pitanjem.

Problemi povezani s telekomunikacijskom regulativom i regulativom s područja zaštite tržišnog natjecanja

Kako je to Uprava iskazala u konsolidiranim financijskim izvješćima i privremenim skraćenim konsolidiranim financijskim izvješćima, odredbe o cijenama usluga sadržane u Okvirnim ugovorima zaključenim u prošlosti između Društva i pojedinih njegovih ključnih poslovnih korisnika postale su predmetom postupka ocjene njihove sukladnosti sa zakonima jer konkurencija tvrdi da se njima narušava tržišno natjecanje. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja provjerava sukladnost Okvirnih ugovora s odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u odgovoru na zahtjev VIPneta, dok Hrvatska agencija za telekomunikacije provjerava njihovu sukladnost s odredbama Zakona o telekomunikacijama u odgovoru na identične zahtjeve VIPneta odnosno Optima Telekomu.

Kršenje odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja moglo bi imati za posljedicu izricanje maksimalne kazne koja može iznositi do 10% godišnjih prihoda Društva za relevantnu godinu. Kršenje odredbi Zakona o telekomunikacijama može imati za posljedicu izricanje kazne u

iznosu od najmanje 1% do najviše 5% ukupnih godišnjih prihoda Društva za relevantnu godinu, te mogu biti nametnute druge sankcije propisane Zakonom o telekomunikacijama. Vidi „Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“. Za daljnju raspravu o postupcima ocjene sukladnosti u tijeku u vezi s Društvom i Okvirnim ugovorima, vidi „Poslovanje—Novija zbivanja—Problemi povezani s telekomunikacijskom regulativom i regulativom iz područja zaštite tržišnog natjecanja“.

Kazna od 1% prometa Grupe za relevantno razdoblje mogla bi iznositi otprilike 90 milijuna kuna, dok bi kazna od 1% prometa Društva iznosila otprilike 50 milijuna kuna.

Postupak pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja je dovršen i doneseno je rješenje da je u ovom slučaju Grupa (i Društvo i T-Mobile) zlouporabila svoj vladajući položaj. Kao posljedicu, u svojoj rješenju od 12. srpnja 2007., (protiv kojeg su Društvo i T-Mobile pokrenuli upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, kao što je opisano u „Poslovanje—Pravna pitanja i postupci, Upravni spor protiv rješenja AZTN-a radi zlouporabi vladajućeg položaja od 12. srpnja 2007.“). AZTN je naveo da će protiv Grupe pokrenuti postupak na prekršajnom sudu. Zaključci AZTN-a mogli bi značajno umanjiti izgleda Grupe da uspješno uvjeri mjerodavni prekršajni sud kako Okvirni ugovori ne predstavljaju nikakvo bitno kršenje mjerodavnih zakona i propisa i/ili zlouporabu vladajućeg tržišnog položaja. Pored toga, u vezi s ovim postupcima, HAT je izvijestio Grupu da je u svezi s postupkom ocjene sukladnosti Okvirnih ugovora s odredbama Zakona o telekomunikacijama u pogledu cijena taj predmet prijavio inspektoru telekomunikacija u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, s preporukom pokretanja prekršajnog postupka. Odluka inspektora telekomunikacija se očekuje. Jasnoća mjerodavnih zakona i propisa, nepostojanje ranijih sudskih odluka u sličnim predmetima, javni i politički profil Grupe u Hrvatskoj, te nepostojanje zabilježenih primjera razine sankcija koje bi mogle biti izrečene onemogućavaju Grupi da donese sud o tome kakve bi kazne mogle biti izrečene ako se argumenti Grupe pokažu neuspješnima. Takva neizvjesnost navela je Upravu da dodatno iskaže u bilješkama uz konsolidirana financijska izvješća i uz nerevidirana financijska izvješća za razdoblje zaključeno 30. lipnja 2007., a revizore Grupe da uvrste ovo pitanje u „određena istaknuta pitanja“ u okviru revizorskog pregleda i izvješća.

U ovom trenutku ne postoje nikakva rezerviranja u Financijskim izvješćima Grupe u vezi s ovim pitanjima.

Problemi povezani sa zakonima i propisima o zaštiti potrošača

Kako je to uprava iskazala u konsolidiranim financijskim izvješćima i privremenim skraćenim konsolidiranim financijskim izvješćima Društvo je trenutačno uključeno u sudski postupak zbog navodnih kršenja hrvatskog Zakona o zaštiti potrošača. Tužitelji su privatni korisnici Društva (kao i udruga za zaštitu potrošača) koji tvrde kako su mjesečna pretplata i obračunska jedinica od jedne minute u njihovim korisničkim ugovorima nepravedni i protivni Zakonu o zaštiti potrošača. Dana 12. travnja 2007. prvostupanjski Općinski sud u Zagrebu objavio je presudu protiv Društva i u korist tužitelja, a kojom nalaže Društvu da nadoknadi štetu tužiteljima, u sljedećim iznosima: 1.200 kuna svakom privatnom korisniku i 2.400 kuna udruzi „Potrošač“ oba iznosa uvećana za zakonske zatezne kamate. Pored toga, Društvu je naloženo plaćanje parničnih troškova u iznosu od 13.701,44 kuna. U svojoj presudi sud je također izjavio da su izmjene i dopune Ugovora o koncesiji Društva povezane sa strukturom cijena, uvjetima pretplate i obračunskom jedinicom od 1 minute djelomično ništavni.

Društvo je obaviješteno da je otprilike 42.000 potrošača potpisalo kolektivnu punomoć u ovom predmetu u 2003. godini, a također je moguće da Društvo bude suočeno i s tisućama dodatnih tužbi potrošača po sličnoj osnovi, iako pravni savjetnici Društva predviđaju da veći broj tih potrošača ne bi bili valjani tužitelji. Pravni savjetnici Društva procijenili su da bi najveća moguća izloženost prema potencijalnih 42.000 tužitelja mogla iznositi otprilike 150 milijuna kuna, uključujući kamatu. Izloženost bi mogla biti veća od toga ako se dodatan broj potrošača pridruži ovoj tužbi, ako se produlji razdoblje u odnosu na koje je moguće podnijeti tužbeni zahtjev, ili ako Društvo bude dužno platiti veći iznos kamate nego što se ovog trenutka predviđa. Društvo je u vrijeme tužbe imalo otprilike 1.350.000 korisnika.

Društvo se najodlučnije protivi valjanosti ove tužbe te namjerava iskoristiti svoje pravo na žalbu protiv presude. Štoviše, tarife je naknadno potvrdila i Hrvatska agencija za telekomunikacije u travnju 2007. godine bez dodatnog komentara.

U ovom trenutku ne postoje nikakva rezerviranja u Financijskim izvješćima Grupe u vezi s ovim pitanjima.

Potencijalna sredstva i obveze

Potencijalne obveze postoje u vezi s gore spomenutim istaknutim pitanjima, dodatnim poreznim obvezama koje bi mogle nastati iz budućih poreznih inspekcijskih nadzora te u vezi s pojedinim tražbinama koje Društvo smatra neutemeljenima. Društvo nije označilo pod određena istaknuta pitanja ili tražbine ono što smatra neutemeljenim. Kada je riječ o potencijalnim poreznim obvezama, Društvo je rezerviralo iznose koji su utvrđeni na temelju prethodnih inspekcijskih nadzora jer je uvjereno da bi Društvo moglo biti obvezno platiti takve iznose nadležnim poreznim vlastima kako bi podmirilo potencijalne obveze iz ove rasprave.

Sudski sporovi

Tijekom prethodnog dvanaestomjesečnog razdoblja, nijedan upravni, sudski ili arbitražni postupak (uključujući postupke koji su u tijeku ili je Društvo svjesno da bi mogli biti pokrenuti) nisu, u nedavnoj prošlosti, značajnije utjecali ili mogli utjecati na financijski položaj i profitabilnost Društva i/ili Grupe. U tijeku je nekoliko sudskih sporova protiv Društva (opisanih u poglavljima „Operativni i financijski pregled—Sudski sporovi” i „Poslovanje—Pravna pitanja i postupci”). Prema uvjerenju Uprave kako bi se ti sporovi trebali riješiti, ne očekuje se da će rješavanje tih sporova imati značajniji utjecaj na financijski položaj i profitabilnost Društva i/ili Grupe.

Postupak provjere Okvirnih ugovora

U skladu s ranijim opisom (vidi „Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani s telekomunikacijskom regulativom i regulativom iz područja zaštite tržišnog natjecanja” i „Čimbenici rizika—Na Grupi se primjenjuju stroga pravila o zaštiti tržišnog natjecanja, čije kršenje može imati za posljedicu teške sankcije, pa ako mjerodavni sud utvrdi da je Grupa prekršila Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i/ili Zakon o telekomunikacijama u svezi s Okvirnim ugovorima s ključnim korisnicima novčane kazne i druge sankcije mogle bi biti vrlo značajne”), Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Hrvatska agencija za telekomunikacije pokrenule su postupak provjere Okvirnih ugovora zaključenih s pojedinim ključnim poslovnim korisnicima.

Društvo i T-Mobile su podnijeli tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske protiv odluke Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 12. srpnja 2007. Tom je odlukom utvrđeno da su HT i T-Mobile zlorabovali svoj vladajući položaj sklapanjem Okvirnih ugovora o pružanju telekomunikacijskih usluga pod uvjetima kojima je sklapanje tih ugovora bilo uvjetovano prihvaćanjem dodatnih obveza koje, po svojoj prirodi ili običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora. Sklopljena su 23 takva Okvirna ugovora. Društvo i T-Mobile traže presudu Upravnog suda o činjenicama slučaja i presudu kojom će biti rečeno da nije bilo zlorabe vladajućeg položaja. Kao alternativu, tužitelji su tražili od Upravnog suda da poništi odluku Agencije i vrati slučaj Agenciji u skladu sa smjernicama koje je propisao Upravni sud.

Problemi povezani sa zakonima i propisima o zaštiti potrošača

U skladu s ranijim opisom (vidi „Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani sa zakonima i propisima o zaštiti potrošača” i „Čimbenici rizika—Grupa je trenutačno uključena u sudske postupke koje su pokrenuli 6 potrošača i jedna udruga potrošača zbog navodnog kršenja hrvatskog Zakona o zaštiti potrošača, koji, ako ovih 7 tužitelja budu imali uspjeha, mogu imati za posljedicu više tužbenih zahtjeva.”) Društvo je trenutačno uključeno u sudski postupak zbog navodnog kršenja hrvatskog Zakona o zaštiti potrošača.

Pored toga, kao što je opisano u poglavlju „Čimbenici rizika—Neke cijene Grupe su podložne odobrenju Hrvatske agencije za telekomunikacije što može ograničiti njenu fleksibilnost u cijenama i smanjiti neto dobit Grupe”, jedan od konkurenata Društva potaknuo je pokretanje upravnog postupka pred HAT-om tražeći da se usluga Društva Net Phone oznaci kao javna govorna usluga nepokretne telefonije.

Postupci protiv Društva u vezi s oporezivanjem

Kao što je opisano u poglavlju „Čimbenici rizika—Protiv Društva se vode porezni postupci koji mogu dovesti do značajnih financijskih obveza Društva”, pojedina porezna pitanja Društva bila su predmet provjere hrvatske Porezne uprave i drugih regulatornih tijela.

Postupak provjere obračunske jedinice

Dana 29. siječnja 2004. godine Državni inspektorat Republike Hrvatske započeo je istragu o provedbi pojedinih odredbi Zakona o zaštiti potrošača kojima je uređena metoda obračuna javnih govornih usluga. U to vrijeme Društvo se služilo isključivo obračunskom jedinicom od 60 sekundi za nacionalne pozive te obračunskom jedinicom od 15 sekundi za pozive iz nepokretne u pokretnu mrežu te međunarodne pozive. Državni inspektorat istražuje navode prema kojima bi obračunska jedinica trebala biti jedna sekunda umjesto obračuna na temelju vremenskog intervala koji Društvo trenutačno primjenjuje. U slučaju da Državni inspektorat utvrdi da Društvo mora obračunavati svoje usluge potrošačima na temelju jedinice od jedne sekunde, mogao bi donijeti odluku da je (i) Društvo dužno vratiti privatnim korisnicima preplaćeni iznos računajući od dana stupanja na snagu Zakona o zaštiti potrošača (rujan 2003.) do dana donošenja rješenja; i (ii) Društvu zabranjeno naplaćivati svoje usluge na temelju intervala od 60 ili 15 sekundi. U tom predmetu nema novih događanja od sredine 2004. godine. Međutim, novi podzakonski propis o telekomunikacijskim uslugama koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. obvezuje Društvo da ponudi najmanje jedan tarifni paket govornih usluga u nepokretnoj mreži koji se temelji na obračunskoj jedinici od jedne sekunde. To znatno smanjuje rizik, budući da ne zabranjuje pakete s obračunskim jedinicama dužim od jedne sekunde. Kada je propis stupio na snagu, Društvo je uvelo sustav koji se temelji na sekundi kao obračunskoj jedinici. Ipak, Društvo nije u mogućnosti procijeniti hoće li istraga Državnog inspektorata rezultirati materijalnom odgovornošću te stoga nije izvršeno nikakvo rezerviranje u financijskim izvješćima na dan 30. lipnja 2007.

Povrat priključne pristojbe

Prije osnutka Društva HPT je zaključivao ugovore s korisnicima i općinama na temelju kojih su korisnici i općine plaćali HPT-u priključnu pristojbu. Uvjeti tih ugovora razlikovali su se od regije do regije, ali u pojedinim ugovorima postoji odredba o povratu priključne pristojbe u slučaju isključenja usluge ili u slučaju nastanka drugoga ugovornog događaja. Nikakvo rezerviranje nije bilo izvršeno u Financijskim izvješćima u vezi s povratom priključne pristojbe.

Osim toga, u područjima Hrvatske koja su bila zahvaćena ratom nije izvjesno jesu li svi korisnici koji su platili priključnu pristojbu uistinu i bili priključeni. Dana 1. siječnja 1999. godine Društvo je preuzelo odgovornost za obveze po tim ugovorima u skladu s odredbama Zakona o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija. Slijedom toga Društvo bi moglo imati neevidentiranu obvezu za povrat priključnih pristojbi, iako razmjere takve izloženosti nije moguće pouzdano utvrditi. Uprava je mišljenja da stvarni iznosi moguće buduće obveze za koju nisu izvršena rezerviranja nisu od bitnog značaja u kontekstu financijskih izvješća Grupe. Sukladno tome, u financijskim izvješćima sa stanjem na dan 30. lipnja 2007. godine nisu iskazana nikakva rezerviranja.

Grupa nije formirala rezerviranja za gore navedene sudske predmete (osim za porezne postupke koji su u tijeku kao što je opisano u „Čimbenicima rizika—u tijeku su neriješeni porezni postupci protiv Društva koji mogu imati za posljedicu značajne financijske obveze za

Društvo, ali je formirala rezerviranja u procijenjenim iznosima za nekoliko drugih sudskih postupaka i tužbenih zahtjeva za koje je Grupa procijenila da će vjerojatno u budućnosti biti realizirani protiv Grupe.

Tržišni rizici

Grupa je izložena valutnom riziku zbog sredstava i obveza izraženih u devizama te zbog planiranih deviznih plaćanja i primitaka. Zbog toga promjene deviznog tečaja mogu imati utjecaja na Grupu. Grupa također odobrava uvjete kreditiranja svojim korisnicima te je izložena riziku neplaćanja. Značajniji rizici, kao i metode kojima se Grupa služi kako bi njima upravljala, opisani su u nastavku. Grupa se ne služi izvedenicama ni u cilju upravljanja rizikom, niti u spekulativne svrhe.

Rizik povezan s platežnom (ne)sposobnošću korisnika

Grupa je izložena riziku naplate zbog teškoća s naplatom potraživanja od novih korisnika. Za T-Mobile taj se rizik povećava kako se pretplatnici prebacuju s pre-paid na post-paid tarife, iako se očekuje da će taj problem biti sve važniji i za T-Com jer veleprodajni korisnici općenito sporije podmiruju svoje obveze nego privatni i poslovni korisnici.

Grupa nema značajniju koncentraciju rizika povezanog s platežnom (ne)sposobnošću jedne osobe ili skupine osoba sličnih svojstava. Na razini Grupe primjenjuju se postupci kojima je cilj osigurati na trajnoj osnovi da se posluje samo s kupcima koji su u prošlosti uredno podmirivali svoje obveze (osim u slučaju reguliranih usluga koje je Grupa obvezna pružati licenciranim operaterima) i da se ne prekorači prihvatljivi limit izloženosti riziku kreditne nesposobnosti korisnika.

Grupa ne jamči za obveze drugih osoba.

Maksimalna izloženost riziku kreditne nesposobnosti korisnika jednaka je knjigovodstvenom iznosu svakoga financijskog sredstva u bilanci Grupe. Slijedom toga, Grupa smatra da je njezina maksimalna izloženost jednaka iznosu potraživanja umanjenom za iznos rezerviranja za smanjenje vrijednosti koje je priznato datog dana sastavljanja bilance.

Osim toga, da bi pokrila svoju izloženost riziku kreditne nesposobnosti po novčanim depozitima u domaćim bankama Grupa je pribavila garancije raznih stranih banaka kao vlasnika partnerskih banaka Grupe u Hrvatskoj. Takve garancije imaju svrhu dati dodatnu sigurnost u slučaju da domaća banka ne podmiri svoje obveze.

Valutni rizik

Poslovna valuta Grupe je hrvatska kuna (HRK). Pojedina sredstva i obveze izraženi su u valutama koje se pretvaraju u kune prema važećem srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan sastavljanja bilance. Posljedične razlike priznaju se u računu dobiti i gubitka kao prihod ili rashod, ali nemaju nikakvog učinka na kratkoročne novčane tokove.

Znatan iznos sredstava na računima banaka denominiran je u stranoj valuti, najčešće u eurima, budući da se zaštita od rizika (hedging) provodi u skladu sa smjernicama riznice grupe Deutsche Telekom kako ih je odobrila Uprava. Zaštita od rizika za sve postojeće i planirane obveze izražene u stranim valutama ili vezane uz strane valute provodi se na razini Grupe. Grupa se štiti od valutnog rizika imovinom izraženom u stranim valutama.

Rizik likvidnosti

Politika je Grupe održavati dostatne razine novca i novčanih ekvivalenata kako bi u predvidivoj budućnosti mogla podmirivati svoje obveze. Svaki višak novca usmjerava se najčešće u ulaganja koja se sastoje od bankarskih depozita oročenih na rok dulji od tri mjeseca i u ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju.

Kamatni rizik

Iako nije značajan dužnik, Grupa ima pozajmica i s nepromjenjivom i s promjenjivom kamatnom stopom. Budući da nema nikakve mjere zaštite od rizika kada je riječ o tim pozajmicama, Grupa je izložena riziku budućih promjena kamatnih stopa. Menedžment pokušava smanjiti taj rizik na najmanju moguću mjeru oslanjajući se na svoj sud o tome vjeruje li da bi nepromjenjiva ili promjenjiva kamatna stopa bila povoljnija za Grupu s obzirom na očekivano razdoblje otplate do dospelja.

PROCJENA FER VRIJEDNOSTI

Fer vrijednost vrijednosnih papira uključenih u ulaganja u imovinu raspoloživu za prodaju procjenjuje se na temelju njihove tržišne cijene na dan sastavljanja bilance. Glavni financijski instrumenti Grupe koji nisu evidentirani po fer vrijednosti jesu potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugoročna potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze. Knjigovodstveni iznos novca i novčanih ekvivalenata te depozita u bankama približno je jednak njihovoj fer vrijednosti zahvaljujući kratkom roku dospelja tih financijskih instrumenata. Slično tome, knjigovodstvena vrijednost potraživanja i obveza, uključujući rezerviranja, evidentiranih po metodi povijesnog troška nabave, na koje se primjenjuju uobičajeni uvjeti trgovačkog kreditiranja, približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti.

ISPRAVAK FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Zbog promjena računovodstvenih politika Grupa je prepravila svoje račune za 2004., 2005. i 2006. godinu. Takav ispravak odražava promjene računovodstvenih politika u dijelu koji se odnosi na vrednovanje imovine, aktuarske dobitke i gubitke, priznavanje i reklasifikaciju prihoda od priključne pristojbe. Grupa je promijenila svoju metodu vrednovanja imovine, zamijenivši metodu revalorizacije imovine metodom troška nabave kako bi uskladila svoje računovodstvene politike s općom praksom drugih europskih telekomunikacijskih operatora. Ostale promjene računovodstvenih politika učinjene su radi usklađenja s izmjenama Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja. Individualna financijska izvješća društava Grupe nisu mijenjana.

Svi financijski podaci za Grupu prikazani u ovome prospektu iskazani su na temelju takvog ispravka.

Sljedeća tablica prikazuje utjecaj ispravaka financijskih izvješća:

	Izmijenjena konsolidirana financijska izvješća			Konsolidirana financijska izvješća			Razlika		
	2006.	2005.	2004.	2006.	2005.	2004.	2006.	2005.	2004.
Račun dobiti i gubitka (milijuni kuna)									
Prihodi od osnovne djelatnosti	8.636	8.613	8.080	8.636	8.613	8.134	0	0	(54)
Amortizacija									
dugotrajne imovine . .	(1.402)	(1.235)	(1.104)	(1.597)	(1.459)	(1.354)	195	224	250
Dobit prije poreza	2.787	2.645	2.602	2.592	2.421	2.406	195	224	196
Porez na dobit	(573)	(545)	(521)	(534)	(500)	(482)	(39)	(45)	(39)
Neto dobit	2.214	2.100	2.081	2.058	1.921	1.924	156	179	157
Bilanca stanja									
Nekretnine, postrojenja i oprema	6.244	6.277	6.374	7.728	7.956	8.277	(1.484)	(1.679)	(1.903)
Odgođeno porezno sredstvo	91	105	102	91	105	65	0	0	37
Ukupna aktiva	15.458	13.860	15.373	16.942	15.539	17.239	(1.484)	(1.679)	(1.866)
Ukupni kapital i rezerve	12.731	11.344	11.099	13.918	12.687	12.768	(1.187)	(1.343)	(1.669)
Dionički kapital	8.189	8.189	8.189	8.189	8.189	8.189	0	0	0
Zakonske rezerve	403	316	230	531	394	265	(128)	(78)	(35)
Revalorizacijske rezerve	0	0	0	1.187	1.343	1.522	(1.187)	(1.343)	(1.522)
Rezerve iz tržišne vrijednosti	12	21	19	12	21	19	0	0	0
Zadržani dobitak	4.127	2.818	2.661	3.999	2.740	2.773	128	78	(112)
Dugoročne obveze	472	478	442	769	814	639	(297)	(336)	(197)
Obveze prema zaposlenicima	199	193	151	199	193	131	0	0	20
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja . .	152	146	164	152	146	0	0	0	164
Odgođena porezna obveza	0	0	0	297	336	381	(297)	(336)	(381)

Najvažnije računovodstvene politike

Sažetak važnijih računovodstvenih politika Grupe čini sastavni dio Bilješki uz Financijska izvješća. U primjeni mnogih od njih presudna je potreba da Menedžment donese procjene i sudove kako je propisano Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja koji imaju utjecaja na iskazane iznose prihoda, rashoda, imovine i obveza, kao i na evidentiranje potencijalne imovine i obveza na dan sastavljanja bilance. Pitanja opisana u nastavku smatraju se najvažnijim za razumijevanje procjena, sudova i tvrdnji koje su uključene u pripremu Konsolidiranih financijskih izvješća.

Računovodstvena osnova

Društvo vodi svoje računovodstvene evidencije u hrvatskim kunama (HRK) i u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI) koje je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde, kako su bili na snazi 30. lipnja 2007., i na način propisan hrvatskim Zakonom o računovodstvu (Narodne novine br. 146/05) te u skladu s računovodstvenim načelima i praksama koje primjenjuju poduzeća u Hrvatskoj.

Osnova za pripremu izvješća

Konsolidirana financijska izvješća pripremljena su po metodi povijesnog troška, izuzimajući ulaganja radi trgovanja i raspoloživa za prodaju koja se evidentiraju prema fer vrijednosti, kako je to opisano u računovodstvenim politikama u nastavku.

Osnova konsolidacije

Konsolidirana financijska izvješća Grupe uključuju Društvo i njegova ovisna društva u stopostotnom vlasništvu, T-Mobile, Iskon i KDS i Iskonova ovisna društva—CA Internet d.o.o., Regica.net d.o.o. (u stopostotnom vlasništvu) i E-tours (75% vlasničkog udjela). Isključuju se sve transakcije i salda unutar Grupe.

Najvažnije računovodstvene prosudbe i procjene

Priprema financijskih izvješća zahtijevala je od Menedžmenta da donese određene procjene i pretpostavke koje imaju utjecaja na knjigovodstvene iznose imovine i obveza Grupe te na iskazivanje potencijalne imovine i obveza Društva na dan sastavljanja bilance, kao i na prihode i rashode za razdoblje zaključeno toga dana.

Procjene se koriste, iako ne isključivo u tim slučajevima, na razdoblje amortizacije i ostatak vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme te na nematerijalnu imovinu, procjene smanjenja vrijednosti, vrijednosna usklađenja zaliha i sumnjivih potraživanja te rezerviranja za obveze za naknade zaposlenicima te sudske sporove. Budući događaji i njihovi učinci ne mogu se utvrditi sa sigurnošću. Upravo zbog toga potrebna je razboritost prilikom donošenja računovodstvenih procjena, a one napravljene u vrijeme pripreme financijskih izvješća mijenjat će se u skladu s novim događajima, novostečenim iskustvom, dodatnim informacijama te promjenama u poslovnom okruženju Grupe i Društva. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena.

Dobrovoljne promjene računovodstvenih politika

Grupa je u 2007. godini promijenila metodu evidentiranja nekretnina, postrojenja i opreme: budući da uvjerljiva većina javnih europskih telekomunikacijskih društava iskazuje nekretnine, postrojenja i opremu na temelju troška nabave, Grupa je u 2007. godini, u očekivanju Ponude, odlučila prijeći s metode revalorizacije na metodu troška umanjenog za kumulativni iznos amortizacije za nekretnine, postrojenja i opremu, kako bi njezino izvješćivanje bilo dosljedno praksi cjelokupne industrije. Vrijednosti prethodnih godina ispravljene su za razdoblje od 2004. do 2006. godine.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina isprva se mjeri po trošku nabave. Nematerijalna imovina priznaje se u slučaju da će buduće ekonomske koristi koje su pripisive toj imovini ući u društvo te da se trošak nabave imovine može pouzdano izmjeriti. Nakon početnog evidentiranja nematerijalna imovina mjeri se po trošku nabave umanjenom za kumulativni iznos amortizacije te eventualni kumulativni iznos gubitaka zbog smanjenja vrijednosti. Nematerijalna imovina amortizira se linearno kroz njezin procijenjeni korisni životni vijek. Ne postoji nematerijalna imovina čiji se korisni životni vijek može procijeniti na neodređeno razdoblje. Metoda amortizacije revidira se jednom godišnje na kraju financijske godine.

Nematerijalna sredstva imaju korisni životni vijek kako slijedi:

koncesija za UMTS	20 godina
patenti i koncesije	5-10 godina
softver i ostala imovina	5 godina

Nekretnine, postrojenja i oprema

Svaka stavka nekretnina, postrojenja i opreme koja ispunjava uvjete da bude priznata kao imovina mjeri se po trošku nabave. Trošak nabave neke nekretnine, postrojenja ili opreme sastoji se od kupovne cijene, uključujući carinu i nepovratni iznos poreza na promet nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata, te svih troškova koji se mogu izravno pripisati privođenju tog sredstva njegovoj funkciji i njegovom dovođenju na lokaciju predviđenu za njegovu namjeravanu uporabu.

Uz troškove koji se mogu izravno pripisati, troškovi interno izgrađene imovine uključuju proporcionalne neizravne materijalne troškove i troškove rada, kao i administrativne troškove povezane s proizvodnjom ili pružanjem usluga.

Nakon što je priznata kao imovina, nekretnina, postrojenje ili oprema evidentira se po trošku nabave umanjenom za kumulativni iznos amortizacije te bilo koje naknadne kumulativne gubitke od smanjenja vrijednosti.

Svaka stavka nekretnina, postrojenja ili opreme čiji trošak nabave čini znatan dio ukupnog troška nabave predmetne stavke amortizira se zasebno.

Amortizacija se obračunava po linearnoj metodi.

Korisni životni vijek novonabavljene imovine iznosi kako slijedi:

Zgrade	10-50 godina
Telekomunikacijsko postrojenje i strojevi	
Kabeli	10-18 godina
Kabelske cijevi i kanali	30 godina
Drugo	2-18 godina
Oprema, vozila, IT i uredska oprema	4-30 godina

Zemljište se ne amortizira.

Korisni životni vijek, metoda amortizacije i ostatak vrijednosti predmet su revizije na kraju svake financijske godine i, u slučaju da se očekivanja razlikuju od ranijih procjena, promjena ili promjene se evidentiraju kao promjena u računovodstvenoj procjeni.

Imovina u pripremi predstavlja postrojenja i nekretnine u izgradnji te se evidentira po trošku nabave.

Imovina se počinje amortizirati kada postane raspoloživa za uporabu.

Obveze za zaposleničke naknade

Grupa isplaćuje ostale dugoročne naknade zaposlenicima. Te naknade uključuju mirovinu, jubilarnu nagradu (staž) te obiteljsku penziju i utvrđuju se primjenom metode predvidive obveze poslodavca po zaposleniku. Prema metodi predvidive obveze poslodavca po zaposleniku svako razdoblje staža znači dodatno povećanje obveze poslodavca za utvrđenu naknadu zaposlenicima i mjeri svaku obvezu posebno kako bi se utvrdio krajnji iznos obveze.

Troškovi minulog staža priznaju se linearno kroz prosječno razdoblje sve dok izmijenjene naknade ne postanu stečeno pravo. Dobici i gubici od smanjenja ili podmirenja obveze za mirovine mjeri se po sadašnjoj vrijednosti procijenjenoga budućeg tijeka novca izračunatog po diskontnoj stopi koja je slična kamatnoj stopi za državne obveznice, gdje su valuta i uvjeti državnih obveznica dosljedni s valutom i procijenjenim uvjetima utvrđene obveze za naknade. U 2006. godini Grupa je promijenila svoju računovodstvenu politiku u odnosu na aktuarske dobitke i gubitke i oni se priznaju izravno u vlasničkoj glavnici.

Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje kada je vjerojatno da će ekonomske koristi povezane s transakcijom ući u društvo te kada iznos prihoda može biti pouzdano izmjeren. Prihodi od prodaje svih usluga priznaju se nakon smanjenja za PDV i popuste odobrene u trenutku pružanja usluge.

Prihodi od nepokretne telefonije uključuju prihode od aktivacije, mjesečne pretplate, poziva pretplatnika u nepokretnoj mreži te prihode od dodatnih usluga u nepokretnoj telefoniji. Prihodi od aktivacije (prikjučna pristojba) priznaju se linearno kroz buduća razdoblja ovisno o prosječnom korisnom životnom vijeku pojedinačnoga korisničkog priključka.

Prihodi od veleprodajnih usluga sastoje se od prihoda od usluga međusobnog povezivanja domaćih i međunarodnih operatora.

Prihodi od pokretne telefonije uključuju prihode od naknada za aktivaciju, mjesečne naknade, naknade za post-paid usluge, naknade za pre-paid usluge u pokretnoj mreži, naknade za usluge pretplatnicima međunarodnih pokretnih operatora u roamingu na mrežu T-Mobile-a, prodaju mobilnih telefona te prihode od međusobnog povezivanja pokretnih mreža na nacionalnom tržištu.

Prihodi od mjesečnih pristojbi, neiskorištenih tarifnih paketa i pre-paid bonova priznaju se u računovodstvenom razdoblju u kojem su stečeni u skladu s načelom realizacije. Do realizacije se knjiže kao odgođeni prihodi.

Prihodi od paketa koji čine više usluga ili proizvoda u pokretnim komunikacijama (ponude paketa proizvoda) priznaju se u skladu s pravilom EITF 00-21 američkih Opće prihvaćenih računovodstvenih načela, koje je specifično za ovaj sektor, kako to dopuštaju MSFI. Prihodi od prodaje paketa proizvoda ili usluga dijele se u odvojene računovodstvene jedinice. Prihodi se dijele na zasebne računovodstvene jedinice razmjerno njihovoj relativnoj fer vrijednosti.

Dio prihoda koji se odnosi na prodani element paketa a koji se ne smatra zasebnom računovodstvenom jedinicom pripaja se iznosu koji se odnosi na drugi odgovarajući neprodani u okviru paketa kombinira se s iznosom koji je moguće alocirati drugoj element paketa. Zatim se na te pripojene elemente paketa odgovarajuće primjenjuje načelo priznavanja prihoda kao da je riječ o jednoj računovodstvenoj jedinici. Iznos prihoda pripisan prodanom elementu paketa ograničen je iznosom koji ne ovisi o prodaji dodatnih elemenata ili o ispunjavanju drugih definiranih uvjeta (neovisnim iznosom).

Prihodi od internetskih i podatkovnih usluga uključuju prihode od zakupa vodova, usluga Frame Relay-a, X.25-a, ATM-a, VPN-a, prihode od internetske pretplate, ADSL prometa, pristupa nepokretnoj mreži, web hostinga i VPN-a te prihode od internetskog prometa prema T-Comovom pozivnom broju.

Prihodi od dividende priznaju se u trenutku kada Grupa stekne pravo primiti isplatu dividende.

Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju u trenutku, i jedino tada, kada Društvo ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) koja je posljedica prošlog događaja i kada je vjerojatno da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi te kada se iznos obveze može pouzdano procijeniti. Rezerviranja se revaloriziraju sa svakim danom sastavljanja kako bi se eventualnim ispravkom njihove vrijednosti iskazalo sadašnju najbolju moguću procjenu njegove vrijednosti.

U slučaju kada je učinak vremenske vrijednosti novca bitan, iznos rezerviranja je sadašnja vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze. U slučaju diskontiranja, povećanje rezerviranja zbog protoka vremena priznaje se na teret rashoda za kamate.

Rezerviranja za otpremnine priznaju se u trenutku kada se Društvo obveže raskinuti ugovor o radu, odnosno kada Društvo ima razrađeni službeni plan raskida ugovora za čije povlačenje ne postoji realna mogućnost. Rezerviranja za otpremnine izračunavaju se na temelju iznosa koji su isplaćeni ili za koje se očekuje da će biti isplaćeni u sličnim programima sporazumnog raskida ugovora o radu.

Potencijalna sredstva i obveze

Potencijalne obveze se ne priznaju u financijskim izvješćima. One se iskazuju osim ako je vjerojatnost odljeva ekonomskih koristi koje su u njima utjelovljene vrlo mala.

Potencijalna imovina ne priznaje se u financijskim izvješćima, ali se iskazuje kada je priljev ekonomskih koristi vjerojatan.

Hrvatsko telekomunikacijsko tržište

Pregled

Grupa trenutačno posluje na potpuno liberaliziranom telekomunikacijskom tržištu.

Hrvatsko tržište usluga nepokretne telefonije postalo je u potpunosti konkurentno početkom 2005., a do lipnja 2005. postojala su samo dva mobilna operatora s dozvolom na hrvatskom tržištu pokretne telefonije (jedan od njih bila je Grupa). Natjecanje između ta dva mobilna operatora temeljila se na uslugama, a ne na cijeni. Od 1998. do 2005. strategija Grupe na tržištu nepokretne telefonije bila je usredotočena na izgradnju mreže, unaprjeđivanje infrastrukture za podršku korisnicima, razvijanje portfelja proizvoda orijentiranih korisnicima i provedbu niza programa restrukturiranja, dok se na tržištu pokretne telefonije strategija Grupe usmjerila na izgradnju izvrsnosti u korisničkim uslugama kroz lansiranje vlastite mreže, naglasak na pokrivenost i kvaliteti usluge te početak korištenja mreže 3G.

Sljedeći datumi bili su ključni u procesu liberalizacije:

- 1. lipnja 2005.—ostvaren prvi poziv s uslugom predodabira operatora (CPS);
- listopad 2005.—treći mobilni operator, Tele2, ulazi na tržište;
- rujan 2006.—izdvojena prva lokalna petlja; i
- listopad 2006.—uvedena prenosivost broja na tržište pokretne telefonije.

Liberalizirani regulatorni okvir od 2005. omogućio je novim operatorima da posluju u svim područjima telekomunikacija. Liberalizacija se u Hrvatskoj dogodila vrlo brzo: tijekom razdoblja od četiri godine u usporedbi s većinom zemalja članica EU-a, kojima je trebalo mnogo više vremena da svoje telekomunikacijske industrije usklade s liberaliziranim tržišnim okruženjem. Brza regulacija nepokretne mreže povećala je pritisak na interne procese i resurse Grupe zbog velikih regulatornih zahtjeva nametnutih Grupi u nekoliko područja (maloprodaje i veleprodaje) i činjenice da Regulator želi postići bržu raspodjelu tržišnih udjela.

Novi operatori počeli su ulaziti u segment nepokretne telefonije 2005. godine. Prije nego što su 2006. izdvojene prve lokalne petlje Grupa je sklopila ugovore o pristupu s nekoliko operatora (uključujući Optima Telekom, Portus, Metronet, Amis i Primatel). Kao rezultat toga 2006. je došlo do porasta konkurentnosti i općenito pada cijena. Broj aktivnih operatora (uz Društvo i Iskon) na tržištu nepokretne telefonije povećao se sa 2 na 7 do kraja 2006. Novi su operatori vrlo brzo uveli nove proizvode, u nekim slučajevima izgradili vlastite mreže (omogućavajući tako izravan priključak preko vlastitih vodova i kapacitet za prodaju veleprodajnih telekomunikacijskih usluga), te se uključili u cjenovno natjecanje. Na tržištu pokretne telefonije konkurentna situacija se zaoštrila kada se Tele2 pozicionirao na tržištu, što se naročito odražavalo u uvođenju novih, jeftinijih tarifa.

Nepokretna telefonija

Osam je operatora (pored Društva i Iskona) trenutačno aktivno u segmentu nepokretne telefonije hrvatskog tržišta telekomunikacija. Od njih osam, sedam novih operatora započelo je sa svojim aktivnostima u nepokretnoj telefoniji 2006., a jedan u prvoj polovici 2007. godine. Deset drugih operatora ima dozvole ali nisu još počeli s pružanjem telefonskih usluga.

Kao posljedica liberalizacije tržišta i povećane konkurencije u 2006. godini, tržišni udio Grupe prema prihodima u nepokretnoj telefoniji pao je sa 98,6% na 91%. Prihodi za cjelokupno tržište od tradicionalnih govornih usluga smanjili su se zbog kombinacije nižih cijena i smanjenja količine govornog prometa (što se u prvom redu može pripisati trendu zamjene nepokretnih linija pokretnima i povećanim korištenjem VoIP usluga).

Pokretna telefonija

Hrvatska trenutačno ima tri mobilna operatora: T-Mobile, VIPnet i Tele2. Na tržištu trenutačno nema pokretnih virtualnih mrežnih operatora (MVNO-a), iako su lokalni mediji izvijestili da se jedna tvrtka sprema ući na tržište. Stopa penetracije pokretne telefonije na dan 31. prosinca 2006. bila je 100,4% (izvor: Teleseeq by InfoCom). Oko 77% hrvatskih pretplatnika pokretne telefonije na taj datum bili su pre-paid, a oko 23% post-paid.

T-Mobile je zadržao svoj položaj vodećeg mobilnog operatora u 2006. Njegov tržišni udio prema prihodima iznosio je 49,4% u usporedbi s 51,3% 2005. godine.

Cjenovno natjecanje u pokretnoj telefoniji postalo je vrlo žestoko 2006. godine nakon što je Tele2 zauzeo svoj položaj na tržištu usredotočavanjem na pružanje osnovnih usluga u niskom cjenovnom razredu, a VIPnet pokrenuo svoju uslugu jeftine pokretne telefonije preko alternativnog branda Tomato. Međutim, povećana penetracija i sve veći broj minuta korištenja neutralizirali su pad cijena što je rezultiralo općenitim rastom tržišta.

T-Mobile je nedavno pokrenuo uslugu „web’n’walk“, koja u značajnoj mjeri pojednostavljuje pristup Internetu preko mobilnih uređaja. U 2007. su i T-Mobile i VIPnet, dva vodeća operatora, promovirala svoja HSDPA mobilna širokopojasna rješenja.

Internet

Na dan 31. prosinca 2006. u Hrvatskoj je postojao 41 ovlaštenih davatelja internetskih usluga. Međutim, Grupa procjenjuje da je samo njih 16 (pored Društva i Iskona) bilo aktivno toga datuma. Grupa ima vodeći položaj među davateljima internetskih usluga s tržišnim udjelom prema prihodima od oko 64% u 2006.

Godine 2005. i 2006. obilježio je značajan rast prihoda na tržištu internetskih usluga u Hrvatskoj mjereno prihodima, koji su rasli po stopi od 24,4% u 2005. te po stopi od 33,3% u 2006. Tržište je svjedočilo i postepenom prijelazu sa „dial-up“ (modemskih) na širokopojasne priključke. Cjelokupna penetracija interneta, međutim, još uvijek je niska u usporedbi s razinama u Zapadnoj Europi.

U posljednjih 12 mjeseci Grupa je značajno povećala broj širokopojasnih priključaka i pokrenula je interaktivnu uslugu IPTV-a. Konkurenti Grupe također su intenzivirali svoje aktivnosti u ovom području tijekom istog tog razdoblja. Neki su operatori počeli graditi vlastitu širokopojasnu mrežu za poslovne korisnike i uveli ADSL usluge za privatne korisnike preko vlastite mreže. To im je omogućilo da ponude, u ograničenim područjima, t.zv. uslugu triple play, koja kombinira govornu telefoniju, pristup internetu i TV preko jedne telefonske linije ili optičkog kabela. Pored toga, došlo je i do brzog rasta usluga temeljenih na IP protokolu korištenjem širokopojasne tehnologije, naročito u segmentu malih i srednjih poduzeća.

Podatkovne usluge

U 2006. godini Grupa je imala tržišni udio prema prihodima na hrvatskom tržištu podatkovnih usluga od 80%. Tri najveća konkurenta Grupe u podatkovnim uslugama (Optima, Metronet i Vodatel) nastavila su razvijati vlastite mreže optičkih kabela, usmjeravajući se uglavnom na korisnike u poslovnom i javnom segmentu agresivnom cjenovnom politikom.

Nove usluge temeljene na IP protokolu (kao što je Metro Ethernet) počele su zamjenjivati tradicionalne podatkovne usluge. Do 2010. očekuje se da će se gotovo svi hrvatski poslovni korisnici prebaciti sa tradicionalnih podatkovnih usluga na usluge temeljene na IP protokolu.

Veleprodaja

Liberalizacija telekomunikacijskog tržišta u Hrvatskoj imala je značajan utjecaj na veleprodajne usluge koje Grupa nudi u međunarodnom i domaćem tržištu. Obveza omogućavanja potpunog izdvajanja lokalne petlje na snazi je od 2005.

Zasada su dva glavna igrača na hrvatskom tržištu veleprodajnih usluga Grupa i VIPnet, premda postoji još mnogo drugih konkurenata koji su aktivni na tržištu.

U 2006. godini Grupa je imala tržišni udio prema prihodima od 81% na hrvatskom tržištu veleprodajnih usluga. Tijekom 2006. nekoliko je novih operatora počelo pružati usluge u veleprodajnom segmentu preko žičnih i bežičnih mreža. Određeni broj tih operatora počeo je graditi vlastite mreže (prvenstveno optičkih kabela), koji uglavnom pokrivaju središta gradova u Hrvatskoj.

ZEMLJOPISNI I DEMOGRAFSKI PODACI O HRVATSKOJ

Hrvatska ima kopnenu površinu od 56.538 km² i dijeli granice sa Slovenijom, Mađarskom, Srbijom, Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom. Hrvatska ima 4,44 milijuna stanovnika i ne očekuje se povećanje te brojke tijekom 2007. Gustoća naseljenosti u Hrvatskoj je 79 stanovnika na km², u usporedbi sa 154 stanovnika na km² za zemlje EU-15, pri čemu 36% hrvatskog stanovništva živi u najvećih 10 gradova u zemlji (izvor: Hrvatska narodna banka, Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku i CIA World Factbook).

Tržište za telekomunikacijske usluge u Hrvatskoj obuhvaća domaće stanovništvo od 4,44 milijuna (ili 1,48 milijuna kućanstava) te turiste koji posjećuju zemlju. Broj turista koji su posjetili Hrvatsku 2006. godine iznosio je 10,38 milijuna, s prosječnim boravkom od 5,1 noć. Pored toga postoji oko 92.680 tvrtki u Hrvatskoj koje mogu biti podijeljene na sljedeći način: (i) 2.764 vrlo velikih i velikih poduzeća (prihodi iznad 40 milijuna kuna); (ii) 17.631 poduzeća srednje veličine (prihodi iznad 4 milijuna kuna); (iii) 17.599 malih poduzeća (prihodi iznad 1 milijun kuna); i (iv) 54.686 vrlo malih poduzeća ili poduzeća s jednim vlasnikom (prihodi ispod 1 milijun kuna) (izvori: Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka i Zavod za poslovna istraživanja—Poslovna Hrvatska 2006).

Rast hrvatskog telekomunikacijskog tržišta

Tablica u nastavku prikazuje raščlambu cjelokupnog hrvatskog tržišta telekomunikacija uključujući predviđeni rast do 2009.

Dosadašnji i predviđeni rast hrvatskog tržišta telekomunikacija (u milijunima kuna) ⁽¹⁾	Predviđeni do 2009.	Predviđeni do 2008.	Predviđeni do 2007.	2006.	2005.	2004.	CAGR 2006.-2009.
Nepokretna telefonija	3.440	3.537	3.688	3.908	4.023	4.121	-4.2%
Podatkovne usluge ⁽²⁾	210	228	245	263	277	257	-7.2%
Internet ⁽³⁾	1.501	1.220	987	769	577	464	24.9%
Veleprodajne usluge ⁽⁴⁾	1.067	966	890	824	743	680	9.0%
Pokretna telefonija ⁽⁴⁾	8.764	8.411	7.973	7.507	6.691	5.722	5.3%
Ukupno	14.982	14.362	13.783	13.271	12.311	11.244	4.1%

(Izvor: Teleseeq by InfoCom)

(1) Konsolidirani prihodi od prodaje (izuzimajući prihode unutar grupe). Izuzimajući tržište kabela televizije

(2) Uključujući tradicionalne podatkovne usluge i Metro Ethernet

(3) Uključujući IP VPN

(4) Prihodi od veleprodajnih usluga u pokretnoj telefoniji uključeni su u Pokretnu telefoniju a ne u Veleprodajne usluge

Kao što tablica naznačuje, očekuje se da će hrvatsko telekomunikacijsko tržište rasti 4,1% godišnje do 2009.

Tijekom razdoblja od 2004. do 2006. hrvatsko telekomunikacijsko tržište raslo je oko 8,6% godišnje.

U sljedećoj tablici navedene su pojedinosti izdataka za telekomunikacije za Hrvatsku i zemlje EU-15 za prikazano razdoblje:

Godišnja potrošnja na telekomunikacijske usluge po stanovniku u Hrvatskoj i zemljama EU-15	Dvanaest mjeseci zaključenih dana/na dan 31. prosinca			
	2006.	2005.	2004.	2003.
Godišnja potrošnja na telekomunikacijske usluge po stanovniku u Hrvatskoj (€)	422	396	374	315
Godišnja potrošnja na telekomunikacijske usluge po stanovniku u zemljama EU-15 (prosjeak) (€)	686	673	655	636

(Izvori: HAT, Teleseeq by InfoCom i Hrvatska narodna banka)

Gornja tablica prikazuje da je prosječna potrošnja po stanovniku na komunikacijske usluge u Hrvatskoj 2006. godine iznosila 422 eura godišnje (396 eura u 2005.; 374 eura u 2004.) (izvori: HAT za procjenu ukupnih prihoda od telekomunikacijskih usluga, te Hrvatska narodna banka za podatke o ukupnom stanovništvu i deviznom tečaju), u usporedbi sa 686 eura godišnje u zemljama EU-15 u 2006. (673 eura u 2005.; 655 eura u 2004.) (izvor: Teleseeq by InfoCom). Te brojke upućuju na zaključak da još uvijek postoji potencijal za rast hrvatskog tržišta telekomunikacija tijekom sljedećih nekoliko godina ako se želi postići izjednačavanje s prosječnom potrošnjom po stanovniku u zemljama EU-15.

Kao što je vidljivo iz gornje tablice, raskorak između godišnje potrošnje na telekomunikacijske usluge po stanovniku između zemalja EU-15 i Hrvatske smanjuje se (raskorak je 2003. godine iznosio 321 euro i smanjio se na 264 eura 2006. godine), što bi zajedno s očekivanim kontinuiranim rastom BDP-a i prednostima budućeg ulaska u EU trebalo dovesti do povećanog standarda života, većih plaća (prosječna hrvatska bruto plaća 2005. godine iznosila je 844 eura, u usporedbi s 2.858 eura u zemljama EU-15) i povećanu potrošnju IT usluga, telekomunikacijskih usluga, usluga medija i zabave od strane potrošača (izvori: Teleseeq by InfoCom, Eurostat, HAT, Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka).

POLOŽAJ GRUPE NA HRVATSKOM TELEKOMUNIKACIJSKOM TRŽIŠTU

Sljedeća tablica prikazuje položaj Grupe na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u odnosu na prihode i tržišni udio za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.⁽¹⁾ godine.

Prihodi hrvatskog tržišta telekomunikacija 2007.	Prihodi tržišta (u milijunima kuna)	% ukupnih prihoda tržišta	Udio Grupe u prihodima tržišta
Nepokretna telefonija	1.814	27%	90%
Podatkovne usluge ⁽⁴⁾	127	2%	78%
Internet ⁽³⁾	458	7%	69% ⁽²⁾
Veleprodajne usluge ⁽⁵⁾	458	7%	79%
Pokretna telefonija ⁽⁵⁾	3.729	57%	49%
Ukupno	6.586	100%	—

(Izvor: Teleseeq by InfoCom za prihode tržišta; tržišni udjeli na temelju ukupnih konsolidiranih prihoda od prodaje po grupama usluga iz Teleseeq by InfoCom i konsolidiranih prihoda Društva)

(1) Hrvatsko telekomunikacijsko tržište i tržišni udio T-HT Grupe pripremljeni na temelju konsolidiranih prihoda po grupama usluga

(2) Prihodi tržišta uključuju CARNet (Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu)

(3) Uključujući IP VPN

(4) Uključujući Metro Ethernet

(5) Prihodi od veleprodajnih usluga u pokretnoj telefoniji uključeni su u Pokretnu telefoniju a ne u Veleprodajne usluge

Sljedeća tablica prikazuje položaj Grupe na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u odnosu na prihode i tržišni udio do dana 31. prosinca 2006.⁽¹⁾ godine.

Prihodi hrvatskog tržišta telekomunikacija 2006.	Prihodi tržišta (u milijunima kuna)	% ukupnih prihoda tržišta	Udio Grupe u prihodima tržišta
Nepokretna telefonija	3.908	29%	91%
Podatkovne usluge ⁽⁴⁾	263	2%	80%
Internet ⁽³⁾	769	6%	64% ⁽²⁾
Veleprodajne usluge ⁽⁵⁾	824	6%	81%
Pokretna telefonija ⁽⁵⁾	7.507	57%	49%
Ukupno	13.271	100%	—

(Izvor: Teleseeq by InfoCom za prihode tržišta; tržišni udjeli na temelju ukupnih konsolidiranih prihoda od prodaje po grupama usluga iz Teleseeq by InfoCom i konsolidiranih prihoda Društva)

(1) Hrvatsko telekomunikacijsko tržište i tržišni udio T-HT Grupe pripremljeni na temelju konsolidiranih prihoda po grupama usluga

(2) Prihodi tržišta uključuju CARNet (Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu); Iskon uključen u 2006. za razdoblje od lipnja do prosinca

(3) Uključujući IP VPN

(4) Uključujući Metro Ethernet

(5) Prihodi od veleprodajnih usluga u pokretnoj telefoniji uključeni su u Pokretnu telefoniju a ne u Veleprodajne usluge

OPĆI GOSPODARSKI TRENDVI U HRVATSKOJ

Tijekom razdoblja od 2001. do 2006. godišnji rast BDP-a u Hrvatskoj iznosio je više od 4%. U 2006. godini hrvatski BDP povećao se za 4,8% (izvor: Hrvatska narodna banka) u usporedbi s prosjekom za zemlje EU-15 od 2,8% (izvor: Eurostat).

U sljedećoj tablici navedeni su određeni socioekonomski podaci za Hrvatsku, kao i za Poljsku, Mađarsku, Češku, Slovačku, te prosjek za zemlje EU-15 radi usporedbe:

	Sve brojke za 2006. ili na dan 31. prosinca 2006.					
	Hrvatska	Poljska	Mađarska	Češka	Slovačka	EU-15
Stanovništvo (u milijunima)	4,4	38,1	10,0	10,3	5,4	390,1*
Kućanstva (u milijunima)	1,5	14,7	3,7	3,9	2,1	164,7*
BDP po stanovniku (€)	7.706	7.182	8.922	10.630	8.148	31.191
Rast BDP-a (2006. u usporedbi sa 2005.)	4,8%	6,3%	3,9%	6,1%	8,3%	2,8%
Stopa inflacije	3,2%	1,0%	3,9%	2,0%	4,3%	2,3%
Stopa nezaposlenosti	11,8%	14,9%	7,5%	7,7%	9,4%	7,4%
Ukupni prihodi od telekomunikacijskih usluga (u milijunima eura)	1.874	7.034	3.075	3.532	1.282	247.186*
Ukupni prihodi od telekomunikacijskih usluga po stanovniku (€)	422	185	306	344	238	686

* Ukupno ne prosječno

(Izvori: Hrvatska narodna banka i Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za makroekonomske podatke za Hrvatsku; HAT za podatke o hrvatskim prihodima od telekomunikacija; Teleseeq by InfoCom za podatke o stanovništvu, kućanstvima i prihodima od telekomunikacija za sve države osim Hrvatske; Business Monitor International Limited za sve ostale makroekonomske podatke o Slovačkoj, Mađarskoj, Češkoj i Poljskoj; Eurostat za sve ostale makroekonomske podatke o zemljama EU-15, BNP po glavi stanovnika za zemlje EU-15 pripremljen je na temelju prosječnog BNP-a po glavi stanovnika u zemljama EU-15 za 2005. godinu Teleseeq by InfoCom i Eurostatovog prosječnog rasta BNP-a iz 2006. u zemljama EU-15.)

U sljedećoj tablici navedeni su gospodarski pokazatelji za Hrvatsku i zemlje EU-15 za prikazano razdoblje:

	Dvanaest mjeseci zaključenih dana/na dan 31. prosinca			
	2006.	2005.	2004.	2003.
Stvarni rast BDP-a u Hrvatskoj (%)	4,8	4,3	4,3	5,3
Stvarni rast BDP-a u zemljama EU-15 (prosjeak) (%)	2,8	1,6	2,3	1,2
Inflacija u Hrvatskoj (%)	3,2	3,3	2,1	1,8
Inflacija u zemljama EU-15 (prosjeak) (%)	2,3	2,2	1,9	2,3

(Izvori: Hrvatska narodna banka i Eurostat)

Hrvatsko gospodarstvo ima atraktivan potencijal za rast: BDP po stanovniku značajno je ispod prosjeka zemalja EU-15, stopa nezaposlenosti se smanjuje (sa 15,8% u 2001. na 11,8% u 2006.), stopa inflacije je niska (3,2% u 2006. u usporedbi s prosjekom od 2,3% za zemlje EU-15), devizni tečaj je stabilan, preko 10 milijuna turista u 2006. (83% iz inozemstva) koji su stvorili 6,3 milijarda eura prihoda što predstavlja gotovo 19% BDP-a, a postoje izgledi i za daljnje pozitivne učinke ulaska u EU.

TRENDVI NA HRVATSKOM TELEKOMUNIKACIJSKOM TRŽIŠTU

Menedžment vjeruje da su dolje navedeni trendovi glavni trendovi koji utječu na tržište telekomunikacija u Hrvatskoj u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju:

Ulazak novih operatora i povećanje konkurencije—Ulazak novih operatora na tržišta pokretne i nepokretne telefonije imao je za posljedicu smanjenje udjela Grupa u oba tržišta. Od 2005. do 2006. broj aktivnih operatora (uključujući Grupi i Iskon) na tržištu nepokretne telefonije povećao se s tri na devet. Tijekom tog razdoblja, udio Grupe u tržištu nepokretne telefonije (tradicionalne govorne usluge) temeljen na konsolidiranim prihodima smanjio se sa 98,6% na 91,0% u 2006., što predstavlja pad u ukupnim prihodima tržišta sa 4.023 milijuna kuna u 2005. na 3.908 milijuna kuna u 2006. Od 2005. do 2006. broj operatora na tržištu pokretne telefonije povećao se sa dva na tri, što je imalo za posljedicu smanjenje udjela Grupe u konsolidiranom tržištu pokretne telefonije sa 51,3% u 2005. na 49,4% u 2006. godini. Usprikos smanjenju tržišnog udjela, ukupni prihodi Grupe sa tržišta pokretne telefonije povećali su se sa 3.432 milijuna kuna u 2005. na 3.708 milijuna kuna u 2006. (tržišni udjeli Grupe izračunati su na temelju procjene ukupnih prihoda tržišta po grupama usluga iz Teleseeq by InfoCom i konsolidiranim prihodima Grupe po poslovnim segmentima).

Razdoblje od 2005. do danas obilježeno je povećanjem konkurencije s vlastitom infrastrukturom na tržištu nepokretnih komunikacija. Optima i Metronet izgradili su jezgrenu infrastrukturu u svim većim gradovima i brzo grade posljednje kilometre svoje pristupne optičke mreže. Na tržištu pokretne telefonije, VIPnet već ima uspostavljenu potpunu infrastrukturu za pokretne komunikacije, dok je Tele2 u procesu izgradnje vlastite mreže.

Zamjena nepokretne telefonije pokretnom—Sve veće prebacivanje korištenja govornih usluga sa tradicionalne nepokretne telefonije na pokretnu trend je koji je prisutan u Hrvatskoj kao i u drugim europskim zemljama. Prema godišnjem izvješću HAT-a za 2006., od 2005. do 2006. ukupne hrvatske minute u nepokretnoj mreži smanjile su se za 13,7% (sa 9.865 milijuna minuta u 2005. na 8.515 milijuna minuta u 2006.), dok se u istom tom razdoblju ukupni broj minuta u pokretnoj telefoniji povećao za 46% (od 2.812 milijuna u 2005. na 4.115 milijuna u 2006.). U državama EU-15 ukupne minute u nepokretnoj mreži smanjile su se u 2005. u usporedbi s 2004. u prosjeku za 12,0%, dok su se u razdoblju od 2002. do 2005. minute u nepokretnoj mreži smanjivale u prosjeku za 8,5% godišnje (izvor: Teleseeq by InfoCom). VIPnetovo uvođenje „homeboxa“ i brojne „Zaboravite fiksnu liniju“ marketinške kampanje pridonijele su kontinuiranom trendu zamjene nepokretne telefonije pokretnom.

S razvojem širokopojasnog pristupa internetu u pokretnoj mreži moguće je da će trend zamjene nepokretne telefonije pokretnom isto tako utjecati na korištenje širokopojasnog pristupa internetu u budućnosti. Takav bi trend mogao dovesti do pada prihoda od segmenta nepokretne telefonije i do povećanja prihoda u segmentu pokretnih komunikacija.

Rast širokopojasnog pristupa internetu—Na tržištu pristupa internetu u tijeku je prebacivanje s dial-up pristupa na širokopojasni pristup internetu zbog praktičnosti većih brzina prijenosa i paketa s neograničenim internetskim prometom. Broj korisnika širokopojasnog pristupa povećao se devet puta tijekom razdoblja od 2004. do 2006., s 25.000 korisnika u 2004. godini na 227.000 korisnika u 2006. Još uvijek postoji znatan potencijal za povećanje penetracije širokopojasnog interneta, budući da je samo 12% ukupnog broja hrvatskih kućanstava imalo pristup širokopojasnim uslugama na dan 31. prosinca 2006., u usporedbi s oko 40% u zemljama EU-15 (izvori: Teleseeq by InfoCom za privatne pretplatnike usluge širokopojasnog interneta u Hrvatskoj; Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za kućanstva; Ovum za stope penetracije širokopojasnog interneta među privatnim korisnicima u zemljama EU-15). Penetracija osobnih računala među privatnim korisnicima u Hrvatskoj iznosila je samo 29% na osnovi kućanstava na dan 31. prosinca 2006. (izvor: IDC za instalirana osobna računala i Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju kućanstava). Hrvatska je Vlada podržala razvoj širokopojasnog interneta kao dio svog projekta e-Hrvatska kojime se želi smanjiti raskorak između Hrvatske i zemalja Europske unije i postići 500.000 širokopojasnih priključaka do kraja 2008. godine (što je istovjetno penetraciji od 34% na osnovi kućanstava). Nekoliko projekata e-gradova (u što je uključeno pokretanje besplatnog pristupa internetu na odabranim lokacijama i povezivanje javnih ustanova i organizacija kroz jednu mrežu) već je provedeno u, primjerice, Koprivnici, Varaždinu, Puli i Rijeci.

Za sada Društvo procjenjuje da je trenutno tehnički moguće pružiti širokopojasne usluge za 82% hrvatskog stanovništva.

Uvođenje IPTV-a—IPTV je tehnologija koja omogućava pružanje televizijskih usluga preko širokopojasnog priključka. Ona predstavlja značajnu promjenu za telekomunikacijske operatore jer zahtijeva od njih da uspostave veze s medijima, te zabavnom industrijom, radiom i TV-om. Ova bi evolucija mogla omogućiti operatorima da unaprijede i prošire svoju ponudu usluga. Nakon što je Društvo lansiralo MaxTV Hrvatska je postala jedna od prvih zemalja u Europi u kojoj je ta usluga dostupna.

Menedžment vjeruje da postoji značajan potencijal za rast usluge IPTV-a u Hrvatskoj, s obzirom na nisku do umjerenu penetraciju kabelske televizije u zemlji, te sve veću potražnju za takvim uslugama koja se počinje uočavati u Zapadnoj Europi.

U sljedećoj tablici prikazane su predviđene stope penetracije na osnovi kućanstava za IPTV i kablsku televiziju u Hrvatskoj, odabranim europskim zemljama, kao i prosjek za EU-15 (izuzimajući Luksemburg) na kraju 2006.:

	Hrvatska	Austrija	Finska	Francuska	Njemačka	Španjolska	UK	EU-15
Penetracija IPTV-a	0,4%	1%	1%	4%	0,04%	3%	0,3%	1%
Penetracija kabelske	9%	39%	53%	14%	50%	8%	13%	40%

(Izvori: Ovum za sve korisnike IPTV-a osim za Hrvatsku; Teleseeq by InfoCom za penetraciju kabelske televizije i kućanstva osim za Hrvatsku; interna procjena hrvatskih korisnika IPTV-a; HAT za hrvatske korisnike kabelske televizije; Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju hrvatskih kućanstava)

Ovum očekuje da će broj pretplatnika IPTV-a u zemljama EU-15 (izuzimajući Luxembourg) porasti sa 2.088 tisuća u 2006. na 12.513 tisuća u 2010., što predstavlja CAGR od 56.5%.

Ovum također predviđa da će broj pretplatnika IPTV-a u Istočnoj Europi porasti sa 146.000 u 2006. na 4.089.000 u 2011., što predstavlja CAGR od 94.7%.

Razvoj podatkovnih usluga u pokretnoj mreži—Nove tehnologije za pokretne telekomunikacije omogućile su razvoj podatkovnih usluga kao što su e-mail i pristup internetu u pokretnoj mreži. Glavne tehnologije koje se trenutačno koriste u Europi za pružanje takvih usluga su EDGE i Univerzalni sustav mobilne telefonije treće generacije („**UMTS**”) ili („**3G**”). EDGE je nadgradnja GSM tehnologije i oslanja se na postojeću GSM mrežu. UMTS je nova mrežna tehnologija radio pristupa koja zahtijeva uporabu novih mreža. UMTS ima povećane sposobnosti u usporedbi s prethodnim generacijama tehnologije pokretnih telekomunikacija. UMTS nudi veći kapacitet prijenosa prometa i stoga može poduprijeti više telefonskih i podatkovnih poziva istovremeno nego mreže druge generacije („**2G**”). UMTS podupire brzine prijenosa podataka koje su nekoliko puta veće od 2G mreža, a unaprjeđenje kroz HSDPA će omogućiti daljnje povećanje brzine prijenosa koje će konkurirati brzini širokopojsnih priključaka.

U sljedećoj tablici prikazane su dosadašnje kao i predviđene stope penetracije 3G mreže na osnovi stanovništva u Hrvatskoj i odabranim zemljama EU-15 i srednje i istočne Europe:

	2003. %	2004. %	2005. %	2006. %	2007. %	2008. %	2009. %
Hrvatska	0,00	0,00	0,23	1,18	8,30	17,93	27,73
EU prosjek⁽¹⁾	0,19	1,46	4,10	10,93	21,49	34,54	N/A
Francuska	0,00	0,83	3,32	11,57	23,08	39,43	N/A
Njemačka	0,00	2,42	6,04	14,49	26,56	41,02	N/A
Italija	0,77	3,43	8,57	20,54	39,33	59,75	N/A
Španjolska	0,00	1,04	4,00	11,28	26,75	44,05	N/A
UK	0,57	2,50	6,67	16,67	30,00	48,32	N/A
Mađarska	0,00	0,00	0,10	1,47	3,42	6,85	12,23
Poljska	0,00	0,00	0,03	0,52	1,30	2,33	3,37

(Izvor: Teleseeq by InfoCom)

N/A znači nije dostupno

(1) Prosjek se odnosi na zemlje uključene u tablicu

Usprkos sve većim brojevima pretplatnika 3G mreže, korištenje podatkovnih usluga u pokretnoj mreži do danas nije uzelo maha. Međutim, uvođenje HSDPA moglo bi poboljšati stopu korištenja zbog njegovih superiornih mogućnosti u usporedbi s UMTS-om, uključujući veću brzinu prijenosa podataka.

Menedžment vjeruje kako bi HSDPA mogao, u skoroj budućnosti, omogućiti pružanje usluga s dodanom vrijednošću u pokretnoj mreži, potaknuti rast prihoda od podatkovnih usluga u pokretnoj mreži, te s obzirom na veće brzine prijenosa podataka koje nudi, povećati privlačnost 3G ponuda.

Povećano korištenje usluga internetske telefonije (VoIP)—VoIP omogućava korisnicima da preko interneta razgovaraju s drugim korisnicima na bilo kojoj mreži temeljenoj na IP protokolu. Stoga on konkurrira tradicionalnim uslugama nepokretne telefonije. VoIP predstavlja atraktivnu mogućnost za krajnje korisnike kao i za operatore budući da je tehnologija na kojoj se temelji puno jeftinija od korištenja tradicionalnih govornih platformi. Stoga premda se VoIP smatra prijetnjom za operatore zbog svog utjecaja na prihode od tradicionalnih govornih usluga, VoIP isto tako predstavlja priliku za Grupi budući da dovodi do povećane potražnje za širokopojsnim linijama te operatori mogu uštedjeti na troškovima u prijenosu govornog prometa. Grupa je uvela svoju prvu ponudu VoIP-a u veljači 2004. kada je Iskon pokrenuo VoIP uslugu samo za međunarodne pozive za poslovne korisnike stalnog pristupa internetu.

U svibnju 2005. T-Com je pokrenuo svoju uslugu Business Voice, nudeći tako međunarodne VoIP pozive svojim korisnicima IP VPN Privatne mreže, dok je Iskon pokrenuo sličan projekt u veljači 2006. za poslovne korisnike njihove internetske usluge. U drugom polugodištu 2006. T-Com je komercijalno lansirao svoju uslugu Net Phone za ključne i velike korisnike, kao i Net Phone pakete za segment malih i srednjih poduzeća. Lansiranje MAXphone VoIP usluge za privatne korisnike očekuje se u jesen 2007.

VoIP tehnologiju su usvojili i novi operatori nepokretnih mreža u Hrvatskoj od početka svog djelovanja.

Postavljanje WiMax infrastrukture—WiMax infrastruktura omogućava pružanje podatkovnih i govornih usluga u bežičnim širokopojasnim mrežama. U Hrvatskoj je do kraja lipnja 2007. HAT dodijelio za deset operatora ukupno 76 koncesija za radiofrekvencijski spektar 3410-3600 MHz koji pokriva 19 zemalja. Društvu je dodijeljeno 8 takvih koncesija, a nekim konkurentima i do 19 koncesija. Međutim, nitko od njih još nije najavio ozbiljne planove u razvoju WiMaxa ili postigao značajan stupanj razvoja potrebne tehnološke infrastrukture. Grupa je odlučila da neće koristiti sve dobivene koncesije. Za sada Grupa ne namjerava podnositi nove zahtjeve za davanje novih koncesija za WiMax.

Uprava Društva je donijela odluku o odustanku od tih koncesija i za sada ne planira podnositi nove zahtjeve za takve koncesije, odnosno ne planira sudjelovati u natječajima za preostale raspoložive frekvencije.

Iskon i dalje posjeduje dozvolu za frekvencije koje se mogu koristiti za WiMax usluge u Gradu Zagrebu, koja vrijedi do ožujka 2009.

Menadžment vjeruje da će pokretanje WiMaxa u Hrvatskoj vjerojatno ostati na niskoj razini zbog velikih troškova uspostave i njegovih inferiornih tehnoloških rezultata u usporedbi s drugim sličnim tehnologijama kao što su UMTS ili ADSL.

Pojava ekonomičnih rješenja temeljenih na IP protokolu za poslovne korisnike—Novije tehnologije kao što je Metro Ethernet omogućile su razvoj ekonomičnih govornih i podatkovnih usluga za poslovne korisnike. Te tehnologije izravna su konkurencija tradicionalnim podatkovnim uslugama kao što su zakupljeni vodovi, ATM i Frame Relay i očekuje se da će ih zamijeniti u velikom dijelu poslovnog tržišta. Taj je trend u skladu s razvojem u Zapadnoj Europi i do 2010. Društvo očekuje da će se gotovo svi hrvatski poslovni korisnici prebaciti s tradicionalnih podatkovnih usluga na usluge temeljene na IP protokolu.

U sljedećoj tablici prikazano je predviđeno smanjenje tradicionalnih podatkovnih linija u Zapadnoj i Istočnoj Europi:

Linije (u tisućama)	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	CAGR '06.-'10.
Zapadna Europa							
Frame Relay	274	218	157	93	56	34	-36%
ATM	14	13	12	11	9	8	-11%
Istočna Europa							
Frame Relay	51	46	39	31	24	19	-19%
ATM	1	1	1	1	1	0	-5%

(Izvor: Ovum)

„Nepokretni“ širokopojasni pristup preko pokretne mreže—Broj različitih mogućnosti pristupa internetu, uključujući one koje nudi pokretna mreža, u posljednje vrijeme se povećao. Vjerojatno će kao rezultat toga doći u određenoj mjeri do zamjene nepokretnog pristupa pokretnim širokopojasnim pristupom. Primjer je VIP Homebox kojeg je lansirao VIPnet, stacionaran uređaj za dom koji omogućava pristup internetu preko pokretne mreže. Premda širina pojasa koji se nudi u ovoj usluzi ne doseže širinu pojasa ADSL-a, lakoća instaliranja i cijena pretvorili su ga u atraktivnu ponudu za neke korisnike. Očekuje se da će se raznolikost tehnologija pristupa i dalje povećavati.

RAZVOJ REGULATIVE

Do kraja 2002. Društvo je kao bivši monopolist bio jedini operator na hrvatskom tržištu nepokretnih telekomunikacija. Dana 1. siječnja 2003. tržište telekomunikacija zakonom je bilo

otvoreno za konkurenciju. Međutim, implementacija ULL-a, predodabira operatora, odabir operatora i prenosivost broja („NP”), bila je odgođena do kraja 2004. Hrvatsko telekomunikacijsko tržište postalo je potpuno konkurentno početkom 2005.

Hrvatski sabor donio je novi Zakon o telekomunikacijama koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2003. U skladu s tim zakonom, osnovano je novo nacionalno regulatorno tijelo, Hrvatska agencija za telekomunikacije („HAT”), i započelo s radom 2004. kako bi reguliralo i potaklo natjecanje na tržištu telekomunikacija. Do lipnja 2007. HAT je dodijelio 20 dozvola operatorima nepokretne telefonije, te tri GSM koncesije i tri UMTS koncesije operatorima pokretne telefonije.

U sklopu regulatornih odgovornosti i odgovornosti za tržišno natjecanje, HAT također ima odgovornost za provedbu ULL-a, CPS-a, CS-a i NP-a. Detaljni opis ULL-a, CPS-a, CS-a i NP-a naveden je u poglavlju „Poslovanje—Veleprodajne usluge”. Prve lokalne petlje izdvojene su 18. rujna 2006. CS i CPS u nepokretnoj mreži dostupni su drugim operatorima od 2005., a prvi je CPS poziv bio ostvaren 1. lipnja 2005. Prenosivost broja dostupna je u pokretnim i u nepokretnim mrežama. Prvi je broj prenesen s nepokretne mreže Grupe na drugu nepokretnu mrežu 1. srpnja 2005., dok je prenosivost broja uvedena u pokretne mreže od 1. listopada 2006.

Grupa ima obvezu ponuditi usluge međusobnog povezivanja drugim ovlaštenim operatorima koji traže takve usluge u skladu s uvjetima objavljene standardne ponude za međusobno povezivanje („RIO”). Ona navodi tarife i ugovorne uvjete prema kojima Grupa nudi usluge međusobnog povezivanja. U veljači 2005. HAT je po prvi put odobrio RIO Grupe za međusobno povezivanje u nepokretnoj mreži. Prvi RIO za međusobno povezivanje u pokretnoj mreži odobren je u ožujku 2005. HAT je dva puta revidirao RIO za međusobno povezivanje u nepokretnoj mreži, jednom u lipnju 2005. i jednom u travnju 2006. RIO za nepokretnu mrežu revidiran je u travnju 2006. Takve su revizije dovele do snižavanja tarifa za međusobno povezivanje, skraćivanje razdoblja primjene cijene terminacije poziva u pokretnoj mreži u periodima jakog prometa i širenje raspona reguliranih usluga unutar RIO-a za međusobno povezivanje u pokretnim mrežama.

Trenutačno HAT radi pregled RIO-a za nepokretnu mrežu i RIO-a za pokretnu mrežu. Kao rezultat toga može se očekivati daljnji pad cijena usluga međusobnog povezivanja, uključujući zakup vodova za međusobno povezivanje. Učestalost revizija stvar je odluke HAT-a.

Prema Zakonu o telekomunikacijama Grupa ima obvezu učiniti svoje lokalne petlje dostupnima drugim ovlaštenim operatorima i ispuniti razumne zahtjeve za potpuni i zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima. Cijena po kojoj Grupa mora ponuditi ULL usluge regulirana je standardnom ponudom za uslugu pristupa izdvojenoj petlji („RUO”) Grupe. RUO Grupe je odobren i dostupan je od listopada 2005. za potpuni pristup, a od prosinca 2006. za zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji. Kao što je slučaj i sa RIO-m, učestalost revizija RUO-a i njegovih cijena stvar je odluke HAT-a.

Prve izdvojene lokalne petlje realizirane su u rujnu 2006. Mjesečna naknada u Hrvatskoj za potpuni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji bila je niža nego u ijednoj od 25 zemalja članica EU-a na dan 31. prosinca 2006. To je predmet spora između Grupe i HAT-a. Premda Grupa vjeruje da je prijedlog cjenika koji je iznesen HAT-u bio u skladu s važećim zakonima i odredbama, HAT je odbio takav prijedlog i odredio cijenu mjesečne naknade na temelju vlastite metode određivanja referentnih vrijednosti koju Grupa sada osporava.

Društvo trenutačno vodi razgovore s HAT-om u vezi s veleprodajnom ponudom Grupe za ADSL koja će omogućiti alternativnim operatorima da kupe ADSL pristup od T-Coma na veleprodajnoj osnovi i prodaju je privatnim ili poslovnim krajnjim korisnicima u paketima zajedno s uslugama širokopojasnog interneta. Ponudu je Društvo dostavilo HAT-u u svibnju 2007. i predmet je tekućih razgovora.

U listopadu 2005. stupio je na snagu Pravilnik o osnovnim telekomunikacijskim uslugama i Grupa je u studenom iste godine određena kao jedini davatelj osnovnih telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj telefoniji u Hrvatskoj. Rezultat toga je da Grupa ima obvezu ponuditi najmanji skup telekomunikacijskih usluga koje ispunjavaju određene standarde kakvoće po reguliranim cijenama svim krajnjim korisnicima u Hrvatskoj, bez obzira na njihovu zemljopisnu lokaciju. Cijene takvih usluga moraju se temeljiti na načelu troškovne usmjerenosti te na načelu pristupačnosti. Pored toga, Zakon o telekomunikacijama isključuje financijsku nadoknadu za pružanje osnovnih telekomunikacijskih usluga ukoliko određeni operator ima tržišni udio koji je veći od 80% mjerodavnog tržišta osnovnih usluga, čime se Grupi onemogućuje potraživanje takve nadoknade. Kao dio svoje obveze da pruža osnovne telekomunikacijske usluge u nepokretnoj telefoniji Grupa mora omogućiti pristup javnim govornim uslugama preko nepokretne mreže, besplatne pozive prema brojevima hitnih službi i postaviti javne telefonske govornice, posebne pakete za socijalno ugrožene slojeve korisnika, usluge telefonskog imenika i davanja obavijesti. Pravilnik također nameće minimum određenih standarda usluga, kao što je rok unutar kojeg određena usluga mora biti pružena.

Znatnija tržišna snaga

Najvažniji regulatorni utjecaj na poslovanje Grupe posljedica je primjenjivih obveza na i ograničenja prema operatoru sa ZTS-om prema Zakonu o telekomunikacijama. Najteže obveze za operatore sa ZTS-om odnose se na obvezu osiguravanja pristupa mreži i usluga međusobnog povezivanja, strogu kontrolu cijena, nediskriminaciju, transparentnost, načelo troškovne usmjerenosti u određivanju cijena na mjerodavnim tržištima, računovodstveno razdvajanje i troškovno računovodstvo. Ograničenja na vezane ponude usluga nametnuta su operatorima sa ZTS-om u skladu s općim načelima tržišnog natjecanja, međutim još ne postoji nikakva regulatorna praksa.

Od 2002. Društvo je odlukama HAT-a konstantno određeno kao operator sa ZTS-om na sljedećim tržištima u Hrvatskoj:

- tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži;
- tržištu zakupa telekomunikacijskih vodova;
- tržištu međusobnog povezivanja;
- tržištu prijenosa, između ostalog, govora (izuzimajući javne govorne usluge), zvuka, podataka, dokumenata i slika (bez uporabe radiofrekvencijskog spektra).

Pored toga, HAT je odredio T-Mobile kao operatora sa ZTS-om na sljedećim tržištima u Hrvatskoj:

- tržištu javnih govornih usluga u pokretnim telekomunikacijskim mrežama; i
- tržištu međusobnog povezivanja.

ZTS položaj Društva i T-Mobile-a na gore navedenim tržištima ponovo je potvrđen nedavnim odlukama HAT-a u ožujku 2007.

Nadalje, u rujnu 2006. HAT je odredio da Društvo i njegovo ovisno društvo Iskon imaju zajednički ZTS na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži u Hrvatskoj kao i na tržištu prijenosa, između ostalog, govora (izuzimajući javne govorne usluge), zvuka, podataka, dokumenata i slika (bez uporabe radiofrekvencijskog spektra).

Kao rezultat bržeg razvoja prema liberalizaciji tržišta u nepokretnoj mreži u Hrvatskoj u usporedbi s drugim zemljama EU-a, sudionici tržišta koji su određeni kao operatori sa ZTS-om morali su odgovoriti na regulatorni pritisak da omoguće pristup novim konkurentima i pridržavaju se detaljnih regulatornih obveza u mnogim područjima (maloprodaji i veleprodaji). Neka od pitanja s kojima se Grupa suočila kao rezultat toga uključuju: (i) teškoće u

odobravanju novih maloprodajnih govornih paketa zbog sporog procesa odobravanja HAT-a; (ii) cijene za ULL među najnižima u EU; (iii) nepostojanje mogućnosti za povrat troškova od alternativnih operatora za pripremu kolokacijskog prostora za potrebe ULL-a; (iv) kratko vrijeme unutar kojeg ULL usluge moraju biti pružene; i (v) dugi proces za ponovno pridobivanje korisnika od konkurenata zbog diskriminirajuće procedure za deaktivaciju CPS-a prema Društvu kada se korisnici vraćaju natrag na usluge telefonije Društva.

Nadalje, dodatni izazov predstavlja suočavanje s takvim ograničenjima uz istovremeno uspostavljanje novih tehnologija. Prema trenutačnom hrvatskom regulatornom režimu još uvijek nije jasno hoće li se i na koji način tretirati razne nove tehnologije, premda se očekuje da će regulatorni tretman pratiti trendove i regulativu EU-a. Na primjer, još uvijek nije jasno s regulatornog aspekta hoće li regulatorna agencija zahtijevati izdvajanje lokalnih petlji temeljenih na FTTx tehnologiji te, ako da, koja će biti metoda traženog izdvajanja. Menadžment, međutim, očekuje da bi mogli biti nametnuti daljnji zahtjevi za pristup.

Za više pojedinosti vidi „Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“.

Nepokretna telefonija

U 2006. godini ukupni prihodi ostvareni na hrvatskom tržištu nepokretne telefonije (izuzimajući prodaju terminalne opreme) iznosili su 4.023 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje od 2,9% u odnosu na 2005. kada su ukupni prihodi iznosili 3.985 milijuna kuna. Očekuje se da će se prihodi od nepokretne telefonije u 2007. smanjiti na 3.688 milijuna kuna. Od 2006. do 2009. predviđa se CAGR za tržište nepokretne telefonije od –4,2%.

Na temelju prihoda, udio Grupe u tržištu nepokretne telefonije bio je 91% na dan 31. prosinca 2006. (izvor: Teleseeq by InfoCom).

Na dan 31. prosinca 2006. postojalo je 1,65 milijuna nepokretnih telefonskih linija (PSTN i ISDN) u funkciji u Hrvatskoj, uključujući 1,4 milijuna privatnih telefonskih linija (tako da je penetracija privatnih linija na osnovi kućanstava bila 95,0%, što je istovjetno penetraciji privatnih linija od 31,6% na osnovi stanovništva), u usporedbi s ukupno 1,68 milijuna nepokretnih linija, 1,41 milijun privatnih linija i stopom penetracije na osnovi kućanstava od 95,2% (istovjetno penetraciji privatnih linija od 31,7% na osnovi stanovništva) na dan 31. prosinca 2005. (izvor: procjena privatnih nepokretnih linija pripremljena je na temelju ukupnog broja linija na tržištu iz Teleseeq by InfoCom i dosadašnjem omjeru privatnih/poslovnih linija Društva; Teleseeq by InfoCom za broj ukupnih linija, Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju kućanstava i Hrvatska narodna banka za statistiku stanovništva). Ovi su podaci usporedivi s prosječnom penetracijom na osnovi kućanstava u zemljama EU-15 (izuzimajući Luksemburg) od oko 83,96% (istovjetno penetraciji privatnih linija od 34,53% na osnovi stanovništva) na kraju 2006., te oko 88,87% (istovjetno penetraciji privatnih linija od 35,51% na osnovi stanovništva) na kraju 2005. godine (izvori: Ovum za privatne linije; Teleseeq by InfoCom za statistiku kućanstava i penetraciju na osnovi stanovništva).

U sljedećoj tablici navedene su dosadašnje i predviđene stope penetracije za POTS i ISDN linije za razdoblje od 2004. do 2009.:

	Predviđeno 2009. %	Predviđeno 2008. %	Predviđeno 2007. %	2006. %	2005. %	2004. %
POTS i ISDN linije kao % kućanstava						
Hrvatska	90,9	91,5	92,2	95,0	95,2	95,4
Prosjek za zemlje EU-15 (izuzimajući Luksemburg)	71,6	75,1	79,3	84,0	88,9	89,1

(Izvor: Ovum za privatne linije u zemljama EU-15 za 2005. do 2009.; Teleseeq by InfoCom za penetraciju u zemljama EU-15 u 2004.; Teleseeq by InfoCom za kućanstva u zemljama EU-15; Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za hrvatska kućanstva; procjena hrvatskih privatnih nepokretnih linija za razdoblje 2005.-2009. na temelju ukupnog broja linija na tržištu od Teleseeq by InfoCom i omjera dosadašnjih privatnih/poslovnih linija Društva; interni podaci Društva za privatne linije u 2004.)

U sljedećoj tablici navedeni su ključni pokazatelji poslovanja koji se odnose na hrvatsko tržište nepokretne telefonije za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2004., 2005., i 2006., te za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.

(u tisućama linija)	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Broj PSTN linija	1.521	1.525	1.544	1.549
Broj ISDN linija	120	125	133	127
Ukupno	1.641	1.650	1.677	1.676

(Izvor: Teleseeq by InfoCom za 2006. i 2005., te interni podaci Društva za 2004.)

U sljedećoj tablici navedena je podjela broja linija na privatne i poslovne korisnike za dvanaest mjeseci zaključenih dana 31. prosinca 2004., 2005. i 2006., te za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.:

(u tisućama linija)	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Privatne linije	1.395	1.403	1.407	1.409
Poslovne linije	246	247	270	267
Ukupno	1.641	1.650	1.677	1.676

(Izvor: Podjela fiksnih linija u Hrvatskoj na privatne/poslovne, procijenjena je na temelju ukupnog broja linija na tržištu u Teleseeq by InfoCom i dosadašnjih omjera privatnih/poslovnih linija Društva)

U 2006. govorni promet za korisnike nepokretne mreže u Hrvatskoj iznosio je oko 8,52 milijarde minuta, što je 13,7% manje nego 2005. godine. Značajnu većinu poziva u nepokretnoj mreži činili su pozivi unutar zemlje (97,7%), dok su ostatak bili međunarodni pozivi.

Govorni promet (u milijunima minuta) ⁽¹⁾	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Nacionalni	3.843	8.321	9.649	10.485
Međunarodni	94	194	216	227
Ukupno	3.937	8.515	9.865	10.712

(Izvor: HAT i Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku)

(1) Gore navedeni broj minuta uključuje „dial-up” minute.

Prema godišnjem izvješću HAT-a krajem 2006. devet je operatora bilo aktivno u segmentu nepokretne telefonije, dok je još 11 operatora imalo dozvolu za nepokretnu telefoniju ali nije bilo komercijalno aktivno. Trenutačno devet operatora ima sporazume o međusobnom povezivanju s Grupom i nekoliko operatora (uključujući Optima Telekom, Portus, Metronet, Amis i Primatel) imaju ugovore o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji Grupe. Ova povećana konkurencija na tržištu nepokretne telefonije uzrokovala je pritisak na snižavanje cijena usluga.

Pokretna telefonija

U 2006. godini ukupni prihodi hrvatskog tržišta pokretne telefonije iznosili su 7.507 milijuna kuna. To predstavlja povećanje od 12,2% u usporedbi s 2005., kada su ukupni prihodi iznosili 6.691 milijun kuna, što pokazuje da su povećani promet i stope penetracije kompenzirale pad cijena koji je uslijedio nakon ulaska Tele2. Očekuje se da će se ta brojka povećati na 7.973 milijuna u 2007. (izvor: Teleseeq by InfoCom). Za razdoblje od 2006. do 2009. predviđa se da će CAGR za tržište pokretne telefonije biti 5,3% (izvor: Teleseeq by InfoCom). Na temelju prihoda udio Grupe u tržištu pokretne telefonije bio je 49,4% na dan 31. prosinca 2006. (izvor: Teleseeq by InfoCom). Podatkovne usluge u pokretnoj mreži osim usluga SMS-a još uvijek ne doprinose prihodima u značajnoj mjeri.

Razvoj tržišta u Hrvatskoj predvode dva mobilna operatora, T-Mobile i VIPnet. U listopadu 2005. godine treći operator Tele2 pokrenuo je svoje usluge, a u lipnju 2006. VIPnet je uveo Tomato kao odvojeni, jeftiniji pre-paid brand. Konkurencija od strane VIPneta i Tele2 bila je učinkovitija u manje profitabilnom pre-paid segmentu, međutim, VIPnet cilja i na poslovne pretplatnike.

Stopa penetracije pokretne mreže u Hrvatskoj doseže razine Zapadne Europe brzim povećanjem penetracije u 2006. zbog povećane konkurencije i nižih cijena usluga pokretne telefonije. Na dan 31. prosinca 2006. Hrvatska je imala 4,4 milijuna pretplatnika pokretne mreže, a stopa penetracije pokretne mreže u odnosu na ukupno stanovništvo bila je 100,4%, što već odražava korištenje nekoliko SIM kartica po jednoj osobi. To se može usporediti sa 82,1% na dan 31. prosinca 2005. i 64,0% na dan 31. prosinca 2004. (izvor: Teleseeq by InfoCom). Ovi podaci su usporedivi s prosječnom penetracijom za zemlje EU-15 od 113,2% na kraju 2006., 105,3% na kraju 2005. i 96,6% na kraju 2004. (izvor: Teleseeq by InfoCom). U sljedećoj tablici navedeni su dosadašnji i predviđeni broj korisnika pokretne mreže kao postotak stanovništva za razdoblje 2004.-2009.:

Korisnici pokretne telefonije kao % stanovništva	Predviđeno 2009. %	Predviđeno 2008. %	Predviđeno 2007. %	2006. %	2005. %	2004. %
Hrvatska	117,2	114,7	110,1	100,4	82,1	64,0
Prosjek za zemlje EU-15	121,1	120,2	118,0	113,2	105,3	96,6

(Izvor: Teleseeq by InfoCom)

Hrvatsko tržište pokretne telefonije do sada je uglavnom bilo tržište pre-paid usluga. Na dan 31. prosinca 2006. oko 77% hrvatskih pretplatnika na usluge pokretne telefonije bili su pre-paid, a oko 23% post-paid. T-Mobile je bio uspješan u prebacivanju pretplatnika s pre-paid na post-paid usluge i ima veći udio post-paid pretplatnika od svojih konkurenata. Međutim, očekuje se da će u kratkoročnom do srednjeročnom razdoblju pretplatnici pre-paid usluga ostati u većini. VIPnetovo lansiranje pre-paid branda Tomato i rast baze Tele2 pretplatnika održali su udio pre-paid pretplatnika. U sljedećoj tablici naveden je ukupni broj pre-paid i post-paid pretplatnika u Hrvatskoj na navedene datume:

	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Pre-paid pretplatnici	3.502.863	3.393.475	2.930.001	2.348.471
Post-paid pretplatnici	1.157.375	1.003.171	725.400	493.820
Ukupno	4.660.238	4.396.646	3.655.401	2.842.291
Pre-paid kao % ukupnog	75,2%	77,2%	80,2%	82,6%

(Izvor: Objavljena izvješća Telekoma Austria za VIPnet; procjena Društva za Tele2. Tele2 je pokrenuo svoje usluge u listopadu 2005. Uključeni su post-paid pretplatnici s ugovorom i pre-paid pretplatnici aktivni u posljednjih 360 dana za T-Mobile, u posljednjih 360/450 dana za VIPnet i Tele2.)

Bilješka: Budući da su brojevi korisnika navedeni u gornjoj tablici dobiveni iz različitih izvora (uključujući interne procjene Društva), stope penetracije koje ti brojevi sugeriraju ne odgovaraju točno stopama penetracije navedenim na drugim mjestima u ovom prospektu (koje su preuzete iz vanjskih izvora).

Razvoj ukupnog ARPU-a na hrvatskom tržištu pokretne telefonije pokazuje učinak povećane konkurencije na tržištu. Cijene su značajno pale od ulaska Tele2, međutim povećana penetracija i rastući broj minuta korištenja kompenzirali su pad cijena što je rezultiralo ukupnim rastom tržišta. Sve veća penetracija pokretne mreže također je rezultirala nižim tržišnim ARPU-om zbog broja neaktivnih SIM kartica, kakvih je po sadašnjim procjenama 20%. Zbog broja neaktivnih SIM kartica i broja korisnika sa više SIM kartica, „udio u tržištu SIM kartica“ možda više nije metrički vrlo relevantan KPI.

U sljedećoj tablici prikazan je razvoj ukupnog ARPU-a na hrvatskom tržištu.

(kuna/mjesec)	6 mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Godina zaključena 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
T-Mobile	130	136	152	158
VIPnet ⁽¹⁾	111	124	147	149
Tele2 ⁽²⁾	95	95	N/A ⁽³⁾	—

(Izvor: Objavljena izvješća Telekoma Austria za VIPnet; procjena Društva za Tele2)

(1) Pretpostavlja se da brojke za VIPnet isključuju prihode od pretplatnika međunarodnih operatera u roamingu i sukladno tome su brojke za T-Mobile prilagođene kako bi pokazivale ARPU bez prihoda od pretplatnika međunarodnih operatera u roamingu. Brojke za Tele2 temelje se na pretpostavci nepostojanja prihoda od pretplatnika međunarodnih operatera u roamingu.

(2) Tele2 je pokrenuo svoje usluge u listopadu 2005.

(3) Nije primjenjivo, budući da su komercijalne aktivnosti započele u listopadu 2005.

Gornja tablica pokazuje da T-Mobile ima najviši ARPU od svih operatera i njegovo vodstvo u smislu ARPU-a se povećava.

Na dan 31. prosinca 2006. Grupa je imala 2,2 milijuna pretplatnika što odgovara tržišnom udjelu od 49,1%, dok je VIPnet imao 1,9 milijun pretplatnika, a Tele2 0,3 milijuna pretplatnika (izvor: izvješća Telekoma Austria za VIPnet, interna procjena Tele2).

	Dana 30. lipnja 2007. %	Dana 31. prosinca 2006. %	Dana 31. prosinca 2005. %	Dana 31. prosinca 2004. %
Tržišni udio pretplatnika				
T-Mobile	47,7	49,1	52,1	54,0
VIPnet	43,2	43,5	44,1	46,0
Tele2 ⁽¹⁾	9,1	7,4	3,8	0,0

(Izvor: Objavljena godišnja i polugodišnje izvješće za 2007. Telekoma Austria za VIPnet; procjena Društva za Tele2)

Bilješka: Budući da su udjeli na tržištu navedeni u gornjoj tablici izraženi na temelju različitih izvora (uključujući interne procjene Društva), mjere na koje ukazuju ne podudaraju se točno s mjerama koje navode drugi izvori.

(1) Tele2 je pokrenuo svoje usluge u listopadu 2005.

Udio Grupe na tržištu pokretnih komunikacija izračunat u smislu pretplatnika smanjio se u posljednjih nekoliko godina sa 54,0% u 2004., na 52,1% u 2005., 49,1% u 2006. godini, te 47,7% na dan 30. lipnja 2007. (izvor: Izvješća Telekoma Austria za VIPnet, interne procjene Društva za Tele2). Ove brojke međutim mogu zavaravati, budući da konkurenti Grupe koriste manje restriktivnu definiciju aktivnih pretplatnika, što ima za posljedicu veći prijavljeni broj korisnika nego što bi to bio slučaj po metodi Grupe. Udjeli u prihodima (kao što je prikazano u donjoj tablici) mogli bi biti prikladniji pokazatelj. T-Mobile i dalje ostaje vodeći u smislu tržišnog udjela po prihodima na hrvatskom tržištu pokretne telefonije u segmentima privatnih i poslovnih korisnika, zadržavši svoj tržišni udio usprkos žestokoj konkurenciji.

	Dana 30. lipnja 2007. %	Dana 31. prosinca 2006. %	Dana 31. prosinca 2005. %	Dana 31. prosinca 2004. %
Tržišni udio prema prihodima⁽¹⁾				
T-Mobile	49,4 (53,1)	49,4 (53,6)	51,3 (55,0)	50,8 (54,3)
VIP	44,6 (40,9)	46,4 (42,3)	47,9 (44,2)	49,2 (45,7)
Tele2 ⁽²⁾	6,0 (6,0)	4,2 (4,1)	0,8 (0,8)	0,0 (0,0)

(Izvori: Telesseq by InfoCom, Registar financijskih izvještaja FINA-e, objavljena godišnja izvješća Telekoma Austria)

(1) Bilješka: Tržišni udjeli temeljeni su na konsolidiranim prihodima, uključujući prihode od veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama. Tržišni udjeli za godine 2004.-2006. pripremljeni su na temelju ukupnih mobilnih prihoda procijenjenih od

strane Teleseeq by InfoCom i objavljenih prihoda operatora. Tržišni udjeli za 2007. na temelju Teleseeq by InfoCom procijenjenih prihoda za VIPnet i Tele2. Brojke u zagradama odnose se na tržišne udjele temeljene na nekonsolidiranim prihodima za T-Mobile (t.j. ne isključujući T-Mobile-ove prihode od T-Coma) i izuzimajući procijenjene prihode roaminga VIPneta od Tele2.

(2) Tele2 je pokrenuo svoje usluge u listopadu 2005.

Premda je javno nadmetanje 2005. za četvrtu pokretnu mrežu propalo, novo javno nadmetanje je moguće zbog dostupnosti frekvencijskih resursa. Trenutačno na tržištu nema MVNO-a, ali ulazak MVNO-a je moguć prema odredbama važećeg Zakona o telekomunikacijama. U lokalnim medijima objavljeno je da se jedno društvo priprema za ulazak na tržište.

Internetske usluge

U 2006. godini ukupno je na internetske usluge u Hrvatskoj potrošeno 769 milijuna kuna. To predstavlja povećanje od 33,3% u odnosu na 2005., kada su ukupni izdaci iznosili 577 milijuna kuna. Očekuje se da će se ta brojka povećati na 987 milijuna kuna za 2007. godinu. Predviđa se da će CAGR za tržište internetskih usluga za razdoblje 2006.-2009. biti 24,9%.

Hrvatsko tržište za usluge pristupa internetu dramatično se promijenilo tijekom posljednje tri godine. Na dan 31. prosinca 2006. prema Teleseeq by InfoCom, „dial-up” (modemski priključak) je činio 65% internetskih priključaka privatnih korisnika. Penetracija privatnih osobnih računala u kućanstvima bila je 29% krajem 2006., pri čemu je postojanje višestrukih modemskih pretplatnika po kućanstvu objašnjavalo penetraciju osobnih računala nižu od penetracije interneta (izvor: IDC za osobna računala, Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju kućanstava). U sljedećoj tablici prikazan je razvoj modemskih i širokopojsnih priključaka na navedene datume:

	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
u tisućama priključaka				
Broj dial-up priključaka	327	373	405	385
<i>Od toga privatni korisnici . . . . .</i>	288	325	343	333
<i>Od toga poslovni korisnici . . . . .</i>	39	48	62	52
Broj širokopojsnih priključaka	293	227	105	25
<i>Od toga privatni korisnici . . . . .</i>	227	175	77	17
<i>Od toga poslovni korisnici . . . . .</i>	66	52	28	8
UKUPNO dial-up i širokopojsni	620	600	510	410

(Izvor: Teleseeq by InfoCom)

Bilješka: dial-up korisnici ili priključci definirani su kao oni koji su pristupali internetu preko analogne ili ISDN mreže unutar razdoblja od 30 dana prije navedenog datuma.

Ukupni broj širokopojsnih priključaka može se podijeliti kako je navedeno u sljedećoj tablici:

	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
u tisućama priključaka				
ADSL	280	216	101	22
Kabelski modem	12	10	4	3
Optička veza	1	1	0	0
UKUPNO	293	227	105	25

(Izvor: Teleseeq by InfoCom)

Unatoč kontinuiranom rastu, penetracija interneta u Hrvatskoj još uvijek je na niskoj razini. U sljedećoj tablici prikazane su stope penetracije interneta i širokopojasnih priključaka za privatne korisnike, temeljene na ukupnom broju kućanstava na navedene datume:

	Dana 30. lipnja 2007.	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Penetracija interneta	35%	34%	28%	24%
Penetracija širokopojasnih priključaka	15%	12%	5%	1%

(Izvori: Teleseeq by InfoCom za internetske i širokopojasne priključke, te Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju hrvatskih kućanstava)

Bilješka: u gornje stope penetracije uključene su samo privatne linije

U sljedećoj tablici navedene su dosadašnje i predviđene stope penetracije širokopojasnih priključaka na temelju kućanstava u Hrvatskoj i prosjeku za zemlje EU-15 za razdoblje 2005.-2009.:

Kućanstva sa širokopojasnim priključkom kao % ukupnog broja kućanstava	Predviđeno 2009. %	Predviđeno 2008. %	Predviđeno 2007. %	2006. %	2005. %
Hrvatska	27,7	23,0	15,1	11,8	5,2
Prosjeak za zemlje EU 15 (izuzimajući Luksemburg)	62,4	56,6	49,2	40,3	28,5

(Izvor: Ovum za penetraciju širokopojasnih priključaka među privatnim korisnicima za zemlje EU-15 izuzimajući Luksemburg; Teleseeq by InfoCom za internetske priključke kod privatnih korisnika u Hrvatskoj; Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju hrvatskih kućanstava)

Broj davatelja internetskih usluga u Hrvatskoj raste, sa 41. ovlaštenim operatorom na kraju 2006. godine (izvor: HAT). Društvo je 16 od njih smatralo aktivnim. Očekuje se određeni stupanj konsolidacije tržišta (kao što je bio slučaj s konsolidacijom Iskona od strane Grupe u lipnju 2006.). Pored oslanjanja na ponudu ULL-a od strane Grupe, neki davatelji internetskih usluga počeli su graditi vlastite širokopojasne mreže prema poslovnim korisnicima i uveli ADSL uslugu za privatne korisnike preko vlastite mreže. Operatori stoga spajaju svoje govorne i ADSL usluge ili preko vlastitih mreža ili preko infrastrukture Grupe putem ULL-a. Neki su alternativni operatori imali uspjeha u prodavanju svojih internetskih ponuda postojećim korisnicima CPS-a.

Na temelju prihoda, udio Grupe u tržištu IP/internetskih usluga iznosio je 64% na dan 31. prosinca 2006. (izvor: Teleseeq by InfoCom).

Podatkovne usluge

U 2006. godini u Hrvatskoj je potrošeno ukupno 263 milijuna kuna na tradicionalne podatkovne usluge (uključujući Metro Ethernet). To predstavlja smanjenje od 5,1% u odnosu na 2005., kada su ukupni izdaci iznosili 277 milijuna kuna. Očekuje se da će se ta brojka smanjiti na 245 milijuna kuna u 2007. godini. Predviđeni CAGR za tržište tradicionalnih podatkovnih usluga u razdoblju 2006.-2009. iznosi 7,2%. Na temelju prihoda udio Grupe u tržištu podatkovnih usluga iznosio je 80% na dan 31. prosinca 2006. (izvor: Teleseeq by InfoCom). Grupa je uspjela održati vodeći položaj u pružanju podatkovnih usluga na tržištu koje prelazi na usluge temeljene na IP protokolu.

Nove MPLS mreže temeljene na IP tehnologiji počele su zamjenjivati tradicionalne tehnologije (od kojih neke, kao što su X.25, Frame Relay i ATM, još uvijek u Hrvatskoj nudi isključivo Grupa) zbog nižih troškova i povećane funkcionalnosti. U tom su području konkurenti Grupe vrlo aktivni: mogu ponuditi iste usluge po konkurentnim cijenama i brzinama budući da su izgradili vlastite mreže koje se prvenstveno sastoje od optičkih kabela i temelje na IP tehnologiji. Tri glavna davatelja usluga koji trenutačno razvijaju vlastite mreže optičkih kabela su Optima,

Metronet i Vodatel. Agresivna cjenovna politika vjerojatno će se nastaviti, pri čemu će poslovni i segmenti javne uprave biti glavni ciljevi.

U sljedeće tri godine u Središnjoj i Istočnoj Europi očekuju se godišnje stope rasta od oko 10 do 12% u podatkovnim uslugama temeljenim na IP-u (izvor: Ovum), što predstavlja jedan od glavnih izvora rasta na tržištu poslovnih korisnika.

Veleprodajne usluge

U 2006. godini ukupni prihodi veleprodajnih usluga hrvatskog tržišta u nepokretnim komunikacijama iznosili su 824 milijuna kuna. Očekuje se povećanje ukupnih prihoda na 890 milijuna kuna u 2007. godini. Predviđeni CAGR za tržište veleprodajnih usluga u razdoblju 2006.-2009. iznosi 9,0%. Udio Grupe na temelju prihoda u tržištu veleprodajnih usluga na dan 31. prosinca 2006. bio je 81% (izvor: Teleseeq by InfoCom). Grupa je zadržala svoj vodeći položaj na tržištu veleprodajnih usluga usprkos konkurenciji koja razvija vlastitu infrastrukturu.

Zasada su dva glavna davatelja na hrvatskom tržištu veleprodajnih usluga Grupa i VIPnet, iako je još nekoliko drugih konkurenata aktivno na tržištu. Tijekom 2006. godine nekoliko je novih operatora počelo pružati usluge u veleprodajnom sektoru preko žičanih i bežičnih mreža. Nekoliko operatora počelo je graditi vlastite mreže u najvećim hrvatskim gradovima. Komunalna i infrastrukturna poduzeća kao što su Hrvatska elektroprivreda (HEP) i Hrvatske željeznice (HŽ) pružaju veleprodajne usluge u 4 najveća hrvatska grada, prodajući konkurentima višak kapaciteta u svojoj internoj telekomunikacijskoj infrastrukturi po povoljnim cijenama.

Domaće tržište veleprodajnih usluga uglavnom je regulirano. Glavni regulirani proizvodi koje Grupa nudi na tržištu veleprodajnih usluga u nepokretnim komunikacijama kao što su originacija i terminacija poziva, iznajmljeni vodovi i vodovi za međusobno povezivanje, ULL, pristup davateljima internetskih usluga i usluga s dodanom vrijednošću podložni su odobrenju HAT-a, dok razni komercijalni proizvodi i usluge nisu regulirani te se njihova cijena i plasiranje na tržište određuju na temelju komercijalnih uvjeta. Neregulirani proizvodi uključuju globalni pristup internetu, zakupljene vodove iznad 2Mbps, terminacija prometa iz pokretne u nepokretnu mrežu i terminacija međunarodnog prometa. Na tržištu veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama glavne usluge koje se nude su terminacija poziva u pokretnu mrežu, međunarodni roaming i pristup davateljima usluga s dodanom vrijednošću.

Cijene terminacije iz pokretnih u nepokretnu mrežu Grupe podložne su propisima HAT-a. Cijene terminacije u pokretnoj mreži stabilne su već dulje vrijeme, dok su cijene terminacije u nepokretnoj mreži podložne češćim promjenama, pri čemu se posljednje smanjenje dogodilo 2006. Očekuje se daljnje smanjenje cijene terminacije u nepokretnoj mreži i malo smanjenje u cijenama terminacije u pokretnoj mreži, u oba slučaja zbog regulatornog pritiska.

Otkad je tržište usluga nepokretne telefonije postalo u potpunosti konkurentno početkom 2005., broj korisnika CPS-a značajno se povećao, sa 37.618 na dan 31. prosinca 2005. na 206.665 na dan 31. prosinca 2006. Promet međusobnog povezivanja putem predodabira operatora (CPS) trenutačno je glavni pokretač rasta veleprodajnog tržišta. Očekuje se da će doći do povećanja prometa veleprodajnih usluga kao posljedica migracije (korištenjem ULL usluga) privatnih i poslovnih korisnika iz Grupe prema novim operatorima nepokretne mreže. Istovremeno se smanjuje promet iz nepokretne prema pokretnoj mreži kao posljedica zamjene nepokretnih komunikacija pokretnima.

Obveza pružanja usluge potpunog i zajedničkog pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji na snazi je od 2005. godine. Međutim, širenje se sporo odvijalo zbog tehničkih poteškoća. Pristup prvim izdvojenim lokalnim petljama je ostvaren u rujnu 2006. Na dan 30. lipnja 2007., 28,4% korištenih parica bilo je otvoreno za konkurenciju, u usporedbi sa stanjem na dan 31. prosinca

2006. kada je 18,5% korištenih parica bilo otvoreno za konkurenciju. Razvoj korisnika ULL-a od studenog 2006. odvijao se na sljedeći način:

Lipanj 2007.	Svibanj 2007.	Travanj 2007.	Ožujak 2007.	Veljača 2007.	Siječanj 2007.	Prosinac 2006.	Studen 2006.
12.739	9.917	6.821	4.775	2.726	1.376	709	240

Na domaćem tržištu veleprodajnih kapaciteta, operatori će vjerojatno biti više usmjereni prema novim IP/Ethernet tehnologijama koje omogućuju fleksibilnost, jeftinije su i nude značajno veće kapacitete.

Mobilni operatori imali su najvažniji utjecaj na tržište veleprodajnih kapaciteta (podatkovne usluge) i najveći su korisnici veleprodajnih usluga. Očekuje se daljnji rast prodaje mobilnim operatorima zbog rasta UMTS širokopojasne mreže i povećanog obujma zamjene nepokretnih komunikacija pokretnima.

Zasada se na tržištu veleprodajnih usluga širokopojasnog interneta nudi samo ADSL transport usluga. Međutim, tijekom 2007. očekuje se uvođenje veleprodajnih usluga ADSL pristupa (Bitstream). Ta bi usluga mogla značajno utjecati na razvoj tržišta veleprodajnih usluga širokopojasnog interneta, budući da će omogućiti alternativnim operatorima pružanje usluge širokopojasnog interneta diljem Hrvatske.

Međunarodne usluge nisu regulirane i sastoje se prvenstveno od terminacije u pokretnoj i nepokretnoj mreži, međunarodnog tranzita, IP tranzita, tradicionalnih podatkovnih usluga i onih temeljenih na MPLS-u. Liberalizacija domaćeg tržišta uzrokovala je promjene na međunarodnom tržištu gdje su se marže smanjile zbog ulaska nekoliko novih operatora koji nude niže cijene.

Kabelska televizija

U lipnju 2007. 28 tvrtki je imalo dozvolu za pružanje kabelskih usluga u Hrvatskoj (izvor: HAT). Dva operatora, DCM i Adriatic Kabel imala su najveći udio pretplatnika i djeluju u najvećim hrvatskim gradovima, dok ostali operatori djeluju samo na manjoj, lokalnoj razini. Procijenjeni broj kućanstava priključenih na mrežu kabelske televizije u Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2006. iznosio je 300.000 ili 20% kućanstava. Broj pretplatnika kabelske televizije na dan 31. prosinca 2006. bio je 130.200, što predstavlja vrlo malen rast tijekom posljednje tri godine, a broj korisnika sa širokopojasnim pristupom internetu preko kabela procijenjen je na 9.000 (izvor: HAT).

KDS-Čakovec, ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Grupe, imalo je oko 6.700 korisnika na kraju 2006., što predstavlja 5,1% ukupnog broja pretplatnika kabelske televizije u Hrvatskoj.

Donja tablica prikazuje broj pretplatnika kabelske televizije i pripadajuće stope penetracije:

	Dana 31. prosinca 2006.	Dana 31. prosinca 2005.	Dana 31. prosinca 2004.
Ukupni broj pretplatnika kabelske televizije	130.200	131.000	129.000
Penetracija (na ukupni broj kućanstava)	8,81%	8,87%	8,73%

(Izvor: HAT za broj pretplatnika i Republika Hrvatska—Državni zavod za statistiku za podatak o broju kućanstava)

Penetracija kabelske televizije po kućanstvima u Hrvatskoj je niska u usporedbi s mnogim europskim zemljama, a kao što gornja tablica pokazuje, hrvatsko tržište kabelske televizije doživjelo je vrlo mali rast u razdoblju od 2004. do 2006. godine.

U travnju 2007. austrijski ulagatelj Bewag (komunalna tvrtka iz austrijske savezne pokrajine Gradišće) kupio je DCM (koji je prema priopćenjima tvrtke za medije krajem 2006. imao bazu

korisnika od oko 57.000) i drugog po veličini operatora kabelaške televizije Adriatic Kabel, najavljujući njihovo spajanje u novu kabelašku tvrtku „B.net Croatia“, koja će nuditi „triple play“ usluge preko kabela. Taj će potez vjerojatno imati za posljedicu dinamičniji razvoj segmenta kabelaške televizije i ponude usluga nepokretne telefonije od strane kabelaških operatora. Međutim, s obzirom na sadašnje razine penetracije, kabelaška televizija ne predstavlja neposrednu prijetnju konvencionalnim operatorima nepokretnih komunikacija.

Poslovanje

Pregled

Grupa je vodeći davatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj. Kroz svoje dvije poslovne jedinice, T-Com i T-Mobile, Grupa pruža usluge nepokretne telefonije, pokretne telefonije, te veleprodajne, internetske i podatkovne usluge. Prije nego što je hrvatsko tržište nepokretne telefonije postalo potpuno konkurentno početkom 2005. godine, Grupa je bila jedini davatelj usluga nepokretne telefonije u Hrvatskoj.

Povijest

Društvo je registrirano prema zakonima Republike Hrvatske, sukladno odredbama Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija, kojime je poslovanje prijašnjeg poduzeća Hrvatska pošta i telekomunikacije s p.o. („*HPT*“) razdvojeno i prenijeto na dva nova dionička društva: Društvo (odgovorno za poslovanje u telekomunikacijama) i Hrvatska pošta d.d. (odgovorno za poštu). Društvo je započelo s neovisnim poslovanjem 1. siječnja 1999.

Sukladno odredbama Zakona o privatizaciji iz 1999. godine, 5. listopada 1999. Republika Hrvatska prodala je vlasnički udio u Društvu od 35% Deutsche Telekomu. Deutsche Telekom je 25. listopada 2001. kupio dodatnih 16% vlasničkog udjela u Društvu od Republike Hrvatske te time postao većinski dioničar s vlasničkim udjelom od 51%. Republika Hrvatska prenijela je 17. veljače 2005. 7% dionica u Društvu na Fond hrvatskih branitelja u skladu sa Zakonom o privatizaciji iz 1999.

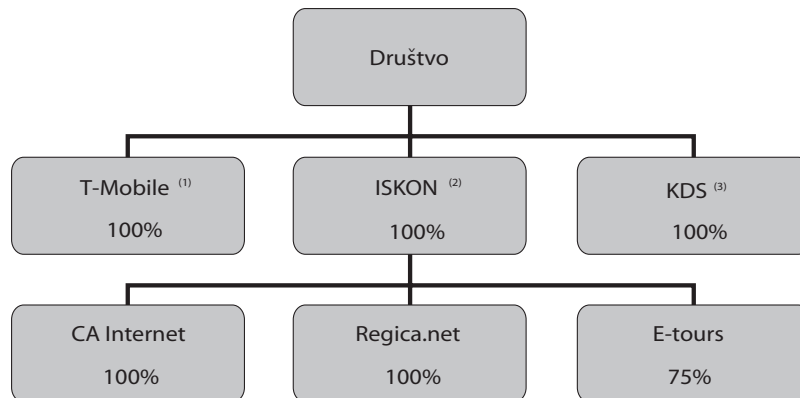
Trenutačno je 51% Društva u vlasništvu Deutsche Telekoma, 42% u vlasništvu Republike Hrvatske, a 7% u vlasništvu Fonda hrvatskih branitelja.

T-Mobile Hrvatska d.o.o osnovano je kao ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Društva, za pružanje telekomunikacijskih usluga. T-Mobile je započeo poslovne aktivnosti 1. siječnja 2003.

Dana 1. listopada 2004. Društvo je promijenilo zaštitni znak u T-HT i time je postalo dio globalne „*T*“ obitelji Deutsche Telekoma. Promjenu identiteta na korporativnoj razini pratilo je formiranje robnih marki dviju odvojenih poslovnih jedinica Grupe: poslovne jedinice za poslovanje nepokretne mreže (T-Com), koja također pruža veleprodajne, internetske i podatkovne usluge, te poslovne jedinice za poslovanje pokretnih komunikacija (T-Mobile).

Korporativna struktura

Društvo posluje preko poslovnih jedinica T-Com (koji nije odvojena pravna osoba), T-Mobile i nekoliko ovisnih društava. Donja tabela prikazuje korporativnu strukturu Društva i određene informacije o vlasništvu koje se odnose na njegova ovisna društva.

Bilješke:

(1) T-Mobile je ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Društva osnovano temeljem razdvajanja pokretnih komunikacija od Društva 2003

(2) Stjecanje Iskona, vodećeg hrvatskog davatelja internetskih/alternativnih telekomunikacijskih usluga, provedeno je u lipnju 2006

(3) KDS je mali regionalni (Čakovec) kabelski operator kojeg je Društvo steklo 2000. godine

Organizacijska struktura

Grupa—Na čelu grupe je Uprava koja rukovodi poslovanjem Grupe i odgovorna je Nadzornom odboru za sveukupne poslovne rezultate i uspješnost Grupe. Nadzorni odbor nadzire upravljanje poslovanjem Grupe i odgovoran je dioničarima za usklađenost s pravnim okvirom u kojem Grupa posluje.

Grupa ima dvije poslovne jedinice, T-Com i T-Mobile, koji su niže opisani.

T-Com—T-Com je odgovoran za poslovanje nepokretne mreže Grupe i njene veleprodajne, internetske i podatkovne usluge. Poslovna jedinica T-Com obuhvaća Društvo i Iskon i četiri korporativne jedinice koje čine Društvo. Funkcija tih četiriju korporativnih jedinica je pružiti usluge zajedničkog upravljanja i iskoristiti sinergije između aktivnosti nepokretne i pokretne mreže: Korporativnu jedinicu glavnog izvršnog direktora, Korporativnu jedinicu za financije, Tehniku grupe/Korporativnu jedinicu Grupe za informacijske tehnologije, te Korporativnu jedinicu za ljudske resurse.

Na čelu osnovne djelatnosti T-Coma je Izvršni odbor koji upravlja poslovanjem T-Coma i odgovara Upravi. Izvršni odbor T-Coma čine: Glavni izvršni direktor T-Coma (koji je ujedno i član Uprave i glavni operativni direktor za nepokretnu mrežu i broadband), te član Odbora nadležan za financije (CFO), član Odbora nadležan za mrežu (CTO), član Odbora nadležan za marketing (CMO) i član Odbora nadležan za prodaju (CSO).

Regionalne aktivnosti T-Coma organizirane su preko jedinice za regionalnu prodaju/regionalno upravljanje i sektor za regionalnu mrežu. Regionalna prisutnost T-Coma organizirana je kroz četiri geografska područja: regiju Sjever (sa sjedištem u Zagrebu), regiju Jug (sa sjedištem u Splitu), regiju Zapad (sa sjedištem u Rijeci) i regiju Istok (sa sjedištem u Osijeku).

Različiti segmenti poslovanja T-Coma organizirani su u različite funkcije kojima upravlja nadležni član Izvršnog odbora T-Coma. Svaka funkcionalna jedinica podijeljena je u jednu ili više podjedinica, kojima upravljaju izvršni direktori.

T-Mobile—Za razliku od T-Coma, aktivnosti T-Mobilea provode se kroz odvojenu pravnu osobu koja je u stopostotnom vlasništvu Društva.

Poslovanjem T-Mobilea rukovodi uprava T-Mobilea koja odgovara Upravi. Glavni operativni direktor za pokretne komunikacije Grupe je na temelju svoje funkcije Predsjednik uprave i glavni izvršni direktor (CEO) T-Mobilea. Uprava T-Mobilea ima još pet članova: člana Uprave odgovornog za financije (CFO), člana Uprave odgovornog za mrežu i informacijske tehnologije (CTO), člana Uprave odgovornog za marketing (CMO), člana Uprave za prodaju i usluge (CSSO) i člana Uprave odgovornog za ljudske resurse (CHRO).

Za više informacija vidi „Transakcije s glavnim dioničarima, prodavateljem dionica i povezanim osobama”—opis Deutsche Telekomom i transakcija s Deutsche Telekomom i povezanim društvima.

Odnosi s Deutsche Telekomom

Kao što je gore već spomenuto, Deutsche Telekom je kupio 35% Društva krajem 1999. te stekao dodatnih 16% krajem 2001. godine. Rezultat toga je da trenutačno ima većinsku kontrolu nad Društvom. Nakon Ponude Deutsche Telekom će i dalje imati većinu temeljnog kapitala Društva. Prava Deutsche Telekomom kao većinskog dioničara uključuju efektivna prava odobravanja/ulaganja veta na pitanja koja se tiču Nadzornog odbora, kao što je imenovanje i opoziv članova Uprave, te efektivna kontrola koju ima nad ishodom stvari koje se iznesu dioničarima na glasovanje (uz izuzetak onih pitanja u kojima Hrvatska ima pravo veta prema odredbama Sporazuma dioničara, i onih kod kojih je potrebna kvalificirana većina). Za više informacija vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekomom, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara*”.

Deutsche Telekom jedno je od vodećih poduzeća za telekomunikacijske usluge u svijetu, koje svojim klijentima nudi cijeli spektar informacijskih i telekomunikacijskih usluga. Kao jedan od najvećih davatelja telekomunikacijskih usluga u Europi, Deutsche Telekom je zastupljen na najvažnijim tržištima u Europi, Aziji i Americi, te u oko 50 zemalja diljem svijeta. Neto prihodi Deutsche Telekom Grupe 2006. godine povećali su se za 2,9% na 61,3 milijarde eura, a usklađeni EBITDA je iznosio 19,4 milijarde eura. Usklađena neto dobit iznosila je 3,9 milijardi eura, a slobodan tijek novca (izuzimajući ulaganje u spektar pokretnih komunikacija u SAD-u) iznosio je 5,7 milijardi eura.

Deutsche Telekom i Društvo zaključili su sporazume o strateškoj suradnji koji pokrivaju područja kao što su: (i) razvoj domaće i međunarodne strategije; (ii) određene IT platforme, aplikacije i procesi; (iii) strategija mreže, platforme i nabava; (iv) marketing i prodaja (inovacije i razvoj proizvoda, strategija distribucije); (v) alati za planiranje i izvješćivanje; (vi) ljudski resursi (alat upravljanja, prijenos know-how-a); te (vii) provedba uvjeta uređenih Zakonom Sarbanes-Oxley. Preko suradnje s Deutsche Telekomom Grupa koristi prednosti stručnog znanja Deutsche Telekomom u području telekomunikacija i može poduprijeti sinergije u područjima kao što je n. pr. nabava. Kao dio Deutsche Telekom Grupe, Grupa koristi prednosti njene cjelokupne potpore i iskustva raznih zaposlenika koji doprinose značajnom količinom znanja, naročito kada se radi o međunarodnim tržištima telekomunikacijskih usluga, čime se Grupa prilagođava povećanoj konkurenciji i priprema za regulatorne promjene povezane s ulaskom u EU. Pristup Grupe takvom tehničkom stručnom znanju izložen je u Sporazumu dioničara između Društva, Republike Hrvatske i Deutsche Telekomom, kao i u raznim drugim sporazumima između Grupe i Deutsche Telekomom. Vidi sažetak tih ugovora naveden u poglavlju „*Sporazumi s Deutsche Telekomom*”. Društvo također koristi prednosti Ugovora o statusu povlaštenog partnera koji Deutsche Telekom ima s raznim međunarodnim operatorima, prema kojem je T-HT bio u mogućnosti pregovarati i zaključiti niz ugovora o roamingu s takvim operatorima.

Grupa također ima koristi od licenciranja određenih trgovačkih žigova i naziva domena od Deutsche Telekomom. Vidi sažetak sporazuma o dodjeli dozvola koji je na snazi između Grupe i Deutsche Telekomom naveden u poglavlju „*Sporazumi s Deutsche Telekomom*”.

Deutsche Telekom pruža određene usluge Društvu preko stručnog osoblja u skladu s odredbama okvirnog ugovora. Vidi sažetak okvirnog ugovora između Društva i Deutsche Telekom-a naveden u poglavlju „*Sporazumi s Deutsche Telekomom*”.

U sklopu uobičajenog tijeka poslovanja Društvo ulazi u transakcije s različitim društvima Deutsche Telekom Grupe po otvorenom tržišnom načelu kao da su društva Grupe međusobno nepovezana. Te transakcije uključuju prvenstveno ugovore o prijenosu know-how-a i tehnologije, ugovore o pružanju usluga sistemske integracije i IT savjetovanja kao i ugovore koji se odnose na područje razmjene i određivanja međunarodnog telekomunikacijskog prometa. Ovi ugovori navedeni su u poglavlju „*Transakcije s glavnim dioničarima, prodavateljem dionica i povezanim osobama*”.

Društvo ne očekuje nikakve promjene u svom odnosu s Deutsche Telekomom koje bi bile rezultat Ponude.

Prednosti

Vodeći položaj na atraktivnom telekomunikacijskom tržištu

Hrvatska je atraktivno tržište za telekomunikacijske usluge. S rastom BDP-a od 4,8% u 2006. godini (izvor: Hrvatska narodna banka) u usporedbi s prosjekom za zemlje EU-15 od 2,8% (izvor: Eurostat), te predviđenim povećanjem u prihodima od telekomunikacijskih usluga po stanovniku u Hrvatskoj od 4,1% CAGR u razdoblju od 2006. do 2009. (izvor: Teleseeq by InfoCom), hrvatsko tržište nudi dobre izgleda za rast. BDP je nastavio rast s godišnjim prirastom u prvom tromjesečju 2007. od 7%. Uprava predviđa da će porast usluga u pokretnoj mreži biti poduprijet povećanim govornim korištenjem, te većim korištenjem novih podatkovnih i drugih konvergentnih usluga kao što je uočeno i drugdje u Europi. Predviđa se da će ulazak Hrvatske u EU potaknuti još brži gospodarski razvoj, podupirući daljnji rast na telekomunikacijskom tržištu.

Grupa ima prednost u odnosu na konkurenciju kao davatelj telekomunikacijskih usluga s dugom poviješću pružanja usluga. Unatoč otvaranju telekomunikacijskog tržišta konkurenciji, naročito nakon ulaska VIPneta 1998. godine kao alternativnog davatelja usluga pokretnih telekomunikacija, te činjenici da je tržište nepokretne telefonije postalo u potpunosti konkurentno 2005. godine, što je dovelo do smanjenja tržišnog udjela Grupe i pada cijena, dosadašnja strategija Grupe omogućila joj je da zadrži vodeći položaj na tržištu. Na tržištima nepokretne i pokretne telefonije, te u segmentima privatnih i poslovnih korisnika, Grupa se uspješno prilagođavala promjenama u konkurentnom okružju i pretrpjela je manji gubitak tržišnog udjela unatoč povećanju konkurencije. Ključni aspekt ovog uspjeha je sposobnost Grupe da ponudi sveobuhvatan portfelj telekomunikacijskih proizvoda i usluga te da stvori komplementarne ponude koje povećavaju vrijednost klijentima. Grupa ima prednost radi poslovanja na tržištu s razmjerno niskom penetracijom kablске televizije te samim time i odsutnošću značajne konkurencije kablskih operatora. Krajem 2006. godine Grupa je imala tržišni udio temeljen na ukupnim konsolidiranim prihodima od oko 91% u fiksnim uslugama, 64% u internetskim, što je trenutačno tržište s najbržim rastom, i 49% u mobilnim uslugama (izvor: Teleseeq by InfoCom).

Snažan menadžerski tim

Menadžerski tim Grupe objedinjuje veliko iskustvo kako u hrvatskim tako i u međunarodnim telekomunikacijama. Tim je uspješno zadržao snažan položaj Grupe na tržištu usprkos liberalizaciji, ispunjavajući istovremeno zahtjeve novih tehnologija kao što je VoIP, i dokazano je sposoban pokrenuti rano usvajanje novih usluga, kao što su n. pr. usluge IPTV-a. Istovremeno, tim je povećao učinkovitost u cjelokupnom poslovanju i ostvario poboljšane financijske rezultate uključujući naročito EBITDA marže iznad uobičajenih razina u europskim telekomunikacijskim tvrtkama čijim se dionicama javno trguje. Menadžerski tim ima podršku Deutsche Telekom Grupe i njenih ključnih menadžera, naročito u području međunarodnog

tržišta telekomunikacijskih usluga, prilagodbe povećanoj konkurenciji i regulatornim trendovima u EU.

Snažan brand i vlastita distribucijska mreža

Kao tradicionalni operator, ime branda HT ima prednost duge povijesti i prepoznatljivosti branda. Globalno prepoznatljivo ime „T” unosi moderniju dimenziju u tradicionalni brand Grupe, podupire poruku inovacije i pomaže povećati povjerenje korisnika u Grupu i njene usluge. Ta kombinacija pružila je Grupi snažnu platformu s koje može pružati nove proizvode i usluge.

Grupa ostvaruje daleko najveću pokrivenost svojim uslugama od svih telekomunikacijskih operatora u Hrvatskoj preko svoje maloprodajne mreže T-Mobile trgovina i T-Centara koji su opisani u nastavku u poglavlju „*Poslovanje—Organizacija prodaje*” i ima koristi od zajedničkog nastupa T-Coma/T-Mobilea na tržištu. Štoviše, razgranata vlastita distribucijska mreža omogućava Grupi izravan kontakt sa svojim korisnicima. U kulturi u kojoj korisnici uvelike cijene izravan kontakt, to omogućava Grupi da komunicira s korisnicima, da prodaje, izgrađuje odnos i ublažava problem odljeva korisnika. Kao rezultat toga i učinkovitog upravljanja odnosa s korisnicima putem određenih kanala, grupa također ima visoku razinu zadovoljstva svojih korisnika što je vidljivo iz nekoliko provedenih istraživanja tržišta.

Vodeće mjesto u tehnologiji i kvaliteti

Grupa posjeduje dokazanu sposobnost da bude vodeća u tehnološkim inovacijama i inovacijama proizvoda. Grupa nudi napredna rješenja koja se temelje na IP protokolu, poput ADSL-a, a u rujnu 2006. bila je prva tvrtka u Hrvatskoj (i unutar Deutsche Telekom Grupe) koja je uvela uslugu IPTV-a s nacionalnim dosegom, uključujući 55 lokalnih i stranih kanala, kao i preko 1.200 video snimaka ponuđenih preko usluge video-na-zahtjev. MAXtv predstavlja značajan komercijalni uspjeh, a Grupa u skoroj budućnosti namjerava pokrenuti i HD kanale. Tijekom 2006. godine Grupa je također počela nuditi usluge VoIP-a poslovnim korisnicima, pojednostavljene podatkovne usluge temeljene na IP protokolu tržištu malih i srednjih poduzeća, te brzi pristup internetu preko mobilnih telefona.

Stjecanje Iskona, koje je provedeno u svibnju 2006., dovelo je u Grupu iskusan tim inženjera, tehničara, stručnjaka za marketing i prodaju na području interneta. Tijekom posljednjih šest godina Iskon je učvrstio svoj položaj najvećeg alternativnog davatelja internetskih usluga i usluga prijenosa podataka, privatnih mreža i web hostinga za mala i srednja poduzeća u Hrvatskoj. Unutar Grupe Iskon razvija alternativne telekomunikacijske usluge temeljene na širokopojasnoj tehnologiji.

Grupa se usredotočuje na pružanje vrhunske kvalitete kako mreže, tako i usluge, te izgradnju bliskih odnosa s korisnicima. To je vidljivo iz tržišnog udjela Grupe i rezultata brojnih anketa o zadovoljstvu korisnika, vidi „*Poslovanje—Zadovoljstvo korisnika i rezultati poslovanja*”. Korisnici T-Mobilea izražavaju najveće zadovoljstvo mrežom i dodatnim uslugama koje im pruža T-Mobile. Pored toga, brand T-Mobile ima najbolje rezultate omiljenog operatora na tržištu, što znači da ukoliko bi ponovo trebali birati davatelja pokretnih usluga, korisnici bi odabrali T-Mobile prije drugih operatora, bez obzira čije usluge trenutačno koriste (izvor: istraživanje NPS-a, 2006. i 2007.). U ožujku 2007. godine TRI*M studija o zadovoljstvu korisnika osnovnom T-Comovom uslugom smjestila je T-Com tek za jedan broj izvan 10% vodećih europskih operatora usluge za MSP-ove i tek nešto izvan vodećih 10% za T-Comovu uslugu privatnim korisnicima s rezultatom 66. U ožujku 2007. godine TRI*M studija o zadovoljstvu korisnika T-Comovom ADSL uslugom smjestila je T-Com među 33% vodećih europskih operatora za usluge MSP-ovima s ukupnim brojem 69 i tek za jedan broj izvan 10% za usluge privatnim korisnicima s ukupnim brojem 79 (izvor: TRI*M studija o zadržavanju i zadovoljstvu korisnika).

Razgranata infrastruktura i snažne kompetencije u IP mrežama

Grupa posjeduje najrazgranatiju nepokretnu telekomunikacijsku mrežu u Hrvatskoj (po kilometrima i pokrivenosti mreže) i jedini je operator s infrastrukturom koja pokriva cijelu državu. Mreža omogućava Grupi pružanje širokog raspona usluga svojim korisnicima, uključujući govorne, širokopojasne i podatkovne usluge. Širokopojasna infrastruktura Grupe u potpunosti se temelji na IP protokolu/Ethernetu, što uključuje i platformu za pružanje usluge IPTV-a. Grupa i dalje ulaže u nove tehnologije i unapređuje i racionalizira svoju mrežu putem, primjerice, ciljanih ulaganja za prijelaz na mrežu sljedeće generacije (NGN). To Grupi omogućava da nudi inovativne, visoko kvalitetne i ekonomične proizvode i usluge svojim korisnicima, kako privatnim tako i poslovnim. Neki drugi operatori su usredotočuju na izravan pristup korisnicima izgradnjom vlastitih mreža, s različitim stupnjem oslanjanja na Grupu za zakup vodova, lokalne petlje ili infrastrukturu. Međutim, njihova pokrivenost i raspon usluga ne mogu se usporediti s pokrivenošću i rasponom usluga Grupe.

Tijekom 2006. Grupa je nastavila graditi i poboljšavati svoju pokretnu mrežu. U prosincu 2006. Grupa je pokrenula HSDPA funkcionalnost, nadgradnju UMTS sustava, omogućavajući podatkovne usluge veće brzine. Grupa također svojim korisnicima nudi pristup nizu Usluga s dodanom vrijednošću („VAS“). Do kraja 2006. Grupa je postigla nacionalnu GSM/EDGE pokrivenost i 35%-tnu pokrivenost populacije UMTS-om/HSDPA-om. Zbog topografije Hrvatske novim sudionicima na tržištu mobilnih usluga kao što je Tele2 skupo je pokrenuti mrežu koja nudi jednaki stupanj pokrivenosti i kvalitete usluge kao što nudi Grupa.

Mogućnosti rasta

Grupa se postavila tako da neutralizira neizbježan pad u prihodima od tradicionalnih govornih usluga u nepokretnoj mreži postizanjem rasta na tržištima za pokretne i internetske usluge, i do sada je u tome bila uspješna.

Grupa se prilagodila izazovima povećane konkurencije i gotovo zasićene penetracije na tržištu pokretnih usluga uvođenjem novih proizvoda i usluga i usredotočenošću na dodatni rast u novim korisničkim segmentima, čime se omogućuje ukupni rast prihoda od pokretnih usluga. Društvo vjeruje da stapanje usluga u nepokretnoj i pokretnoj mreži pruža atraktivnu mogućnost rasta koju je Grupa, kao jedini davatelj cjelokupnog spektra telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj, u mogućnosti dobro iskoristiti. Grupa će i dalje nastojati rasti usmjeravanjem prema novim segmentima, stjecanjem novih korisnika i pokretanjem inovativnih podatkovnih usluga.

Penetracija širokopojasnog pristupa internetu za privatne korisnike na osnovi kućanstava u Hrvatskoj iznosila je 12% na dan 31. prosinca 2006. (izvor: Teleseeq by InfoCom), što je dosta ispod prosjeka za zemlje EU-15 od 40% (izvor: Ovum), te pruža značajan potencijal za rast (naročito ako se uzme u obzir razmjerno niska razina penetracije kabelaške televizije u Hrvatskoj). Kao vodeći davatelj širokopojasnih usluga u Hrvatskoj i trenutačno jedini davatelj IPTV platforme s nacionalnim dosegom, Društvo vjeruje da je Grupa u dobrom položaju da postigne rast u širokopojasnim i podatkovnim uslugama i da neutralizira pad u prihodima od tradicionalnih govornih usluga poticanjem prebacivanja svoje velike baze korisnika na proizvode temeljene na ADSL-u i IP protokolu. Pored drugih područja s potencijalom za rast, mogućnosti rasta postoje i na tržištu jeftinih podatkovnih usluga temeljenih na IP protokolu namijenjenih segmentu malih i srednjih poduzeća, na kojem Iskon uživa vodeći položaj.

Što se tiče mogućnosti regionalnog rasta, Grupa je već prisutna u Bosni i Hercegovini gdje posjeduje 39,1% društva HT Mostar. Druge mogućnosti regionalnog rasta dostupne Grupi bit će pažljivo procijenjene, kao što je opisano u poglavlju „Poslovanje—Strategija—Rast i inovacije uključujući širenje na tržište „Digitalnog životnog stila“ i novih korisničkih segmenata—Pažljiva procjena regionalnih mogućnosti“.

Značajni novčani priljevi

Poslovanje Grupe polučuje značajan novčani priljev, s EBITDA-om od 4.060 milijuna kuna za financijsku godinu zaključenu 31. prosinca 2006. i od 1.974 milijuna kuna za razdoblje od 6 mjeseci zaključeno 30. lipnja 2007., što predstavlja EBITDA marže od 47% odnosno 47%. Grupa je zadržala visoke stope profitabilnosti usprkos sve većim pritiscima konkurencije i regulatornim pritiscima povećavanjem učinkovitosti u poslovanju i smanjivanjem troškova kroz razne programe restrukturiranja. Za ilustraciju, od godine 2000. kada je broj zaposlenika Grupe dosegao maksimum od 11.219, broj zaposlenih u T-Com segmentu (isključujući Iskon) smanjen je za 48% na 5.782 zaposlenika na dan 30. lipnja 2007. Grupa u svojim investicijskim planovima usmjerava ulaganja u dugotrajnu imovinu u projekte, što u kombinaciji s razmjerno niskim stopama oporezivanja poduzeća, treba omogućiti Grupi ostvarenje optimalnog povrata na uloženi kapital.

Konkurencija će i dalje rasti, ali Grupa se nada da će imati koristi od većih ekonomija razmjera nego njeni konkurenti, što bi trebalo pozitivno utjecati na profitabilnost Grupe. U budućnosti će Grupa nastojati zadržati razine novčanih tokova daljnjim poboljšanjima produktivnosti, kao i ciljanim ulaganjima u dugotrajnu imovinu. Gdje je to prikladno Grupa će nastaviti s racionalizacijom aktivnosti i izdvajanjem poslova koji nisu osnovna djelatnost Grupe.

Strategija

Glavni strateški cilj Grupe je postati najcjenjeniji pružatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj pružanjem svojim korisnicima kako osnovnih telekomunikacijskih usluga tako i inovativnih dodatnih usluga povezanih s „Digitalnim životnim stilom“. Kako bi to postigla određene su sljedeće strateške smjernice Grupe: (i) izgradnja i održavanje snažnih individualnih odnosa sa svojim korisnicima; (ii) fokusirani pristup tržištu u cilju ispunjenja potreba korisnika; (iii) razvijati procese usredotočene na održavanje ili povećanje prihoda i postati troškovno učinkovitiji, kao na primjer omogućavajući sinergije između usluga u nepokretnoj i pokretnoj mreži putem kombiniranih prodajnih kanala; (iv) stvaranje među svojim zaposlenicima kulture izvrsnosti u uslugama; (v) razvijanje prikladne kontrole kvalitete; i (vi) racionaliziranje ulaganja u tradicionalne grupe usluga i ulaganje u rast novih poslovnih servisa kao što su širokopojasni pristup internetu. Grupa nastavlja poticati kulturu zasnovanu na radnom uspjehu u cilju olakšanja ostvarivanja ovih strateških ciljeva.

Korisnici i njihove sadašnje i buduće potrebe u fokusu su cjelokupnog poslovanja Grupe. Cilj Grupe je svim korisnicima ponuditi najširi spektar nepokretnih i pokretnih telekomunikacijskih usluga u kojima će svaki korisnik naći uslugu koja će na najbolji način zadovoljiti njegove potrebe. Strategija Grupe temelji se na tri glavna načela:

- Rastu i inovacijama koje uključuju širenje na tržište „Digitalnog životnog stila“ proizvodima kao što su MaxTV, te novih segmenata i industrija kao što su mediji i zabavna industrija.
- Izgradnji čvršćih i bližih odnosa s korisnicima fokusiranjem na ključne elemente za postizanje tog cilja: (i) ljude, (ii) kvalitetu usluge, (iii) inovacije, i (iv) jednostavnost.
- Naglasku na kvaliteti i učinkovitosti uključujući razvijanje učinkovitih procesa pružanja usluga i međusobnih odnosa.

Rast i inovacije uključujući širenje na tržište „Digitalnog životnog stila“ i novih korisničkih segmenata

Kao vodećem operatoru na tržištima nepokretne i pokretne telefonije u Hrvatskoj, Grupi su mogućnosti rasta u tradicionalnim poslovnim segmentima ograničene. Premda Grupa analizira mogućnosti stjecanja izvan Hrvatske kada se one ukažu, rast na ovaj način ograničen je, budući da je većina nacionalnih telekomunikacijskih operatora u regiji već privatizirana. Grupa stoga smatra da segmenti usluga širokopojasnog pristupa internetu i medija pružaju mogućnosti rasta

tradicionalnim telekomunikacijskim operatorima. Cilj Grupe je zadržati svoj vodeći položaj među davateljima telekomunikacijskih usluga na hrvatskom tržištu uvođenjem novih, tehnološki naprednih i atraktivnih usluga. Grupa nastoji razvijati i promovirati atraktivne i najmodernije usluge i rješenja u telekomunikacijama i povezanim industrijama (kao što su mediji i informacijske tehnologije) svojim korisnicima te na taj način nastoji povećati korištenje naprednih usluga kako kod privatnih tako i kod poslovnih korisnika.

Rast broja širokopojasnih priključaka na internet i usluga koje se temelje na IP protokolu

Strategija rasta Grupe uključuje i nastaviti će uključivati usredotočenost na rast broja širokopojasnih priključaka na internet i usluga koje se temelje na IP protokolu. U 2006. godini T-Com je više nego udvostručio broj širokopojasnih priključaka, sa 101.300 krajem 2005. na 215.748 krajem 2006. godine. Krajem 2006. T-Com je još uvijek bio jedini operator u Hrvatskoj koji je nudio širokopojasne usluge diljem zemlje. Širokopojasni priključci osiguravaju temelj za ponudu tehnološki naprednih usluga kao što su televizija i video na zahtjev preko interneta, VoIP, IP virtualne privatne mreže i druge.

Širenjem širokopojasne mreže T-Com uspostavlja infrastrukturu potrebnu za opskrbu hrvatskih kućanstava i tvrtki suvremenim telekomunikacijskim uslugama. Promoviranjem tih usluga Grupa nastavlja značajno unapređivati poslovanje poslovnih korisnika i isto tako unapređuje način na koji privatni korisnici komuniciraju međusobno, pristupaju multimedijalnim sadržajima i razmjenjuju ih.

Internetske i podatkovne usluge za pokretne telekomunikacije još su jedno područje od značajnog interesa za Grupu. Preko T-Mobilea Grupa promiče usvajanje novih usluga koje potiču korištenje podatkovnih usluga, povećavaju vrijednost pokretnih komunikacija korisnicima i omogućavaju rast prometa Grupe. Nedavno uvođenje HSDPA tehnologije i planirana povećanja brzine prijenosa podataka inicijative su koje podupiru ovaj strateški fokus.

Uvođenje inovativnih medijskih i zabavnih usluga temeljenih na novim tehnologijama

Strategija Grupe je ojačati svoj položaj u segmentu medija razvojem inovativnih proizvoda i usluga, čega je primjer činjenica da je T-Com postao jedan od prvih operatora u Europi koji je ponudio IPTV uslugu svojim korisnicima širokopojasnog pristupa internetu. U rujnu 2006. T-Com je pokrenuo MAXtv, interaktivnu televiziju preko IP mreže, omogućavajući tako korisnicima gledanje brojnih lokalnih i stranih kanala na svojim televizorima koristeći ADSL širokopojasni priključak. MAXtv također uključuje VOD videoteku s velikom kolekcijom filmova. Druge napredne usluge koje je Grupa počela nuditi svojim korisnicima 2006. godine su: (i) Net Phone usluga (telefonija preko IP-a ili VoIP-a); (ii) MetroEthernet uslugu širokog raspona brzina; i (iii) T-Mobile-ova „web'n'walk—Internet u pokretu” usluga koja pruža pojednostavljeni pristup internetu preko mobilnih uređaja.

Pažljiva procjena regionalnih mogućnosti

Premda je većina telekomunikacijskih operatora u jugoistočnoj Europi privatizirana (te se stoga ne očekuje da će u srednjoročnom razdoblju biti dostupni za kupovinu) i mogućnosti širenja su ograničene, Grupa pažljivo prati i razborito procjenjuje razvoj događaja na susjednim tržištima u cilju pronalaženja potencijalnih mogućnosti za rast. To uključuje privatizaciju bilo kojeg operatora koji je još u vlasništvu vlada tih zemalja i pozicioniranje Grupe kao alternativnog međunarodnog operatora ili kao agregatora regionalnog veleprodajnog prometa. Međutim, primarni fokus Grupe bit će na daljnjem razvoju ulaganja koje je već stekla u Bosni i Hercegovini. Grupa je stvorila ishodište za širenje na tržištu Bosne i Hercegovine osiguravanjem vlasničkog udjela od 39,1% u društvu HT Mostar, koje je u međuvremenu objedinilo svoje poslovanje u nepokretnoj i pokretnoj mreži pripajajući društvo HT MObilne Mostar. Cilj Grupe je iskoristiti na najbolji način priliku dobivenu ovim ulaganjem u budućnosti povećanjem vlasništva (premda to ovisi o procesu privatizacije u Bosni i Hercegovini i nije pod kontrolom

Grupe) i sudjelovati u potencijalu za veliki rast tržišta usluga pokretnim telekomunikacijama u Bosni i Hercegovini. Telekomunikacijsko tržište u Bosni i Hercegovini liberalizirano je 2006. i uz sadašnju nisku razinu razvijenosti očekuje se da će rasti brže od određenih europskih tržišta u nadolazećim godinama.

Izgradnja čvršćeg odnosa s korisnicima ponudom kvalitetnijih usluga

Nekoliko istovremenih trendova na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu čini „odnose s korisnicima“ ključnim elementom uspješne strategije. Stope penetracije nepokretne i pokretne mreže sada su u fazi zasićenja i kao rezultat toga novi operatori mogu ostvariti rast samo privlačenjem korisnika od drugih operatora. HAT i dalje inzistira na povećanoj distribuciji tržišnih udjela među operatorima, što će bez radnji poduzetih od strane Grupe imati štetan utjecaj na odljev korisnika. Očekivanja korisnika se povećavaju na takav način da sada očekuju kvalitetnije usluge ali po nižim cijenama. Naposljetku, potrebe korisnika razlikuju se od jednog segmenta do drugog i moraju se odvojeno rješavati prikladno osmišljenim uslugama i paketima. Grupa vjeruje kako je stavljanje naglaska na odnose s korisnicima ključna zajednička sastavnica u suočavanju sa svim ovim izazovima te stoga prepoznaje četiri ključna fokusa kroz koja se to može postići: (i) ljudi, (ii) kvaliteta usluge, (iii) inovacije, i (iv) jednostavnost.

Razvoj kvalificiranih zaposlenika orijentiranih na uslugu, koji shvaćaju potrebe korisnika i nove tehnologije igra važnu ulogu u izgradnji odnosa s korisnicima i poticanju zadržavanja korisnika. Telekomunikacijska industrija podložna je dinamičnim tehnološkim promjenama i neprestanim izazovima tržišta. Svjesna da znanje brzo zastarijeva, Grupa ulaže u izobrazbu i usavršavanje svojih zaposlenika, kako bi se primjerice tehničko osoblje prekvalificiralo u prodavače i slično.

Kvaliteta usluge uključuje ponudu jednostavnih, „sve na jednom mjestu“ prodajnih i servisnih mjesta kontakta s korisnicima koja ispunjavaju sve potrebe korisnika. Grupa nastoji podržati takva mjesta kontakta izvrsnom „back office“ uslugom i isporukom kako bi se osigurala cjelokupna kvaliteta usluge po kojoj će se Grupa razlikovati od svojih konkurenata.

Neprestane inovacije u uslugama, koje nudi, omogućavaju Grupi da i dalje ostane relevantna na tržištu, zadrži korisnike i održi vrijednost koju korisnici očekuju od njenih usluga.

Napokon, preko jednostavnih ponuda, prilagođenih korisničkim segmentima, kao što su „single“ (telefonija), te povezane usluge „double“ (telefonija+internet) i „triple play“ (telefon+internet+TV), Grupa prepoznaje i obraća se potrebama različitih segmenata, istovremeno pružajući jednostavnost i transparentnost na tržištu koje je zbunjeno mnoštvom ponuda alternativnih operatora.

Naglasak na kvaliteti i učinkovitosti uključujući stvaranje učinkovitih procesa pružanja usluga i odnosa s korisnicima.

Novi operatori u Hrvatskoj preskočili su razne faze tehnološke evolucije, koristeći jednostavnu ali čvrstu i ekonomičnu infrastrukturu NGN tipa. S druge strane, sustavi koje je Grupa naslijedila i njena velika baza zaposlenika predstavljaju opterećenje ukupnim troškovima. Pored toga, potreba za održavanjem naslijeđenih sistema uz istovremeno uvođenje novih tehnologija povećava složenost procesa u Grupi. U takvom kontekstu, prioritet Grupe je poboljšati kvalitetu i učinkovitost svojih djelatnosti preinakom procesa, uz istovremeno ponovno utvrđivanje prioriteta i stavljanje naglaska na ulaganja u dugotrajnu imovinu za buduće mogućnosti rasta, ulaganja koja će rezultirati smanjenjem operativnih troškova i ulaganja u kvalitetu usluge. Zajedno te inicijative trebaju omogućiti Grupi da optimizira ukupne operativne troškove i zaštititi marže u sve konkurentnijem okruženju.

IZGLEDI ZA 2007.

Financijska perspektiva Grupe

Menadžment predviđa pad u prihodima od nepokretne telefonije u 2007. godini, koji će razmjerno gledano biti istovjetan padu u prihodima koji se dogodio 2006. godine. Snažan rast u prihodima od internetskih usluga očekuje se u 2007., budući da Grupa planira dostići nešto preko više od 320.000 ADSL pretplata do kraja 2007., dok će međutim ARPU i dalje biti pod pritiskom. Očekuje se da će intenzivne promotivne aktivnosti u cilju zadržavanja i stjecanja korisnika, kao i unapređenje prodajnih kanala doprinijeti planiranom snažnom rastu.

Menadžment očekuje lagano smanjenje prihoda od tradicionalnih podatkovnih usluga u 2007. godini kao što je bio slučaj i 2006. Očekuje se lagan porast prihoda od veleprodajnih usluga koji će djelomično neutralizirati pad prihoda od nepokretne telefonije. Smanjenje ARPU-a pokretne telefonije neutralizirat će se povećanim brojem pretplatnika, što će rezultirati povećanjem ukupnih prihoda od pokretne telefonije u malom jednoznačenkastom postotku.

Menadžment očekuje da će sve veći troškovi stjecanja i zadržavanja pretplatnika na tržištima usluga u pokretnoj i nepokretnoj mreži pojačati pritisak na EBITDA maržu Grupe u 2007. godini. Međutim, predviđa se da će provedba programa optimizacije troškova Grupe i daljnja smanjenja broja zaposlenika donekle ublažiti smanjenje koje se očekuje za EBITDA maržu za ovo razdoblje.

Menadžment očekuje da će krajem 2007. godine broj zaposlenih biti manji nego na dan 30. lipnja 2007., kao posljedica tekućih programa restrukturiranja. Trenutačna procjena je da će se broj zaposlenih smanjiti za dodatnih 150 do 200 zaposlenika u usporedbi s brojem na dan 30. lipnja 2007.

Očekuje se da će ulaganja Grupe u dugotrajnu imovinu, kao postotak prihoda u 2007. godini ostati 17%, na razini 2006. godine, odražavajući stabilni profil ulaganja u dugotrajnu imovinu u T-Comu i T-Mobile-u.

T-Com

Menadžment očekuje da će u 2007. prihodi Grupe od nepokretne telefonije i dalje biti pod pritiskom povećane konkurencije i stalnog trenda zamjene nepokretnih linija pokretnima. Očekuje se da će se nastaviti daljnji rast prihoda usluga temeljenih na IP protokolu za telekomunikacijske potrebe privatnih i poslovnih korisnika. Očekuje se da će veleprodajne usluge (CPS, ULL i t.d.) postati sve značajnije u smislu prihoda, ali s odgovarajućim negativnim utjecajem na prihode od nepokretne telefonije. Menadžment smatra da će doći do snažnog rasta u novim uslugama, uključujući IPTV i VOD, tijekom 2007. godine.

Što se tiče profitabilnosti, Menadžment predviđa da će profitna marža biti pod pritiskom u 2007. zbog povećane konkurencije na tržištu nepokretne telefonije.

Tijekom 2007. ulaganja u dugotrajnu imovinu će odražavati ulaganja povezana s napuštanjem PSTN-a i postepenim širenjem IP/Ethernet agregacijske mreže kako bi pratila povećanje prometa IPTV-a, VOD-a i t.d. Vidi poglavlje „Operativni i financijski pregled—Ulaganja u dugotrajnu imovinu“.

T-Mobile

Menadžment očekuje daljnji rast u prihodima od pokretne telefonije u 2007. kao rezultat: (i) gospodarskog razvoja u Hrvatskoj; (ii) izjednačavanja razlika u razini penetracije u Hrvatskoj u usporedbi sa zemljama EU-15; (iii) povećanja govornog prometa; (iv) segmentiranog pristupa, koji iskorištava elastičnost cijena postojećih pretplatnika u određenim segmentima (gdje smanjenje cijene može dovesti do povećanja u ukupnom prihodu) i stjecanja novih korisnika;

(v) postupnog rasta broja korisnika podatkovnih usluga; i (vi) sve veće važnosti veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama.

U smislu profitabilnosti Menadžment predviđa da će profitna marža biti pod pritiskom u 2007. zbog rastućih troškova stjecanja i zadržavanja pretplatnika u sve konkurentnijem okruženju.

Tijekom 2007. godine na ulaganja u dugotrajnu imovinu utjecat će kontinuirano lansiranje UMTS mreže, tranzicija sadašnje tehnologije jezgrene mreže prema NGN-u i implementacija ciljanih 3G usluga. Vidi poglavlje „Operativni i financijski pregled—Ulaganja u dugotrajnu imovinu“.

OSNOVNE DJELATNOSTI GRUPE

Pregled

Glavna djelatnost Grupe je pružanje telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj. Grupa nudi usluge u sljedećim područjima: nepokretnoj telefoniji, pokretnoj telefoniji (koja uključuje podatkovne, internetske i veleprodajne usluge u pokretnoj mreži), veleprodajnim uslugama, internetskim uslugama i podatkovnim uslugama.

Te se usluge pružaju preko dva poslovna segmenta, T-Coma (nepokretna telefonija, veleprodajne usluge, internetske i podatkovne usluge) i T-Mobile-a (pokretne usluge). Maloprodajna ponuda proizvoda T-Coma uključuje nepokretnu telefoniju, internetske i podatkovne usluge i druge usluge kao što je primjerice usluga telefonskog imenika. T-Comova veleprodajna ponuda proizvoda uključuje usluge prometa, prijenosa podataka, najma kapaciteta i infrastrukture za druge hrvatske i međunarodne telekomunikacijske tvrtke (od kojih su mnoge, na neki način, konkurencija Grupi u maloprodaji).

U 2006. godini ukupni prihodi od osnovne djelatnosti T-Coma na nekonsolidiranoj osnovi iznosili su 5.466 milijuna kuna. Prihodi od nepokretne telefonije iznosili su 3.560 milijuna kuna, od internetskih usluga 494 milijuna, od podatkovnih usluga 209 milijuna, a od veleprodajnih usluga 1.052 milijuna kuna. Preostalih 151 milijun ostvareno je iz drugih izvora kao što su prodaja uređaja i druge opreme. 2006. godine ukupni prihodi od osnovne djelatnosti T-Mobile-a na nekonsolidiranoj osnovi iznosili su 4.030 milijuna kuna.

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. ukupni nekonsolidirani prihodi T-Coma iznosili su 2.659 milijuna kuna. 1.634 milijuna kuna ostvareno je od nepokretne telefonije; 317 milijuna kuna od internetskih usluga; 99 milijuna kuna od podatkovnih usluga; a 550 milijuna kuna od veleprodajnih usluga, a preostalih 59 milijuna kuna bili su razni drugi prihodi. Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007, ukupni nekonsolidirani prihodi T-Mobilea iznosili su 1.953 milijuna kuna.

Sljedeća tablica pokazuje u postotcima doprinos svake poslovne usluge ukupnim konsolidiranim prihodima Grupe za prikazana razdoblja:

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Godina zaključena 31. prosinca 2006.	Godina zaključena 31. prosinca 2005.	Godina zaključena 31. prosinca 2004.
% ukupnih prihoda Grupe				
Nepokretna telefonija	38,6	41,2	46,1	50,9
Pokretna telefonija ⁽¹⁾	42,9	42,9	39,8	36
Veleprodajne usluge	8,6	7,7	7,2	6,8
Internetske usluge	7,5	5,7	4,1	3,5
Podatkovne usluge	2,3	2,4	2,6	2,6
Razno	0,1	0,1	0,1	0,2

(1) Pokretna telefonija uključuje internetske, podatkovne i veleprodajne usluge u pokretnoj mreži

Deset najvećih korisnika Grupe prema prihodima za sve usluge u 2006. bili su: VIPnet, OT-Optima Telekom, Telekom Slovenije; Ina Industrija Nafte, Deutsche Telekom; Telekom Austria, Zagrebačka banka, HT Mostar, Portus i Telecom Italia. Ti su korisnici ostvarili ukupno 517 milijuna kuna prihoda u 2006. godini ili 6% ukupnih prihoda Grupe za to razdoblje.

U nastavku slijedi razmatranje osnovnih djelatnosti Grupe prema sljedećim naslovima:

- T-Com—Maloprodajne aktivnosti (privatne i poslovne)
  - Nepokretna telefonija
  - Internetske usluge
  - Podatkovne usluge
- T-Com—Veleprodajne aktivnosti
- T-Mobile
- Kabelska televizija
- Međunarodne aktivnosti

T-Com

NEPOKRETNOST TELEFONIJ

Usluge

Grupa pruža usluge nepokretne telefonije u Hrvatskoj privatnim i poslovnim korisnicima uključujući, primarno, pristup i promet putem nepokretnih telefonskih linija. Grupa također pruža Usluge s dodanom vrijednošću (konferencijske pozive, SMS usluge nepokretne telefonije, upite iz telefonskog imenika, i t.d.), usluge telefonskih govornica i dodatne usluge (koje su opisane u nastavku), a koje daju dodatnu vrijednost osnovnim govornim uslugama.

Pristup govornoj usluzi

Grupa korisnicima pruža usluge pristupa digitalnim i analognim linijama nepokretne mreže, uključujući POTS, FGSM i ISDN priključke:

POTS: usluga POTS pristupa pruža jednu pristupnu liniju putem bakrene žice, koja povezuje lokaciju korisnika s analognom mrežom Grupe, za osnovne telefonske i internet usluge.

FGSM: FGSM telefonska linija povezuje korisnika s nepokretnom mrežom kroz kapacitete pokretne mreže i prvenstveno se koristi za povezivanje korisnika koji nemaju pristup POTS ili ISDN priključcima uglavnom zbog tehničkih razloga.

ISDN: usluga ISDN pristupa Grupe pruža pristupni kanal jednom bakrenom žicom, koji se može istovremeno koristiti za nekoliko namjena: govorni, podatkovni i telefaks prijenos. ISDN pruža priključak više kvalitete s bržim prijenosom signala i većom propusnosti u usporedbi s POTS-om ili FGSM-om. Grupa pruža ISDN kako kroz osnovni korisnički pristup (BRA), tako i kroz primarni korisnički pristup (PRA).

Na dan 31. prosinca 2006. godine, T-Com je upravljao s 1,66 milijuna telefonskih linija nepokretne mreže, što je bilo 1% manje u usporedbi s 2005. godinom. Na dan 30. lipnja 2007.

godine, T-Com je upravljao s 1,65 milijuna telefonskih linija nepokretne mreže. Sljedeća tablica pruža prikaz povijesnih podataka za nepokretnu pristupnu mrežu Grupe:

Telefonske linije	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
POTS ⁽¹⁾	1.511.094	1.513.892	1.522.235	1.529.829
FGSM	7.567	7.545	7.534	7.114
Ukupno POTS i FGSM telefonskih linija	1.518.661	1.521.437	1.529.769	1.536.943
ISDN BRA telefonske linije	117.299	122.641	130.183	124.342
ISDN PRA telefonske linije	2.412	2.562	3.179	2.956
Ukupno ISDN telefonskih linija	119.711	125.203	133.362	127.298
Telefonske govornice	11.348	12.733	11.878	12.241
Ukupno telefonskih linija(POTS+FGSM+ISDN)	1.638.372	1.646.640	1.663.131	1.664.241
Ukupno telefonskih linija (POTS+FGSM+ISDN+telefonske govornice)	1.649.720	1.659.373	1.675.009	1.676.482

(1) Telefonske govornice isključene su iz POTS-a

Od ukupnog broja linija krajem 2006. godine, 91,7% bile su POTS i FGSM linije 7,5% bile su ISDN linije, a 0,8% bile su telefonske govornice. Prelazak s ISDN linija na POTS linije uglavnom je uzrokovan novim i jeftinijim zamjenskim tehnologijama, poput ADSL-a ili Net Phonea.

Priključna pristojba i mjesečna naknada za ISDN linije skuplje su od onih za POTS linije. Ne postoji cjenovna razlika za ISDN linije između privatnih i poslovnih korisnika. Privatni korisnici za POTS plaćaju nižu mjesečnu naknadu od poslovnih korisnika.

Grupa nudi pakete i za privatne i za poslovne korisnike, ovisno o potrebama pojedinog korisnika, koji općenito omogućuju veći promet u zamjenu za plaćanje dodatne mjesečne naknade.

Broj pristupnih linija koje Grupa pruža na tržištu zabilježio je blagi pad u razdoblju od 2004. do 2006. godine, kao rezultat zamjene nepokretne telefonije pokretnom i sve veće konkurencije na tržištu nepokretne mreže, uključujući izravan pristup novosagrađenoj infrastrukturi konkurenata i ULL-u. Iako je učinak izdvajanja lokalne petlje bio relativno nevažan u 2006. godini, to je došlo do izražaja s početka 2007. godine.

Tarifni paketi za govorne usluge

Grupa nudi nacionalne i međunarodne telefonske pozive prema nepokretnim i pokretnim mrežama za privatne i poslovne korisnike širom Hrvatske po tarifama koje ovise o odredištu, duljini poziva i dobu dana.

Od 2001. godine, Grupa nudi vremenski zasnovan obračun za privatne i poslovne korisnike. Prvi tarifni sustav, Halo, koristi minutu kao obračunsku jedinicu za nacionalni promet i 15 sekundi kao obračunsku jedinicu za ostali promet (promet prema pokretnim mrežama i međunarodne pozive). Alternativni tarifni sustav, pod imenom Super, koristi jednu sekundu kao obračunsku jedinicu, uz minimalno trajanje poziva od 60 sekundi (pokretni i međunarodni pozivi imaju obračunsku jedinicu od 15 sekundi). Super paketi pružaju minute uključene u mjesečnu naknadu, te efektivnu nižu cijenu po minuti za nacionalne pozive u usporedbi s Halo paketima (iako je nominalna cijena za nacionalne pozive, uz iznimku Mini Halo paketa, ista za sve pakete). Prijelaz korisnika sa Halo paketa na Super pakete stimuliran je u svrhu sprečavanja odljeva korisnika i osiguranja prihoda. Korisnici Super paketa generiraju viši prosječni prihod po korisničkom računu (ARPA) i viši postotak fiksnog prihoda, t.j. viši prihod od mjesečne naknade. Istraživanja također pokazuju da su super paketi povećali zadovoljstvo korisnika i smanjili odljev korisnika time što je u postotku manji broj korisnika Super paketa odabirao korištenje usluge predodabira operatora (CPS).

Oba tarifna sustava imaju nekoliko tarifnih paketa za privatne i poslovne korisnike, koji su prilagođeni potrebama korisnika. Razlikuju se u iznosu mjesečne naknade, količini minuta uključenih u istu te cijeni međunarodnih poziva i poziva prema pokretnim mrežama.

Nacionalni pozivi prema odredištima nepokretne mreže obračunavaju se po istoj cijeni neovisno o tome radi li se o lokalnim ili međugradskim pozivima. Za većinu tarifnih paketa, tarifa za razdoblje slabog prometa za sve pozive iznosi polovicu tarife za razdoblje jakog prometa.

Korisnici mogu nadograditi svoje tarifne pakete kupnjom tarifnih opcija u zamjenu za dodatnu mjesečnu naknadu, čime se tarifa diferencira obzirom na odredište, obračunske jedinice i doba dana.

Privatni korisnici mogu kupiti opciju „Besplatna nedjelja“ u zamjenu za dodatnu mjesečnu naknadu, u kojoj opciji su svi nacionalni pozivi nedjeljom besplatni. Povrh toga, privatni korisnici mogu kupiti opciju „Najdraži broj“, koja im pruža mogućnost da odaberu dva najdraža pozivna odredišta nepokretne mreže (u nepokretnoj mreži T-Coma) i jedan broj iz bilo koje nacionalne pokretne mreže, te da razgovaraju po tarifi za razdoblje slabog prometa odgovarajućeg tarifnog paketa bez obzira na doba dana.

Tarife za međunarodne pozive grupirane su po zemljama. Uz iznimku tarifnog paketa Halo Plus, ne postoji popust za međunarodne pozive tijekom vremena slabog prometa.

Povrh toga, privatni korisnici mogu kupiti dvije vrste opcija međunarodnih poziva: „Europa 25“ nudi 50 besplatnih minuta poziva prema međunarodnoj nepokretnoj mreži u svih 27 zemalja EU, a „Svijet 25“ nudi 25 besplatnih minuta poziva prema međunarodnoj nepokretnoj mreži u jednoj odabranoj zemlji (od 6 mogućih zemalja u ovom trenutku).

Govorni promet

U 2006. godini, govorni promet maloprodajnih korisnika nepokretne mreže iznosio je 4,83 milijarde minuta. Većina tih poziva s nepokretnih priključaka bili su nacionalni pozivi prema nepokretnim i pokretnim mrežama. Taj je promet bio 14,7% manji nego 2005. godine, prije svega zbog povećane konkurencije alternativnih operatora (rezultat čega je bio pomak prihoda govornih usluga iz maloprodaje prema veleprodaji) i učinka zamjene nepokretne mreže pokretnom.

Sljedeća tablica pruža pregled podataka o ukupnom prometu poziva iz nepokretne mreže za dvanaest mjeseci zaključnih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine, te za prvih šest mjeseci 2007. godine.

Linije nepokretne mreže	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006.	% promjena	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2005.	% promjena	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2004.
Ukupni promet (tisuća min)	2.177.885	4.828.331	-14,7%	5.657.793	-4,3%	5.912.363
od toga:						
Prema nacionalnoj nepokretnoj mreži	1.813.949	3.979.120	-14,8%	4.670.187	-3,8%	4.854.452
Prema nacionalnoj pokretnoj mreži	222.008	533.610	-20,7%	672.761	-7,9%	730.556
Prema VAS-u	36.461	68.424	2,1%	67.042	6,7%	62.837
Prema međunarodnim mrežama	73.745	173.368	-19,2%	214.615	-5,6%	227.435
Preostali promet ⁽¹⁾	31.723	73.810	122,4%	33.188	-10,5%	37.083

(1) Uključuje promet telefonskih govornica, usluge uz posredovanje operatora, dodatne usluge (kao što su CLIP, CLIR, CFR, konferencijski pozivi, usluge po upitu i SMS usluge nepokretne telefonije), te pozive preko satelita

Tijekom 2006. godine, privatni korisnici generirali su otprilike 68% ukupnog broja minuta korištenih u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži Grupe.

Ostale usluge

T-Com pruža određene usluge s dodanom vrijednošću (VAS) poput besplatnih telefonskih brojeva, premium brojeva i automatskog telefonskog glasovanja. Usluge s dodatnom vrijednošću nepokretne telefonije sadrže dodatne usluge i proizvode koji daju dodatnu vrijednost već postojećim uslugama i proizvodima na tržištu. To uključuje govornu poštu, uslugu spajanja u razgovor, mogućnosti konferencijskog poziva, identifikaciju poziva, upite iz telefonskog imenika i SMS usluge nepokretne telefonije.

Sljedeća tablica navodi broj telefonskih govornica kojima je na pojedine datume upravljalo Društvo:

	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Telefonske govornice	11.348	12.733	11.878	12.241

Prihodi

Korisnici

Deset najvećih T-Comovih korisnika maloprodajne govorne telefonije u 2006. bili su: Ina-Industrija nafte d.d., Hrvatska elektroprivreda d.d., Zagrebačka banka d.d., Konzum d.d., Hrvatska pošta d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Financijska agencija, Croatia osiguranje d.d., Hrvatska radiotelevizija, te Hrvatske željeznice d.o.o.

ARPA

Tablica u nastavku prikazuje mjesečnu vrijednost ARPA-e (prosječnog prihoda po korisničkom računu) za navedena razdoblja.

Mjesečna ARPA u kunama	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
ARPA telefonija	160	175	193	201

Smanjenje vrijednosti ARPA-e koje je vidljivo iz gore navedenog prije svega se može pripisati povećanju broja korisnika CPS-a, zamjeni nepokretne telefonije pokretnom što se nastavlja zbog sve nižih cijena pokretne telefonije, te povećanju korištenja VoIP-a, što smanjuje prihode od POTS-a i rezultira nižim razinama prometa koje generiraju korisnici. Smanjenje ARPA-e također je povezano sa snižavanjem cijena (djelomice povezanim sa snažnim promotivnim aktivnostima s ciljem suočavanja sa sve većom konkurencijom) u nepokretnoj telefoniji. Konvergencija nepokretne i pokretne telefonije u obliku „homebox“ tehnologija također je imala učinak na prihode Grupe od tradicionalnih govornih usluga.

Sezonska varijabilnost

Značajan sezonski element može se nazrijeti u poslovnim operacijama nepokretne telefonije Grupe, s oko 11% smanjenja koje se tipično može primijetiti u ljetnim mjesecima, posebice kolovozu, u usporedbi s mjesečnim prosjekom ostatka godine, iz razloga što korisnici ne borave kod kuće.

INTERNETSKJE USLUGE

Usluge

T-Com pruža internetske usluge izravno preko Društva i preko svog ovisnog društva u stopostotnom vlasništvu, Iskona, koji je kupljen u svibnju 2006. godine.

Internetske usluge koje nudi T-Com uključuju usluge pristupa internetu (uskopojasni dial-up i širokopojasni internet) i s tim povezani promet, IP VPN usluge, IP Centrex usluge (VoIP), usluge sadržaja i multimedije, informacijsko-komunikacijska rješenja i druge usluge, uključujući ASP usluge, web hosting usluge, usluge najma servera, iznajmljivanje korisničke opreme (CPE), i t.d.

Obzirom na način na koji se Grupa razvila, primarni fokus Iskona usmjeren je na privatne ULL korisnike, napredne korisnike širokopojasnog interneta te mala i srednja poduzeća, dok se T-Com povijesno fokusirao na masovno tržište privatnih korisnika, velika poduzeća, državne institucije i jedinice lokalne samouprave. Grupa namjerava nastaviti s takvim fokusom u budućnosti.

Usluge pristupa internetu i IP VPN

T-Com je vodeći davatelj usluge pristupa internetu za privatne i poslovne korisnike u Hrvatskoj. Sljedeća tablica prikazuje raspodjelu korisnika T-Coma za pristup internetu.

Pretplatnici za pristup internetu	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Broj internetskih pretplatnika	438.194	409.556	319.917	228.888
Aktivni dial-up korisnici (%)	36,8	47,3	68,3	90,2
ADSL linije(%)	63,2	52,7	31,7	9,8

Poslovni korisnici koriste pretežito ADSL linije. Od svih ADSL linija na kraju 2006. godine, 76,9% bile su linije privatnih korisnika, u usporedbi sa 72,9% krajem 2005. godine. Udio linija privatnih korisnika u odnosu na poslovne ADSL linije povećao se tijekom razdoblja od 2004. do 2006. godine.

Sljedeća tablica pokazuje raspodjelu ADSL telefonskih linija na privatne i poslovne korisnike na navedene datume:

ADSL telefonske linije	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Privatni (%)	77,7	76,9	72,9	62,9
Poslovni (%)	22,3	23,1	27,1	37,1
Ukupni broj ADSL linija	277.028	215.748	101.300	22.356

T-Com nudi i dial-up i širokopojasni pristup internetu privatnim i poslovnim korisnicima. Kroz MAXadsl inicijativu i strategiju širokopojasnog pristupa, korisnicima se nudi širokopojasni pristup internetu s brzinama od 1Mbps, 3Mbps i 5Mbps, kao i povoljni paketi internetskog prometa. MAXtv (IPTV usluga T-Coma) i MAXzone (širokopojasni multimedijски portal) napredne su usluge zasnovane na ADSL-u za multimedijски pristup i zabavu korisnika. Različiti dial-up paketi nude se ovisno o potrebama korisnika i opsegu prometa. Iako se dial-up postupno povlači zbog tehnoloških trendova, dial-up promet još uvijek donosi značajan prihod i koristi se kako bi se internet ponudio korisnicima kojima nije potreban širokopojasni pristup ili onima koji nisu u području pokrivenosti širokopojasnog interneta.

Godine 2006. T-Com je povećao instaliranu bazu širokopojasnih linija sa 101.300 na 215.748. Krajem 2006. godine, još je uvijek bilo jedini operator u Republici Hrvatskoj koji nudi

širokopojasni pristup tako širokoj bazi korisnika u cijeloj zemlji. Širokopojasni priključci pružaju osnovu za ponudu tehnološki naprednih usluga kao što su TV i video na zahtjev preko interneta, „teleworking“ (rad s udaljenog mjesta), IP VPN i t.d. Kroz širenje u području širokopojasnog interneta, T-Com je uspostavio infrastrukturu koja je potrebna kako bi hrvatskim domovima i tvrtkama, kratkoročno i dugoročno, omogućila suvremene telekomunikacijske usluge, te kako bi utjecala na način kako će ljudi pristupati video, audio i filmskim materijalima te kako međusobno komuniciraju.

T-Com također pruža pristup internetu za korisnike nepokretne mreže stalnim priključcima putem zakupljenog voda.

T-Com namjerava ponuditi svojim korisnicima širokopojasnog interneta tarifne pakete i inovativne usluge poput prilagođenog osobnog portala i integracije govorne i multimedijske komunikacije. U sklopu tog trenda, integrirane usluge zasnovane na širokopojasnom pristupu, koje kombiniraju pristup internetu (MAXadsl), IP televiziju (MAXtv) i IP telefoniju (MAXphone) u jednom paketu—t.zv. „dual play“ ili „triple play“ (integrirana ponuda govornih, podatkovnih i multimedijalnih usluga)—mogu se ponuditi korisnicima.

IP VPN omogućava sigurnu privatnu mrežu između različitih lokacija korisnika. T-Com planira migrirati većinu postojećih korisnika tradicionalnih podatkovnih usluga na IP VPN usluge, kako bi zadržao poziciju vodećeg davatelja tehnološki naprednih usluga.

IP Centrex usluge (VoIP)

Ujesen 2006. godine, T-Com je predstavio Net Phone: naprednu VoIP uslugu za poslovne korisnike, koja pruža konkurentan tarifni paket na osnovi jeftine IP tehnologije. Tijekom 2007. godine, kao dio pilot projekta razvoja govornih, podatkovnih i multimedijskih komunikacijskih usluga temeljnih na korisničkom ADSL pristupu, T-Com je najavio uvođenje sličnog rješenja za privatne korisnike, iako takva ponuda u mnogome ovisi o regulatornim pitanjima koja mogu iskrsnuti. VoIP usluge omogućit će korisnicima ostvarivanje govornih poziva preko interneta (vidi „Čimbenici rizika—Konkurencija usluga pokretnih komunikacija i alternativnih sredstava komunikacije ima za posljedicu značajnu migraciju korisnika i zamjenu tradicionalnih nepokretnih komutiranih govornih usluga s pokretnim uslugama i alternativnim nepokretnim sredstvima komunikacije.“).

Informacijsko-komunikacijske usluge

T-Com je u procesu širenja svog portfelja usluga integriranim telekomunikacijskim i informacijsko-tehnološkim rješenjima putem razvoja prilagođenih rješenja za ključne poslovne korisnike. Cilj T-Coma jest biti u mogućnosti zadovoljiti sve komunikacijske i informacijsko-tehnološke potrebe svojih poslovnih korisnika.

Do danas, T-Com je pružio po mjeri izrađena informacijsko-komunikacijska rješenja za jedinice lokalne samouprave, osiguravajuća društva i hotelske grupe. U tim projektima, povrh već široko korištenih WAN komunikacijskih rješenja, T-Com je uveo nekoliko aplikacija zasnovanih na informacijskim tehnologijama kako bi poboljšala i automatizirala svakodnevne zadatke za tvrtke. Ta su kreativna rješenja omogućila T-Comu da pobijedi na javnim natjecajima i istovremeno stvorila nove priljeve prihoda za budućnost.

Usluge sadržaja i multimedije

T-Com nudi usluge sadržaja i multimedije, uključujući T-Portal, koji je najpopularnije internetsko odredište na hrvatskom jeziku s mjesečnim prosjekom u prvih 6 mjeseci 2007. godine od 1.912.853 posjetitelja, 9.661.526 posjeta, 100.825.570 minuta, te 103.884.715 prikaza stranica (podaci: Q1 2007 prosjek / izvor: Webtrends). Primarna svrha ovog portala je povećati potražnju za širokopojasnim uslugama i povećati ARPU postojećih korisnika MAXadsl usluge kod kojih se

naplata vrši temeljem prometa. Povrh toga, T-Portal uvelike koriste hrvatski online oglašivači, te isti ostvaruje prihode od oglašavanja.

T-Portal nudi raznolike besplatne usluge kao i sadržaj povezan s vijestima, zabavom, i t.d. Sadržaj uključuje i vijesti na engleskom jeziku. Sadržaju portala može se također pristupiti i putem mobilnih uređaja.

Ostale usluge

Dodatne internetske usluge i proizvodi koji se pružaju uključuju iznajmljivanje servera, kolokaciju servera, iznajmljivanje korisničke opreme (CPE), sigurnosne pakete, Web hosting i e-trgovinu. Te dodatne usluge potiču korisnika da češće koristi uslugu ili proizvod, te su namijenjene povećanju ARPU-a.

Linije

Na dan 31. prosinca 2006. godine, T-Com je imao 215.748 širokopojasnih linija. To je predstavljalo povećanje od 113% u usporedbi s 2005. godinom. Na dan 30. lipnja 2007. godine, T-Com je imao 277.028 širokopojasnih linija.

Iako ukupni broj korisnika dial-up pristupa raste, broj aktivnih korisnika se smanjuje zbog prelaska korisnika na širokopojasni pristup. Nastavlja se velika potražnja za ADSL uslugama. Krajem 2006. godine, oko 26,5% korisnika dial-up pristupa T-Coma bilo je aktivno (T-Com smatra korisnika neaktivnim nakon 30 dana neaktivnosti).

Tablica u nastavku prikazuje evoluciju dial-up (modemskih) i korisnika širokopojasnih linija korisnika na naznačene datume.

	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Internet				
Dial-up korisnici ⁽¹⁾	741.311	732.574	600.196	562.772
ADSL linije	277.028	215.748	101.300	22.356
Korisnici stalne internet veze	795	799	471	560
VPN pristupne točke	1.110	877	449	138
Ukupni broj dial-up minuta (tisuća min.)	664.672	1.639.995	2.063.088	2.642.664

(1) Ukupan broj T-Com dial-up korisnika (aktivnih i neaktivnih)

Sljedeća tablica prikazuje broj korisnika usluge MAXtv T-Coma za prikazano razdoblje.

	Lipanj 2007.	Svibanj 2007.	Travanj 2007.	Ožujak 2007.	Veljača 2007.	Siječanj 2007.	Prosinac 2006.	Studeni 2006.	Listopad 2006.	Rujan 2006.
Broj korisnika										
MAXtv usluge .	21.123	20.540	18.507	15.976	14.040	10.546	5.805	4.728	2.788	70

Prihodi

Korisnici

Deset najvećih korisnika T-Coma prema prihodu unutar segmenta internetskih usluga 2006. godine bili su: Siemens, Hrvatske šume, Hrvatska radiotelevizija, Dukat, RTL, Ina Industrija nafte, Raiffeisenbank Austria, Hrvatske željeznice, Zagrebačka banka i Euroherc osiguranje.

Određivanje cijena/ARPU

Sljedeća tablica prikazuje ARPU i razvoj prihoda od širokopojasnog i dial-up pristupa internetu od 2004. godine:

Internetski prihod (uklj. Iskon)	Šest mjeseci zaključno s/na dan 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključno s/na dan 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
Aktivni dial-up korisnici—prihod (.000)	64.419	160.613	200.322	241.626
ADSL linije—prihod (.000)	177.579	228.758	82.018	22.839
Aktivni dial-up korisnici—ARPU	60	64	78	97
ADSL linije—ARPA	122	125	130	190

Unatoč migraciji korisnika prema širokopojasnom pristupu, još uvijek postoji značajan broj korisnika dial up pristupa. ARPU za korisnike dial up pristupa pokazao je značajno smanjenje od 2004. godine zbog migracije intenzivnih korisnika dial up pristupa prema širokopojasnom internetu. Korisnici koji su ostali na dial up paketima tipično su oni koji generiraju manje internetskog prometa.

Zbog povećanog broja davatelja usluga ADSL-a, došlo je do povećanog pritiska na količinu prometa i cijene, što je rezultiralo smanjenjem vrijednosti ARPU-a za širokopojasni internet.

ARPU za VPN usluge umjereno je opao 2006. godine. To se primarno dogodilo zbog promotivnih aktivnosti koje su pokrenute kako bi se povećala penetracija, pri čemu je T-Com cijene približio razini tržišta zadržavajući cjenovnu premiju, kako bi odgovorila na pritisak konkurencije i povećala zadovoljstvo korisnika. Kako bi se pad prihoda zadržao na održivoj razini i održala vrijednost ARPU-a za VPN, T-Com potiče migriranje na više brzine.

PODATKOVNE USLUGE

Usluge

Grupa nudi podatkovne usluge koje uključuju kako usluge neupravljivog i upravljivog prijenosa podataka, tako i TDNS.

Usluge neupravljivog prijenosa nude se kao analogne ili digitalne usluge pri čemu T-Com pruža analognu vezu bakrenom žicom od točke do točke, ili digitalnu vezu preko optičke mreže. T-Com trenutačno nastoji potaknuti migraciju korisnika na upravljive usluge s većom dodanom vrijednosti.

Usluge upravljivog prijenosa podataka podijeljene su između tradicionalnih usluga kao što su X.25, Komutacija okvira (Frame Relay), ATM usluge i nove Metro Ethernet usluge koja je pokrenuta 2006. godine. Izvorna „podatkovna” usluga—X.25—pruža brzine do 2 Mbit/s, a slijedi je usluga Frame Relay, koja nudi fleksibilnije brzine do 34 Mbit/s. ATM usluga uvela je brzine do 622 Mbit/s, no korisnici je nisu široko prihvatili, uglavnom zbog visokih troškova. Uvođenje Metro Ethernet usluge pružilo je korisnicima mogućnost korištenja brzina do 10 Gbit/s. T-Com je također razvio IP VPN uslugu privatne mreže 2004. godine. Sve te usluge naplaćuju se mjesečnom pretplatom, dok se korisnicima X.25 usluge dodatno naplaćuje promet.

Telex i X.25 usluge namjeravaju se obustaviti u bliskoj budućnosti, a korisnici tih i drugih postojećih podatkovnih usluga migrirat će na jeftinija rješenja s dodanom vrijednošću (Metro Ethernet ili IP VPN) do kraja 2009. godine. To se prije svega čini radi smanjenja troškova i povećanja margina te poboljšalo očuvanje korisničke baze kroz mogućnost pružanja konkurentnijih ponuda koje proizlaze iz navedenog smanjenja troškova.

Iako se T-Com suočava s konkurencijom s obzirom na Metro Ethernet i IP VPN usluge, glavna je prednost T-Coma nad svojim konkurentima mrežna pokrivenost i kvaliteta usluge. Korisnici Metro Ethernet-a i IP VPN-a mogu potpisati Ugovor o razini kvalitete usluge (SLA) koji precizira dostupnost usluge i uključuje penale za T-Com ako se parametri kvalitete usluge navedeni u ugovoru ne ispunjavaju.

Sljedeća tablica prikazuje ključne pokazatelje za podatkovne usluge Grupe.

Linije (ako nije navedeno drukčije)	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
X.25 (pristupne točke)	1.359	1.405	1.272	1.483
Upravljivi zakupljeni vodovi	328	356	395	320
Neupravljivi zakupljeni vodovi	2.641	2.863	3.325	2.600
Frame Relay	2.931	3.130	3.038	3.000
ATM	27	28	38	41
Metro Ethernet (pristupne točke)	259	83	0	0
Ukupno	7.545	7.865	8.068	7.444

Prihodi

Najvećih deset korisnika Grupe po prihodu u sklopu segmenta maloprodajnih podatkovnih usluga 2006. godine bili su: Zagrebačka banka, Financijska agencija, Hrvatska elektroprivreda, Hrvatska radiotelevizija, Hrvatska kontrola zračne plovidbe, Ina industrija nafte, Privredna banka Zagreb, Erste & Steiermaerische Bank, Societe Generale—Splitska banka, te Hrvatska lutrija.

Trenutačno su tradicionalne podatkovne usluge dva do tri puta skuplje od Metro Ethernet usluge. Kako bi se uspostavila konkurentna razina cijena i povećalo zadovoljstvo korisnika, Grupa je nedavno uskladila cijene Metro Ethernet i IP VPN usluga s tržištem (pritom zadržavajući cjenovnu premiju). Kako bi se održala vrijednost ARPU-a, Grupa je promovirala migriranje prema višim brzinama.

T-COM—VELEPRODAJNE AKTIVNOSTI

Podjedinica za veleprodaju T-Coma podijeljena je u četiri sektora: Sektor za interkonekciju, razvoj i upravljanje proizvodima, Sektor za prodaju domaćim operatorima, Sektor za obračun i poslovnu podršku, te Sektor za prodaju međunarodnim operatorima. Sukladno usvojenim standardima uspostavljen je Kineski zid između izvještajnih linija i prodajnih kanala veleprodajne i maloprodajne podjedinice Grupe.

T-Com pruža veleprodajne usluge za četiri glavna korisnička segmenta: međunarodne operatore, operatore pokretne i nepokretne mreže i niz različitih davatelja usluga (poput davatelja usluga s dodanom vrijednošću, davatelja usluge pristupa internetu i davatelja usluge internetske telefonije). Veleprodajni proizvodi i usluge koji se nude ovim tržišnim segmentima razvijaju se, pružaju i prilagođavaju posljednjih godina u skladu s tržišnim zahtjevima i nastavkom liberalizacije i regulacije tržišta telekomunikacija.

Grupa pruža međunarodne veleprodajne usluge od 1991. godine, kad su sklopljeni prvi sporazumi s vodećim međunarodnim operatorima.

Godine 1995. liberalizirana su tržišta interneta i Usluga s dodanom vrijednošću, a 1999. godine potpisan je ugovor s alternativnim operatorom pokretnih komunikacija, VIPnetom, što je najavilo liberalizaciju tržišta pokretne telefonije.

Hrvatsko tržište govornih usluga pokretne telefonije postalo je u potpunosti konkurentno početkom 2005. godine, te je rezultiralo značajnim povećanjem broja operatora koji kupuju

usluge od Grupe i koriste njezinu mrežu. Povrh toga, treći operator pokretne telefonije, Tele2, počeo je posloovati 2005. godine. Te su promjene imale značajan utjecaj na ulogu, strukturu i aktivnosti Podjedinice za veleprodaju.

Usluge

T-Com pruža kako regulirane veleprodajne usluge, čije cijene regulira HAT i čiji uvjeti moraju biti u skladu s primjenjivim propisima, tako i neregulirane usluge, čije cijene i uvjete Grupa određuje na komercijalnoj osnovi.

Regulirane usluge

T-Com pruža regulirane veleprodajne usluge pod uvjetima propisanim u standardnim ponudama koje izrađuje T-Com, a odobrava HAT.

Operatori mogu zatražiti pristup mreži ili druge usluge koje nisu uključene u standardne ponude ili nisu dostupne na traženim lokacijama. T-Com nije načelno obavezan ispuniti takve zahtjeve, no nastoji udovoljiti zahtjevima gdje je to tehnički moguće te ako može ugovoriti komercijalnu naknadu.

Promet (usluge međusobnog povezivanja)

Propisi o međusobnom povezivanju zahtijevaju od T-Coma da omogući korištenje svoje pristupne mreže i usluga međusobnog povezivanja drugim operatorima po troškovno orijentiranim cijenama.

Prema standardnoj ponudi međusobnog povezivanja (RIO), T-Com pruža usluge međusobnog povezivanja drugim operatorima nepokretne mreže, kao što su terminacija poziva, originacija poziva, zakupljeni vodovi za međusobno povezivanje, odabir operatora, predodabir operatora i prenosivost broja. T-Com trenutno pruža uslugu međusobnog povezivanja putem zakupljenih vodova na lokalnoj, županijskoj i međuzupanijskoj razini, te infrastrukturu koja omogućuje usluge međusobnog povezivanja na lokalnoj i tranzitnoj razini.

Od 2005. godine, ugovori o međusobnom povezivanju potpisani su s 9 operatora nepokretne telefonije. Usluga originacije poziva omogućuje operatoru da spoji nacionalne pozive, pozive prema pokretnim mrežama i međunarodne pozive nastale kao originacija od krajnjih korisnika T-Coma i inicirane kroz funkcionalnost odabira operatora ili predodabira operatora. Usluga terminacije poziva koju pruža T-Com sastoji se od prenošenja poziva koje predaje operator i koji se usmjeravaju prema T-Comovoj mreži na T-Comovoj pristupnoj točki, prema zahtijevanoj destinaciji. Zakupljeni vodovi za međusobno povezivanje uključuju fizičku vezu između pristupne točke locirane u T-Comovoj mreži i pristupne točke u mreži drugog operatora.

Promet (prijenos poziva davateljima usluga s dodanom vrijednošću)

T-Com pruža pristup mreži i prijenos govornog prometa licenciranim davateljima usluga s dodanom vrijednošću prema reguliranim uvjetima definiranim u standardnoj ponudi. T-Com također pruža s tim povezane usluge obračuna i naplate.

Podaci/Kapacitet

T-Com pruža ADSL transport uslugu koja omogućuje davateljima usluge pristupa internetu, koji upravljaju vlastitom IP platformom, da pružaju širokopojasne internetske usluge putem ADSL-a. Podaci krajnjih korisnika prenose se preko T-Comove mreže do IP priključne točke i obratno. T-Com prikuplja i agregira širokopojasni internetski promet koji generiraju korisnici T-Comova ADSL-a i dostavlja taj promet relevantnim davateljima usluge pristupa internetu koji koriste ADSL transport uslugu.

T-Com također pruža dial-up pristup i promet na osnovi standardne ponude. T-Com je zatražio odobrenje standardne ponude za VoIP promet, no do danas HAT nije odobrio ponudu T-Com-a. Takav promet sada se pruža temeljem komercijalnih ugovora.

Trenutačno je u razvoju nova usluga, Bitstream, koja predstavlja nadgradnju postojeće ADSL transport usluge. Namjera je da Bitstream ponuda omogući davatelju usluge pristupa internetu da zakupi ADSL pristup od T-Coma na veleprodajnoj osnovi i da pruži krajnjim korisnicima ADSL pristup i promet zajedno. Bitstream usluga bit će, primjerice, alternativa ULL uslugama na mjestima gdje usluge kolokacije nisu dostupne. Predviđa se da će sadašnji davatelji usluge pristupa internetu koji koriste ADSL transport model migrirati postojeće korisnike širokopojasnog interneta na Bitstream model.

Infrastruktura (ULL, zajednički pristup i kolokacija)

Kolokacija omogućuje drugim operatorima, pod određenim uvjetima, da smjeste svoju opremu unutar T-Comovih lokacija. Kolokacija se može koristiti za ULL ili međusobno povezivanje. Nude se različite kolokacijske usluge (unutarnje, vanjske, udaljene), kao preduvjet potpunom pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji ili zajedničkom pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji.

Potpuni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji T-Coma veleprodajna je usluga koja pruža drugim operatorima korištenje punog frekvencijskog spektra lokalne petlje za pružanje usluga krajnjim korisnicima.

Zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji T-Coma pruža drugim operatorima korištenje frekvencijskog spektra iznad govornog pojasa ULL-a.

Potpuni pristup izdvojenoj lokalnoj petlji dostupan je od rujna 2006. godine, kad su prvi kolokacijski prostori predani drugim operatorima, a zajednički pristup izdvojenoj lokalnoj petlji dostupan je od siječnja 2007. godine, nakon promjena Standardne ponude za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji (RUO).

Do danas, T-Com je potpisao šest ugovora za pružanje pristupa ULL-u, temeljem čega je 76 kolokacijskih usluga pruženo operatorima na korištenje do kraja 2006. godine. Do kraja 2006. godine, 709 ULL-ova spremnih za korištenje predani su na uporabu drugim operatorima, pri čemu su dva operatora počela nuditi komercijalne usluge temeljem tog pristupa.

Sljedeća tablica prikazuje rast broja kolokacija i ULL usluga do kraja navedenih mjeseci:.

	Lipanj 2007.	Svibanj 2007.	Travanj 2007.	Ožujak 2007.	Veljača 2007.	Siječanj 2007.	Prosinac 2006.	Studen 2006.
Broj kolokacijskih usluga	169	162	143	131	116	99	76	58
Broj ULL-ova	12.739	9.917	6.821	4.775	2.726	1.376	709	240

Infrastruktura (iznajmljivanje slobodnog prostora u DTK)

Godine 2005., Grupa je počela pružati pristup slobodnom prostoru u svojoj Distribucijsko-telekomunikacijskoj kanalizaciji prema obvezi koja joj je propisana i to po cijeni od 7,5 kuna po metru što uključuje godišnju naknadu za korištenje slobodnog prostora u kabelskoj kanalizaciji i standardno održavanje kanalizacije. Na dan 30. lipnja 2007. godine, Grupa je imala ugovore s 14 operatora za takav pristup te prekriva preko pristupnih 1.100 kilometara.

Neregulirane usluge

T-Com pruža nacionalnim i međunarodnim veleprodajnim korisnicima različite neregulirane veleprodajne usluge, uključujući zakupljene vodove visokih brzina i podatkovne usluge, IP usluge, neregulirane govorne usluge (terminaciju u međunarodnom govornom prometu i međunarodni govorni tranzit), te zakupljeni tranzitni vodovi od granice do granice.

Promet (Terminacija i tranzit u međunarodnom govornom prometu)

T-Com nudi međunarodnu terminaciju za hrvatske operatore pokretne i nepokretne telefonije prema međunarodnim korisnicima na globalnoj razini. T-Com također nudi tranzit u međunarodnom govornom prometu licenciranim nacionalnim operatorima u Hrvatskoj i međunarodnim operatorima na globalnoj razini. Obje ove usluge pružaju se temeljem bilateralnih ugovora.

Promet (Terminacija od pokretne prema nepokretnoj mreži)

T-Com pruža uslugu terminacije nacionalnim operatorima pokretne mreže pod komercijalnim nediskriminacijskim uvjetima.

Podacikapacitet (Zakup vodova i Ethernet usluge)

Pružanje zakupa vodova koji nude brzine iznad 2Mbps neregulirani je proizvod koji nudi T-Com.

T-Com pruža nacionalnim i, na osnovi „one-stop shopping“ procedure, međunarodnim operatorima i davateljima usluga podatkovne usluge koje uključuju kako usluge neupravljivog prijenosa podataka (poput zakupa vodova) tako i usluge upravljivog prijenosa podataka i TDNS. Ista tehnička infrastruktura koristi se i za maloprodajne i za veleprodajne proizvode. Te usluge pružaju se kroz neupravljive mreže zakupljenih vodova, upravljive mreže Frame Relay, ATM usluge i Carrier Ethernet usluge. Sve te usluge nude se u različitim brzinama.

Ključni pokazatelji

Sljedeća tablica prikazuje evoluciju ključnih pokazatelja usluga veleprodaje. Valja primijetiti da ne postoje brojčani podaci za 2004. godinu, obzirom da je Društvo pružalo samo ograničen broj veleprodajnih usluga prije no što je tržište nepokretne telefonije postalo u potpunosti konkurentno 2005. godine.

	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.
CPS	242.034	206.665	37.618
Prenosivost broja (NP) (korisnici/broj)	102.005	67.527	15.223
ULL	12.739	709	0
Promet—originacija (minute)	370.545.019	431.387.700	26.822.675
Promet—terminacija (minute)	468.502.122	536.728.393	39.538.903

CPS je bila prva usluga koju su alternativni operatori nepokretne telefonije koristili od T-Coma kako bi ponudili usluge krajnjim korisnicima. Brza ekspanzija CPS zahtjeva dogodila se krajem 2005. godine i nastavila tijekom 2006. godine, kako su novi operatori nepokretne telefonije ulazili na tržište i privlačili sve veći broj korisnika. Krajem 2006. godine isporučeni su prvi ULL-ovi, što je imalo utjecaj na usporavanje broja zahtjeva za CPS uslugom.

Originacija i terminacija poziva također su pokazali vrlo veliko povećanje tijekom 2006. godine, kao rezultat liberalizacije tržišta nepokretne telefonije i značajnog povećanja opsega prometa s originacijom i terminacijom na alternativnim mrežama nepokretne telefonije. Iako je tržište usluga nepokretne telefonije postalo u potpunosti konkurentno 2005. godine, učinak takve konkurencije počeo se u značajnoj mjeri osjećati tek u 2006. godini.

Sljedeća tablica prikazuje evoluciju međunarodnog veleprodajnog prometa T-Com mreže.

(Minute .000)	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
Terminacija prema Hrvatskoj	207.509	474.409	530.136	437.338
Tranzit preko T-Coma	63.003	97.478	104.519	40.661
Terminacija prema međunarodnim odredištima	121.571	288.482	311.532	320.250

Opseg međunarodnog prometa prema Hrvatskoj koji terminira u T-Com mrežu pokazao je umjereni pad zbog konkurencije operatora pokretne telefonije, novih operatora nepokretne telefonije i (u maloj mjeri) davatelja usluga IP telefonije (VoIP) na hrvatskom tržištu, koji su uspostavili izravno međunarodno povezivanje s međunarodnim operatorima. T-Com je pokušao nadoknaditi takvo smanjenje optimizacijom troškova međusobnog povezivanja, obranom T-Comove cijene terminacije (naročito kroz ugovoreni opseg prometa i ugovore sa stranim operatorima kako bi se osigurali čvrsti odnosi) te novim međusobnim povezivanjima s operatorima pokretne telefonije i alternativnim operatorima regije Jugoistočne Europe.

Širenje internetskog prometa na susjednim tržištima dovelo je do stabilnog rasta u tranzitu takvog prometa kroz Hrvatsku. Usluga Globalnog pristupa internetu koja se prodaje alternativnim operatorima u susjednim zemljama polazišna je osnova za prodaju drugih usluga (poput govornih i podatkovnih) na tim tržištima.

Prihodi

Sljedeća tablica prikazuje evaluaciju T-Comovih nekonsolidiranih prihoda od veleprodaje, na ukupnoj osnovi i razdvojeno po segmentima.

	Na dan 30. lipnja 2007. (u milijunima kuna)	%	Na dan 31. prosinca 2006. (u milijunima kuna)	%	Na dan 31. prosinca 2005. (u milijunima kuna)	%	Na dan 31. prosinca 2004. (u milijunima kuna)	%
Promet	349	64	694	66	661	68	604	67
Podaci/Kapacitet	180	33	333	32	297	30	290	32
Infrastruktura	13	2	4	0	0	0	0	0
Ostalo	7	1	21			2	4	0
Ukupno	550	100	1,052	100	974	100	897	100

Prihodi od veleprodaje predstavljaju sve značajniji poslovni segment. Ukupni prihodi od veleprodajnih usluga pokazuju povećanje od 8% u usporedbi s 2005. godinom (od 974 milijuna kuna 2005. godine na 1.052 milijuna kuna 2006. godine). To je primarno uzrokovano tržišnom liberalizacijom, ulaskom novih operatora i uvođenjem novih usluga. Ukupni rast prihoda od veleprodaje u prvom redu je potaknut reguliranim proizvodima, dok su prihodi od nereguliranih proizvoda u blagom padu. Rast prihoda od reguliranih proizvoda potaknut je porastom originacije i terminacije u nacionalnoj nepokretnoj telefoniji, te u manjoj mjeri rastom nacionalnih govornih usluga u pokretnoj telefoniji, uz popratno smanjenje prihoda od prometa temeljem dolaznog međunarodnog govornog prometa i nacionalnog modemskeg internetskog prometa. Međusobno povezivanje domaćih konkurenata s međunarodnim partnerima dovelo je do značajnog snižavanja cijena terminacije govornog prometa u Hrvatskoj 2006. godine. Međutim, očekuje se da će se taj trend usporiti tijekom 2007. godine.

Prihodi od veleprodajnih usluga operatora nepokretne telefonije su se povećali u skladu sa povećanjem broja korisnika CPS-a.

Operatori pokretne telefonije generirali su najveće prihode u veleprodaji T-Coma, a povećanje prihoda može se pripisati promjenama u ponašanju korisnika, zamjeni nepokretne telefonije pokretnom telefonijom i ulasku trećeg operatora pokretne telefonije.

Godine 2006., 40% prihoda od veleprodaje došlo je od reguliranih veleprodajnih usluga, dok se ostatak može pripisati nereguliranim veleprodajnim uslugama. To se može usporediti s 32% prihoda od veleprodaje generiranih reguliranim veleprodajnim uslugama 2005. godine.

Korisnici

Najvećih deset korisnika Grupe prema prihodu unutar segmenta veleprodajnih usluga 2006. godine bili su: VIPnet, Optima Telekom, Telekom Slovenije, Deutsche Telekom, Telekom Austria, HT Mostar, Portus, Telekom Italia, Tele 2 te BH Telecom.

Određivanje cijena

Cijene originacije i terminacije poziva prema/od alternativnih operatora nepokretne telefonije predmet su regulacije i definirani su Standardnom ponudom pristupa mreži i međusobnog povezivanja (RIO). Naplaćuju se temeljem uspostave poziva i trajanja poziva. Grupa očekuje da će doći do blagog opadanja tih cijena i poravnanja s referentnim vrijednostima EU-a, što može generirati asimetriju cijena međusobnog povezivanja.

Cijene međusobnog povezivanja koje pruža T-Com predmet su regulacije i definirane su Standardnom ponudom pristupa mreži i međusobnog povezivanja (za nacionalne operatore nepokretne telefonije) ili ugovorima o međusobnom povezivanju (za nacionalne operatore pokretne telefonije). Te se cijene naplaćuju kao jednokratna naknada (za aktivaciju) i mjesečna naknada temeljem korištenja. Popusti su definirani količinom i regulirani. Grupa očekuje određeni regulatorni pritisak za snižavanje ovih cijena.

Cijene zakupa vodova sa kapacitetom većim od 2 Mbps nisu regulirane. Naplaćuju se kao jednokratna naknada (za aktivaciju) i mjesečna naknada temeljem korištenja. Za ove usluge primjenjuju se popusti bazirani na količini i duljini trajanja ugovora.

Cijene ULL-a i zajedničkog pristupa predmet su regulacije i definirane su Standardnom ponudom za uslugu pristupa izdvojenoj petlji (RUO). Naplaćuju se kao jednokratna naknada za aktivaciju i mjesečna naknada temeljem korištenja. Mjesečna naknada za ULL među najnižim je naknadama u EU.

Za ADSL prijenos postoji jedinstvena cijena za korištenje kapaciteta u T-Comovoj prijenosnoj mreži. Korišteni kapacitet pojasa mjeri se i naplaćuje na mjesečnoj osnovi. Naplaćuje se i zakup vodova između dva širokopojasna PoP-a. Cijene su definirane u Općim uvjetima T-Coma i podliježu odobrenju HAT-a. Grupa očekuje da će HAT zahtijevati sniženje cijena (naročito u odnosu na prijenos).

Cijene Carrier Ethernet usluge u potpunosti su komercijalne. Usluga se naplaćuje kao jednokratna naknada (za aktivaciju) i mjesečna naknada (za korištenje). Primjenjuju se popusti bazirani na količini i duljini trajanja ugovora.

Korištenje DTK naplaćuje se na godišnjoj osnovi. Četrnaest je ugovora do danas potpisano između Grupe i drugih operatora, kojima se regulira korištenje DTK.

T-Mobile

Pružene usluge

Usluge u pokretnoj telefoniji obuhvaćaju pružanje usluga pokretnih telekomunikacija putem GSM mreže, a od lipnja 2005. godine i putem UMTS mreže. Tijekom 2005. godine GSM mreža nadograđena je s 2G na 2.5G, što je omogućilo 2.5G nacionalnu pokrivenost. Iste je godine započela izgradnja UMTS-a. Na dan 30. lipnja 2007. godine T-Mobile je imao 1.448 GSM

lokacija i 404 UMTS lokacije diljem Hrvatske. Na dan 30. lipnja 2007. godine 2G GSM pokretna mreža T-Mobilea pokrivala je više od 96% hrvatskog teritorija i 99% hrvatskog stanovništva, dok je UMTS mreža pokrivala otprilike 39% hrvatskog stanovništva. Na dan 30. lipnja 2007. godine T-Mobile je opsluživao 0,6 milijuna post-paid pretplatnika i 1,6 milijuna pre-paid pretplatnika.

Grupa nudi pokretne telefonske usluge svojim pretplatnika u Republici Hrvatskoj, a kroz ugovore o roamingu s više od 200 GSM operatora, i u brojnim drugim zemljama diljem svijeta. Usluge GPRS i MMS roaminga trenutačno su dostupne u više od 60 raznih pokretnih mreža diljem svijeta, što obuhvaća 39 zemalja. Grupa koristi i Ugovor o statusu povlaštenog partnera koji Deutsche Telekom ima s raznim međunarodnim operatorima, prema kojemu može pregovarati i zaključivati mnoge ugovore o roamingu s tim međunarodnim operatorima. T-Mobile (Hrvatska) ima važeće ugovore o roamingu sa svim T-Mobile operatorima diljem svijeta. Ti ugovori uređuju tarife na međuoperatorskoj razini i omogućuju povoljnije cijene roaminga za privatne i poslovne pretplatnike.

Putem roaminga pretplatnici mogu ostvarivati i primati glasovne pozive, slati i primati podatke ili poruke ili imati pristup drugim uslugama kada putuju izvan svoje domaće mreže. Grupa nudi usluge roaminga svojim pre-paid i post-paid pretplatnicima i pretplatnicima više od 200 GSM operatora kada se nalaze u Hrvatskoj. Pružanje usluga roaminga Grupe raste zbog većeg broja pretplatnika međunarodnih operatera u Hrvatskoj iako, istodobno, naknade za roaming padaju zbog općeg pada cijena u pokretnoj telefoniji. Trend padanja naknada za roaming dodatno će se pojačati bude li se od Grupe tražilo da usuglasi svoje naknade s EU Pravilnikom o roamingu bilo uslijed mijenjanja sadašnjih hrvatskih propisa, bilo nakon pridruživanja Hrvatske EU.

Grupa naplaćuje različite iznose pretplatnicima ovisno o tome koriste li druge mreže u inozemstvu, t.j. domaćim pretplatnicima koji koriste svoje pokretne telefone u nekoj drugoj stranoj mreži za vrijeme svojeg boravka u inozemstvu ili stranim pretplatnicima koji koriste uslugu roaminga unutar Grupine mreže u Hrvatskoj, t.j. pretplatnicima stranih pokretnih mreža koji svoje pokretne telefone koriste u Hrvatskoj unutar T-Mobile mreže. Strani korisnici koji koriste uslugu roaminga unutar Grupine mreže u Hrvatskoj doprinose prihodima za veleprodaju, dok domaći korisnici koji koriste uslugu roaminga u nekoj drugoj stranoj mreži izvan Hrvatske doprinose prihodima Grupe od pokretnih komunikacija (neto iznosu pristojbi koje Grupa plaća stranim operatorima za uporabu njihovih mreža).

Usluge s dodanom vrijednošću

Grupa nudi mnoge usluge koje dodaju vrijednost njezinoj općoj ponudi pokretnih komunikacijskih usluga, uključujući sljedeće:

- govorne usluge (poput usluge govorne pošte i međunarodnog roaminga (sa ili bez ugovorene mjesečne naknade),
- podatkovne usluge (uključujući SMS i MMS usluge sa i bez slanja korisničkog zahtjeva za primanje sadržaja, te skidanje podataka putem T-Mobile portala) i
- druge usluge poput usluge pregledavanja troškova i nadoplate računa.

Veleprodajne usluge u pokretnim komunikacijama

T-Mobile nudi razne veleprodajne usluge u pokretnim komunikacijama, uključujući terminaciju poziva nacionalnim i međunarodnim operatorima.

Godine 2006. promet veleprodaje u pokretnim komunikacijama povećao se prvenstveno uslijed zamjene nepokretnih komunikacija pokretnima a u manjem opsegu uslijed sve očiglednijeg utjecaja ulaska trećeg operatora na tržište godinu dana prije toga. Međunarodni promet veleprodaje u pokretnim komunikacijama povećao se i uslijed većeg broja turista koji posjećuju Hrvatsku.

Očekuje se nastavak porasta nacionalnih veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama zbog poboljšanja UMTS-a i širokopojasnog pristupa internetu u nepokretnoj mreži. Međutim, nova konkurencija mogla bi početi nuditi infrastrukturu pokretnim operatorima. Cijene su pokretnog međusobnog povezivanja već na razinama EU-a i očekuje se da će slijediti trendove EU-a.

Tarifni paketi

Grupa nudi različite tarife post-paid i pre-paid pretplatnicima.

Na tržištu post-paid pretplatnika Grupa nudi tarifne modele privatnim i poslovnim pretplatnicima u kojima cijene naplate ovise o odabranoj tarifnoj mogućnosti.

Ponuda Grupe za privatne post-paid pretplatnike sastoji se od raznih tarifnih ponuda za individualne pretplatnike i tarifnih modela za obitelji/kućanstva (ponuda je slična privatnom VPN-u).

U ponudi Grupe za poslovne post-paid pretplatnike razlikuju se individualni poslovni pretplatnici, male tvrtke (u obliku „Team” ponuda koje nude jeftine pozive između članova istog poslovnog „tima”), te tvrtke srednje veličine i velike tvrtke (u obliku VPN ponuda).

Na tržištu pre-paid pretplatnika Grupa nudi razne tarifne modele za različite pozivne obrasce pretplatnika, kao i razne mogućnosti plaćanja.

Računi za pokretne usluge uglavnom se plaćanju putem vlastite mreže dućana Grupe, kao i putem ureda Hrvatske pošte. Trenutačno neznatan broj pretplatnika svoje telefonske račune plaća putem trajnog naloga, iako T-Mobile u tu svrhu nudi dodatne pogodnosti. Uslijed prelaska pre-paid pretplatnika na post-paid pretplatnike porasli su troškovi naplate i nenaplaćena potraživanja. T-Mobile kao pomagalo sve više koristi proces utvrđivanja platežne sposobnosti pretplatnika da bi se na taj način ti troškovi smanjili na najmanju mjeru.

Pretplatnici

Sljedeća tablica prikazuje raščlambu strukture T-Mobile pretplatnika:

	Na dan 30. lipnja 2007. (u tisućama)	Kraj 31. prosinca 2006. razdoblja % promjene	Na dan 31. prosinca 2006. (u tisućama)	Kraj 31. prosinca 2005. razdoblja % promjene	Na dan 31. prosinca 2005. (u tisućama)	Kraj 31. prosinca 2004. razdoblja % promjene	Na dan 31. prosinca 2004. (u tisućama)
T-Mobile							
Br. pre-paid pretplatnika	1.608,3	0,3	1.603,3	7,9	1.486,1	20,5	1.233,6
Br. post-paid pretplatnika	613,8	10,7	554,7	33,2	416,4	38,7	300,2
Ukupan broj T-Mobile pretplatnika	2.222,1	3,0	2.158,0	13,4	1.902,5	24,0	1.533,8
% post-paid pretplatnika	28%		26%		22%		20%

U razdoblju od 2004. do 2006. godine povećao se broj post-paid pretplatnika zbog uspjeha T-Mobilea da migrira korisnike s pre-paid na post-paid.

Prodaja mobilnih uređaja

Grupa prodaje mobilne uređaje i dodatnu opremu putem direktnih i indirektnih distribucijskih kanala.

Mobilni uređaji standardni su dio paketa Grupe, ali kupnja uređaja nije preduvjet za uporabu jednoga od tarifnih modela Grupe. Korisnici se mogu pretplatiti na neku tarifu bez kupnje uređaja i obratno. Grupa ima redovitu promotivnu ponudu mobilnih uređaja (u načelu, cijena uređaja temelji se na trajanju i razini ugovorne obveze post-paid pretplatnika). I podatkovne

kartice su subvencionirane, ovisno o trajanju ugovora koji su zaključili pretplatnici podatkovnih usluga.

Grupa prodaje mobilne uređaje putem svih svojih prodajnih kanala. Grupa je sklopila ugovore s raznim proizvođačima uređaja, koji uz oznaku svojeg izvornog branda nose i oznaku T-Mobile branda.

Sljedeća tablica prikazuje prihode T-Mobilea od prodaje mobilnih uređaja prema navedenim razdobljima.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca		
		2006.	2005.	2004.
Ukupan broj prodanih mobilnih uređaja	260.130	692.357	647.376	457.454
Ukupan prihod (u milijunima kuna)	85	203	232	223

U usporedbi s 2004. godinom, prosječna prodajna cijena mobilnih uređaja pala je 2005. i 2006. godine zbog pomaka na tržištu uslijed prelaska pre-paid pretplatnika na post-paid pretplatnike (uređaji su daleko više subvencionirani za post-paid pretplatnike nego za pre-paid pretplatnike) i veće konkurencije nakon što je Tele2 ušao na tržište pokretne telefonije, što je prouzročilo porast subvencija za uređaje.

Prodaja uređaja koji podržavaju UMTS i EDGE tehnologiju porasla je sa 7,17% ukupnog broja prodanih uređaja 2006. godine na 25,5% ukupnog broja prodanih uređaja u razdoblju koje je završilo 30. lipnja 2007. Prodaja uređaja koji podržavaju samo EDGE tehnologiju porasla je s 27,2% 2006. godine na 31,7% ukupnog broja prodanih uređaja na dan 30. lipnja 2007.

Prihodi

Sljedeća tablica donosi detaljan prikaz mjesečnog prometa i ukupnog ARPU-a u navedenim razdobljima.

	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	% promjene na kraju razdoblja	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006.	% promjene na kraju razdoblja	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2005.	% promjene na kraju razdoblja	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2004.
T-Mobile							
MOU po prosječnom pretplatniku	120,7	3,0	117,2	7,3	109,2	(3,2)	112,8
Ukupan ARPU (u kunama)	129,7	(4,6)	136,0	(10,4)	151,8	(3,6)	157,5
Prosječan ARPU izuzimajući govorne usluge (u kunama) .	24,2	3,9	23,3	(9,0)	25,6	(5,2)	27,0

U usporedbi s 2005. godinom, 2006. godine ukupan ARPU smanjio se za 10,4%. To je bila posljedica veće konkurencije na tržištu pokretne telefonije koja je uzrokovala pad cijena. Ovaj je pad ARPU-a djelomično nadoknađen prelaskom pre-paid pretplatnika na post-paid pretplatnike i porastom uporabe usluga pokretne telefonije. ARPU post-paid pretplatnika bio je četiri puta veći od ARPU pre-paid pretplatnika 2006. godine. T-Mobile pokušao je kontrolirati pad ARPU-a svojim učinkovitim položajem na tržištu s naglaskom na kvaliteti usluge, a ne na cijeni.

Kao što je prikazano u gornjoj tablici, prosječan mjesečni promet u pokretnoj telefoniji pokazuje pad s 112,8 MOU 2004. godine na 109,2 MOU 2005. godine, prije nego što je porastao na 117,2 MOU 2006. godine. Pad 2005. godine bio je uzrokovan promjenom u pravilima izvješćivanja, zbog čega je dio pretplatnika koje bi se prije smatralo neaktivnima (i koji stoga ne bi bili uključeni u izračun ovog iznosa) uvršten u bazu korisnika. Ta je promjena

(koja je uvedena da bi se pravila izvješćivanja T-Mobilea uskladila s pravilima VIPnet-a) uzrokovala niži ARPU 2005. godine od očekivanoga.

Prosječan ARPU izuzimajući govorne usluge sastoji se od SMS, MMS i podatkovnih usluga. Tu se vidi pad od 2004. do 2006. godine zbog ograničene prodaje podatkovnih usluga u pokretnoj telefoniji i zato što je pad cijene govornog prometa smanjio popularnost SMS usluga. Podatkovne usluge u pokretnoj telefoniji koje nisu SMS usluge nisu značajno utjecale na ARPU u ovom razdoblju.

Odljev pretplatnika

Odljev pretplatnika obuhvaća i prisilno i dobrovoljno isključenje pretplatnika i odnosi se na konačno isključivanje SIM kartica od strane mrežnog operatora.

Pre-paid T-Mobile pretplatnici deaktiviraju se 270 dana nakon isteka njihovog posljednjeg pre-paid bona, ako u međuvremenu ne izvrše nadoplatu.

Post-paid T-Mobile pretplatnici deaktiviraju se nakon 218 dana, ako njihov račun nije plaćen do datuma dospijeca.

Sljedeća tablica pokazuje statistiku odljeva T-Mobile pretplatnika za dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine i za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine.

T-Mobile	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. %	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca		
		2006. %	2005. %	2004. %
Ukupna stopa odljeva pretplatnika	1,15	1,08	1,03	1,08
Stopa odljeva post-paid pretplatnika	0,79	1,09	1,14	1,45
Stopa odljeva pre-paid pretplatnika	1,28	1,07	1,00	0,99

Stope odljeva T-Mobile pretplatnika ostale su stabilne zbog uspješne prilagodbe T-Mobilea promjenjivim tržišnim uvjetima i uspješnog upravljanja odljevom pretplatnika unatoč jakoj konkurenciji. Stopa odljeva post-paid pretplatnika smanjila se od 2004. do 2006. godine jer je T-Mobile uspješno potaknuo svoje pretplatnike da produže svoje ugovore. To je djelomice posljedica „utjecaja zajednice”: kako pokretna telefonija sve više prodire na tržište, tako se pretplatnici radije odlučuju za istu mrežu koju koristi i njihova obitelj i prijatelji. U istom je razdoblju odljev pre-paid pretplatnika bio prilično stabilan, a lagani rast rezultat je snažnog tržišnog natjecanja. Čini se da prenosivost broja za sada nije imala nikakvih značajnih posljedica.

Sezonska varijabilnost

Tržište pokretne telefonije u Hrvatskoj donekle podliježe sezonskoj varijabilnosti. Opseg prometa T-Mobilea (a tako i ukupan prihod) najveći je u ljetnim mjesecima, posebice u srpnju i kolovozu, zbog pretplatnika međunarodnih operatera koji koriste roaming u mreži Grupe. Prihod koji donose pretplatnici međunarodnih operatera u Hrvatskoj raste u pogledu ukupnog prihoda unatoč padu naknada za roaming. Opseg prometa Grupe velik je, ali ne toliko, i u prosincu zbog božićnih blagdana.

Kabelska televizija

Ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu Grupe, KDS-Čakovec, pruža usluge kableske televizije, ali ono nema značajan udio na tržištu kableske televizije (u prosjeku 6.700 korisnika ili 5,1% od

ukupnog broja pretplatnika kabelske televizije) i njegovo je poslovanje ograničeno samo na jedan grad u Hrvatskoj—Čakovec u Međimurskoj županiji.

Međunarodne aktivnosti

Grupa ima 39,1% vlasničkog udjela u HT Mostaru koji djeluje u Bosni i Hercegovini. HT Mostar je objedinio svoje poslovanje u nepokretnoj i pokretnoj telefoniji pripajanjem društva HT MObilne Mostar. Ostali dioničari su Federacija Bosne i Hercegovine i HP Mostar koji imaju 55,67%, odnosno 5,23% vlasništva.

Grupa si je osigurala jaku ulogu u upravljanju HT Mostarom s pet od jedanaest mjesta u nadzornom odboru (pri čemu je za sve glavne odluke potrebno osam glasova), kao i s dva od četiri člana uprave (CFO i COO za nepokretnu mrežu i zamjenik CEO-a).

Grupi je cilj uspješno sudjelovati u procesu privatizacije ako i čim dođe do procesa privatizacije HT Mostara, te upotrijebiti svoj snažan brand za osvajanje značajnog tržišnog udjela na tržištu u Bosni i Hercegovini. HT Mostar trenutačno je prisutan na tržištu govornih usluga u nepokretnoj telefoniji samo u nekim dijelovima zemlje (Hercegovini, kantonima Središnje Bosne i Posavine). HT Mostar pruža usluge pokretne telefonije diljem teritorija Bosne i Hercegovine.

Prema procjeni HT Mostara na osnovi prihoda, tržišni je udio HT Mostara na tržištu nepokretne telefonije na kraju 2006. godine bio otprilike 14-15% (izvor: unutarnja procjena HT Mostara zbog nedostatka pouzdanih vanjskih informacija o tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini).

Na osnovi ukupnog broja priključaka u pokretnoj mreži na kraju 2006. godine, Ovum i Wireless Intelligence procijenili su da je udio HT Mostara na tržištu pokretne telefonije bio otprilike 19%.

Neovisno istraživanje predviđa 5,4% CAGR-a za cjelokupno tržište telekomunikacija u Bosni i Hercegovini u razdoblju od 2006. do 2009. godine (izvor: Teleseeq by InfoCom). Isti izvor predviđa da će tržište pokretne telefonije rasti prosječnom godišnjom stopom od 8,9% u istom razdoblju. Na kraju 2006. godine stopa penetracije nepokretnih telefonskih linija na osnovi stanovništva u Bosni i Hercegovini bila je otprilike 28%. Na kraju 2006. godine penetracija pokretne telefonije na osnovi stanovništva bila je otprilike 45%, što je otprilike polovica stope drugih zemalja Zapadne i Srednje i Istočne Europe, te ima velik potencijal rasta.

Grupa predviđa da će HT Mostar moći iskoristiti predviđeni i očekivani trend rasta pokretne telefonije, a u segmentu nepokretne telefonije iskoristiti mogućnosti koje proizlaze iz činjenice da je u ovom segmentu HT Mostar trenutačno prisutan samo u najmanjoj regiji zemlje, Hercegovini, dok preostale dvije regije Bosne i Hercegovine predstavljaju otprilike 75% prihoda, a oko 54% svih nepokretnih telefonskih linija koncentrirano je u samo šest gradova.

Grupa je imala vlasnički udio u HPT Mostaru od 30,29%. HPT Mostar je pravni prednik HP Mostara i HT Mostara. Nakon podjele HPT Mostara na HP Mostar i HT Mostar 1. siječnja 2003. godine, Grupa je stekla jednak vlasnički udio u obje tvrtke nasljednice. Grupa i dalje ima vlasnički udio u HP Mostaru od 30,29%. Osnovna je djelatnost HP Mostara pružanje poštanskih usluga.

MARKETING

Strategija marketinga

Cilj Grupe je da bude zapažena po najboljoj mogućoj kvaliteti usluge i branda (koji nudi nepokretne i pokretne telefonske usluge, veleprodajne, internetske i podatkovne usluge), pomoću izgrađenog ugleda T-Coma kao davatelja potpune usluge na nacionalnoj razini i kao tržišni lider u uvođenju nove telekomunikacijske tehnologije, te da istodobno stavi naglasak na kvalitetu i pouzdanost T-Mobile mreže.

Strategija Grupe usmjerena je na korisnike i u privatnom i u poslovnom segmentu i na zadovoljavanje njihovih konkretnih potreba. Strategija je pojednostaviti, racionalizirati i segmentirati broj proizvoda i cjenovnih planova koji su u ponudi Grupe kako bi se korisnicima omogućila transparentnost i jednostavnost izbora. Cilj je zaštititi osnovnu djelatnost Grupe i osigurati njezinu bazu korisnika, smanjiti stopu odljeva korisnika i povećati penetraciju na nova tržišta poput IPTV-a i širokopojasne mreže, te povećati ARPU i ARPL.

T-Com

Maloprodaja

Strategija T-Coma za privlačenje novih korisnika u segmentu nepokretne telefonije obuhvaća snižavanje ulaznih zahtjeva i povećanje vrijednosti nepokretnih komunikacija. Ovo potonje uključuje: (i) povezivanje prometa i mjesečnih naknada radi smanjenja percepcije o troškovima i poticanje povećanja upotrebe (prometa); (ii) promicanje tarifnih paketa za neograničeni internetski promet i tarifnih paketa radi povećanja MOU i ARPU; te (iii) ponudu posebnih tarifa za posebna odredišta za dostupne međunarodne destinacije. U segmentu internetskih usluga, T-Com namjerava privući nove korisnike snižavanjem ulaznih naknada za pristupu, poticanjem prelaska na pakete s većim brzinama i većim prometom, promicanjem novih usluga putem promidžbenih akcija i ponudom novih mogućnosti prema načelu „iskušajte pa kupite”. Promidžba novih usluga obuhvaća poticanje uporabe IPTV-a i naprednih usluga te postupan prelazak korisnika s POTS na VoIP rješenja. T-Com namjerava doprijeti i do konkretnih segmenata poput sektora malih i srednjih poduzeća. U segmentu podatkovnih usluga, T-Comova strategija obuhvaća aktivan prelazak korisnika s tradicionalnih podatkovnih usluga (poput Frame Relay-a ili X.25) na rješenja utemeljena na IP-u i orijentaciju na nove tehnološke proizvode kako bi se održala cjenovna premija.

T-Com namjerava smanjiti odljev privatnih korisnika u sektoru nepokretnih telefonskih linija ponudom ciljanih govornih i internetskih paketa korisnicima, a u poslovnom sektoru ponudom ciljanih govornih i podatkovnih rješenja utemeljenih na IP-u. T-Com namjerava preusmjeriti tržišnu pozornost na posebna rješenja skrojena po mjeri korisnika, kako bi povećao zadovoljstvo korisnika pružajući im dodatne vrijednosti. Odljev korisnika može se smanjiti i povezivanjem POTS-a s novim uslugama, nudeći komunikaciju koja je usmjerena na vrijednost i pouzdanost, te uvođenjem politike cijena koja se temelji na dodatnim uslugama. T-Comova strategija za zadržavanje korisnika temelji se i na inicijativama poput programa lojalnosti korisnika. U segmentu internetskih usluga, smanjenje odljeva korisnika može se postići poticanjem korisnika na sklapanje duljih ugovora i provedbom inicijativa za aktivno zadržavanje korisnika poput poticanja korisnika na obnovu ugovora i uporabom sustava nagrađivanja. Na sličan način, u segmentu podatkovnih usluga T-Com promiče dugoročne ugovore i postupan prelazak korisnika na rješenja koja se temelje na IP-u/Ethernetu.

Veleprodaja

Strategija T-Coma za privlačenje novih korisnika na nacionalnom veleprodajnom tržištu obuhvaća sljedeće: (i) ponudu rješenja krojenih po mjeri novih operatora i aktivnu promidžbu uporabe T-Comove mreže; (ii) izgradnju partnerstva s operatorima pokretne telekomunikacijske mreže za razvoj širokopojasne mreže; (iii) razvoj novih veleprodajnih usluga poput prenošenja podataka putem videa, novih usluga koje se temelje na IP-u i t.d.; te (iv) ističući iznimnu kvalitetu svojih usluga radi privlačenja prometa. Da bi privukao nove korisnike s međunarodnog veleprodajnog tržišta, T-Com namjerava: (i) uvesti nove proizvode u području prijenosa podataka i kapaciteta koji se temelje na najnovijim IP tehnologijama; (ii) povećati svoju prisutnost na glavnim područnim PoP-ovima i na taj način proširiti svoju ponudu i iskoristiti razvojne mogućnosti; (iii) osigurati velike nacionalne prijenosne kapacitete kako bi prodavao tranzitne usluge; te (iv) ponuditi bolju kvalitetu usluga na tržištu operatora radi privlačenja prometa.

T-Com namjerava zadržati korisnike na nacionalnom veleprodajnom tržištu ponudom novih višefunkcionalnih usluga prijenosa, da bi odvratio operatore od izgrađivanja vlastite infrastrukture. Osim već ponuđenih usluga, T-Comova strategija održavanja udjela na tržištu kapaciteta na nacionalnom veleprodajnom tržištu obuhvaća ponudu usluga utemeljenih na IP tehnologiji i ugovora o razini kvalitete usluga. Na međunarodnom veleprodajnom tržištu, T-Comova strategija zadržavanja korisnika obuhvaća održavanje bilateralnih odnosa koji osiguravaju velik opseg prijenosa (uz obostrane obveze) u oba smjera i uspostavljanje izravnog međusobnog povezivanja s novim alternativnim operatorima na nedovoljno razvijenim susjednim tržištima, čime se smanjuju troškovi i povećava konkurentnost. Osim toga, T-Com namjerava uspostaviti prisutnost na glavnim regionalnim PoP-ovima i ponuditi potpuni program veleprodajnih proizvoda međunarodnim veleprodajnim korisnicima pomoću sinergije s Deutsche Telekom grupom.

T-Mobile

T-Mobile namjerava ostati liderom na hrvatskom tržištu i među korisnicima uživati ugled drugačijeg od ostalih zbog naglasaka koji polaže na odnose s korisnicima i pristupa koji je usmjeren na korisnika, koji pruža izvrsnu kvalitetu usluge i pouzdanost, kao i najbolje iskustvo u radu s mrežom.

T-Mobile ima razne strategije za smanjenje odljeva korisnika u privatnom i poslovnom sektoru. U privatnom sektoru, T-Mobile namjerava smanjiti odljev korisnika pomoću ciljanih pretplatničkih ponuda (govornih i/ili podatkovnih), dok u poslovnom sektoru namjerava ponuditi privlačne cijene i rješenja kombinacijom nekoliko proizvoda. T-Mobile daje ciljane ponude da bi privukao nove pretplatnike, primjerice poticanjem složenih rješenja u pokretnoj telefoniji poput Blackberrya kod onih poslovnih pretplatnika koje će prepoznati kao one koji će biti najprijemljivijima, ili ponudom timskih proizvoda za SME segment. U privatnom sektoru, naglasak je na porastu u segmentima u kojima je penetracija manja ali koji su još uvijek dragocjeni (primjerice kod mladih ljudi) i nedovoljno razvijenim segmentima (primjerice kod nezaposlenih roditelja). T-Mobile namjerava zadržati svoj tržišni udio u segmentu koji čine zaposleni samci, parovi i roditelji. T-Mobile namjerava i proširiti svoje vodstvo na tržištu post-paid korisnika poticanjem prelaska pre-paid korisnika na post-paid korisnike, primjerice putem ciljane izravne pošte i dodatnih subvencija za mobilne uređaje, te održavanjem trenutačno niske stope odljeva korisnika. U svrhu budućeg razvoja, T-Mobile će usmjeriti svoju pozornost na poticanje potražnje za podatkovnim uslugama u pokretnoj telefoniji i u poslovnom i u privatnom sektoru putem novih i unaprijeđenih rješenja u podatkovnim uslugama poput internetskih paketa u pokretnoj telefoniji. T-Mobile namjerava i dalje stavljati naglasak na pružanje sadržaja, primjerice putem skidanja melodije zvonjenja i slika za zaslon mobilnog uređaja.

T-Com kao brand

T-Com, kao dio globalne „T” obitelji Deutsche Telekom, registrirani je zaštitni znak u Hrvatskoj od 2004. godine. To je najjači brand u Hrvatskoj prema Centum istraživanju (T-Com istraživač branda) kako u smislu spontane prepoznatljivosti branda tako i potaknute prepoznatljivosti branda i to iznad svih drugih operatora pokretnih i nepokretnih mreža. Oba ključna pokazatelja su u porastu od kad je brand registriran te je dostigao (u lipnju 2007) rezultat od 95% odnosno 100%. T-Com kao brand nastoji sažeti 3 vrijednosti: „brigu, djelovanje i

angažman", a istodobno utjeloviti poruke koje pokazuju obiteljske vrijednosti, vodeću tehnologiju i pokrivenost svih segmenata.

	lipanj 2007.	
	Potaknuta prepoznatljivost branda %	Spontana prepoznatljivost branda %
T-Com	100	95
T-Mobile	97	93
VIP	98	92
Optima	65	49
H1-Portus	44	24

Izvor: Centum Istraživanja d.o.o./član Millward Brown International Network (lipanj 2007.)

T-Mobile kao brand

T-Mobile je vodeći brand u pokretnoj telefoniji u Hrvatskoj. U travnju 2007. godine T-Mobile je imao najviši rezultat na tržištu u smislu „prvog odgovora“ od 45,2% u usporedbi s VIPnetom, koji je imao 23,3%, Tele2 4,1%, a Tomato 0,9%. Spontana prepoznatljivost branda u vezi s T-Mobileom bila je najviša na tržištu u travnju 2007. godine (77% u usporedbi sa 69,8% za VIPnet, 51,5% za Tele2 i 37,0% za Tomato). U travnju 2007. T-Mobile je bio najomiljeniji brand za pretplatnike sa 41,0% glasova, a njegov rezultat u pogledu odabira omiljenog branda neprestano raste od veljače 2007. godine (izvor: Brand, Media and Sponsorship Tracker, Henda (siječanj 2006.—travanj 2007. godine)). Naglasak tvrtke je na drugačijem tržišnom pristupu i zadržavanju pretplatnika razvojem i ponudom personaliziranih usluga koje su prilagođene potrebama korisnika, da bi se razvili dugoročni odnosi s korisnicima.

Organizacija marketinga

Marketinška jedinica T-Coma podijeljena je u četiri sektora: Sektor za istraživanje tržišta, koji se bavi istraživanjem tržišta i marketingom koji je utemeljen na podacima; Sektor za tržišno planiranje koji se bavi planiranjem i upravljanjem proizvodima i odnosima s korisnicima; Sektor za razvoj proizvoda koji se bavi dizajniranjem i razvojem novih proizvoda i usluga te Sektor za marketinške komunikacije koji se bavi reklamama, pokroviteljskim događanjima i izravnim marketinškim djelatnostima. T-Comova podjedinica za veleprodaju ima poseban marketing i prodajni tim, te tim koji se bavi razvojem proizvoda.

Marketinška jedinica T-Mobilea podijeljena je u pet sektora: Sektor za marketing privatnim pretplatnicima koji se bavi stjecanjem privatnih pretplatnika i ponudama za njihovo zadržavanje; Sektor za marketing poslovnim pretplatnicima i veleprodaju koji se bavi stjecanjem poslovnih pretplatnika i ponudama za njihovo zadržavanje, veleprodajom kao i međusobnim povezivanjem i roamingom; Sektor za upravljanje proizvodima i hardverom koji se bavi razvojem proizvoda za krajnje korisnike te upravljanjem SIM karticama i bonovima; Sektor za marketinške komunikacije, koji se bavi pokroviteljstvom i komunikacijama s privatnim i poslovnim pretplatnicima; te Sektor za marketinšku strategiju, cijene i istraživanje tržišta, koji se bavi razvojem strategije, planiranjem, određivanjem cijena i istraživanjem tržišta.

Grupa održava mjesečne sastanke na kojima raspravlja o načinima objedinjavanja marketinških akcija Društva i T-Mobilea, pa je tako primjerice integracija IPTV-a (usluge u ponudi Društva) bila plasirana na tržište pomoću SMS usluga T-Mobilea.

T-Mobile održava redovite sastanke s T-Mobile Internationalom koji mu pomaže u marketingu određenih proizvoda (i savjetuje u pogledu tehničkih specifikacija proizvoda u svrhu njihovog lakšeg plasiranja na tržište). Iako T-Mobile donosi odluke o strategiji cijena i reklama, katkad

koristi komunikacijske materijale T-Mobile Internationala (koji su primjereno prilagođeni lokalnom hrvatskom tržištu). Na sličan način Telekom grupa pomaže T-Comu.

PRODAJA

Organizacija prodaje

T-Com

Organizacija prodaje u T-Comu podijeljena je na maloprodaju i veleprodaju.

Maloprodaja

Organizacija maloprodaje u T-Comu sastoji se od tri glavna sektora prodaje u središnjici (Sektora za prodaju ključnim korisnicima (KA/LA), Sektora za prodaju poslovnim korisnicima (SME), te Sektora za prodaju privatnim korisnicima). Svaki je sektor odgovoran za analizu prodaje, planiranje, definiranje prodajnih procesa i razvoj prodajne strategije unutar svoje baze korisnika.

Postoje i četiri regionalne prodajne jedinice sa svojim središnjicama u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku koje obavljaju direktne prodajne aktivnosti prema korisnicima kao i poslove podrške kanalima prodaje (ugovaranje usluga, narudžbe i podrška nakon prodaje). Djelatnostima teleprodaje i internetske prodaje upravlja podjedinica za brigu o korisnicima.

Na dan 30. lipnja 2007. godine bilo je 317 T-Comovih poslovnih korisnika s godišnjim prihodima od iznad 400.000 kuna, koji se smatraju ključnim/velikim korisnicima. Svi drugi poslovni korisnici (otprilike 87.400 na dan 30. lipnja 2007. godine) smatraju se malim i srednjim poslovnim korisnicima.

Veleprodaja

Organizacija prodaje unutar Veleprodaje odvija se u Sektoru za prodaju međunarodnim operatorima i Sektoru za prodaju domaćim operatorima. Oba su sektora odgovorna za određivanje potencijalnih prodajnih mogućnosti i upravljanje odnosom s postojećim korisnicima na međunarodnoj, odnosno na nacionalnoj razini.

T-Mobile

Podjedinica za prodaju T-Mobilea podijeljena je u tri sektora: Sektor upravljanja prodajom privatnim korisnicima, Sektor upravljanja prodajom poslovnim korisnicima i Sektor upravljanja kanalima prodaje.

Sektor upravljanja prodajom privatnim korisnicima odgovaran je za T-Mobile dućane, prodajne ciljeve u pokretnoj telefoniji unutar T-Centara, te odabir i nadzor indirektnih prodajnih partnera. Ovaj je sektor odgovoran za pronalaženje odgovarajućih novih lokacija, otvaranje i pokretanje novih prodajnih mjesta, te vođenje i pružanje prodajne podrške svim kanalima prodaje za privatne i male poslovne korisnike.

Sektor upravljanja prodajom poslovnim korisnicima odgovoran je za prodaju malim, srednjim i velikim poduzećima, prodajnu podršku u svim kanalima prodaje za poslovne korisnike i razvoj novih kanala prodaje za poslovne korisnike.

Sektor upravljanja kanalima prodaje odgovoran je za operativne podatke i financijsko izvješćivanje u području prodaje i upravljanje projektima za sve kanale prodaje. Ovaj je sektor odgovoran i za uređivanje prodajnih mjesta, te obrazovanje i obuku zaposlenika u prodaji.

Kanali prodaje

Grupa ima djelotvoran ustroj kanala prodaje koji obuhvaća zajednička sredstva koja uključuje i zajedničku uporabu prodajnih resursa između T-Coma i T-Mobilea. Zajednički pristup T-Coma i T-Mobilea ima mnogo prednosti, uključujući: (i) pristup korisnicima kroz jednu točku kontakta; (ii) ponudu usklađene visoke razine usluge svim korisnicima; (iii) optimizaciju troškova; te (iv) maksimalno iskorištavanje sinergije kroz optimizaciju sredstava.

T-Com

Kako bi postigao pravilnu pokrivenost svakog korisničkog segmenta diljem Hrvatske, T-Com (uključujući Iskon) koristi pristup koji obuhvaća više kanala prodaje, a koji su: T-Comovi zastupnici prodaje za poslovne korisnike, T-Comovi dućani (T-Centri), teleprodaja, internetska prodaja i indirektni partneri (poput dućana i zastupnika prodaje za poslovne korisnike). Za svaki se korisnički segment koriste namjenski kanali prodaje.

Na dan 30. lipnja 2007. godine T-Com (uključujući Iskon) imao je 13 zastupnika prodaje za ključne korisnike i još 17 za velike korisnike te 73 zaposlena prodajna zastupnika za MSP korisnike, teleprodaju i internetsku prodaju, te je postojala mreža od 123 indirektna partnera (uključujući razne IT i telekomunikacijske tvrtke).

45 T-centara bavi se prodajom za privatne korisnike i male poslovne korisnike (obrtnici, kućni uredi i sl.), a smješteni su u svim velikim hrvatskim gradovima (41 grad) i prodaju i T-Com i T-Mobile usluge, dok T-Com (uključujući Iskon) ima i mrežu od 94 indirektna partnera (prema konceptu „dućan u dućanu“), teleprodaju i internetsku prodaju.

T-Mobile

I T-Mobile ima razne prodajne kanale za svaki segment korisnika. Prodaju za ključne korisnike, velike korisnike te mala i srednja poduzeća obavljaju prodajni predstavnici T-Mobile-a, dok se prodaja za privatne pretplatnike i male poslovne pretplatnike obavlja putem 45 gore spomenutih T-centara i 5 T-Mobile dućana, T-Mobile kioska, T-Mobile kamiona i mreže 67 indirektnih partnera (od kojih 2 prodaju isključivo proizvode Grupe) koji prodaju cijeli program T-Mobile proizvoda i usluga. T-Mobile ima i 6 ključnih posrednika/distributera za pre-paid privatne pretplatnike i 2 partnera koji pružaju usluge putem prodajnih predstavnika na terenu i opslužuju i post-paid male poslovne pretplatnike. Većina T-Mobile prodaje ostvaruje se putem direktnih kanala prodaje (T-Mobile dućani, T-Centri i zastupnici prodaje).

T-Com i T-Mobile zajedno rade na razvoju zajedničkih strategija i pristupa prodaji i u privatnom i u poslovnom sektoru. Planiraju daljnje zajedničko širenje svoje vlastite mreže dućana da bi još više poboljšali iskustvo korisnika s kupovinom uz dodatnu i napredniju korisničku uslugu.

BRIGA O KORISNICIMA

Službe za brigu o korisnicima T-Coma i T-Mobilea pružaju informacije i zaprimaju tehničke i netehničke pritužbe ili zahtjeve za pomoć u korištenju usluga, te omogućuju zaprimanje narudžbi usluga 24 sata na dan, 7 dana u tjednu putem poziva na besplatne telefonske brojeve, ali i putem i drugih kanala poput faksa, elektronske i obične pošte. Strategija brige o korisnicima temelji se na neprestanom poduzimanju aktivnosti usmjerenih postizanju većeg zadovoljstva korisnika. Godine 2006. T-Comova služba za brigu o korisnicima odgovorila je na više od 3.800.000 dolaznih poziva, dok je broj odlaznih poziva prelazio 1.700.000; Služba za brigu o korisnicima T-Mobilea odgovorila je na više od 5.000.000 dolaznih poziva u istom razdoblju. Korisnike se opslužuje i u T-Centrima i T-Mobile dućanima diljem Hrvatske, koji omogućuju u izravnom kontaktu s korisnikom i nude razne usluge, poput mogućnosti plaćanja telefonskih računa.

Internet je razvijen kao prodajni kanal i kao Služba za brigu o korisnicima. Korisnici mogu naručiti T-Comove i T-Mobile usluge putem interneta, te koristiti internetske aplikacije i putem WEB sučelja obaviti administriranje korisničkih podataka i ostvariti uvid u osobne telefonske račune, odnosno kontrolirati ostvarene pozive tijekom obračunskog razdoblja do izdavanja mjesečnog računa.

Zadovoljstvo korisnika i rezultati poslovanja

T-Com

Glavni naglasak djelatnosti T-Coma je na zadovoljstvu i zadržavanju korisnika. One se promiču kroz inicijative vezane za proizvode i određivanje cijena, interakciju s korisnicima, poboljšavanje internih poslovnih procesa i imidž. T-Com namjerava poboljšati interakciju s korisnicima kroz pojednostavljenje procesa. T-Com je implementirao niz mjera kako bi smanjio broj pritužbi, uz bitna poboljšanja u proceduri upravljanja pritužbama. T-Com permanentno poduzima edukativne aktivnosti usmjerene podizanju razine znanja, u skladu sa tehnički sve složenijim uslugama T-Coma, ali i podiže razinu ovlaštenja na mjestima gdje se korisnici susreću s T-Comom, kako bi što efikasnije riješili korisnički problem, pružili informaciju ili zaključili prodaju usluge. U tom smislu, T-com je poduzeo mjere za proaktivnu detekciju i otklon kvarova, dijagnostiku ispravnosti telefonskih linija, iz pozivnih centara, u trenutku korisničkog poziva i prijave mogućeg kvara. Stvorene su pravno-tehničke pretpostavke za efikasno korištenje prodajnih kanala teleprodaje i WEB (internet) prodaje.

Dva puta godišnje T-Com angažira vanjsku agenciju za provođenje TRI*M istraživanja industrijskog standarda u pogledu odanosti i zadovoljstva korisnika. Rezultati istraživanja koriste se za neprestano poboljšavanje T-Comovih procesa, kao i uvođenje novih postupaka na mjestima gdje se korisnici susreću s T-Comom i poboljšanje načina na koji T-Com služi svoje korisnike. U ožujku 2007. godine TRI*M studija o zadovoljstvu korisnika osnovnom T-Comovom uslugom smjestila je T-Com tek za jedan broj izvan 10% vodećih europskih operatora usluge za MSP-ove od ukupno 73 operatora i nešto izvan vodećih 10% za T-Comovu uslugu za privatne korisnike s rezultatom od 66. U ožujku 2007. godine TRI*M studija o zadovoljstvu korisnika T-Comovom ADSL uslugom smjestila je T-Com među 33% vodećih europskih operatora za usluge MSP-ovima s ukupnim brojem 69 i tek za jedan broj izvan 10% za usluge privatnim korisnicima s ukupnim brojem 79 (izvor: TRI*M studija o zadržavanju i zadovoljstvu korisnika).

T-Mobile

T-Mobile angažira neovisnu vanjsku agenciju za istraživanje tržišta za provođenje Net Promoter istraživanja svakog mjeseca. T-Mobile angažira i neovisnu agenciju za praćenje razine zadovoljstva korisnika Službom za korisnike. Rezultati tih istraživanja omogućuju T-Mobileu da prati razinu usluge koju pruža svojim pretplatnicima.

T-Mobile brand ima najviši rezultat za omiljenog operatora na tržištu, sa 129,5 u svibnju 2007. godine u usporedbi sa 113,8 za VIPnet i 56,9 za Tele2. To znači da bi kod ponovnog odabira, korisnici pokretne telefonije radije izabrali T-Mobile, a ne druge operatore, bez obzira na to kojeg operatora u tom trenutku koristili (izvor: istraživanje NPS-a, 2006. i 2007. godine). T-Mobile ima najveći rezultat za zadovoljstvo korisnika u usporedbi sa svojim najvećim konkurentima u pogledu glavnih razlikovnih elemenata. T-Mobile korisnici su izrazili najveće zadovoljstvo svojom mrežom, s rezultatima koji su viši od VIPnetovih u sve 3 kategorije, poglavito u pokrivenosti mreže (T-Mobile 68,7; VIPnet 53,4), stabilnosti mreže (T-Mobile 78,4; VIPnet 70,6) i kvaliteti govorne komunikacije u mreži (T-Mobile 78,4; VIPnet 77,3) na dan 31. ožujka 2007. godine. Osim toga, korisnici T-Mobilea daleko su zadovoljniji dodatnim pruženim uslugama poput usluge SMSInfo i SMS parkiranje i t.d., koje redovito dobivaju više ocjene tijekom prve polovice 2007. godine od VIPneta i Tele2. U svibnju 2007. godine rezultat zadovoljstva dodatnim uslugama T-Mobilea bio je 69,6 u usporedbi s 55,6 za VIPnet i 37,1 za Tele2 (izvor: anketa o zadovoljstvu korisnika 2006. godine; istraživanje NPS-a 2007. godine).

LJUDSKI RESURSI

Zaposlenici

Na dan 30. lipnja 2007. godine Grupa je imala 7.004 zaposlenika, od kojih je 5.782 bilo zaposlenika T-Coma, 1.049 zaposlenika T-Mobilea i 173 zaposlenika Iskona. Prosječna starosna dob zaposlenika Grupe je 41 godina, s omjerom zaposlenika i zaposlenica 65% prema 35%. Gotovo svi zaposlenici Grupe imaju srednjoškolsku, višu odnosno visoku stručnu spremu. Otprilike polovica zaposlenika Grupe radi na raznim lokacijama Grupe u Zagrebu. Za detaljnije detalje vidi „Menadžment i zaposlenici“.

Strategija ljudskih resursa Grupe temelji se na više ciljeva, koje Grupa namjerava ostvariti provedbom raznih kadrovskih inicijativa. Osnovni je cilj strategije stvaranje kulture koja se temelji na rezultatima poslovanja. U svrhu ostvarenja tog cilja, 2007. godine uveden je sustav za praćenje rezultata rada za sve zaposlenike. Drugi je cilj smanjenje troškova osoblja koji Grupa namjerava ostvariti kroz daljnje programe restrukturiranja. Grupa namjerava zaposliti i zadržati najbolje zaposlenike, upotrijebiti razvojne programe za Menadžment i potaknuti određene skupine zaposlenika na angažman u većem rasponu djelatnosti.

Programi restrukturiranja broja zaposlenika

Od prosinca 2000. do lipnja 2007. godine ukupan broj zaposlenika u Grupi smanjio se za 38%. Djelomično je tomu uzrok niz djelatnosti restrukturiranja koje je Grupa poduzela, uključujući ponudu ranije mirovine nekim zaposlenicima, proces izdvajanja neosnovnih djelatnosti (poput održavanja, zaštite i čišćenja) i provedbu programa za utvrđivanje tehnoloških viškova ondje gdje se zbog tehnološkog napretka smanjio broj potrebnih izvršitelja. U budućnosti se očekuje provedba daljnjih programa restrukturiranja.

Sljedeća tablica pokazuje broj zaposlenika prema navedenim datumima:

	Na dan 30. lipnja 2007.	Na dan 31. prosinca 2006.	Na dan 31. prosinca 2005.	Na dan 31. prosinca 2004.
T-Com	5.782	6.287	6.718	7.854
T-Mobile	1.049	1.052	1.020	1.008
Iskon	173	159	—	—
Ukupno	7.004	7.498	7.738	8.862

(1) Broj zaposlenika T-Coma na dan 30. lipnja 2007. uključuje pasivne zaposlenike, t.j. one zaposlenike koji su primili Odluke o otkazu ugovora o radu, a otkazni rok im je još u tijeku

Zakon o radu u Hrvatskoj strogo propisuje načine na koje se mogu provesti programi optimizacije broja zaposlenih, što poslodavcima otežava provedbu takvih programa. I javno mnijenje i pokrivenost u medijima često zauzimaju negativan stav prema programima smanjenja broja zaposlenih. Programe za optimizaciju broja zaposlenih mora odobriti Hrvatski zavod za zapošljavanje koji može odgoditi početak provedbe takvih programa na razdoblje od 90 dana. Osim toga, kada provodi takve programe, Grupa se mora savjetovati s Radničkim vijećem.

SUSTAVI OBRAČUNA

Grupa koristi nekoliko sofisticiranih procesa, IT sustava i paketa s računalnim programima za nadzor obračuna, izdavanje računa i ocjene platežne sposobnosti korisnika usluga pokretnih i nepokretnih telefonskih linija. Nekoliko složenih računalnih paketa koristi se za bilježenje iskorištenih minuta razgovora, računanje odgovarajuće naknade i zatim isporuke telefonskog računa pretplatniku. Osim toga, Grupa ima nekoliko uspostavljenih procesa i sustava za praćenje i pregledavanje djelatnosti sustava mjerenja i obračuna. Glavni IT centar Grupe je u Zagrebu, a novi IT centar, koji će funkcionirati kao lokacija za potporu za nastavak rada u

izvanrednim okolnostima, trenutačno se gradi. Grupa predviđa da će lokacija za potporu za nastavak rada u izvanrednim okolnostima biti potpuno operativna u četvrtom tromjesečju 2008. godine. Novi centar pružat će potporu za nastavak rada i pričuvene mogućnosti za informacije i obradu, ali neće u potpunosti preslikavati funkcije lokacije u Zagrebu. No i sadašnji i novi IT centri imaju osigurane znatne dodatne kapacitete u svojim sustavima za slučaj sistemskih pogrešaka.

MREŽA I TEHNOLOGIJA

Grupa upravlja svojim vlastitim nepokretnim i pokretnim mrežama i održava ih.

Na dan 30. lipnja 2007. godine Grupa je imala otprilike 16.640 km optičkih kabela i 102.100 km bakrenih kabela u svojoj mreži. 60% tih kabela smješteni su u 12.400 km mreže cijevi, a preostalih 40% su zračni bakreni kabeli.

Prosječna dužina lokalne petlje Grupe je otprilike 1,52 km. To može podržavati ADSL i ADSL 2+ većine novih i postojećih korisnika.

Potkraj 2006. godine Grupa je imala 291 priključak za radijski prijenos u pristupnoj mreži (koji se koristi za povezivanje baznih stanica operatora u pokretnoj telefoniji, a donekle i pristupnih čvorova u ruralnim sredinama), čiji je kapacitet uglavnom 4xE1.

Grupa je uvela otprilike 295.000 ADSL priključaka (stopa korištenja od 73%), 1.852.000 POTS priključaka (stopa iskoristivosti od 83%) i 174.000 ISDN BRA priključaka (stopa iskoristivosti od 72%) do kraja 2006. godine.

PSTN jezgrena mreža Grupe sastoji se od 1 inteligentnog čvora, 2 međunarodne centrale, 9 tranzitnih centrala, 1 kombiniranog tranzitnog i inteligentnog čvora i 73 lokalne centrale.

Trenutačno Grupa ima 5 lokacija s IP/MPLS mrežnom jezgrom, dvije u Zagrebu i jednu u Splitu, Rijeci i Osijeku. Svaka od tih lokacija ima 4 IP/MPLS jezgrena usmjeritelja. Iskorištenost jezgrenih IP/MPLS čvorova je otprilike 20%.

T-Mobile koristi T-Comove kapacitete za prijenos da bi povezao bazne stanice i jezgrenu mrežu u svrhu međusobnog povezivanja. T-Mobile trenutačno ima gotovo 1.500 lokacija od kojih je 50% povezano optičkim kabelima, 35% bakrenim kabelima, a 15% priključcima za radijski prijenos. T-Mobile ima 4 glavne lokacije za GSM i UMTS mrežu smještene u Zagrebu, Rijeci i Splitu, koje sve koriste ATM priključke.

Nepokretna telefonija

Mrežna sredstva T-Coma, kao i mrežne djelatnosti i osoblje za raspoređivanje kapaciteta koristi i podjedinica za veleprodaju i podjedinica za maloprodaju. Međunarodnim kapacitetima izravno upravlja podjedinica za veleprodaju T-Coma.

Trenutačni program proizvoda Grupe u segmentima govornih usluga u nepokretnoj telefoniji, podatkovnih usluga i online usluga temelji se na sljedećim posebnim mrežnim uslugama:

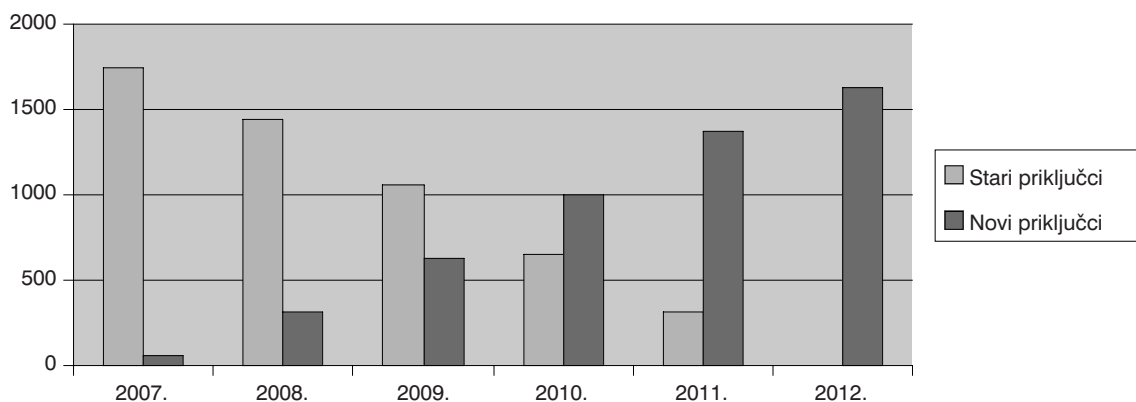
- *Govorne usluge*—usluge se pružaju putem PSTN/ISDN mreže. PSTN/ISDN mreža koristi se za pružanje POTS, ISDN BRA i PRA govornih i podatkovnih usluga za privatne i poslovne korisnike. PSTN/ISDN mreža Grupe napravljena je s namjerom da ima dugi životni ciklus. Međutim, do kraja 2010. godine gotovo će cijela PSTN prilazna mreža dosegnuti „kraj podrške” ili „kraj životnog” ciklusa u fazama upravljanja nabavom. Oko 30% udaljenih pretplatničkih stupnjeva i 48% centrala već su dosegнули kraj svoje hardverske podrške. Do kraja 2010. 92% centrala i 77% pretplatničkih stupnjeva dosegnut će kraj svoje hardverske podrške. Za detalje o planovima modernizacije PSTN-a Društva vidi „*Plan modernizacije mreže*” u nastavku.

- *Usluge širokopojasne mreže*—širokopojasnu mrežu Grupe sačinjava IP/MPLS mreža koja se trenutačno temelji na tera i gigabit jezgri i rubnim usmjeriteljima koji su međusobno povezani optičkim ili DWDM transportnim mrežama i IP/Ethernet mrežom koja se koristi za sabiranje ADSL prometa iz DSLAM-ova koji se temelje na Ethernetu i pružanje Metro Ethernet i IPTV usluga. IP/Ethernet mreža sastoji se od više od 100 čvorova na lokacijama koje su široko rasprostranjene diljem Hrvatske. Ova izvorna Ethernet mrežna platforma temelji se na jezgrenim i rubnim Ethernet komunikacijskim preklopnima koji se međusobno povezuju u prstenima od 1 Gbps ili 10 Gbps ili hijerarhijskim topologijama putem infrastrukture pasivne optičke mreže. Na taj način mreža omogućuje djelotvoran i ekonomičan način transportni kapacitet ukupnog ADSL prometa za poslovne i privatne korisnike. Pojačana je QoS-om i mogućnostima isporuke podataka prema većem broju korisnika koje se koriste za napredne multimedijalne usluge za masivno tržište. ADSL širokopojasna pristupna mreža Grupe pokriva 81% postojećih korisnika s DSL uslugom, a cilj je Grupe postići pokrivenost od 90% korisnika do kraja 2009.
- *Usluge iznajmljenih vodova*—Grupa ima 3 mreže za iznajmljene vodove: TDM mrežu za iznajmljene vodove koja daje pristup „Frame Relay” i TDM uslugama, PDH i SDH mrežu za iznajmljene vodove koje se koriste kao mrežne platforme za PSTN i prijenos prometa za zakup vodova, te TDM mrežu za pristup prijenosu podataka koja se koristi isključivo za poslovne korisnike koji zatraže TDM uslugu za zakup vodova.
- *Podatkovne usluge*—Grupa ima i 4 podatkovne usluge u temeljene na sljedećim mrežama: ATM mrežu, CROLINE, CROPAK i telex. One se isključivo koriste za usluge koje se pružaju poslovnim korisnicima. Korisnike tih mreža potiče se da prijeđu na usluge koje se temelje na IP-u. Korisnike koji žele ostati korisnicima tih tradicionalnih podatkovnih mreža, Grupa namjerava postupno prebaciti na IP/Ethernet mrežu.

Plan modernizacije nepokretne mreže

40% do 50% platformi nepokretne mreže Grupe upravo su pred samim krajem svojeg podržavanog životnog vijeka i očekuje se da će ta brojka porasti na 90% do 2010. godine. Grupa ih namjerava zamijeniti prije nego što te mrežne platforme ostanu bez podrške da bi ublažila rizik od sistemskih pogreški. Grupa je uvela sustave upravljanja mrežom da bi pratila stanje popravka tih mrežnih platformi i planira početi zamjenu svoje mrežne platforme 2008. godine, a taj projekt namjerava završiti do 2012. godine. U zamjeni PSTN platformi koristit će se postojeći i novi kabeli u Distribucijsko-telekomunikacijskoj infrastrukturi. Za rizike povezane s platformama nepokretne mreže koje se bliže kraju svojeg podržavanog životnog vijeka vidi „Čimbenici rizika”—„Značajan broj nepokretnih mrežnih platformi potrebno je u sljedećih pet godina zamijeniti “.

Društvo počinje postupnu izgradnju optičkih kabela za pristup kako bi zamijenilo postojeće bakrene kabele, prvenstveno na neizgrađenim lokacijama ili ondje gdje postoje posebni problemi s postojećom mrežom. Vremenom je moguće da će se ovakav trend razviti u zamjenu postojeće bakrene PSTN mreže Grupe optičkom NGN mrežom. Grupa procjenjuje da će natječajni proces za prelazak s PSTN-a na NGN započeti tijekom druge polovice 2007. godine, a prelazak korisnika i priključaka početak će potkraj godine. Grupa namjerava završiti prelazak s PSTN-a na NGN do 2012. godine. Grafikon u nastavku pokazuje očekivani vremenski slijed prelaska s PSTN-a na NGN.

Grupa namjerava nastaviti i s izgradnjom IPTV i VOD usluga, kao i uvesti VDSL usluge u bližoj budućnosti. Grupa trenutno procjenjuje da je uvođenje IPTV-a tehnički izvedivo u 40% ukupnog broja nepokretnih linija u Hrvatskoj.

Ethernet mreža koristi se za usluge u širokopojasnom pristupu internetu, video i govorne usluge, a podržava višestruke strateške usluge uključujući ADSL, IP/VPN i VoIP. Ta je mrežna tehnologija bolja od ATM-a, može podržavati izgradnju VDSL2, lagano se može proširiti da bi zadovoljila veći porast prometa, a i dobro prilagoditi za multimedijalne usluge. Može poslužiti i kao NGN jezgra za zamjenu PSTN-a, te se prilagoditi za daljnju izgradnju UMTS radijske mreže. T-Com i T-Mobile zajednički planiraju koristiti Ethernet mrežu.

Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura

Trenutačno je između 15% i 17% Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture registrirano u zemljišnim knjigama kao vlasništvo Grupe. U nekim slučajevima (čak i ondje gdje je ona registrirani vlasnik), Grupa je pristala na plaćanje godišnje naknade za kontinuiranu uporabu određenih dijelova Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture. Otprilike jedna trećina zemljišta na kojem je smještena Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura u državnom je vlasništvu i u načelu Grupa mora plaćati naknadu za uporabu tog zemljišta u državnom vlasništvu u skladu s ugovorima sklopljenim između Vlade i Grupe. Ondje gdje Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura prolazi zemljištem u državnom vlasništvu koje je pod upravom raznih cestovnih vlasti, te cestovne vlasti, iako ne traže vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom, često traže plaćanje naknade za uporabu tog zemljišta, katkad na retroaktivnoj osnovi za razdoblje od 13-15 godina. Iako su naknade propisane podzakonskim propisima temeljem Zakona o javnim cestama, postizanje konsenzusa o tim naknadama koje traže cestovne vlasti dugotrajan je i problematičan proces, a posebice zato što bi cestovne vlasti mogle odbiti sklopiti sporazum s Grupom, ako Grupa ne pristane sklopiti sporazum prema njihovim uvjetima. Grupa se susreće sa sličnim poteškoćama u dogovoru oko naknada s raznim općinama koje posjeduju gotovo polovicu zemljišta na kojem je smještena Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura. Grupa predviđa da na sadašnjoj osnovi troši otprilike 50 milijuna kuna godišnje na naknade za uporabu Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture. Oko 10% zemljišta na kojem je smještena Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura u privatnom je vlasništvu i ne predstavlja veće probleme za poslovanje Grupe.

Grupa bi mogla naići i na poteškoće u dobivanju dozvola koje su joj potrebne za provođenje svojih radova u Grupi. To je spor proces, a problem je posebice akutan u urbanim područjima, gdje je Grupa trenutno u sporu s mnogim vlastima/općinama u vezi s dobivanjem potrebnih dozvola. Važne dozvole za radove vezane uz poslovanje nepokretne mreže uključuju one koje su potrebne za postavljanje vodova u urbanim područjima.

Neizvjesnost oko vlasništva Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture koja je niže spomenuta kao „*Poslovanje—Pravna pitanja i postupci*“, uzrokovala je mnoge probleme za Grupi. Grupa se susreće s povećanim troškovima da bi njezini postojeći i budući kabeli prolazili

kroz Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu i ograničenjima u pogledu mogućnosti dodavanja i zamjene kabela u svrhu pružanja postojećih i budućih usluga i proizvoda svojim korisnicima. Osim toga, Grupa se susreće s operativnim teškoćama vezanim za održavanje i servisiranje Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture i njezinih kabela. Još je jedna posljedica ove neizvjesnosti oko vlasništva prijetnja sigurnosti Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture povezana s protuzakonitim smetanjem Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture od strane drugih operatora i njihovih izvođača radova koji nemaju važeću dokumentaciju ili dopuštenje za provedbu radova na mreži. Godine 2006. bilo je više od sto zabilježenih slučajeva protuzakonitih smetanja Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture, zbog čega je dolazilo do slučajeva ometanja usluga koje Grupa pruža svojim korisnicima i oštećenja kabela Grupe.

Broj protuzakonitih smetanja Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture povećao se od 2005. godine i zbog toga je uspostavljen novi sustav (koji uključuje pokretanje pravnih postupaka) za rješavanje toga problema, na svim područjima gdje je Društvo prisutno. Kada se zadovolje određeni uvjeti koje određuje zakon o vlasništvu, pravna sredstva uključuju „samo-pomoć” i pokretanje postupaka zbog ometanja vlasništva. Trenutačno se na općinskim/županijskim sudovima vodi više od 70 postupaka, iako je tek nekolicina njih riješena. Društvo je do danas HAT-u prijavilo značajan broj slučajeva protuzakonitog smetanja Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture, ali još uvijek nije dobilo odgovor od HAT-a u vezi s tim prijavama.

Društvo razmatra i zaprimilo je hrvatska pravna mišljenja prema kojima bi zakonom trebalo riješiti neke od postojećih problema na koje je naišlo u vezi sa svojim vlasništvom i uporabom Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture. Shodno tomu, neke odredbe Memoranduma o razumijevanju navode dogovorena glavna načela koja bi poduprla takav zakon i definirala korake koje bi, u granicama njezine nadležnosti, trebala poduzeti Vlada Republike Hrvatske u vezi s provedbom rješenja koje bi odražavalo dogovorena načela. Vidi „*Ugovori s Deutsche Telekomom—Memorandum o razumijevanju*”.

Pitanje Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture prvenstveno je u vezi s poslovanjem T-Coma, iako može imati utjecaj i na poslovanje T-Mobilea ako bi, primjerice, za posljedicu imalo prisilne promjene u prijenosnim pravcima, povećanu potrebu za bežičnim povezivanjem (mikrowave links) baznih stanica i/ili povećane troškove zakupa vodova.

Međunarodna mreža

Trenutačno Društvo održava 20 graničnih prijelaza s 14 raznih tradicionalnih i alternativnih operatora u svim susjednim zemljama i ujedno je suvlasnik dvaju podmorskih sustava s optičkim kabelima. Međunarodni priključci uspostavljeni su pomoću optičkih veza, a u nekim slučajevima, i bežičnim vezama. SDH povezivanje sa stranim operatorima trenutačno radi na brzinama do 2,5 Gbps. Vrlo uskoro uvest će se granični prijelazi od 10 Gbps. DWDM međusobno povezivanje na brzini od 10 Gbps planira se na rutama s najvećim opsegom prometa i pojasnom širinom.

T-Com je postavio virtualne PoP-ove T-Coma u Frankfurtu 2006. godine i u Beču 2007. godine. To je smanjilo troškove govornog i negovornog međusobnog povezivanja, kao i globalni IP tranzit. Ujedno je i povećalo fleksibilnost i konkurentnost Društva na međunarodnom govornom i negovornom tržištu.

Takva široko rasprostranjena međunarodna mreža omogućuje visoku kvalitetu i ekonomično slanje podataka putem IP-a diljem svijeta kroz 5 različitih, geografski neovisnih optičkih ruta. Kapacitet slanja podataka putem IP-a trenutačno je 10 Gbps.

Globalno je povezivanje omogućeno putem globalnih lidera u IP tranzitu: Level 3, TeliaSonera, Deutsche Telekom Grupe i Seabonea.

Pokretna telefonija

Trenutačni portfelj proizvoda Grupe u pokretnoj telefoniji podržan je sljedećim odvojenim mrežama:

- GSM/GPRS mreža (govorne, internetske i podatkovne usluge),
- UMTS mreža (govorne, internetske i podatkovne usluge),
- WLAN mreža (internetska usluga).

GSM mreža T-Mobilea stavljena je u komercijalnu uporabu u ožujku 1996. godine i danas pokriva 96% hrvatskog teritorija i 99% hrvatskog stanovništva. Godine 2005. T-Mobile je omogućio nacionalnu pokrivenost EDGE funkcionalnosti. Glavni dobavljač T-Mobile GSM opreme je Siemens.

2004. godine T-Mobile je započeo razvijati UMTS mrežu koja je u komercijalni rad puštena u lipnju 2005. godine. UMTS mreža trenutno pokriva otprilike 39% hrvatskog stanovništva. Ta mreža može se upotrijebiti za pružanje podatkovnih i govornih usluga i s mogućnošću nadogradnje na HSDPA može podržavati brz pristup podacima. Glavni dobavljač opreme UMTS mreže također je Siemens. UMTS mreža brzo je izgrađena kroz GSM lokacije i nisu potrebne samostalne UMTS lokacije da bi se ispunio ugovor o koncesiji prema kojem 50% hrvatskog stanovništva mora biti pokriveno do 2009. godine.

Godine 2004. T-Mobile počeo izgradnju WLAN mreže, kojom danas pokriva većinu ACI marina, kao i neke hotele i javna mjesta.

Mreža T-Mobilea sastoji se od 4 sloja:

- radijska pristupna mreža (koju čine odvojene mreže za GSM i UMTS), koja se na dan 31. prosinca 2006. godine sastojala od 1.404 GSM lokacija koje su bile pod nadzorom 41 kontrolora GSM baznih stanica, 328 UMTS lokacija pod nadzorom 4 kontrolora UMTS baznih stanica, 33 repetitora signala i 14 mini-repetitora signala,
- jezgrena mreža koja se sastoji od 7 pokretnih centrala, 2 registra vlastitih pretplatnika (smještene u Zagrebu i Rijeci) i dodatnog rezervnog registara vlastitih pretplatnika u Splitu,
- servisne platforme (SMS, VMS, MMS, IN i t.d.) i
- informacijski sustavi (DWH, obračun, Služba za korisnike, CRM i t.d.).

Jezgrena mreža povezana je s radijskom pristupnom mrežom putem zakupljenih vodova iznajmljenih od T-Com-a dok je veza sa servisnim platformama ostvarena putem T-Mobileove vlastite IP/Ethernet podatkovne mreže.

Tijekom 2006. ukupni je kapacitet radijske pristupne mreže narastao za 20% i bio unaprijeđen za usluge koje se temelje na širokopojasnom pristupu podacima.

T-Mobile jezgrena mreža trenutno je u mogućnosti podržati sve moderne tehnologije i standarde u pokretnim telekomunikacijama. S obzirom na planirani opseg prometa, jezgrena mreža je dizajnirana tako da osigura iskorištenost kapaciteta do maksimalno 60%, kako bi se omogućila zadovoljavajuća mrežna fleksibilnost. U planu su proširenja kapaciteta jezgrene mreže kako bi se mogli ispuniti svi zahtjevi u očekivanom porastu prometa.

Jezgrena paketna mreža dizajnirana je za očekivani porast prometa podataka od 300% godišnje. S podrškom koju pruža HSDPA, jezgrena mreža moći će podržavati propusnost od više od 3,6Mbita/po sekundi po korisniku do trećeg tromjesečja 2007. godine.

Mrežna arhitektura T-Mobilea dizajnirana je tako da zadovolji zahtjeve za kontinuitetom poslovanja (Business Continuity). T-Mobile mreža je robusna i može opsluživati najveći promet, primjerice tijekom ljetne turističke sezone. Mreža podržava sve moderne tehnologije i

standarde u pokretnim telekomunikacijama, a i njezini informacijski sustavi i sustavi podrške vrlo su fleksibilni.

Kraj životnog vijeka za postojeću R99 arhitekturu jezgrene mreže T-Mobilea očekuje se u sljedeće 2 -3 godine (prema informacijama dobavljača) i T-Mobile aktivno sudjeluje u projektu T-Mobile Internationala za zamjenu R99 arhitekture s R4 mrežnom arhitekturom. R4 mrežna arhitektura namijenjena je najsuvremenijoj tehnologiji, te omogućava veću učinkovitost mreže i uvođenje novih usluga koje se temelje na IP tehnologiji.

Održavanje i izgradnja

Jedinica za izgradnju mreže unutar Grupe trenutačno je odgovorna za glavni dio posla koji se odnosi na postavljanje kabela, gradnju i unaprjeđenje pokretne i nepokretne mreže Grupe. Ta jedinica ima 541 zaposlenika. Jedinica za izgradnju mreže ima dogovore s T-Mobileom, prema kojima izvodi otprilike 40% (prema troškovima) radova u izgradnji T-Mobile mreže i održavanja mrežne infrastrukture i dogovore s T-Comom prema kojima izvodi 50% radova u izgradnji i održavanju T-Com mreže. U budućnosti Grupa bi ovu jedinicu za izgradnju mreže mogla pretvoriti u samostalnu tvrtku. Na taj način Grupa bi mogla prodati cijelu ili dio te tvrtke trećoj stranci, ako donese takvu odluku u budućnosti. Kad bi se to dogodilo, Grupa bi trebala kupiti usluge izgradnje mreže od te tvrtke ili pronaći alternativnog dobavljača tih usluga.

Dobavljači

Grupa primarno ovisi o dva ključna dobavljača, Siemensu i Ericssonu, za nabavu opreme i usluga koje je Grupa koristila i koristi za izgradnju, razvoj, održavanje i rad svojih mreža. Siemens i Ericsson također omogućavaju podršku u održavanju relevantnih mreža. Grupa u značajnoj mjeri ovisi o Siemensu i Ericssonu za kritičnu opremu u budućim širenjima. O rizicima koji su povezani s oslanjanjem Grupe na Siemens i Ericsson raspravlja se u poglavlju „Čimbenici rizika”—„Grupa ovisi o dva dobavljača za nabavu ključnih dijelova mreže i ostale opreme te nabavu usluga.”

Iako program budućih ulaganja Grupe u dugotrajnu imovinu, kako je opisan u poglavlju „Operativni i financijski pregled—Predložena ulaganja u dugotrajnu imovinu”, za zamjenu stare mrežne opreme, sadrži planove za proširivanje baze dobavljača za opremu i održavanje, vjerojatno će Grupa nastaviti ovisiti o Siemensu, Ericssonu i jednom ili dva druga dodatna dobavljača.

Siemens

Proizvodi Siemensu snažno su zastupljeni u mreži T-Coma i u segmentu ADSL pristupa mreži, a u određenom stupnju i u drugim segmentima širokopojasne mreže. U nekima od ovih širokopojasnih segmenata, kao što su Ethernet agregacija i platforme za usluge IPTV-a, Grupa trenutačno ovisi o Siemensu. Siemens je također i glavni dobavljač opreme koja se koristi u GPRS i UMTS mrežama T-Mobilea.

Ericsson Nikola Tesla

Ericsson Nikola Tesla (društvo koje je član Ericsson grupe u Hrvatskoj) je dobavljač proizvoda za T-Com mrežu koji su iznimno značajno zastupljeni u segmentu PSTN jezgrene i pristupne mreže, a značajno u segmentu ADSL pristupne mreže. Strategija o dva dobavljača koju je Grupa usvojila za većinu segmenata mrežnih platformi obično daje pouzdanu rezervnu mogućnost. Iako to trenutačno nije slučaj kod platforme pristupne mreže, takva ovisnost će se vjerojatno smanjivati u budućnosti, pokretanjem NGN mreže. Postojeća ovisnost je u svakom slučaju manja u segmentu platforme ADSL mreže, zbog drugačije politike o dva dobavljača i manje penetracije korisničkih usluga.

KONKURENCIJA

Hrvatsko telekomunikacijsko tržište nepokretnih linija postalo je u potpunosti konkurentno početkom 2005. godine. Osim toga, usvojene su regulatorne mjere kako bi se potaknulo tržišno natjecanje na cijelom telekomunikacijskom tržištu. Do lipnja 2007., HAT je izdao 20 dozvola operatorima nepokretne mreže, tri koncesije za GSM i tri koncesije za UMTS operatorima pokretne mreže. Za više detalja o liberalizaciji hrvatskog tržišta telekomunikacija, vidi „Razvoj regulative“ unutar poglavlja „Hrvatsko telekomunikacijsko tržište“.

Od liberalizacije tržišta, Grupa je osjetila značajno povećanje razine tržišne konkurencije, te očekuje kako će nivo konkurencije i dalje rasti zbog novih i razvoja postojećih konkurenata. Grupa također očekuje nastavak značajnih promjena u udjelima vrsta prometa u svojoj mreži nepokretnih linija, uz kretanje od lokalnih i nacionalnih poziva s visokim maržama prema pozivima putem interneta i veleprodajnim pozivima s nižim maržama, odražavajući povećanu konkurenciju, rast uporabe interneta i utjecaj zamjene nepokretne telefonije pokretnom.

Uvođenjem predodabira operatora i razvojem vlastitih mreža konkurenti su u vrlo dobrom položaju za aktivno natjecanje na tržištu lokalnih, nacionalnih i međunarodnih poziva. Grupa očekuje i da će pojava novih mobilnih operatora i potencijalna pojava pokretnih virtualnih mrežnih operatora utjecati na daljnje povećavanje tržišnog natjecanja.

Nepokretna telefonija

Osim Grupe, postojalo je 18 operatora s dozvolama u nepokretnoj telefoniji u Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2006. Osim Grupe, trenutačno samo osam njih, Optima Telekom, VIPnet, Portus, Metronet, Primatel, Amis, Vodatel i Voljatel komercijalno djeluju.

Grupa glavnim konkurentima smatra društva Optima Telekom, Metronet i Portus.

Tržišni udio Grupe u prihodima od nepokretnih linija bio je 91% u 2006. godini (izvor: tržišni udio izračunat je na temelju Teleseq by InfoCom na temelju procjene ukupnih konsolidiranih prihoda od prodaje usluga i konsolidiranih prihoda Društva od nepokretnih linija).

Kratki pregled svakoga od ovih konkurenata nalazi se u nastavku:

Optima Telekom

Optima Telekom je društvo u privatnom vlasništvu hrvatskog poduzetnika Matije Martića. Od 2005. godine, Optima se razvila u pravog telekomunikacijskog operatora koji nudi govorne usluge, pristup internetu i prijenos podataka privatnim i poslovnim korisnicima. Optima je izgradila vlastite optičke mreže u važnijim hrvatskim gradovima te je sve više u stanju nuditi svojim korisnicima širokopojasni pristup i telekomunikacijske usluge zasnovane na njemu. Optima je također implementirala nove tehnologije, kao što su WiMAX, ADSL2+ i video konferencije za svoje poslovne korisnike. Imaju već više od 1.000 km instaliranih optičkih kabela i planove za izgradnju dodatnih 500 km do konca 2007. Optima je u početku izgradila bazu korisnika ponudom CPS usluga od lipnja 2005., no od listopada 2006. proširila je prodajne aktivnosti na pridobivanje ULL korisnika. Pored direktnih prodajnih aktivnosti, Optima je bazu ULL korisnika povećala i prebacivanjem postojećih korisnika CPS-a u korisnike ULL-a.

Portus

Portus je društvo u privatnom vlasništvu hrvatskog poduzetnika Zorana Ćurkovića. Portus uglavnom koristi mrežu T-Coma putem CPS usluge, a nastupa pod robnom markom H1 i pruža govorne usluge (uglavnom putem CPS-a) i pristup internetu putem dial up i širokopojasnog pristupa. Portus je drugi po veličini alternativni operator, ali je aktivan uglavnom u domicilnoj dalmatinskoj regiji te u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji.

Metronet

Metronet je u vlasništvu privatnog hrvatskog investicijskog fonda „Questus“ kojeg je osnovalo 9 većih hrvatskih kompanija. Metronet razvija vlastitu optičku mrežu diljem Hrvatske te je do sada instalirao više od 650 km optičkih kabela. Metronet nudi govorne usluge, pristup internetu i podatkovne usluge privatnim i poslovnim korisnicima. Tradicionalno su njihov glavni cilj bili poslovni korisnici i, prema navodima u tisku, sada ih imaju preko 400. 2007. godine Metronet je pokrenuo marketinšku kampanju usmjerenu na privatne korisnike. Metronet je izgradio suvremenu mrežu optičkih kabela u najvećim hrvatskim gradovima i nudi integrirane govorne usluge i podatkovne usluge temeljene na IP protokolu poslovnim korisnicima po vrlo niskim cijenama. Plan Metroneta je infrastrukturu doći do 85% svih poslovnih korisnika u Hrvatskoj do 2010., te do 55% svih privatnih korisnika u urbanim područjima, s ukupnom pokrivenošću od 75%-85% tržišta usluga nepokretne telekomunikacijske mreže. Planiraju opsluživati 10% korisnika u pokrivenim područjima. Metronet je započeo s ponudom „Dual Play“ usluga privatnim i „SoHo“ korisnicima u travnju 2007. Metronet ima status «Cisco Powered Network», što im omogućava povlašteni pristup resursima društva Cisco.

Vodatel

Vodatel je društvo u privatnom vlasništvu koje je započelo s djelovanjem 2001. godine kao davatelj usluga pristupa internetu. Riječ je o agresivnom, no malom alternativnom operatoru koji nudi usluge putem vlastite optičke i bežične mreže, većinom u Zagrebu. Nudi govorne usluge, pristup internetu i podatkovne usluge (uključujući IPTV) privatnim i poslovnim korisnicima.

Amis

Amis je u vlasništvu slovenskog alternativnog operatora Amisa (koji je pak u vlasništvu francuskih i belgijskih ulagatelja). Njihova prva ponuda uključivala je VoIP prema nepokretnim međunarodnim i domaćim pokretnim mrežama. Sa statusom bivšeg davatelja međunarodnih VoIP usluga, restrukturirali su se u davatelja širokopojsnih usluga putem ULL-a te nude t.zv. dual play pakete (govorne usluge i internet). Prema izvještavanju lokalnog tiska, u rujnu 2006. imali su otprilike 5.000 korisnika VoIP-a (od kojih 1.500 poslovnih korisnika). Usmjereni su na segmente privatnih i poslovnih korisnika.

VIPnet

VIPnet je opisan u nastavku u dijelu „Pokretna telefonija“.

Ostali operatori

Drugi manji operatori nepokretne mreže koji se pokušavaju natjecati s većim operatorima uključuju Primatel i Voljatel.

Konkurenti na veleprodajnom tržištu

Glavni konkurenti T-Coma na veleprodajnom tržištu su Optima, Metronet, VIPnet, HEP, OiV i HŽ. U nastavku slijedi kratki pregled ovih konkurenata, osim Optime, Metroneta koji su opisani gore, te VIPneta, koji je opisan dolje:

OiV

OiV je društvo u stopostotnom vlasništvu države. Prije razdvajanja, bili su dio Hrvatske televizije. Imaju mikrovalnu mrežu i nude prijenos programa nacionalnoj televizijskoj kući (HRT-u). Osim toga, nude kapacitete za prijenos (tradicionalne SDH usluge na STM1, ili nižim razinama) novim operatorima nepokretne i pokretne mreže.

Hrvatske željeznice (HŽ)

Hrvatske željeznice su društvo u stopostotnom vlasništvu države s izgrađenom optičkom mrežom na glavnim prometnim pravcima (nacionalnim i međunarodnim). Aktivni su u ponudi međunarodnih kapaciteta i imaju čvrste veze s Pantelom (Mađarske željeznice). Pantel koristi ovo partnerstvo kako bi se izravno povezao s velikim korisnicima u Hrvatskoj (posebice nacionalne operatore nepokretne mreže).

HEP

HEP (Hrvatska elektroprivreda) je društvo u stopostotnom vlasništvu države s izgrađenom optičkom mrežom na glavnim energetske pravcima (nacionalnim i međunarodnim). Aktivni su u ponudi nacionalnih kapaciteta novim alternativnim operatorima.

Pokretna telefonija

Osim Grupe postoje dva GSM operatora s koncesijom u Hrvatskoj, VIPnet (koji ima i zasebni niskotarifni brand Tomato) i Tele2 koji su na dan 31. prosinca 2006. imali tržišne udjele u pokretnoj telefoniji, na osnovi prihoda, od 46,4% odnosno 4,2%, u usporedbi s tržišnim udjelom Grupe od 49,4% (izvor: Teleseeq by InfoCom, Registar financijskih izvještaja FINA-e, godišnje izvješće Telekom Austria; tržišni udjeli pripremljeni su na temelju konsolidiranih prihoda, te uključujući prihode od veleprodajnih usluga u pokretnim komunikacijama). Svaki od ova tri operatora ima dozvolu za pružanje UMTS usluge.

U nastavku slijedi kratki pregled ova dva konkurentna operatora za Grupi:

VIPnet

VIPnet je ovisno društvo u stopostotnom vlasništvu jedinice za pokretne komunikacije Telekom Austria, Mobilkom Austria, te je prisutan u Hrvatskoj od 1999. godine.

VIPnet je strateški partner Vodafona od siječnja 2003. godine. Riječ je o ekskluzivnoj suradnji na osnovi t.zv. "Partnerskog koncepta". Osim usluga međunarodnog roaminga, partnerstvo uključuje zajednički razvoj proizvoda, marketing i globalni «account management», kao i ostvarivanje sinergija u nabavi.

Strategija VIPneta je povećavanje udjela privatnih korisnika cjenovnom politikom, nastavak agresivnog pridobivanja poslovnih korisnika i stvaranje predodžbe o sebi kao lideru u inovacijama. Baza privatnih pretplatnika VIPneta sastoji se od post-paid i pre-paid pretplatnika, dok se baza poslovnih korisnika sastoji od SME segmenta i velikih korisnika. VIPnet također nudi podatkovne usluge u pokretnoj mreži.

VIPnet je pribavio dozvolu za pružanje usluga nepokretne telefonije u srpnju 2005. što im omogućava ponudu integriranih usluga korisnicima, koje se sastoje od mobilnih komunikacija, nepokretne telefonije i interneta. Godine 2006. VIPnet je lansirao niskotarifni brand „Tomato”. VIPnet je također povećao napore u poticanju zamjene nepokretne telefonije pokretnom, nudeći svoj proizvod Homebox za mobilni širokopojasni pristup internetu. Sve „homebox” i „officebox” usluge koriste se za simuliranje usluga nepokretne telefonije (uključujući odgovarajući predbroj) korištenjem pokretne mreže VIPneta. Na ovaj način, VIPnet cilja prvenstveno na poslovne korisnike, ponudom integriranih usluga nepokretne i pokretne komunikacije.

Do konca 2006. VIPnet je imao 1.912.300 mobilnih korisnika, što odgovara tržišnom udjelu u pokretnoj telefoniji od 43,5%, po broju pretplatnika (izvor: godišnje izvješće Telekom Austria te interna procjena Tele2 korisnika). Udio VIPneta u prihodima tržišta bio je 2006. godine 46,4% (izvor: tržišni dio izračunat je na temelju procjene ukupnih prihoda iz segmenta pokretnih komunikacija u Teleseeq by InfoCom i financijskih izvješća mobilnih operatora iz Registra financijskih izvještaja FINA-e; tržišni udjeli pripremljeni su na temelju konsolidiranih

prihoda T-Mobile-a (nakon odbitka prihoda od T-Coma). VIPnet je određen operatorom sa znatnijom tržišnom snagom na tržištima maloprodajnih i veleprodajnih govornih usluga u pokretnim komunikacijama.

VIPnet je ishodio dvije dozvole za WiMAX za područje koje pokriva Grad Zagreb.

Tele2

Društvo Tele2 u Hrvatskoj je u vlasništvu Tele2 AB od (51%) i konzorcija Treća Sreća od (49%). Tele2 započeo je s radom u listopadu 2005. nudeći pre-paid i post paid usluge pokretnih komunikacija. Tele2 se oslanja na poslovnu strategiju niskih cijena pokušavajući nuditi niže tarife od svojih konkurenata i pridobivajući korisnike s manjim potrebama korištenja.

Baza privatnih pretplatnika Tele2 sastoji se od pre-paid i post-paid korisnika, dok se baza poslovnih korisnika sastoji primarno od malih i srednjih poduzetnika. Tele2 kao cilj ima segment pre-paid privatnih korisnika, pa predstavlja osobito snažnu konkurenciju Grupi u ovom korisničkom segmentu. Dana 31. prosinca 2006. godine, Tele2 je imao 326.300 korisnika, što odgovara tržišnom udjelu od 7,4% na tržištu pokretne telefonije (izvor: interna procjena Društva). Tržišni udio Tele2 u prihodima bio je 2006. godine 4,2% (izvor: tržišni udio izračunat je na temelju procjene ukupnih prihoda segmenta pokretnih komunikacija iz Teleseeq by InfoCom i financijskih izvješća mobilnih operatora iz Registra financijskih izvještaja FINA-e; tržišni udjeli temeljeni su na konsolidiranim prihodima T-Mobilea (nakon odbitka prihoda od T-Coma)).

Kako Tele2 danas ima ograničenu pokrivenost teritorija Hrvatske, potpisao je ugovor s VIPnetom o nacionalnom roamingu.

Internet

ADSL usluge, koje je ranije nudila isključivo Grupa, sada nude i drugi operatori. Iako je na koncu 2006. godine postojao 41 operator s dozvolom za pružanje usluga pristupa internetu (izvor: HAT), Društvo procjenjuje kako je, osim Društva i Iskona, samo 16 operatora bilo aktivno. Glavni konkurenti Grupe trenutačno su Optima Telekom, Metronet, Amis i B.net Hrvatska na tržištu širokopojsnog pristupa, te CARNet, Global Net Grupa i VIPnet na tržištu modemske pristupa.

Iako se T-Com suočava s konkurencijom i na polju Metro Ethernet i IP VPN usluga, glavne uočene prednosti T-Coma nad konkurencijom su mrežna pokrivenost, te kvaliteta i fleksibilnost usluge. I korisnici Metro Ethernet i IP VPN korisnici mogu potpisati Ugovor o razini kvalitete usluge koji određuje dostupnost usluga i kažnjava T-Com ukoliko se ne zadovolje parametri naznačeni u ugovoru.

ZNAČAJNI UGOVORI

Sljedeći ugovori su jedini ugovori (nisu ugovori koji se sklapaju u redovitom poslovanju) koje je Grupa ili bilo koja njena članica sklopila unutar dvije godine od pisanja ovog dokumenta, koji jesu ili mogu biti značajni, ili koje je Grupa ili bilo koja njena članica sklopila u bilo kojem drugom trenutku a sadrže odredbe pod kojima Grupa ili bilo koja njena članica ima obvezu ili pravo koji su značajni za Grupu, u vrijeme pisanja ovog dokumenta.

Ugovor o kupoprodaji dionica/Ugovor o pokroviteljstvu izdanja vrijednosnih papira

Društvo, Prodavatelj dionica, JPMorgan i Domaći agenti Ponude vode pregovore o Ugovoru o kupoprodaji dionica („Ugovor o kupoprodaji dionica” / „Ugovor o pokroviteljstvu izdanja vrijednosnih papira”). Vidi „Plan raspodjele” za sažetak ključnih uvjeta Ugovora o kupoprodaji dionica / Ugovor o pokroviteljstvu izdanja vrijednosnih papira čije se sklapanje očekuje.

Sporazum dioničara

Društvo, Prodavatelj dionica i Deutsche Telekom sklopili su Sporazum dioničara 2001. godine. Vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom*“ za sažetak ključnih uvjeta Sporazuma dioničara.

Okvirni ugovor

Društvo, Prodavatelj dionica i Deutsche Telekom sklopili su Okvirni ugovor 2001. godine. Vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom*“ za sažetak ključnih uvjeta Okvirnog ugovora.

Memorandum o razumijevanju

Društvo, Prodavatelj dionica i Deutsche Telekom zaključili su Memorandum o razumijevanju u vezi s Ponudom i nekim drugim pitanjima, uključujući okvire za moguće rješenje pojedinih pitanja u vezi s Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom. Vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju*“ za pregled ključnih termina Memoranduma o razumijevanju.

Ugovori s Deutsche Telekomom

Društvo i Deutsche Telekom sklopili su niz ugovora koji određuju odnos između te dvije strane. Ti ugovori uključuju: Okvirni ugovor koji određuje pružanje određenih usluga Deutsche Telekoma Društvu preko stručnih djelatnika; Okvirni ugovor koji sadrži uvjete za naknade Deutsche Telekomu za bilo kakav rad koji vrše zaposlenici Deutsche Telekoma koji su imenovani u Upravu Društva; i Ugovor o strateškoj suradnji prema kojem Deutsche Telekom pruža Društvu dodatnu podršku u upravljanju djelatnostima koje se odnose na nepokretne, pokretne i online telekomunikacije. Za više detalja o ovim ugovorima vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma i Društva*“.

Ugovori o koncesiji

Za više detalja o Ugovorima o koncesiji koje je Društvo sklopilo, vidi „*Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj*“—„*Ugovori o koncesiji*“.

Ugovori unutar Grupe

Društvo i T-Mobile sklopili su različite ugovore za pružanje usluga Društva T-Mobile-u:

- ugovor o tehničkim uslugama koji regulira izgradnju i održavanje;
- ugovor o rizičnim poslovima, koji regulira upravljanje gotovinom i plaćanja u domaćoj i stranim valutama;
- ugovor o logistici koji se odnosi na skladištenje i transport;
- ugovor o informacijskim tehnologijama, za pružanje desktop, mrežnih i aplikacijskih usluga;
- ugovor o voznom parku;
- ugovor o ljudskim resursima;
- ugovor o komercijalnim nekretninama, koji regulira sve poslovne prostore te upravljanje povezano s njima; i
- ugovor o nabavi.

Naknade koje T-Mobile treba platiti po ugovorima za tehničke usluge, informacijsku tehnologiju, ljudske resurse, nekretnine i nabavu zasnivaju se na stvarnim troškovima. No, naknade po ugovorima za rizične poslove, logistiku i vozni park su kombinacija stvarnih troškova i paušalne naknade. U 2006. godini, ove naknade iznosile su 62,8 milijuna kuna.

Društvo i T-Mobile također su zaključili nekoliko komercijalnih ugovora o pružanju profesionalnih usluga na području izgradnje, za građevinske radove i usluge te održavanje mrežne infrastrukture pokretne telefonije, od kojih su svi zaključeni prema komercijalnim uvjetima i propisima koje T-Mobile ima s drugim dobavljačima na tržištu.

Transakcije s ovisnim društvima

Društvo je zaključilo sljedeće transakcije sa svojim ovisnim društvima, za navedene godine:

Ovisna društva: (u milijunima kuna)	Prodaja	Nabava	Potraživanja	Obveze
2005.	389	431	110	129
2006.	437	387	143	200

Većina ovih transakcija bila je između Društva i T-Mobile-a.

Drugi ugovori

Grupa je sklopila niz drugih ugovora s drugim operatorima (domaćim i međunarodnim), što uključuje ugovore o međusobnom povezivanju i roamingu, a niti jedan od njih pojedinačno nije značajan, niti je zaključen van redovnog poslovanja.

OSIGURANJE

Grupa održava vrste i iznose osiguranja kod trećih strana u skladu s politikom koju je usvojio Deutsche Telekom, te koja je uobičajena u ovoj industrijskoj grani u kojoj Grupa djeluje, što uključuje osiguranje šteta na imovini i prekida rada, osiguranje od javne odgovornosti i odgovornosti iz uporabe proizvoda uključivo odgovornost poslodavca, te osiguranje od kriminalnih radnji i pronevjere. Grupa također ima osiguranje za direktore i menadžere u okviru matičnog programa Deutsche Telekom. Grupa smatra kako je njeno osiguranje adekvatno za djelatnost, i što se tiče vrsta rizika i osiguranih iznosa.

INTELEKTUALNO VLASNIŠTVO

Kao jednu od dodatnih prednosti članstva u Grupi Deutsche Telekom, Grupa ima ugovore o brandiranju s Grupom Deutsche Telekom.

Dana 29. rujna 2004. godine Društvo je sklopilo ugovor o licenci s Deutsche Telekomom, vezan za trgovački žig i registracije naziva domena na internetu, kojih je Deutsche Telekom vlasnik. Prema ugovoru o licenci, Deutsche Telekom daje Društvu isključivo pravo na uporabu t.zv. "ključnih trgovačkih žigova" (na primjer, T-Com i T...Com) i neisključivo pravo na uporabu drugih trgovačkih žigova Deutsche Telekom u Republici Hrvatskoj.

T-Mobile je sklopio sličan ugovor o licenci s društvom T-Mobile International. T-Mobile International ima dozvolu Deutsche Telekom za trgovačke žigove T-Mobilea i nazive domena na internetu koje koristi.

Ovi ugovori o licenci opširnije se opisuju u „Ugovorima između Deutsche Telekom i Društva i T-Mobile-a“.

Osim ovih ugovora o zaštiti intelektualnog vlasništva s Deutsche Telekomom, Društvo i T-Mobile registrirali su pri Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske druge važne trgovačke žigove. Registrirani trgovački žigovi Društva uključuju žigove „Netovci“, „MAXadsl“, a trgovački žigovi T-Mobilea „Fun Factory“ i „Simpa Unlimited“.

Društvo i T-Mobile također imaju nekoliko ugovora o licenci za svoje uporabe softver aplikacija trećih strana. Društvo je zaključilo takve ugovore o licenci s Microsoftom, Oracleom, SAP-om,

Genevom, Veritasom, Avayaom; a T-Mobile s Microsoftom, Oracleom, HP-om, Sophosom, Avayaom, Carifyom, Teleoptijem, Niceom i Comptelom.

Kako bi se olakšala upotreba licenci, osnovan je tim za upravljanje licencama unutar Sektora za strategiju IT-a Društva. Predstavnici svakog ovisnog društva ovog Društva su također članovi ovog tima. Tim za upravljanje licencama odgovoran je za proces upravljanja licencama u Društvu; na primjer, za osiguranje legalnosti softvera instaliranog na računalima Društva i za pribavljanje svih mjerodavnih dopuštenja, kao i za poboljšavanje planiranja nabave licenci.

Društvo je kreiralo i održava vlastite baze podataka za rad imenika za nepokretnu telefoniju. Društvo sklapa i ugovore o licenci s drugim operatorima za upotrebu podataka o njihovim pretplatnicima, kako bi se dovršio opći imenik koji Društvo, kao određeni davatelj osnovnih usluga, mora održavati.

ZDRAVLJE, SIGURNOST I ZAŠTITA OKOLIŠA

Rad Grupe podliježe općim zakonima i propisima koji se odnose na zaštitu ljudskog zdravlja i sigurnost, kao i na zaštitu okoliša. Politika Grupe vezana za zdravlje, sigurnost i okoliš je poštivanje lokalnih pravnih zahtjeva, kao i primjena usvojenih međunarodnih standarda u radu Društva.

Grupa vjeruje kako je njen rad općenito u skladu s primjenjivim propisima za zdravlje, sigurnost i zaštitu okoliša. Do danas Grupa nije imala nikakvih ozbiljnih nesreća ili incidenata koji bi imali znatan utjecaj na okoliš.

Zbog prirode poslovanja Grupe, velik dio aktivnosti se poduzima van službenih lokacija, posebice pri održavanju i nadograđivanju mreže. Posebne mjere za zaštitu i sigurnost su uspostavljene, u obliku obvezne obuke za zaposlenike koji rade u održavanju, specifične sigurnosne opreme i obveznih zdravstvenih pregleda.

Iako Grupa kao cjelina nije certificirana prema standardu ISO 14001 (samo je T-Mobile certificiran), ima vlastitu Politiku zaštite okoliša na razini Grupe, koju je usvojila Uprava. Početkom 2007. godine Grupa je usvojila Opće smjernice za upravljanje zaštitom okoliša, čija je namjera jasna definicija, na korporativnoj razini, mjera i resursa koji su potrebni za praktičnu primjenu načela koja proizlaze iz politike zaštite okoliša i ETNO-ve Povelje o održivom razvoju. Sadržaj ovih smjernica zasniva se na zahtjevima standarda serije ISO 14000, te slijedi načela i strukturu standarda za zaštitu okoliša.

Kao članica Europske udruge telekomunikacijskih operatora (ETNO), Grupa je dobrovoljno potpisala Povelju ETNO-a o održivom razvoju te slijedi njena načela.

Emisije iz nepokretnih izvora Grupe pažljivo se nadziru, u skladu s primjenjivim zakonima i propisima. Mjerenja otpadnih plinova (na primjer, SO₂, NO_x i CO₂) obavljaju svake 2 godine angažirana ovlaštena poduzeća. Godišnja izvješća se podnose lokalnim tijelima nadležnima za zaštitu okoliša.

Grupa izdaje godišnja izvješća o zaštiti okoliša. Izvješća obuhvaćaju sve aktivnosti za zaštitu okoliša, kao i pokazatelje o utjecaju na okoliš u Grupi.

Grupa koristi sve svoje dostupne komunikacijske kanale kako bi, unutar i izvan Grupe, dala informacije o aktivnostima i inicijativama koje poduzima vezano za zaštitu okoliša. Odjel Grupe za zaštitu okoliša objavljuje jednom u dva mjeseca interno glasilo u elektronskom obliku s temom zaštite okoliša, kako bi se povećala svijest među zaposlenicima Grupe o važnosti zaštite okoliša.

Posljednjih je godina porasla zabrinutost da izloženost zračenju valovima radijske frekvencije ili elektromagnetskim poljima („**EM polja**“) koja emitiraju mobilni telefoni ili radijske antene može predstavljati zdravstveni rizik, čak i pri razinama izloženosti manjim od trenutačno

dopuštenih granica, ili utjecati na rad elektroničke opreme, uključujući sustave za kočenje i upravljanje u automobilima. Propise za EM polja u Hrvatskoj definira pravilnik o zaštiti od elektromagnetskih polja koji je na snazi od siječnja 2004. Ovaj hrvatski pravilnik stroži je od EU propisa za EM polja, i to na sljedeći način:

- 6,25 puta je stroži za gustoću snage; i
- 2,5 puta je stroži za električna i magnetska polja.

Društva koje ovlasti Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi redovito mjere razine EM polja za sve bazne stanice u mreži T-Mobilea. Do danas niti jedno provedeno mjerenje nije pronašlo razine emisija koje bi bile veće od dopuštenih vrijednosti koje propisuje pravilnik o zaštiti od elektromagnetskih polja. Zapravo, razine EM polja bile su daleko ispod dopuštenih vrijednosti u svim provedenim mjerenjima.

Osim toga, krajem 2005. godine, Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu dovršio je sveobuhvatnu studiju o razinama emitiranih elektromagnetskih polja, na temelju mjerenja koje su na mreži T-Mobilea vršila društva koje je certificiralo Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi. Studija je analizirala elektromagnetska polja u blizini GSM i UMTS baznih stanica. Rezultati studije pokazali su kako su sve izmjerene vrijednosti značajno ispod dopuštenih vrijednosti, a 99% izmjerenih vrijednosti je više od 10% ispod granica.

Na osnovi rezultata spomenute studije, Ministarstvo zdravlja i socijalne skrbi trenutačno izdaje dozvole za „uporabu“ za oko 1.200 baznih stanica koje su bile uključene u studiju, a 1.050 ovih dozvola već je dodijeljeno.

NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Dana 30. lipnja 2007. godine, nekretnine, postrojenja i oprema Grupe imali su ukupnu knjigovodstvenu vrijednost od 6.060 milijuna kuna.

Nekretnine

Grupa ima veliki portfelj nekretnina u Hrvatskoj, koji se sastoji, na konsolidiranoj osnovi, od preko 6.500 objekata s ukupnom knjigovodstvenom vrijednosti dana 31. prosinca 2006. od 1.081 milijuna kuna. Ukupna površina ovih nekretnina iznosi oko 480.000 kvadratnih metara, od kojih je oko 300.000 kvadratnih metara razvijeno, a oko 180.000 kvadratnih metara nije razvijeno, i koje se sastoje od 424.000 kvadratnih metara nekretnina u vlasništvu i 56.000 kvadratnih metara zakupljenih nekretnina. Značajna većina ovih nekretnina koristi se za telekomunikacijske instalacije, istraživačke centre, servisna mjesta, računalne centre i urede.

Sjedište Grupe nalazi se u unajmljenoj zgradi u Zagrebu. Grupa također unajmljuje niz zgrada, što uključuje i pozivni centar u Buzinu i dućane T-Mobile-a.

Postrojenja i oprema

Osim portfelja nekretnina, Grupa ima u vlasništvu brojne telekomunikacijske instalacije diljem Hrvatske, što uključuje stanice raznih veličina, transmisijsku opremu, računalne instalacije, kabelske mreže, bazne stanice za mobilne mreže i opremu za televizijsko i radio emitiranje. Ukupna knjigovodstvena vrijednost tehničke opreme i strojeva Grupe na dan 31. prosinca 2006. iznosila je 4.757 milijuna kuna.

Grupa također ima u vlasništvu razgranatu nepokretnu i pokretnu mrežu. Za detaljan opis mreže Grupe i planova Grupe za nadogradnju, i u nekim slučajevima, zamjenu trenutačne mreže, vidi „*Mreža i tehnologija*“. Grupa koristi više tisuća kilometara cijevi kroz koje prolaze njeni kabeli, kao dio mreže nepokretnih linija. Grupa se trenutačno nalazi pred nizom pitanja vezanih za njeno vlasništvo i pravo pristupa tim cijevima. Ova pitanja su opširnije opisana u nastavku, vidi „*Pravna pitanja i postupci*“—„*Cijevi*“.

Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura

Kao što je opisano u poglavlju „Poslovanje”, u dijelu naslovljenom „Mreža i tehnologija—Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura”, Grupa koristi više tisuća kilometara cijevi kroz koje prolaze njeni kabeli, kao dio mreže nepokretne mreže. Tu mrežu cijevi izgradili su kroz niz godina Grupa i njeni prednici. S obzirom na različite režime vlasništva nad zemljištima koji su postojali u Hrvatskoj za vrijeme izgradnje cijevi, i činjenice da su prednici Društva bili ili vladine službe ili poduzeća u državnom vlasništvu, postoji širok raspon otvorenih pitanja vezanih za prirodu prava Grupe na upotrebu cijevi i/ili vlasništvo nad tim cijevima. Neto knjigovodstvena vrijednost svih cijevi Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine bila je 856 milijuna kuna (nakon ispravljanja).

Iako je imovina (uključujući cijevi kao dio infrastrukture) prenesena s pravnog prednika Društva, HPT-a, prema Zakonu o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija, i uključena kao ulog Republike Hrvatske u temeljni kapital pri osnivanju Društva 1. siječnja 1999., prema drugim hrvatskim zakonima značajan broj cijevi nema potpunu dokumentaciju (zgrade, uporabne dozvole i t.d.). Osim toga, većina prava na cijevi nije registrirana u zemljišnim knjigama, što može biti relevantno pri dokazivanju prava prema trećim stranama. Trenutačno ulaženje konkurencije i određenih lokalnih organa (Grada Zagreba posebice) u cijevi Društva, dovodeći u pitanje pravo vlasništva putem navodnog ostvarivanja vlasničkih prava, može imati značajan učinak na financijska izvješća Društva u slučaju da Društvo ne može dokazati svoja prava vlasništva nad cijevima, te na mogućnosti Društva da nastavi sa svojim poslovnim djelatnostima. Nadalje, ukoliko sudovi u Hrvatskoj budu u budućnosti razmatrali pitanje vlasništva nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom, nije jasno kakve će provjere vlasništva primijeniti, na primjer jesu li prava u odnosu na Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu registrirana u zemljišnim knjigama ili je dovoljan neki drugi dokaz vlasništva. U rujnu 2005. godine Društvo je formiralo novi Sektor za dokumentaciju i registraciju infrastrukture, čiji je cilj osigurati da se sva imovina povezana s mrežnom tehnologijom na ispravan način legalizira, dokumentira i da se ova dokumentacija učini dostupnom svim mjerodavnim sektorima i nadležnim tijelima. Cjelokupni proces je spor i složen jer registracija u velikoj mjeri ovisi o lokalnim i državnim tijelima, kao i o privatnim osobama.

Zbog složenosti ovog problema određena osnovna pravna nesigurnost postoji u slučaju određenih cijevi. Ova nesigurnost navela je upravu da iskaže u bilješkama uz konsolidirana financijska izvješća na dan i za godine zaključene 31. prosinca 2006, 2005. i 2004. te za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006. i revizore da uvrste ovo pitanje u određena istaknuta pitanja u okviru revizorskog izvješća kao što je to opisano u „Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja”. Za više pojedinosti o rizicima vezanim za ovo pitanje, vidi „Čimbenici rizika—Ako se vlasništvo i/ili pravo Grupe na uporabu Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture ne riješi u skladu sa sadašnjim predviđanjima, to bi moglo imati znatan učinak na Grupu i njezino buduće poslovanje. Ovisnost Grupe o trećim osobama kada je riječ o „pravu prolaza” mogla bi imati utjecaja na vrijeme isporuke, kvalitetu usluga i/ili troškove pružanja usluga”.

Grupa vjeruje kako bi relevantne odredbe Memoranduma o razumijevanju opisanog u poglavlju „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju”, trebale razjasniti pitanja koja su trenutačno sporna u vezi s uporabom Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture od strane Grupe (i plaćanjem naknada povezanih s tom uporabom). Kao što je to objašnjeno u poglavlju „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju”, mjerodavne odredbe Memoranduma o razumijevanju treba provesti, a njihova provedba se ne očekuje do prvog tromjesečja 2008. godine. Provedba će zahtijevati, između ostalog, donošenje novih propisa i/ili izmjene postojećeg Zakona o telekomunikacijama, kao i to da te zakonske izmjene provedu odgovorna

državna tijela i nezavisno regulatorno tijelo. Moguće je da će se pojaviti teškoće i problemi tijekom provedbe ovih sporazuma te da neće biti u potpunosti provedeni kako se to trenutno predviđa. Prema uvjetima Memoranduma o razumijevanju, mogućnost Društva da ostvari „pravo puta“ u svim onim okolnostima u kojima eventualno nije vlasnik određene cijevi ovisit će o sposobnosti Društva da dokaže kako je ulagalo u te cijevi. Premda Društvo smatra da će biti u mogućnosti dokazati takvo ulaganje, kriteriji za procjenu je li ulaganje izvršeno neće biti poznati dok se relevantni zakoni i propisi predviđeni Memorandumom o razumijevanju ne donesu i ne primjene od strane HAT-a.

Problemi povezani s telekomunikacijskom regulativom i regulativom o zaštiti tržišnog natjecanja

VIPnet je podnio zahtjev Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja za pokretanje postupka zbog određenih Okvirnih ugovora kojima se dodjeljuju popusti za pružene usluge, u skladu s pretplatničkim ugovorima koje su potpisali Društvo i T-Mobile sa svojim ključnim i velikim poslovnim klijentima, a za koje VIPnet tvrdi da sadrže odredbe kojima se narušava tržišno natjecanje. AZTN je započeo postupak utvrđivanja jesu li Društvo i T-Mobile sklapanjem takvih Okvirnih ugovora zlouporabili svoj vladajući položaj na tržištu. Postupak pred AZTN-a je dovršen i doneseno je rješenje (protiv kojeg su Društvo i T-Mobile pokrenuli upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, kao što je opisano u *„Poslovanje—Pravna pitanja i postupci, Upravni spor protiv rješenja AZTN-a radi zlouporabe vladajućeg položaja od 12. srpnja 2007.“*) da je u ovom slučaju Grupa (i Društvo i T-Mobile) zlouporabila svoj vladajući položaj. Posljedično, AZTN je izvijestio Grupu da će protiv nje pokrenuti postupak na prekršajnom sudu.

Ukoliko mjerodavni prekršajni sud potvrdi odluku AZTN-a, kazna za kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja mogla bi iznositi do 10% godišnjeg prihoda relevantnog društva. Novčana kazna temeljena na 1% prometa Grupe za relevantno razdoblje iznosila bi otprilike 90 milijuna kuna.

Na temelju pritužbe VIPneta, i na temelju slične pritužbe koju su VIPnet i Optima Telekom uložili HAT-u 2006. godine, HAT je pokrenuo zasebne službene postupke u prosincu 2006., kako bi ocijenio sukladnost cjenovnih dogovora oko kojih su se stranke sporazumjele Okvirnim ugovorima, sa Zakonom o telekomunikacijama. U svibnju 2007. HAT je obavijestio Društvo u pisanom obliku o zaključcima stručnog nadzornika koji djeluje u sklopu HAT-a. Stručni nadzornik je rekao kako je Društvo imalo obvezu, prema Zakonu o telekomunikacijama, ishoditi prethodno odobrenje za cijene javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži koje zaračunava svojim ključnim poslovnim korisnicima prema Okvirnim ugovorima te da Društvo nije zadovoljilo ovaj zahtjev. Zaključci su proslijeđeni inspektoru telekomunikacija pri Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka, zajedno s preporukom da inspektor telekomunikacija pokrene postupak pred Prekršajnim sudom i izda prekršajni nalog. Odluka inspektora telekomunikacija se očekuje. Međutim, inspektora telekomunikacija zaključci stručnog nadglednika koji djeluje u sklopu HAT-a ne obvezuju.

Kazna za kršenje Zakona o telekomunikacijama mogla bi iznositi najmanje 1% a najviše 5% ukupnog bruto godišnjeg prihoda Društva od obavljanja telekomunikacijskih usluga i aktivnosti izvršenih u računovodstvenoj godini koja prethodi godini u kojoj je prekršaj napravljen. Mogu biti nametnute i druge sankcije predviđene Zakonom o telekomunikacijama, vidi *„Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj“*. Novčana kazna temeljena na 1% prometa Društva iznosila bi otprilike 50 milijuna kuna. Nejasnoće u mjerodavnim zakonima i propisima, nepostojanje sudske prakse, javni i politički profil Grupe u Hrvatskoj, te nepostojanje evidentiranih primjera novčanih kazni koje bi mogle biti određene onemogućuju Grupu da prosudi novčane kazne koje bi mogle biti određene ako se obrazloženje Grupe pokaže neuspješnim. Takva neizvjesnost navela je revizore da uvrste ovo pitanje u određena istaknuta pitanja u okviru revizorskog izvješća uz financijska izvješća za razdoblje zaključeno 31. prosinca 2006., kao što je to opisano u poglavlju *„Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja“*.

U postupcima pred prekršajnim sudom, prekršajni sud mora ponovno pregledati sve mjerodavne činjenice i argumente (uključujući preporuku o sankcijama, ukoliko postoji). Na bilo kakvu odluku ili radnju takvog prvostupanjskog suda postoji mogućnost žalbe. Ne postoje mjerodavni rokovi u zakonima na koje se Grupa može osloniti za procjenu vremena u kojem bi se ti sudski postupci mogli dovršiti. Slični slučajevi u zemljama EU-a trajali su nekoliko godina.

Grupa trenutačno mijenja Okvirne ugovore s ključnim korisnicima. Proces promjene inicirale su privremene mjere koje je donio AZTN (a na koje se Društvo žalilo pa ih AZTN naknadno povukao). Prema tome, Grupa smatra da nalog od strane AZTN-a da Grupa prekinе uporabu takvih odredbi ne bi utjecao na sadašnje poslovanje Grupe. No, moguće je da sudovi nametnu ograničenja koje Grupa trenutačno ne predviđa, a koje mogu imati materijalni utjecaj u smislu poslovanja i/ili konkurentnog položaja.

Moguće je da HAT zatraži od Grupe detaljno objavljivanje svih popusta koje nudi ključnim i drugim korisnicima i da ishodi odobrenja za te popuste. To bi negativno utjecalo na sadašnji poslovni model Grupe.

U lipnju 2007. godine, HAT je pokrenuo upravni postupak temeljem zahtjeva jednog od konkurenata Društva u nepokretnoj mreži, društva Amis Telekom d.o.o., te naložio Društvu, kao privremenu mjeru, da prestane s daljnjom ponudom usluge „Net Phone SME paketa” do okončanja upravnog postupka. Posljedica upravnog postupka može biti da se ex ante regulacija cijena primijeni na VoIP usluge koje se pružaju poslovnim, a namjeravaju se pružati i privatnim korisnicima. Društvo smatra da postoje jaki argumenti koji pokazuju da VoIP paketi Društva ne predstavljaju javnu govornu uslugu u nepokretnim komunikacijama, ali ishod je neizvjestan.

Upravni spor u vezi s rješenjem Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja o zlouporabi vladajućeg položaja od 12. srpnja 2007.

Društvo i T-Mobile su podnijeli tužbu Upravnom sudu Republike Hrvatske protiv odluke Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od 12. srpnja 2007. Tom je odlukom utvrđeno da su HT i T-Mobile zlouporabili svoj vladajući položaj sklapanjem Okvirnih ugovora o pružanju telekomunikacijskih usluga pod uvjetima kojima je sklapanje tih ugovora bilo uvjetovano prihvaćanjem dodatnih obveza koje, po svojoj prirodi ili običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora. Sklopljena su 23 takva Okvirna ugovora. Društvo i T-Mobile traže presudu Upravnog suda o činjenicama slučaja i presudu kojom će biti rečeno da nije bilo zlouporabe vladajućeg položaja. Kao alternativu, tužitelji su tražili od Upravnog suda da poništi odluku Agencije i vrati slučaj Agenciji u skladu sa smjernicama koje je propisao Upravni sud.

Pravni postupci u vezi s navodnim kršenjima hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača

Društvo je trenutačno uključeno u sudski postupak zbog navodnog kršenja hrvatskih zakona i propisa o zaštiti potrošača. Tužitelji su 6 privatnih korisnika Društva i jedna udruga za zaštitu prava potrošača, koji tvrde kako su mjesečna pretplata i obračunska jedinica Društva od jedne minute u korisničkim ugovorima nepravedni i da krše zakon. Društvo je obaviješteno da je otprilike 42.000 potrošača potpisalo kolektivnu punomoć za podnošenje sličnih tužbi 2003. godine, i da je moguće da Društvo bude suočeno i s mnogo tisuća dodatnih tužbi potrošača po sličnoj osnovi, iako hrvatski pravni savjetnici Društva predviđaju da veći broj tih potencijalnih potrošača ne bi bili valjani tužitelji. Hrvatski pravni savjetnici Društva procijenili su da bi najveća moguća izloženost prema 42.000 potencijalnih tužitelja mogla iznositi otprilike 150 milijuna kuna, uključujući kamate do danas. Izloženost bi mogla biti veća od toga ako se dodatni broj potrošača pridruži ovoj tužbi, ako se produlji razdoblje u odnosu na koje je moguće podnijeti tužbeni zahtjev ili ako budu uključene dodatne kamate. Dana 12. travnja 2007. sud je objavio svoju presudu protiv Društva, a u korist tužitelja. U svojoj presudi sud izjavljuje da su „Ugovor o izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži” i „Dodatak I” djelomično ništavni u odnosu na strukturu cijena, uvjete

pretplate i obračunsku jedinicu od 1 minute. Društvu je također naloženo da svakome od šest privatnih tužitelja nadoknadi štetu u iznosu od 1.200,00 kuna, odnosno društvu „Potrošač“ u iznosu od 2.400,00 kuna (uključujući kamate na te iznose izračunate po propisanoj zakonskoj stopi). Što se tiče preostalog dijela tužbe (zahtjeva da cijeli Ugovor o izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži i njegov Dodatak I budu proglašeni ništavnim), tužba je odbijena kao neosnovana. Sud je također odbio i preostali dio tužbe kojim su tužitelji tražili dodatno obeštećenje povezano s, između ostalog, uvjetima pretplate. Društvo se najodlučnije protivi toj tužbi i namjerava iskoristiti svoje pravo na žalbu protiv presude. Za daljnju raspravu o ovim pravnim postupcima, vidi poglavlje „Operativni i financijski pregled—Određena istaknuta pitanja—Problemi povezani sa Zakonom i propisima o zaštiti potrošača“.

Tužbeni zahtjev Markot.tel-a protiv Društva

Godine 1998. Društvo i davatelj usluga s dodanom vrijednosti Markot.tel sklopili su ugovor o priključenju terminalne opreme za pružanje usluga s dodanom vrijednosti, prema kojem ugovorne strane dijele prihode koje realiziraju VAS usluge koje pruža Markot.tel.

U veljači 2002. Markot.tel je pokrenuo tužbu protiv Društva pred Općinskom sudom u Zagrebu, tvrdeći da su ugovorne odredbe koje se odnose na raspodjelu prihoda bile u suprotnosti s obvezujućim telekomunikacijskim propisima, te da su iste bile nametnute Markot.telu zbog monopolističkog ponašanja Društva. Markot.tel tvrdi da mu je Društvo naplatilo značajno veće iznose nego drugim davateljima VAS usluga, kršeći time (također obvezujuće) telekomunikacijske propise koji zabranjuju diskriminaciju među korisnicima usluga. Markot.tel također tvrdi da Društvo nije imalo pravo naplatiti mu 10% njegovih prihoda kao naknadu za rizik naplate, kao i da je Društvo imalo obvezu ponuditi količinske popuste svim davateljima VAS usluga pod istim uvjetima. Markot.tel zahtijeva da ugovorne odredbe kojima se regulira raspodjela prihoda u ugovoru budu proglašene ništavnima, budući da se njima krše obvezujućim zakonski zahtjevi, te da prihodi budu, kao posljedica toga, podijeljeni u skladu s obvezujućim propisima umjesto u skladu s ugovornim odredbama.

Nadalje, Markot.tel je također tražio naknadu štete zbog izgubljene dobiti, to jest, razliku između iznosa koji je dobio prema ugovoru i iznosa koji bi bio realiziran da su prihodi bili podijeljeni u skladu s obvezujućim propisima. Glavnica tražbine je 52,9 milijuna kuna. Pored toga, Društvo procjenjuje da je tražbina do danas prikupila ukupne kamate od oko 48,4 milijuna kuna. Stoga je ukupna izloženost Društva na današnji dan oko 101,3 milijuna kuna, ako se pretpostavi da će tražbina biti uspješna.

Markot.tel je podupro svoje zahtjeve dostavljanjem Općinskom sudu u Zagrebu Odluke Vijeća za telekomunikacije donesene u listopadu 2002. u postupku koji je pokrenuo Odbor za audiotekst (udruženje davatelja VAS usluga) s obzirom na navodnu nezakonitost ugovora Društva s davateljima VAS usluga. Vijeće za telekomunikacije utvrdilo je da Društvo nema pravo naplaćivati davateljima VAS usluga mjesečnu dostavu detaljiziranih računa, da Društvo ima pravo naplatiti 10% od prihoda davatelja VAS usluga za rizik naplate, da Društvo ima obvezu ponuditi količinske popuste svim davateljima VAS usluga pod istim uvjetima i da Društvo nema pravo naplatiti davateljima VAS usluga postotak realiziranog telefonskog prometa za korištenje inteligentnih platformi ili za usluge obračuna, već samo troškovno orijentirani fiksni iznos kao dio mjesečne pretplate. Vijeće je isto tako naložilo Društvu da unese te promjene u sve svoje ugovore s davateljima VAS usluga. Tu je Odluku Društvo osporilo pred Upravnim sudom, te je sud istu poništio u veljači 2007. Međutim, poništenje je bilo temeljeno na nedostatku nadležnosti Vijeća za telekomunikacije da donosi odluke o troškovima, cijenama i popustima koji vrijede za davatelje VAS usluge, kao i na proceduralnim pogreškama koje je počinilo Vijeće.

Ishod slučaja s Markot.telom ovisi o tome je li Društvo doista poštivalo obvezujuće odredbe Zakona o telekomunikacijama i etičkom poslovanju (kako je ponovno bilo navedeno u

dodatnim razlozima izmijenjenog i dopunjenog zahtjeva podnesenog 2005. godine.) u vezi sa svojim ugovorom s Markot.telom. Društvo vjeruje da je to slučaj, te smatra da tužba Markot.tela nema osnova. Bez obzira na to, Društvo je podnijelo protutužbu protiv Markot.tela kojom traži povrat dijela isplata koje je izvršilo Markot.tel. kao ispunjenje svojih obveza prema spornom ugovoru. Iznos protutužbe je sličan vrijednosti glavnice koju potražuje Markot.tel. Pored toga, Društvo vjeruje da će odluka Upravnog suda donesena u veljači 2007., kojom je odluka Vijeća za telekomunikacije iz listopada 2002. poništena, dovesti do odbijanja tužbe, (iako je poništenje bilo rezultat proceduralne pogreške). Međutim, ukoliko sudovi na kraju odluče u korist tužitelja, postojat će rizik da drugi davatelji VAS usluga podnesu slične tužbe za odštetu, što bi moglo dovesti do dodatnih obveza. Društvo procjenjuje da potencijalna zbirna odšteta koju bi trebalo platiti za sve te tužbe, ukoliko budu uspješne, vjerojatno neće premašiti iznos koji trenutačno potražuje Markot.tel.

Tekući sudski postupak koji je pokrenuo Markot.tel u ranoj je fazi i nemoguće je predvidjeti kada će završiti.

Postupci protiv Društva pred poreznim tijelima

Kao što je detaljnije opisano u poglavlju „Čimbenici rizika—U tijeku su neokončani porezni postupci koji se vode protiv Društva koji mogu dovesti do značajnih financijskih obveza za Društvo“ porezne obveze Društva u razdoblju od 2000. do 2002. godine bile su predmet provjere hrvatske Porezne uprave i drugih regulatornih tijela u razdoblju od 2003. do 2005. godine. Porezna uprava je navela da postoje nepravilnosti u knjigovodstvenim postupcima Društva te plaćanjima raznih poreza.

Na datum ovog prospekta, ukupni iznos koji je još uvijek sporan, uključujući kamate obračunate do 15. veljače 2007. godine, je 97,23 milijuna kuna. Od navedenog iznosa Društvo je već platilo 9,95 milijuna kuna, uz istovremeno pokretanje upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske. Pored toga, za preostali iznos od 87,28 milijuna kuna, Društvo je uložilo žalbu drugostupanjskom poreznom tijelu Ministarstva financija. Društvo nije platilo ovaj iznos budući da postupak pred Ministarstvom financija još uvijek traje i nije riješen. 29. lipnja 2007. godine drugostupanjsko porezno tijelo Ministarstva financija rješenjem je poništilo rješenje Porezne uprave i vratilo predmet na ponovni postupak.

Za spornu poreznu obvezu Društvo je tijekom 2004. i 2005. godine rezerviralo iznos od 51,49 milijuna kuna. Nakon umanjivanja rezerviranja za 12,85 milijuna kuna za porez koji je Društvo platilo (od kojih je 9,95 milijuna kuna Društvo platilo kao što je gore navedeno, dok dug od 2,90 milijuna kuna Društvo nije osporilo), na dan 30. lipnja 2007. godine preostalo knjigovodstveno stanje rezerviranja iznosi 38,64 milijuna kuna.

Obračunska jedinica

Dana 29. siječnja 2004. Državni inspektorat Republike Hrvatske započeo je s istragom primjene odredbi Zakona o zaštiti potrošača, u vezi metode obračuna javnih govornih usluga. U to vrijeme Društvo se služilo isključivo obračunskom jedinicom od 60 sekundi za nacionalne pozive te obračunskom jedinicom od 15 sekundi za pozive iz nepokretne u pokretnu mrežu te međunarodne pozive. Od sredine 2004. godine nije bilo nikakvih pomaka vezano uz ovo pitanje. Društvo ne može procijeniti hoće li istraga Državnog inspektorata rezultirati materijalnom odgovornošću. Za više pojedinosti, vidi „Operativni i financijski pregled—Sudski sporovi—Obračunska jedinica“.

Povrat priključnih pristojbi

Prije formiranja Društva, HPT je sklopio ugovore s korisnicima i općinama koji su sadržali odredbe o plaćanju priključnih pristojbi. Postojale su varijacije u uvjetima ovih ugovora među

regijama, no određeni ugovori su sadržavali odredbe o povratu priključnih pristojbi po prekidu veze ili zbog drugih navedenih događaja.

Osim toga, u područjima Hrvatske zahvaćenim ratom, postoji nesigurnost oko pitanja jesu li svi korisnici koji su platili priključne pristojbe doista bili priključeni. Dana 1. siječnja 1999. godine. Društvo je preuzelo odgovornost za obveze koje proizlaze iz tih ugovora prema uvjetima Zakona o razdvajanju Hrvatskih pošta i telekomunikacija. Stoga Društvo možda ima nezabilježenu obvezu povrata priključnih pristojbi, iako se opseg takve odgovornosti ne može pouzdano odrediti. Uprava je mišljenja kako stvarni iznosi koji nisu priskrbljeni i koje možda treba vratiti u budućnosti nisu materijalni u kontekstu financijskih izvješća Grupe. Prema tome, oni nisu uključeni u financijska izvješća Grupe na dan 30. lipnja 2007. godine.

Sporovi oko vlasništva s HP-om

Grupa trenutačno ima nekoliko lokacija čije vlasništvo je zakonski preneseno na HP kod razdvajanja HPT-a na HP i HT (a HP je trenutačno u posjedu nekoliko lokacija čije vlasništvo je preneseno na Grupu). Vodi se nekoliko sporova između HP-a i HT-a u vezi s tim lokacijama. U slučaju da se u ovim slučajevima donese odluka protiv Grupe, menadžment ne smatra da bi to moglo imati negativan učinak na buduće rezultate poslovanja Grupe i njen financijski položaj.

Tužba zaposlenika Euresta protiv Društva

Određeni zaposlenici društva „Eurest Croatia d.o.o.“, prethodno poznatog kao „Eurest Luxemburg d.o.o.“ („Eurest“), koji su bivši zaposlenici Društva, pokrenuli su 80 odvojenih pravnih postupaka protiv Društva i Euresta tražeći otprilike 12,13 milijuna kuna.

Društvo je prenijelo čišćenje, održavanje i catering na Eurest 1. kolovoza 2002. U skladu s člankom 136. Zakona o radu, ugovori o radu bivših zaposlenika s Društvom preneseni su na Eurest kao rezultat tog izdvajanja poslova.

Ti bivši zaposlenici tvrde im je trebalo pružiti opciju isplate otpremnine koja je bila pružena nekima od zaposlenika Društva koji su proglašeni viškom u četvrtom tromjesečju 2004. godine. Budući da su tužitelji prestali biti zaposlenici Društva od 1. kolovoza 2002., Društvo smatra da tužitelji nisu podliježali toj opciji.

Do danas je sud donio prvostupanjsku presudu u 40 od 80 slučajeva i u svima odbio takve zahtjeve protiv Društva i Euresta. Protiv dodatne 4 takve prvostupanjske presude u korist Društva i Euresta, uložena je žalba. Sve takve žalbe žalbeni sud je odbio.

Regulatorni okvir tržišta telekomunikacija u Hrvatskoj

Kratka povijest zakonodavnog okvira u Hrvatskoj

Novija regulativa

Telekomunikacijski sektor u Hrvatskoj uređen je zakonima koje je usvojio Hrvatski sabor („*Sabor*“) i propisima koje je donijelo Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka („*Ministarstvo*“).

Reguliranje telekomunikacijskog tržišta u Hrvatskoj započelo je zakonima bivše Jugoslavije koji su uređivali sustav priključaka i poduzeća u državnom vlasništvu koja su imala isključivo pravo pružanja telekomunikacijskih usluga. Zakon o telekomunikacijama bio je objavljen 1978., nakon čega je uslijedilo objavljivanje Zakona o osnivanju javnog hrvatskog poštanskog i telekomunikacijskog poduzeća 1990. godine. U to vrijeme telekomunikacijske usluge pružalo je isključivo državno poduzeće za poštu i telekomunikacije (HPT, pravni prednik Društva), budući da su njegov monopol i status bili utvrđeni zakonom. Zakon o telekomunikacijama objavljen 1994. otvorio je telekomunikacijske usluge u pokretnoj mreži tržišnom natjecanju (premda drugi mobilni operator nije ušao na tržište prije kraja 1998.), ali nepokretna mreža i telekomunikacijske usluge u nepokretnoj mreži ostale su pod monopolom HPT-a. Novi Zakon o telekomunikacijama usvojen je 1999. i po prvi puta je sadržavao odredbe koje su regulirale govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži prema načelima tržišnog natjecanja. Primjena odredaba tog novog Zakona o telekomunikacijama odgodila je liberalizaciju govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži do 31. prosinca 2002., što je značilo da je do tada Društvu bilo dodijeljeno isključivo pravo da (i) bude operator nepokretne telekomunikacijske mreže; (ii) pruža javne govorne usluge u nepokretnoj mreži diljem Republike Hrvatske; te (iii) pruža međunarodne telekomunikacijske usluge.

Prema izmjenama i dopunama iz 2001. godine Zakona o telekomunikacijama iz 1999., uvedeno je prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2004. za liberalizaciju usluga u nepokretnoj mreži s obzirom na (i) omogućavanje pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji; (ii) predodabir operatora; i (iii) prenosivost broja.

Najnoviji ključni dio legislative koja uređuje hrvatski telekomunikacijski sektor je Zakon o telekomunikacijama objavljen u Narodnim novinama br. 122 od 30. srpnja 2003., uključujući izmjene i dopune objavljene u Narodnim novinama br. 60 od 12. svibnja 2004. i br. 70 od 8. lipnja 2005. („*Zakon*“).

U lipnju 2007. Ministarstvo je objavilo smjernice za izradu novoga zakona o elektroničkim komunikacijama koji će zamijeniti trenutačno važeći Zakon i koji bi trebao biti potpuno usklađen s važećim regulatornim okvirom EU-a. Te smjernice bile su predmet javne rasprave koju je provelo Ministarstvo, u kojoj je Grupa sudjelovala slanjem prijedloga i komentara na smjernice. Hrvatska Vlada je najavila da će novi zakon o elektroničkim komunikacijama stupiti na snagu u prvom tromjesečju 2008. Za više pojedinosti o novom zakonu, vidi u nastavku.

Pregled važećega regulatornog okvira u Hrvatskoj

Regulatorni okvir EU-a kao temelj

Važeći hrvatski regulatorni režim (Zakon i relevantni podzakonski propisi) s obzirom na njegove osnovne dijelove koji se odnose na sustav ovlaštenja i definiciju reguliranih tržišta temelji se na regulatornom okviru EU-a koji je uveden diljem EU-a 1998. godine („*pravna stečevina EU-a iz 1998.*“), premda sadrži i određene odredbe iz pravne stečevine EU-a iz 2002. (na primjer, u odnosu na pitanja zaštite potrošača). Pravna stečevina EU-a iz 1998. navodi uvjete za učinkovito

tržišno natjecanje u telekomunikacijskom sektoru u zemljama članicama tijekom tranzicije od monopola do potpunog tržišnog natjecanja. Taj okvir obilježavaju:

- individualan režim dodjeljivanja dozvola, za, među ostalim, javne govorne usluge, usluge iznajmljivanja vodova i usluge kabelaške televizije; i
- asimetrični propisi s posebnim uvjetima (obvezama) za operatore sa znatnijom tržišnom snagom („ZTS”) na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži, iznajmljivanja vodova i međusobnog povezivanja.

Pregled zakona i izvora regulative

Zakon, među ostalim, uređuje: područje telekomunikacija i radijskih komunikacija; metodu i uvjete obavljanja telekomunikacijskih usluga i djelatnosti; prava i obveze davatelja usluga i korisnika telekomunikacijskih usluga; izgradnju, održavanje i uporabu telekomunikacijske infrastrukture i opreme, radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme; upravljanje radiofrekvencijskim spektrom, adresnim i brojevnim prostorom u Hrvatskoj; te nadzor i kontrolu telekomunikacijskih djelatnosti od strane nadležnih tijela.

Pored Zakona, hrvatski telekomunikacijski sektor uređuje i određeni broj propisa koje je donijelo Ministarstvo u skladu s ovlaštenjima koja su mu dodijeljena Zakonom („Propisi”). U skladu sa Zakonom, Ministarstvo može Propisima regulirati razna pitanja uključujući sljedeća:

- tehničke uvjete i uvjete za korištenje određenih vrsta telekomunikacijske infrastrukture
- metodu i uvjete pružanja telekomunikacijskih usluga, kao kriterije za mjerenje njihove kakvoće
- pravilnike o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga
- način obavljanja tehničke inspekcije i namirenje povezanih troškova
- metodu i uvjete za davanje ovlaštenja za određene poslovne djelatnosti povezane s telekomunikacijama
- plaćanje naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i djelatnosti
- metode i uvjete za pružanje osnovnih (univerzalnih) telekomunikacijskih usluga, kao i njihov detaljan opis i standarde kakvoće
- uvjete i način određivanja mjerodavnih tržišta i utvrđivanja znatnije tržišne snage („ZTS”)
- način i uvjete za pristup telekomunikacijskoj mreži i za međusobno povezivanje
- način i uvjete za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji
- način i postupak dodjeljivanja adresa i brojeva, oduzimanja dodijeljenih adresa i brojeva, te prenošenja prava na korištenje adresa i brojeva; format i sadržaj obrasca za podnošenje zahtjeva i vremenski rokovi za rješavanje zahtjeva za dodjeljivanje i korištenje adresa i brojeva; način plaćanja i iznos naknade za korištenje adresa i brojeva.
- način i uvjete omogućavanja prenosivosti broja i predodabira operatora u nepokretnoj i pokretnoj telekomunikacijskoj mreži, kao i raspored i dinamiku uvođenja tih usluga u Republici Hrvatskoj
- pojedinosti načina, uvjeta i dinamike uvođenja jedinstvenog europskog broja za hitne službe
- namjenu radiofrekvencijskog spektra
- uvjete za dodjelu i uporabu radijske frekvencije za potrebe amaterskih radijskih komunikacija, tehničke uvjete za amatersku radijsku opremu, razine smetnji i mjere za zaštitu

od smetnji, radioamaterske razrede te polaganje ispita prema harmoniziranom ispitnom programu

- način, postupak i uvjete dodjele radijskih frekvencija, te izgled i sadržaj obrazaca odgovarajućih zahtjeva, dozvola i općih dozvola
- samoidentifikaciju radijskih postaja tijekom emitiranja
- uvjete za postavljanje, uporabu, održavanje i kontrolu emisija, te nadzor radijskih postaja Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije i sigurnosne službe Republike Hrvatske, uvjete za utvrđivanje i uklanjanje štetnih smetnji između tih i drugih radijskih postaja, kao i način suradnje s HAT-om
- plaćanje naknade za dodjelu i uporabu radijskih frekvencija
- detaljne uvjete za stavljanje na tržište i stavljanje u pogon i uporabu radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme
- dozvoljene vrijednosti elektromagnetskih polja radijske opreme i telekomunikacijske terminalne opreme koja je uvezena, stavljena na tržište, stavljena u funkciju i korištena u Republici Hrvatskoj
- zahtjeve za elektromagnetsku kompatibilnost („**EMC**“) koje mora ispunjavati električna i druga tehnička oprema koja se proizvodi, uvozi, plasira na tržište i koristi u Republici Hrvatskoj
- sadržaj i način vođenja evidencije o obavljenim inspekcijskim kontrolama.

Ovlaštenja

Pravo na pružanje telekomunikacijske usluge može se steći na temelju (i) koncesije koju dodjeljuje HAT; (ii) dozvole koju izdaje HAT; ili (iii) podnošenjem pisane prijave HAT-u, ovisno o vrsti usluge za koju se traži ovlaštenje.

Telekomunikacijske usluge za koje je potrebna koncesija ili dozvola obuhvaćaju: (i) javne govorne usluge; (ii) davanje u zakup telekomunikacijskih vodova; (iii) davanje u zakup telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova; (iv) radiodifuzijske usluge; (v) usluge kabelske distribucije; i (vi) usluge nepokretnog bežičnog pristupa.

Usluge za koje je propisana koncesija

Za pravo obavljanja telekomunikacijskih usluga u pokretnoj mreži uporabom radiofrekvencijskog spektra potrebna je koncesija, a koncesije se dodjeljuju samo nakon obvezatnog postupka javnog natječaja.

Za pravo obavljanja telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži uporabom radiofrekvencijskog spektra također je propisana koncesija. Koncesije za te usluge dodjeljuju se na zahtjev davatelja usluge za dodjelu koncesije, ali obvezatni postupak javnog natječaja također može biti pokrenut. Po primitku zahtjeva za davanje koncesije, HAT će objaviti obavijest u Narodnim novinama Republike Hrvatske, zajedno s osnovnim tehničkim značajkama. Ako u roku od 45 dana od dana objave obavijesti HAT zaprimi više zahtjeva koji se ne mogu zadovoljiti iz raspoloživog dijela radiofrekvencijskog spektra, mora raspisati javni natječaj za dodjelu koncesije, premda HAT određuje cijene i one nisu otvorene za pregovore.

U skladu s Pravilnikom o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga od 29. ožujka 2004. (s izmjenama i dopunama), koncesija može biti dodijeljena za sljedeća razdoblja:

Red. br.	Telekomunikacijske usluge	Vrijeme trajanja koncesije (u godinama)					
		Republika Hrvatska	Regija s više od 1.000.000 stanovnika	Grad Zagreb ili regija do 1.000.000 stanovnika	Županija	Grad ili općina	Dio grada ili općine ili naselja
1.	Usluge u nepokretnoj mreži—NMT-450i	30	20	15	15	10	—
2.	Usluge u pokretnoj mreži—GSM 900	10	10	10	—	—	—
3.	Usluge u pokretnoj mreži—GSM/DCS-1800	20	15	15	—	—	—
4.	Usluge u pokretnoj mreži—UMTS	20	15	15	—	—	—
5.	Usluge u kombiniranoj pokretnoj mreži—GSM 900 ili GSM/DCS-1800 s UMTS-om	20	15	15	—	—	—
6.	Ostale usluge u pokretnoj mreži s govornim uslugama, bez usluga pod točkama 1.do 5. ove tablice	15	15	15	10	10	—

Usluge za koje je propisana dozvola

Za obavljanje telekomunikacijskih usluga za koje nije potrebna uporaba radiofrekvencijskog spektra (ako nije riječ o uslugama za koje je potrebna samo prijava kako je objašnjeno u nastavku) propisana je dozvola:

U skladu s Pravilnikom o koncesijama i dozvolama za obavljanje telekomunikacijskih usluga dozvole mogu biti dodijeljene za sljedeća razdoblja:

Red. br.	Telekomunikacijske usluge	Vrijeme trajanja dozvole (u godinama)					
		Republika Hrvatska	Regija s više od 1.000.000 stanovnika	Grad Zagreb ili regija do 1.000.000 stanovnika	Županija	Grad ili općina	Dio grada ili općine ili naselja
1.	Javne govorne usluge u nepokretnoj mreži	30	20	15	15	10	10
2.	Davanje u najam telekomunikacijskih vodova	30	20	15	15	10	10
3.	Davanje u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova	30	20	15	15	10	10
4.	Usluge kabelske distribucije	20	20	15	15	10	10
5.	Usluge u mreži profesionalnog pokretnog radija (PMR)	10	10	10	7	7	7
6.	Usluge uz uporabu slobodnoga radiofrekvencijskog spektra	10	10	10	7	7	7
7.	Usluge virtualnog pokretnog mrežnog operatora	5	5	5	5	5	5

Usluge za koje je propisana prijava

Za obavljanje sljedećih telekomunikacijskih usluga potrebna je prijava HAT-u:

- prijenos govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog, bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, uz iznimku javnih govornih usluga; i

- prijenos govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog telekomunikacijskim kapacitetima u nepokretnoj i pokretnoj satelitskoj službi.

Pravo obavljanja tih telekomunikacijskih usluga stječe pravna ili fizička osoba podnošenjem pisane prijave HAT-u. Za te usluge nije potrebna dozvola, koncesija ili neko drugo odobrenje. Usluge se mogu obavljati od datuma navedenog u prijavi i mogu biti zabranjene ukoliko relevantne naknade nisu plaćene.

Pravna ili fizička osoba koja je obavljala telekomunikacijske usluge i djelatnosti u javnim telekomunikacijama na datum kada je Zakon stupio na snagu, na temelju koncesije, prijave ili ovlasti prema zakonu i propisima koji su bili važeći do datuma kada je Zakon stupio na snagu, može nastaviti obavljati te usluge i djelatnosti u skladu s odredbama Zakona do isteka vremenskog razdoblja za koje je bila dodijeljena koncesija ili ovlast, t.j. za koje je usluga bila prijavljena.

Naknade

Naknada se plaća za sve koncesije za uporabu radijske frekvencije za obavljanje telekomunikacijskih usluga, za sve dozvole i za sve druge telekomunikacijske usluge koje su na drugi način odobrene. Naknada se plaća na način i u iznosu propisanom Pravilnikom o plaćanju naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i djelatnosti koji donosi Ministar.

Naknade za dozvolu obavljanja javnih govornih usluga u nepokretnim mrežama, davanja u najam telekomunikacijskih vodova, davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova, usluga pristupa internetu i drugih telekomunikacijskih usluga za drugu i svaku sljedeću godinu obavljanja iznose 0,1% ukupnog godišnjeg prihoda (t.j. svih fakturiranih prihoda u proteklih dvanaest mjeseci, koji su ostvareni obavljanjem pripadajućih telekomunikacijskih usluga). Naknada za koncesiju za obavljanje telekomunikacijskih usluga u GSM pokretnim mrežama za drugu i svaku sljedeću godinu iznosi 0,5%, za obavljanje telekomunikacijskih usluga u UMTS pokretnim mrežama 1%, a za obavljanje telekomunikacijskih usluga u kombiniranim GSM/UMTS pokretnim mrežama 1% ukupnog godišnjeg prihoda t.j. svih fakturiranih prihoda u proteklih dvanaest mjeseci, koji su ostvareni obavljanjem pripadajućih telekomunikacijskih usluga.

Pored toga, prema Zakonu o telekomunikacijama svi operatori i davatelji usluga obvezni su plaćati godišnju naknadu za rad HAT-a koja iznosi 0,2% ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog u prethodnoj godini obavljanjem telekomunikacijskih usluga i djelatnosti.

ZTS

Smatra se da operator ili davatelj usluga ima značajniju tržišnu snagu na mjerodavnom tržištu ukoliko njegov tržišni udio na mjerodavnom tržištu premašuje 25%. U skladu s Pravilnikom o uvjetima i načinu utvrđivanja mjerodavnih tržišta u telekomunikacijama, HAT međutim može, po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva operatora ili davatelja usluga utvrditi da operator ili davatelj usluga čiji tržišni udio na mjerodavnom tržištu premašuje 25% nema ZTS na mjerodavnom tržištu. HAT isto tako može, po službenoj dužnosti ili na temelju zahtjeva operatora ili davatelja usluga, utvrditi da operator ili davatelj usluga čiji je tržišni udio na mjerodavnom tržištu manji od 25% ima ZTS na mjerodavnom tržištu.

Najmanje jednom godišnje HAT mora objaviti u Narodnim novinama Republike Hrvatske popis mjerodavnih tržišta i operatora ili davatelja usluga koji imaju ZTS na tim mjerodavnim tržištima. Trenutačno postoje sljedeća mjerodavna tržišta:

- tržište javne govorne usluge u nepokretnim telekomunikacijskim mrežama;
- tržište javne govorne usluge u pokretnim telekomunikacijskim mrežama;
- tržište iznajmljenih telekomunikacijskih vodova;

- tržište međusobnog povezivanja; i
- tržište za usluge prijenosa, između ostalog, govora (isključujući javne govorne usluge), zvuka, podataka, dokumenata i slika, bez uporabe radiofrekvencijskog spektra.

Kada utvrđuje ZTS operatora s tržišnim udjelom manjim od 25% ili, u slučaju uklanjanja ZTS obveza za operatora s tržišnim udjelom većim od 25%, HAT mora uzeti u obzir svaki od sljedećih čimbenika:

- tržišni udio operatora ili davatelja usluge;
- postojanje djelotvorne konkurencije ili moguće konkurencije;
- ograničenja ulaska novim sudionicima na tržište;
- utjecaj velikih korisnika usluga na tržišnu snagu operatora ili davatelja usluga;
- elastičnost ponude i potražnje;
- stupanj razvijenosti mjerodavnog tržišta;
- tehnološke prednosti;
- razvoj mreže prodaje i distribucije;
- postojanje „ekonomija razmjera i ekonomije opsega“;
- razinu vertikalne integracije;
- razinu diferencijacije proizvoda; i
- mogućnosti pristupa financijskim sredstvima.

HAT može donijeti i rješenje o postojanju zajedničkog ZTS-a dvaju ili više operatora ili davatelja usluga, uzimajući u obzir svaki od sljedećih pokazatelja:

- zajednički tržišni udio i sličnost tržišnih udjela;
- stupanj razvijenosti mjerodavnog tržišta;
- stagnirajuće ili umjereno povećanje potražnje;
- elastičnost ponude i potražnje;
- homogenost usluga;
- nedostatak tehničkih inovacija i zastarjelost tehnologije;
- nedostatak viška kapaciteta;
- ograničenja ulaska novim sudionicima na tržište;
- utjecaj velikih korisnika usluga na tržišnu snagu operatora ili davatelja usluga;
- postojanje djelotvorne konkurencije ili moguće konkurencije;
- različite vrste neslužbenih ili drugih veza između operatora i davatelja usluga;
- postojanje djelotvornih protumjera; i
- nedostatak ili ograničenu mogućnost cjenovne konkurencije.

Zakon također zahtijeva da svaki davatelj usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu ispuni sljedeće obveze:

- da pribavi prethodno odobrenje za uvjete i određene cijene na tom tržištu; i
- da ponudi konkurentima pristup mreži (uključujući međusobno povezivanje i izdvojeni pristup lokalnoj petlji (u slučaju nepokretne mreže)) kao i pristup određenim uslugama i pripadajućim sadržajima poštujući načelo nediskriminacije.

Cijene usluga i njihova regulacija

Maloprodajne cijene

Prema Zakonu, cijene zakupa vodova u maloprodaji i maloprodajne cijene javne govorne usluge u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži koje nude davatelji usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu moraju slijediti načela transparentnosti, troškovne usmjerenosti i nediskriminacije te podliježu prethodnom odobrenju HAT-a. Pored toga, maloprodajne tarife za osnovne telekomunikacijske usluge moraju biti troškovno usmjerene i dostupne po „pristupačnoj cijeni“. Cijena osnovnih telekomunikacijskih usluga mora biti dosljedna na cijelom području za koje se te usluge pružaju. Mogu postojati i posebne pogodnosti za korisnike

usluga s posebnim socijalnim potrebama (na primjer, posebni popusti ili tarifni paketi za korisnike s niskim prihodima ili osobe s invaliditetom). Cijene osnovnih telekomunikacijskih usluga također podliježu odobrenju HAT-a.

Maloprodajne cijene usluga u pokretnoj mreži ne podliježu prethodnom odobrenju HAT-a čak i ako te usluge pruža operator sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu. Međutim, svejedno moraju biti određene u skladu s načelima transparentnosti, troškovne usmjerenosti i nediskriminacije, te mogu biti podložne ex post nadzoru HAT-a.

Maloprodajne tarife svih davatelja telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj također podliježu i drugim hrvatskim zakonima, uključujući Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja i pravilima zaštite potrošača.

Kako bi se postigli određeni ekonomski i promidžbeni ciljevi, svim davateljima usluga dozvoljeno je pružati određene usluge po cijenama nižima od onih utvrđenih njihovim javnim cjenikom usluga pod uvjetom da to čine u skladu s načelom nediskriminacije. Promjena objavljenih cijena može se primijeniti 30 dana nakon njihovog prvobitnog objavljivanja.

Ako operator ili davatelj usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu narušava načela transparentnosti, ravnopravnosti i troškovne usmjerenosti cijena usluga te ako postoji nedostatak djelotvornog tržišnog natjecanja, HAT može primijeniti sljedeće postupke kod mijenjanja cijena usluga:

- odrediti najvišu razinu cijena za usluge;
- regulirati pojedinačne cijene za usluge;
- primijeniti troškovnu usmjerenost cijena usluga; i / ili
- utvrditi cijene za usluge u skladu s cijenama na usporedivim tržištima.

Veleprodajne cijene

Na razini veleprodaje, tarife operatora sa ZTS-om za pristup mreži, međusobno povezivanje (uključujući vodove za međusobno povezivanje i druge iznajmljene vodove) i pristup lokalnoj petlji moraju također biti troškovno usmjerene (uključujući razumnu stopu povrata na ulaganja), utvrđene u skladu s načelima transparentnosti i nediskriminacije, te podliježu prethodnom odobrenju HAT-a. Cijene operatora s položajem ZTS-a na mjerodavnom tržištu određuju se postupkom odobrenja/revizije.

Ostale obveze u svezi s određivanjem cijena

Svi davatelji usluga dužni su objaviti sve maloprodajne cijene svojih telekomunikacijskih usluga u sredstvima javnog priopćavanja, ili na neki drugi prikladan način. Pored toga, davatelji usluga sa ZTS-om obvezni su održavati razdvojene računovodstvene sustave kada je riječ o uslugama na tržištima na kojima imaju ZTS. Ta obveza treba omogućiti transparentnost u odnosu na razne telekomunikacijske usluge kako bi se spriječilo subvencioniranje usluga jedne od drugih. U tom smislu HAT može odrediti strukturu internog računovodstva davatelja usluga za određeno tržište.

Ključna načela na kojima se temelji hrvatska regulativa

Nacionalno regulatorno tijelo

U skladu sa Zakonom, državna tijela nadležna za područje telekomunikacija su Sabor, Vlada, Ministarstvo i HAT. Na prijedlog Vlade Sabor donosi (na neodređeno ili bilo koje određeno vremensko razdoblje) Strategiju razvoja telekomunikacija, koja predstavlja temeljni dokument kojim se dugoročno uređuju osnovna načela, nacionalni prioriteti i smjernice razvoja telekomunikacija i radijskih komunikacija i koji utvrđuje nacionalne prioritete u planiranju razvoja telekomunikacijskih usluga i djelatnosti. Pored toga, Sabor na prijedlog Vlade imenuje i razrješava članove Vijeća agencije (upravljačkog tijela HAT-a).

Regulaciju i nadzor telekomunikacija u Hrvatskoj provodi HAT, neovisno tijelo s javnim ovlastima osnovano u skladu sa Zakonom. Zadaci HAT-a su osobito davanje dozvola, nadzor i reguliranje tržišta telekomunikacijskih usluga. HAT je za svoj rad odgovoran Hrvatskom saboru, a upravni nadzor nad njegovim aktivnostima provodi Ministarstvo.

Prema Zakonu, nadležnost HAT-a uključuje sljedeće:

- donošenje odluka o dodjeli ili oduzimanju koncesija i dozvola;
- nadzor i regulaciju cijena i kakvoće telekomunikacijskih usluga;
- rješavanje sporova između operatora, te između operatora i davatelja usluga, u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika;
- rješavanje sporova između davatelja usluga i korisnika usluga, uz posredovanje Vijeća korisnika telekomunikacijskih usluga kao savjetodavnog tijela HAT-a, u skladu s odredbama Zakona i posebnim propisima;
- donošenje odluka i rješenja u vezi s obavljanjem drugih regulatornih poslova koji su u nadležnosti HAT-a, u skladu s odredbama Zakona;
- upravljanje adresnim i brojevnim prostorom u telekomunikacijama i izrada pripadajućih planova;
- upravljanje radiofrekvencijskim spektrom, izrada Tablice namjene radiofrekvencijskog spektra i planova dodjele radijskih frekvencija;
- provedba postupka usklađivanja radijskih frekvencija na domaćoj i međunarodnoj razini te dodjela radijskih frekvencija;
- stručni nadzor pružanja telekomunikacijskih usluga i djelatnosti, kao i obavljanje drugih zadataka u skladu s odredbama Zakona;
- kontrola radiofrekvencijskog spektra i poduzimanje mjera zaštite od štetnih smetnji;
- sklapanje ugovora o koncesiji za frekvenciju za obavljanje telekomunikacijskih usluga prema Zakonu, te ugovora o koncesiji za obavljanje radiodifuzijskih usluga u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim medijima, kojim je uređeno područje elektroničkih medija;
- predlaganje nacрта podzakonskih propisa koji se temelje na Zakonu, na temelju zahtjeva Ministarstva;
- davanje stručnih mišljenja o pojedinim pitanjima iz područja telekomunikacija i provedbe Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona, na zahtjev zainteresiranih osoba;
- vođenje i održavanje baza podataka koje HAT prikuplja u svrhu obavljanja dodijeljenih mu zadataka, kao i redovno objavljivanje podataka iz područja telekomunikacija;
- priređivanje stručnih skupova, javnih savjetovanja, ispitivanja tržišta i javnog mnijenja u vezi s pojedinim pitanjima iz područja telekomunikacija;
- obavljanje poslova međunarodne suradnje s ovlaštenim međunarodnim telekomunikacijskim organizacijama i institucijama te sudjelovanje u radu njihovih stručnih tijela i radnih skupina;
- suradnja s inozemnim regulatornim tijelima u telekomunikacijama.

Načela i ciljevi Propisa

U obavljanju svojih zadataka kako su definirani Zakonom, HAT ima obvezu slijediti ova načela i ciljeve Propisa:

- štiti interese korisnika telekomunikacijskih usluga uključujući korisnike s invaliditetom i socijalno ugrožene korisnike, te zaštititi tajnost telekomunikacijskih poruka i osobnih podataka i privatnost korisnika telekomunikacijskih usluga;
- osigurati visoku razinu zaštite za korisnike telekomunikacijskih usluga;
- promicati dostupnost transparentnih informacija o cijenama i uvjetima korištenja javnih telekomunikacijskih usluga;
- osigurati i promicati učinkovito i održivo natjecanje na tržištu telekomunikacija, s jednakim mogućnostima za sve sudionike;
- poticati učinkovitost ulaganja u telekomunikacijsku infrastrukturu;
- poticati pristup tržištu za nove davatelje usluga;
- poticati uvođenje novih i inovativnih telekomunikacijskih usluga i tehnologija;
- osigurati poštivanje načela otvorenog pristupa telekomunikacijskoj mreži i infrastrukturi;
- spriječiti moguće zlouporabe vladajućeg položaja na telekomunikacijskom tržištu;
- osigurati pružanje osnovnih telekomunikacijskih usluga na određenoj razini kakvoće diljem Hrvatske po pristupačnoj cijeni;
- osigurati učinkovito upravljanje radiofrekvencijskim spektrom i njegovo neometano korištenje
- osigurati učinkovito upravljanje i korištenje adresnog i brojevnog prostora
- promicati korištenje telekomunikacijskih usluga u državnim i javnim službama; i
- zaštititi potrebe javnog reda, obrane i nacionalne sigurnosti.

U svrhu ostvarivanja gore navedenih načela i ciljeva, HAT osobito obavlja sljedeće:

- osigurava provođenje Strategije za razvoj telekomunikacija;
- surađuje s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja traženjem mišljenja tog tijela ili pokretanjem postupaka pred tim tijelom u svim slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili ometanja tržišnog natjecanja, u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu tržišnog natjecanja; i
- surađuje s tijelom odgovornim za zaštitu potrošača, u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu potrošača.

Uporaba telekomunikacijske infrastrukture

Prema suglasnosti dobivenoj od nadležnog tijela državne uprave koje upravlja javnim resursima, koncesionari radiodifuzijskih usluga te telekomunikacijski operatori imaju pravo koristiti se, u svrhu obavljanja svojih djelatnosti, javnim dobrima u općoj uporabi u vlasništvu Hrvatske kao i drugim zemljištem u vlasništvu Hrvatske (uključujući šume i hrvatski zračni prostor) za postavljanje i održavanje svoje telekomunikacijske infrastrukture i opreme.

Ako postoje „tehnički uvjeti“ kako su definirani važećim zakonima (n.pr. slobodan prostor u slučaju cijevi), koncesionari radiodifuzijskih usluga i telekomunikacijski operatori imaju pravo koristiti se izgrađenom telekomunikacijskom infrastrukturom u vlasništvu drugih pravnih ili fizičkih osoba, na temelju ugovora sklopljenih između relevantnih stranaka i pod uvjetom da se nadoknade stvarni troškovi vlasnika infrastrukture. Ako vlasnik telekomunikacijske

infrastrukture odbije sklopiti ugovor sa stranom koja to zahtijeva, ili se ne može utvrditi vlasnik telekomunikacijske infrastrukture, HAT može ustanoviti postoji li slobodan prostor u relevantnim cijevima. U takvim slučajevima, HAT će donijeti rješenje koje će regulirati odnos između vlasnika infrastrukture i operatora, a koje u cijelosti zamjenjuje taj ugovor.

Za informacije o pravnim nejasnoćama u odnosu na vlasništvo Grupe i/ili pravo na korištenje njene Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture, vidi „*Poslovanje—Pravna pitanja i postupci—Cijevi*”.

Sustav dozvola—dodjela radijske frekvencije

HAT dodjeljuje radijske frekvencije operatorima izdavanjem dozvole za uporabu radijskih frekvencija, izdavanjem dozvole za baznu stanicu ili izdavanjem opće dozvole. Dodjela radijskih frekvencija mora se temeljiti na načelu nediskriminacije i propisa o radiofrekvencijskom spektru i Planu dodjele radijskih frekvencija.

Dozvola za uporabu radijskih frekvencija bit će izdana pravnoj osobi koja je dobila koncesiju za frekvencije za obavljanje javnih telekomunikacijskih usluga u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži uz uporabu radiofrekvencijskog spektra.

Dozvola za uporabu radijskih frekvencija izdaje se prigodom sklapanja ugovora o koncesiji za obavljanje javnih telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra i to na razdoblje na koje je dana predmetna koncesija.

Za dodjelu i uporabu radijskih frekvencija plaća se naknada HAT-u u skladu s Pravilnikom o plaćanju naknade za dodjelu i uporabu radijskih frekvencija.

Istek valjanosti i poništenje dozvola / koncesija

HAT će oduzeti koncesiju za uporabu radijske frekvencije za obavljanje telekomunikacijskih usluga ukoliko utvrdi:

- da poduzeće kojem je koncesija bila dodijeljena nije, u roku utvrđenom u odluci o dodjeli koncesije ili u razdoblju razumnog produženja tog roka (ukoliko se HAT složio s produženjem), sklopilo ugovor o koncesiji s HAT-om;
- da je koncesija bila dodijeljena na temelju netočno iskazanih podataka koji su bili važni za donošenje odluke o dodjeli koncesije;
- da koncesionar nije započeo obavljati djelatnosti pod koncesijom u roku određenom ugovorom o koncesiji ili ako prestane obavljati djelatnosti pod koncesijom na vrijeme dulje od 48 sati, osim u slučaju više sile;
- da koncesionar obavlja telekomunikacijske usluge kršeći odredbe Zakona i Pravilnika i odluke o dodjeli koncesije ili ugovora o koncesiji, te nastavlja to činiti čak i nakon tri opomene HAT-a; ili
- da koncesionar nije platio propisane naknade za koncesiju u navedenom roku usprkos opomenama HAT-a.

HAT donosi odluku o prestanku koncesije za uporabu radijske frekvencije za obavljanje telekomunikacijskih usluga u sljedećim slučajevima:

- po isteku vremena na koje je koncesija dana;
- ako se koncesionar pismenim putem odrekne koncesije;
- ako koncesionar prestane postojati kao pravna osoba;
- ako je koncesionaru obavljanje telekomunikacijskih usluga za koje je bila dodijeljena koncesija zabranjeno pravomoćnom odlukom suda; ili

- na temelju sporazumnog raskida ugovora o koncesiji.

U slučaju telekomunikacijskih usluga za koje je potrebna dozvola, HAT donosi rješenje o prestanku valjanosti dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga samo u sljedećim slučajevima.

- ako je dozvola bila dana na temelju netočno iskazanih podataka iz zahtjeva za dozvolu;
- ako pravna osoba koja je dobila dozvolu nije počela obavljati telekomunikacijske usluge u roku definiranom u dozvoli, ili ako prestane obavljati te usluge na vrijeme dulje od 48 sati, osim u slučaju više sile;
- ako pravna osoba koja je dobila dozvolu obavlja telekomunikacijske usluge kršeći odredbe Zakona i Pravilnika, ili na način koji je u suprotnosti s uvjetima navedenima u dozvoli i nakon isteka roka navedenog u trećoj opomeni HAT-a;
- ako pravna osoba koja je dobila dozvolu nije platila propisanu naknadu za dozvolu u utvrđenom vremenskom roku, i nakon primitka opomene HAT-a; ili
- u slučaju ustupanja (prijenosa) prava na obavljanje telekomunikacijskih usluga drugoj pravnoj osobi.

Ostale kazne i sankcije

Pravnoj osobi (t.j. isključujući fizičke osobe) mogu se izreći novčane kazne za najteže povrede odredaba Zakona, koje iznose od 1% do najviše 5% vrijednosti ukupnog godišnjeg bruto prihoda od obavljanja telekomunikacijskih usluga i djelatnosti ostvarenog u obračunskoj godini koja prethodi godini u kojoj je počinjena povreda. Novčana kazna može se izreći za povrede koje uključuju:

- nepridržavanje odluke HAT-a u skladu s odredbama Zakona;
- nepoštivanje zahtjeva HAT-a koji se odnosi na dostavljanje traženih podataka i informacija i bilo kakvih naknadnih zahtjeva za neposrednim uvidom u svrhu prikupljanja podataka;
- neizvršavanje uplata u fond iz kojeg se financiraju aktivnosti HAT-a u propisanom roku;
- nepodnošenje prijave namjere koncentracije u skladu sa Zakonom;
- neizvršavanje uplate propisane naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i djelatnosti u skladu sa Zakonom;
- neobjavljivanje ili neutvrđivanje ili neprilagođavanje cijena telekomunikacijskih usluga u skladu sa Zakonom.

Pravnoj osobi se također može zabraniti obavljanje poslovnih djelatnosti na razdoblje od šest mjeseci do dvije godine, a bilo kakva imovinska korist ostvarena povredom može biti oduzeta.

Pored gore opisanih novčanih kazni i sankcija koje se mogu izreći pravnoj osobi, fizička osoba odgovorna u pravnoj osobi (n.pr. direktori) također može biti kažnjena za te povrede novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 100.000 kuna (ili od 50.000 do 200.000 u slučajevima u kojima su povrede počinjene namjerno).

Zakon također predviđa dvije kategorije za lakše prekršaje (svaka kategorija obuhvaća određeni broj specifično opisanih povreda Zakona) koji mogu uzrokovati izricanje novčane kazne pravnoj osobi u iznosu od 5.000 do 500.000 kuna. Pored toga, pravnoj osobi može se i zabraniti obavljanje bilo kakvih poslovnih djelatnosti za razdoblje u trajanju od šest mjeseci do dvije godine, a bilo kakva imovinska korist ostvarena tim prekršajem može biti oduzeta. Fizičke osobe odgovorne u pravnoj osobi (n.pr. direktori) mogu također biti kažnjeni novčanom

kaznom (a u svakom od slučajeva mogu se izreći strože novčane kazne ako su prekršaji počinjeni namjerno).

HAT ima ovlast predložiti da Inspektor telekomunikacija pokrene postupak za gore opisane povrede protiv pravnih i fizičkih osoba na prekršajnim sudovima koji imaju nadležnost u takvim slučajevima i ovlast izreći gore opisane novčane kazne.

Žalbeni postupak

Izuzevši pravo na pokretanje upravnog spora pred Upravnim sudom Republike Hrvatske, odluke HAT-a su konačne. Nema drugog lijeka protiv odluka HAT-a osim u iznimnim slučajevima u kojima Ministarstvo može poništiti njegovu odluku.

Dozvole/koncesije Društva i T-Mobilea

Ugovor o koncesiji za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži

Prema ovom Ugovoru, Vlada Republike Hrvatske dodjeljuje Društvu, kao Koncesionaru, pravo na pružanje sljedećih usluga na cjelokupnom teritoriju Hrvatske:

1. Javnih govornih usluga putem nepokretne javne telekomunikacijske mreže.
2. Međunarodnih telekomunikacijskih usluga.
3. Usluga prijenosa podataka.
4. Usluga domaćih i međunarodnih zakupljenih vodova.
5. Tržišnih telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži u skladu s člankom 25. Zakona o telekomunikacijama iz 1999. godine.

Ugovor o koncesiji potpisan je 11. rujna 1999. i naknadno izmijenjen i dopunjen 30. srpnja 2001. i 17. listopada 2001. Nakon isteka isključivih prava Društva u nepokretnoj mreži 1. siječnja 2003., Zakon o telekomunikacijama zahtijevao je usklađenje Ugovora o koncesiji s odredbama Zakona o telekomunikacijama. Proces usklađenja dovršen je u veljači 2007. Ugovorom o usklađenju Ugovora o koncesiji s važećim Zakonom o telekomunikacijama između Vlade Republike Hrvatske i Društva (***„Ugovor o usklađenju Ugovora o koncesiji“***) i Sporazumom o provedbi Ugovora o usklađenju Ugovora o koncesiji koji su sklopili Vlada Republike Hrvatske, HAT i Društvo (***„Sporazum o provedbi“***).

U skladu s Ugovorom o usklađenju Ugovora o koncesiji i Sporazumom o provedbi, Vlada i HAT potvrdili su pravovaljanost i primjenjivost prava Društva na obavljanje telekomunikacijskih usluga koja su mu dodijeljena Ugovorom o koncesiji. U skladu sa Sporazumom o provedbi HAT je 20. travnja 2007. donio sljedeće odluke kojima se Društvu dodjeljuju ovlasti prema važećem Zakonu o telekomunikacijama za obavljanje telekomunikacijskih usluga:

1. Odluku o dodjeli dozvole za obavljanje javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži.
2. Odluku o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga davanja u najam telekomunikacijskih vodova.
3. Odluku o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova.
4. Odluku o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu slobodnog radiofrekvencijskog spektra.
5. Prijavu za obavljanje usluga [prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog] bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim za javne govorne usluge.

6. Odluku o dodjeli odobrenja za povezivanje s telekomunikacijskim mrežama drugih zemalja.

Te su odluke potvrdile postojanje i valjanost prava Društva i ovlasti koje postoje prema Ugovoru o koncesiji za razdoblje od 30 godina od sklapanja Ugovora o koncesiji. Ugovor o koncesiji može se produljiti pod istim uvjetima i može se revidirati uz suglasnost obje strane.

Nadalje, osim što je potvrdio pravo dodijeljeno Društvu Ugovorom o koncesiji da (i) bude operator javne telekomunikacijske mreže; i da (ii) nastavi koristiti adrese, brojeve i radijske frekvencije nužne za obavljanje telekomunikacijskih usluga za koje ima ovlast, Ugovorom o usklađenju Ugovora o koncesiji i Sporazumom o provedbi Vlada i HAT potvrdili su pravovaljanost i primjenjivost sljedećih prava Društva:

— prava da primijeni svoju tarifnu strukturu i cijene za usluge koje su stupile na snagu od 1. kolovoza 2001.;

— prava da pruži usluge obračuna drugim operatorima i/ili davateljima usluga po komercijalnim uvjetima dogovorenima s Društvom, a ako ne pruža usluge obračuna, nadležno regulatorno tijelo, u postupku određenom propisima važećim u tom trenutku, može usvojiti odluku koja obvezuje Društvo da pruži usluge obračuna, u kojem slučaju Društvo još uvijek može ostvariti svoja prava na pružanje tih usluga po komercijalnim uvjetima. Međutim, u svakom slučaju, Društvo neće biti obvezano pružati usluge naplate drugim operatorima i/ili davateljima usluga osim ako je takva obveza u bilo kojem trenutku propisana zakonom i podzakonskim propisom. Ti se uvjeti neće tumačiti na način da Društvo nema pravo na pružanje takvih usluga drugima ako to odluči.

Ta prava Društva sadržana su i čine sastavni dio Odluke o davanju dozvole za obavljanje javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži koju je HAT izdao Društvu 20. travnja 2007.

Osobito, tamo gdje postoje promjene u zakonodavstvu koje bi zahtijevale pribavljanje kojeg drugog ovlaštenja za Društvo za obavljanje bilo kojih telekomunikacijskih usluga za koje je takva ovlast već bila dana Društvu prema Ugovoru o koncesiji, HAT je obvezan (prema Sporazumu o provedbi) donijeti odgovarajuću odluku kojom će potvrditi postojanje ovlasti Društva za obavljanje telekomunikacijske usluge do isteka vremena na koje je sklopljen Ugovor o koncesiji.

Pored toga, u skladu s Ugovorom o usklađenju Ugovora o koncesiji, Vlada je Društvu posebno potvrdila i zajamčila da će određene obveze koja je Vlada preuzela prema Ugovoru o koncesiji i nadalje ostati na snazi i valjane. Shodno tome, Vlada je potvrdila i zajamčila, sukladno načelu nediskriminacije, da će poduzeti sve razumne mjere kako bi razmotrila izdavanje svih dodatnih dozvola, koncesija i/ili drugih ovlaštenja koje Društvo zahtijeva i, ako je to prikladno, izdala iste, te Društvu dodijelila radijske frekvencije i brojeve. Nadalje, Vlada se složila da će, unutar opsega svoje nadležnosti i sukladno relevantnim zakonima i propisima, poduzeti razumne mjere s ciljem pojednostavljenja i skraćivanja vremena postojećeg postupka dobivanja dozvola, koncesija i drugih ovlaštenja za Društvo potrebnih za izgradnju, održavanje i razvoj nepokretne telekomunikacijske mreže Društva (kao što je opisano u Ugovoru o koncesiji). Cilj takvih potvrda i jamstava je omogućavanje Društvu da ispunji svoje obveze sukladno Zakonu o telekomunikacijama, te drugim valjanim propisima i odlukama relevantnih nadležnih tijela.

Osobito, Vlada je potvrdila Društvu da sklapanje Ugovora o usklađenju Ugovora o koncesiji nema utjecaja na imovinska prava Društva nad telekomunikacijskom mrežom Društva i njegovom telekomunikacijskom infrastrukturom.

Naknade za koncesije i dozvole za obavljanje usluga određene su općim naknadama i pravilima kako su prethodno opisana u poglavlju Naknade. Dozvole mogu biti ukinute ili suspendirane u skladu sa Zakonom o telekomunikacijama.

Kako je propisano Zakonom o elektroničkim medijima, 2005. godine Društvo je obavijestilo Vijeće za elektroničke medije o svom internetskom portalu (T-Portal) i IPTV uslugama (MAXtv).

Ugovori o koncesiji za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u GSM mreži i Ugovori o koncesiji za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u sustavu pokretne mreže treće generacije—UMTS

Ključne odredbe Ugovora o koncesiji za obavljanje usluga u GSM i UMTS pokretnoj mreži sažete su u sljedećoj tablici.

Ugovori o koncesiji za usluge	Početni datum	Razdoblje (godine)	Naknada za koncesiju
Ugovor o koncesiji za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u GSM mreži	16. rujna 1999.	10	Početna naknada od 100 milijuna kuna + naknada za prvu godinu od 5 milijuna kuna, 5 milijuna za drugu i svaku sljedeću godinu
Ugovor o koncesiji za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u sustavu pokretne mreže treće generacije: UMTS	18. listopada 2004.	20	Početna naknada od 132 milijuna kuna, Godišnja naknada za drugu i svaku sljedeću godinu u iznosu od 1% ukupnih prihoda ostvarenih u UMTS pokretnoj mreži

Pored toga, T-Mobile mora platiti godišnju naknadu za uporabu radijskih frekvencija u iznosu od 100.000 kuna po duplesnom kanalu na temelju GSM koncesije i godišnju naknadu za uporabu radijske frekvencije u iznosu od 5.000.000 po svakom dodijeljenom frekvencijskom bloku od 5 MHz u UMTS mreži.

T-Mobile također plaća godišnju naknadu za frekvenciju u iznosu od 150 kuna po korisniku pokretne radijske postaje u GSM-u s ugovorenom mjesečnom naknadom (post-paid). T-Mobile ima pravo naplatiti tu naknadu od svog korisnika.

Nadalje, T-Mobile (poput svakog drugog telekomunikacijskog operatora kako su prethodno opisani) ima obvezu plaćati godišnju naknadu za rad HAT-a u iznosu od 0,2% ukupnih godišnjih bruto prihoda ostvarenih u prethodnoj godini obavljanjem telekomunikacijskih usluga i telekomunikacijskih djelatnosti.

T-Mobile također mora godišnje plaćati 3.500.000 kuna za svaki dodijeljeni nacionalni odredišni kod (3 NDC-a) i 11.000 kuna za druge dodijeljene kodove.

Postojeća koncesija za GSM mrežu i pripadajući Ugovor o koncesiji za GSM mrežu T-Mobilea isteći će 2009. godine. Međutim, pregovori za njegovo obnavljanje već su započeli. Koncesija za frekvenciju za obavljanje telekomunikacijskih usluga u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži može se obnoviti na temelju javnog natječaja u kojem će HAT osobito ocijeniti obavljanje djelatnosti postojećih koncesionara. U slučaju obnove koncesije, koncesionar mora platiti za nadoknadu na način i u iznosu propisanom Pravilnicima.

Ključni specifični propisi primjenjivi na Društvo

Osnovne telekomunikacijske usluge

Na temelju odluke HAT-a donesene 28. studenog 2005. Društvo ima obvezu pružanja osnovnih telekomunikacijskih usluga.

Osnovne telekomunikacijske usluge su najmanji skup telekomunikacijskih usluga određene kakvoće, koje su dostupne po pristupačnoj cijeni svim krajnjim korisnicima usluga u Hrvatskoj neovisno o njihovoj zemljopisnoj lokaciji, uz mogućnost posebnih cijena za korisnike s posebnim socijalnim potrebama.

Osnovne telekomunikacijske usluge obuhvaćaju sljedeće:

- pristup javnoj govornoj usluzi putem priključka na fiksnu lokaciju, što omogućuje krajnjem korisniku slanje i primanje mjesnih, međumjesnih (nacionalnih) i međunarodnih telefonskih poziva, komunikaciju putem telefaksa i telekomunikacijski prijenos podataka, uz brzine prijenosa podataka koje omogućuju djelotvoran pristup internetu, uzimajući u obzir: (i) raspon tehnologija kojima se koristi većina pretplatnika; i (ii) tehnološku ostvarivost
- pristup krajnjih korisnika najmanje jednom sveobuhvatnom popisu pretplatnika javne govorne usluge (telefonskom imeniku svih korisnika), u obliku koji je odobrio HAT, a koji može biti tiskani i/ili elektronički, koji mora biti redovito, a najmanje jedanput godišnje ažuriran i pri čemu se pretplatnicima mora osigurati pravo na privatnost u vezi s uporabom njihovih osobnih podataka;
- pristup krajnjih korisnika, uključujući korisnike javnih telefonskih govornica, službi davanja obavijesti davatelja telekomunikacijskih usluga;
- postavljanje javnih telefonskih govornica na javnim i u svako doba dostupnim mjestima, u skladu s razumnim potrebama krajnjih korisnika u pogledu pokrivenosti područja, broja telefonskih govornica, njihove dostupnosti korisnicima s invaliditetom i kakvoće usluge; i
- besplatno pozivanje telefonskih brojeva za hitne službe s bilo kojeg telefonskog uređaja, uključujući i sve javne telefonske govornice.

Ministar je ovlašten donijeti podzakonski propis o osnovnim telekomunikacijskim uslugama kojim se propisuje: (i) način i uvjeti obavljanja osnovnih telekomunikacijskih usluga; (ii) precizniji opis i standardi kakvoće koji se odnose na osnovne telekomunikacijske usluge. Takvi podzakonski propisi mogu izmijeniti i dopuniti do tada postojeći opseg osnovnih telekomunikacijskih usluga ovisno o raširenosti i značenju određenih telekomunikacijskih usluga u odnosu na društveni, gospodarski i tehnološki razvoj u Hrvatskoj. Taj podzakonski propis usvojen je u obliku Pravilnika o osnovnim telekomunikacijskim uslugama u listopadu 2005.

Cijene osnovnih telekomunikacijskih usluga moraju biti troškovno usmjerene, pristupačne i jednake na cijelom području obavljanja tih usluga. Cijene podliježu prethodnom odobrenju HAT-a. Davatelj osnovnih usluga mora u cjeniku usluga utvrditi i posebne pogodnosti za korisnike usluga s posebnim socijalnim potrebama.

Ako se utvrdi da se osnovne usluge ne obavljaju na propisani i odgovarajući način, ili ako postoji opravdana sumnja da se neće osigurati takvo obavljanje tih usluga, svaki operator koji obavlja relevantne telekomunikacijske usluge i svaki operator sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu može biti obavezan pridonositi obavljanju osnovnih usluga. HAT može odabrati alternativne operatore za obavljanje osnovnih telekomunikacijskih usluga putem javnog natječaja ili na neki drugi način.

Operator i davatelj osnovnih telekomunikacijskih usluga mora omogućiti svojim pretplatnicima, na njihov zahtjev, jednostavnu i besplatnu zabranu određenih vrsta odlaznih poziva, odnosno poziva na određene brojeve ili skupine brojeva.

Davatelji osnovnih telekomunikacijskih usluga moraju osigurati ispravno i neometano funkcioniranje svojih telekomunikacijskih sustava u skladu s odredbama Zakona i Pravilnika.

Davatelji osnovnih telekomunikacijskih usluga u skladu sa Zakonom imaju pravo zahtijevati od HAT-a nadoknadu za troškove obavljanja takvih usluga ako je njihov relevantni udio u tržištu takvih usluga manji od 80%. To podliježe uvjetu da ti troškovi predstavljaju nepravedni financijski teret za davatelja osnovnih telekomunikacijskih usluga, i mora biti dokazano da dugoročni dodatni troškovi obavljanja osnovnih telekomunikacijskih usluga premašuju prihod ostvaren u istom razdoblju. Davatelju osnovnih telekomunikacijskih usluga nadoknađuje se trošak obavljanja osnovnih usluga preko fonda za osnovne telekomunikacijske usluge. Fond

prikuplja doprinose svih operatora i davatelja javnih govornih usluga s tržišnim udjelom većim od 5% od ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog na mjerodavnom tržištu tih usluga. Premda je fond za osnovne usluge predviđen postojećim zakonskim okvirom, HAT ga tek treba osnovati. Davatelj osnovnih usluga mora predati zahtjev za nadoknadu troškova HAT-u. Ako tijekom izračunavanja neto troškova obavljanja osnovnih usluga HAT donese mišljenje da je zahtjev za nadoknadom opravdan, donijet će odluku u tom smislu.

Društvo je trenutačno jedini davatelj osnovnih telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj te nema pravo ni na kakvu nadoknadu.

Davatelji javnih telekomunikacijskih usluga

Kao davatelj javnih telekomunikacijskih usluga Društvo podliježe raznim obvezama uključujući:

1. obvezu osigurati jednaku dostupnost svojih javnih telekomunikacijskih usluga korisnicima s invaliditetom;
2. obvezu osigurati da korisnici njegovih usluga primjerenu zaštitu od zlouporaba i prijevара u javnoj telekomunikacijskoj mreži. Korisnici javnih telekomunikacijskih usluga nisu dužni snositi troškove koje je uzrokovala treća osoba u slučaju prijevара ili zlouporabe;
3. obvezu redovno osiguravati i ažurirati javni imenik svih pretplatnika, osim pretplatnika koji su izričito zabranili, pisanim putem, unos svojih podataka u javni imenik. Taj javni imenik pretplatnika mora biti dostupan svim korisnicima javnih telekomunikacijskih usluga u odgovarajućem elektroničkom i tiskanom obliku, a tiskano izdanje javnog imenika pretplatnika mora se obnavljati najmanje svake dvije godine.
4. obvezu udovoljiti zahtjevima osoba koje su registrirane za usluge davanja obavijesti za pristup podacima o pretplatnicima.

Svi operatori i davatelji javnih telekomunikacijskih usluga moraju svakom pretplatniku omogućiti:

- a. mogućnost jednostavnog i besplatnog sprječavanja automatskog preusmjerenja poziva prema pretplatničkom terminalnom uređaju koje bi napravila neka treća strana;
- b. jednostavno i besplatno preusmjerenje poziva na bilo koji pretplatnički broj, uključujući broj pretplatnika drugog operatora ili davatelja usluga, i ne smiju, bez prethodne pretplatnikove pisane suglasnosti, promijeniti postavke tog preusmjerenja poziva;
- c. automatsko bilježenje svih podataka o telekomunikacijskim uslugama za svoje korisnike usluga u svrhu obračuna;
- d. besplatan uvid i kontrolu podataka o napravljenim troškovima kao što je detaljizirani račun.

ZTS obveze

Društvo je određeno kao društvo sa ZTS-om na sljedećim tržištima:

- tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži
- tržištu zakupa telekomunikacijskih vodova;
- tržištu međusobnog povezivanja; i
- tržištu za usluge prijenosa, između ostalog, govora (isključujući javne govorne usluge), zvuka, podataka, dokumenata i slika (bez uporabe radiofrekvencijskog spektra).

HAT je također odredio T-Mobile kao operatora sa ZTS-om na sljedećim tržištima:

- tržištu za javne govorne usluge u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži; i
- tržištu međusobnog povezivanja.

Položaj ZTS-a Društva i T-Mobilea na gore navedenim tržištima ponovno je potvrđen nedavnim odlukama HAT-a u ožujku 2007.

Nadalje, u rujnu 2006. HAT je odredio da Društvo i njegovo povezano društvo Iskon Internet imaju zajednički ZTS na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži u Hrvatskoj kao i na tržištu usluga prijenosa, između ostalog, govora, zvuka, podataka, dokumenata i slika (bez uporabe radiofrekvencijskog spektra).

Otvoreni pristup mreži

Kao operatori sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile moraju omogućiti pristup mreži u skladu s načelima nediskriminacije, transparentnosti, troškovne usmjerenosti, kao i načelom strukturnog i računovodstvenog razdvajanja usluga pristupa mreži za davatelje usluga od ostalih usluga koje pruža. U skladu s načelom nediskriminacije svim sudionicima tržišta mora pružiti pristup svojoj telekomunikacijskoj mreži ili nepovezanim dijelovima te mreže pod usporedivim okolnostima, jednakim uvjetima i na istoj razini na kojoj te usluge obavlja za svoje potrebe i za potrebe svojih povezanih društava.

Pristup mreži bit će odobren preko priključaka koji su općenito dostupni na tržištu (opći pristup mreži), a može biti odobren i preko posebnih priključaka (poseban pristup mreži) ako to zatraži korisnik, ako je tehnički ostvarivo i ako osoba koja podnosi zahtjev snosi troškove takvog pristupa.

Kao operatori sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile mogu ograničiti pristup svojim mrežama samo u skladu sa specifičnim odredbama Zakona.

HAT ima ovlaštenje regulirati i zabraniti djelatnosti Društva i T-Mobilea kao operatora ako zlouporabe svoj ZTS.

Kao operatori sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile također moraju izraditi, po zahtjevu HAT-a, popis standardnih ponuda za usluge pristupa koje će činiti sastavni dio popisa standardnih ponuda međusobnog povezivanja.

Sučelja i poseban pristup mreži

Kao operatori sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile moraju ponuditi sučelja u skladu s načelima otvorenog pristupa mreži.

Svi ovlašteni operatori moraju u svojoj ponudi za telekomunikacijske usluge ispunjavati hrvatske norme, norme Europskog instituta za telekomunikacijske norme („*ETSI*”), norme Europskog vijeća za normizaciju / Europskog povjerenstva za elektrotehničku normizaciju („*CEN/CENELEC*”), te odluke, preporuke i druge propise Međunarodne unije za telekomunikacije („*ITU*”) i Europske konferencije poštanskih i telekomunikacijskih uprava („*CEPT*”). HAT ima ovlast, putem rješenja, naložiti Društvu poštivanje takvih normi, propisa, odluka i preporuka.

Društvo i T-Mobile moraju ispuniti zahtjev za posebnim sučeljem ili posebnim pristupom svojoj mreži ukoliko je to tehnički ostvarivo i ukoliko načelo nediskriminacije time neće biti narušeno. Troškovi proizašli iz takvog zahtijeva podliježu sporazumu između operatora i podnositelja zahtjeva, a operator mora izvijestiti HAT o dogovorenim troškovima.

Društvo i T-Mobile moraju izvijestiti HAT i objaviti na prikladan način vrste dostupnih sučelja, detaljan opis sučelja, te potencijalne promjene do kojih može doći tijekom razdoblja od

sljedećih šest mjeseci. Isto tako moraju, na zahtjev HAT-a, omogućiti standardna sučelja i uporabu posebnih sučelja.

Iznajmljeni telekomunikacijski vodovi

Kao operator sa ZTS-om koji pruža usluge iznajmljenih telekomunikacijskih vodova, Društvo mora objaviti minimalnu ponudu telekomunikacijskih vodova za iznajmljivanje s jedinstvenim tehničkim karakteristikama i odrediti opće uvjete i troškovno usmjerene cijene. Društvo mora ponuditi usluge iznajmljivanja vodova na tržištu u skladu s načelima nediskriminacije, transparentnosti, objektivnosti i troškovne usmjerenosti. Kvaliteta usluga zakupa telekomunikacijskih vodova mora se utvrditi u minimalnoj ponudi telekomunikacijskih vodova za iznajmljivanje.

Ukoliko HAT procijeni kako minimalna ponuda nije u skladu s načelima nediskriminacije, transparentnosti, objektivnosti i troškovne usmjerenosti, da ona ne omogućava tržišno natjecanje, te da nije u skladu s drugim odredbama Zakona ili prihvaćenim međunarodnim propisima, rješenjem će narediti Društvu da promijeni ponudu.

HAT može kontrolirati cijene usluga iznajmljenih telekomunikacijskih vodova, osigurati troškovnu usmjerenost cijena i nametnuti obvezu strukturnog i računovodstvenog razdvajanja, ukoliko (i) postoji manjak učinkovite konkurencije na tržištu, ili (ii) Društvo odredi previsoke cijene ili cijene koje ograničavaju tržišno natjecanje. U takvim slučajevima, HAT će donijeti rješenje kojim mijenja cijene zakupa telekomunikacijskih vodova, objašnjavajući razloge za promjenu.

U slučaju postojanja odgovarajućih tehničkih uvjeta, Društvo je obvezno priključiti vodove u roku od najviše 60 dana od dana zaprimanja zahtjeva za zakup telekomunikacijskih vodova. Ukoliko Društvo ne priključi vodove, HAT će donijeti rješenje kojim nalaže Društvu priključivanje iznajmljenih telekomunikacijskih vodova. Tehničku ostvarivost priključivanja vodova procijenit će HAT.

Međusobno povezivanje

Međusobno povezivanje sastoji se od sljedećih elemenata:

- pristupa mreži operatora sa ZTS-om s mreže drugog operatora putem programiranog odabira mreže ili biranjem brojeva za izbor u skladu s planom numeriranja,
- prijenosa podataka potrebnih za uspostavljanje veze određenog priključka prema operatoru s čijom je mrežom mreža međusobno povezana
- prespajanja poziva korisnicima drugog operatora ili davatelja usluga s kojim se provodi međusobno povezivanje
- osiguranja podataka o obračunu u prikladnom obliku za operatora ili davatelja usluga s čijom je mrežom mreža međusobno povezana.

Svi operatori javnih mreža moraju osigurati međusobno povezivanje po zahtjevu i imaju pravo zahtijevati međusobno povezivanje. Operatori imaju obvezu pregovarati o međusobnom povezivanju. Ukoliko se ne može postići dogovor o međusobnom povezivanju u roku od 45 dana, operatori se mogu s tim zahtjevom obratiti HAT-u.

Kao operatori za međusobno povezivanje sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile moraju, na zahtjev HAT-a, napraviti popis standardnih ponuda međusobnog povezivanja svojih mreža i poslati ih HAT-u u roku koji je naveden u zahtjevu. Nakon što ih odobri, HAT će objaviti standardne ponude na prikladan način. Popis standardnih ponuda mora sadržavati detaljne podatke potrebne za međusobno povezivanje, kako bi se osiguralo pružanje visokokvalitetnih usluga različitim grupama korisnika.

Operatori za međusobno povezivanje sa ZTS-om moraju informirati sve ugovorne strane o planiranim promjenama u popisu standardnih ponuda međusobnog povezivanja, najmanje šest mjeseci prije promjena. HAT mora objaviti te promjene na prikladan način.

Cijene usluga međusobnog povezivanja operatora sa ZTS-om na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži, ili usluga iznajmljenih vodova, ili operatora pokretnih mreža sa ZTS-om na tržištu međusobnog povezivanja (kao što su Društvo i T-Mobile), moraju se odrediti u skladu s načelima transparentnosti i troškovne usmjerenosti, te se moraju zasnivati na stvarnim troškovima pružene usluge, uključujući razumnu stopu povrata na ulaganja.

HAT može zahtijevati od bilo kojeg operatora za međusobno povezivanje (bez obzira ima li ZTS) detaljno objašnjenje cijena za međusobno povezivanje, te u skladu s tim objašnjenjem može zahtijevati promjenu cijena za međusobno povezivanje, ukoliko su te cijene u suprotnosti s odredbama Zakona.

Ako HAT procijeni da ponuda za međusobno povezivanje operatora sa ZTS-om nije u skladu s odredbama Zakona, HAT će donijeti rješenje koje će nalogati na koji način operator treba promijeniti ponudu.

Kao operatori sa ZTS-om, Društvo i T-Mobile moraju primijeniti iste uvjete i cijene pod istovjetnim uvjetima na međusobno povezane operatore koji nude usluge iste vrste i značaja, i moraju omogućiti infrastrukturu potrebnu za međusobno povezivanje. Oni također moraju dati podatke vezane za međusobno povezivanje drugim operatorima pod istim uvjetima, cijenama i kakvoćom usluge, kao onima koje daju za vlastite potrebe ili za potrebe svojih povezanih društava.

Ukoliko operator javne telekomunikacijske mreže odbije osigurati međusobno povezivanje, HAT može operatorima u određenom roku nametnuti obvezu međusobnog povezivanja, bez obzira ima li operator ZTS ili ne, ako je to međusobno povezivanje u javnom interesu.

Strukturno i računovodstveno razdvajanje

Kao operatori ili davatelji usluga sa ZTS-om na mjerodavnom telekomunikacijskom tržištu, Društvo i T-Mobileu zabranjeno je subvencioniranje pružanja telekomunikacijskih usluga jedne od drugih, ili subvencioniranje između tih i drugih telekomunikacijskih usluga.

Oni moraju i razdvojiti, u pogledu ustrojstva i obračuna, svoje poslovne djelatnosti na različitim mjerodavnim telekomunikacijskim tržištima kako bi osigurali transparentnost tijekom telekomunikacijskih usluga i plaćanja između onih mjerodavnih telekomunikacijskih tržišta na kojima obavljaju svoje poslovne djelatnosti.

Bilo kojem društvu sa ZTS-om na tržištima koja nisu telekomunikacijska, ili društvu koje uživa posebna ili isključiva prava u drugim područjima, zabranjeno je subvencionirati cijene svojih telekomunikacijskih usluga iz područja u kojima ima posebna ili isključiva prava. Načelo troškovne usmjerenosti mora se primijeniti za određivanje razine cijena usluga na telekomunikacijskim tržištima operatora sa ZTS-om.

Operatori ili davatelji usluga sa ZTS-om na tržištima koja nisu telekomunikacijska, ili oni koji uživaju posebna ili isključiva prava u drugim područjima, moraju razdvojiti, u pogledu ustrojstva i obračuna, poslovne djelatnosti na mjerodavnom telekomunikacijskom tržištu od njihove poslovne djelatnosti na tržištima koja nisu telekomunikacijska, kako bi se osigurala transparentnost tijekom telekomunikacijskih usluga i plaćanja između tih područja u kojima obavljaju svoje poslovne djelatnosti.

HAT ima ovlast odrediti način razdvajanja poslovnih djelatnosti, u pogledu ustrojstva i obračuna, i druge pojedinosti vezane za to razdvajanje.

Pristup izdvojenoj lokalnoj petlji

Kao operator sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu usluga nepokretnih javnih telefonskih mreža, Društvo mora, po zahtjevu drugih operatora, omogućiti pristup svojoj izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima te takav pristup naplatiti, poštujući načela transparentnosti, ravnopravnosti, nediskriminacije i troškovne usmjerenosti. Cijene za pružanje pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima određuju se u skladu s načelima transparentnosti, nediskriminacije, objektivnosti i troškovne usmjerenosti, a zasnivaju se na stvarnim troškovima pružene usluge, uključujući razumnu stopu povrata na ulaganja.

Operatori koji su obvezni omogućiti pristup svojoj izdvojenoj lokalnoj petlji moraju pružiti uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima pod jednakim uvjetima, te osigurati razinu kakvoće usluge koja ne može biti manja od razine kakvoće pružanja usluga vlastitim pretplatnicima ili usluga za potrebe svojih povezanih društava.

Operatori moraju, po zahtjevu HAT-a, izraditi i dostaviti standardnu ponudu pristupa svojim izdvojenim lokalnim petljama i pripadajućim sadržajima. Standardna ponuda mora biti detaljno raščlanjena te mora osobito sadržavati uvjete pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji, uključujući i cijenu te usluge, u koju ne mogu biti uključeni troškovi sastavnih dijelova telekomunikacijske mreže ili pripadajućih sadržaja koji nisu potrebni za pružanje te usluge

HAT će u roku od 30 dana od dana zaprimanja standardne ponude dati suglasnost na standardnu ponudu, odnosno zatražiti izmjenu ili dopunu standardne ponude. Ako se ne izvrše izmjene ili dopune standardne ponude u skladu sa zahtjevom, HAT može rješenjem izmijeniti ili dopuniti standardnu ponudu, te je dostaviti operatorima radi objave. Operatori moraju objaviti odobrenu standardnu ponudu (ponude) u roku od 8 dana od primitka odobrenja standardne ponude, ili primitka rješenja HAT-a o izmjenama ili dopunama standardne ponude.

U svrhu osiguranja nediskriminacije, poticanja ravnopravnog tržišnog natjecanja, gospodarske učinkovitosti i najpovoljnijih uvjeta za korisnike usluga, HAT, ukoliko ocijeni da je to potrebno, može napraviti sljedeće:

- izmijeniti ili dopuniti standardnu ponudu, uključujući i cijene, u opravdanim slučajevima; i
- zatražiti od operatora pružanje potrebnih podataka o provedbi postupka pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji.

Ukoliko HAT, s prethodno pribavljenim mišljenjem hrvatske Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, ustanovi kako je tržište usluga za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji dovoljno razvijeno, oslobodit će operatore od obveze određivanja cijena za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima na temelju troškovne usmjerenosti.

Ministar ima ovlasti regulirati način i uvjete za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, a posebice najmanji opseg standardne ponude i ugovora o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji, načela reguliranja određivanja cijena za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, način i uvjete za zajedničku uporabu opreme, postupke za rješavanje sporova i obveze operatora i HAT-a u vezi s pristupom izdvojenoj lokalnoj petlji i pripadajućim sadržajima. Ministar je iskoristio svoje ovlasti kada je 2005. godine objavio Pravilnik o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji.

Opći uvjeti obavljanja telekomunikacijskih usluga

Davatelji usluga moraju sastaviti i na prikladan način objaviti opće uvjete poslovanja, koji sadrže opis i uvjete obavljanja telekomunikacijskih usluga.

Davatelji usluga sa ZTS-om moraju za svoje opće uvjete poslovanja pribaviti prethodnu suglasnost HAT-a. Društvo dakle podliježe tom zahtjevu.

Cijene usluga i njihova regulacija

Davatelji usluga obvezni su objaviti cijene svojih telekomunikacijskih usluga u sredstvima javnog priopćavanja, a mogu ih objaviti i na drugi prikladan način.

Načela tarifnog sustava za određivanje cijena telekomunikacijskih usluga koje pruža jedini davatelj usluga u unutarnjem i međunarodnom telekomunikacijskom prometu kao i davatelj usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu, određuje podzakonski akt koji je donijelo Ministarstvo, Pravilnik o telekomunikacijskim uslugama iz 2004. godine. On vrijedi i za Društvo i T-Mobile.

Za cijene usluga koje pruža, davatelj usluga kao što je Društvo za kojeg je HAT odredio da ima ZTS na tržištu javnih govornih usluga u nepokretnoj mreži i na tržištu iznajmljenih telekomunikacijskih vodova, mora pribaviti prethodnu suglasnost HAT-a. Cijene usluga moraju biti utemeljene na načelima transparentnosti i troškovne usmjerenosti. HAT može, u svrhu rješavanja spora, naložiti izmjene cijena usluga koje obavlja taj davatelj usluga.

Svi operatori, bez obzira imaju li ZTS ili ne, moraju osigurati ujednačenost svih svojih cijena unutar cjenovnih područja različitih telekomunikacijskih usluga koje određuje operator i/ili davatelj usluga. Operator ne smije subvencionirati cijene između pojedinih cjenovnih područja, koja ne smiju biti u prednosti zbog strukture cijena.

HAT može donijeti rješenje o izmjeni cijena usluga u slučaju nedostatka djelotvornog tržišnog natjecanja ukoliko operator ili davatelj usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu prekrši načela transparentnosti, ravnopravnosti i troškovne usmjerenosti cijena usluga i to na sljedeći način:

- ako naplaćuje previsoke cijene usluga;
- ako sprječava ulazak na tržište drugim sudionicima;
- ako ograničava tržišno natjecanje određivanjem previsokih ili preniskih cijena usluga;
- ako pojedinim korisnicima usluga daje neopravdane pogodnosti; ili
- ako neopravdano poveže određene vrste usluga.

Pri određivanju izmjena cijena usluga HAT može primijeniti sljedeće postupke:

- odrediti najvišu razinu cijena usluga;
- regulirati pojedinačne cijene usluga;
- primijeniti troškovnu usmjerenost cijena usluga; i
- odrediti cijene usluga prema cijenama na usporedivim tržištima.

HAT osigurava da su sustavi praćenja troškova koje koriste operatori i davatelji usluga sa ZTS-om na mjerodavnom tržištu prikladni za primjenu načela transparentnosti i troškovne usmjerenosti u određivanju cijena za krajnje korisnike usluga. HAT ima ovlasti odrediti metodu praćenja troškova.

Adresiranje i numeriranje

HAT mora upravljati adresnim i brojevnim prostorom, te planirati uporabu i dodjelu adresa i brojeva. Kako bi ovo napravio, donosi i objavljuje Plan adresiranja i Plan numeriranja uz prethodnu suglasnost Ministarstva, kao i eventualne izmjene tih planova. Planom adresiranja i Planom numeriranja određuje se namjena adresa i brojeva, osigurava se jednaka dostupnost odgovarajućeg broja adresa i brojeva svim operatorima, davateljima usluga i korisnicima usluga, potreban prostor za uvođenje novih telekomunikacijskih usluga za prenosivost broja i odabir operatora.

Plan adresiranja i Plan numeriranja moraju osigurati da su potrebe operatora, davatelja usluga i korisnika usluga u vezi s dodjelom adresa i brojeva zadovoljene na transparentan, objektivan, ravnopravan i nepristran način. Operatori i davatelji usluga stječu pravo na uporabu adresa i brojeva na temelju rješenja HAT-a o primarnoj dodjeli adresa i brojeva.

HAT može donijeti odluku o potpunom ili djelomičnom oduzimanju dodijeljenih adresa, odnosno brojeva ako utvrdi sljedeće:

- da uporaba dodijeljenih adresa, odnosno brojeva nije u skladu s Planom adresiranja i Planom numeriranja;
- da operator ili davatelj usluga kojemu su adrese, odnosno brojevi dodijeljeni nije započeo s uporabom tih adresa, odnosno brojeva u roku od šest mjeseci od dana primitka odluke o dodjeli adresa odnosno brojeva;
- da operator ili davatelj usluga kome su adrese, odnosno brojevi dodijeljeni ne postupa u skladu s uvjetima uporabe iz odluke o dodjeli tih adresa, odnosno brojeva;
- da i nakon primitka opomene nije u određenom roku plaćena propisana naknada za uporabu adresa, odnosno brojeva;
- da je isteklo vrijeme na koje je dana koncesija, a ta koncesija nije obnovljena u skladu s odredbama Zakona, ili je koncesija oduzeta, ili je prestala zbog razloga utvrđenih Zakonom;
- da je operator ili davatelj usluga, kojemu su dodijeljene adrese, odnosno brojevi, prestao postojati, a njegov pravni sljednik nije HAT-u podnio zahtjev za dodjelu tih adresa, odnosno brojeva u skladu s odredbama Zakona;
- da je uporaba dodijeljenih adresa, odnosno brojeva u suprotnosti s interesima Republike Hrvatske;
- da se operator ili davatelj usluga, kojemu su dodijeljene adrese, odnosno brojevi, pisanim putem odrekao uporabe dodijeljenih adresa i brojeva; ili
- da su nužne znatnije izmjene Plana adresiranja ili Plana numeriranja, zbog povećanih potreba za adresama, odnosno brojevima, međunarodnog usklađivanja raspona adresa i brojeva, ili zbog uklanjanja zapreka ravnopravnom i otvorenom tržišnom natjecanju, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja operatora ili davatelja usluga na koje se odnose te izmjene.

Prenosivost broja i odabir operatora

Svi operatori i davatelji usluga (u nepokretnoj i pokretnoj mreži) moraju omogućiti korisnicima svojih usluga, na njihov zahtjev, da neovisno o promjeni operatora ili davatelja usluga zadrže broj koji im je bio dodijeljen u telekomunikacijskoj mreži. Obveza omogućavanja prenosivosti broja ne odnosi se na korisnike koji mijenjaju svoju zemljopisnu lokaciju ili na prijenos brojeva između nepokretnih i pokretnih telekomunikacijskih mreža

Društvo, kao operator i davatelj usluga sa ZTS-om na tržištu za javne govorne usluge u nepokretnoj mreži mora, bez dodatnog troška, omogućiti korisnicima svojih usluga odabir i predodabir operatora.

Usluge s dodanom vrijednosti

Zakon definira „usluge s dodanom vrijednosti” („VAS”) kao bilo koju uslugu koja zahtijeva obradu (i) podataka o telekomunikacijskom prometu (bilo koji podaci koji se obrađuju u svrhu komunikacije putem telekomunikacijske mreže ili u svrhu izračuna troškova) ili (ii) podataka o lokaciji (bilo koji podaci u telekomunikacijskoj mreži koji označavaju lokaciju terminalne opreme korisnika javnih telekomunikacijskih usluga) ukoliko se takva obrada obavlja izvan opsega nužnog za komunikaciju putem telekomunikacijske mreže ili za obračun troškova. Usluge s dodanom vrijednosti mogu nuditi sami operatori ili davatelji usluga s dodanom vrijednosti.

Obavljanje usluga s dodanom vrijednosti podliježe prethodnoj pisanoj prijavi HAT-u (nije potrebna dozvola).

Kao operator sa ZTS-om, Grupa mora omogućiti pristup svojim telekomunikacijskim mrežama za povezivanje usluga s dodanom vrijednosti putem terminalne opreme davatelja usluga s dodanom vrijednosti, kao i „tehničke i tarifne uvjete“ za pristup korisnicima usluga s dodanom vrijednosti. Grupa također mora uključiti ponudu za usluge s dodanom vrijednosti u standardnu ponudu za pristup svojim mrežama. Korisnici usluga pristupaju uslugama s dodanom vrijednosti putem posebnog broja dodijeljenog operatorima prema Planu numeriranja.

Davatelj usluga s dodanom vrijednosti plaća operatoru zakup telekomunikacijskih kapaciteta, cijenu pristupa mreži i osnovne telekomunikacijske veze između korisnika i davatelja usluga s dodanom vrijednosti. Davatelj usluga s dodanom vrijednosti može dogovoriti s operatorom, na tržišnoj osnovi, i usluge obračuna i naplate za korisnike s kojima operator ima zasnovan pretplatnički odnos, a operator mora pružiti takve usluge na zahtjev davatelja usluga s dodanom vrijednosti.

Pri pružanju usluga pristupa mreži davateljima usluga s dodanom vrijednosti, operator sa ZTS-om (stoga i Grupa) mora postupati u skladu s načelima nediskriminacije, transparentnosti i troškovne usmjerenosti, kao i načelima strukturnog i troškovnog razdvajanja.

Davatelj usluga s dodanom vrijednosti može dogovoriti s operatorom cijene za usluge s dodanom vrijednosti na višoj ili nižoj razini u odnosu na standardnu ponudu operatora. Na zahtjev davatelja usluga s dodanom vrijednosti, operator mora pregovarati s davateljem usluga, u kojem slučaju operator može tražiti od davatelja usluga posebne uvjete za pružanje usluga operatora, kao i druga financijska jamstva, koji bi uvjeti bili drugačiji od uvjeta definiranih u standardnoj ponudi za pristup mreži. Grupa primjenjuje standardne ponude na sve davatelje usluga s dodanom vrijednosti.

Davatelj usluga s dodanom vrijednosti mora, po početku pružanja takvih usluga, informirati korisnika o cijeni usluga s dodanom vrijednosti. Cijena takvih usluga mora biti izražena po minuti trajanja poziva, ili po ostvarenom pozivu, te mora uključivati porez na dodanu vrijednost.

Operator koji namjerava obavljati usluge s dodanom vrijednosti putem vlastite telekomunikacijske mreže mora podnijeti pisanu prijavu HAT-u o obavljanju takvih usluga, te mora obavljati te usluge pod istim uvjetima koje nudi drugim davateljima usluga s dodanom vrijednosti koji su povezani s telekomunikacijskom mrežom operatora.

Davatelj usluga s dodanom vrijednosti odgovoran je za sadržaj proizveden, prenesen i/ili objavljen pružanjem takvih usluga, u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim medijima.

Standardne ponude Grupe

U skladu sa Zakonom Grupa ima obvezu usvojiti i djelovati u skladu sa standardnim ponudama koji sadrže standardne uvjete i cijene za veleprodajne telekomunikacijske usluge. Te standardne ponude su iznimno detaljno propisane i podliježu strogom nadzoru HAT-a (*ex ante* i *ex post*). Standardne ponude koje je Društvo do sada usvojilo su sljedeće:

Standardna ponuda za usluge međusobnog povezivanja HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za telekomunikacijske operatore i davatelje usluga s dozvolom za pružanje javne govorne usluge u nepokretnoj mreži u Republici Hrvatskoj

Ovom ponudom utvrđeni su uvjeti i cijene za međusobno povezivanje između nepokretne mreže Društva i nepokretnih mreža drugih telekomunikacijskih operatora u Hrvatskoj. Ukratko, ova ponuda uključuje pojedinosti o uslugama međusobnog povezivanja, točkama spajanja dviju mreža, tehničkim standardima, cijenama i uvjetima plaćanja za međusobno povezivanje, zajedno s popisom mjera za zadovoljavanje osnovnih (bitnih) zahtjeva, odredbama koje reguliraju pravo intelektualnog vlasništva, obvezama planiranja, kakvoćom usluge i održavanjem. HAT je nedavno poduzeo provjeru ponude te je odredio stanovite izmjene i dopune u ponudi uključujući, što je najvažnije, snižavanje cijena povezivanja na lokalnoj razini i

cijena zakupa vodova za međusobno povezivanje.. Nadalje, HAT je nedavno odredio stanovite izmjene i dopune Ponude kolokacijskih usluga Društva za potrebe međusobnog povezivanja.

Standardna ponuda HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji

Ovom ponudom utvrđeni su standardni uvjeti i cijene za pružanje veleprodajne usluge pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji Društva. Ponuda uključuje detaljne informacije o dijelovima mreže gdje je omogućen pristup izdvojenoj lokalnoj petlji, što uključuje podatke o lokacijama, tehničkim aspektima pristupa, postupcima obavljanja usluge, opise i uvjete za usluge kolokacije, uvjete za pristup informacijskim sustavima i cijene za pristup izdvojenoj lokalnoj petlji i uvjete plaćanja. Ponuda je trenutno u postupku revizije pred HAT-om.

Standardna ponuda HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za pristup mreži za davatelje usluga s dodanom vrijednosti

Ovom ponudom utvrđeni su standardni uvjeti i cijene za pristup davatelja usluga s dodanom vrijednosti mreži Društva. U skladu s primjenjivim propisima, Društvo je izmijenilo i dopunilo ovu standardnu ponudu kako bi uvelo pružanje usluga obračuna i naplate za davatelje usluga s dodanom vrijednosti po komercijalnim uvjetima. No, ovu izmjenу još treba odobriti HAT. Pripremljeni su zasebni uvjeti za komercijalno pružanje usluga obračuna i naplate davateljima usluga s dodanom vrijednosti. Međutim, uvođenje ovih usluga ovisi o odobrenju HAT-a za najnovije izmjene i dopune ove standardne ponude. Osim toga, Društvo je nedavno dobilo zahtjev HAT-a za izradu i dostavu HAT-u novih izmjena i dopuna ove standardne ponude, vezano za uvjete za pristup mreži za davatelje usluga 061. Prijedlog ovih izmjena i dopuna Društvo je dostavilo na odobrenje HAT-u.

Standardna ponuda HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za davatelje usluga pristupa internetu

Ovom ponudom utvrđeni su standardni uvjeti i cijene za pristup davatelja internetskih usluga mreži Društva, što obuhvaća dial-up i DSL promet. Osim toga, Društvo je dobilo zahtjev od HAT-a za pripremanje i dostavu prijedloga izmjena i dopuna ove standardne ponude kako bi uključila uvjete i cijene za veleprodajne usluge ADSL pristupa (usluga širokopojasnog pristupa—bitstream). Prijedlog ovih izmjena i dopuna Društvo je dostavilo HAT-u.

Standardna ponuda HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. za davatelje VoIP usluga

Ovom ponudom utvrđeni su standardni uvjeti i cijene za pristup davatelja usluga VoIP-a mreži Društva. Ukratko, ova ponuda uključuje detalje o pristupu mreži, tehničkim parametrima, kakvoći usluge, cijenama i uvjetima plaćanja. Društvo je pripremlilo i dostavilo na odobrenje HAT-u ovu standardnu ponudu 2005. godine. Još uvijek se čeka odobrenje HAT-a zbog čega se ova standardna ponuda još nije u primjeni. U međuvremenu, Društvo sklapa standardne ugovore s davateljima VoIP usluga poštujući načelo nediskriminacije.

Osim gore navedenih standardnih ponuda, HAT je nedavno izrazio namjeru da zatraži od Društva pripremu veleprodajne ponude za uslugu iznajmljivanja telekomunikacijskih vodova. Trenutačno Društvo ima Minimalnu ponudu telekomunikacijskih vodova za iznajmljivanje, koja obuhvaća najmanji skup iznajmljenih vodova u skladu s Pravilnikom o pristupu mreži i međusobnom povezivanju koji je donio Ministar.

Osim standardnih ponuda Društva koje su gore navedene, T-Mobile je usvojio vlastitu *Standardnu ponudu pristupa mreži i međusobnog povezivanja T-Mobile Hrvatska d.o.o. za operatore i davatelje usluga ovlaštene za pružanje telekomunikacijskih usluga u Republici Hrvatskoj („mobilni RIO“)*. Mobilni RIO također podliježe strogom nadzoru HAT-a (ex ante i ex post).

Ovom ponudom utvrđeni su uvjeti i cijene za međusobno povezivanje pokretne mreže T-Mobilea s nepokretnim i pokretnim mrežama drugih telekomunikacijskih operatora u Hrvatskoj. Ona sadrži odredbe relevantne za traženje međusobnog povezivanja, sklapanje ugovora o međusobnom povezivanju, uspostavu međusobnog povezivanja i testiranje, fakturiranje i plaćanje, te druga prava i obveze obiju strana, na kojima će se temeljiti ugovor o međusobnom povezivanju. U srpnju 2007. godine HAT je službeno zatražio podnošenje novog mobilnog RIO-a. Najznačajnije promjene koje je zatražio HAT su zamjena modela dvojne tarife za mjesec jakog/slabog prometa jedinstvenom tarifom, određivanje tarife za terminaciju na temelju troškova, uključivanje svih vrsta prometa u osnovnu uslugu terminacije, napuštanje zasebne tarife za terminaciju međunarodnih poziva uz zadržavanje opće obveze omogućavanja terminacije međunarodnih poziva, isključivanje tarife za originaciju za pozive na usluge s dodanom vrijednosti iz ponude, razlikovanje rizika naplate između korisnika koji plaćaju unaprijed i po računu, i preciznije definiranje bankovnih jamstava. T-Mobile je 27. srpnja 2007. godine dostavio HAT-u novi mobilni RIO. HAT je 7. kolovoza donio Rješenje kojim zahtijeva da T-Mobile do 27. kolovoza 2007. godine dostavi izmijenjeni novi mobilni RIO. Najznačajnije promjene u novom izmijenjenom mobilnom RIO-u su: (i) jedinstvena tarifa za terminaciju definirana je na razini umanjenog prosjeka terminacije u 2006. godini na temelju referentne vrijednosti EU-a, (ii) cijena za terminaciju međunarodnih poziva više neće biti regulirana (iii) tarifni model za usluge s dodanom vrijednosti je izmijenjen (originacijska tarifa je povećana, a rizik naplate je smanjen i podijeljen na korisnike koji plaćaju unaprijed i korisnike koji plaćaju po računu). Novi mobilni RIO bi se trebao početi primjenjivati od 1. studenoga 2007. godine i biti na snazi do 31. prosinca 2008. godine.

Zaštita podataka

Zaštita podataka u Europskoj Uniji

Obradu osobnih podataka u EU regulira Direktiva 95/46/EC o zaštiti pojedinaca vezano za obradu osobnih podataka i slobodno kretanje takvih podataka („**Direktiva o zaštiti podataka**“). Ova Direktiva izlaže detaljne uvjete za obradu osobnih podataka, regulira prijenos ovih podataka izvan EU-a i daje pojedincima prava vezana za obradu njihovih podataka, što uključuje i pristup istima.

Specifična dodatna pravila za komunikacijski sektor bila su izložena u Direktivi 97/66/EC vezano za obradu osobnih podataka i zaštitu privatnosti u telekomunikacijskom sektoru. Ova Direktiva je zatim zamijenjena Direktivom o zaštiti privatnosti i elektroničkim komunikacijama 2002/58/EC („**Direktiva o zaštiti privatnosti**“), koju su zemlje članice trebale implementirati u nacionalno zakonodavstvo do 31. listopada 2003. i koja obuhvaća, među ostalim, podatke o lokacijama i podatke o telekomunikacijskom prometu. Direktiva o zaštiti privatnosti je sada izmijenjena i dopunjena Direktivom 2006/24/EC, u vezi s čuvanjem podataka stvorenih ili obrađenih pružanjem javno dostupnih elektroničkih komunikacijskih usluga ili javnih komunikacijskih mreža („**Direktiva o čuvanju podataka**“). Direktiva o čuvanju podataka uvela je obvezno razdoblje u trajanju od šest mjeseci do dvije godine za čuvanje podataka iz telefonije te podataka o internetskom prometu i podataka o lokacijama. Osim toga, Direktiva o čuvanju podataka ne uključuje nikakvu obvezu zemalja članica da nadoknade davateljima komunikacijskih usluga troškove takvog čuvanja. Ova Direktiva stupila je na snagu 3. svibnja 2006., a zemlje članice imaju vremena do 15. rujna 2007. za njenu provedbu, iako se provedba odredbi koje zahtijevaju čuvanje internetskih podataka može odgoditi za daljnjih 18 mjeseci.

Direktiva o zaštiti privatnosti daje pojedincima i druga prava, uključujući pravo primanja nedetaljiziranih računa, zaustavljanja automatskog prosljeđivanja poziva trećih strana na svoj telefonski broj i sakrivanje identifikacije pozivatelja. Direktiva o zaštiti privatnosti također zahtijeva od zemalja članica usvajanje opt-in pristupa za sve oblike elektroničke komunikacije koja se koristi za izravnu promidžbu, što uključuje elektroničku poštu (e-pošta, SMS, MMS), uređaje za automatsko pozivanje i telefaks uređaje. Uz neke izuzetke, korisnici moraju dati prethodnu suglasnost prije no što im se takve poruke mogu slati. No, Direktiva dopušta

zemljama članicama izbor po pitanju primjene „opt in“, odnosno „opt out“ principa za davanje suglasnosti za primanje neželjenih poziva fizičkih osoba.

Direktiva 2000/31/EC o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva, osobito elektroničke trgovine, na unutarnjem tržištu (*„Direktiva o elektroničkoj trgovini“*), daje okvir za elektroničku trgovinu i uspostavlja pravila za pitanja kao što su transparentnost i zahtjevi za informacijama za davatelje online usluga, komercijalnu komunikaciju i elektroničke ugovore. Ova Direktiva također izlaže ograničenja odgovornosti posrednih davatelja usluga (kao što su davatelji komunikacijskih usluga i mreža), regulirajući kada jesu a kada nisu odgovorni za materijal koji se prenosi putem njihovih usluga. Usluge informacijskog društva općenito podliježu zakonima zemlje članice u kojoj je davatelj usluga registriran. S druge strane, zemlja članica u kojoj se usluga informacijskog društva prima ne može ograničiti dolazne usluge.

Zaštita podataka u Hrvatskoj

Više aspekata prava na privatnost sadržano je u Ustavu Republike Hrvatske. Kao članica Vijeća Europe, 2003. godine Hrvatska je potpisala Konvenciju za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka iz 1981. godine, i ratificirala je zajedno s Dodatnim protokolom 2005. godine (zajednički naziv: *„Konvencija iz 1981.“*). Hrvatska je 2003. godine usvojila opći Zakon o zaštiti osobnih podataka (*„ZZOP“*), koji uređuje zaštitu osobnih podataka o fizičkim osobama te nadzor nad prikupljanjem, obradom i korištenjem osobnih podataka u Hrvatskoj (Narodne novine br. 103/2003, 118/2006). Općenito uzevši, ZZOP uključuje opće odredbe o zaštiti osobnih podataka koje sadrže Konvencija iz 1981. i Direktiva o zaštiti podataka. Međutim, sve relevantne odredbe iz Direktive o zaštiti podataka još nisu prenesene u ZZOP, zbog čega se u budućnosti mogu očekivati daljnje izmjene i dopune ovog Zakona.

Propisi koji su doneseni na osnovi ZZOP-a su: Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka (Narodne novine br. 105/04) i Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka (Narodne novine br. 139/04). Svi voditelji zbirke osobnih podataka dužni su dostaviti evidencije o zbirkama osobnih podataka koje stvaraju online Središnjem registru Agencije za zaštitu osobnih podataka (*„AZOP“*). Ova Agencija je bila osnovana Zakonom o zaštiti osobnih podataka kao nezavisna nacionalna regulatorna agencija koja obavlja nadzor nad obradom osobnih podataka. U hrvatskoj legislativi još nema usvojenih specifičnih pravila za pojedine sektore kojima bi se uredilo samo područje zaštite osobnih podataka, niti su takva pravila izdana po AZOP-u, iako su određene povezane odredbe sadržane u drugim legislativnim aktima kao što su hrvatski Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 96/2003), Zakon o elektroničkoj trgovini (Narodne novine br. 173/2003) i Zakon o radu (Narodne novine br. 137/04, 68/05).

Hrvatski Zakon o telekomunikacijama sadrži specifične odredbe o zaštiti podataka i privatnosti koje se odnose na korisnike telekomunikacijskih usluga, čime su relevantne odredbe Direktive o zaštiti privatnosti uglavnom prenesene u pravni sustav Republike Hrvatske (ne uzimajući u obzir nedavne izmjene i dopune Direktive o zaštiti privatnosti Direktivom o čuvanju podataka).

Povjerljivost telekomunikacijskih priopćenja te pripadajućih podataka o telekomunikacijskom prometu zajamčena je općom zabranom slušanja, prisluškivanja, pohranjivanja i svakog oblika presretanja ili nadzora nad telekomunikacijskim priopćenjima i pripadajućim podacima o telekomunikacijskom prometu. Ova zabrana ne vrijedi u slučaju zahtjeva utemeljenog na posebnom zakonu, ili ako se pribavi privola korisnika usluga. Kao izuzetak od navedenog, dopušteno je zakonski ovlašteno bilježenje komunikacija i pripadajućih podataka o telekomunikacijskom prometu tijekom zakonitih poslovnih operacija u svrhu pružanja dokaza o trgovačkim transakcijama ili drugim poslovnim komunikacijama.

Uporaba javnih telekomunikacijskih mreža za pohranu informacija ili za pristup informacijama pohranjenima u telekomunikacijskoj terminalnoj opremi korisnika usluga dopuštena je samo uz uvjet da su ti korisnici usluga dobili jasne i razumljive obavijesti o svrsi obrade, te da imaju mogućnost odbijanja takve obrade od strane kontrolora podataka. To ne sprječava tehničko

pohranjivanje ili pristup isključivo u svrhu obavljanja ili omogućavanja prijenosa telekomunikacijskih priopćenja putem javne telekomunikacijske mreže, ili ako je pohrana informacija ili pristup informacijama potrebna za obavljanje javnih telekomunikacijskih usluga na izričit zahtjev korisnika usluga.

Opće pravilo u odnosu na obradu podataka o telekomunikacijskom prometu koji se odnose na korisnike usluga, a koje su obradili i pohranili operatori i davatelji javnih telekomunikacijskih usluga, jest da se ti podaci moraju izbrisati ili učiniti neimenovanima kada više nisu potrebni za prijenos telekomunikacijskih priopćenja. Ovdje postoji nekoliko iznimaka. Na primjer, podaci o prometu koji su potrebni za obračun telekomunikacijskih usluga korisnika usluga i troškova međusobnog povezivanja mogu se obrađivati do isteka roka zastare potraživanja, u skladu s posebnim propisima (n.pr. kako nalaže Direktiva o zaštiti privatnosti: „do kraja razdoblja tijekom kojeg se račun može zakonski osporiti ili tijekom kojeg se plaćanje može izvršiti“). Nadalje, podaci o prometu mogu se obrađivati u svrhu promidžbe javnih telekomunikacijskih usluga ili usluga s dodanom vrijednosti, na način i u razdoblju potrebnom za promidžbu i obradu tih usluga, ukoliko je korisnik usluga na kojeg se ti podaci odnose dao svoju privolu. Korisnici usluga mogu uskratiti ili u bilo kojem trenutku povući svoju privolu za obradu podataka o telekomunikacijskom prometu. Prije dobivanja ove privole, davatelj javnih telekomunikacijskih usluga mora obavijestiti korisnika o vrstama podataka u telekomunikacijskom prometu koji će se obrađivati i o trajanju takve obrade.

Pristup obradi podataka o prometu dopušta se isključivo osobama operatora i davatelja javnih telekomunikacijskih usluga koje rade na poslovima obračuna troškova, upravljanja telekomunikacijskim prometom, obrade pritužbi korisnika usluga, otkrivanja prijevara u telekomunikacijama, promidžbi javnih telekomunikacijskih usluga i usluga s dodanom vrijednosti. Taj pristup ograničen je na najnužnije radnje u vezi s obavljanjem tih poslova.

Navedena pravila o obradi podataka o prometu ne primjenjuju se na izvješćivanje Ministarstva, Agencije i drugih nadležnih državnih tijela, kao i na obvezu prikupljanja podataka o telekomunikacijskom prometu u okviru tajnog nadzora telekomunikacijskih usluga te međumjesnog i međunarodnoga telekomunikacijskog prometa, u skladu s posebnim zakonima iz područja nacionalne sigurnosti (zakonito presretanje).

Zakonom o telekomunikacijama se svi operatori i davatelji usluga obvezuju na osiguravanje i održavanje određenih funkcija sustava nacionalne sigurnosti, o vlastitom trošku, s obzirom na to da legislativa kojom se uređuje sigurnosno-obavještajni sustav Republike Hrvatske (Narodne novine br. 79/2006), te Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine br. 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 143/02., 115/2006.) određuju mjere obveznog nadzora nad telekomunikacijskim priopćenjima i pripadajućim podacima o telekomunikacijskom prometu, koji nadzor vrše službena državna tijela u danim slučajevima. Osim toga, legislativom kojom se uređuje hrvatski sigurnosno-obavještajni sustav nalaže se svim operatorima i davateljima javnih telekomunikacijskih usluga i usluga pristupa u Republici Hrvatskoj, dužnost obveznog čuvanja podataka o telekomunikacijskom prometu koji se odnose na korisnike usluga, kroz vremensko razdoblje od godinu dana.

Ministarstvo je pokrenulo izradu nacрта novog zakona o elektroničkim komunikacijama koji će s vremenom zamijeniti sadašnji Zakon i kojim se namjerava osigurati usklađenost hrvatskog telekomunikacijskog zakonodavstva s aktualno važećim propisima EU, koji uključuju Direktivu o čuvanju podataka.

Podaci o lokaciji bez podataka o telekomunikacijskom prometu koji se odnose na korisnike ili pretplatnike javnih telekomunikacijskih mreža ili javnih telekomunikacijskih usluga mogu se obrađivati samo u slučaju kada su učinjeni neimenovanima ili na temelju privole korisnika ili pretplatnika, na način i u razdoblju potrebnom za pružanje usluge s dodanom vrijednosti. Ukoliko je takva privola pribavljena, korisnik ili pretplatnik mora zadržati mogućnost jednostavnog i besplatnog načina privremenog odbijanja obrade tih podataka prilikom svakog priključivanja na telekomunikacijsku mrežu ili svakog prijenosa telekomunikacijskog priopćenja.

Davatelj usluga mora obavijestiti korisnike ili pretplatnike, prije pribavljanja njihove privole, o vrsti podataka o lokaciji bez podataka o telekomunikacijskom prometu koji će biti obrađeni, te o vrsti i trajanju obrade, kao i o tome hoće li se ti podaci dostaviti trećoj strani u svrhu pružanja usluge s dodanom vrijednosti. Korisnicima ili pretplatnicima mora se u svako doba pružiti mogućnost povlačenja njihove privole za obradu podataka o lokaciji bez podataka o telekomunikacijskom prometu.

Obrada podataka o lokaciji bez podataka o telekomunikacijskom prometu u skladu s navedenim odredbama dopuštena je isključivo osobama operatora i davatelja javnih telekomunikacijskih usluga, ili treće strane koja pruža usluge s dodanom vrijednosti, i mora se ograničiti na najnužnije radnje u vezi s pružanjem usluga s dodanom vrijednosti.

Posebna pravila u pogledu obrade podataka o lokaciji sadržana su u legislativi koja uređuje sigurnosno-obavještajni sustav Republike Hrvatske.

Obrada osobnih podataka u svrhe izravnog marketinga također je uređena Zakonom o zaštiti osobnih podataka. Ispitanici moraju biti unaprijed obaviješteni o namjeri obrade njihovih osobnih podataka za navedene svrhe i o njihovom pravu da se takvoj obradi usprotive, u kojem slučaju se mora prestati s takvom obradom podataka. Posebna pravila u vezi prakse neželjenih telekomunikacijskih priopćenja koja su navedena u Direktivi o zaštiti privatnosti, prenesena su u hrvatsko telekomunikacijsko zakonodavstvo čak i u strožem obliku, odnosno na način da je samo uz prethodno pribavljenu privolu korisnika usluga dopuštena uporaba pozivnih sustava sa i bez ljudskog posredovanja, telefaks uređaja ili elektroničke pošte u svrhu izravne promidžbe. Međutim, ovo pravilo ne vrijedi za neautomatizirane pozive pravnim osobama u svrhu izravne promidžbe. Osim toga, trgovac se može koristiti podacima o elektroničkim adresama dobivenim od svojih potrošača u svrhu prodaje proizvoda i usluga za izravnu promidžbu samo vlastitih sličnih proizvoda i usluga, uz uvjet da ti potrošači imaju jasnu mogućnost besplatnog i jednostavnog prigovora na takvu uporabu podataka o elektroničkim adresama prigodom njihova prikupljanja i prigodom primitka svake poruke, u slučaju da potrošač nije unaprijed odbio takvu uporabu podataka. Nadalje, Zakonom o elektroničkoj trgovini propisano je kako je korištenje elektroničke pošte u svrhu slanja neželjenih priopćenja dopušteno samo uz prethodni pristanak osobe u pitanju, te u skladu s odredbama Zakona o telekomunikacijama.

Zakon o elektroničkoj trgovini uređuje pružanje usluga informacijskog društva, odgovornost davatelja usluga informacijskog društva i obveze po osnovi sudskih odluka i upravnih akata te pruža pravila u vezi sa sklapanjem ugovora u elektroničkom obliku. Ovim Zakonom su odredbe Direktive o elektroničkoj trgovini prenesene u hrvatski pravni sustav. Dodatno, uvedena su i pravila te povezana ograničenja odgovornosti davatelja usluga u vezi s otvaranjem pristupa, t.j. pružanjem linkova na podatke trećih strana. Davateljima usluga također se nalažu obveze izvješćivanja službenih tijela o osnovanoj sumnji na nedopuštene aktivnosti ili podatke koje pružaju korisnici njihovih usluga.

Hrvatski Zakon o telekomunikacijama određuje pravila u pogledu sigurnosti podataka u vezi s pružanjem telekomunikacijskih usluga. Naime, davatelj javnih telekomunikacijskih usluga mora poduzeti odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kako bi se zaštitila sigurnost njegovih telekomunikacijskih usluga, a zajedno s operatorom poduzima potrebne mjere radi zaštite sigurnosti telekomunikacijske mreže. Poduzete mjere moraju osigurati razinu sigurnosti koja odgovara postojećoj razini opasnosti za sigurnost mreže, uzimajući u obzir sva dostupna tehnička i tehnološka rješenja i troškove tih mjera. U slučaju posebne opasnosti za sigurnost telekomunikacijske mreže, davatelj javnih telekomunikacijskih usluga mora obavijestiti korisnike svojih usluga o postojanju te opasnosti. Ako je opasnost izvan opsega primjerenih mjera koje mora poduzeti davatelj usluga, davatelj usluga mora obavijestiti korisnike svojih usluga o mogućim mjerama za uklanjanje opasnosti i/ili njezinih posljedica, uključujući i napomenu o mogućim troškovima tih mjera.

Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja

Osim propisa izloženih u ovom poglavlju, Grupa podliježe Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja. Hrvatski propisi o zaštiti tržišnog natjecanja općenito su u skladu sa zakonima EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja, a Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja primjenjuje kriterije slične onima koje su navedeni u propisima EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja. Stoga se Grupi zabranjuje, tamo gdje ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, zlouporaba takvog položaja.

Zlouporaba vladajućeg položaja može se sastojati od: izravnog ili neizravnog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta; ograničavanja proizvodnje, pristupa tržištima ili tehnološkog razvoja na štetu potrošača; primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju; ili uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom drugih ugovornih stranaka na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u nikakvoj vezi s predmetom tih ugovora.

Zakon o zaštiti potrošača

Osim propisa koji su izloženi u ovom poglavlju, Grupa podliježe Zakonu o zaštiti potrošača u odnosu na pružanje telekomunikacijskih usluga korisnicima koji su fizičke osobe i koji koriste telekomunikacijske usluge u svrhe koje nisu povezane s njihovim zanimanjem ili poslovanjem. Nedavno je Hrvatski sabor donio novi zakon koji je u cijelosti zamijenio stari Zakon o zaštiti potrošača (NN 96/03). Novi Zakon o zaštiti potrošača preuzeo je većinu odredaba starog zakona. Sukladno tome, telekomunikacijske usluge ostale su označene kao javne usluge. No, kao dodatak i za razliku od prethodnog zakona, novi Zakon o zaštiti potrošača je uveo:

- Obvezu pružatelja javnih usluga da naplaćuje javne usluge primjenom cijena utvrđenih posebnim propisima.
- Obvezu pružatelja javnih usluga da javne usluge, kada to priroda javne usluge dopušta, obračuna prema potrošnji.
- Obvezu društvu koje pruža javne usluge putem distribucijske mreže omogućiti potrošačima priključak na distribucijsku mrežu i uporabu mreže te jednako tako pružati usluge u skladu s posebnim propisima, koncesijskim ugovorima ili općim aktima jedinica lokalne samouprave, pod nediskriminirajućim, unaprijed poznatim i ugovorenim uvjetima.
- Zabranu prestanka pružanja javne usluge do okončanja bilo kakvog sudskog ili izvansudskog postupka u kojem se račun pružatelja javne usluge osporava, pod uvjetom da korisnik plati sve ostale nesporne račune.

Usklađenje hrvatskog zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije

Europska komisija iskoristila je svoje pravo prema članku 86 (3) Rimskog ugovora na otvaranje telekomunikacijskih tržišta u zemljama članicama izdavanjem direktiva koje omogućavaju liberalizaciju, to jest, ukidanje prava na monopol telekomunikacijskim operatorima u državnom vlasništvu. Jedna od najvažnijih od tih direktiva, Direktiva o punoj tržišnoj konkurenciji izdana u ožujku 1996., osigurava potpunu liberalizaciju telekomunikacijskih tržišta u većini zemalja članica od 1. siječnja 1998. Tom direktivom, koja je stupila na snagu 1. siječnja 1998., usluge javne govorne telefonije su liberalizirane u većini zemalja članica, a mrežna infrastruktura za pružanje liberaliziranih usluga trebala je biti liberalizirana do 1. srpnja 1996.

Od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 29. listopada 2001., Hrvatska se priprema za članstvo u Europskoj uniji, te je trenutačno u procesu usklađivanja relevantnih zakona i propisa Republike Hrvatske s Novim regulativnim okvirom EU-a iz 2002. u području telekomunikacija („*NRF*”). Kao rezultat formalnog započinjanja pregovora s Hrvatskom kao zemljom kandidatom za pridruživanje EU, 3. listopada 2005., na pravna pitanja vezana za Grupi sve više utječe EU.

Sažetak u nastavku (vidi „Regulativa u Europskoj uniji“) također daje pregled telekomunikacijskog zakonodavstva s kojim Hrvatska treba uskladiti vlastito zakonodavstvo tijekom razdoblja harmonizacije, u slučaju da se Hrvatska pridruži EU u budućnosti, što će biti vrlo značajno za rad Grupe.

Liberalizacija tržišta, koja je provedena u starim zemljama članicama EU-a u razdoblju od više od desetljeća, sažeta je dakle u mnogo kraće razdoblje u slučaju novih zemalja članica EU-a i kandidata kao što je Hrvatska, koja je u predpristupnom razdoblju.

Kao što je već rečeno, Hrvatska je u procesu usklađivanja svojih zakona s NRF-om. U skladu s tim, Ministarstvo je započelo izradu nacrt novog zakona o elektroničkim komunikacijama koji će vremenom zamijeniti sadašnji Zakon i kojim se namjerava osigurati usklađenost hrvatskog telekomunikacijskog zakonodavstva s trenutačno važećom regulativom EU-a. U tu svrhu je u svibnju 2006. Ministarstvo pokrenulo proces javne rasprave u vezi sa smjernicama koje je hrvatska Vlada usvojila za nacrt novog zakona. Prema tim smjernicama, novi Zakon o elektroničkim komunikacijama trebao bi osigurati značajan doprinos ostvarivanju sljedećih načela i ciljeva:

- konsolidiranju i pojednostavljenju postojećeg zakonodavnog okvira u telekomunikacijama;
- daljnjem institucionalnom jačanju HAT-a kako bi se unaprijedilo i učinilo djelotvornijim ostvarivanje regulatornih ciljeva i obavljanje regulatornih zadaća, uz istodobno osiguranje najveće razine odgovornosti HAT-a;
- osiguravanju dosljedne primjene načela tehnološke neutralnosti u regulaciji tržišta i provedbi regulatornih zadaća;
- poboljšanju djelotvornosti mehanizama sudske kontrole konačnih odluka HAT-a;
- izdavanju odredaba o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi (RiTT opremi) te odredaba o elektromagnetskoj kompatibilnosti (EMC), i to u smislu proizvodnje, ocjenjivanja sukladnosti, izdavanja potvrde o sukladnosti, označivanja, ovlaštivanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti i stavljanje proizvoda na tržište, i stavljanja u djelokrug propisa o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjene sukladnosti;
- primjeni drugih primjerenih rješenja u skladu s najboljom praksom zemalja članica Europske unije.

Smjernice osobito predviđaju određene promjene za koje se očekuje da će biti uvedene novim zakonom. Neke od najznačajnijih vezane su za sljedeće:

- mogućnost da HAT donosi određene provedbene propise tehničke prirode i usvaja smjernice i/ili upute koje definiraju primjere aktivnosti koje su povezane s pružanjem komunikacijskih usluga koje valja smatrati prijevarom i/ili nezakonitim aktivnostima. Ovo se posebice odnosi na sprječavanje prijevara koju počinu korisnici interneta;
- postojeći sustav za dodjelu dozvola i koncesija bit će zamijenjen općim ovlaštenjima. Ograničeni resursi nastaviti će se dodjeljivati na temelju pojedinačnog ovlaštenja;
- uklanjanje ograničenja propisanih postojećim zakonom kojim se nadoknada troškova nastalih pružanjem osnovnih usluga ne može odobriti operatoru čiji tržišni udio premašuje 80% mjerodavnog tržišta;
- obveza pružanja usluge zabrane odlaznih poziva proširit će se na sve operatore;
- postupak za odobravanje „prava puta“ operatorima elektroničkih komunikacijskih mreža na općem dobru i na nekretninama koje su u vlasništvu drugih pravnih ili fizičkih osoba bit će pojednostavljen i skraćen u najvećoj mogućoj mjeri. Cijene koje se naplaćuju operatorima za uporabu ovih prava moraju odražavati stvarne ekonomske troškove;

- bit će navedeni uvjeti po kojima će operatori elektroničkih komunikacijskih mreža, u svrhu izgradnje i instaliranja potrebne infrastrukture, imati pravo tražiti izvlaštenje nekretnina u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih osoba, u skladu s posebnim propisom o izvlaštenju. Predlaže se ovlašćivanje nacionalnog regulatornog tijela za izdavanje potvrda za javne komunikacijske mreže koje su od javnog (općeg) interesa, kako bi se olakšao postupak izvlaštenja;
- odredbe o tržišnom natjecanju bit će u potpunosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a. Posebice se ovo odnosi na zadaće HAT-a za obavljanje analiza tržišta i određivanje ZTS-a te za eventualnu primjenu mjera za zaštitu tržišnog natjecanja (nametanje regulatornih obveza) na operatore sa ZTS-om samo ukoliko se utvrdi da tržišta nisu doista konkurentna. Sve postojeće regulatorne obveze operatora sa ZTS-om nastaviti će se primjenjivati do opoziva ili zamjene drugim regulatornim obvezama na temelju relevantnih analiza tržišta.
- popis regulatornih obveza bit će unaprijed definiran, nakon čega HAT može izabrati jednu ili više njih u svrhu uklanjanja, na najprikladniji način, utvrđenih manjkavosti na mjerodavnom tržištu, uzimajući u obzir načelo razmjernosti;
- u procesu usvajanja novog zakona uzet će se u obzir sljedeće:
  - o mogućnost uvođenja novih odredbi o međunarodnom roamingu u skladu s novim Pravilnikom EU-a o međunarodnom roamingu;
  - o mogućnost da regulatorno tijelo nametne dodatne regulatorne obveze u skladu s odgovarajućim preporukama EU-a;
- bit će uvedeno trgovanje određenim frekvencijskim pojasevima;
- odredbe o digitalnom emitiranju bit će u potpunosti usklađene s postojećim regulatornim okvirom EU-a (n.pr. uvođenje određenih obveza koje se moraju izvršiti);
- odredbe EU Direktive o čuvanju podataka (Direktiva 2006/24/EC) koja definira zahtjeve da operatori nepokretnih i pokretnih komunikacijskih mreža i davatelji usluga pristupa internetu, elektroničke pošte i usluga telefonije čuvaju određene podatke o prometu bit će naknadno uključene;
- razmatra se zamjena postojećih koncesija, dozvola i drugih ovlasti izdanih operatorima i davateljima usluga odgovarajućim ovlaštenjima u skladu s novim zakonom;
- razmatra se uvođenje izuzeća od primjene odredbi Zakona o općem upravnom postupku vezano za poništenje, ukidanje i izvanredno ukidanje odluka, kao i proglašenje ništavim konačnih odluka koje donese HAT;
- razmatra se definiranje odredbi novog zakona koje bi se primjenjivale samo od datuma kada Republika Hrvatska ostvari puno članstvo u EU.

Stoga je vrlo izgledno da će se Zakon značajno izmijeniti i dopuniti ili čak zamijeniti novim zakonom u sklopu priprema Hrvatske za članstvo u EU.

Osim toga, tijekom 2006. godine Europska komisija je započela s revizijom regulatornog paketa iz 2002., za kojeg se ne očekuje da će biti donesen u zemljama članicama Europske unije prije konca ovog desetljeća te za koji je vjerojatno da će se početi primjenjivati do sredine sljedećeg desetljeća, što će imati utjecaj na Hrvatsku čak i prije njenog pridruživanja Europskoj uniji.

Međunarodne obveze

Više od 70 zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije („*WTO*“), uključujući članice EU-a i Sjedinjene Države, potpisalo je Temeljni sporazum o telekomunikacijama („*BTA*“), kako bi se omogućio pristup na tržište nekim ili svim njihovim davateljima osnovnih telekomunikacijskih

usluga. Tržišta potpisnica Sporazuma čine više od 91% globalnih prihoda od telekomunikacija. Sporazum je stupio na snagu 5. veljače 1998. i čini dio Općeg sporazuma o trgovini uslugama WTO-a. Potpisnice Sporazuma obvezale su se osigurati „*pristup tržištu*“ na razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi, prema kojoj se moraju suzdržati od nametanja određenih kvota ili drugih kvantitativnih ograničenja u određenim sektorima telekomunikacijskih usluga. Potpisnice Sporazuma također su se obvezale osigurati „*nacionalne uvjete*“, po kojima trebaju tretirati strane dobavljače telekomunikacijskih usluga na ništa manje povoljan način od načina na koji tretiraju nacionalne dobavljače usluga. Osim toga, određeni broj potpisnica uključilo je u svoje obveze prema Sporazumu načela koja promiču zaštitu tržišnog natjecanja izložena u referentnom dokumentu Svjetske trgovinske organizacije o telekomunikacijskim uslugama iz 1996. Oni se odnose na sprječavanje postupaka koji narušavaju tržišnu utakmicu, na međusobno povezivanje, osnovnu uslugu, kriterije transparentnosti dodjele dozvola, neovisnost regulatornih tijela i dodjelu i uporabu oskudnih resursa.

Prema Protokolu o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom sporazumu o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO) (koji je Hrvatska potpisala 2000.), Republika Hrvatska je prihvatila neke od obveza i koncesija specifičnih za sektor. Raspored specifičnih obveza za telekomunikacijske usluge uglavnom nalaže sljedeće:

Osnovne telekomunikacijske usluge

Fiksna telekomunikacijska infrastruktura: do 1. siječnja 2003. Društvo je bilo jedini operator nepokretne telekomunikacijske mreže. Tijekom ovog razdoblja sav međunarodni promet morao se obavljati preko Društva. Od 1. siječnja 2003. ne postoje ograničenja pristupa tržištu.

Govorna telefonija, prijenos podataka komutacijom paketa, prijenos podataka komutacijom kanala, teleks usluga, usluge brzojava, usluge telefaksa i usluge putem iznajmljenih privatnih vodova: do 1. siječnja 2003. nije bilo dozvoljeno zaobilaženje mreže Društva. Od 1. siječnja 2003. ne postoje ograničenja pristupa tržištu. Društvo je imalo monopol na te usluge do 1. siječnja 2003.

Napredne telekomunikacijske usluge

Ove usluge uključuju elektroničku poštu, govornu poštu, online informacije i pretraživanje baza podataka, elektroničku razmjenu podataka, napredne telefaks usluge, konverziju koda i protokola, online informacije i/ili obradu podataka. Ove usluge mogu se pružati samo putem mrežne infrastrukture koja je zakupljena od Društva. Od 1. siječnja 2001. ne postoje ograničenja pristupa tržištu.

Usluge u pokretnoj mreži

Ove usluge uključuju analogne/digitalne telefonske usluge, osobne komunikacijske usluge, paging usluge i usluge prijenosa podataka u pokretnoj mreži. Nema ograničenja pristupa tržištu pod uvjetom da strana pravna osoba osnuje u Hrvatskoj pravnu osobu, s izuzetkom međunarodnog međusobnog povezivanja pokretnih mreža s drugim pokretnim ili nepokretnim mrežama koje se mora vršiti putem Društva do 1. siječnja 2001.

Regulativa u Europskoj uniji

Sljedeći sažetak daje kratki pregled regulatornog okvira, NRF-a, u Europskoj uniji, koji će se primjenjivati na komunikacijske mreže u Hrvatskoj u slučaju pridruživanja Hrvatske EU ili prije pridruživanja Hrvatske tijekom usklađivanja s NRF-om Europske unije. Opći cilj NRF-a je nastavak liberalizacije telekomunikacijskog tržišta u EU i stvaranje bolje integriranog telekomunikacijskog regulatornog režima za cijelu EU. NRF EU-a regulira široki opseg elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, uključujući nepokretne i pokretne telekomunikacijske mreže, govorne i podatkovne usluge u pokretnoj i nepokretnoj mreži, širokopojasne, satelitske i internetske mreže i usluge. Provedba NRF-a je odgovornost zemalja

članica i njihovih nacionalnih regulatornih tijela („**NRT**“). Ovaj novi regulatorni paket znatno je izmijenio temelj na kojem tradicionalni operatori, novi sudionici na tržištu i regulatorna tijela rade u zemljama članicama.

Ključne direktive NRF-a su sljedeće:

(a) Direktiva 2002/21/EC o zajedničkome regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge („**Okvirna direktiva**“). Cilj Okvirne direktive je stvaranje zajedničkog regulatornog okvira načela i pravila za elektroničke komunikacijske mreže, elektroničke komunikacijske usluge i povezane sadržaje. Ključna značajka Okvirne direktive je da uspostavlja mehanizam za ocjenu i definiranje operatora sa znatnijom tržišnom snagom („**ZTS**“) (što u velikoj mjeri odgovara konceptu vladajućeg položaja u zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja). NRT, samo ukoliko utvrdi da tržište nije djelotvorno konkurentno, treba nametnuti specifične propise za sektor. NRT-ovi mogu nametnuti regulatorne obveze operatorima sa ZTS-om na određenom tržištu, koje su proporcionalne konkurentskom neuspjehu na tom tržištu. Pored definiranja i analize tržišta, Okvirna direktiva nalaže odredbe o dijeljenju sadržaja i pravima prolaza i kodificira ciljeve politike i regulatorna načela.

(b) Direktiva 2002/20/EC o ovlaštenju na području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga („**Direktiva o ovlaštenju**“). Ključni cilj Direktive o ovlaštenju je zamjena shema dodjele dozvola koje imaju različite zemlje članice EU-a s općom shemom ovlaštenja. Rezultat je taj da davatelj usluga treba samo pribaviti opće ovlaštenje u svakoj zemlji članici kako bi uspostavio komunikacijsku mrežu ili obavljao komunikacijske usluge. Sheme dozvola mogu se međutim zadržati za dodjelu ograničenih resursa, kao što su frekvencije.

(c) Direktiva 2002/19/EC o pristupu i međusobnom povezivanju mreža elektroničke komunikacije i pripadajuće opreme („**Direktiva o pristupu**“). Direktiva o pristupu izlaže načela vezana za sporazume o pristupu i međusobnom povezivanju između operatora na veleprodajnom dijelu tržišta. Obuhvaća pristup, na primjer, elementima i fizičkoj infrastrukturi, ali ne pristup krajnjih korisnika. Bilo kakva intervencija NRT-a mora se provesti slijedeći postupke analiza tržišta, uvodeći proporcionalne obveze za poduzeća sa ZTS-om na mjerodavnom veleprodajnom tržištu. NRT može nametnuti obveze operatoru u odnosu na:

- (i) transparentnost;
- (ii) nediskriminaciju između različitih operatora;
- (iii) računovodstveno razdvajanje;
- (iv) davanje pristupa za, i uporabu određenih sadržaja i/ili usluga; i
- (v) kontrole cijena, uključujući obvezu određivanja troškovno usmjerenih cijena.

(d) Direktiva 2002/22/EC o osnovnim (univerzalnim) uslugama i pravima korisnika u svezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama („**Direktiva o osnovnim uslugama**“). Cilj Direktive o osnovnim uslugama jest osigurati dostupnost ključnih usluga svakome po razumnom zahtjevu, na odgovarajući način i po pristupačnoj cijeni. Direktiva o osnovnim uslugama usvaja i modernizira prethodne odredbe o osnovnim uslugama i stvara proces za pregled opsega obveza pružanja osnovnih usluga. Ona definira najmanji skup elektroničkih komunikacijskih usluga određene kakvoće kojima će svi krajnji korisnici imati pristup po pristupačnoj cijeni, s obzirom na specifične nacionalne uvjete, bez narušavanja tržišnog natjecanja. Osim toga, Direktiva o osnovnim uslugama uključuje odredbe o regulaciji maloprodaje operatora sa ZTS-om i predodabiru operatora. Štoviše, ona zahtijeva od fiksnih i mobilnih operatora da odgovarajuće nude prenosivost fiksnih i mobilnih brojeva korisnicima, t.j. da korisnici mogu mijenjati operatore, a zadržati isti broj telefona bez naknade.

(e) Direktiva 2002/58/EC u svezi s obradom osobnih podataka i zaštitom privatnosti u sektoru elektroničkih komunikacija („**Direktiva o zaštiti tajnosti komunikacija**“). Direktiva o zaštiti

tajnosti komunikacija zahtijeva od zemalja članica da osiguraju zaštitu osnovnih prava i sloboda, a osobito prava na privatnost, vezano za obradu osobnih podataka u elektroničkom komunikacijskom sektoru.

(f) Direktiva 2002/77/EC o natjecanju na tržištima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga („**Direktiva o tržišnom natjecanju**“). Direktiva o tržišnom natjecanju širi proces liberalizacije tako da on obuhvaća svu elektroničku komunikaciju, zahtijevajući ukidanje posebnih i isključivih prava za sve elektroničke komunikacijske usluge i mreže.

Analize tržišta

U skladu s Okvirnom direktivom Komisija je 11. veljače 2003. godine izdala preporuku („**Preporuka o mjerodavnim tržištima**“), u kojoj je utvrđeno 18 tržišta u sektoru elektroničke telekomunikacije koja podliježu *ex ante* regulaciji. NRT-ovi moraju napraviti analizu svakog od tih tržišta kako bi odredili razinu natjecanja na tom tržištu i odgovorili na moguća pitanja vezana uz tržišno natjecanje odgovarajućom regulativom. Primjeri tih tržišta koje će NRT-ovi analizirati uključuju:

(i) na razini privatnih i poslovnih korisnika:

- pristup javnoj telefonskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike;
- pristup javnim pokretnim telefonskim mrežama;
- javno dostupne lokalne i/ili nacionalne telefonske usluge koje se pružaju na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike; i
- javno dostupne međunarodne telefonske usluge koje se pružaju na fiksnoj lokaciji za privatne korisnike.

(ii) na veleprodajnoj razini:

- originacija poziva na javnoj telefonskoj mreži koja se pruža na fiksnoj lokaciji;
- terminacija poziva na pojedinačnim javnim telefonskim mrežama koja se pruža na fiksnoj lokaciji;
- pristup i originacija poziva u javnim mobilnim telefonskim mrežama;
- usluge tranzita u nepokretnoj javnoj telefonskoj mreži; i
- veleprodajne usluge širokopojasnog pristupa.

Nacrt dokumenta „Revizija preporuke o mjerodavnim tržištima“ Europska komisija je objavila 2006. („**Revidirana preporuka**“) i trenutačno je predmet javne rasprave. Revidirana preporuka vjerojatno će stupiti na snagu krajem 2007. Europska komisija smatra kako je određeni broj maloprodajnih tržišta koja su trenutačno uključena u Preporuku već dovoljno konkurentan i predlaže postupno ukidanje *ex ante* regulative u barem šest od 18 uređenih sektorskih tržišta. NRT-ovi će i dalje imati pravo identificirati tržišta koja se razlikuju od onih koje je Komisija identificirala u Revidiranoj preporuci, uz odobrenje Komisije. NRT-ovi stoga mogu identificirati neke od tih izbrisanih maloprodajnih tržišta kao tržišta koja još uvijek trebaju *ex ante* regulativu. Nadalje, EU je nastavila s uvođenjem regulative u drugim područjima kao što je mobilni roaming i, kao posljedica Revidirane preporuke, može nastaviti jačati regulatorni okvir u drugim relevantnim područjima koja mogu imati utjecaj na poslovanje Grupe.

Nadzor nad veleprodajnim cijenama (kao i drugi regulatorni zahtjevi) nametnuti su fiksnim i mobilnim operatorima kao posljedica ovih analiza tržišta.

Pored ovih ključnih direktiva, Novi regulativni okvir EU-a utjecao je i na sljedeća područja:

Izdvajanje lokalne petlje

18. prosinca 2000. godine, Europski Parlament i Vijeće su izdali Uredbu 2887/2000 („***Uredba***“), koja se izravno primjenjuje u svim zemljama članicama, o pristupu izdvojenoj lokalnoj petlji. Uredba je uvela obvezu davanja potpunog pristupa i zajedničkog pristupa bakrenoj lokalnoj petlji koju kontroliraju operatori nepokretnih telefonskih mreža sa ZTS-om. Uredba zahtijeva od takvih operatora ponudu pristupa izdvojenoj lokalnoj petlji alternativnim operatorima uz poštivanje načela nediskriminacije, transparentnosti i troškovne usmjerenosti, te objavljivanje standardne ponude s općim uvjetima takvog pristupa. U tekućem procesu revizije Komisija je predložila ukidanje Uredbe, budući da su obveze vezane za izdvajanje lokalne petlje već obuhvaćene Okvirnom direktivom i Direktivom o pristupu.

Predodabir operatora

Prema Članku 19(1) Direktive o osnovnim uslugama, operatori javnih telekomunikacijskih mreža sa ZTS-om u zemljama članicama moraju omogućiti korisnicima predodabir davatelja javno dostupnih telekomunikacijskih usluga. Rezultat Direktive jest da (a) predodabir operatora (pri čemu pretplatnik određuje osnovnog operatora, a korisniku je dostupna usluga odabira operatora) trebaju ponuditi svi lokalni davatelji pristupa nepokretnoj mreži sa ZTS-om u zemljama članicama; i (b) prenosivost broja trebaju nuditi svi lokalni davatelji pristupa nepokretnoj mreži u zemljama članicama.

Usluge treće generacije („3G“)

U siječnju 1999. Europska komisija je izdala rješenje o usklađenom uvođenju treće generacije mobilnih sustava (UMTS) za cijelu Europu. Rješenje sadrži odredbe za roaming, dodjelu dozvola i frekvencija za usluge 3G. Međunarodni standard mobilne komunikacije (IMT-2000), međunarodna organizacija koja odobrava telekomunikacijske standarde, ustanovila je nekoliko različitih standarda za 3G, uključujući odluku Europe o usvajanju UMTS standarda. 3G tehnologije se zasnivaju na paketima i dopuštaju prijenos podataka pri brzini do 2 MB u sekundi. Danas, tehnologija HSDPA omogućuje čak i veće brzine prijenosa. Veća širina pojasa olakšava pristup putem mobilnih telefona uslugama kao što su mobilna TV, video konferencije ili druge multimedijalne usluge.

Dodatna regulacija sektora telekomunikacija

Međunarodne tarife za roaming u EU danas regulira Uredba o međunarodnom roamingu („***Uredba o roamingu***“), koja je stupila na snagu 30. lipnja 2007. Uredba o roamingu nastoji osigurati da cijene koje korisnici plaćaju za usluge roaminga unutar EU-a nisu neopravdano veće od onih koje plaćaju u vlastitoj zemlji članici. Uredba uvodi: (i) novu „eurotarifu“ koja određuje najvišu razinu naknada za roaming, na veleprodajnoj i maloprodajnoj razini; i (ii) obveze transparentnosti prema kojima operatori moraju stalno informirati sve kupce o cijenama roaminga. Najviša veleprodajna cijena će biti 0,30 eura, te će se primjenjivati 12 mjeseci, do 30. kolovoza 2008. Najviša maloprodajna cijena trenutačno je 0,49 eura (bez PDV-a), za pozive iz inozemstva, i 0,24 eura (bez PDV-a) za pozive primljene u inozemstvu. Od operatora se očekuje natjecanje ispod razine najviše maloprodajne cijene, koja će se još smanjiti u 2008. i 2009. godini. Uredba o roamingu primjenjiva je u razdoblju od 3 godine, tijekom kojeg će Komisija i nacionalni regulatori nadzirati njegovu provedbu. U roku od 18 mjeseci od 30. lipnja 2007. Komisija će procijeniti hoće li produljiti trajanje Uredbe o roamingu i hoće li uključiti SMS i podatkovne usluge roaminga u njegov opseg.

Europska komisija završila je prvu pravnu reviziju Novog regulatornog okvira EU-a 2006. godine te namjerava sastaviti nacrt prijedloga zakona koji bi izmijenili i dopunili NRF na jesen 2007., s ciljem provedbe revidiranog NRF-a i njegovog prenošenja u nacionalne zakone zemalja članica

do 2010.–2011. Stoga valja očekivati daljnje direktive, preporuke, priopćenja i mjere EU-a za usklađivanje telekomunikacijskog sektora u zemljama članicama.

Stupanje na snagu Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama (koja zamjenjuje Direktivu o televiziji bez granica i za koju se očekuje da će biti donesena do konca 2007.) vjerojatno će utjecati na bilo koju ponudu mobilne TV i IPTV Grupe.

Zakon o privatizaciji HT-a

Hrvatski sabor je 11. lipnja 1999. donio Zakon o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d. (Narodne novine 65/99, 68/01), kojim se uređuje postupak privatizacije Društva, dodjeljivanjem Dionica nekolicini ciljnih skupina. Ovim zakonom predviđena je prodaja barem 25% i jedne dionice strateškom ulagatelju, prodaja najmanje 20% Dionica putem javne ponude, prijenos bez naplate 7% Dionica hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji, prodaja 7% Dionica sadašnjim i bivšim zaposlenicima Društva i Hrvatske pošte d.d. i bivšim zaposlenicima Javnog poduzeća poštanskog i telekomunikacijskog prometa HPT—Hrvatska pošta i telekomunikacije, te prodaja preostalog dijela dionica sukladno tržišnim prilikama strateškom ulagatelju ili na tržištu kapitala sukladno odluci Vlade Republike Hrvatske.

Prema Zakonu o privatizaciji, Prodavatelj dionica ostat će dioničar Društva dok sve dionice ne budu prodane, a Vlada će ostvarivati sva prava povezana s Dionicama u ime Prodavatelja dionica. Republika Hrvatska, kao dioničar Društva, zadržava određena prava sve dok je dioničar barem jedne dionice Društva s pravom glasa (vidi poglavlje „Čimbenici rizika”).

Slijed i tijek pojedinačnih faza privatizacije određeni su odlukama Vlade:

Prodaja Dionica strateškim ulagateljima

Republika Hrvatska je 5. listopada 1999. prodala 35% dionica Društva Deutsche Telekomu AG. Dana 25. listopada 2001. Republika Hrvatska i Deutsche Telekom AG izvršili su prodaju dodatnih 16% dionica Društva, čime je ukupni vlasnički udio Deutsche Telekomu u Društvu uvećan na 51% (kao što je opisano u poglavljima „*Transakcije s glavnim dioničarima, Prodavateljem dionica i povezanim osobama*” i „*Nedavne promjene vlasničke strukture*”);

Prijenos dionica hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji

Dana 17. veljače 2005. 7% Dionica preneseno je Fondu hrvatskih branitelja (kao što je opisano u poglavljima „*Transakcije s glavnim dioničarima, Prodavateljem dionica i povezanim osobama*” i „*Nedavne promjene vlasničke strukture*”);

Javna ponuda

Javnu ponudu za najmanje 20% Dionica treba provesti putem (i) javne ponude za hrvatske državljane prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, uz pravo prvenstva, po povlaštenim uvjetima i uz uvjete koje propisuje Vlada i (ii) putem javne ponude hrvatskim pravnim osobama i stranim ulagateljima prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, bez povlaštenih uvjeta. Ova faza je trenutačno u tijeku kako je predviđeno Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 30. kolovoza 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama br. 91/2007) i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 13. rujna 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama 94/2007).

Prodaja dionica zaposlenicima i bivšim zaposlenicima i prodaja preostalih dionica

Do 7% dionica Društva bit će prodano sadašnjim i bivšim zaposlenicima Društva i HP-Hrvatske pošte d.d. i bivšim zaposlenicima društva HPT-Hrvatska pošta i telekomunikacije s p.o., po povlaštenim uvjetima i uz uvjete koje propiše Vlada. Ova faza tek treba nastupiti, kao i prodaja ili zamjena preostalih dionica, ovisno o prevladavajućim uvjetima na tržištu.

Menadžment i zaposlenici

Općenito

Upravljačku strukturu Društva čine dvije razine, Nadzorni odbor i Uprava. Zajedno s Glavnom skupštinom, navedena tijela predstavljaju tri interna tijela Društva, čije postojanje je određeno Statutom Društva i Zakonom o trgovačkim društvima.

Nadzorni odbor

Sukladno odredbama Statuta Društva, Nadzorni odbor sastoji se od devet članova. Osam članova izabire Glavna skupština, a jednoga zaposlenici Društva. Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i opoziv članova Uprave te za nadzor nad vođenjem poslova Društva. U ostvarivanju te dužnosti, ovlaštenja Nadzornog odbora mogu uključivati provjeru poslovnih knjiga i sazivanje Glavne skupštine.

Deutsche Telekom trenutačno je ovlašten imenovati većinu članova Nadzornog odbora. To mu daje efektivnu kontrolu nad pitanjima koja rješava Nadzorni odbor, kao što su imenovanje i opoziv članova Uprave (osim pitanja u kojima Hrvatska ima pravo veta prema Sporazumu dioničara ili za koja je potrebna kvalificirana većina).

Za pojedine velike ili neuobičajene transakcije poput velikih kapitalnih izdataka, dugoročnog zaduživanja ili važnih imenovanja može biti potrebna suglasnost Nadzornog odbora. Nadzorni odbor, međutim, ne nadzire svakodnevno poslovanje Društva.

Za dodatne informacije vidi „Opis dionica i sažetak Statuta Društva—Nadzorni odbor“.

Sljedeća tablica prikazuje sadašnje članove Nadzornog odbora i njihove funkcije:

Ime	Godina rođenja	Datum izbora	Završetak mandata
Michael Guenther (Predsjednik), imenovani predstavnik Deutsche Telekom	1944.	24. listopada 2001., ponovni izbor 25. listopada 2005.	24. listopada 2009.
Miroslav Kovačić (Zamjenik predsjednika), imenovani predstavnik RH	1967.	17. lipnja 2004.	25. ožujka 2008.
Horst Hermann, imenovani predstavnik Deutsche Telekom	1955.	30. lipnja 2003., ponovni izbor 23. travnja 2007.	30. lipnja 2011.
Ana Hrastović, imenovana predstavica RH	1974.	26. ožujka 2004.	25. ožujka 2008.
Siegfried Pleiner, imenovani predstavnik Deutsche Telekom	1965.	16. listopada 2002., ponovni izbor 22. studenog 2006.	21. studenog 2010.
Miljenko Boban, imenovani predstavnik RH	1938.	16. rujna 2005.	15. rujna 2009.
Josip Pupiće, predstavnik zaposlenika	1946.	9. listopada 2004.	8. listopada 2008.
Ralph Rentschler, imenovani predstavnik Deutsche Telekom	1960.	15. prosinca 2003.	14. prosinca 2007.
Fridbert Gerlach, imenovani predstavnik Deutsche Telekom	1957.	23. travnja 2007.	22. travnja 2011.

Stručno znanje i iskustvo svakog od članova Nadzornog odbora navedeni su u nastavku.

Michael Guenther, Rheinblickstr. 122, 53619 Rheinbreitbach, Njemačka, rođen je 1944. godine u Leipzigu, u Njemačkoj, gdje je studirao poslovno upravljanje na sveučilištima u Berlinu i Hamburgu. Karijeru je započeo kao financijski direktor u Philips-Konzernu a od 1987. do 1993. bio je član upravnog odbora društva Philips Kommunikations Industrie AG-a u Nürnbergu gdje je, između ostaloga, bio odgovoran za financije, računovodstvo i informacijske tehnologije. Godine 1994. zapošljava se pri DeTeSystems, ovisnom društvu Deutsche Telekom, kao glavni direktor za financije, a 1995. imenovan je glavnim direktorom za financije i kontroling poslovnih korisnika Deutsche Telekom. Od rujna 1997. do lipnja 2000. obnaša funkciju glavnog direktora za financije T-Mobile-a Njemačka, a u veljači 2000. preuzima istu funkciju za T-Mobile International, na kojoj ostaje do kolovoza 2001. Gospodin Guenther trenutačno obnaša funkciju člana Uprave T-Mobile Internationala odgovorne za upravljanje zajedničkim ulaganjima na koju je imenovan u rujnu 2001. godine. Od siječnja 2007. također je viši izvršni potpredsjednik Deutsche Telekom. Dana 12. veljače 2007. imenovan je predsjednikom Nadzornog odbora Društva.

Miroslav Kovačić, Zvečaj 23, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska, rođen je 1967. godine. Diplomirao je engleski i francuski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i zaposlio se kao nastavnik i direktor škole stranih jezika Lingua u razdoblju od 1993. do 1994. godine. Godine 1994. je postao diplomat u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske, nakon čega je 1995. godine preuzeo funkciju osobnog tajnika predstojnika Ureda predsjednika koju obnaša do 1996. Nakon što provodi još dvije godine radeći u Ministarstvu vanjskih poslova RH, 1998. se zapošljava u Veleposlanstvu RH u Londonu kao Savjetnik za politička pitanja. Godine 2004. imenovan je na sadašnji položaj državnog tajnika u Vladi Republike Hrvatske.

Horst Hermann, Unterer Lagweg 25, 56112 Lahnstein, Njemačka, rođen je 1955. i diplomirao je strojarstvo na Visokoj tehničkoj školi u Dieburgu. Zapošljava se u Deutsche Telekomu kao voditelj poslovnih aktivnosti u Bonnu 1978. godine gdje je odgovoran za razne mrežne projekte. Godine 1990. zapošljava se u glavnom uredu Deutsche Telekom za korporativnu strategiju i regulatornu politiku. Od 1994. do 1996. obnaša funkciju pomoćnika generalnog direktora sektora za poslovni razvoj i financije u regionalnom sjedištu Deutsche Telekom u Singapuru, a nadležan je i za podružnice u Hong Kongu i New Delhiju. Od 1996. do 1998. ponovno se vraća u sjedište Deutsche Telekom gdje je nadležan za strateško planiranje. U travnju 1998. staje na čelo sektora za strategiju, poslovni razvoj i spajanja i preuzimanja u Magyar Telekomu. Dana 1. siječnja 2002. imenovan je glavnim strateškim i međunarodnim direktorom nadležnim za Poslovni portfelj, Mak Tel i politiku Grupe za Mediju. U lipnju 2003. postaje odgovoran za upravljanje povezanim društvima za telekomunikacijske operacije Deutsche Telekom u Srednjoj i Istočnoj Europi.

Ana Hrastović, biskupa Josipa Galjufa 14, 10000 Zagreb, rođena je 1974. u Zagrebu. Visokoškolsko obrazovanje započinje na Sveučilištu u Zagrebu, a nastavlja na Sveučilištu Webster (St. Louis, Missouri) na njegovu kampusu u Beču u Austriji. Studij završava s najvišim ocjenama iz menadžmenta na odsjeku, s naglaskom na poslovnom upravljanju. Godine 1995. zapošljava se u Ministarstvu financija u Zagrebu kao savjetnica za međunarodne financije u Upravi za međunarodne financijske odnose, a potom staje na čelo te uprave. Godine 1998. stječe i svjedodžbu iz diplomacije na Diplomatskoj akademiji u Zagrebu. 1999. godine preuzima funkciju voditeljice Odjela za odnose s međunarodnim financijskim institucijama u Ministarstvu financija, a u razdoblju od 2002. do 2004. radi kao savjetnica izvršnog direktoru Svjetske banke u Washingtonu, DC. Od povratka u Hrvatsku 2004. godine gđa Hrastović radi kao pomoćnica ministra financija na čelu međunarodnih financija i članica je Upravnog vijeća Razvojne banke Vijeća Europe u Parizu, kao i zamjenica guvernera u tri međunarodne financijske institucije (Grupa Svjetske banke, Washington, DC; Europska banka za obnovu i razvoj, London; Međuamerička banka za razvoj, Washington, DC). Od 2006. godine pohađa doktorski studij iz strateškog menadžmenta na Sveučilištu u Walesu, u Bangoru, u Ujedinjenoj Kraljevini, a od

srpnja 2007. i magisterij na području javne uprave na Sveučilištu Harvard u Bostonu, gdje će magistrirati u lipnju 2008. godine.

Siegfried Pleiner, Unter der Windmühle 59, 53332 Bornheim, Njemačka, rođen je u Bayreuthu, u Njemačkoj, 1965. godine. 1993. godine stječe diplomu iz poslovnog upravljanja (Diplom-Kaufmann) na Sveučilištu Erlangen-Nürnberg te odlazi raditi u Odjel za kontroling Dresdner Bank AG-a u Kölnu kao viši stručnjak za kontroling podružnica. 1997. godine zapošljava se u DeTeMobilNet GmbH-u gdje biva nadležan za kontroling ovisnih društava u Poljskoj i Austriji. 1999. godine zapošljava se u međunarodnom sektoru Deutsche Telekom (za regiju Srednje Europe) kao projektni menadžer i državni menadžer za Mađarsku. Od 2001. godine gospodin Pleiner obnašao je više menadžerskih funkcija za Deutsche Telekom „Regiju Srednje i Istočne Europe“, kao i za T-Com, nadležan za upravljanje zajedničkim projektima i projektima spajanja i preuzimanja. Tijekom 2005. godine imenovan je voditeljem Uprave zajedničkih projekata svih integriranih ovisnih društava Deutsche Telekom u Srednjoj Europi.

Miljenko Boban, Doverska 14/III, 21000 Split, Republika Hrvatska, rođen je u Solinu 1938. godine. Prije nego što je 1984. stekao diplomu na Odsjeku za telekomunikacije na Višoj PTT školi u Sarajevu, pohađao je školu za telegrafске i telefonske tehničare i potom školu za telekomunikacijske tehničare u Zagrebu. U svojoj karijeri radio je za PTT, HPT i HT u Splitu na sljedećim funkcijama: ABX tehničar, tehnički rukovoditelj glavne automatizirane telegrafске centrale, rukovoditelj centra za rezervne priključke te voditelj skupine za montažu uređaja. Odlazi u mirovinu 1993. godine, a trenutačno obnaša funkciju vijećnika u Gradskom vijeću Grada Splita.

Josip Pupiće, Antuna Stipančića 15/III kat, 10000 Zagreb, rođen je 1946. godine. 1964. godine završava srednju školu za telekomunikacije u Zagrebu, a 1969. školu za visokokvalificirane radnike, također u Zagrebu. Zapošljava se u PTT-u u Zagrebu 1964. godine i 1972. postaje tehnički voditelj odjela za operativna ispitivanja i centra za mjerenje u sustavu telefonskih centrala. Od 1968. nadalje biva učestalo biran kao član radničkih vijeća na svim razinama. Godine 1990. osniva Sindikat PTT radnika i njegov Savez. 1994. godine osniva HST i kasnije postaje njegovim predsjednikom, a taj položaj zadržao je do danas. Član je Izvršnog odbora UNI Europe i dopredsjednik Sindikata usluga UNI-Cro. 2004. godine imenovan je članom Nadzornog odbora T-Mobile-a i članom Nadzornog odbora Društva.

Dr. Ralph Rentschler, Milanweg 21, 73434 Aalen, Njemačka, rođen je 1960. u Rosenfeldu, u Njemačkoj. Po završetku studija ekonomije i doktorata na Sveučilištu u Hohenheimu četiri godine radi za Robert Bosch GmbH kao stručni savjetnik za načela i metode kontrolinga. Od 1992. do 1997. radi kao voditelj odjela za korporativni kontroling i odjela za planiranje i izvješćivanje u tvrtki Carl Zeiss AG u Njemačkoj, tijekom čega je, između ostaloga, bio odgovoran za kontroling proizvodnje i ulaganja, kontroling povezanih društava, spajanje i preuzimanje te strateško planiranje. Potom 1998. godine prihvaća funkciju glavnog direktora financija odjela za poluvodičku optiku i odjela za optiku za potrošače. 2001. godine dr. Rentschler se zapošljava u Deutsche Telekomu i preuzima funkciju voditelja sektora za kontroling grupe i na tom položaju ostaje godinu dana te nakon toga preuzima funkciju glavnog direktora za financije Deutsche Telekom T-Coma.

Fridbert Gerlach, Wiesengrund 23, 53578 Windhagen (Hohn), Njemačka, rođen je 1957. u Düsseldorfu, u Njemačkoj. Diplomirao je na Tehničkom sveučilištu u Aachenu (RWTH Aachen) gdje je 1987. i magistrirao na području komunikacijskog i industrijskog inženjeringa. Profesionalnu karijeru započinje u Alcatel SEL AG-u u Stuttgartu 1987. godine, gdje obnaša nekoliko viših rukovodećih funkcija u sektoru za marketing. Gospodin Gerlach se 1997. godine zapošljava u Deutsche Telekom grupi (Detemobil GmbH) gdje je nadležan za projekte u Zajednici neovisnih zemalja. 1999. godine premješten je u sjedište Deutsche Telekom u Bonnu. U razdoblju od 2001. do 2003. godine vodi sektor „Regija Srednja i Istočna Europa i Bliski istok“ Deutsche Telekom, gdje je nadležan za upravljanje i koordinaciju spajanja i preuzimanja te projekte integracije u regiji. Od lipnja 2003. obavlja funkciju izvršnog potpredsjednika za

upravljanje međunarodnim projektima zajedničkog ulaganja u Srednjoj i Istočnoj Europi za T-Mobile International.

Tablica u nastavku prikazuje partnerstva i/ili tvrtke, koje ne pripadaju Društvu ili T-Mobile-u, u kojima su članovi Nadzornog odbora djelovali kao partneri ili članovi bilo kojeg administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela tijekom posljednjih pet godina:

Ime	Funkcija	Tvrtka ili pravna osoba	Sadašnja funkcija
Michael Guenther	Član uprave zajedničkog ulaganja	T-Mobile International AG	Član uprave zajedničkog ulaganja
	Član nadzornog odbora	T-Mobile Deutschland GmbH	Član nadzornog odbora
	Glavni direktor	T-Mobile Worldwide Holding GmbH	Glavni direktor
	Viši izvršni potpredsjednik	Deutsche Telekom AG	Viši izvršni potpredsjednik
	Član odbora direktora	Deutsche Telekom K.K. Japan	Član odbora direktora
	Predsjednik odbora direktora	Deutsche Telekom Inc. USA	Predsjednik odbora direktora
	Predsjednik nadzornog odbora	Polska Telefonía Cyfrowa Sp. z o.o	Predsjednik nadzornog odbora
	Predsjednik odbora direktora	T-Mobile Slovensko a.s.	Predsjednik odbora direktora
	Član odbora direktora	Magyar Telekom Ltd	Član odbora direktora
	Potpredsjednik odbora direktora	T-Mobile Hungary Co. Ltd	Nema funkcije
	Predsjednik odbora direktora	T-Mobile Macedonia AD	Predsjednik odbora direktora
	Predsjednik odbora direktora	T-Mobile Czech Republic a.s.	Predsjednik odbora direktora
	Član odbora direktora	C Mobil B.V.	Nema funkcije
	Član nadzornog odbora	Zeta GmbH	Nema funkcije
	Potpredsjednik odbora direktora	Mobile TeleSystems OJSC (MTS)	Nema funkcije
	Član odbora direktora	OAQ Telekom XXI	Nema funkcije
	Član nadzornog odbora	T-Mobile Nederland Holding B.V.	Nema funkcije
Miroslav Kovačić	—	—	—
Horst Hermann	Član odbora direktora	Makedonski Telekomunikácie AD	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Telemacedonia AD	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Stonebridge AD	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Mobimak AD	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Magyar Telekom Plc	Član odbora direktora
	Član odbora direktora	Slovak Telecom, a.s.	Član odbora direktora
	Izvršni potpredsjednik za ovisna društva u Srednjoj i Istočnoj Europi	Deutsche Telekom AG	Izvršni potpredsjednik za ovisna društva u Srednjoj i Istočnoj Europi
Ana Hrastović	—	—	—
Siegfried Pleiner	Predsjednik nadzornog odbora	Slovak Telekom, a.s.	Predsjednik nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	T-Mobile Slovensko, a.s.	Član nadzornog odbora
	Potpredsjednik nadzornog odbora	TBDS, a.s.	Potpredsjednik nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	Westel Rádiótelefon Kft	Nema funkcije
	Član nadzornog odbora	Westel 900 Rt.	Nema funkcije
	Član odbora direktora	AD Makedonski Telekomunikácii	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Mobimak AD	Nema funkcije

Ime	Funkcija	Tvrtka ili pravna osoba	Sadašnja funkcija
Miljenko Boban	—	—	—
Josip PupiĆ	—	—	—
Ralph Rentschler	Član odbora direktora	Magyar Telekom Plc	Član odbora direktora
	Član odbora direktora	Slovak Telekom, a.s.	Član odbora direktora
	Član nadzornog odbora	Deutsche Telekom Kundenservice GmbH	Član nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	Deutsche Telekom Netzproduktion GmbH	Član nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	Deutsche Telekom Technischer Service GmbH	Član nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	DeTeFleet GmbH	Član nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	CAP GmbH	Član nadzornog odbora
	Član odbora direktora	Crnogorski Telekom A.D.	Član odbora direktora
	Član nadzornog odbora	HT Mostar d.o.o.	Član nadzornog odbora
	Član odbora direktora	T-Mobile Poland Holding Nr. 1 B.V.	Član odbora direktora
Fridbert Gerlach	Član odbora direktora	Mobile TeleSystems OJSC	Nema funkcije
	Član nadzornog odbora	T-Mobile Austria GMBH	Nema funkcije
	Član nadzornog odbora	PTC Polska Telefonía	Član nadzornog odbora
	Član nadzornog odbora	Cyfrowa Sp.z.o.o	
	Član nadzornog odbora	Zeta Telekomunikationsdienste GMBH	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Magyar Telekom Rt.	Nema funkcije
	Član odbora direktora	T-Mobile Slovensko a.s.	Nema funkcije
	Član odbora direktora	Slovak Telecom. a.s.	Nema funkcije
	Član odbora direktora	T-Systems PragoNet a.s.	Nema funkcije
	Član odbora direktora	T-Mobile Czech Republic a.s.	Nema funkcije

Uprava

Sukladno Statutu Društva, Uprava se sastoji od pet do sedam članova. Članove imenuje Nadzorni odbor sukladno primjenjivom zakonu i Statutu Društva. Uprava ima predsjednika kojeg imenuje i razrješava Nadzorni odbor.

Uprava se trenutno sastoji od šest članova sa sljedećim odgovornostima:

Član Uprave	Odgovornosti
Predsjednik Uprave i glavni izvršni direktor (CEO)	Strateške funkcije (strategija i organizacija, regulatorni poslovi, pravni poslovi i odnosi s Vladom, korporativne komunikacije i odnosi s dioničarima, unutarnja revizija i unutarnja sigurnost). Koordinacija upravljanja i poslovanja Društva kao cjeline, predsjednik Uprave.
Član Uprave i glavni operativni direktor za nepokretnu mrežu i broadband (COO T-Com)	Nepokretne komunikacije uključujući govorne usluge, internet, podatkovne i veleprodajne usluge (prodaja, marketing, infrastruktura nepokretne mreže/tehnika, briga o korisnicima, financiranje i ljudski resursi T-Coma). Predsjednik Izvršnog odbora T-Coma.
Član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije Grupe (CTO/CIO Grupe)	Strategija mreže Grupe, strategija pristupne mreže, strategija integriranih platformi, ICT usluge, izgradnja i uvođenje integriranih platformi, informacijski sustavi i informacijske tehnologije.
Član Uprave i glavni direktor za ljudske resurse (CHRO)	Upravljanje i razvoj ljudskih resursa za Grupu, strategija ljudskih resursa, i komunikacija i odnosi s radnicima/sindikatom.
Član Uprave i glavni operativni direktor za pokretne komunikacije (COO T-Mobile)	Pokretne komunikacije uključujući prodaju, marketing, infrastrukturu pokretne mreže/tehnika i brigu o korisnicima. Predsjednik Uprave i glavni izvršni direktor T-Mobile-a.
Član Uprave i glavni direktor za financije (CFO)	Financijski poslovi (korporativni kontroling, korporativno računovodstvo, korporativne financijske funkcije, riznica, korporativni porezi), korporativna logistika (nabava Grupe, vozni park, nekretnine), poslovni sustavi.

Prema Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Društva, Uprava vodi poslove Društva na dnevnoj osnovi i ovlaštena je zaključivati pravne poslove u ime Društva, s time da je za pojedine pravne poslove potrebna suglasnost Nadzornog odbora te da pojedini pravni poslovi podliježu odredbama Sporazuma dioničara (vidi „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekom, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara“)

Za dodatne informacije vidi „Opis dionica i sažetak Statuta Društva—Uprava“.

Sljedeća tablica prikazuje sadašnje članove Uprave i njihove funkcije:

Ime	Funkcija	Godina rođenja	Datum izbora	Završetak mandata
Ivica Mudrinić	Predsjednik Uprave i glavni izvršni direktor	1955.	1. siječnja 1999.	Glavni izvršni direktor 31. prosinca 2010.
Ivana Šoljan	Glavna operativna direktorica za nepokretnu mrežu/ broadband	1964.	1. rujna 2002.	31. kolovoza 2010.
Božidar Poldrugač . .	Glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije Grupe	1967.	15. ožujka 2007.	14. ožujka 2011.
Irena Jolić Šimović . .	Glavna direktorica za ljudske resurse	1969.	1. kolovoza 2006.	31. srpnja 2010.
Rainer Rathgeber . .	Glavni operativni direktor T-Mobile-a	1964.	1. listopada 2006.	30. rujna 2010.
Jürgen P. Czapan . .	Glavni direktor za financije	1952.	12. veljače 2007.	11. veljače 2011.

Odlukom Nadzornog odbora od 21. prosinca 1999. godine, Ivica Mudrinić imenovan je Predsjednikom Uprave i glavnim izvršnim direktorom na razdoblje od 1. siječnja 1999. do 31. prosinca 2002. godine. Odlukom Nadzornog odbora od 26. travnja 2002. godine ponovno je imenovan na razdoblje od 1. siječnja 2003. do 31. prosinca 2006. godine. Treći put je imenovan odlukom Nadzornog odbora od 24. studenog 2006. godine na razdoblje od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2010. godine.

Osnovna funkcija, stručno znanje i iskustvo svakog od članova Uprave navedeni su u nastavku.

Ivica Mudrinić, Zelengaj 51, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska, rođen je 1955. godine, a 1978. diplomirao je elektrotehniku na Sveučilištu u Torontu. Prvo zaposlenje dobio je u Odjelu razvoja proizvoda Motorola Communicationsa, a 1985. godine osnovao je vlastitu tvrtku za dizajn i razvoj radijskih, kabelskih i satelitskih komunikacija. Početkom 1991. vratio se u Hrvatsku i obnašao dužnost savjetnika za komunikacije ministra za komunikacije, a naknadno i dužnost savjetnika Predsjednika Republike Hrvatske. U prosincu 1991. imenovan je pomoćnikom ministra pomorstva, prometa i veza, a 1992. resornim ministrom. Kao ministar obnašao je dužnost do 1996., te istovremeno, od 1994. godine vodio je novoosnovano Vijeće za telekomunikacije—regulatorno tijelo za telekomunikacije. Godine 1996. imenovan je predsjednikom uprave Hrvatske radiotelevizije, a u listopadu 1998. preuzeo je novu funkciju generalnog direktora HPT-a. Nakon razdvajanja HPT-a na Hrvatsku poštu d.d. i Hrvatske telekomunikacije d.d., 1. siječnja 1999., imenovan je predsjednikom Uprave i glavnim izvršnim direktorom Društva.

Ivana Šoljan, Draškovićeve 12, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska, rođena je 1964. godine i studirala je komparativnu književnost i engleski jezik na Filozofskom fakultetu te kazališnu režiju na Akademiji dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu. Profesionalnu karijeru započinje kao producentica reklamnih i glazbenih spotova, radio emisija i direktorica produkcije televizije Z3 (1988. – 1990.). Početkom 1990. godine radi za američku tvrtku Mooney LeSage LTD nakon čega se vraća radu u medijima kao direktorica za marketing i prodaju (Globus, 1991. – 1992.), članica uprave OTV-a (1993. – 1995.), direktorica strateškog planiranja i razvoja te direktorica prodaje i distribucije (EPH, 1995. – 1999.) te osnivačica i direktorica Klik Multimedia d.o.o.

(siječanj—ožujak 2000.). Nakon prodaje Klik Multimedije Iskon Internetu 2000. godine, članica je uprave Iskona odgovorna za prodaju, marketing i sadržaj. U rujnu 2002. imenovana je članicom Uprave i glavnom operativnom direktoricom za on-line. U studenome 2003. imenovana je sponzorom projekta s odgovornošću vođenja prijelazne organizacije projekata nepokretne mreže. Od 8. ožujka 2005. gđa Šoljan obnaša funkcije glavne operativne direktorice za nepokretnu mrežu i broadband (T-Com) te glavne izvršne direktorice Izvršnog odbora T-Coma.

Božidar Poldrugač, Mate Žigrovića 14, 10 380 Sveti Ivan Zelina, Republika Hrvatska, rođen je 1967. godine. Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1992., a magistrirao 2000. godine, specijaliziravši se za mobilne komunikacije i mrežne migracije između druge i treće generacije mobilne telefonije. Karijeru započinje u HPT-u 1993. radeći na području mobilnih mreža i IT sustava, uključujući tehničku strategiju, planiranje i razvoj te operativne sustave. Radio je na planiranju radijske mreže analognog NMT 450 sustava mobilne telefonije (Mobitel), a od 1994. intenzivno sudjeluje u svim razvojnim aktivnostima implementacije prve GSM mreže u Hrvatskoj. Nakon razdvajanja HPT-a karijeru nastavlja u Društvu gdje je od listopada 1999. do listopada 2001. član Uprave i direktor za pokretne komunikacije. Funkciju glavnog direktora za tehniku pokretnih komunikacija Društva obnašao je od listopada 2001. do 1. siječnja 2003. i od ustroja T-Mobile-a 2003. godine član je uprave i glavni direktor za tehniku T-Mobile-a. Od studenoga 2001. redoviti je član Network Technology Boarda T-Mobile Internationala, a u siječnju 2003. postaje i redoviti član TMO Information Technology Boarda. 13. ožujka 2007. postaje član Uprave Društva i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije Grupe.

Irena Jolić Šimović, Cankareva 5, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska, rođena je 1969. godine. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te završila MBA studij na IEDC u Bledu. Prije dolaska u Društvo radila je za Hrvatsku radioteleviziju, Ministarstvo mora, prometa i veza te Ministarstvo povratka i useljništva. Gđa Jolić Šimović od prosinca 1998. godine radi na rukovodećim mjestima u Društvu. Od 2002. do 2006. obnaša funkciju izvršne direktorice Podjedinice za korporativnu strategiju i poslovni razvoj. 1. kolovoza 2006. gđa Jolić Šimović imenovana je na mjesto članice Uprave Društva i glavne direktorice za ljudske resurse.

Rainer Rathgeber, Rolandstrasse 48, Bonn, Njemačka, rođen je 1964. godine i diplomirao je ekonomiju na Sveučilištu u Passauu. Karijeru je započeo radeći za ugledne konzultantske kuće A.T. Kearney (ured u Münchenu) i Roland Berger and Partner GmbH u Njemačkoj i Latinskoj Americi. Timu T-Mobile Internationala pridružio se 2002. godine, radeći na području strategije, tržišnog upravljanja, razvoja usluga i regulative. Od 2003. godine, kao izvršni potpredsjednik, odgovoran je za razvoj tržišta T-Mobile Internationala, pokrivajući sva tržišta T-Mobile-a u Europi. 1. listopada 2006. g. Rathgeber imenovan je članom Uprave Društva i glavnim operativnim direktorom za pokretne komunikacije te predsjednikom Uprave i glavnim izvršnim direktorom T-Mobile-a.

Jürgen P. Czapran, Pinnberg 13, Grosshansdorf, Njemačka, rođen je u Singenu, u Njemačkoj, 1952. godine. Po struci diplomirani ekonomist, karijeru započinje 1979. u tvrtki Philips GmbH, gdje je tijekom više od 20 godina obnašao funkciju direktora, ponajviše na području potrošačke elektronike i komunikacije s korisnicima. Godine 2000. imenovan je izvršnim dopredsjednikom za kontroling u tvrtki T-Mobile International, a od prosinca 2004. postaje član uprave i glavni direktor za financije T-Mobile-a Hrvatska. Na sjednici Nadzornog odbora održanoj 12. veljače 2007., g Czapran imenovan je članom Uprave Društva i glavnim direktorom za financije.

Sljedeća tablica prikazuje partnerstva i/ili tvrtke, koji ne pripadaju Društvu ili T-Mobile-u, u kojima su članovi Uprave djelovali kao partneri ili članovi bilo kojeg administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela tijekom posljednjih pet godina:

Ime	Funkcija	Tvrtka ili pravna osoba	Trenutačna funkcija
Ivica Mudrinić	Izvršni direktor	MX Engineering Inc, Canada	Izvršni direktor
Ivana Šoljan	Član Uprave	Iskon Internet d.d.	Nema funkcije
Božidar Poldrugač . . .	Član Technology Boarda	T-Mobile International AG (& Co. KG)	Član Technology Boarda
Irena Jolić Šimović . . .	—	—	—
Rainer Rathgeber . . .	Izvršni potpredsjednik	T-Mobile International AG (& Co. KG)	Izvršni potpredsjednik
Jürgen P. Czapran . . .	Izvršni potpredsjednik za kontroling	T-Mobile International AG (& Co. KG)	Nema funkcije

Primanja Menadžmenta

Naknade članovima Nadzornog odbora

Sukladno odredbama Statuta Društva, članovi Nadzornog odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad. Iznos naknade unaprijed određuje Glavna skupština Društva. Predsjednik Nadzornog odbora ima pravo na mjesečnu naknadu 1,5 puta veću od prosječne neto plaće zaposlenika Društva za prethodni mjesec. Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora ima pravo na mjesečnu naknadu 1,25 puta veću od prosječne neto plaće zaposlenika Društva za prethodni mjesec. Članovi Nadzornog odbora imaju pravo na mjesečnu naknadu jednaku prosječnoj neto plaći zaposlenika Društva za prethodni mjesec. Članovi Nadzornog odbora ne primaju nikakve isplate ili povlastice nakon opoziva ili završetka njihova mandata u Nadzornom odboru.

Međutim, sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, državni dužnosnici nemaju pravo na naknadu za članstvo u nadzornim odborima u trgovačkim društvima koja su od posebnog državnog interesa za Republiku Hrvatsku, osim prava na naknadu putnih i drugih troškova. Na datum ovog prospekta, Miroslav Kovačić i Ana Hrastović su državni dužnosnici te stoga ne primaju naknade za članstvo u Nadzornom odboru.

Nadalje, poslovna politika Deutsche Telekom za Društvo određuje da predstavnici Deutsche Telekom u Nadzornom odboru Društva također nemaju pravo na naknade za svoje članstvo u Nadzornom odboru. Na datum ovog prospekta, Michael Guenther, Horst Hermann, Siegfried Pleiner, Ralph Rentschler i Fridbert Gerlach imenovani su predstavnici Deutsche Telekom te stoga ne primaju naknade za članstvo u Nadzornom odboru.

Slijedom toga, Josip Pupić i Miljenko Boban jedini su članovi Nadzornog odbora koji trenutačno primaju naknade za članstvo u Nadzornom odboru.

Za članstvo u Nadzornom odboru, Društvo je Josipu Pupiću u 2006. godini isplatilo ukupnu naknadu u iznosu od 137.505,35 kuna (bruto), a njegova prosječna mjesečna naknada u prvih šest mjeseci 2007. godine iznosi 11.441,49 kuna (bruto).

Za članstvo u Nadzornom odboru, Društvo je Miljenku Bobanu u 2006. godini isplatilo ukupnu naknadu u iznosu od 133.712,07 kuna (bruto), a njegova prosječna mjesečna naknada u prvih šest mjeseci 2007. godine iznosi 11.125,86 kuna (bruto).

Zakonske odredbe u vezi sa sjednicama Nadzornog odbora

U skladu s poslovnom praksom i odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Društvo snosi troškove povezane s prisustvovanjem članova Nadzornog odbora sjednicama odbora.

Društvo je 2006. godine isplatilo ukupan iznos od 64.207 kuna za zrakoplovne karte članova Nadzornog odbora te 13.664 kuna za njihov hotelski smještaj.

Članovi Nadzornog odbora naknade za putne ili druge troškove ne primaju izravno od Društva.

Primanja članova Uprave

Ivica Mudrinić, Ivana Šoljan, Božidar Poldrugač i Irena Jolić Šimović sklopili su ugovore o pružanju usluga na razdoblje od najviše 4 godine s Nadzornim odborom koji djeluje u ime Društva. Odredbe ugovora u skladu su sa standardnim politikama ugovora i zapošljavanja Grupe. Primanja hrvatskih članova Uprave sastoje se od fiksnog dijela (koji se isplaćuje mjesečno) i varijabilnog dijela, ovisno o rezultatima (koji se isplaćuje godišnje). Varijabilni dio isplaćuje se članu Uprave koji je postigao određene ciljeve i može iznositi najviše 150% ugovorenog varijabilnog dijela. Varijabilni dio može se isplatiti nakon održavanja glavne skupštine na kojoj se predstavljaju godišnja financijska izvješća za prethodnu poslovnu godinu. Osim financijskih naknada, svaki član Uprave prima materijalne povlastice u obliku službenog automobila i uporabe telekomunikacijske opreme.

Nadzorni odbor je odobrio uvođenje plana za zadržavanje i poticanje za pojedine članove Menadžmenta i druge zaposlenike. Dok se još razmatraju detalji plana, predviđena je isplata bonusa sudionicima nakon isteka tri poslovne godine Društva, koje trogodišnje razdoblje završava 31. prosinca 2010. godine. Takve isplate će se obračunati kao postotak zarada odnosnih zaposlenika. Isplate će biti izvršene na temelju ostvarenja ciljane cijene dionice i također ovisno o tome je li zarada po dionici Društva tijekom odnosnog razdoblja veća od zarade ostvarene od drugih društava (uključujući druga telekomunikacijska društva) objavljenih u odgovarajućem indeksu komparacije za to razdoblje.

Paketi primanja za članove Uprave imenovane od strane Deutsche Telekom (trenutačno Jürgen P. Czapran i Rainer Rathgeber) određuju se na temelju odredaba njihovih ugovora s Deutsche Telekomom. Takvi članovi Uprave ostaju zaposlenici Deutsche Telekom.

Okvirni ugovor o imenovanim predstavnicima Deutsche Telekom u Upravi Hrvatskog telekoma d.d. određuje uvjete za naknade od strane Deutsche Telekom za rad zaposlenika Deutsche Telekom imenovanih u Upravi Društva i propisuje da će Društvo u tu svrhu izravno nadoknaditi troškove Deutsche Telekomu. Podrobniji detalji vezani uz uređenje ovih naknada prema Okvirnom ugovoru opisani su u tekstu pod naslovom „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekom i Društva—Okvirni ugovor o kandidatima Deutsche Telekom za članove Uprave Hrvatskog telekoma d.d.*”.

Naknada koju Društvo isplaćuje članovima Uprave sastoji se od fiksne plaće, varijabilnog dijela naknade koji ovisi o postizanju ciljeva povezanih s rezultatima Društva i drugih bruto isplata, kao što su nenovčane naknade i premije osiguranja.

Naknada koju je za 2006. godinu Društvo isplatilo predsjedniku Uprave i glavnom izvršnom direktoru, Ivici Mudriniću, za njegov rad sastojala se od bruto fiksne plaće u iznosu od 1.932.686,92 kuna, varijabilnog dijela u bruto iznosu od 1.621.100,60 kuna i drugih bruto isplata u iznosu od 413.879,36 kuna. U 2007. godini (za razdoblje siječanj—lipanj) isplaćena mu je bruto osnovna fiksna plaća u iznosu od 970.685,05 kuna. Pored fiksne plaće, za isto razdoblje u 2007. vrijednost drugih bruto isplata iznosila je 161.123,82 kuna.

Naknada koju je za 2006. godinu Društvo isplatilo glavnoj operativnoj direktorici za broadband/ nepokretnu mrežu, Ivani Šoljan, za njezin rad sastojala se od bruto fiksne plaće u iznosu od

1.537.871,30 kuna, varijabilnog dijela u bruto iznosu od 835.630,30 kuna i drugih bruto isplata u iznosu od 268.409,04 kuna. U 2007. godini (za razdoblje siječanj—lipanj) isplaćena joj je bruto osnovna fiksna plaća u iznosu od 830.416,74 kuna. Pored fiksne plaće, za isto razdoblje u 2007. vrijednost drugih bruto isplata iznosila je 97.856,66 kuna.

Naknada koju je u 2007. godini (za razdoblje nakon njegovog imenovanja od ožujka do lipnja) Društvo isplatilo glavnom direktoru za tehniku i informacijske tehnologije, Božidaru Poldrugaču, za njegov rad bila je bruto osnovna fiksna plaća u iznosu od 402.820,92 kuna. Pored fiksne plaće, za isto razdoblje u 2007. vrijednost drugih bruto isplata iznosila je 23.153,42 kuna.

Ukupna naknada koju je za 2006. godinu Društvo isplatilo glavnoj direktorici za ljudske resurse, Ireni Jolić Šimović za njen rad (za razdoblje nakon njenog imenovanja od kolovoza do prosinca), sastojala se od bruto fiksne plaće u iznosu od 381.078,56 kuna, varijabilnog dijela u bruto iznosu od 228.607,78 kuna i drugih bruto isplata u iznosu od 18.163,69 kuna. U 2007. godini (za razdoblje siječanj—lipanj) isplaćena joj je ukupna bruto osnovna fiksna plaća u iznosu od 457.782,58 kuna. Pored fiksne plaće, za isto razdoblje u 2007. vrijednost drugih bruto isplata iznosila je 78.622,06 kuna. Od 1. kolovoza 2007. njena godišnja fiksna plaća povećana je za 22,2% u skladu s uvjetima ugovorenim na dan njezinog imenovanja.

U praksi, samo članovi Uprave zaposleni od Društva primaju naknade od Društva, dok članovi Uprave imenovani od Deutsche Telekom ostaju zaposlenici Deutsche Telekom, koje onda od Društva naplaćuje troškove njihovih usluga. Članovima Uprave zaposlenicima Deutsche Telekom, a to su član Uprave i glavni direktor za financije i član Uprave i glavni operativni direktor T-Mobile-a, T-HT Grupa nije isplatila naknadu u trogodišnjem razdoblju zaključno s danom 30. lipnja 2007.

Nadoknada koju je Društvo isplatilo Deutsche Telekomu prema Okvirnom ugovoru za Rainera Rathgebera, glavnog operativnog direktora za pokretne komunikacije i glavnog izvršnog direktora T-Mobile-a Hrvatska, za 2006. (za razdoblje nakon njegovog imenovanja od listopada do prosinca) sastojala se od bruto fiksne plaće od 56.000 eura, bruto varijabilnog dijela u iznosu od 28.990 eura, i drugih bruto isplata u iznosu od 11.621 eura. U 2007. godini (za razdoblje od siječnja do lipnja) bruto fiksna plaća iznosila je 112.002 eura, a druge bruto isplate 25.573 eura.

Nadoknada koju je Društvo isplatilo Deutsche Telekomu prema Okvirnom ugovoru za Jürgena Czaprana, glavnog direktora za financije Društva u 2007. godini (za razdoblje nakon njegovog imenovanja od veljače do lipnja) sastojala se od bruto fiksne plaće u iznosu od 80.208 eura, i drugih bruto isplata u iznosu od 10.267 eura.

Ugovori s ključnim menadžerima

Ukupna naknada ključnim menadžerima zaposlenim u Grupi u 2006. godini iznosila je 32 milijuna kuna (2005.: 28 milijuna kuna).

Naknade ključnim menadžerima odnose se na plaće, bonuse i druge povlastice. Ključni Menadžment uključuje članove Uprave Društva i uprave T-Mobile-a, Izvršnog odbora T-Coma te izvršne direktore Društva koji su zaposleni u Grupi.

Sadašnji ugovori s ključnim menadžerima Društva priječe im određena materijalna prava koja propisuje Kolektivni ugovor.

Odbori i Unutarnja kontrola

Korporativno upravljanje

Društvo je usuglašeno s uređenjem korporativnog upravljanja u Republici Hrvatskoj.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju Nadzornog odbora Društva („***Odbor za reviziju***“) ustanovljen je u travnju 2002. godine. Njegove glavne odgovornosti su priprema i nadzor provedbe odluka Nadzornog odbora Društva vezano uz kontroling, podnošenje izvješća i reviziju unutar Društva. Izmjene i dopune opisa odgovornosti Odbora za reviziju usvojene su u studenome 2006. godine i usuglašene sa Zakonom Sarbanes Oxley i Zakonom o reviziji Republike Hrvatske. Odbor za reviziju nadgleda provođenje revizija u Društvu (unutarnjih i vanjskih), raspravlja o određenim pitanjima na koje ga upozore revizori ili Menadžment te savjetuje Nadzorni odbor. Odbor za reviziju odgovoran je za osiguravanje objektivnosti i vjerodostojnosti informacija i izvješća koja se podnose Nadzornom odboru.

Odbor za reviziju odgovoran je Nadzornom odboru Društva. Odbor za reviziju ne smije donositi odluke za pitanja koja su u nadležnosti Nadzornog odbora. U svojem djelovanju Odbor za reviziju ovlašten je:

- pribaviti potrebne informacije i odgovarajuću dokumentaciju od menadžera i viših djelatnika u Društvu te od vanjskih suradnika;
- izvijestiti o potrebi dobivanja pravnih i stručnih savjeta izvan Društva; i
- sudjelovati na sjednicama u Društvu na kojima se raspravlja o pitanjima koja pripadaju njenom djelokrugu i odgovornostima.

Na datum ovog prospekta Odbor za reviziju čine g. Horst Hermann kao predsjednik, te gđa Ana Hrastović i g. Siegfried Pleiner kao članovi. G. Juergen Johnen bio je savjetnik Odbora za reviziju u 2006. godini. Dana 23. studenog 2006. na funkciju savjetnika Odbora za reviziju izabran je g. Kay Nolden.

Povjerenstvo za nagrade

Povjerenstvo Nadzornog odbora za nagrade Društva („***Povjerenstvo za nagrade***“) ustanovljeno je 15. lipnja 2007. Njegova glavna odgovornost je predlaganje okvira za primanja Uprave kao i posebnih paketa primanja za svakog člana Uprave putem evaluacije djelovanja svakoga od njih. Prijedlog Povjerenstva za nagrade tada se podnosi predsjedniku Nadzornog odbora.

Na datum ovog prospekta Povjerenstvo za nagrade čine tri člana: Michael Günther (predsjednik), Miroslav Kovačić i dr. Ralph Rentschler.

Vlasnički udjeli Menadžmenta u Društvu

Na datum ovog prospekta Menadžment Društva ne drži nijednu dionicu i/ili opciju na dionicu, izravno ili neizravno.

Sukobi interesa

Na datum ovog prospekta, u najmanje pet proteklih godina niti jedan od sadašnjih članova Menadžmenta Društva:

- nije kažnjavao za kaznena djela prijevare;
- nije bio na izvršnoj funkciji višeg izvršnog direktora ili člana administrativnih, upravnih ili nadzornih tijela u bilo kojem društvu, u vrijeme ili prije stečaja, prisilne uprave ili likvidacije; ili
- nije bio izložen bilo kojoj službenoj i javnoj optužbi i/ili kazni od strane bilo kojeg zakonskog ili regulatornog tijela (uključujući bilo koje nadležno strukovno tijelo) niti mu je bila izrečena sudska zabrana obavljanja funkcije člana administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela u

bilo kojem društvu, obavljanja poslova u menadžmentu, ili vođenja poslova bilo kojeg društva.

Niti jedan član Nadzornog odbora i Uprave nema privatnih interesa niti drugih dužnosti koje potencijalno mogu biti u sukobu s dužnostima koje imaju u Društvu.

Zaposlenici

Pregled

Dana 30. lipnja 2007. Grupa je imala 7.004 zaposlenika, dana 31. prosinca 2006. 7.498 zaposlenika, dana 31. prosinca 2005. 7.738, te dana 31. prosinca 2004. 8.862. Za daljnje informacije vidi „Poslovanje—Ljudski resursi”. U prvih šest mjeseci 2007. godine u grupi je prosječno bilo zaposleno 205 zaposlenika na određeno vrijeme, tijekom 2006. godine njih 208, tijekom 2005. 140, te tijekom 2004. 123.

Sljedeća tablica prikazuje podjelu zaposlenika prema njihovim glavnim područjima djelatnosti.

Zaposlenici	30. lipnja 2007.	31. prosinca 2006.	31. prosinca 2005.	31. prosinca 2004.
T-Com	5.782	6.287	6.718	7.854
Mreža	2.189	2.350	2.605	3.244
IT	302	335	338	353
Izgradnja	626	744	845	1.164
Logistika	422	451	476	574
Prodaja	718	673	657	632
Marketing	64	63	68	62
Financije	528	560	613	683
Ljudski resursi	131	133	122	121
Briga o korisnicima	570	693	719	748
Drugo	232	285	275	273
T-Mobile	1.049	1.052	1.020	1.008
Mreža	321	324	319	347
IT	66	64	64	68
Logistika	40	41	39	36
Prodaja	191	172	149	134
Marketing	81	90	79	69
Financije	98	104	109	104
Ljudski resursi	11	11	10	9
Briga o korisnicima	200	205	213	203
Drugo	41	41	38	38
Iskon	173	159	0	0
Ukupno T-HT Grupa	7.004	7.498	7.738	8.862

Kao što pokazuje sljedeća tablica, uslijed restrukturiranja radne snage i povećanja broja zaposlenih sa završenim visokim stupnjem obrazovanja, obrazovna struktura zaposlenika u Grupi značajno se promijenila. Računajući od dana 30. lipnja 2007. 41% zaposlenika u Grupi ima visoku stručnu spremu, 55% ih ima srednju stručnu spremu, a 4% ima osnovne kvalifikacije.

Stupanj kvalifikacije	30. lipnja 2007.	31. prosinca 2006. % zaposlenika	31. prosinca 2005.	31. prosinca 2004.
Visok stupanj (doktorat, magisterij, sveučilišna diploma, diploma prvog stupnja fakulteta ili njemu slične škole)	41	39	36	33
Srednji stupanj (srednja škola, viši stupanj stručne osposobljenosti)	55	55	58	59
Osnovni stupanj (osnovna škola, stručna osposobljenost)	4	6	6	8

U studenome 2006. godine Društvo je osnovalo Zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond T-HT („Fond“) za svoje zaposlenike. Društvo uplaćuje iznos od 1.000 kuna u mirovinski fond za svakog zaposlenika kada se zaposlenik učlani u Fond. U 2007. godini Društvo će u Fond uplatiti dodatnih 2.000 kuna pod uvjetom da zaposlenik uplati najmanje iznos koji odgovara polovici njegove osobne mjesečne plaće ili najmanje 5.000 kuna na račun u Fondu. Uz vlastite uplate i uplate pokrovitelja, članovi dobivaju i određene državne poticaje. Do dana 30. lipnja 2007. 686 zaposlenika učlanilo se u Fond.

T-Mobile je trenutačno u postupku osnivanja zatvorenog dobrovoljnog mirovinskog fonda sa sličnim uređenjem uplata. Očekuje se da će taj fond započeti s radom čim se za to pribavi regulatorno odobrenje.

Sindikati

U Grupi je trenutačno aktivno pet sindikata: Hrvatski sindikat telekomunikacija („HST“), Republički sindikat radnika Hrvatske („RSRH“), Nezavisni sindikat HPT-a Split, sindikat TELEKOM Osijek i sindikat HT TKC Vukovar (zajedno „Sindikati“). Dana 30. lipnja 2007. 76% zaposlenika u Grupi bili su članovi jednog ili više sindikata. Većina zaposlenika koji su sindikalno organizirani članovi su HST-a (48,2%) ili RSRH-a (30,1%). HST i RSRH aktivni su na čitavom području Republike Hrvatske, dok ostala tri sindikata prvenstveno djeluju na regionalnoj razini.

Odnos Društva sa Sindikatima reguliran je postojećim Kolektivnim ugovorom Društva.

Na snazi su i odredbe koje određuju koje aktivnosti Društva ne smiju biti prekinute u slučaju štrajka ili obustave rada.

U posljednje tri godine nije bilo štrajkova te nije izgubljen niti jedan radni dan s osnova štrajka i jedine aktivnosti koje su radnici Grupe poduzeli bili su prosvjedi zbog programa smanjenja broja zaposlenih u Grupi. Ti prosvjedi nisu imali materijalnih posljedica za djelatnosti Grupe.

Premda su Sindikati u nekoliko navrata prijetili poduzimanjem određenih radnji zbog programa smanjenja broja zaposlenih, takve radnje su izbjegnute mirenjem.

Društvo je razvilo i nastavlja dijalog sa Sindikatima oko mjera i inicijativa koje bi mogle utjecati na zaposlenike u Grupi.

Radničko vijeće

Prema hrvatskom zakonu i Društvo i T-Mobile moraju imati Radnička vijeća koja izabiru zaposlenici svakog društva. Njegova je uloga sudjelovati u procesu donošenja odluka vezanih uz prava radnika i s time povezanih tema. Sljedeći izbori za oba Radnička vijeća zakazani su za ožujak 2008. godine.

Odbor za zaštitu na radu

Hrvatski zakon propisuje da su Društvo i T-Mobile obvezni imati Odbor za zaštitu na radu. Sadašnji odbor Društva ustanovljen je u travnju 2005. i čine ga 23 povjerenika za zaštitu na radu čija je uloga osigurati sigurno radno okruženje zaposlenicima u Društvu.

Uvjeti radnog odnosa

Prava zaposlenika (osim zaposlenika u Iskoni) definirana su Kolektivnim ugovorima i hrvatskim zakonima i propisima o radu. Kolektivni ugovor Društva na snazi je od 1. siječnja 2007. (i vrijedi do 31. prosinca 2007.). Društvo je obvezno započeti pregovore o novom Kolektivnom ugovoru najkasnije 1. studenoga 2007. T-Mobile je ušao u trenutno važeći Kolektivni ugovor dana 1. siječnja 2007. (koji vrijedi do 30. lipnja 2008.).

Sljedeća tablica prikazuje prosječne bruto i neto plaće (u kunama) zaposlenika u Grupi (bez Iskona).

Prosječna mjesečna plaća (u kunama)	Šestomjesečno razdoblje zaključno s danom 30. lipnja 2007.	Dvanaestomjesečno razdoblje zaključno s danom 31. prosinca 2006.	Dvanaestomjesečno razdoblje zaključno s danom 31. prosinca 2005.	Dvanaestomjesečno razdoblje zaključno s danom 31. prosinca 2004.
Bruto	9.763	9.812	9.264	8.429
Neto	6.553	6.581	6.288	5.725

Svi zaposlenici imaju ugovore o radu koji definiraju njihova prava i obveze, osim onih koji su definirani Kolektivnim ugovorom i relevantnim pravilnicima i propisima. Plaća zaposlenika definirana je njihovim radnim mjestom i pripadajućim brojem bodova, ili je definirana u kunskom bruto iznosu. Plaća zaposlenika sastoji se od osnovnog dijela (zajamčen mjesečni iznos) i bonusa (dodatnog iznosa koji se temelji na rezultatima). Kako bi dobio bonus, zaposlenik mora ostvariti određene ciljeve do kraja svakog ocjenjivačkog ciklusa (godišnje, za većinu zaposlenika, odnosno kvartalno, za pojedine zaposlenike u prodaji).

Plaća zaposlenika u T-Mobileu sastoji se od osnovnog dijela mjesečnog bruto iznosa, individualnog mjesečnog dodatka na osnovnu plaću i mogućeg bonusa.

Osim bonusa, zaposlenici imaju dodatne povlastice, kao što su regres za godišnji odmor, uskrsnica, božićnica i nagrade za dugogodišnji rad koje su definirane Kolektivnim ugovorom. Kao što je navedeno gore, Društvo također daje određene poticaje za mirovinsku štednju radnicima koji se učlane u Fond. Zaposlenici u T-Mobileu imaju istovrsne povlastice prema Kolektivnom ugovoru T-Mobilea. Zaposlenici Društva također imaju popust na korištenje usluga širokopojasnog interneta.

Kolektivni ugovor također predviđa pomoć zaposlenicima ili njihovim obiteljima u slučaju smrti ili ozljede zaposlenika.

Otkazni rokovi zaposlenicima u Grupi u skladu su s hrvatskim zakonom. Iznosi otpremnina prilikom raskida radnog odnosa zbog proglašenja viškom sastoje se od iznosa koji propisuje hrvatski zakon i dodatnog iznosa definiranog Kolektivnim ugovorom. Dodatni iznos ovisit će o godinama starosti zaposlenika. Prosječan bruto iznos otpremnina zaposlenicima u programima restrukturiranja provedenim u 2005. i 2006. godini bio je približno 320.000 kuna. Kolektivni ugovori Društva i T-Mobilea uglavnom imaju slične odredbe, a razlika je u tome što Kolektivni ugovor T-Mobilea izricito ne definira otpremnine zaposlenicima u vezi sa smanjenjem broja zaposlenih.

Transakcije s glavnim dioničarima, prodavateljem dionica i povezanim osobama

Glavni dioničari

Sljedeća tablica sadrži informacije o vlasništvu nad dionicama Društva sa stanjem na dan ovog prospekta te njihove naknadne promjene kako bi odražavale Ponudu i maksimalnu iskorištenost opcije dodjele dodatnih dionica:

Faktični vlasnik	Broj dionica koje posjeduje prije ponude		Broj dionica ponuđen u okviru ponude	Broj dionica koje posjeduje neposredno nakon ponude		Dionice ponuđene na temelju opcije dodjele dodatnih dionica	Broj dionica koje posjeduje nakon ponude pod pretpostavkom da je opcija dodjele dodatnih dionica iskorištena u cijelosti	
	Broj	Postotak temelnog kapitala		Broj	Postotak temelnog kapitala		Broj	Postotak temelnog kapitala
Hrvatska	34.393.185	42	16.377.707	18.015.478	22	2.456.656	15.558.822	19
Deutsche Telekom	41.763.153	51	—	41.763.153	51	—	41.763.153	51
Fond hrvatskih branitelja	5.732.197	7	—	5.732.197	7	—	5.732.197	7
Ukupno	81.888.535	100	16.377.707	66.510.806	80	2.456.656	63.054.204	77

Prema spoznajama i uvjerenju Društva nema drugih dioničara Društva osim Hrvatske, Deutsche Telekom i Fonda hrvatskih branitelja koji, izravno ili neizravno, posebno ili solidarno, imaju ili bi mogli imati kontrolu nad Društvom.

Nijedan član Uprave ili Nadzornog odbora nema, bilo izravno bilo neizravno, udjela u kapitalu ili glasačkim pravima Društva. Pojedini članovi Uprave i/ili Nadzornog odbora mogli bi imati manjinske udjele u Deutsche Telekomu, ali oni nisu bitni za obvezu iskazivanja.

Nedavne promjene vlasničke strukture

Prva faza privatizacije Društva bila je dovršena 5. listopada 1999. godine, kada je Deutsche Telekom stekao 35% temeljnog kapitala Društva od Hrvatske. Dana 25. listopada 2001. godine Deutsche Telekom je kupio dodatnih 16% dionica Društva od Hrvatske i tako postao većinski dioničar s vlasničkim udjelom od 51%.

Dana 17. veljače 2005. godine Hrvatska je prenijela 7% svojih dionica Društva u Fond hrvatskih branitelja u skladu sa Zakonom o privatizaciji Društva. Fond hrvatskih branitelja osnovan je u skladu sa Zakonom o Fondu hrvatskih branitelja Domovinskog rata i članova njihove obitelji. Fond hrvatskih branitelja je otvoreni investicijski fond, čiji su članovi definirani u skladu s gore spomenutim Zakonom.

Opis Sporazuma dioničara i Memoranduma o razumijevanju

Vidi „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Sporazum dioničara“ za opis Sporazuma dioničara i „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Memorandum o razumijevanju“ za opis Memoranduma o razumijevanju.

Transakcije s povezanim osobama

Društvo se smatra povezanim sa sljedećim osobama: Deutsche Telekom i ostali članovi grupe Deutsche Telekom, T-Mobile, Iskon, KDS d.o.o., CA Internet d.o.o., Regica.net d.o.o. i E-tours d.o.o.

Opis Deutsche Telekoma i transakcije s Deutsche Telekomom i povezanim društvima

Deutsche Telekom AG je dioničko društvo registrirano u Njemačkoj pod registracijskim brojem HRB 6794, s registriranim poslovnim sjedištem na adresi Friedrich-Ebert-allee 140, Postfach 20 001, D-53113 Bonn. Članovi Uprave su René Obermann (predsjednik), dr. Karl-Gerhard Eick, Hamid Akhavan, Lothar Pauly i Timotheus Höttges. Članovi Nadzornog odbora su dr. Klaus Zumwinkel, Lothar Schröder, Monika Brandl, Josef Falbisoner, dr. Hubertus von Grünberg, Lawrence H. Guffey, Ulrich Hocker, Lothar Holzwarth, Waltraud Litzenberger, Michael Löffler, Ingrid Matthäus-Maier, dr. Thomas Mirow, prof. dr.-ing. Wolfgang Reitzle, prof. dr. Wulf von Schimmelfmann, dr. Klaus G. Schlede, Wolfgang Schmitt, Michael Sommer, Ursula Steinke i Bernhard Walter.

Na dan 31. prosinca 2006., temeljni kapital društva Deutsche Telekom AG iznosio je 11.164 milijuna eura, i sastojao se od 4.361 milijuna registriranih redovnih dionica bez paritetne vrijednosti. Svaka dionica dioničaru daje pravo jednog glasa. Istog datuma, 68,3% dionica Deutsche Telekoma bilo je u slobodnom optičaju (2005.: 62,51%), 14,83% držala je Savezna Republika Njemačka (2005.: 15,40%), a 16,87% je držala grupa KfW Bankengruppe (2005.: 22,09%).

Deutsche Telekom jedno je od vodećih društava za telekomunikacijske usluge u svijetu, koje svojim korisnicima nudi cijeli spektar informacijskih i telekomunikacijskih usluga. Kao jedan od najvećih davatelja telekomunikacijskih usluga u Europi, Deutsche Telekom je zastupljen na najvažnijim tržištima u Europi, Aziji i Americi, te u oko 50 zemalja diljem svijeta. Neto prihodi Deutsche Telekom Grupe 2006. godine povećali su se za 2,9% na 61,3 milijarde eura, a usklađeni EBITDA je iznosio 19,4 milijarde eura. Usklađena neto dobit iznosila je 3,9 milijardi eura, a slobodan tijek novca (izuzimajući ulaganje u spektar pokretnih komunikacija u SAD-u) iznosio je 5,7 milijardi eura.

Transakcije koje se spominju u tablici u nastavku u prvom redu potvrđuju transakcije s društvima u vlasništvu Deutsche Telekoma. Grupa zaključuje takve transakcije u uobičajenom tijeku svojeg poslovanja po načelu nepristranosti. Te transakcije uključivale su slanje i primanje međunarodnog prometa tim društvima i od njih tijekom 2006. i 2005. godine. U 2006. godini Deutsche Telekom i T-Mobile Njemačka pružili su i tehničku pomoć Grupi u vrijednosti 54 milijuna kuna (2005. godine: 56 milijuna kuna).

Glavne transakcije s povezanim društvima tijekom naznačenih razdoblja bile su kako slijedi:

Povezana osoba: (u milijunima kuna)	Prihodi				Rashodi			
	Šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2005.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2004.	Šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2006.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2005.	Dvanaest mjeseci zaključenih 31. prosinca 2004.
T-Systems Enterprise services, Njemačka .	14	38	40	67	4	13	18	38
HTM Mostar, BiH	24	28	30	33	31	44	48	35
T-Mobile, Njemačka .	51	23	47	44	10	20	15	9
Ostali	19	68	83	65	30	49	53	35
Ukupno međunarodne namire	108	157	200	209	75	126	134	117
Deutsche Telekom AG, Njemačka . . .		—	—	—	15	59	67	54
T-Systems Enterprise services, Njemačka .		—	—	—	—	7	6	5
Ostali		1	0	1		16	5	20
Ukupno usluge između društava . .		1	0	1	15	82	78	79
T-Systems Enterprise services, Njemačka .		—	—	—	1	15	14	19
Deutsche Telekom AG, Njemačka . . .		—	—	—	—	—	9	28
Ostali		—	—	—	—	8	6	7
Ukupno ulaganja u dugotrajnu imovinu		—	—	—	1	23	29	54
Ukupno povezane osobe	108	158	200	210	91	231	241	250

Bilanca uključuje sljedeća stanja koja su rezultat transakcija s povezanim osobama:

Povezana osoba (u milijunima kuna)	Potraživanja				Obveze			
	30. lipnja 2007.	31. prosinca 2006.	31. prosinca 2005.	31. prosinca 2004.	30. lipnja 2007.	31. prosinca 2006.	31. prosinca 2005.	31. prosinca 2004.
T-Systems Enterprise services, Njemačka . .	4	7	23	31	1	2	7	21
HTM	12	13	14	103	26	23	27	96
T-Mobile, Njemačka . .	14	1	—	3	4	22	16	2
Ostali	22	11	5	9	13	27	30	11
Ukupno međunarodne namire	52	32	42	146	44	74	80	130
Deutsche Telekom AG, Njemačka		—	—	65	10	29	60	59
T-Systems Enterprise services, Njemačka . .		—	—	—	4	9	8	5
Ostali		—	—	—	5	5	14	
Ukupno usluge između društava . . .		—	—	65	14	43	73	78
Ukupno povezane osobe	52	32	42	211	58	117	153	208

Vidi „Sporazumi s Deutsche Telekomom“ za dodatni opis transakcija s povezanim osobama između Grupe i Deutsche Telekoma te povezanih društava.

Transakcije s Republikom Hrvatskom

Grupa pruža telekomunikacijske usluge Republici Hrvatskoj i njezinim ministarstvima po normalnim komercijalnim uvjetima, koji nisu povoljniji od onih dostupnih ostalim korisnicima. Telekomunikacijske usluge pružene vladi Republike Hrvatske i njezinim ministarstvima ne predstavljaju značajnu komponentu u prihodima Grupe. Dodatne pojedinosti o određenim ugovorima između Društva i Vlade Republike Hrvatske opisane su u „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Sporazumi između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske“.

Sporazumi s Deutsche Telekomom

Kao što je gore opisano, Deutsche Telekom kupio je 35% dionica Društva potkraj 1999. godine te dodatnih 16% potkraj 2001. godine i kao rezultat toga ima kontrolu nad Društvom.

Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske

Sporazumi dioničara

Dana 17. listopada 2001. Društvo, Hrvatska i Deutsche Telekom zaključili su Sporazum dioničara kojim su uređena, među ostalim, i sljedeća pitanja: suradnja između ugovornih strana radi ostvarivanja strateških ciljeva Društva, opće upravljanje Društvom, odredbe o nenatjecanju i povjerljivosti podataka te pojedina ograničenja prijenosa koja se odnose na pripadajuće vlasničke udjele dioničara u Društvu.

Strateški ciljevi

Prema odredbama Sporazuma dioničara Deutsche Telekom i Hrvatska suglasili su se ostvarivati svoja prava kao dioničari Društva (u onoj mjeri u kojoj im je to dopušteno zakonom) kako bi osigurali da:

- se poslovanje Društva odvija u skladu s razboritom i dobrom poslovnom praksom
- Društvo ostane hrvatsko društvo kojim upravljaju i rukovode u prvom redu hrvatski državljani. Taj uvjet smatrat će se zadovoljenim ako su većina zaposlenika i direktora koji obnašaju funkcije nadzora (uključujući, ali ne ograničavajući se na, članove Nadzornog odbora, članove Uprave i zaposlenike kojima su povjerene nadzorne ovlasti) hrvatski državljani.

Deutsche Telekom dužan je učiniti dostupnom i potaknuti izobrazbu Menadžmenta te tehnološku izobrazbu djelatnika Društva na način koji je dosljedan s modernim i učinkovitim telekomunikacijskim društvom, i dužan je podržati Društvo u njegovu izboru dobavljača koji su rezidenti u Hrvatskoj, pod uvjetom da su ponude takvih dobavljača konkurentne cijenom i kvalitetom ponudama dobavljača koji nisu rezidenti u Hrvatskoj te u skladu s mjerodavnim propisima.

Osim toga, Deutsche Telekom i Hrvatska suglasili su se da će surađivati s Društvom u pokušaju ostvarivanja sljedećih ciljeva za Društvo: povećanja profitabilnosti, razvoja moderne i djelotvorne telekomunikacijske infrastrukture, poboljšanja telekomunikacijske usluge u Hrvatskoj, promicanja prilagodbe politikama i tehnološkim standardima Europske zajednice i ostalih međunarodnih tijela u mjeri u kojoj se odnose na telekomunikacijski sektor te potpore razvoju Hrvatske kao međunarodnoga telekomunikacijskog središta.

Upravljanje

Sporazumom dioničara uređeno je da se Uprava Društva treba sastojati od pet do sedam članova Uprave, koji će biti imenovani običnom većinom glasova članova Nadzornog odbora, pod uvjetom da su Predsjednik uprave i najmanje još jedan član Uprave hrvatski državljani.

Nadzorni odbor treba se sastojati od devet članova Nadzornog odbora koje će kandidirati dioničari, a izabrati Glavna skupština. Trenutačno, tri člana Nadzornog odbora Društva kandidirala je za izbor Hrvatska, pet ih je kandidirao za izbor Deutsche Telekom dok su jednog kandidirali zaposlenici Društva.

Nakon Ponude, ali u skladu s mjerodavnim uvjetima Memoranduma o razumijevanju (kako je opisan u nastavku), te pod uvjetom da vlasnički udio Hrvatske u Društvu ostane iznad 10%, Deutsche Telekom će nastaviti kandidirati pet članova Nadzornog odbora Društva (od kojih će jedan biti Predsjednik), dvojicu će kandidirati Hrvatska, jednoga će kandidirati zaposlenici

Društva, dok će preostali član biti zajednički kandidat Deutsche Telekom i Hrvatske. Ako, međutim, vlasnički udio Hrvatske u Društvu padne ispod 10% (i Hrvatska zadrži barem jednu dionicu), Deutsche Telekom će nastaviti kandidirati pet članova Nadzornog odbora Društva, jednog će kandidirati Hrvatska, jednog će kandidirati zaposlenici Društva, dok će preostala dva člana biti zajednički kandidati Deutsche Telekom i Hrvatske.

Deutsche Telekom izgubit će pravo na imenovanje većine članova Nadzornog odbora ako dionice Društva u vlasništvu Deutsche Telekom i Hrvatske zajedno ne čine većinu upisanoga redovnog temeljnog kapitala Društva.

Prema uvjetima Memoranduma o razumijevanju, Sporazum dioničara bio je izmijenjen i dopunjen kako bi se ugovornim stranama omogućio sporazum za imenovanje dva Neovisna člana Nadzornog odbora na prvoj ili svakoj sljedećoj redovnoj Glavnoj skupštini održanoj nakon završetka Ponude. Broj članova Nadzornog odbora koje imenuje Hrvatska time će se smanjiti za dva.

Nakon završetka Ponude broj dionica koje Vlada Hrvatske i Deutsche Telekom zajedno posjeduju neće pasti ispod 70%. Međutim, moguće je da će kao rezultat nagrađivanja bonus dionicama prema uvjetima Ponude po povlaštenim uvjetima, kao što je detaljnije opisano u poglavlju „Ponuda“, zajednički posjed dionica Vlade i Deutsche Telekom, ovisno o prodaji dionica u Ponudi po povlaštenim uvjetima, pasti za daljnjih 2,3%.

S obzirom na sadašnji većinski udio Deutsche Telekom u Društvu za koji se očekuje da će se nastaviti i nakon Ponude, Deutsche Telekom će imati prava bezuvjetnog odobrenja/veta u stvarima o kojima odlučuje Nadzorni odbor, uključujući:

- usvajanje godišnjega poslovnog plana i trogodišnjega strateškog plana
- nadzor nad Upravom
- preporuke glavnoj skupštini dioničara u vezi s (a) izmjenama i dopunama Statuta, (b) likvidacijom Društva, (c) svakom dividendom izvan okvira politike dividende Društva, ili (d) promjenom revizora
- odustajanje od ili prijenos bilo koje bitne dozvole, koncesije ili dopuštenja za provedbu aktivnosti koje čine sastavni dio predmeta poslovanja Društva
- stjecanje ili raspolaganje vlasničkim udjelom u bilo kojem društvu kada bi ukupna predložena naknada bila viša od 20% fer tržišne vrijednosti ukupne imovine Društva
- ulazak u svako zajedničko ulaganje ili partnerstvo u kojem bi ukupan ulog kapitala u ulaganje prešao 20% fer tržišne vrijednosti ukupne imovine Društva
- svaku značajnu promjenu prirode ili opsega poslova koje Društvo obavlja
- sva ostala pitanja o kojima odlučuje Nadzorni odbor na temelju Statuta i mjerodavnih propisa.

Trenutačni vlasnički udio Deutsche Telekom daje Deutsche Telekomu efektivnu kontrolu nad ishodom stvari koje se iznesu dioničarima na glasovanje, uključujući pitanja poput objave godišnje dividende i imenovanja/izbora i opoziva članova Nadzornog odbora i Uprave Društva, osim u onim pitanjima u kojima Hrvatska ima pravo veta, kako je opisano u nastavku, te onih pitanja za koja je potrebna kvalificirana većina, poput povećanja/smanjenja kapitala te izmjena i dopuna Statuta Društva.

Tako dugo dok Hrvatska ima najmanje jednu dionicu Društva, za izglasavanje odluka glavne skupštine u vezi s likvidacijom Društva, odustajanjem od ili prijenosom bilo koje dozvole ili dopuštenja za obavljanje dijela poslova iz predmeta poslovanja Društva, preseljenjem sjedišta Društva izvan Hrvatske te promjenom tvrtke Društva bit će potreban glas Hrvatske. Međutim,

Vlada Hrvatska se suglasila s Deutsche Telekomom da neće primjenjivati svoje pravo da blokira odustajanje Društva od bilo koje koncesije osim ako je takva koncesija na nacionalnoj razini.

Odredba o nenatjecanju

Deutsche Telekom se obvezao Društvu i Hrvatskoj da tako dugo dok je Sporazum dioničara na snazi te godinu dana nakon njegova raskida, ni Deutsche Telekom niti ijedna od njegovih povezanih osoba neće, izravno ili neizravno, poslovati ili ulagati u poslove koji se natječu ili bave nekom aktivnosti koja se natječe s osnovnom djelatnošću Društva.

Prijenos dionica

Tako dugo dok Hrvatska ima dionice Društva koje čine 10% ili više upisanoga redovnog temeljnog kapitala Društva, postoji niz ograničenja za prijenos Deutsche Telekomovih dionica Društva. Ako nije provedena inicijalna javna ponuda dionica Društva, Deutsche Telekom mora poslati Hrvatskoj prethodnu pisanu obavijest najmanje 10 radnih dana ranije o namjeri prijenosa dionica. Ako je inicijalna javna ponuda dionica Društva zaključena, Deutsche Telekom mora poslati Hrvatskoj neodložnu obavijest prije prijenosa ijedne dionice i prije javne najave tog prijenosa ako (i) Deutsche Telekom namjerava prodati više od 5% redovnoga upisanog temeljnog kapitala Društva u određenom trenutku ili (ii) ako bi nakon bilo kakvog raspolaganja Deutsche Telekom imao manje od 35% redovnoga upisanog temeljnog kapitala Društva u određenom trenutku. Neovisno o tome je li inicijalna javna ponuda zaključena, Deutsche Telekom mora zatražiti mišljenje Hrvatske 20 radnih dana prije provedbe bilo kakvog prijenosa dionica ako bi rezultat namjeravanog prijenosa bio (i) da strana vlada (isključujući vladu Savezne Republike Njemačke) ima dionice koje čine 25% ili više redovnoga upisanog temeljnog kapitala Društva u trenutku takvog stjecanja ili (ii) da nakon takvog prijenosa Deutsche Telekom više ne bi imao nijednu dionicu Društva.

Ako Hrvatska želi prodati bilo koji broj svojih dionica Društva, mora dostaviti Deutsche Telekomu pisanu obavijest o uvjetima (uključujući cijenu) te imenovati potencijalnog kupca dionica, a Deutsche Telekom imat će rok od 20 dana da obavijesti Hrvatsku želi li kupiti sve dionice. Ako Deutsche Telekom želi kupiti te dionice, dvije će strane zaključiti kupoprodajni ugovor čiji uvjeti neće biti manje povoljni od onih koji su dogovoreni s potencijalnim kupcem.

Poslovanje pokretnih komunikacija

Vlada Hrvatska i Deutsche Telekom suglasili su se da se segment pokretnih telekomunikacija Društva treba ustrojiti na temelju Okvirnog ugovora. Prema tom preustroju poslovi pokretnih telekomunikacija Društva trebali su biti preneseni na zasebnu pravnu osobu u obliku ovisnog društva u stopostotnom vlasništvu. Preustroj je proveden s 1. siječnja 2003.

Povjerljivost podataka

Deutsche Telekom i Hrvatska svaki za sebe suglasni su strogo čuvati povjerljivost te osigurati da njihovi direktori, menadžeri, zaposlenici, savjetnici i zastupnici strogo čuvaju povjerljivost svih informacija, komunikacija i materijala (i) koji su označeni kao „povjerljivi” ili po svojoj prirodi namijenjeni isključivo za svojeg primatelja, ili (ii) koji se odnose na poslovne transakcije i financijske sporazume Grupe s bilo kojom osobom s kojom Grupa ima povjerljivi odnos, koji postanu poznati Deutsche Telekomu ili dođu u posjed Deutsche Telekoma, osim ako i sve dok ne nastane zakonska obveza objavljivanja takvih informacija, obavijesti i materijala ili dok isti ne postanu javno dobro (na drugačiji način osim kršenjem ove obveze čuvanja povjerljivosti).

Sporovi

Svaki spor koji ugovorne strane ne uspiju riješiti može biti upućen na arbitražu u Zürich, u Švicarskoj, u skladu s Arbitražnim pravilima UNCITRAL-a.

Prestanak

Ugovor će ostati na snazi do nastanka najranijeg od sljedećih događaja:

- kada se ugovorne strane u pisanoj formi suglase raskinuti ugovor
- kada se usvoji pravovaljana odluka ili izda obvezujuće rješenje o likvidaciji Društva
- kada vlasnički udio bilo Hrvatske bilo Deutsche Telekom padne ispod 10% dionica Društva.

Okvirni ugovor

Društvo, Hrvatska i Deutsche Telekom zaključili su Okvirni ugovor dana 17. listopada 2001. godine. Okvirnim ugovorom definirani su u prvom redu uvjeti eventualne predložene javne ponude dionica Društva u vlasništvu Hrvatske. Ugovorom su također uređeni:

- uvjeti za preustroj segmenta pokretnih telekomunikacija Društva
- proces i način na koji Hrvatska izdaje koncesije za GSM i UMTS Društvu i ostalim davateljima telekomunikacijskih usluga (iako su te odredbe danas u najvećem dijelu suvišne).

Neke odredbe Okvirnog ugovora izmijenjene su i nadopunjene Memorandumom o razumijevanju, vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekom, Društva i Republike Hrvatske—Memorandum o razumijevanju*“.

Odredba o predloženoj javnoj ponudi Dionica Društva

Okvirnim ugovorom predviđeno je da Hrvatska može u bilo kojem trenutku smanjiti svoj vlasnički udio prodajom putem javne ponude ili naknadnim ponudama na način opisan u nastavku.

Okvirnim ugovorom predviđeno je da nakon zaključenja svake javne ponude dionica Društva Hrvatska može ponuditi preostale dionice Društva kojih je vlasnik najširoj javnosti, ili domaćim i/ili međunarodnim institucionalnim ulagateljima (**“naknadna ponuda”**) pod uvjetom da ponudbena cijena dionica koje bi se prodavale u svakoj takvoj naknadnoj ponudi ne bude niža od višeg od sljedeća dva iznosa: (i) 85% prosječne cijene koju je Deutsche Telekom prethodno platio za svoj sadašnji udio i (ii) 85% cijene u trenutku zatvaranja tržišta na dan uoči određivanja cijene dionica u takvoj naknadnoj ponudi. Između bilo koje dvije konsekutivne naknadne ponude mora proći najmanje 24 mjeseca (računajući od datuma određivanja cijene dionica u svakoj takvoj naknadnoj ponudi).

Okvirnim ugovorom definirane su pojedine obveze ugovornih strana u vezi s javnom ponudom Dionica uključujući one koje se odnose na postupke obavješćivanja, raspodjelu troškova i imenovanje savjetnika. Neki od tih uvjeta izmijenjeni su i dopunjeni Memorandumom o razumijevanju. (Vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Memorandum o razumijevanju*“)

Potporna Društvu u vezi s vlasničkim pravima

Nadalje, u onoj mjeri u kojoj su ta pitanja pod njezinom kontrolom i nisu protivna važećim zakonima i propisima u danom trenutku, Hrvatska je dužna uložiti razumne napore (uzimajući u obzir resurse kojima raspolaže) kako bi podržala vlasnička prava Društva nad njegovom nepokretnom mrežom te zagovarala takva vlasnička prava u odnosu na treće osobe (ne umanjujući prava takvih trećih osoba).

Dodatna obeštećenja

Prema ugovoru, Hrvatska će nadoknaditi Društvu sve gubitke koje bi Društvo moglo ostvariti kao rezultat bilo kakvih promjena hrvatskih zakona i propisa koje nisu u skladu s priznanjima i potvrdama koje je Hrvatska dala na temelju ugovora ili kao rezultat bilo kakve promjene Zakona o telekomunikacijama, izuzimajući promjene koje su potrebne kako bi Hrvatska ispunila

svoje obveze na temelju ugovora ili one koje su dosljedne s međunarodnim obvezama Vlade, uključujući one na temelju međunarodnih ugovora i propisa kojima je cilj provesti uredbe i direktive EU-a.

Društvo i Deutsche Telekom, svaki za sebe, nadoknadit će Hrvatskoj sve gubitke koje bi Hrvatska mogla pretrpjeti kao rezultat kršenja obveza koje su Društvo ili Deutsche Telekom preuzeli u odnosu na svaku predloženu inicijalnu javnu ponudu ili naknadne ponude.

Prestanak

Ugovor ostaje na snazi do ranijeg od sljedećih događaja:

- kada se ugovorne strane u pisanoj formi suglase o prestanku ugovora
- kada se usvoji odluka koja proizvodi učinke ili izda obvezujuće rješenje o likvidaciji Društva.

Memorandum o razumijevanju

Dana 13. kolovoza 2007. Hrvatska, Društvo i Deutsche Telekom zaključili su Memorandum o razumijevanju kako bi zabilježili svoj međusobni dogovor i sporazum u vezi s provedbom Ponude i nekim drugim pitanjima. Memorandumom o razumijevanju također su izmijenjene i dopunjene pojedine odredbe Sporazuma dioničara i Okvirnog ugovora te je namjera da on bude pravno obvezujući za njegove potpisnike.

Ponuda

Memorandumom o razumijevanju utvrđene su pojedine obveze ugovornih strana u vezi s upravljanjem procesom Ponude uključujući i one o imenovanju savjetnika, izradi ovog Prospekta, raspodjeli troškova, odredbama o privremenoj zabrani prijenosa koje će ugovorne strane prihvatiti i slanju obavijesti.

Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura

Prema uvjetima Memoranduma o razumijevanju, ugovorne strane priznaju važnost pronalaženja rješenja za teškoće s kojima je Grupa suočena u vezi s Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom. Ugovorne strane dogovorile su kako postignuti dogovor koji se odnosi na Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu treba u najvećoj mogućoj mjeri i u svakom slučaju u bitnom:

- (a) zaštititi integritet balance Društva;
- (b) priznati ulaganja Društva i njegovih pravnih prednika u Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu; i
- (c) omogućiti buduće dugoročno korištenje Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture Društva u skladu sa sadašnjim korištenjem Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture.

Nadalje, dogovoreno je da će predloženo rješenje biti u skladu s praksom i standardima Europske unije.

Ugovorne strane dogovorile su sljedeća specifična načela u vezi s Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom:

- (a) vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom uređeno je važećim zakonima Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske se suglasila da neće težiti izmjeni bilo kojeg zakona kojim je sada uređeno pitanje vlasništva nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom, kao i sva ostala s tim povezana pitanja prije završetka Ponude;

(b) Hrvatska je primila na znanje da će Društvo nastaviti utvrđivati i upisivati svoje vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom, u onoj mjeri u kojoj je takvo upisivanje potrebno u skladu s važećim zakonskim propisima Republike Hrvatske;

(c) Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu tretirat će se kao telekomunikacijsku infrastrukturu (na način na koji je taj izraz definiran važećim Zakonom o telekomunikacijama Republike Hrvatske) i na nju će se primjenjivati zakonski režim „prava puta“. To će uključivati prava pristupa, uporabe, popravka, održavanja i polaganja kabelskih cijevi te sva druga povezana prava koja uživa osoba koja je ulagala u bilo koji određeni dio Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture („**Ovlaštena osoba**“), a koja čine teret na nekretnini na kojoj je Ovlaštena osoba izgradila Distribucijsko-telekomunikacijsku infrastrukturu;

(d) vlasnik ili, u slučaju nekretnine koja je javno dobro, upravitelj nekretnine (uključujući privatne osobe, lokalnu samoupravu ili upravu, Republiku Hrvatsku te ostale) na kojoj je izgrađena Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura, bit će dužan suzdržati se od svake radnje kojom bi Ovlaštenoj osobi bilo onemogućeno korištenje prava koja proizlaze iz takvog „prava puta“;

(e) ovlaštena osoba kojoj je priznato „pravo puta“ od neovisnog regulatora u skladu s gore spomenutim načelima bit će obvezna platiti naknadu za takvo pravo vlasniku nekretnine na kojoj je Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura izgrađena ili, ako je to primjenjivo, upravitelju. Međutim, ako je takva Ovlaštena osoba također i vlasnik nekretnine ili Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture ili ima služnost, koncesiju ili drugo slično pravo protiv vlasnika ili upravitelja nekretnine, nikakva naknada neće se plaćati u vezi s „pravom puta“ niti obratno;

(f) naknada za „pravo puta“ plativa vlasniku ili upravitelju bit će prema jedinstvenom obrascu uređena za cijeli teritorij Republike Hrvatske od strane HAT-a na temelju načela koja će biti definirana telekomunikacijskim zakonima i propisima koji će se uskladiti s praksom u Europskoj uniji i uzeti u obzir postojeće uvjete na hrvatskom tržištu, ali koji ni u kojem slučaju neće predstavljati neopravdan i nerazmjerni teret za pružanje ili obavljanje telekomunikacijskih usluga i budući razvoj telekomunikacijskog sektora;

(g) u onoj mjeri u kojoj je Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura dostupna za zajedničku uporabu, Ovlaštena osoba koja uživa „pravo puta“ dopustit će pristup takvoj Distribucijsko-telekomunikacijskoj infrastrukturi po načelu nediskriminacije u skladu s pravilima i uvjetima (također i u pogledu naknada za takav pristup) koje HAT donese na način dosljedan praksama Europske unije, ali uzimajući u obzir uvjete na hrvatskom tržištu;

(h) u skladu s mjerodavnim zakonima i propisima, HAT će nadgledati postupke kojima Ovlaštene osobe trećim stranama ustupaju pristup Distribucijsko-telekomunikacijskoj infrastrukturi. Ti će postupci uključivati i natječaje u situacijama kada se zaprimi više zahtjeva za korištenje a svima nije moguće udovoljiti;

Predstavnici HAT-a bit će članovi odbora koji provode takve natječaje. HAT će biti ovlašten poništiti natječaje koji su provedeni suprotno popisima te će rješavati sporove do kojih može doći zbog zajedničkog korištenja Distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture.

Vlada Republike Hrvatske suglasila se, u okviru svojih ovlasti, izraditi nacрте odgovarajućih zakona i propisa u okviru hrvatskoga pravnog sustava i, što je to praktično prije moguće, nastojati (uložiti najbolje napore) osigurati donošenje takvih zakona i propisa kakvi su potrebni za provedbu ranije opisanih načela na način da, u skladu s primjenjivim zakonskim procedurama predloži usvajanje takvih zakona i propisa Hrvatskom saboru.

Memorandumom o razumijevanju primljeno je na znanje da je dana 9. svibnja 2007. godine Hrvatska usvojila smjernice za izradu nacрта novoga Zakona o elektroničkim komunikacijama radi usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije. Memorandum o razumijevanju navodi kako će novi Zakon o elektroničkim komunikacijama, temeljen na takvim smjernicama i

sporazumima sadržanim u Memorandumu o razumijevanju u vezi s Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom, biti usvojen početkom 2008. godine.

Spor s potrošačima

Društvo se suglasilo da će s dužnom pažnjom nastaviti voditi obranu u sudskim sporovima koji se vode po tužbama koje su protiv Društva pokrenuli potrošači u vezi s Izmjenama i dopunama Ugovora o koncesiji za nepokretnu telefoniju i/ili tarifama koje su uvedene na temelju tih Izmjena i dopuna. Nadalje, dogovoreno je da će se zatražiti i nastojati ishoditi tumačenje pravne prirode Ugovora o koncesiji za nepokretnu telefoniju i spornih tarifa od Hrvatskog sabora u skladu s mjerodavnim propisima u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju prije završetka Ponude.

Korporativno upravljanje

Sukladno odredbama Memoranduma o razumijevanju, strane su dogovorile imenovanje dvaju neovisnih članova Nadzornog odbora da zamijene članove Nadzornog odbora imenovanih od strane Vlade Republike Hrvatske na sljedećoj Glavnoj skupštini Društva nakon završetka Ponude, ili bilo kojoj koja slijedi iza nje. Sporazum dioničara je izmijenjen i nadopunjen u skladu s time.

Nadalje, dogovoreno je da će Odbor za nagrade biti ustanovljen na prvoj redovitoj sjednici Nadzornog odbora nakon završetka Ponude.

Izvanredna dividenda

Dogovoreno je da će biti isplaćena izvanredna dividenda u iznosu od 2.410 milijuna kuna prije završetka Ponude.

Politika dividendi

Dogovoreno je da bi buduća politika dividendi trebala biti da će bilo koje dividende prijavljene i isplaćene u odnosu na bilo koju godinu koja uslijedi nakon godine u kojoj je objavljena Ponuda, iznositi od 50% do 100% raspodjeljive dobiti Društva stečene u prethodnoj godini. Bilo koja godišnja dividenda ovisit će o ukupnom financijskom položaju Društva i njegovim potrebama za radnim kapitalom u relevantnom razdoblju (uključujući, ali ne i ograničeno na poslovne izgleda Društva, potrebe za novčanim sredstvima, financijske rezultate i druge čimbenike uključujući pitanja oporezivanja i propisa prakse plaćanja drugih europskih telekomunikacijskih operatora i opću gospodarsku klimu).

Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i T-Mobile-a

Okvirni ugovor o pružanju usluga između Društva i Deutsche Telekoma

Dana 25. veljače 2004. godine, Društvo i Deutsche Telekom zaključili su Okvirni ugovor o pružanju usluga („**Okvirni ugovor o pružanju usluga**“) kojim su uredili određene usluge koje Deutsche Telekom pruža Društvu preko stručnih djelatnika u sljedećim područjima: poslovne i operativne politike, planiranje i osoblje, financijske i slične usluge, usluge inženjerstva, marketing, istraživanje i razvoj te upravljanje informacijama. Takvi stručni djelatnici obnašat će određene dužnosti u Društvu, ali ne i u Upravi.

Na temelju Okvirnog ugovora o pružanju usluga Društvo ima pravo zatražiti, za sebe ili za svoja ovisna društva, pružanje određenih usluga od Deutsche Telekoma radi ostvarenja ambiciozno postavljenih poslovnih ciljeva i rezultata utvrđenih srednjoročnim poslovnim planom Društva, kao i radi ostvarenja ciljeva razvoja mreže i pružanja usluga utvrđenih koncesijama za nepokretnu i pokretnu telefoniju.

Troškovi rada stručnih djelatnika utvrđeni su Okvirnim ugovorom o pružanju usluga i mijenjat će se u skladu s troškovima života u Hrvatskoj te indeksom rasta plaća u Njemačkoj. Društvo je dužno platiti Deutsche Telekomu za takvu stručnu pomoć, a to će plaćanje varirati ovisno o području stručnosti i iskustvu stručnjaka.

Okvirni ugovor o kandidatima Deutsche Telekom za članove Uprave

Okvirnim ugovorom o kandidatima Deutsche Telekom za članove Uprave predviđeno je da će Društvo nadoknaditi troškove Deutsche Telekom za rad koji obave zaposlenici Deutsche Telekom imenovani u Upravu Društva. Nadalje, Društvo će platiti Deutsche Telekomu manipulativnu pristojbu od 5% relevantnog iznosa naknade.

Zaposlenike Deutsche Telekom imenovane u Upravu Društva neće plaćati Društvo za rad koji obave kao članovi Uprave, već će ih plaćati Deutsche Telekom koji će ostati njihov poslodavac za cijelo vrijeme takvog imenovanja.

Strateški ugovor o suradnji između Deutsche Telekom AG i Društva te Strateški ugovor o suradnji između T-Mobile Internationala AG & Co. KG i Društva

Kako bi Društvo imalo dodatne koristi od stručnosti Deutsche Telekom u poslovima nepokretnih i internetskih telekomunikacija, kao i od stručnosti T-Mobile Internationala u poslovima pokretnih telekomunikacija, Društvo prima potporu od Deutsche Telekom i T-Mobile Internationala u vođenju takvih poslova, na temelju ugovora o strateškoj suradnji koji su stupili na snagu 1. siječnja 2005.

Ugovori su isprva bili zaključeni na rok od jedne godine te se otad automatski i neprekidno produžuju na rok od jedne godine, osim u slučaju raskida tri mjeseca prije kraja bilo kojega jednogodišnjeg razdoblja.

Ugovor o licenci između Deutsche Telekom i Društva

Deutsche Telekom i Društvo zaključili su ugovor o licenci dana 29. rujna 2004. godine, kojim je Deutsche Telekom Društvu ustupio licencu za uporabu pojedinih svojih trgovačkih žigova i naziva domena na cijelom teritoriju Hrvatske („**Ugovor o licenci**“).

Ugovorom o licenci Društvo je steklo isključivu licencu za uporabu trgovačkog žiga T-Coma te neisključivo pravo na uporabu ostalih trgovačkih žigova Deutsche Telekom. Pod uvjetom da je Društvo izravno/neizravno ovisno društvo Deutsche Telekom te da je Deutsche Telekom u odnosu na njega vladajuće društvo u smislu njemačkoga Zakona o dioničkim društvima ili odgovarajućih odredbi mjerodavnog zakona. Društvo ima isključivu dozvolu za registraciju naziva „T-Hrvatski Telekom“ u Hrvatskoj. Društvo također može upotrebljavati nazive domena i internetske adrese Deutsche Telekom za hrvatske početne stranice, pod uvjetom da to nije protivno uporabi naziva domena i internetskih adresa od strane Deutsche Telekom ili njegovih povezanih društava.

Društvo nema pravo služiti se trgovačkim žigom ili nazivima domena Deutsche Telekom izvan Hrvatske, osim kada je to izrijeком dopušteno Ugovorom o licenci. Međutim, uporaba trgovačkog žiga i naziva domena na internetu ne predstavlja uporabu izvan Hrvatske. Deutsche Telekom ima pravo prekinuti svaku određenu uporabu dopuštenu Ugovorom o licenci ako je ona protivna bilo kojem zakonitom interesu Deutsche Telekom ili bilo kojega drugog društva kojem je Deutsche Telekom ustupio licencu.

Društvo ima pravo, međutim, zaključivati ugovore o podlicenciranju s distribucijskim ili poslovnim partnerima i/ili pružateljima usluga radi promidžbe usluga i proizvoda koji se promiču i pružaju pod trgovačkim žigovima i nazivima domena. Takvi ugovori o podlicenciranju moraju biti sukladni odgovarajućim smjernicama prema Ugovoru o licenci.

Društvo se može služiti trgovačkim žigovima i nazivima domena Deutsche Telekom isključivo u registriranom obliku, a svaka uporaba mora biti praćena pozivanjem na činjenicu da je riječ o registriranim trgovačkim žigovima i nazivima domena Deutsche Telekom. Deutsche Telekom također ima pravo provoditi kontrolu kvalitete proizvoda i usluga pruženih pod trgovačkim žigovima i nazivima domena. Svako oglašavanje trgovačkih žigova i naziva domena mora biti dosljedno s brandom Deutsche Telekom i internim propisima Deutsche Telekom. Društvo smije provoditi vlastitu strategiju trgovačkog žiga isključivo uz prethodnu pisanu suglasnost Deutsche Telekom.

Naknada plativa prema Ugovoru o licenci sastoji se od nepromjenjive naknade za licencu u godišnjem iznosu od 170.709 eura te promjenjive naknade za licencu koja godišnje iznosi do 0.05% vanjskih prihoda Društva. Prihodi povezanih društava Društva koja ne upotrebljavaju trgovačke žigove ili nazive domena Deutsche Telekom nisu uključeni u izračun vanjskih prihoda Društva. Bilo koji porez plativ u okviru naknade za licencu bit će na trošak Društva.

Iznos naknade za licencu ostaje nepromjenjiv 5 godina računajući od datuma Ugovora o licenci. Nakon isteka tog razdoblja Deutsche Telekom može jednostrano promijeniti naknadu za licencu, pod uvjetom da svaka takva nova naknada za licencu ne prijeđe iznos koji je 4 puta veći od ukupnog iznosa naknade za licencu za godine koje su prethodile takvoj promjeni.

Obveza plaćanja naknade za licencu nastaviti će se i u slučaju da neka treća strana ospori uporabu trgovačkog žiga ili naziva domene. Međutim, prema Ugovoru o licenci Deutsche Telekom se mora obvezati da će o vlastitom trošku održavati svoje trgovačke žigove i nazive domena za trajanja ugovora.

Ugovor o licenci ostat će na snazi sve dok ga ili Deutsche Telekom ili Društvo ne raskinu. Ako bilo Deutsche Telekom bilo Društvo poželi raskinuti Ugovor o licenci, mora dostaviti prethodnu obavijest o raskidu najkasnije 12 mjeseci ranije, a ni u kojem slučaju to ne smije učiniti prije 31. prosinca 2014. godine. Deutsche Telekom također može raskinuti Ugovor o licenci zbog opravdanog razloga.

Ostali sporazumi

U redovnom tijeku svojeg poslovanja Grupa zaključuje i nastaviti će zaključivati ugovore s Deutsche Telekomom i društvima u vlasništvu Deutsche Telekom po načelu nepristrane transakcije. Takve transakcije uključuju slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od tih društava. Za dodatne pojedinosti vidi *„Sporazumi s glavnim dioničarima, Prodavateljem dionica i povezanim osobama“*.

Opis dionica i sažetak Statuta Društva

Sljedeći sažetak sadrži bitne uvjete dionica Društva koji su utvrđeni Statutom Društva („**Statut Društva**“) i pojedinim mjerodavnim odredbama Zakona o trgovačkim društvima i ostalim mjerodavnim zakonima. Ovaj je opis samo sažetak. Društvo predlaže da pročitate cijeli Statut Društva koji je za potrebe uvida dostupan u sjedištu Društva.

Statut Društva posljednji je put izmijenjen na glavnoj skupštini dioničara održanoj 23. travnja 2007. godine te se primjenjuje sukladno Zakonu o trgovačkim društvima.

Temeljni kapital

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i svojem Statutu Društvo ima pravo izdavati redovne dionice i povlaštene dionice te ostale vrijednosne papire predviđene hrvatskim zakonima. Društvo trenutno ima temeljni kapital koji se sastoji od 81.888.535 redovnih dionica, svaka nominalne vrijednosti od 100,00 kuna. S Danom zaključenja Društvo nema odobrenog a neizdanog temeljnog kapitala.

Dionice Društva dioničarima daju sljedeća prava:

(i) upravljačka prava koja mogu iskoristiti na Glavnoj skupštini ili u vezi s njom:

- pravo da budu prisutni i sudjeluju u raspravama
- pravo na određene informacije
- pravo glasanja
- pravo na pobijanje odluka Glavne skupštine.

(ii) imovinska prava:

- pravo na isplatu dividende
- pravo na naknadu za ispunjenje dodatnih obveza prema Društvu
- pravo prvenstva prilikom upisa novih dionica Društva
- pravo u slučaju smanjenja temeljnog kapitala na udio u temeljnom kapitalu Društva koji će biti razmjerno jednak udjelu koji su imali neposredno prije smanjenja temeljnog kapitala
- pravo na dio ostatka likvidacijske ili stečajne mase
- pravo vanjskih dioničara na primjerenu naknadu (primjerice, ako je Društvo zaključilo ugovor kojim je drugom društvu prepustilo da upravlja njegovim poslovnim aktivnostima ili ako je Društvo pristalo prenijeti svoju dobit drugom društvu)
- pravo dioničara koji se povlači na naknadu u određenim okolnostima
- pravo dioničara koji su glasovali protiv odluke o preoblikovanju dioničkog društva u društvo s ograničenom odgovornošću da Društvo otkupi njihove dionice.

Za dionice Društva nisu izdane nikakve isprave. Sukladno tome, vlasništvo nad dionicama prenosi se ugovorom ili ispravom o prijenosu prava vlasništva. Vlasništvo nad dionicama prenosi se njihovim prijenosom na račun vrijednosnih papira stjecatelja kojeg vodi SDA. SDA je jedina agencija ovlaštena za poslove deponiranja nematerijaliziranih vrijednosnih papira, poslove prijeboja i namire (clearing and settlement) u transakcijama s vrijednosnim papirima te za ostale poslove povezane s vrijednosnim papirima. Vlasnikom vrijednosnog papira smatra se isključivo ona osoba koja je vlasnik računa pri SDA-i na kojem je nematerijalizirana dionica uknjižena osim kada banka drži dionicu kao skrbnik, u kojem slučaju je vlasnikom dionice ona osoba za koju banka drži dionicu.

SDA vodi dionice Društva pod identifikacijskom oznakom HT-R-A i ISIN HRHT00RA0005.

Povećanje temeljnog kapitala

Zakonom o trgovačkim društvima predviđena su četiri načina povećanja temeljnog kapitala:

- (i) redovnim povećanjem (povećanje temeljnog kapitala ulozima u gotovom novcu, stvarima ili pravima)
- (ii) odobrenim temeljnim kapitalom
- (iii) uvjetnim povećanjem temeljnog kapitala ili
- (iv) pretvorbom kapitalne dobiti, pričuva ili zadržane dobiti u temeljni kapital.

Odluka Glavne skupštine o povećanju temeljnog kapitala donosi se glasovima koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na Glavnoj skupštini.

U posljednje tri godine nije bilo promjena temeljnog kapitala Društva.

Redovno povećanje

U slučaju redovnog povećanja postojeći dioničari imaju pravo prvenstva pri upisu novih dionica koje može biti isključeno, u cijelosti ili djelomice, samo odlukom Glavne skupštine.

Odobreni temeljni kapital

Odlukom o usvajanju ili izmjeni Statuta Društva Glavna skupština može ovlastiti Upravu, uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora, da poveća temeljni kapital (odobreni kapital) Društva. Takav odobreni temeljni kapital ne smije iznositi više od 50% ukupnoga temeljnog kapitala u trenutku davanja ovlaštenja. Postojeći dioničari zadržavaju pravo prvenstva pri upisu novih dionica, iako mogu biti isključeni ako je tako predviđeno odredbom Statuta Društva o ovlaštenju.

Uvjetno povećanje

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima moguće je provesti i uvjetno povećanje temeljnog kapitala, ali samo u onoj mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se omogućilo pretvorbu zamjenjivih obveznica u dionice ili kako bi se osobama koje imaju pravo prvenstva (poput zaposlenika i članova Uprave) omogućilo da upišu nove dionice. U slučaju pretvorbe zamjenjivih obveznica u dionice, nominalni iznos uvjetnog kapitala ne smije prijeći 50% ukupnoga temeljnog kapitala u vrijeme donošenja odluke kojom je odobreno uvjetno povećanje. U cilju omogućavanja zaposlenicima i članovima Uprave da iskoriste svoje pravo na dionice, nominalni iznos uvjetnog kapitala ne smije premašiti 10% ukupnoga temeljnog kapitala u trenutku donošenja odluke o odobrenju uvjetnog povećanja.

Pretvaranje kapitalne dobiti, pričuva i zadržane dobiti

Rješenje Glavne skupštine kojim se odobrava povećanje temeljnog kapitala pretvaranjem kapitalne dobiti, pričuva i zadržane dobiti mora donijeti većina od najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala predstavljenog na sjednici Glavne skupštine. Budući da se temeljni kapital povećava iz vlastitih resursa Društva, takvo rješenje može se donijeti samo na temelju posljednjeg godišnjeg financijskog izvješća, potvrđenog od revizora bez prigovora, ne više od osam mjeseci prije podneska zahtjeva za registraciju rješenja u komercijalni registar.

Kapitalna dobit i pričuve ne mogu se pretvoriti u temeljni kapital Društva ako je u posljednjem godišnjem financijskom izvješću zabilježen gubitak. Pričuve se mogu pretvoriti u temeljni kapital ako premašuju vrijednost od 5% postojećeg temeljnog kapitala Društva. Pričuve s posebnom namjenom mogu se pretvoriti u temeljni kapital samo ako je to u skladu s njihovom namjenom.

Nove dionice dodjeljuju se postojećim dioničarima proporcionalno njihovim postojećim posjedima dionica u Društvu.

Smanjenja temeljnog kapitala

Zakonom o trgovačkim društvima predviđena su tri načina smanjenja temeljnog kapitala:

- (i) redovno smanjenje
- (ii) pojednostavljeno smanjenje temeljnog kapitala
- (iii) smanjenje temeljnog kapitala povlačenjem dionica.

Redovno smanjenje

Odluka Glavne skupštine kojom se odobrava smanjenje temeljnog kapitala mora biti donesena glasovima dioničara koji raspolažu najmanje s tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na sjednici Glavne skupštine.

Temeljni kapital Društva smanjuje se s danom upisa odluke o smanjenju temeljnog kapitala u registar Trgovačkog suda. Društvo je dužno obavijestiti svoje vjerovnike o smanjenju temeljnog kapitala objavom upisa takve odluke u sudski registar.

Radi zaštite vjerovnika, oni vjerovnici čije su tražbine nastale prije takve objave, a koji još uvijek ne mogu tražiti namirenje svojih tražbina imaju pravo zahtijevati osiguranje da će njihova potraživanja biti namirena ako se u tu svrhu jave u roku od šest mjeseci od dana objave. Društvo nije obvezno ponuditi vjerovnicima osiguranje samoinicijativno, već je to obvezno učiniti na zahtjev vjerovnika. Društvo svojim dioničarima smije obavljati isplate koje proizlaze iz smanjenja temeljnog kapitala tek nakon isteka ranije spomenutog roka od šest mjeseci te nakon namire vjerovnika ili davanja osiguranja tražbina vjerovnicima na njihov zahtjev.

Jednako tako, dioničari ne mogu biti oslobođeni dužnosti uplate dionica sve do isteka razdoblja od šest mjeseci i dok vjerovnici ne budu namireni ili dok im na njihov zahtjev tražbine ne budu osigurane.

Pojednostavljeno smanjenje

Odredbe Zakona o trgovačkim društvima kojima je uređeno redovno smanjenje primjenjuju se *mutatis mutandis* i na pojednostavljeno smanjenje.

Pojednostavljeno smanjenje dopušteno je isključivo u slučajevima koji su izrijeком propisani zakonom. Društvo može smanjiti svoj temeljni kapital na taj način isključivo kako bi osiguralo da vrijednost temeljnog kapitala Društva odgovara stvarnoj (manjoj) vrijednosti imovine Društva, pokrilo gubitke ili prenijelo sredstva u kapitalnu dobit. U suštini, pojednostavljeno smanjenje može se iskoristiti jedino radi saniranja Društva u okolnostima kada je Društvo u financijskim teškoćama i nakon što su kapitalna dobit i unaprijed utvrđeni dio rezervi Društva već upotrijebljeni za olakšanje financijskih teškoća. Pojednostavljeno smanjenje nije dopušteno ako Društvo ima neraspoređenu dobit.

Svrha smanjenja temeljnog kapitala mora biti izrijeком navedena u odluci o smanjenju temeljnog kapitala.

Zakon ne dopušta isplate dioničarima koje bi bile rezultat pojednostavljenog smanjenja temeljnog kapitala, niti takvo smanjenje smije biti iskorišteno kako bi dioničari bili oslobođeni uplate dospjelog dijela svoje obveze za dionice. Stoga u slučaju pojednostavljenog smanjenja kapitala Društvo nije obvezno dati vjerovnicima osiguranje jer ovaj oblik smanjenja temeljnog kapitala nema utjecaja na pravo vjerovnika Društva na naplatu.

Smanjenje temeljnog kapitala povlačenjem dionica

Društvo smije povući dionice isključivo prisilno ili nakon stjecanja vlastitih dionica. Prisilno povlačenje dionica može biti naređeno ili dopušteno. Naređeno povlačenje mora biti predviđeno Statutom Društva, kojim također moraju biti uređeni i uvjeti povlačenja dionica te naknadu za povučene dionice koju je Društvo obvezno isplatiti. Odluku o provedbi naređenog povlačenja dionica donosi Uprava.

Povlačenje dionica može biti dopušteno i odredbama Statuta Društva. U tom slučaju Glavna skupština Društva može biti ovlaštena utvrditi uvjete povlačenja te moguću naknadu za povučene dionice. Ako to nije izrijekom uređeno Statutom Društva, naknada bi morala biti "primjerena". Uprava ne može donijeti odluku o provedbi smanjenja temeljnog kapitala povlačenjem dionica.

U oba slučaja prisilno povlačenje dionica moguće je jedino ako je naređeno ili dopušteno Statutom Društva koji je na snazi u trenutku upisa ili stjecanja odnosnih dionica. Načela jednakosti i prava dioničara uvijek moraju biti uzeta u obzir.

Društvo može u svakom trenutku povući svoje dionice ako stekne takve dionice.

Odredbe Zakona o trgovačkim društvima kojima je uređeno redovno smanjenje i pojednostavljeno smanjenje također se primjenjuju na smanjenje temeljnog kapitala povlačenjem dionica (*mutatis mutandis*).

Stjecanje vlastitih dionica

Prema Zakonu o trgovačkim društvima hrvatskim dioničkim društvima nije dopušteno stjecati vlastite dionice, osim u određenim ograničenim okolnostima kako slijedi:

- (i) ako je stjecanje dionica potrebno kako bi se društvo zaštitilo od teške i neposredno predstojeće opasnosti
- (ii) ako tako stečene dionice moraju biti ponuđene zaposlenicima društva ili povezanog društva
- (iii) ako se dionice stječu u skladu s obvezom društva da stekne dionice da bi se dioničarima dala otpremnina prema odredbama Zakona o trgovačkim društvima
- (iv) društvo stjece dionice nenaplatno ili ako stjecanjem financijska institucija kupuje dionice komisiono
- (v) ako se stjecanje temelji na univerzalnom pravnom sljedništvu (gdje su sva prava i obveze neke pravne osobe preneseni na drugu pravnu osobu)
- (vi) ako je stjecanje izvršeno na temelju odluke Glavne skupštine o povlačenju dionica po propisima o smanjenju temeljnog kapitala
- (vii) ako je stjecanje je provedeno na temelju ovlaštenja koje je izdala Glavna skupština za razdoblje do najviše 18 mjeseci, utvrdivši najmanju i najvišu cijenu te postotak temeljnog kapitala koji ne smije biti ustupljen za potrebe trgovanja dionicama.

Kada se dionice stječu u ranije spomenutim okolnostima pod (i), (ii), (iii) i (vii), ukupna nominalna vrijednost dionica za stjecanje, zajedno s nominalnom vrijednošću dionica koje je Društvo već steklo, ne smije prijeći 10% temeljnog kapitala Društva. K tome, Društvo mora stvoriti pričuve za te dionice kako bi osiguralo da temeljni kapital i zakonske pričuve, koji ne smiju biti upotrijebljeni za isplate dioničarima, budu sačuvani. U ranije spomenutim okolnostima pod (i), (ii), (iv) i (vii) predmet stjecanja mogu biti isključivo dionice koje su u potpunosti uplaćene. Dionice stečene u ranije spomenutim okolnostima pod (ii) moraju biti ponuđene zaposlenicima u roku od godinu dana nakon što ih je Društvo steklo.

Zakonom o trgovačkim društvima izrijekom je uređeno da je stjecanje vlastitih dionica Društva protivno ranije spomenutim odredbama od (i) do (vii) valjano, pod uvjetom da Društvo otuđi takve dionice u roku od godinu dana nakon njihova stjecanja ili, ako Društvo stječe vlastite dionice iznad granice od 10% temeljnog kapitala Društva (ali inače u skladu sa zakonom), ono mora otuđiti višak dionica iznad granice od 10% temeljnog kapitala u roku od tri godine nakon njihova stjecanja. Ako Društvo ne provede takva otuđenja u propisanim vremenskim rokovima, dionice moraju biti povučene.

Oblik, držanje i prijenos dionica

Ne postoje ograničenja koja bi bila propisana Statutom Društva, hrvatskim zakonima ili drugačije na pravo posjedovanja dionica Društva. Ne postoje ograničenja koja bi se odnosila na pravo stranih državljana ili nerezidenata da drže dionice ili iskoriste glasačka prava koja im te dionice daju.

Prema ZTVP-u nematerijalizirani vrijednosni papir je elektronički zapis na računu vrijednosnih papira u računalnom sustavu SDA-e kojim se izdavatelj vrijednosnog papira obvezuje ispuniti svoju obvezu prema vlasniku vrijednosnog papira na način kako je to navedeno u elektroničkom zapisu.

Dionice Društva postoje isključivo u obliku nematerijaliziranih vrijednosnih papira. Prema Društvu vrijedi kao dioničar samo onaj koji ima na svom računu vrijednosnih papira u Središnjoj depozitarnoj agenciji upisanu dionicu Društva. Odgovarajuće uknjižbe mogu biti provedene u elektroničkim evidencijama SDA-e kako bi se provelo stjecanje, promjena i prestanak vlasništva i drugih prava nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirima.

U javnoj ponudi smiju biti izdane samo nematerijalizirane dionice.

Na računima nematerijaliziranih vrijednosnih papira vode se podaci o izdanjima, rodovima, količinama, stvarnim pravima i nositeljima tih prava, ograničenjima stvarnih prava te povijesti upisa nematerijaliziranih vrijednosnih papira.

Potraživanja iz nematerijaliziranih vrijednosnih papira pripadaju njihovom vlasniku. Vlasnik je nematerijaliziranoga vrijednosnog papira osoba u čije je ime otvoren račun vrijednosnih papira u SDA-i i na čijem je računu ubilježen nematerijalizirani vrijednosni papir osim kada banka drži dionicu kao skrbnik, u kojem slučaju je vlasnikom dionice ona osoba za koju banka drži dionicu.

Vlasništvo i prava koja proizlaze iz nematerijaliziranoga vrijednosnog papira stječu se njegovim prijenosom s računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira prenositelja na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja na temelju valjanoga pravnog posla čija je svrha stjecanje vlasništva, na temelju sudske presude ili odluke nekoga drugog nadležnog tijela, nasljeđivanja i na temelju zakona. Vlasništvo i prava koja proizlaze iz nematerijaliziranoga vrijednosnog papira stječu se u trenutku njegove uknjižbe na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja.

Prijenos vlasništva nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirom na temelju transakcije zaključene na burzi ili na uređenome javnom tržištu obavlja se prijebojem i namirom (clearing and settlement). Stjecanje i prestanak vlasništva i drugih prava nad nematerijaliziranim vrijednosnim papirom na temelju (i) valjanih transakcija zaključenih izvan burze ili uređenoga javnog tržišta (ii) sudske presude ili odluke nekoga drugog nadležnog tijela, (iii) nasljeđivanjem i (iv) zakona provode se odgovarajućim upisom u elektroničke evidencije postupkom preknjižbe.

Uvjeti za dioničare čiji udio prelazi određene postotke

Određene obveze izvješćivanja opisane u nastavku propisane su za vlasničke odjele koji prelaze određene postotke. Statutom Društva nisu propisane dodatne obveze.

Izvješćivanje u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima

Zakonom propisani pragovi

Obveza izvješćivanja nastaje čim jedno društvo u drugome društvu stekne (i) više od 25% dionica ili udjela društva, ili (ii) čim dioničar stekne većinu dionica ili većinu upravljačkih prava u društvu. Ako vlasnički udio dioničara padne ispod bilo kojeg od ranije spomenutih pragova, on mora i o tome obavijestiti društvo.

Obveze izvješćivanja

Kada nastane obveza izvješćivanja, Dioničar mora bez odgode i u pisanom obliku izvijestiti društvo, a društvo mora objaviti primitak takve obavijesti.

Izvješćivanje u skladu sa ZTVP-om

Člankom 115. ZTVP-a propisan je nastanak obveze izvješćivanja po stjecanju (ili otuđenju), izravnom ili neizravnom, unaprijed utvrđenih postotaka glasačkih prava u javnome dioničkom društvu.

Zakonom propisani pragovi

Zakonom propisani pragovi jesu 10, 20, 25, 50 i 75% uplaćenih dionica s glasačkim pravima dioničkog društva. Obveza izvješćivanja nastaje kada vlasnički udio dioničara prijeđe bilo koji od spomenutih zakonom propisanih pragova ili padne ispod njih.

Obveze izvješćivanja

Kada nastane obveza izvješćivanja, dioničar je dužan izvijestiti (i) izdavatelja i (ii) HANFA-u bez odgode, a u svakom slučaju u roku od četiri kalendarska dana, o tome da je njegov vlasnički udio prešao mjerodavni prag ili pao ispod njega. Izdavatelj je dužan objaviti primitak takve obavijesti.

K tome, izdavatelj koji je javno dioničko društvo koje je primilo ranije spomenutu obavijest dužan ju je objaviti putem mjerodavnog tržišta dionica u roku od četiri dana nakon dana njezine dostave. Izdavatelj koji je javno dioničko društvo koje stječe vlastite dionice dužno je o toj činjenici izvijestiti HANFA-u i mjerodavno tržište dionica u roku od četiri dana nakon datuma stjecanja.

Izvješćivanje u skladu sa Zakonom o preuzimanju dioničkih društava

Zakonom propisani pragovi

Prema članku 4. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, osoba koja stekne dionice izdavatelja koje zajedno s dionicama koje ta osoba već ima nose više od 25% glasačkih prava u izdavatelju izvijestiti će bez odgode izdavatelja, HANFA-u i javnost o takvom stjecanju te objaviti ponudu za preuzimanje u skladu s uvjetima propisanim Zakonom o preuzimanju dioničkih društava. U roku od tri dana nakon primitka obavijesti izdavatelj je dužan izvijestiti HANFA-u i o primitku obavijesti i o njezinom sadržaju. Obveza izvješćivanja nastaje kada ponuditelj postane obavezan objaviti ponudu za preuzimanje.

Osoba koja je na temelju ponude za preuzimanje stekla manje od 75% dionica izdavatelja s pravom glasa dužna je objaviti ponudu za preuzimanje u slučaju daljnjeg stjecanja dionica istog izdavatelja.

Osoba koja je na temelju ponuda za preuzimanje stekla 75% ili više dionica izdavatelja s pravom glasa dužna je objaviti ponudu za preuzimanje u slučaju da takva osoba započne bilo kakvo dodatno stjecanje dionica s pravom glasa istog izdavatelja kada (i) takva osoba stekne

dodatnih 5% dionica s pravom glasa nakon ponude za preuzimanje ili (ii) protekne razdoblje od 18 mjeseci od dana prvog stjecanja dionica nakon prethodne ponude za preuzimanje.

Ponuđena cijena ne može biti niža od najviše cijene po kojoj je ponuditelj, ili osoba koja s njim zajednički djeluje, stekao dionice s pravom glasa u razdoblju od jedne godine prije dana objavljivanja ponude za preuzimanje. Ako je ponuđena cijena niža od prosječne cijene ostvarene na burzi ili uređenom javnom tržištu, ponuditelj mora ponuditi najmanje prosječnu cijenu ostvarenu na burzi ili javnom organiziranom tržištu.

Važno je primijetiti da je prema odredbama Zakona o preuzimanju dioničkih društava „*uspostavljanje odnosa zajedničkog djelovanja*“, sporazum prema kojem fizičke ili pravne osobe usklađeno djeluju u svezi sa stjecanjem dionica izdavatelja ili u svezi s ostvarivanjem prava glasa prema izdavatelju, „*izjednačeno sa stjecanjem dionica koje daju glasačka prava*“. To stoga također povlači za sobom zakonsku obvezu objavljivanja ponude za preuzimanje. Kada obveza objavljivanja ponude za preuzimanje proizlazi iz uspostavljenog odnosa zajedničkog djelovanja, svaka takva osoba dužna je objaviti ponudu za preuzimanje. Obveza objavljivanja ponude za preuzimanje smatrat će se ispunjenom ako ponudu objavi bilo koja od osoba koje djeluju zajednički.

Obveze izvješćivanja

Spomenuta obavijest mora biti dostavljena izdavatelju i HANFA-i te objavljena javnosti objavom u Narodnim novinama Republike Hrvatske i u dnevnim listovima u redovnoj prodaji u Republici Hrvatskoj.

Predmet poslovanja

Prema Statutu Društva predmet poslovanja Društva sastoji se od obavljanja, *inter alia*, sljedećih djelatnosti:

- telekomunikacijskih usluga
- projektiranja, kontrole projekata, građenja i nadzora nad građenjem
- izrade investicijske i tehnološke dokumentacije
- održavanja i popravka telekomunikacijskih objekata, instalacije uređaja i opreme
- kupnje i prodaje robe
- obavljanja trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu
- zastupanja inozemnih tvrtki
- proizvodnje telekomunikacijske opreme i pribora
- izdavanja telefonskih imenika i publikacija iz područja telekomunikacija
- usluga promidžbe
- istražnih i sigurnosnih usluga
- usluga muzeja
- usluga povezanih s tehničkim pregledom i registracijom vozila
- organizacije i koordinacije nadzora mjeriteljstva
- mjerenja radi izdavanja potvrde o kakvoći i elektromagnetskoj kompatibilnosti telekomunikacijske opreme i uređaja radijskih postaja
- proizvodnje i prijenosa programskih sadržaja i programskih usluga

- proizvodnje, prometa i javnog prikazivanja filmova
- usluga povezanih s informacijskim društvom
- poslovanja nekretninama
- izdavaštva.

Glasačka prava i skupštine dioničara

Svaki imatelj dionica Društva ima pravo na jedan glas po dionici. Veliki dioničari Društva nemaju drugačija glasačka prava.

Ako drugačije nije uređeno Zakonom o trgovačkim društvima, Glavna skupština donosi odluke običnom većinom glasova dioničara koji su osobno prisutni ili zastupljeni po svojim opunomoćenicima ili valjano ovlaštenim zastupnicima.

Međutim, Zakon o trgovačkim društvima propisuje da određene važne odluke moraju biti donesene većinom danih glasova koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog (osobno ili po opunomoćeniku) prilikom donošenja odluke.

Ovlasti Glavne skupštine dioničara Društva uređene su Zakonom o trgovačkim društvima i Statutom Društva. Njezine glavne funkcije su sljedeće:

- izbor i razrješenje članova Nadzornog odbora
- usvajanje ili razmatranje godišnjih financijskih izvješća (ovisno o odlukama Nadzornog odbora i Uprave u vezi s takvim godišnjim financijskim izvješćima)
- upotreba dobiti
- izdavanje razrješnice Nadzornom odboru i Upravi za obavljeni nadzor nad upravljanjem odnosno za upravljanje Društvom (izglasavanje povjerenja)
- imenovanje revizora
- izmjene i dopune Statuta Društva
- povećanja i smanjenja temeljnog kapitala
- prestanak Društva.

Zakon o trgovačkim društvima također ovlašćuje Glavnu skupštinu da izvršava neke druge funkcije poput davanja suglasnosti za pripajanje ili spajanje te preoblikovanje Društva. Glavna skupština ne može donositi odluke o upravljačkim pitanjima Društva, osim na zahtjev Uprave.

Glavnu skupštinu u pravilu saziva Uprava, iako je moguće da je sazove i Nadzorni odbor. Kako bi se osigurala zaštita manjinskih dioničara Zakon o trgovačkim društvima dopušta da se Glavna skupština sazove na zahtjev dioničara koji raspolažu najmanje s 5% temeljnog kapitala Društva.

Glavna skupština mora biti održana tijekom prvih osam mjeseci poslovne godine radi usvajanja i/ili razmatranja konsolidiranih i nekonsolidiranih godišnjih financijskih izvješća, izvješća Nadzornog odbora o godišnjim financijskim izvješćima, izvješća Uprave o stanju Društva i prijedloga upotrebe dobiti. K tome, Uprava mora sazvati Glavnu skupštinu u slučaju da Društvo ostvari gubitke koji iznose polovinu ili više od polovine njegovoga temeljnog kapitala.

Glavna skupština donosi odluke običnom većinom glasova, osim u slučajevima kada je Zakonom o trgovačkim društvima ili Statutom Društva propisana veća većina i/ili ispunjenje određenih uvjeta.

Sukladno tome, u određenim okolnostima kao što su izmjena i dopuna Statuta Društva, povećanje temeljnog kapitala i isključenje prava prvenstva u odnosu na takva povećanja

temelnog kapitala, potrebna je „kvalificirana većina” (t.j. glasovi koji predstavljaju 75% temeljnog kapitala zastupljenog na Glavnoj skupštini).

Glavne skupštine Društva održavaju se u Zagrebu, ali u određenim okolnostima Uprava smije odlučiti da se Glavna skupština održi negdje drugdje. Obavijest o održavanju Glavne skupštine mora biti objavljena najmanje 30 dana prije datuma održavanja Glavne skupštine ili prije roka za ispunjavanje uvjeta za sudjelovanje na Glavnoj skupštini.

Samo oni dioničari koji su najkasnije 7. dana prije Glavne skupštine najavili svoju namjeru da sudjeluju na Glavnoj skupštini smiju biti prisutni i glasovati.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor odgovoran je za imenovanje i opoziv članova Uprave te za nadzor nad vođenjem poslova Društva. Ova posljednja odgovornost može uključivati provjeru poslovnih knjiga te sazivanje Glavne skupštine. Nadzorni odbor odgovara dioničarima za usklađenost poslovanja Društva s pravnim okvirom u kojem Društvo posluje.

Za određene velike ili neuobičajene poslove poput velikih kapitalnih izdataka, dugoročnog zaduživanja ili važnih imenovanja može biti potrebna suglasnost Nadzornog odbora. Nadzorni odbor, međutim, ne nadzire svakodnevno poslovanje Društva.

Sastav Nadzornog odbora uređen je Statutom Društva, Sporazumom dioničara i Memorandumom o razumijevanju. Za dodatne informacije o sastavu Nadzornog odbora vidi „Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara”.

Mandat članova Nadzornog odbora traje četiri godine i može biti obnovljen. Broj obnovljenih mandata nije ograničen Statutom Društva. Člana Nadzornog odbora izabranog odlukom Glavne skupštine moguće je opozvati većinom od 75% glasova zastupljenih na Glavnoj skupštini. Nadzorni odbor između svojih članova imenuje predsjednika i zamjenika predsjednika. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika u njegovoj odsutnosti.

Članovi Nadzornog odbora mogu se povući s dužnosti podnošenjem ostavke predsjedniku ili zamjeniku predsjednika Nadzornog odbora ili Uprave. Član Nadzornog odbora kojeg su izabrali zaposlenici može dati ostavku na svoj položaj dostavom pisma ostavke komisiji za imenovanje koja ga je imenovala, u skladu sa Zakonom o radu.

Sastanke Nadzornog odbora saziva predsjednik nadzornog odbora Društva ili, u njegovoj odsutnosti, zamjenik predsjednika nadzornog odbora Društva. Nadzorni odbor može donositi odluke samo ako postoji kvorum. Kvorum postoji ako je prisutna većina članova Nadzornog odbora (petoro). Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova. Međutim, u slučaju jednakog broja glasova danih za odluku i protiv nje, glas predsjednika odlučuje.

Nadzorni odbor obavlja nadzor nad radom Uprave. Nadzorni odbor osobito je dužan: obavljati nadzor nad poslovima Uprave, imenovati i opozivati članove Uprave, pregledavati i ispitivati dokumentaciju povezanu s poslovima Društva, davati nalog revizoru za provedbu godišnje revizije Društva i konsolidiranih financijskih izvješća Grupe te pregledavati godišnja financijska izvješća Društva te konsolidirana financijska izvješća Grupe.

Za suglasnost za pojedine aktivnosti Uprave potrebni su glasovi najmanje petoro članova Nadzornog odbora. Te aktivnosti uključuju:

- donošenje odluka o osnivanju podružnica i imenovanju osoba koje će zastupati podružnice
- donošenje odluka o osnivanju društva—kćeri i imenovanje članova uprave i članova nadzornog odbora društva—kćeri
- donošenje odluke u vezi s dodjelom pojedinih vrsta punomoći (prokura)

- donošenje odluke o isplati predujma dividende
- uređenje ustroja Društva
- odobravanje i/ili izmjenu i dopunu godišnjega poslovnog plana i trogodišnjega strateškog plana
- uzimanje zajma, uključujući izdavanje dugovnih vrijednosnih papira, ili sklapanje aranžmana koji imaju isti gospodarski učinak kao uzimanje zajma (a koji nisu obveze prema dobavljačima preuzete u redovnom tijeku poslovanja), koji nisu odobreni godišnjim poslovnim planom, u slučaju kada te svote prelaze ukupno 100 milijuna kuna u tijeku iste poslovne godine
- izdavanje jamstava koja nisu odobrena godišnjim poslovnim planom za iznose koji zajedno prelaze 100 milijuna kuna u istoj fiskalnoj godini
- ulazak u bilo koju zamjensku ("swap") transakciju, te stjecanje ili otuđivanje bilo kojeg udjela odnosno preuzimanje bilo koje obveze iz derivatnih ili sličnih financijskih instrumenata, koji nisu odobreni godišnjim poslovnim planom
- izdavanje ili uvrštenje na burzu bilo kojih dugovnih, vlasničkih ili derivatnih vrijednosnih papira koji nisu odobreni godišnjim poslovnim planom, u svotama koje prelaze ukupno 100 milijuna kuna u tijeku iste poslovne godine
- odobravanje kredita ili zajma bilo kojoj osobi u svoti koja prelazi ukupno 100 milijuna kuna u tijeku iste poslovne godine, osim ako je to odobreno godišnjim poslovnim planom
- kapitalne izdatke (uključujući financijski najam) koji nisu odobreni godišnjim poslovnim planom, ako takvi izdaci prelaze ukupno 100 milijuna kuna u tijeku iste poslovne godine
- prodaju ili najam bilo koje imovine, postrojenja ili opreme u vlasništvu Društva ili bilo kojega od njegovih društava-kćeri, ili stvaranje bilo kakvog sredstva osiguranja na njima, ako to nije odobreno godišnjim poslovnim planom i to kada bi sredstva ostvarena takvom prodajom ili najmom, ili osigurana svota u slučaju sredstva osiguranja, prelazila ukupno 100 milijuna kuna u tijeku iste poslovne godine
- sklapanje bilo kojeg ugovora ili niza povezanih ugovora izvan redovnog tijeka poslovanja na rok koji prelazi deset godina, ako to nije odobreno godišnjim poslovnim planom, isključujući ugovore kojima se stvaraju sredstva osiguranja ili zakup na nekretninama
- osnivanje ili prestanak bilo kojeg društva-kćeri ili partnerstva, te ulog u kapital tih društava ili partnerstvo, ako to nije odobreno godišnjim poslovnim planom
- pokretanje bilo kojeg sudskog spora ili arbitražnog postupka koji uključuju zahtjev koji prelazi 100 milijuna kuna ili nagodba u bilo kojem sudskom sporu ili arbitražnom postupku kojom se traži plaćanje koje prelazi tu svotu
- usvajanje ili izmjena bilo kojeg plana bonusa zaposlenicima ili plana sudjelovanja u dobitku, te bitne izmjene naknada ili povlastica za zaposlenike, ili usvajanje bilo kojeg plana ili prijedloga da Društvo izda ili proda dionice zaposlenicima (s izuzetkom ponude dionica Društva zaposlenicima sukladno Zakonu o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d., „Narodne novine“ 2 br. 65/99, 68/01)
- premještanje sjedišta Društva ili bilo kojih ključnih djelatnosti Društva izvan Hrvatske i
- prijenos na društvo-kći bilo kojih bitnih djelatnosti Društva, kao što je na primjer poslovanje pokretnih telekomunikacija.

Za suglasnost za pojedine aktivnosti Uprave potrebni su glasovi najmanje sedmoro članova Nadzornog odbora. Te aktivnosti uključuju:

- predaju, napuštanje, ukidanje ili prijenos bilo koje bitne dozvole, koncesije ili ovlaštenja za obavljanje aktivnosti koja čini dio predmeta poslovanja Društva
- predlaganje Glavnoj skupštini izmjena Statuta, likvidacije Društva, dividende izvan okvira politike dividende Društva, te promjene revizora
- stjecanje ili otuđenje udjela u bilo kojem društvu, poslovnoj djelatnosti ili vrsti poslovnih djelatnosti kojom upravlja ili će upravljati Društvo ili neko drugo društvo u njegovom djelomičnom vlasništvu, bilo putem upisa, kupnje ili prodaje vrijednosnih papira, imovine, partnerskih udjela ili na drugi način, ukoliko ukupna vrijednost prelazi 20% tržišne vrijednosti imovine Društva
- sklapanje ugovora o zajedničkom ulaganju (joint venture), ortakluku ili sličnom sporazumu koji uključuje ulog kapitala kada iznos investicije prelazi ukupno 20% tržišne vrijednosti ukupne imovine Društva
- bitnu promjenu vrste ili djelokruga poslovanja Društva.

Uprava

Prema Zakonu o trgovačkim društvima i Statutu Društva Uprava vodi poslove Društva na dnevnoj osnovi i ovlaštena je zaključivati pravne poslove u ime Društva, s time da je za pojedine pravne poslove potrebna ranije spomenuta suglasnost Nadzornog odbora.

Uprava mora redovito izvještavati Nadzorni odbor, osobito o poslovnoj politici i strategiji, profitabilnosti, uspješnosti poslovnih aktivnosti Društva te o svim izvanrednim pitanjima koja se s vremena na vrijeme mogu pojaviti.

Uprava odgovara Nadzornom odboru za ukupnu uspješnost i poslovanje Društva te može donositi odluke pobliže određujući kako će se provoditi pojedini aspekti poslovanja Društva. Takve su odluke obvezujuće za zaposlenike Društva. Uprava osobito obavlja sljedeće aktivnosti:

- vodi poslove Društva
- priprema odluke i opće akte Društva za čije je donošenje mjerodavna Glavna skupština
- saziva Glavnu skupštinu u skladu sa zakonom i Statutom Društva
- donosi propise i odluke iz područja poslovanja Društva u skladu sa zakonom, mjerodavnim propisima i Statutom Društva
- podnosi izvješća Nadzornom odboru
- obavlja i druge poslove sukladno zakonu i drugim mjerodavnim propisima.

Sastav Uprave uređen je Statutom Društva, Sporazumom dioničara i Memorandumom o razumijevanju. Za dodatne informacije o Upravi vidi „*Sporazumi s Deutsche Telekomom—Ugovori između Deutsche Telekoma, Društva i Republike Hrvatske—Sporazum dioničara*“.

Članove Uprave i njezinog predsjednika imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Njihov mandat traje najviše četiri godine nakon čega mogu biti iznova imenovani. Članovi Uprave također mogu biti imenovani sudskom odlukom u slučajevima koji su definirani Zakonom o trgovačkim društvima.

U izvanrednim okolnostima kao što su kršenje dužnosti, nesposobnost za obnašanje dužnosti ili izglasavanje nepovjerenja na Glavnoj skupštini Nadzorni odbor može opozvati člana Uprave i prije isteka njegovog ili njezinog mandata.

U slučaju ostavke člana Uprave potrebno je obavijestiti Nadzorni odbor.

Uprava se sastaje kad god to okolnosti zahtijevaju. Za kvorum je potrebna prisutnost najmanje četvero članova Uprave. Uprava donosi odluke običnom većinom glasova, a ako većinu nije moguće postići, predsjednik Uprave ima odlučujući glas. Predsjednik, međutim, nema pravo uložiti veto na neku odluku.

Statutom je uređeno da Društvo mogu zastupati bilo koja dva člana Uprave.

Dividende

Prema Zakonu o trgovačkim društvima neto dobit financijske godine koju je ostvarilo Društvo bit će upotrijebljena prije svega u sljedeće svrhe:

- pokriće prenesenih gubitaka prethodne godine
- povećanje zakonskih rezervi
- povećanje rezervi za vlastite dionice ako ih je Društvo steklo ili to ima namjeru učiniti
- povećanje statutarne rezervi pod uvjetom da ih Društvo ima.

Nakon izrade godišnjih financijskih izvješća preostali iznos neto dobiti nakon raspodjele u svrhe predviđene Zakonom o trgovačkim društvima Uprava i Nadzorni odbor mogu unijeti u ostale rezerve koje se formiraju iz dobiti. Međutim, iznosi uneseni u spomenute rezerve ne smiju biti veći od polovine preostalog iznosa neto dobiti

Ako Glavna skupština utvrdi da su godišnja financijska izvješća sukladna zakonu, Glavna skupština može također odlučiti da preostali iznos neto dobiti, nakon raspoređivanja dobiti sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, unese u ostale rezerve koje se stvaraju iz dobiti. Međutim, iznos upotrijebljen u tu svrhu ne smije prijeći polovinu neto dobiti preostale nakon njezine uporabe u svrhe predviđene Zakonom o trgovačkim društvima.

Glavna skupština odlučuje o raspodjeli dobiti. Svojom redovnom odlukom Glavna skupština može riješiti da se dobit rasporedi u zakonske rezerve, statutarne rezerve ili rezerve za vlastite dionice ili neke druge rezerve, i/ili da se isplati dividenda u skladu s pripadajućim pravima članova.

Međutim, sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, kao i Statutu Društva, nakon isteka poslovne godine i uz suglasnost Nadzornog odbora Uprava je ovlaštena isplatiti dioničarima predujam dividende iz predvidivog dijela neto dobiti, ali samo ako privremeni račun dobiti i gubitka za proteklu godinu pokazuje dobit. Iznos koji može biti isplaćen kao predujam dividende ni u kojem slučaju ne smije prijeći polovinu dobiti umanjenu za iznose koji, sukladno zakonu i Statutu Društva, moraju biti raspoređeni u rezerve Društva. K tomu, isplata predujma dividende ne smije prijeći polovinu iznosa prošlogodišnje dobiti.

Iznos dividende isplaćen svakom dioničaru bit će razmjern postotku ukupne nominalne vrijednosti dionica koji on ili ona imaju, a može biti izražen bilo kao apsolutna vrijednost po dionici ili kao postotak ukupne nominalne vrijednosti dionica.

Isplata je uvjetovana određenim uvjetima utvrđenim Sporazumom dioničara. Vidi također „*Dividende i politika dividendi*“.

Datum zasnivanja prava na dividendu obično je dan održavanja Glavne skupštine na kojoj je odobrena takva isplata dividende.

Opis globalnih potvrda depozitara

JPMorgan Chase Bank, N.A. i Društvo pregovaraju da JPMorgan Chase Bank, N.A. djeluje kao depozitar za GDR-ove. Glavni ured Depozitara nalazi se na adresi 4 New York Plaza, 13th Floor, New York, New York 10004, Sjedinjene Američke Države. Depozitar je ustrojen prema zakonima SAD-a, glavni ured mu se nalazi u Columbusu, Sjedinjene Američke Države i glavno je ovisno društvo društva. JPMorgan Chase & Co. Depozitar je bio ustrojen kao društvo narodne banke prema američkom Zakonu o narodnoj banci, 13. studenog 2004. Prije toga bio je ustrojen kao bankarska korporacija prema Zakonu o bankarstvu države New York. Depozitar je u nadležnosti regulacije i nadzora Ureda za kontrolu tečaja. Registrirani ured Depozitara nalazi se na adresi 1111 Polaris Parkway, Columbus, Ohio, Sjedinjene Američke Države. Primjerak statuta društva JPMorgan Chase & Co., s izmjenama i dopunama, zajedno s primjercima posljednjih konsolidiranih izvješća stanja i prihoda—FFIEC 031 (tzv. call izvješća—kvartalna izvješća o prihodima i financijskom stanju), bit će na raspolaganju za provjeru u Uredu tajnika društva JPMorgan Chase & Co., na adresi 270 Park Avenue New York, New York 10017, Sjedinjene Američke Države.

U ovom sažetku pojam „GDR-ovi” odnosi se na GDR-ove prema Pravilu 144A i GDR-ove prema Propisu S. GDR-ove predstavljaju certifikati za koje se uobicajeno upotrebljavaju izrazi „*Certifikati o Globalnim potvrdama depozitara*” ili „*GDR certifikati*”. GDR-ovi koje JPMorgan prodaje u Sjedinjenim Američkim Državama označeni su i bit će izdani kao GDR-ovi prema Pravilu 144A, dok su GDR-ovi koje JPMorgan prodaje izvan Sjedinjenih Američkih Država označeni i bit će izdani kao GDR-ovi prema Propisu S. GDR-ovi predstavljaju vlasnička prava na vrijednosnim papirima, novcu ili drugoj imovini deponiranoj kod Depozitara.

Ako ga Društvo, imenuje Depozitar će sam imenovati JPMorgan Chase Bank, N.A. za skrbnika koji će čuvati vrijednosne papire, novac ili drugu deponiranu imovinu („*Skrbnik*”). Glavni ured Skrbnika nalazi se na adresi 4 New York Plaza, 13th Floor, New York, New York 10004, USA.

Trenutno je predviđeno da mogu postojati dva zasebna ugovora o deponiranju: jedan za GDR-ove prema Pravilu 144A te drugi za GDR-ove prema Propisu S, a za oba je mjerodavno englesko pravo. Na odnos između Depozitara i osobe koja deponira ili povlači Dionice, u onoj mjeri u kojoj je taj odnos povezan s takvim deponiranjem ili povlačenjem te dostavom potrebnih certifikata i prenosivošću GDR-ova, primjenjivat će se pravo države New York. Za obveze Društva prema imateljima Dionica i dalje će biti mjerodavno hrvatsko pravo. Primjerci Ugovora o deponiranju, ako bude sklopljen, bit će na raspolaganju radi uvida svakome imatelju GDR-ova u glavnom uredu Depozitara tijekom radnog vremena, pod uvjetom da svrha uvida nije komunikacija s imateljima GDR-ova u interesu bilo kojeg posla ili stvari osim poslova Društva ili stvari povezanih s Ugovorom o deponiranju ili GDR-ovima.

Ovo je sažeti opis bitnih uvjeta GDR-ova i bitnih prava imatelja GDR-ova kao vlasnika GDR-ova. Molimo da imate na umu kako sažecima već po njihovoj definiciji nedostaje preciznosti u sažetim informacijama te da će prava i obveze svakog vlasnika GDR-ova biti utvrđeni pozivanjem na uvjete relevantnog Ugovora o deponiranju, a ne ovim sažetkom. Opis Ugovora o deponiranju i uvjeta Depozitara samo je ilustrativnog karaktera te je podložan promjenama u skladu s pregovorima Društva i Depozitara.

Jedan GDR predstavlja pravo na primitak jedne Dionice deponirane kod Skrbnika. Svaki GDR također će predstavljati pravo na primitak novca ili druge imovine koju su Depozitar ili Skrbnik primili u ime vlasnika GDR-a a koja nije raspodijeljena vlasnicima GDR-ova uslijed zakonskih ograničenja ili zbog praktičnih razloga. Imatelji GDR-ova nisu ugovorna strana Ugovora o deponiranju te stoga nemaju ugovornih prava ili obveza prema Društvu ili Depozitaru. Međutim, u svakoj izjavi volje koju Društvo učini u korist imatelja GDR-ova predviđeno je da, u slučaju da Društvo ne ispuní obveze koje su mu propisane pojedinim odredbama relevantnog Ugovora o deponiranju, svaki imatelj GDR-ova može izvršiti odgovarajuće odredbe relevantnog Ugovora o deponiranju kao da je i sam ugovorna strana tog Ugovora o deponiranju i

„Depozitar“ spram onog broja Dionica koje se odnose na tog imatelja. Depozitar nije dužan tražiti provedbu bilo koje odredbe Ugovora o deponiranju u ime bilo kojeg imatelja GDR-ova ili bilo koje druge osobe. Smatra se da su imatelji GDR-ova upoznati sa svim relevantnim odredbama Ugovora o deponiranju te da ih one obvezuju.

GDR-ove je moguće držati isključivo posredstvom brokera ili računa za pohranu. Zbog toga se imatelji GDR-ova moraju pouzdati u postupke svojih brokera ili banaka kako bi ostvarili svoja prava kao vlasnici GDR-ova. Da bi utvrdili o kojim je postupcima riječ, imatelji GDR-ova trebali bi se posavjetovati sa svojim brokerima ili bankama. Smatra se da izraz „*Imatelj*“ označava osobu koja je vlasnik GDR-ova, dok je agent te osobe (t.j. broker, skrbnik, banka ili povjerbeno društvo) imatelj odnosnog GDR-a.

U okviru ove Ponude nisu izdani i neće se izdavati privremeni Glavni GDR-ovi ili druge privremene isprave o vlasništvu.

Razlike između GDR-ova prema Pravilu 144A i GDR-ova prema Propisu S

GDR-ovi prema Pravilu 144A i GDR-ovi prema Propisu S u mnogočemu su međusobno slični, a razlikuju se u prvom redu s obzirom na uvjete koje za njih propisuju zakoni o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država. GDR-ovi prema Pravilu 144A smatraju se „*ograničenim vrijednosnim papirima*“ prema zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država i na njih se kao takve primjenjuju ograničenja u vezi izdavanja, prijenosa i poništavanja. Prema zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država GDR-ovi prema Propisu S nisu sami po sebi „*ograničeni vrijednosni papiri*“, iako će se na njih primijeniti određena ugovorna ograničenja radi pokušaja sprečavanja prijenosa GDR-ova prema Propisu S protivno zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država.

Razlike između GDR-ova prema Propisu S i GDR-ova prema Pravilu 144A te ograničenja koja se odnose na GDR-ove prema Pravilu 144a i GDR-ove prema Propisu S odnose se u prvom redu na sljedeće:

- mjesto trgovanja GDR-ovima
  - GDR-ovima prema Propisu S dopušteno je trgovati isključivo izvan Sjedinjenih Američkih Država
  - GDR-ovima prema Pravilu 144A dopušteno je trgovati samo na PORTAL-u i njima mogu trgovati samo „*Kvalificirani institucionalni kupci*“ (u skladu s definicijom u Pravilu 144A) („*KIK*“)
- ograničenja prijenosa i povlačenja Dionica predstavljenih GDR-ima. Vidi „*Zakon o vrijednosnim papirima i druge napomene*“ i „*Ograničenja prijenosa*“
- ispunjavanje uvjeta za prijenos preknjižbom. Vidi „*Namira i čuvanje*“.

Zbog tih razlika i uvjeta propisanih zakonima o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država Društvo i Depozitar mogli bi biti dužni različito postupati spram GDR-a prema Propisu S i GDR-a prema Pravilu 144A u nekom trenutku u budućnosti. Nije moguće zajamčiti da će imatelji GDR-a prema Pravilu 144A dobiti ista prava kao i imatelji GDR-a prema Propisu S i *vice versa*.

Namira i čuvanje

Depozitar i Društvo dogovorit će se s DTC-om da DTC djeluje kao depozitorij vrijednosnih papira za GDR-e. Vlasništvo nad GDR-ima dokazano Certifikatom o Glavnom GDR-u prema Propisu S i Certifikatom o Glavnom GDR-u prema Pravilu 144A bit će ograničeno na sudionike u DTC-u ili osobe koje drže GDR-e posredstvom sudionika u DTC-u (uključujući Euroclear i Clearstream). Svi GDR-ovi izdani u okviru Ponude bit će registrirani na ime Cede & Co. (osoba koju je imenovao DTC). Prijenosi vlasništva nad GDR-ovima provest će se uknjižbom u knjige DTC-a ili osobe koju je DTC imenovao, Cede & Co. (kada je riječ o GDR-ovima u vlasništvu sudionika DTC-a) i u evidencije sudionika u DTC-u (kada je riječ o GDR-ima u vlasništvu osoba koje nisu sudionici u DTC-u). Vlasnici GDR-ova neće primiti certifikate koji dokazuju njihovo vlasništvo nad GDR-ima, osim u slučaju kada nije moguće imenovati sljednika depozitorija vrijednosnih papira.

DTC može u bilo kojem trenutku prestati pružati svoje usluge depozitorija vrijednosnih papira za GDR-e tako što će Depozitaru dostaviti o tome obavijest uz razumni otkazni rok. U takvim okolnostima i u slučaju da sljednik depozitorija vrijednosnih papira ne može biti imenovan, bit će tiskani pojedinačni Certifikati o GDR-ima koji predstavljaju odgovarajući broj GDR-a koje ima svaki vlasnik GDR-a te predani odgovarajućim vlasnicima GDR-a. Nakon Ponude, na prijenose GDR-ova, deponiranje Dionica u GDR depozitorije te povlačenje Dionica iz GDR depozitorija primjenjivat će se ograničenja opisana u stavcima koji slijede u nastavku. Za informacije o ograničenjima koja se odnose na Ponudu vidi „*Ograničenja prijenosa*“.

GDR-ovi Prema Pravilu 144a	GDR-ovi Prema Propisu S
Ograničenja za prijenos GDR-ova	
GDR-ove prema Pravilu 144A dopušteno je preprodati, dati u zalog ili drugačije prenijeti:	GDR-ove prema Propisu S dopušteno je preprodati, dati u zalog ili drugačije prenijeti isključivo u skladu sa Zakonom o vrijednosnim papirima SAD-a
(i) izvan SAD-a osobama koje nisu rezidenti SAD-a (prema definiciji u Propisu S) u skladu s Propisom S; ili	
(ii) „KIK-u“ u pravnom poslu koji ispunjava uvjete Pravila 144A; ili	
(iii) u skladu s Pravilom 144 na temelju Zakona o vrijednosnim papirima SAD-a, ako je to primjenjivo; ili	
(iv) na temelju valjane izjave o registraciji u skladu sa Zakonom o vrijednosnim papirima SAD-a.	
Ograničenja za deponiranje Dionica	
Dionice će biti prihvaćene radi deponiranja na temelju Ugovora o deponiranju prema Pravilu 144A isključivo ako ih deponira osoba, ili ako su deponirane u ime osobe, koja:	Dionice će biti prihvaćene radi deponiranja na temelju Ugovora o deponiranju prema Propisu S isključivo ako ih deponira osoba, ili ako su deponirane u ime osobe, koja:
(i) nije Društvo ili povezana osoba Društva, ili osoba koja djeluje u ime Društva ili u ime povezane osobe Društva; i	(i) nije Društvo ili povezana osoba Društva, ili osoba koja djeluje u ime Društva ili u ime osobe povezane osobe Društva; i
(ii) je „KIK“ ili osoba koja nije rezident SAD-a (prema definiciji iz Propisa S).	(ii) nije rezident SAD-a (prema definiciji iz Propisa S).
Ograničenja za povlačenje Dionica	
Dionice može povući na temelju Ugovora o deponiranju Pravilu 144A isključivo:	prema Dionice iz Ugovora o deponiranju prema Propisu S mogu povući isključivo imatelji GDR-ova prema Propisu S.
(i) osoba izvan Sjedinjenih Američkih Država koja će biti faktični vlasnik Dionica nakon povlačenja, ili	
(ii) KIK koji:	
(a) je prodao GDR-ove prema Pravilu 144A drugome KIK-u u pravnom poslu koji ispunjava uvjete iz Pravila 144A, ili osobi (pod uvjetom da ta osoba nije rezident SAD-a (prema definiciji iz Propisa S)) izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S; ili	
(b) će biti faktični vlasnik Dionica i suglasan je pridržavati se ograničenja za prijenos koja se primjenjuju na tako povučene Dionice.	

Upis prijenosa GDR-ova može biti odbijen u određenim slučajevima, ili upis prijenosa općenito može biti obustavljen, u bilo kojem razdoblju kada su evidencije o prijenosu Depozitara, Društva ili Voditelja registra (kako je definiran Ugovorom o deponiranju) zatvorene, ili ako Društvo ili Depozitar postupajući u dobroj vjeri takav postupak u bilo kojem trenutku ili s vremena na vrijeme smatraju potrebnim ili poželjnim zbog nekog zakonskog uvjeta, zahtjeva tijela državne uprave ili vladinog tijela ili komisije ili bilo koje burze vrijednosnih papira na kojoj su GDR-ovi ili Dionice uvršteni, ili prema odredbama Ugovora o deponiranju ili odredbama o Dionicama ili mjerodavnima za Dionice, ili zahtjeva bilo koje skupštine dioničara Društva ili zbog bilo kojega drugog razloga.

Depozitar može zatvoriti za GDR-ove evidencije o prijenosu u svakom trenutku ili s vremena na vrijeme, kada on, postupajući u dobroj vjeri, to smatra potrebnim ili poželjnim za izvršenje obveza koje je preuzeo ili na opravdani zahtjev Društva.

Dividende i raspodjele

Imatelji GDR-ova općenito imaju pravo na primitak isplata koje Društvo izvrši na temelju vrijednosnih papira deponiranih kod Skrbnika, što međutim može biti ograničeno praktičnim razlozima i zakonskim ograničenjima. Primitak takve raspodjele od strane imatelja bit će sukladan uvjetima Ugovora o deponiranju i razmjernan broju GDR-ova koje imatelji budu imali na dan utvrđivanja ovlaštenika na raspodjelu po GDR-ovima, a Depozitar će uložiti razumne napore kako bi osigurao da dan utvrđenja ovlaštenika na raspodjelu po GDR-ovima bude što bliži danu utvrđivanja ovlaštenika na raspodjelu koji Društvo odredi za Dionice.

Raspodjele novca

Kad god Društvo bude provodilo raspodjele novca u vezi s vrijednosnim papirima deponiranim kod Skrbnika, obavijestit će Depozitara te deponirati sredstva kod Skrbnika. Po primitku takve obavijesti i potvrde o deponiranju odnosnih sredstava, Depozitar će osigurati konverziju sredstava u američke dolare i raspodjelu američkih dolara imateljima, u skladu s hrvatskim zakonima i propisima. Konverzija u američke dolare bit će provedena samo ako to bude ostvarivo i ako je moguć prijenos američkih dolara u Sjedinjene Američke Države.

Iznosi raspodijeljeni imateljima bit će neto iznosi nakon odbitka naknada, troškova, poreza i davanja državi koje su imatelji dužni platiti prema odredbama Ugovora o deponiranju. Depozitar će istu metodu primijeniti kako bi raspodijelio sve raspodjele primljene po likvidaciji Društva ili primitke od prodaje bilo koje imovine (kao što su neraspodijeljena prava) koju Skrbnik drži u vezi s deponiranim vrijednosnim papirima. Moguće je da, u slučaju likvidacije Društva, Ugovori o deponiranju budu raskinuti prije nego što Depozitar primi bilo koje raspodjele koje su rezultat takve likvidacije. Vidi „—*Izmjene i dopune te raskid*“.

Raspodjele dionica

Kad god Društvo bude provodilo raspodjelu besplatnih dionica u vezi s Dionicama deponiranim kod Skrbnika, ono će obavijestiti Depozitara te deponirati odgovarajući broj dionica kod Skrbnika.

Po primitku potvrde Skrbnika o takvom deponiranju Depozitar će ili raspodijeliti imateljima dodatne GDR-ove koji predstavljaju deponirane dionice ili izmijeniti, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno zakonom, omjer GDR-ova i Dionica, u kojem će slučaju svaki GDR koji imatelj drži predstavljati prava i udjele u dodatnim dionicama koje su tako deponirane. Predmet raspodjele bit će samo cijeli novi GDR-ovi. Razlika do cijelog novog GDR-a bit će prodana, a primici od takve prodaje bit će raspodijeljeni na isti način na koji se provodi i raspodjela novca.

Raspodjela novih GDR-ova ili izmjena omjera GDR-ova i Dionica nakon raspodjele dionica provest će se u neto iznosima nakon odbitka naknada, troškova, poreza i davanja državi koje

su imatelji dužni platiti prema odredbama Ugovora o deponiranju. U cilju plaćanja takvih poreza ili davanja državi, Depozitar može prodati sve ili dio tako raspodijeljenih novih dionica.

Novi GDR-ovi neće biti raspodijeljeni na ranije opisani način ako je to protivno zakonima Sjedinjenih Američkih Država (n.pr. zakonima o vrijednosnim papirima SAD-a) ili, ako to nije praktično provedivo. U slučaju da Depozitar ne raspodijeli nove GDR-ove na ranije opisani način, on može prodati primljene dionice te će u tom slučaju raspodijeliti primitke od prodaje na isti način na koji bi proveo raspodjelu novca. Depozitar će držati i/ili raspodijeliti svaku neprodano stanje takve imovine u skladu s odredbama relevantnog Ugovora o deponiranju.

Raspodjele prava

Kad god Društvo namjerava raspodijeliti prava na kupnju dodatnih dionica, ono će pravodobno poslati prethodnu obavijest Depozitaru i navesti želi li ili ne želi da se takva prava učine dostupnima i imateljima GDR-ova. Ako Društvo želi da takva prava budu dostupna imateljima GDR-ova, ono će pomoći Depozitaru da utvrdi je li raspodjela prava na kupnju dodatnih GDR-ova imateljima GDR-a zakonita i u razumnoj mjeri provediva.

Depozitar će utvrditi postupke za raspodjelu prava na kupnju dodatnih GDR-ova imateljima i omogućiti takvim imateljima da iskoriste takva prava samo ako je Depozitar pravodobno primio zahtjev Društva za provedbu takve raspodjele, ako je Depozitar prethodno utvrdio da je zakonito i razumno provedivo učiniti takva prava dostupnim imateljima GDR-ova i ako je Društvo dostavilo svu dokumentaciju predviđenu relevantnim Ugovorom o deponiranju (poput mišljenja o sukladnosti pravnog posla sa zakonom). Imatelji GDR-ova bit će dužni platiti naknade, troškove i sve poreze i ostala davanja državi kako bi iskoristivši svoja prava upisali nove GDR-ove. Depozitar nije dužan utvrditi postupke kojima bi bio cilj olakšati raspodjelu i osigurati imateljima da ostvare svoja prava na kupnju novih dionica osim u obliku GDR-ova.

Depozitar neće raspodijeliti prava imatelju ako:

- Društvo pravodobno ne zatraži da prava budu raspodijeljena imateljima GDR-ova ili Društvo zatraži da prava ne budu raspodijeljena imateljima;
- Društvo propusti Depozitaru dostaviti zadovoljavajuću dokumentaciju;
- Depozitar utvrdi da raspodjela prava nije razumno provediva; ili
- prava koja su dostupna nisu iskorištena te uskoro ističu.

Depozitar će prodati prava koja nisu iskorištena ili raspodijeljena ako utvrdi da je takva prodaja u skladu sa zakonom i razumno provediva bez rizika za principala, na mjestu i pod uvjetima (uključujući javnu i privatnu prodaju) koje bude smatrao praktičnima. Primici od takve prodaje bit će raspodijeljeni imateljima na isti način kao što bi se provela i raspodjela novca. Ako Depozitar ne uspije prodati prava, dopustit će da ta prava isteknu.

Depozitar neće biti odgovoran za (i) propust da se utvrdi bi li bilo sukladno zakonu ili ostvarivo učiniti takva prava dostupnim imateljima, (ii) izloženost valutnom riziku ili gubitak ostvaren u vezi s bilo kojom prodajom ili iskorištavanjem prava, ili (iii) sadržaj bilo kojih materijala prosljeđenih imateljima u ime Društva a u vezi s raspodjelom prava. Nije moguće zajamčiti da će se imateljima omogućiti da iskoriste svoja prava pod istim uvjetima kao i imatelji Dionica ili da će takva prava iskoristiti.

Raspodjele po izboru

Kad god Društvo namjerava isplatiti dividendu plativu po izboru dioničara ili u novcu ili u dodatnim dionicama, ono će o tome pravodobno obavijestiti Depozitara te će naznačiti želi li da raspodjela po izboru bude dostupna imateljima GDR-ova. U takvom slučaju Društvo će pomoći Depozitaru da utvrdi je li takva raspodjela u skladu sa zakonom i praktično provediva.

Depozitar će raspodjelu po izboru učiniti dostupnom imateljima GDR-ova samo ako je od Društva pravodobno primio prethodnu obavijest, ako je ona u skladu sa zakonom i razumno provediva te ako je Društvo dostavilo svu dokumentaciju predviđenu relevantnim Ugovorom o deponiranju (poput mišljenja o sukladnosti pravnog posla sa zakonom). U tom slučaju Depozitar će utvrditi postupke kako bi omogućio imateljima GDR-ova da izaberu raspodjelu ili u novcu ili u dodatnim GDR-ovima, a u svakom slučaju na način utvrđen Ugovorom o deponiranju.

Ako se raspodjela po izboru ne učini dostupnom imateljima GDR-ova, imatelji će, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno zakonom, primiti ili novac ili dodatne GDR-ove, ovisno o tome što bi dioničar u Hrvatskoj primio kada bi propustio izabrati, kako je to temeljitije uređeno relevantnim Ugovorom o deponiranju.

Depozitar nije dužan omogućiti imateljima način primanja raspodjele po izboru u dionicama umjesto u obliku GDR-ova. Nema jamstava da će imatelji GDR-ova ili faktični vlasnici udjela u njima dobiti mogućnost da prime raspodjelu po izboru pod istim uvjetima kao i imatelji Dionica.

Ostale raspodjele

Kad god Društvo namjerava raspodijeliti imovinu umjesto novca, dionica ili prava na kupnju dodatnih dionica, Društvo će pravodobno i unaprijed obavijestiti Depozitara te će naznačiti želi li da takva raspodjela bude dostupna imateljima GDR-ova. U slučaju potvrdnog odgovora, pomoći će Depozitaru da utvrdi je li takva raspodjela imateljima u skladu sa zakonom i razumno provediva.

Ako je Depozitar od Društva primio pravodobnu prethodnu obavijest, ako je raspodjela takve imovine imateljima GDR-ova razumno provediva i ako je Društvo dostavilo svu dokumentaciju predviđenu Ugovorom o deponiranju (poput mišljenja o zakonitosti pravnog posla) Depozitar će raspodijeliti imovinu imateljima na način koji on smatra praktičnim.

Raspodjela će biti provedena neto po odbitku naknada, troškova, poreza i davanja državi koje su imatelji dužni platiti prema odredbama Ugovora o deponiranju. U cilju plaćanja takvih poreza i davanja državi, Depozitar može prodati svu primljenu imovinu ili neki njezin dio.

Depozitar neće raspodijeliti imovinu imateljima GDR-ova i prodat će imovinu ako:

- Društvo ne zatraži da imovina bude raspodijeljena imateljima GDR-ova, Društvo ne dostavi pravodobno takav zahtjev ili Društvo zatraži da imovina ne bude raspodijeljena imateljima GDR-ova;
- Društvo ne dostavi Depozitaru zadovoljavajuće dokumente; ili
- Depozitar utvrdi da cjelokupna raspodjela imateljima GDR-ova ili dio iste nije u skladu sa zakonom ili praktično provediva.

Primici od svake takve prodaje bit će raspodijeljeni imateljima kao što je to slučaj s raspodjelom novca. Ako Depozitar ne može prodati takvu imovinu, Depozitar može otuđiti takvu imovinu na bilo koji način koji smatra praktičnim u danim uvjetima. Isti postupak bio bi primijenjen na svaku raspodjelu koju bi Depozitar primio osim raspodjele u novcu u slučaju likvidacije Društva. Moguće je da, u slučaju likvidacije Društva, Ugovori o deponiranju budu raskinuti prije nego što Depozitar primi bilo koju raspodjelu koja je rezultat takve likvidacije. Vidi „—*Izmjene i dopune te raskid*“.

Otkup

Kad god Društvo odluči otkupiti bilo koje vrijednosne papire deponirane kod Skrbnika, ono će o tome pravodobno dostaviti Depozitaru prethodnu obavijest. Ako je Depozitar od Društva pravodobno primio prethodnu obavijest, utvrdio da je takav otkup provediv i primio od

Društva svu dokumentaciju predviđenu Ugovorima o deponiranju (poput mišljenja o zakonitosti pravnog posla), Depozitar će imateljima dostaviti poštom obavijest o otkupu.

Depozitar će Skrbniku poslati uputu da preda Dionice koje su predmet otkupa u zamjenu za uplatu odgovarajuće otkupne cijene. Imatelji GDR-ova bit će obvezni platiti naknade i pristojbe Depozitara, kao i njegove troškove, te sve poreze i davanja državi po otkupu GDR-ova. U slučaju da bude otkupljeno manje od ukupne količine GDR-ova, GDR-ovi za otkup bit će izabrani u paketu ili razmjerno, ovisno o odluci Depozitara.

Depozitar će sredstva dobivena otkupom pretvoriti u američke dolare u skladu s odredbama Ugovora o deponiranju te će utvrditi postupke kako bi imateljima omogućio da prime neto iznos iz sredstava dobivenih otkupom nakon što predaju Depozitaru svoje GDR-ove.

Promjene koje imaju utjecaja na Dionice

Deponirane Dionice po kojima su izdani GDR-ovi imatelja podložne su povremenim promjenama. Na primjer, moguća je promjena nominalne ili paritetne vrijednosti, podjela jedne na više dionica manje vrijednosti, poništenje, konsolidacija ili promjena roda takvih Dionica ili dokapitalizacija, preustroj, spajanje, konsolidacija ili prodaja imovine koji bi imali utjecaja na Društvo.

U slučaju bilo koje takve promjene, svi vrijednosni papiri koje Depozitar ili Skrbnik prime u zamjenu za Dionice, ili njihovom pretvorbom, zamjenom ili drugačije, te će se Dionice, u onoj mjeri u kojoj je to dopušteno zakonom, smatrati novim Dionicama prema Ugovorima o deponiranju, dok će certifikati o GDR-ovima, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz Ugovora o deponiranju i mjerodavne zakonske odredbe, biti dokaz GDR-ova koji predstavljaju pravo na primitak takvih zamjenskih vrijednosnih papira. Depozitar u takvim okolnostima može izdati i predati imateljima GDR-ova dodatne certifikate o GDR-ovima, provesti odgovarajuće ispravke u svojim evidencijama ili pozvati na zamjenu postojećih GDR-ova novim GDR-ovima. Ako Depozitar ne može zakonito raspodijeliti imateljima GDR-ova takve vrijednosne papire, Depozitar može prodati takve vrijednosne papire i imateljima GDR-ova raspodijeliti primitke od prodaje kao da je riječ o raspodjeli novca. Imatelji GDR-ova bit će obvezni platiti naknade i pristojbe Depozitara, kao i njegove troškove, te sve poreze i davanja državi nakon svake promjene koja ima utjecaja na Dionice.

Depozitar neće biti odgovoran za (i) propust da se utvrdi je li u skladu sa zakonom i provedivo učiniti takve vrijednosne papire dostupnima imateljima GDR-ova, (ii) izloženost valutnom riziku ili gubitak ostvaren u vezi s takvom prodajom, (iii) bilo koju obvezu prema kupcu takvih vrijednosnih papira.

Izdavanje GDR-ova po deponiranju Dionica

Ne izuzimajući ograničenja definirana Ugovorima o deponiranju i GDR-ovima, Depozitar može izdati GDR-ove u ime imatelja ako taj imatelj ili njegov broker deponiraju Dionice kod Skrbnika. Depozitar će predati te GDR-ove imenovanoj osobi tek nakon što imatelj plati sve pripadajuće naknade za izdavanje te sve pristojbe i poreze plative za prijenos Dionica Skrbniku i dostavi odgovarajući certifikat o deponiranju. Mogućnost imatelja GDR-ova da deponiraju Dionice i primaju GDR-ove mogla bi biti ograničena američkim, engleskim i hrvatskim pravnim propisima koji su na snazi u vrijeme deponiranja.

Depozitar će odbiti primiti Dionice radi deponiranja kad god od Društva primi pisanu obavijest da bi takvo deponiranje imalo za posljedicu bilo kakvo kršenje važećih zakona. Depozitar će također odbiti prihvatiti određene Dionice radi deponiranja na temelju Ugovora o deponiranju prema Pravilu 144A ako od Društva primi pisanu obavijest da su Dionice uvrštene na nekoj burzi vrijednosnih papira u Sjedinjenim Američkim Državama ili da kotiraju na nekome od automatiziranih interdilerskih kotacijskih sustava u Sjedinjenim Američkim Državama, osim kada su praćeni dokazom koji je prihvatljiv Depozitaru da (i) ni Dionice niti GDR-ovi prema

Pravilu 144A koji se deponiraju u trenutku izdavanja ne pripadaju istom rodu (u smislu Pravila 144A(d)(3)(i) kao vrijednosni papiri koji su uvršteni ili koji kotiraju kako je ranije opisano, i da (ii) se sve Dionice predane radi deponiranja mogu preprodavati u skladu s Pravilom 144A. Depozitar će također po primitku pisane obavijesti Društva ograničiti u svakom trenutku broj Dionica prihvaćenih radi deponiranja na temelju Ugovora o deponiranju kako bi omogućio Društvu da postupi u skladu s ograničenjima vlasništva koja su propisana važećim zakonima ili Statutom Društva ili drugim ograničenjima koja Društvo utvrdi po vlastitoj odluci, ili da se na drugi način postupi u skladu s mjerodavnim propisima.

Izdavanje GDR-ova može biti odgođeno dok Depozitar ili Skrbnik ne prime potvrdu da su sva potrebna odobrenja izdana i da su Dionice valjano prenesene Skrbniku. Depozitar će izdati GDR-ove samo u cijelim brojevima.

Kada imatelj GDR-ova deponira Dionice, bit će odgovoran za prijenos valjanog prava vlasništva na Depozitara, što dokazuju isprave koje su prihvatljive Depozitaru ili Skrbniku. U tom smislu smatrat će se da on izjavljuje i jamči da:

- su Dionice ispravno odobrene, valjano izdane, potpuno uplaćene, ne podliježu dodatnim uplatama i stečene na zakonit način;
- su se osobe koje su imale prava prvenstva pri upisu (i slična prava), ako su takva prava postojala, u odnosu na takve Dionice tih prava valjano odrekle ili ih iskoristile;
- je valjano ovlašten za deponiranje Dionica;
- su Dionice namijenjene deponiranju slobodne od svakoga založnog prava, tereta, osiguranja, pristojbe, hipoteke ili tražbine;
- u slučaju deponiranja Dionica na temelju Ugovora o deponiranju prema Propisu S, Dionice nisu, i GDR-ovi prema Propisu S koji se na temelju takvog deponiranja mogu izdati neće biti, „ograničeni vrijednosni papiri“ (prema definiciji iz Ugovora o deponiranju prema Propisu S);
- Dionicama namijenjenim deponiranju nisu oduzeta bilo koja prava;
- Dionice ne podliježu bilo kojim neispunjenim uvjetima prema hrvatskome ili drugome mjerodavnom pravu.

Ako su bilo koja izjava ili jamstvo na bilo koji način netočni, Društvo i Depozitar mogu, na trošak imatelja GDR-ova, poduzeti bilo koju i sve mjere potrebne za ispravak posljedica netočne izjave ili jamstva.

Kada imatelj GDR-ova deponira Dionice kako bi primio GDR-ove prema Pravilu 144A, bit će dužan dostaviti Depozitaru certifikat o deponiranju u kojem, među ostalim, stoji da:

- prima na znanje da Dionice i GDR-ovi prema Pravilu 144A nisu i neće biti registrirani prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država ili pri bilo kojoj regulatornoj agenciji u bilo kojoj državi ili drugoj nadležnosti u Sjedinjenim Američkim Državama te da Dionice i GDR-ove prema Pravilu 144A nije dopušteno ponuditi, prodati, založiti ili drugačije prenijeti, osim u skladu s ranije spomenutim ograničenjima prijenosa
- nije povezana osoba Društva i ne djeluje u ime Društva ili neke od njegovih povezanih osoba
- je on (i) KIK ili (ii) osoba (koja nije rezident SAD-a prema definiciji iz Propisa S) izvan Sjedinjenih Američkih Država koja je stekla ili je pristala steći i steći će Dionice koje će biti deponirane izvan Sjedinjenih Američkih Država

- je suglasan, kao vlasnik GDR-ova prema Pravilu 144A, ponuditi, prodati i drugačije prenijeti GDR-ove prema Pravilu 144A u skladu s važećim zakonima o vrijednosnim papirima nadležne američke savezne države i samo:
  - o KIK-u u pravnom poslu koji zadovoljava uvjete iz Pravila 144A; ili
  - o izvan Sjedinjenih Američkih Država osobi (koja nije rezident SAD-a prema definiciji iz Propisa S) izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S; ili
  - o na temelju Pravila 144 prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država, ako je to primjenjivo; ili
  - o na temelju valjane izjave o registraciji prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država.
- je suglasan, kao vlasnik GDR-ova prema Pravilu 144A, ponuditi, prodati, založiti ili drugačije prenijeti Dionice koje predstavljaju GDR-ovi prema Pravilu 144A u skladu sa zakonima o vrijednosnim papirima nadležne američke savezne države i samo:
  - o KIK-u u pravnom poslu koji ispunjava uvjete iz Pravila 144A; ili
  - o izvan Sjedinjenih Američkih Država osobi izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S;
  - o u skladu s Pravilom 144 prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država, ako je to primjenjivo; ili
  - o na temelju valjane izjave o registraciji prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država.

Primjerak obrasca za certifikat o deponiranju za GDR-ove prema Pravilu 144A nalazi se u prilogu Ugovora o deponiranju prema Pravilu 144A i moguće ga je na zahtjev dobiti od Depozitara.

Kada imatelj GDR-ova deponira svoje Dionice kako bi primio GDR-ove prema Propisu S, bit će dužan dostaviti Depozitaru certifikat o deponiranju u kojem stoji, među ostalim, da:

- prima na znanje da Dionice i GDR-ovi prema Propisu S nisu i neće biti registrirani u prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država ili pri bilo kojoj regulatornoj agenciji za vrijednosne papire u bilo kojoj državi ili drugoj nadležnosti u Sjedinjenim Američkim Državama te da Dionice i GDR-ove prema Propisu S nije dopušteno ponuditi, prodati, založiti ili drugačije prenijeti osim u skladu s ranije opisanim ograničenjima prijenosa;
- nije povezana osoba Društva i ne djeluje u ime Društva ili neke njegove povezane osobe;
- nije, ili u vrijeme deponiranja Dionica neće biti, faktični vlasnik Dionica u obliku GDR-ova koji će biti izdani po deponiranju tih Dionica;
- je osoba (koja nije rezident SAD-a prema definiciji iz Propisa S) izvan Sjedinjenih Američkih Država i da je stekla ili pristala steći i steći će Dionice koje će biti deponirane izvan Sjedinjenih Američkih Država;
- da se ne bavi kupovinom ili prodajom vrijednosnih papira ili, ako se bavi takvim poslovima, da nije stekao Dionice predane radi deponiranja od Društva ili bilo koje njegove povezane osobe.

Primjerak obrasca za certifikat o deponiranju za GDR-ove prema Propisu S nalazi se u prilogu Ugovora o deponiranju prema Propisu S te ga je na zahtjev moguće dobiti od Depozitara.

Povlačenje Dionica po poništenju GDR-ova

Pod uvjetom uvijek da je povlačenje deponirane imovine dopušteno važećim zakonima i uvjetima iz relevantnog Ugovora o deponiranju, imatelj će imati pravo predati svoje GDR-ove Depozitaru radi poništenja i zatim primiti odgovarajući broj s njima povezanih Dionica na računu Skrbnika pri Središnjoj depozitarnoj agenciji. Mogućnost povlačenja Dionica mogla bi biti ograničena zakonskim propisima na temelju američkog, engleskog i hrvatskog prava na snazi u vrijeme povlačenja.

Da bi povukao Dionice koje predstavljaju GDR-ovi, imatelj će biti dužan platiti Depozitaru naknade za poništenje GDR-ova te sve pristojbe i poreze plative po prijenosu Dionica koje se povlače te će biti dužan dostaviti Depozitaru odgovarajući certifikat o povlačenju. Imatelj će preuzeti rizik isporuke svih sredstava i vrijednosnih papira po povlačenju. Nakon što budu poništeni, GDR-ovi neće imati nikakva prava na temelju relevantnog Ugovora o deponiranju.

Ako se neki GDR drži u ime određenog imatelja, Depozitar može zatražiti od tog imatelja da pruži dokaz identiteta i istinitosti svakog potpisa i svih drugih dokumenata koje bi Depozitar mogao smatrati primjerenim prije nego što poništi GDR-ove. Povlačenje Dionica koje su predstavljene GDR-ovima može biti odgođeno do trenutka kada Depozitar primi zadovoljavajući dokaz o sukladnosti sa svim mjerodavnim zakonima i propisima. Kada GDR-ovi koji predstavljaju dijelove vrijednosnih papira budu predani radi poništenja, Depozitar će imati pravo prodati takve dijelove vrijednosnih papira i isplatiti primitke od takve prodaje imateljima u neto iznosu po odbitku svih naknada, troškova, pristojbi i poreza.

Kada imatelj zatraži povlačenje Dionica koje predstavljaju GDR-ovi prema Pravilu 144A, morat će dostaviti Depozitaru certifikat o povlačenju u kojem, među ostalim, stoji da:

(A) prima na znanje da Dionice koje predstavljaju GDR-ovi prema Pravilu 144A nisu i neće biti registrirane prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država ili pri bilo kojoj regulatornoj agenciji za vrijednosne papire bilo koje države ili druge nadležnosti u Sjedinjenim Američkim Državama te da Dionice i GDR-ove prema Pravilu 144A nije dopušteno nuditi, prodati, založiti ili drugačije prenijeti osim u skladu s ograničenjima utvrđenim za Dionice i GDR-ove; i

(B) potvrđuje da:

(1) je KIK, koji djeluje za svoj vlastiti račun ili za račun jednoga ili više KIK-ova, i faktični vlasnik GDR-ova prema Pravilu 144A predanih radi poništenja; i

da je ili:

- prodao ili pristao prodati Dionice osobi izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S;
- prodao ili pristao prodati Dionice KIK-u u pravnom poslu koji zadovoljava uvjete iz Pravila 144A; ili
- će biti faktični vlasnik Dionica po povlačenju; i
- on (ili osoba u čije ime djeluje) će prodati Dionice isključivo KIK-u u pravnom poslu koji zadovoljava uvjete iz Pravila 144A; osobi izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S; u skladu s Pravilom 144, ako je to primjenjivo; ili na temelju valjane izjave o registraciji prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država; i
- neće deponirati Dionice u bilo kojem depozitoriju koji nije „ograničeni”2 depozitorij;

ili

(2) je osoba koja se nalazi izvan Sjedinjenih Američkih Država i stekla je ili pristala steći Dionice izvan Sjedinjenih Američkih Država te će biti faktični vlasnik Dionica po povlačenju.

Imatelji GDR-ova prema Propisu S nisu dužni dostaviti Depozitaru certifikat o povlačenju u skladu s Ugovorom o deponiranju prema Propisu S.

Dokazi, certifikati i ostale informacije

Imatelji GDR-ova mogli bi biti dužni (i) pružiti Depozitaru dokaze o državljanstvu ili prebivalištu, statusu poreznog obveznika, nepostojanju poreznog duga ili duga u odnosu na druga davanja državi, odobrenjima devizne kontrole, zakonskom ili faktičnom vlasništvu nad GDR-ovima ili Dionicama, sukladnosti svim mjerodavnim propisima i uvjetima Ugovora o deponiranju te (ii) izdati potvrde i dati izjave i jamstva te pružiti sve ostale informacije i dokumente koje bi Depozitar ili Skrbnik mogli smatrati potrebnim ili primjerenim ili koje bi Društvo moglo opravdano zatražiti dostavom pisanog zahtjeva Depozitaru u skladu s njegovim obvezama prema Ugovorima o deponiranju. Depozitar može privremeno uskratiti izvršenje ili dostavu ili uknjižbu prijenosa ili poništenja bilo kojeg GDR-a, privremeno uskratiti raspodjelu ili prodaju bilo koje dividende ili prava na raspodjelu ili neto primitke od takve prodaje, i/ili u slučaju da ne dostavi informacije o zakonskom ili faktičnom vlasništvu, ukinuti ili ograničiti glasačka prava, ili prodati ili otuđiti u ime imatelja ili faktičnog vlasnika, Dionice koje predstavljaju GDR-ovi takvog imatelja ili faktičnog vlasnika, sve dok takav dokaz ili druge informacije ne budu dostavljene ili takve potvrde izdane, ili takve izjave dane, ili drugi takvi dokumenti ili informacije dostavljeni, koji bi, u svakom takvom slučaju, bili razumno zadovoljavajući za Depozitara, Voditelja registra vrijednosnih papira (prema definiciji iz Ugovora o deponiranju) i Društvo.

Imatelji i/ili faktični vlasnici GDR-ova mogli bi s vremena na vrijeme primiti zahtjev Društva ili Depozitara da dostave informacije o svojstvu u kojem drže, u kojem su držali ili imali takve GDR-ove i o identitetu svih drugih osoba tada ili ranije zainteresiranih za takve GDR-ove te o prirodi takvog interesa. Imatelji i/ili faktični vlasnici GDR-ova bit će dužni udovoljiti takvom zahtjevu Društva ili Depozitara i smatrat će se da su ovlastili DTC da ustupi informacije Društvu ili Depozitaru u vezi sa svakim takvim zahtjevom.

Glasačka prava

Imatelji GDR-ova općenito imaju pravo prema Ugovorima o deponiranju dati uputu Depozitaru da iskoristi glasačka prava Dionica koje su predstavljene GDR-ovima. Glasačka prava imatelja Dionica opisana su u „*Opis temeljnog kapitala i sažetak Statuta Društva*”2.

Na pravodobni pisani zahtjev Društva te pod uvjetom da nema zakonskih zapreka prema američkom, engleskom ili hrvatskom pravu (uključujući pravila Londonske burze ili pravila Zagrebačke burze) Depozitar će dostaviti imateljima GDR-ova sve obavijesti o skupštinama dioničara ili zahtjevima za suglasnost ili punomoć traženim od imatelja Dionica a koji su primljeni od Društva, zajedno s informacijom kojom se objašnjava kako Depozitaru dati uputu da koristi glasačka prava na temelju dionica koje predstavljaju GDR-ovi.

Ako Depozitar od imatelja GDR-ova primi uputu o glasovanju pravodobno i na način koji je utvrdio Depozitar, on će pokušati—u onoj mjeri u kojoj je to ostvarivo i sukladno mjerodavnom pravu, odredbama relevantnog Ugovora o deponiranju, Statutu Društva i uvjetima njegovih Dionica—glasovati ili zahtijevati da Skrbnik glasuje na temelju Dionica predstavljenih GDR-ovima imatelja u skladu s takvim uputama za glasovanje. Prema hrvatskom Zakonu o trgovačkim društvima Depozitaru je dopušteno razdijeliti glasove koji pripadaju Dionicama registriranim na njegovo ime u skladu s uputama primljenim od imatelja GDR-ova. Vidi „*Čimbenici rizika—Glasačka prava ulagatelja na temelju Dionica koje predstavljaju GDR-ovi ograničena su uvjetima Ugovora o deponiranju za GDR-ove te mjerodavnim zakonskim uvjetima*”.

Ni Depozitar niti Skrbnik neće ni pod kojim okolnostima koristiti bilo kakvo diskrecijsko pravo pri glasovanju, dati glasove koje pripadaju bilo kojem broju Dionica osim cijelom broju Dionica ili dati glasove Dionica na način koji bi bio protivan bilo kojim mjerodavnim zakonima, niti će

Depozitar ili Skrbnik glasovati, pokušati koristiti glasačka prava, ili na bilo koji drugi način koristiti, za potrebe osiguranja kvoruma ili drugačije, Dionice osim na temelju uputa imatelja GDR-ova i u skladu s njima. Ako Depozitar pravodobno primi upute o glasovanju od imatelja GDR-ova u kojima je imatelj propustio naznačiti način na koji Depozitar treba iskoristiti glasačka prava Dionica koje predstavljaju GDR-ovi istog imatelja, Depozitar će smatrati da mu je imatelj dao uputu da ne koristi glasačka prava po Dionicama po točkama za koje nije primljena nikakva uputa. Glasačka prava vrijednosnih papira za koje Depozitar ne primi posebne upute o glasovanju neće biti iskorištena.

Bez obzira na drugačije odredbe sadržane u Ugovorima o deponiranju, Depozitar neće imati nikakvu obvezu poduzeti mjere u vezi s bilo kakvim sastankom, zahtjevom za suglasnošću ili punomoći imatelja Dionica ako bi poduzimanjem takvih mjera prekršio zabrane propisane američkim, engleskim ili hrvatskim zakonima, uključujući i pravila Londonske burze ili Zagrebačke burze. Društvo se Ugovorima o deponiranju suglasilo da neće uspostavljati takve interne postupke koji bi Depozitara spriječili da postupi u skladu, ili koji bi bili nedosljedni, s odredbama onih dijelova Ugovora o deponiranju kojima je uređeno pitanje glasovanja.

Sposobnost Depozitara da provede upute o glasovanju mogla bi biti ograničena praktičnim, zakonskim ili regulatornim ograničenjima te uvjetima deponiranih vrijednosnih papira. Društvo ne može jamčiti imateljima GDR-ova da će primiti materijale o glasovanju na vrijeme kako bi pravodobno vratilo natrag Depozitaru upute o glasovanju. Glasačka prava vrijednosnih papira za koje nije primljena nikakva uputa imatelja GDR-ova o glasovanju neće biti iskorištena. Vidi „Čimbenici rizika—Glasačka prava ulagatelja na temelju Dionica koje predstavljaju GDR-ovi ograničena su uvjetima Ugovora o deponiranju za GDR-ove te mjerodavnim zakonskim uvjetima“.

Sljedeća tablica predstavlja pregled relevantnih naknada i pristojbi povezanih s GDR-ovima.

Naknade i pristojbe

Usluga	Naknade
Izdavanje GDR-ova ^(*)	do 0,05 USD po izdanom GDR-u
Poništavanje GDR-ova	do 0,05 USD po poništenom GDR-u.
Raspodjela dividende ili drugih raspodjela u novcu	do 0,02 USD po držanom GDR-u godišnje
Raspodjela GDR-ova prema dividendi u vrijednosnim papirima, besplatnim raspodjelama vrijednosnih papira ili iskorištavanjem prava	do 0,05 USD po držanom GDR-u
Raspodjela vrijednosnih papira izuzimajući GDR-ove ili prava na kupnju dodatnih GDR-ova	do 0,05 USD po držanom GDR-u.
Naknada za usluge depozitorija	do 0,02 USD po držanom GDR-u na relevantni datum(e) upisa koje je utvrdio Depozitar.
Prijenos Certifikata o GDR-ovima	razumna naknada određena od strane Depozitara

(*) Nikakva naknada neće biti ni plativa niti naplaćena u vezi s deponiranjem Dionica u okviru inicijalne Ponude. Imatelji GDR-ova bit će također odgovorni za plaćanje sljedećih troškova Depozitaru:

- poreza (uključujući pripadajuću kamatu i kazne) te davanja državi
- naknada za prijenos i registraciju Dionica koje naplaćuje voditelj registra dionica i agent prijenosa dionica (t.j. pri deponiranju i povlačenju Dionica)

- naknada i troškova ostvarenih uslijed konverzije strane valute u američke dolare i usklađivanja s propisima o kontroli deviznog poslovanja
- troškova za kableske, teleks i faks prijenose te za dostavu vrijednosnih papira
- naknada i troškova ostvarenih u vezi s dostavom ili servisiranjem deponiranih Dionica.

Društvo je suglasno platiti neke druge pristojbe i troškove Depozitara. Naknade i pristojbe koje bi imatelji GDR-ova mogli biti obvezni platiti podložne su povremenim promjenama, a mogu ih promijeniti i Društvo i Depozitar. Imatelji GDR-ova bit će o takvim promjenama unaprijed obaviješteni.

Izmjene i dopune te raskid

Društvo se može suglasiti s Depozitarom da se Ugovori o deponiranju mogu u bilo kojem trenutku promijeniti bez njegove prethodne suglasnosti. Društvo se obvezuje poslati imateljima najkasnije trideset dana ranije obavijest o svim promjenama koje imaju bitan utjecaj na bilo koja njihova bitna prava iz Ugovora o deponiranju ili koje bi nametnule ili povećale naknade ili pristojbe (osim pristojbi povezanih s propisima o kontroli deviznog poslovanja i porezima te drugih davanja državi, troškova dostave i drugih sličnih rashoda). Društvo neće smatrati da se ostvaruje značajan utjecaj na bitna prava imatelja, među ostalim, bilo kakvim izmjenama i dopunama ili dodacima koji su opravdano potrebni za namiru GDR-ova isključivo u knjigovodstvenom obliku ili za registraciju GDR-ova prema Zakonu o vrijednosnim papirima Sjedinjenih Američkih Država, a u svakom slučaju bez nametanja ili povećanja naknada i pristojbi koje su dužni platiti.

Za imatelje GDR-ova izmjene i dopune Ugovora o deponiranju bit će obvezujuće ako oni nastave držati GDR-ove nakon što promjene Ugovora o deponiranju stupe na snagu.

Ugovori o deponiranju ne mogu se mijenjati i dopunjavati kako bi se imatelje GDR-ova spriječilo da povuku Dionice koje predstavljaju GDR-ovi (izuzimajući u mjeri u kojoj je to dopušteno zakonom). Bez obzira na bilo koje takvo ograničenje izmjena i dopuna ili dodataka Ugovorima o deponiranju, Društvo i Depozitar mogu u bilo kojem trenutku izmijeniti ili dopuniti Ugovore o deponiranju ili Certifikate o GDR-ovima kako bi ispunili obvezujuće odredbe mjerodavnih zakona, pravila ili propisa, a takve izmjene ili dopune mogu stupiti na snagu prije nego što obavijest o tome bude dostavljena imateljima ili u roku koji je potreban kako bi se zadovoljilo takve zakone, pravila ili propise.

Društvo ima pravo dati nalog Depozitaru da raskine Ugovore o deponiranju. Slično tome, Depozitar može u određenim okolnostima na vlastitu inicijativu raskinuti Ugovore o deponiranju. K tome, Depozitar može odstupiti, pri čemu takvo odstupanje stupa na snagu ranijeg od sljedeća dva datuma: 90 dana nakon obavijesti ili nakon dana kada je sljednik depozitara prihvatio imenovanje, ili Društvo može smijeniti Depozitara, pri čemu takvo smjenjivanje stupa na snagu kasnijeg od sljedeća dva datuma: 90 dana nakon obavijesti o smjenjivanju ili nakon što sljednik depozitara prihvati imenovanje, a ako u ijednom od tih slučajeva nijedan sljednik depozitara ne prihvati imenovanje koje mu ponudi Društvo, tada Društvo može raskinuti Ugovore o deponiranju. U svakom slučaju Depozitar je imateljima GDR-ova dužan poslati obavijest najmanje trideset dana prije raskida.

Do dana raskida Depozitar je dužan nastaviti ispunjavati sve svoje obveze iz relevantnog Ugovora o deponiranju, a imatelji GDR-ova zadržat će sva svoja prava iz relevantnog Ugovora o deponiranju. Ako i nakon dana raskida ostane otvorenih GDR-ova, Depozitar neće biti dužan poduzimati nikakve aktivnosti na temelju relevantnog Ugovora o deponiranju, osim što će Depozitar, u svakom slučaju, u skladu s uvjetima relevantnog Ugovora o deponiranju, nastaviti (i) naplaćivati dividende i ostale raspodjele koje se odnose na Dionice na temelju kojih su izdani GDR-ovi, (ii) prodavati vrijednosne papire i ostalu imovinu primljenu u vezi s deponiranim Dionicama, (iii) predati Dionice i svu ostalu deponiranu imovinu zajedno sa svim dividendama ili drugim raspodjelama primljenim u vezi s njima te neto primitke od prodaje

bilo kojih prava, vrijednosnih papira ili druge imovine, u zamjenu za GDR-ove predane Depozitaru (nakon odbitka, ili naplate, ovisno o slučaju, a u svakom slučaju naknada i pristojbi te troškova Depozitara, kao i svih pripadajućih poreza i davanja državi za račun imatelja), i (iv) poduzeti aktivnosti koje bi mogle biti potrebne prema mjerodavnim propisima u vezi s njegovom ulogom kao Depozitara prema relevantnom Ugovoru o deponiranju.

U bilo kojem trenutku nakon raskida Depozitar može prodati Dionice i ostalu imovinu deponiranu na temelju Ugovora o deponiranju te će nakon takve prodaje, suzdržavajući se od ulaganja istih, čuvati neto primitke od takve prodaje, zajedno sa svim drugim novčanim sredstvima na temelju relevantnog Ugovora o deponiranju, na zajedničkom računu koji nije kamatonosan, na razmjernu korist imatelja čiji GDR-ovi nisu bili predani. Nakon završetka takve prodaje Depozitar će biti oslobođen svih obveza iz relevantnog Ugovora o deponiranju izuzimajući (i) odgovornost za takve neto primitke od prodaje i ostali novac (nakon odbitka ili naplate, ovisno o slučaju, a u svakom slučaju naknada i pristojbi te troškova Depozitara, te svih pripadajućih poreza ili davanja državi za račun imatelja i faktičnih vlasnika GDR-ova), i (ii) obveze u skladu sa zakonskim propisima u vezi s raskidom relevantnog Ugovora o deponiranju.

Evidencije depozitara

Depozitar će voditi evidencije o imateljima GDR-ova u svojem glavnom uredu u New Yorku. Imatelji mogu dobiti na uvid takve evidencije u takvom glavnom uredu tijekom redovnog radnog vremena, ali isključivo za potrebe komunikacije s ostalim imateljima u interesu poslovnih pitanja koja su povezana s GDR-ovima i Ugovorima o deponiranju.

Depozitar će osigurati potrebne sustave za evidentiranje i obradu izdavanja, poništavanja, spajanja, podjele (split-up) i prijenosa GDR-ova. Ti sustavi mogu biti s vremena na vrijeme zatvoreni u onoj mjeri u kojoj to nije zabranjeno zakonom.

Dostava obavijesti dioničarima

Društvo će bez odgode dostaviti Depozitaru one obavijesti koje općenito stavlja na raspolaganje svojim dioničarima. Ako te obavijesti nisu izvorno na engleskom jeziku, Društvo će ih prevesti. Na zahtjev i trošak Društva Depozitar će osigurati slanje poštom takvih obavijesti svim imateljima GDR-ova te staviti primjerak svake takve obavijesti na raspolaganje za potrebe uvida u svojem glavnom uredu u New Yorku.

Ograničenja obveza i odgovornosti

Obveze Društva i obveze Depozitara prema imateljima GDR-ova ograničene su Ugovorima o deponiranju. Molimo da imate na umu sljedeće:

Društvo i Depozitar dužni su poduzimati samo one radnje koje su izrijekom navedene u Ugovorima o deponiranju bez nepažnje ili loše namjere.

Depozitar ne preuzima nikakvu odgovornost za neizvršenje uputa o glasovanju, za način na koji je glas dan ili za učinak bilo kojega glasa, pod uvjetom da postupi u dobroj vjeri i u skladu s uvjetima Ugovora o deponiranju.

Depozitar ne preuzima nikakvu odgovornost za neutvrđivanje zakonitosti ili provedivosti bilo koje radnje, za sadržaj bilo kojeg dokumenta proslijeđenog imateljima GDR-ova u ime Društva ili za točnost bilo kojeg prijevoda takvog dokumenta, za ulagateljske rizike povezane s ulaganjima u Dionice, za valjanost i vrijednost Dionica, za bilo koje porezne posljedice koje proizlaze iz vlasništva nad GDR-ovima, za kreditnu sposobnost bilo koje treće osobe, za dopuštanje da bilo koja prava isteknu prema uvjetima Ugovora o deponiranju, za pravodobnost bilo koje obavijesti koju Društvo dostavi ili za propust Društva da dostavi bilo koju obavijest.

Društvo i Depozitar nisu obvezni izvršiti bilo koju radnju koja nije sukladna uvjetima Ugovora o deponiranju.

Društvo i Depozitar ne preuzimaju nikakvu odgovornost ako Društvo ili Depozitar budu spriječeni ili im bude zabranjeno djelovati zbog bilo kojeg zakona ili propisa, bilo koje odredbe Statuta Društva, bilo koje odredbe deponiranih vrijednosnih papira ili zbog više sile, terorizma ili rata ili drugih okolnosti nad kojima Društvo ili Depozitar nemaju nikakvu kontrolu.

Društvo i Depozitar ne preuzimaju nikakvu odgovornost zbog uporabe diskrecijskog prava ili propusta da upotrijebe diskrecijsko pravo predviđeno Ugovorima o deponiranju ili Statutom Društva ili bilo kojim odredbama deponiranih vrijednosnih papira.

Društvo i Depozitar također ne preuzimaju nikakvu odgovornost za djelovanje ili propust da se djeluje pouzdajući se u savjet ili informacije primljene od pravnih savjetnika, računovođa, bilo koje osobe koja preda Dionice radi deponiranja, bilo kojeg imatelja GDR-ova ili njihovih ovlaštenih predstavnika, ili bilo koje druge osobe koju bilo Društvo bilo Depozitar postupajući u dobroj smatraju mjerodavnom dati takav savjet ili informaciju.

Društvo i Depozitar također ne preuzimaju nikakvu odgovornost za nesposobnost imatelja GDR-ova da stekne korist od bilo koje raspodjele, ponude, prava ili druge koristi koja je učinjena dostupnom imateljima Dionica, ali koja nije, prema odredbama Ugovora o deponiranju, učinjena dostupnom imateljima GDR-ova.

Društvo i Depozitar mogli bi se pouzdati bez preuzimanja ikakve odgovornosti u sve pisane obavijesti, zahtjeve ili druge dokumente za koje se smatra da su izvorni a koje su potpisale ili predale mjerodavne osobe.

Društvo i Depozitar također ne preuzimaju nikakvu odgovornost za posljedične ili kaznene štete za bilo koje kršenje uvjeta relevantnog Ugovora o deponiranju.

Transakcije prije otpusta

Depozitar može u određenim okolnostima izdati GDR-ove prije nego što primi Dionice radi deponiranja ili otpustiti Dionice prije nego što primi GDR-ove radi poništenja. Uobičajeni izraz za takve pravne poslove je „**transakcije prije otpusta**“. Ugovorima o deponiranju uređena su ograničenja na ukupan opseg takvih transakcija i predviđen određeni broj uvjeta za takve transakcije (n.pr., potreba za pribavljanjem osiguranja, vrsta potrebnog osiguranja, potrebne izjave brokera i t.d.). Depozitar može zadržati naknadu primljenu od transakcija prije otpusta.

Porezi

Imatelji GDR-ova bit će odgovorni za poreze i druga davanja državi plativa s osnove GDR-ova i vrijednosnih papira koje GDR-ovi predstavljaju. Društvo, Depozitar i Skrbnik mogu od bilo koje podjele odbiti iznos poreza i davanja državi koje su imatelji GDR-ova dužni platiti i mogu prodati bilo koju i sve Dionice ili ostalu deponiranu imovinu kako bi platili poreze i davanja državi koje su imatelji GDR-ova dužni platiti. Imatelji GDR-ova bit će odgovorni za plaćanje razlike ako primici od prodaje ne pokriju iznos dospjele porezne obveze.

Depozitar može odbiti izdati GDR-ove, dostaviti, prenijeti, dijeliti (split-up) i spojiti GDR-ove ili otpustiti deponirane vrijednosne papire dok imatelj o kojem je riječ ne plati sve poreze i pristojbe. Depozitar i Skrbnik nisu dužni poduzeti razumne upravne mjere kako bi u ime imatelja ishodili povrat poreza i smanjenje poreza po odbitku za bilo koje raspodjele. Međutim, imatelji bi mogli primiti zahtjev da Depozitaru i Skrbniku pruže dokaz o statusu poreznog obveznika i prebivalištu te druge takve informacije koje bi Depozitar i Skrbnik mogli zatražiti radi ispunjavanja zakonskih obveza.

Depozitar nije obavezan pružiti imateljima GDR-ova bilo kakve informacije o poreznom položaju Društva. Depozitar ne preuzima nikakvu odgovornost za bilo koje porezne posljedice koje bi

mogle nastati po imatelje GDR-ova s osnove njihova vlasništva nad GDR-ovima uključujući, ali ne ograničavajući se na, porezni položaj Društva.

Kupnjom GDR-ova svaki imatelj pristaje obešteti Depozitara, Društvo, Skrbnika i sve ostale njihove agente, direktore, zaposlenike i povezana društva, i neće ih držati odgovornima, za bilo kakvu tražbinu u vezi s porezima (uključujući pripadajuću kamatu i kazne) koji proizlaze iz bilo koje porezne povlastice osigurane imateljima GDR-ova.

Konverzija stranih sredstava plaćanja

Depozitar će osigurati konverziju u američke dolare svih primljenih stranih sredstava plaćanja ako je takva konverzija provediva, te će raspodijeliti iznos u američkim dolarima u skladu s odredbama Ugovora o deponiranju. Imatelji GDR-ova bit će dužni platiti naknade i troškove ostvarene prilikom konverzije deviza, poput naknada i troškova ostvarenih kako bi se udovoljilo kontroli deviznog poslovanja i ostalim propisima države.

Depozitar može, ali nije dužan, podnijeti zahtjev bilo kojem državnom tijelu koji je potreban za ishođenje odobrenja ili dozvole potrebne za pretvaranje strane valute u američke dolare ili raspodjelu sredstava u američkim dolarima. Ako konverzija stranih valuta nije provediva ili sukladna zakonu, ili u slučaju da bilo koje potrebno odobrenje bude uskraćeno ili ga, prema opravdanom mišljenju Depozitara, ne bude moguće ishoditi uz razuman trošak ili u razumnom roku, Depozitar može po vlastitoj odluci poduzeti sljedeće mjere:

- pretvoriti devize u onoj mjeri u kojoj je to provedivo i sukladno zakonu te raspodijeliti sredstva u američkim dolarima imateljima za koje su konverzija i raspodjela zakonite i provedive
- raspodijeliti devizna sredstva imateljima za koje je raspodjela zakonita i provediva
- držati devizna sredstva (bez nastanka obveze za kamate) za odnosne imatelje.

Depozitar neće uložiti devizna sredstva koja ne može pretvoriti i neće biti obavezan isplatiti bilo kakvu kamatu na ta sredstva. Ako se devizni tečaj promijeni tijekom razdoblja u kojem Depozitar ne može izvršiti konverziju primljenih deviza, imatelji bi mogli izgubiti cjelokupnu vrijednost ili dio vrijednosti raspodjele.

Mjerodavno pravo

Iako je englesko pravo izabrano kao mjerodavno pravo za izradu i tumačenje Ugovora o deponiranju i GDR-ova, osim što će za (i) odnos između Depozitara i osoba koje deponiraju ili povlače Dionice u onoj mjeri u kojoj je taj odnos povezan s takvim deponiranjem ili povlačenjem i dostavom potrebnih certifikata i (ii) prenosivost GDR-ova, biti mjerodavno pravo države New York, za prava imatelja Dionica i ostalih deponiranih vrijednosnih papira te obveze i dužnosti Društva prema takvim imateljima bit će mjerodavno hrvatsko pravo (ili prava druge nadležnosti koja bi mogla biti mjerodavna za deponirane vrijednosne papire).

Prema uvjetima Ugovora o deponiranju vlasnici GDR-ova suglasni su da će svaki spor, proturječenje ili razlog za tužbu protiv Društva i/ili Depozitara koji proizlaze iz GDR-ova, Ugovora o deponiranju, Dionica ili drugih deponiranih vrijednosnih papira biti upućen na rješavanje i rješavat će se na sudovima Engleske i države New York ili na bilo kojem saveznom sudu na području Borough of Manhattan, New York City.

Zakon o vrijednosnim papirima i ostale napomene

Napomene za GDR-ove prema Pravilu 144A

NI OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, NITI GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE, NITI DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU, NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA IZ 1933.

GODINE I NJEGOVIM NAKNADNIM IZMJENAMA I DOPUNAMA („**AMERIČKI ZAKON O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA**“), ILI PRI BILO KOJOJ REGULATORNOJ AGENCIJI ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE BILO KOJE DRŽAVE ILI DRUGE NADLEŽNOSTI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA. NA PONUDU, PRODAJU, ZALOG ILI DRUGAČIJI PRIENOS OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE I DIONICA KOJE ONI PREDSTAVLJAJU, PRIMJENJUJU SE ODREĐENI UVJETI I OGRANIČENJA. KUPNJOM ILI DRUGAČIJIM STJECANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE, IMATELJI I FAKTIČNI VLASNICI ISTIH PRIMAJU NA ZNANJE DA TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU REGISTRIRANI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA TE SU SUGLASNI U KORIST DRUŠTVA I DEPOZITARA DA (X) OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A I GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE MOGU BITI IZNOVA PONUĐENI, PREPRODANI, ZALOŽENI ILI DRUGAČIJE PRENEŠENI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA I ISKLJUČIVO (1) U IZVANTERITORIJALNOM PRAVNOM POSLU OSOBI KOJA NIJE REZIDENT SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA (PREMA DEFINICIJI SADRŽANOJ U PROPISU S NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA) U SKLADU S PRAVILOM 903 ILI 904 PROPISA S NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, (2) OSOBI KOJU IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK OPRAVDANO SMATRAJU KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCEM U SMISLU PRAVILA 144A NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA („**PRAVILO 144A**“) KOJI KUPUJE ZA SVOJ VLASTITI RAČUN ILI ZA RAČUN DRUGOGA KVALIFICIRANOGA INSTITUCIONALNOG KUPCA U PRAVNOM POSLU KOJI ISPUNJAVA UVJETE PRAVILA 144A, (3) NA TEMELJU IZUZEĆA OD OBVEZE REGISTRACIJE U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJE JE PREDVIĐENO PRAVILOM 144 PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA (AKO JE TO PRIMJENJIVO) ILI (4) NA TEMELJU VALJANE IZJAVE O REGISTRACIJI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, I (Y) DIONICE KOJE PREDSTAVLJAJU GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A DOPUŠTENO JE IZNOVA PONUDITI, PREPRODATI, ZALOŽITI ILI DRUGAČIJE PRENIJETI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA I ISKLJUČIVO (1) U IZVANTERITORIJALNOM PRAVNOM POSLU U SKLADU S PRAVILOM 903 ILI 904 PROPISA NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, (2) OSOBI KOJU IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK OPRAVDANO SMATRAJU KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCEM U SMISLU PRAVILA 144A KOJI KUPUJE ZA SVOJ VLASTITI RAČUN ILI ZA RAČUN DRUGOGA KVALIFICIRANOG KUPCA U PRAVNOM POSLU KOJI ISPUNJAVA UVJETE IZ PRAVILA 144A, (3) NA TEMELJU IZUZEĆA OD OBVEZE O REGISTRACIJI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJE JE PREDVIĐENO PRAVILOM 144 PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA (AKO JE TO PRIMJENJIVO), ILI (4) NA TEMELJU VALJANE IZJAVE O REGISTRACIJI NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA.

FAKTIČNI VLASNIK DIONICA PRIMLJENIH PO PONIŠTENJU SVIH GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A NE MOŽE DEPONIRATI ILI OSIGURATI DA BUDU DEPONIRANE DIONICE U BILO KOJEM DEPOZITORIJU KOJI JE OSNOVALA ILI KOJI VODI DEPONENTNA BANKA, IZUZIMAJUĆI OGRANIČENE DEPOZITORIJE PREMA PRAVILU 144A, TAKO DUGO DOK SU TAKVE DIONICE „**OGRANIČENI VRIJEDNOSNI PAPIRI**“ U SMISLU PRAVILA 144(A)(3) PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA. NE MOGU SE DATI NIKAKVA JAMSTVA O DOSTUPNOSTI IZUZEĆA KOJE JE PREDVIĐENO PRAVILOM 144 NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA ZA PREPRODAJU DIONICA ILI GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A.

SVAKI IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK, SVOJIM PRIHVAĆANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A ILI FAKTIČNIM VLASNIŠTVOM NAD GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A

KOJE ON DOKAZUJE, OVISNO O SLUČAJU, IZJAVLJUJE DA RAZUMIJE I PRIHVAĆA GORE OPISANA OGRANIČENJA.

OČEKUJE SE DA ĆE DIONICE DEPONIRANE U SKLADU S OVIM UVJETIMA BITI UPISANE U REGISTAR DIONICA KOJU VODI SREDIŠNJA DEPOZITARNA AGENCIJA, VODITELJ REGISTRA DIONICA DRUŠTVA, U IME DRUŠTVA **JP MORGAN CHASE BANK N.A.**, KAO DEPOZITARA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE, ILI SKRBNIKA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE.

Napomene za GDR-ove prema Propisu S

NI OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, NITI GDR-OVI PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, NITI DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA IZ 1933. TE NJEGOVI NAKNADNIM IZMJENAMA I DOPUNAMA („AMERIČKI ZAKON O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA”), ILI PRI BILO KOJOJ REGULATORNOJ AGENCIJI ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE BILO KOJE DRŽAVE ILI DRUGE NADLEŽNOSTI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA. NA PONUDU, PRODAJU, ZALOG ILI DRUGAČIJI PRIJENOS OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE TE DIONICA KOJE ONI PREDSTAVLJAJU PRIMJENJUJU SE ODREĐENI UVJETI I OGRANIČENJA. KUPNJOM ILI DRUGAČIJIM STJECANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S I GDR-OVA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, IMATELJI I FAKTIČNI VLASNICI ISTIH PRIMAJU NA ZNANJE DA TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVI PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA TE SU SUGLASNI U KORIST DRUŠTVA I DEPOZITARA DA JE TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVE PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU DOPUŠTENO IZNOVA PONUDITI, PREPRODATI, ZALOŽITI ILI DRUGAČIJE PRENIJETI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA.

PRIHVAĆANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S ILI FAKTIČNOG VLASNIŠTVA NAD GDR-OVIMA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, OVISNO O SLUČAJU, SVAKI IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK IZJAVLJUJE DA RAZUMIJE I PRIHVAĆA GORE OPISANA OGRANIČENJA.

OČEKUJE SE DA ĆE DIONICE DEPONIRANE U SKLADU S OVIM UVJETIMA BITI UPISANE U REGISTAR DIONICA KOJU VODI SREDIŠNJA DEPOZITARNA AGENCIJA, VODITELJ REGISTRA DIONICA DRUŠTVA, U IME DRUŠTVA **JP MORGAN CHASE BANK N.A.**, KAO DEPOZITARA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE, ILI SKRBNIKA ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE.

Zagrebačka burza

Uvod

Burze u Hrvatskoj moraju biti osnovane kao dionička društva i moraju dobiti dozvolu HANFA-e. Burza je ovlaštena urediti svoju organizaciju, poslovanje i uvjete za uvrštenje i trgovanje na burzi svojim Statutom i Pravilima koje odobrava HANFA.

ZSE je osnovana 1991. godine kao dioničko društvo, nastavivši tradiciju Zagrebačke burze za robu i vrednote koja je poslovala između 1918. i 1946. godine. Službena internetska stranica ZSE-a je <http://www.zse.hr>.

Članovi burze ovlašteni za trgovanje na burzi su brokerska društva i banke.

HANFA i ZSE nadziru trgovanje na ZSE-u, posebice pridržavanje pravila i propisa vezano uz povlaštene informacije, pravilnost trgovanja i ostala pitanja povezana s tržištem.

Tržišta na Zagrebačkoj burzi

ZSE je usvojila svoja Pravila („*Pravila ZSE*“) 2003. godine, te ih izmijenila i dopunila 2006. i 2007. Pravila uređuju stjecanje i gubitak članstva, prava i dužnosti članova, uvjete i postupak uvrštenja i primanja u trgovinu, obveze izdavatelja vrijednosnih papira koji su uvršteni na burzi i postupak trgovanja vrijednosnim papirima.

Prema Pravilima ZSE-a sljedeći vrijednosni papiri, pod određenim uvjetima, mogu biti uvršteni na burzi: (i) dionice dioničkih društava, (ii) dionice u ZIF-u (zatvorenom investicijskom fondu), (iii) obveznice, (iv) kratkoročni vrijednosni papiri, (v) investicijski instrumenti koji predstavljaju košaricu vrijednosnih papira, u kojoj su vrijednosni papiri koji čine košaricu već uvršteni ili zadovoljavaju uvjete uvrštenja i (vi) zamjenjivi vrijednosni papiri koji se mogu zamijeniti drugim vrijednosnim papirima, poput dionica dioničkih društava, dionica u ZIF-u, ili vrijednosnih papira s fiksnim prinosom, koji se mogu zamijeniti pod određenim uvjetima (n.pr. potvrde depozitara izdane na temelju deponiranih vrijednosnih papira na koje se odnose).

Ovisno o zahtjevima koji se odnose na transparentnost i veličinu izdavatelja, vrijednosni papiri mogu biti uvršteni i njima se može trgovati na jednom od pet različitih tržišta. Prvo je Službeno tržište („*ST*“), koje je najvišeg ranga i na koje su uvršteni vrijednosni papiri izdavatelja koji su suglasni udovoljavati strožim obvezama izvješćivanja, kvalitete i objavljivanja podataka. Drugo je Redovno tržište („*RT*“) koje je osnovano za vrijednosne papire društava koja ne udovoljavaju uvjetima Službenog tržišta. Treće je Tržište javnih dioničkih društava („*TJDD*“), za javna dionička društva kako su definirana u Zakonu o tržištu vrijednosnih papira. Četvrto je Usporedno tržište vrijednosnih papira („*UT*“) koje je osnovano za vrijednosne papire koji su primljeni u trgovinu na prijedlog člana ZSE-a ili na inicijativu ZSE-a. Peto je Tržište prava koje je osnovano za uvrštenje t.zv. prava na dodjelu određenih dionica/poslovnih udjela iz portfelja Hrvatskog fonda za privatizaciju. Posljednje je Tržište dionica zatvorenih investicijskih fondova („*TZIF*“).

Tržišta su podijeljena na segmente, ovisno o zahtjevima transparentnosti prema izdavatelju i vrsti vrijednosnog papira. U okviru svakog od ST, RT i UT tržišta mogu postojati sljedeći segmenti: (i) segment dionica dioničkih društava, (ii) segment dionica u ZIF-u (zatvorenom investicijskom fondu), (iii) segment obveznica, (iv) segment kratkoročnih vrijednosnih papira i (v) segment ostalih vrijednosnih papira.

Radi uvrštenja dionica u ST, temeljni kapital izdavatelja ili očekivana tržišna kapitalizacija mora iznositi najmanje 100 milijuna kuna. Za uvrštenje dionica u RT potreban je temeljni kapital u iznosu od najmanje 20 milijuna kuna ili manje ako je očekivana tržišna kapitalizacija veća od 10 milijuna kuna, ako ima najmanje 50 dioničara i najmanje 15% dionica distribuiranih javnosti.

U Hrvatskoj trenutačno ne postoji tržište izvedenica. Sva tržišta su burze, na kojima se trgovanje u potpunosti vrši elektronskim putem uz korištenje sustava naloga koji se koristi za

kotacije i za izvješćivanje te za izvršenje trgovanja. Broj dionica i dužničkih vrijednosnih papira kojima se javno trgovalo je značajno porastao u posljednjih nekoliko godina. Na dan 31. prosinca 2006. godine, ukupni opseg izdanja uvrštenih na ZSE kojima se trgovalo iznosio je 19.360.901.684, od čega je redovni promet činilo 300.821.448 (20.109.649 dionica, 256.973.317 obveznica, 5.800.000 komercijalnih zapisa i 17.938.482 prava), dok je prijavljeni promet iznosio 2.786.650.000, a institucionalni 16.273.430.236 (prema Pravilima Zagrebačke burze prijavljene transakcije su transakcije obveznicama koje su veće od 3.000.000 kuna, dok su institucionalne transakcije one transakcije koje su prijavljene ZSE-u od strane institucionalnih ulagatelja, u skladu sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira).

Trgovanje i namira

Cijene dionica uvrštenih na ZSE izražene su u kunama po dionici. Godine 1994. ZSE je uspostavila elektronički sustav trgovanja koji je omogućio brokerima da budu povezani telekomunikacijskim vezama i da trguju na burzi iz svojih ureda. Trgovina na ZSE-u odvija se od ponedjeljka do petka od 10:00 do 16:00 sati te se mora provoditi preko članova ZSE-a.

Trgovanje vrijednosnim papirima odvija se u realnom vremenu putem elektronskog sustava trgovanja MOST. Sve cijene na ZSE-u mogu se pratiti posredstvom interneta putem informacijskog kanala MOST Information Channel („MOSTich“). MOSTich je sustav za distribuciju burzovnih informacija sa ZSE-a u realnom vremenu te je namijenjen ulagateljima, upraviteljima fondova, analitičarima i svima ostalima koji žele imati brzu i pouzdanu informaciju o trenutačnom stanju na ZSE-u.

Uvođenjem nove, moderne platforme za trgovanje međunarodno priznatog proizvođača softvera OMX u rujnu 2007., Zagrebačka burza ostvarit će značajan tehnološki napredak i stvoriti preduvjete za uvođenje najsofisticiranijih financijskih instrumenata na hrvatsko tržište kapitala.

SDA, koja obavlja poslove prijeboja i namire transakcija, vrši dnevni prijeboj i namiru transakcija na treći dan od dana sklapanja transakcije (T+3).

Službeni indeks Zagrebačke burze (CROBEX)

CROBEX® je službeni indeks Zagrebačke burze, koji se počeo objavljivati 1. rujna 1997. godine. Od dana 1. srpnja 1997. (baznog datuma) bazna vrijednost mu je 1.000.

CROBEX® je indeks vagan tržišnom kapitalizacijom, pri čemu je težina pojedine dionice ograničena na 20% indeksa kapitalizacije. Ukoliko se nekom od dionica koje sačinjavaju CROBEX® nije trgovalo predmetnog dana, uzima se zadnja cijena prethodnog dana.

CROBEX® se računa kontinuirano tijekom trgovine. Kako bi bile uključene u indeks, dionice moraju udovoljiti sljedećim uvjetima:

- njima se trgovalo u više od 90% ukupnog broja trgovinskih dana u šestomjesečnom razdoblju promatranja;
- nalaze se među prvih 20% dionica poredanih prema free float tržišnoj kapitalizaciji; i
- ostvaruju promet veći od 0,5% ukupnog prometa dionica u prethodnom šestomjesečnom razdoblju.

Reviziju indeksa obavlja dva put godišnje Komisije za indeks po završetku trgovine, svakog trećeg petka u mjesecu ožujku i rujnu. Revizije se primjenjuju od sljedećeg trgovinskog dana.

U slučaju izvanrednih događaja koji mogu utjecati na točnost ili vjerodostojnost indeksa CROBEX® u razdoblju između dviju redovitih revizija, Komisija za indeks može izvršiti reviziju

indeksa CROBEX© između dviju redovitih revizija i isključiti dionicu iz indeksa. Izvanrednim događajima smatraju se:

- korporativni događaji, kao što su stečaj ili likvidacija društva, povećanje ili smanjenje temeljnog kapitala, preuzimanja, spajanja ili pripajanja društva;
- ukidanje uvrštenja;
- dugoročna suspenzija trgovine određenim vrijednosnim papirom; ili
- ostale okolnosti vezane uz izdavatelja ili vrijednosni papir koje mogu utjecati na točnost ili vjerodostojnost indeksa CROBEX.

Na dan 30. lipnja 2007. dionice 30 društava bile su uključene u CROBEX.

Prema Bloombergovom istraživanju, u prvom tromjesečju 2007. godine CROBEX je bio osmi indeks takve vrste u svijetu prema brzini rasta.

Opseg trgovine

Prema Bloombergovom istraživanju iz 2006. godine, kada se radi o tržišnoj kapitalizaciji, Zagrebačka burza bila je šesta po redu na području Srednje i Istočne Europe. Na području bivše Jugoslavije Zagrebačka burza drži vodeći položaj sa 37,4% ukupnog regionalnog prometa dionica i više od 41% ukupne regionalne tržišne kapitalizacije. Zagrebačka burza je prva burza dionica u regiji koju je Londonska burza priznala (1996. godine) kao zakonski uređeno i transparentno tržište.

Godišnje statistike pokazuju da je Zagrebačka burza tijekom 2006. godine ostvarila značajan rast i razvoj. U odnosu na 2005. godinu ostvarena je više nego dvostruko veća redovna trgovina dionicama, koja je premašila 10 milijardi kuna.

Unatoč tako snažnom razvoju tržišta kapitala, Hrvatska još uvijek zaostaje za razvijenijim tržištima Europske unije s obzirom na opseg trgovine. Kao posljedica znatno nižeg opsega trgovine u odnosu na određene burze EU-a, vrijednosne papire kojima se trguje na ZSE-u karakterizira niža likvidnost i veća promjenjivost u odnosu na vrijednosne papire kojima se trguje na drugim (razvijenijim) tržištima. Porast broja institucionalnih ulagatelja i razvoj hrvatskog tržišta u posljednjih nekoliko godina imali su pozitivan učinak na opseg trgovine i promet vrijednosnim papirima.

U 2006. godini, ukupni promet na ZSE-u iznosio je 45.328.900.000 (45,3 milijardi) kuna, što predstavlja rast od 32,5% u usporedbi s 2005. godinom. Ukupni promet dionicama kojima se trgovalo na ZSE-u iznosio je 10.459.100.000 (10,4 milijardi) kuna, t.j. 23,1% od ukupnog prometa. Tijekom tog istog razdoblja tržišna kapitalizacija je dosegla 201.703.500.000 (201,7 milijardi) kuna, čime je ostvarila porast od 75,2% ukupne tržišne kapitalizacije na ZSE-u. (Izvor: ZSE „Pregled trgovine 2006.“, Zagreb, siječanj 2007.).

Obveze obavješćivanja

Društvo čije su dionice ili obveznice uvrštene na burzu dionica ili uređeno javno tržište obvezno je, sukladno Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, obavijestiti burzu ili uređeno javno tržište o svim odlukama i okolnostima koje predstavljaju materijalne činjenice, t.j. o svim činjenicama koje mogu utjecati na cijenu vrijednosnih papira, osim ako bi takve informacije ugrozile legitimne interese društva, u kojem slučaju društvo mora obavijestiti HANFA-u koja ga može osloboditi obveze od objave na određeno razdoblje.

Osim toga, sukladno Pravilima ZSE-a, društvo čiji su vrijednosni papiri uvršteni na ZSE-u obvezno je obavijestiti javnost o materijalnim činjenicama putem periodičnih objava, kojima je društvo dužno objaviti materijalne činjenice u određenim vremenskim razmacima, te ad hoc objava, kojima je društvo dužno objaviti materijalne činjenice čim za njih sazna. Prilikom

objavljivanja materijalnih činjenica, društvo je dužno postupiti na način kojim ne dovodi u povlašteni položaj neke osobe ili segmente javnosti. Sve informacije iznesene analitičarima, predstavnicima institucionalnih ulagatelja i sl. moraju se istovremeno učiniti dostupnima javnosti i dostaviti ZSE-u. Ako je vrijednosni papir osim na ZSE-u uvršten i na nekoj burzi izvan Republike Hrvatske, a koja zahtijeva objavljivanje određenih podataka, društvo je dužno te iste podatke objaviti u Republici Hrvatskoj i dostaviti ZSE-u. Ako postoji nejasnoća oko toga treba li se određena činjenica objaviti ili ne, društvo treba zatražiti mišljenje ZSE-a.

Društva čije su dionice ili obveznice uvrštene u ZSE dužno je redovito objavljivati revidirana godišnja izvješća, polugodišnja izvješća i kvartalna izvješća. Navedena izvješća moraju biti izrađena sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima i objavljena u rokovima utvrđenim propisima države u kojoj se nalazi sjedište društva. Godišnja izvješća moraju biti revidirana. Nerevidirana godišnja financijska izvješća moraju se objaviti prije revidiranih, odmah nakon što su izrađena. U opravdanim slučajevima ZSE može, na pisani obrazloženi zahtjev društva, osloboditi društvo obveze objave nerevidiranih izvješća. Ukoliko društvo izrađuje konsolidirana financijska izvješća, ona moraju biti uključena u godišnje izvješće uz navođenje sljedećeg:

- popisa društava u konsolidaciji;
- mišljenja revizora o konsolidiranim izvješćima; i
- konsolidiranih bilanci, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanim tokovima, u tabelarnom obliku, na način da su usporedivi s prethodnim izvještajnim razdobljima.

Društvo je također dužno najaviti ZSE-u:

- sve konferencije za tisak koje se odnose na poslovanje, važnije kadrovske promjene, poslovne planove, financijsku situaciju i ostale materijalne činjenice;
- sastanke s financijskim analitičarima;
- sastanke s predstavnicima institucionalnih i/ili ostalih značajnih ulagatelja; i
- organizirane prezentacije značajnim i potencijalnim ulagateljima.

Ukoliko se prethodno najavljene konferencije i sastanci poput gore navedenih održavaju za vrijeme trajanja trgovine, ZSE može prekinuti trgovinu vrijednosnim papirima tog izdavatelja za vrijeme održavanja konferencije ili sastanka. Prekid trgovanja može trajati najduže do kraja trgovinskog dana.

Društvo je također dužno izvijestiti ZSE i javnost o:

- datumu održavanja sjednice glavne skupštine i donošenju odluke o isplati dividende odnosno dobiti; i
- datumu održavanja sjednice nadzornog odbora i uprave (najmanje 5 radnih dana prije održavanja sjednice) kada ta tijela odlučuju o godišnjim, polugodišnjim i kvartalnim financijskim izvješćima ili isplati dividende.

Društvo je također dužno izvijestiti ZSE i javnost o:

- svim promjenama činjenica sadržanih u prospektu koji je objavljen prilikom izdavanja uvrštenih vrijednosnih papira, obavijesti o uvrštenju ili ostalim objavama koje je učinilo nakon objavljivanja prospekta odnosno obavijesti o uvrštenju;
- svakoj materijalnoj činjenici koja proizlazi iz poslovanja društva ili drugih događaja (kao što su vanjski utjecaji, promjene poslovnih okolnosti i sl.) koje mogu utjecati na pravni i financijski položaj društva, uključujući prestanak poslovanja; materijalnim promjenama koje se odnose na osnovno poslovanje; planovima uvođenja materijalnih promjena u

računovodstvo; promjenama u sastavu uprave, višeg Menadžmenta i nadzornog odbora; promjenama u strukturi vlasništva sukladno Zakonu o tržištu vrijednosnih papira; značajnim investicijama i dezinvesticijama (svakoj investiciji ili dezinvesticiji čija je vrijednost najmanje 5% tržišne kapitalizacije); sklapanju važnih ugovora; pokretanju i odlukama koje se odnose na pojedine slučajeve, kao i pravomoćnim odlukama u važnim pravnim postupcima pred upravnim tijelima, arbitražnim sudovima, sudovima i sličnim tijelima; materijalnim promjenama u tržišnim uvjetima; preliminarnim predviđanjima poslovnih rezultata društva i svim većim odstupanjima od tih predviđanja; svakom važnom odobravanju ili povlačenju patenta, dozvole ili trgovačkih žigova; uvođenju novih proizvoda ili usluga koji mogu imati značajan utjecaj na financijske rezultate društva;

- svakoj materijalnoj činjenici koja može utjecati na strukturu kapitala društva i procijenjenu vrijednost njegovih izdanih vrijednosnih papira, uključujući posebice (ali ne i isključivo): planove za povećanje ili smanjenje temeljnog kapitala od strane društva ili drugih društava koja su u pretežnom vlasništvu društva, ili pak drugog društva koje je pretežni vlasnik predmetnog društva; velikim promjenama vezanim uz izvore financiranja izdavatelja; izdavanju novih vrijednosnih papira; izmjenama u sadržaju prava koja se odnose na uvrštene vrijednosne papire ili potvrde depozitara; pitanjima prava prvokupa u odnosu na nove dionice, vrijednosne papire s fiksnim prinosom ili druge financijske instrumente; velikim stjecanjima ili otuđenjima vlastitih dionica društva; neizvršavanju bilo koje obveze koja proizlazi iz izdanih vrijednosnih papira s fiksnim prinosom;
- do 9:00 sati sljedećeg trgovinskog dana o svakom stjecanju ili otuđenju vrijednosnih papira društva od strane članova nadzornog odbora ili uprave, s njima povezanih osoba te zaposlenika koji imaju pristup povlaštenim informacijama;
- svakoj materijalnoj činjenici koja proizlazi iz namjere ili odluke koja se odnosi na promjene u statusu društva ili promjene u njegovoj pravnoj ili organizacijskoj strukturi, uključujući posebice (ali ne i isključivo) preuzimanje drugog trgovačkog društva, preuzimanje od strane drugog trgovačkog društva ili transformaciju društva u drugi tip trgovačkog društva; i
- ostalim činjenicama ili događajima vezanima uz poslovne aktivnosti društva, koji bi mogli utjecati na cijenu izdanih vrijednosnih papira ili na sposobnost društva da uredno ispunjava obveze koje proizlaze iz izdanih vrijednosnih papira.

ZSE može od društva zatražiti da potvrdi ili opovrgne glasine ili vijesti koje se odnose na društvo, a koje ne proizlaze iz informacija koje je društvo ranije dostavilo ZSE-u i javnosti, a utječu ili mogu utjecati na cijenu vrijednosnih papira društva. ZSE može također zatražiti od društva da objavi određene podatke ako procijeni da su oni nužni kako bi ulagateljska javnost bila potpuno informirana.

Sukladno Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, fizička ili pravna osoba koja neposredno ili posredno stekne ili otuđi dionice javnog dioničkog društva, zbog čega razmjerni broj glasova koji joj pripadne na skupštini tog društva prijeđe prag ili padne ispod praga od 10%, 20%, 25%, 50%, ili 75%, obvezna je o takvom stjecanju ili otuđenju dostaviti pisanu obavijest HANFA-i i izdavatelju u roku od 4 dana.

Pravila o preuzimanju

Zakonom o preuzimanju dioničkih društava („**Zakon o preuzimanju dioničkih društava**“) (Narodne novine 84/02, 87/02, 120/02, 140/05 i 02/07) uređeni su uvjeti za davanje ponude za preuzimanje, postupak preuzimanja, prava i obveze sudionika u postupku preuzimanja te nadzor nad provođenjem postupka preuzimanja. Prema Zakonu o preuzimanju dioničkih društava, osoba koja stekne dionice kojima, zajedno s dionicama koje već ima, prelazi prag od 25% od ukupnog broja glasova koje daju dionice javnog dioničkog društva s pravom glasa, obvezna je objaviti ponudu za preuzimanje svih dionica tog društva. Ponuda za preuzimanje mora biti objavljena u roku od 7 dana od primitka rješenja HANFA-e kojim je objavljivanje

ponude odobreno (ili isteka roka u kojem je HANFA trebala donijeti odluku). Zahtjev da HANFA odobri objavljivanje ponude za preuzimanje mora se podnijeti HANFA-i unutar 30 dana od događaja koji ga je potaknuo.

Ponudu za preuzimanje mora odobriti HANFA-e, a ponuditelj je mora objaviti u Narodnim novinama i u još jednim dnevnim novinama koje se redovito prodaju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske. Rok valjanosti ponude za preuzimanje je 30 dana od dana objavljivanja iako u slučaju objavljivanja konkurentskih ponuda za preuzimanje, rok valjanosti može biti produljen sve do isteka roka važenja tih konkurentskih ponuda.

Prije podnošenja zahtjeva HANFA-i da odobri objavljivanje ponude za preuzimanje, ponuditelj je obvezan s depozitarom sklopiti ugovor o deponiranju dionica. Depozitar za sve nematerijalizirane dionice je SDA. Za materijalizirane dionice, depozitar može biti banka. Dioničari koji su voljni prihvatiti ponudu za preuzimanje deponiraju svoje dionice na račun za deponiranje kod banke ili SDA. Ponuditelj je obvezan na poseban račun kod banke izdvojiti novčana sredstva potrebna za plaćanje svih dionica na koje se odnosi ponuda za preuzimanje (ili za isti iznos ishoditi bezuvjetno bankarsko jamstvo ili s bankom sklopiti ugovor o odobrenom kreditu u korist dioničara koji će deponirati svoje dionice). Izvješće o preuzimanju mora biti dostavljeno HANFA-i, izdavatelju i svakoj burzi na kojoj se trguje dionicama izdavatelja unutar 7 dana od isteka roka valjanosti ponude za preuzimanje i isteka roka za plaćanje dionica.

Propisi o deviznoj kontroli

Propisi o deviznoj kontroli

U Republici Hrvatskoj su na snazi određeni oblici kontrole deviznog poslovanja sukladno zakonima i podzakonskim propisima o deviznom poslovanju, a posebno sukladno Zakonu o deviznom poslovanju donesenom 2003. godine te izmijenjenom i dopunjenom 2005. i 2006. godine, u skladu s planom usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije za 2006. godinu. Navedenim Zakonom uređuje se (i) poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja (devize, strana gotovina, čekovi i ostali novčani instrumenti koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti) i u kunama (sklapanje tekućih i kapitalnih poslova te njihovo izvršavanje plaćanjima, naplatama ili prijenosima), (ii) poslovanje između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja, i (iii) jednostrani prijenosi imovine iz Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata.

Kontrolu deviznog poslovanja prvenstveno vrši Hrvatska narodna banka („HNB“) sukladno Zakonu o deviznom poslovanju i Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci donesenim 2001. godine te izmijenjenim i dopunjenim 2006., koja je, među ostalim, posebno ovlaštena utvrđivati monetarnu i deviznu politiku i donositi podzakonske propise u području deviznog poslovanja te određivati ograničenja i obveze izvješćivanja o izravnim ulaganjima i drugim kapitalnim poslovima, kao što su kreditni i depozitni poslovi. Sukladno Zakonu o deviznom poslovanju, ako kretanje kapitala prouzroči ili prijeti da će prouzročiti ozbiljne poteškoće pri provođenju monetarne ili devizne politike, HNB može posebnom odlukom propisati zaštitne mjere. Te mjere mogu uključivati ograničenje prijenosa vrijednosnih papira, strane gotovine i zlata u Republiku Hrvatsku i iz Republike Hrvatske i ograničenje obavljanja transakcija vrijednosnim papirima i zlatom između rezidenata i nerezidenata za razdoblje do šest mjeseci ili dulje uz suglasnost Hrvatskog sabora.

U odnosu na obveze izvješćivanja, rezidenti su dužni izvješćivati HNB o poslovima i transakcijama s inozemstvom na način i u rokovima koje HNB utvrdi posebnom odlukom, te na zahtjev Ministarstva financija—Deviznog inspektorata dostaviti podatke o stvarnim vlasnicima nerezidenta s kojim sklapaju posao ako je nerezident izvanteritorijalni poduzetnik. Daljnje obveze izvješćivanja za određene poslove na novčanim tržištima određene su Zakonom o sprječavanju pranja novca donesenim 1997. godine i izmijenjenim i dopunjenim 2001. i 2003. godine.

Sukladno Zakonu o deviznom poslovanju, izravna ulaganja nerezidenata u Republici Hrvatskoj su slobodna ako posebnim zakonima nije drugačije određeno. Trgovina vrijednosnim papirima koju obavljaju rezidenti i nerezidenti u Hrvatskoj i inozemstvu vrši se u skladu s propisima kojima je uređeno tržište vrijednosnih papira.

Inozemnim ulagateljima jamči se slobodno iznošenje dobiti i uloženog kapitala sukladno Ustavu Republike Hrvatske. Plaćanja i prijenosi na osnovi kapitalnih poslova su slobodni pod uvjetom da je posao sklopljen i prijavljen u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju i da su podmirene sve porezne obveze iz toga posla u Republici Hrvatskoj. Prijenos dobiti u inozemstvo koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem i prijenos u inozemstvo ostatka likvidacijske ili stečajne mase su slobodni, pod uvjetom da je u Republici Hrvatskoj podmiren porez na dobit na iznos koji se prenosi u inozemstvo odnosno pod uvjetom da su u Republici Hrvatskoj podmirene sve porezne i druge zakonom propisane obveze koje se odnose na likvidaciju ili stečaj.

Prema Zakonu o deviznom poslovanju plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni su samo u slučajevima propisanim zakonom ili odlukama HNB-a. Prema Odluci HNB-a o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja u zemlji, plaćanje i naplata u devizama između rezidenta i

nerezidenta za kapitalne poslove su dopušteni, osim u sljedećim slučajevima: (i) kupoprodaje nekretnine u Republici Hrvatskoj i udjela u trgovačkim društvima sa sjedištem u Republici Hrvatskoj; (ii) kupoprodaje udjela u investicijskim fondovima osnovanima prema propisima Republike Hrvatske; i (iii) kupoprodaje vrijednosnih papira koji kotiraju ili su izdani u Republici Hrvatskoj bez obzira na to glase li na stranu valutu ili kune, osim vrijednosnih papira koji su izdani u Republici Hrvatskoj, a kotiraju u inozemstvu.

Oporezivanje

Porezi u Hrvatskoj

U nastavku je dan kratak sažetak značajnih poreznih posljedica stjecanja, vlasništva i raspolaganja Dionicama, temeljeno na hrvatskom poreznom pravu. Ne može se smatrati da ovaj sažetak sadrži sve aspekte hrvatskih poreza koji mogu biti relevantni za imatelje Dionica ili GDR-ova. Ovaj sažetak se temelji na hrvatskom poreznom pravu i na odredbama sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je Republika Hrvatska sklopila s drugim državama, kako su na snazi na datum ovog prospekta. Zakoni i sporazumi i njihovo tumačenje od strane poreznih tijela i sudova mogu se promijeniti i takve promjene mogu imati retroaktivan učinak.

Potencijalni kupci Dionica trebaju se posavjetovati sa svojim poreznim savjetnicima kako bi dobili informacije o hrvatskim poreznim posljedicama stjecanja, vlasništva i raspolaganja, ili putem prodaje ili darovanja, Dionicama, uključujući postupak za ostvarivanje mogućeg povrata plaćenog poreza po odbitku u Republici Hrvatskoj. Samo porezni savjetnici mogu na odgovarajući način utvrditi svaki porezni status pojedinačnog imatelja Dionica ili GDR-ova.

Iznimke u odnosu na porezni režim opisan u ovom dijelu „*Porezi u Hrvatskoj*” mogu se primjenjivati na određene imatelje Dionica ili GDR-ova o kojima se ovdje ne govori.

Fizička osoba koja je rezident u Hrvatskoj obveznik je poreza na dohodak, a oporezuje se njezin dohodak ostvaren u tuzemstvu i inozemstvu (načelo svjetskog dohotka). Fizička osoba se smatra rezidentom ukoliko ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Hrvatskoj ili ako je zaposlena u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću. Nerezident je fizička osoba koja nema niti prebivalište niti uobičajeno boravište u Hrvatskoj, a koja u Hrvatskoj ostvaruje oporezivi dohodak. Fizička osoba nerezident obveznik je poreza na dohodak, a oporezuje se samo dohodak takve osobe ostvaren iz određenih hrvatskih izvora (načelo tuzemnog dohotka) (članak 6(2) Zakona o porezu na dohodak).

Trgovačka društva i druge pravne i fizičke osobe rezidenti u Hrvatskoj koje gospodarsku djelatnost obavljaju samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi, podliježu porezu na dobit na njihovu tuzemnu i inozemnu dobit. Rezidenti su pravne i fizičke osobe čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar u Hrvatskoj ili kojima se mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja nalazi u Hrvatskoj. Rezidenti su i fizičke osobe s prebivalištem ili uobičajenim boravištem u Hrvatskoj čija je djelatnost upisana u registar. Druge osobe smatraju se nerezidentima. Nerezidenti podliježu porezu na dobit samo na dobit ostvarenu u Hrvatskoj.

Hrvatski porezi mogu biti ograničeni ili umanjeni putem sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja („*porezni sporazumi*”).

Dividende

Dividende koje isplaćuje hrvatsko dioničko društvo svojim dioničarima ne oporezuju se u Republici Hrvatskoj.

Kapitalna dobit

Bilo koja kapitalna dobit koju ostvari imatelj Dionica ili GDR-ova zbog otuđenja Dionica ili GDR-ova ne stvara poreznu obvezu.

Porez na nasljedstva i darove

Porez na nasljedstva i darove plaća se na nekretnine, gotov novac, novčane tražbine i vrijednosne papire te na pokretnine ako im je pojedinačna tržišna vrijednost veća od 50.000,00 kuna na dan utvrđivanja porezne obveze, kako je to određeno Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Porez na nasljedstva i porez na darove ne plaća se

ako se na naslijeđene ili darovane pokretnine plaća porez na dodanu vrijednost. Porezna stopa iznosi 5%. Postoje razna oslobođenja od poreza ovisno o srodstvu stjecatelja s ostaviteljem ili darovateljem i ovisno o statusu stjecatelja ili svrsi dara ili donacije.

Porezni obveznici poreza na nasljedstva i darove su fizičke i pravne osobe koje imovinu u Hrvatskoj naslijede ili prime na dar ili steknu bez naknade po drugoj osnovi.

Porez na prodaju ili prijenos

Sukladno hrvatskom pravu, prodaja, prijenos ili drugo raspolaganje Dionicama ili GDR-ovima ne podliježe hrvatskim porezima, neovisno o tome je li takva prodaja, prijenos ili drugo raspolaganje izvršeno od strane rezidenta ili nerezidenta imatelja Dionica ili GDR-ova.

Porezni sporazumi

Hrvatska je trenutačno ugovorna strana u 45 poreznih sporazuma sa sljedećim državama: Albanijom, Austrijom, Belgijom, Bjelorusijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Crnom Gorom, Češkom, Čileom, Danskom, Estonijom, Finskom, Francuskom, Grčkom, Italijom, Irskom, Jordanom, Južnoafričkom Republikom, Kanadom, Kinom, Letonijom, Litvom, Mađarskom, Makedonijom, Malezijom, Maltom, Mauricijusom, Moldavijom, Nizozemskom, Njemačkom, Norveškom, Poljskom, Republikom Korejom, Rumunjskom, Ruskom Federacijom, San Marinom, Slovačkom, Slovenijom, Srbijom, Španjolskom, Švedskom, Švicarskom, Turskom, Ukrajinom i Ujedinjenom Kraljevnom.

Neka razmatranja o američkim savezним propisima o porezu na dohodak

Sljedeće razmatranje je opći sažetak temeljen na važećim propisima određenih saveznih poreza Sjedinjenih Američkih Država u vezi s kupnjom, vlasništvom i raspolaganjem Dionicama i GDR-ovima. Razmatranje nije potpun opis svih poreznih pitanja koja bi mogla biti relevantna za ulagatelje, te ne razmatra specifične okolnosti pojedinog ulagatelja. Ono se odnosi na Imatelje iz SAD-a koji kupuju Dionice ili GDR-ove u Ponudi i drže Dionice ili GDR-ove kao kapitalnu imovinu. Razmatranje se ne odnosi na porezni tretman ulagatelja koji podliježu posebnim pravilima, kao što su:

- diler vrijednosnim papirima;
- trgovac vrijednosnim papirima koji izabere metodu knjigovodstvenog praćenja vrijednosnih papira bilježenjem stanja na tržištu;
- partnerstvo ili druga pravna osoba koja se tretira kao partnerstvo za svrhe saveznih poreza na dohodak SAD-a;
- organizacija oslobođena od plaćanja poreza;
- banka, financijska institucija ili osiguravajuće društvo;
- fond ulagatelja u nekretnine, regulirano ulagateljsko društvo, ili povjerbina u kojoj donator zadržava kontrolu prihoda za porezne potrebe;
- osoba koja podliježe plaćanju alternativnog minimalnog poreza;
- osoba koja stvarno ili konstruktivno drži 10% ili više dionica s pravom glasa;
- osoba koja prima Dionice ili GDR-ove kao naknadu za pružanje usluga;
- pojedini američki građani s prebivalištem izvan SAD-a;
- osoba koja drži Dionice ili GDR-ove kao dio raspodjele, zaštite od rizika, konverzije ili druge integrirane transakcije;

- osoba čija funkcionalna valuta nije američki dolar; ili
- društvo koje je rezident u dvije države.

Nadalje, ovo razmatranje ne odnosi se na američke savezne poreze na posjed ili darove, kao niti na porezne posljedice stjecanja, vlasništva ili raspolaganja Dionicama ili GDR-ovima na razini savezne države ili lokalne jedinice.

Ovaj dio temelji se na Poreznom zakonu (Internal Revenue Code) iz 1986. godine, s njegovim izmjenama i dopunama, na njegovoj zakonodavnoj povijesti, postojećim i predloženim propisima, objavljenim presudama i sudskim odlukama, koje su trenutačno na snazi. Ti zakoni podložni su promjenama s mogućim retroaktivnim posljedicama. Pored toga, ovaj dio djelomice se temelji na [tvrdnjama Depozitara i] pretpostavci da će svaka obveza koja proizlazi iz Ugovora o deponiranju, kao i svakog drugog relevantnog ugovora, biti izvršena sukladno njegovim uvjetima.

Društvo smatra, a ovo razmatranje pretpostavlja, da Društvo nije pasivni inozemni ulagatelj („PIU“) u smislu saveznih poreza na dohodak Sjedinjenih Američkih Država. Status Društva kao PIU-a mora se na temelju revidiranih financijskih izvješća Društva, vrijednosti i karaktera njegove imovine te karaktera njegovih prihoda, utvrđivati svake godine te stoga može podlijeagati promjenama, ovisno, između ostaloga, o povećanju tržišne cijene dionica ili GDR-ova, o promjenama u aktivnostima i imovini Društva. Ako Društvo postane PIU tijekom neke porezne godine, to može imati bitne nepovoljne posljedice za Imatelje iz SAD-a (bez obzira na to je li Društvo i dalje PIU).

IZJAVE O SAVEZNIM POREZIMA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA IZLOŽENE SU ZA POTREBE PRODAJE DIONICA I GDR-OVA. POREZNI OBVEZNICI NE MOGU SE POZIVATI NA SPOMENUTE IZJAVE RADI IZBJEGAVANJA POREZNIH OBVEZA. SVAKI POTENCIJALNI KUPAC TREBAO BI ZATRAŽITI SAVJET NEOVISNOGA POREZNOG SAVJETNIKA O POREZNIM POSLJEDICAMA SPECIFIČNIH OKOLNOSTI NJEGOVOG ULAGANJA U DIONICE ILI GDR-OVE PREMA ZAKONSKIM PROPISIMA REPUBLIKE HRVATSKE, SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA I NADLEŽNOSTI KOJE SU NJIHOV SASTAVNI DIO TE SVIH DRUGIH NADLEŽNOSTI U KOJIMA KUPAC MOŽE BITI POREZNI OBVEZNIK.

U ovom dokumentu pojam „Imatelj iz SAD-a“ označava faktičnog vlasnika Dionica ili GDR-ova koji je, za potrebe saveznog poreza na dohodak Sjedinjenih Američkih Država (i) građanin-fizička osoba ili rezident Sjedinjenih Američkih Država, (ii) korporacija ili neki drugi poslovni subjekt osnovan ili organiziran prema zakonima Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih političkih jedinica, (iii) imovina koja podliježe saveznim porezima na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama bez obzira na njezin izvor ili (iv) fond koji podliježe primarnom nadzoru suda u Sjedinjenim Američkim Državama i kontroli jedne ili više osoba iz Sjedinjenih Američkih Država ili koji je izabrao biti tretiran kao domaći fond za potrebe saveznih poreza na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama.

Tretman partnera u partnerstvu koje drži Dionice ili GDR-ove s obzirom na savezni porez na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama ovisit će o statusu partnera i o aktivnostima partnerstva. Partnerstva bi trebala zatražiti savjet svojih poreznih savjetnika o posljedicama koje za njihove partnere proizlaze iz saveznog poreza na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama povezane sa stjecanjem, vlasništvom ili raspolaganjem Dionicama ili GDR-ovima.

U smislu saveznog poreza na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama za imatelje GDR-ova općenito će se smatrati da drže Dionice koje su predstavljene Dionicama ili GDR-ovima. Neće se priznavati nikakav dobitak ili gubitak nakon zamjene Dionica za GDR-ove ili nakon zamjene GDR-ova za Dionice. Porezna osnovica za Imatelje iz SAD-a u pogledu bilo kojih povučenih Dionica biti će ista kao porezna osnovica u pogledu predanih GDR-ova, a razdoblje držanja Dionica uključivat će razdoblje držanja GDR-ova.

Dividende

Dividende na Dionice ili GDR-ove moći će se uključiti u bruto dohodak Imatelja iz SAD-a kao redovni dohodak iz inozemnih izvora kada Imatelj iz SAD-a ili Depozitar GDR-ova stvarno ili konstruktivno primi dividendu. Dividende neće biti dostupne za odbitak temeljem dividende koji se općenito daje korporacijama iz SAD-a ili povlaštenu poreznu stopu koja se primjenjuje na kvalificirani dohodak od dividendi fizičkih osoba i nekih drugih ne-korporativnih osoba. Iznos koji se može uključiti u dohodak na račun dividende plaćene u kunama bit će protuvrijednost uplate u američkim dolarima na datum kad Imatelj iz SAD-a prizna dividendu, bez obzira na to je li Imatelj iz SAD-a u tom trenutku uplatu konvertirao u američke dolare. Svaki dobitak ili gubitak koji Imatelj iz SAD-a prizna u vezi s naknadnom konverzijom ili drugim raspolaganjem kunkskim iznosom, bit će općenito tretiran kao redoviti dohodak ili gubitak iz američkih izvora.

Kapitalna dobit

Imatelj iz SAD-a priznat će kapitalnu dobit ili gubitak od prodaje ili drugačijeg raspolaganja Dionicama ili GDR-ovima u iznosu jednakom razlici između usklađene porezne osnovice u Dionicama ili GDR-ovima Imatelja iz SAD-a i iznosa ostvarenog raspolaganjem. Usklađena porezna osnovica Imatelja iz SAD-a općenito će biti cijena u američkim dolarima za Dionice ili GDR-ove. Cijena u američkim dolarima za Dionicu ili GDR koji je kupljen stranom valutom općenito će biti protuvrijednost u američkim dolarima kupoprodajne cijene plaćene u Ponudi. Kapitalna dobit ili gubitak općenito će biti iz izvora unutar Sjedinjenih Američkih Država te će se smatrati dugoročnom kapitalnom dobiti ili gubitkom ako je Imatelj iz SAD-a držao Dionice ili GDR-ove dulje od jedne godine. Na odbitke za kapitalne gubitke primjenjuju se ograničenja.

Ako Imatelj iz SAD-a primi valutu osim američkih dolara nakon raspolaganja Dionicama ili GDR-ovima, Imatelj iz SAD-a će ostvariti iznos jednak protuvrijednosti u američkim dolarima primljene valute na dan raspolaganja ili, ako se smatra da je trgovina Dionicama i GDR-ovima izvršena na uspostavljenom tržištu vrijednosnih papira i da je Imatelj iz SAD-a porezni obveznik na osnovi primljene gotovine ili na osnovi izabrane povećane porezne osnovice, na dan namire. Imatelj iz SAD-a imaće poreznu osnovicu u primljenoj valuti koja je jednaka ostvarenom iznosu u američkim dolarima. Dobit ili gubitak od naknadne konverzije ili drugog raspolaganja primljenom stranom valutom bit će općenito tretirani kao redovni prihodi ili gubici iz izvora unutar Sjedinjenih Američkih Država.

Pasivni inozemni ulagatelj

Na temelju revidiranih financijskih izvješća Društva, vrijednosti i karaktera njegove imovine te karaktera njegovih prihoda, Društvo vjeruje da nije i neće postati PIU u smislu saveznog poreza na dohodak SAD-a. Društvo izvan SAD-a je PIU u bilo kojoj poreznoj godini u kojoj je, nakon uzimanja u obzir prihoda i imovine određenih ovisnih društava, ili (i) najmanje 75% njegovog bruto dohotka pasivan dohodak ili (ii) najmanje 50% prosječne vrijednosti njegove imovine pripisivo imovini koja stvara ili za koju se smatra da stvara pasivni dohodak.

Ako je društvo PIU u bilo kojoj godini u kojoj Imatelj iz SAD-a ima u vlasništvu njegove Dionice ili GDR-ove, Imatelj iz SAD-a obveznik je dodatnih poreza na svaki višak raspodjele primljen od društva i na svaku dobit ostvarenu od prodaje ili drugačijeg raspolaganja njegovim Dionicama ili GDR-ovima (neovisno o tome nastavi li društvo biti PIU). Imatelj iz SAD-a ima višak raspodjele ako raspodjele na Dionice ili GDR-ove tijekom porezne godine prijeđu 125% prosječnog iznosa primljenog tijekom prethodne tri porezne godine (ili, ako je kraće, razdoblja tijekom kojeg je Imatelj iz SAD-a držao Dionice ili GDR-ove). Radi obračuna poreza na višak raspodjele ili bilo koju dobit, (i) višak raspodjele ili dobit raspoređuju se razmjerno razdoblju tijekom kojeg je Imatelj iz SAD-a držao Dionice ili GDR-ove, (ii) iznos raspoređen na tekuću poreznu godinu i bilo koju godinu prije nego što je društvo postalo PIU oporezuje se kao redovan dohodak u tekućoj godini i (iii) iznos raspoređen na druge porezne godine oporezuje se po najvišoj

oporezivoj graničnoj stopi na snazi za svaku godinu te se naplaćuje kamata kako bi se povratila pretpostavljena korist od odgođenog plaćanja poreza koji se pripisuje svakoj godini.

Da je Društvo PIU, Imatelj iz SAD-a mogao bi izbjeći neke od gore opisanih poreznih posljedica na način da se odluči bilježiti vrijednost Dionica ili GDR-ova prema tekućoj tržišnoj cijeni („mark-to-market“) na godišnjoj osnovi. Imatelj iz SAD-a može odlučiti bilježiti vrijednost Dionica ili GDR-ova prema tekućoj tržišnoj cijeni samo ako se Dionice mogu staviti na tržište. Dionice se mogu staviti na tržište ako se njima trguje (osim u najmanjim količinama) na kvalificiranoj burzi najmanje 15 dana tijekom svakog kalendarskog kvartala. ZSE će biti kvalificirana burza samo ako, između ostalog, nastavi ispunjavati uvjete povezane s opsegom trgovanja, financijskim izvješćivanjem i ostale zahtjeve čiji je cilj sprječavanje prijevara i zaštita ulagatelja. Svaki dobitak od bilježenja vrijednosti Dionica ili GDR-ova prema tekućoj tržišnoj cijeni ili od njihovih otuđenja predstavlja redovni dohodak. Imatelj iz SAD-a može priznati gubitak od bilježenja vrijednosti Dionica ili GDR-ova prema tržišnoj cijeni, ali samo u iznosu nepovrativog dobitka. Gubitak ostvaren bilježenjem vrijednosti Dionica ili GDR-ova prema tržišnoj cijeni je redovan, dok je gubitak od njihovog otuđenja kapitalni gubitak izuzimajući iznos nepovrativog dobitka. Svaki Imatelj iz SAD-a trebao bi pitati svojeg poreznog savjetnika je li odluka o bilježenju vrijednosti prema stanju na tržištu moguća ili poželjna.

Da je Društvo PIU, Imatelj iz SAD-a ne bi mogao izbjeći opisane porezne posljedice na način da se odluči smatrati Društvo kvalificiranim izbornim fondom („KIF“), jer Društvo neće pripremiti podatke koje bi Imatelj iz SAD-a trebao kako bi izvršio izbor KIF-a.

Porez po odbitku i informiranje

Dividende na Dionice ili GDR-ove te primici od prodaje ili drugog raspolaganja Dionicama ili GDR-ovima koje isplatiatelj iz SAD-a ili posrednik iz SAD-a isplati Imatelju Dionica u Sjedinjenim Američkim Državama bit će u pravilu prijavljeni Poreznoj upravi SAD-a („IRS“), osim ako je Imatelj iz SAD-a korporacija ili na drugi način dokaže osnovu za izuzeće. Porez po odbitku može se primjenjivati na iznose koji podliježu prijavi ako Imatelj iz SAD-a ne podnese točan identifikacijski broj poreznog obveznika ili na neki drugi način ne dokaže osnovu za izuzeće. Stopa poreza po odbitku trenutno je 28%. Imatelj iz SAD-a može zatražiti odobrenje u odnosu na svoju obvezu plaćanja saveznog poreza na dohodak u Sjedinjenim Američkim Državama za iznose koji su odbijeni prema pravilima o porezu po odbitku te može zatražiti povrat iznosa koji prelaze iznos njegove obveze na način da potrebne informacije dostavi IRS-u.

GORE IZNESENA RASPRAVA PREDSTAVLJA SAMO OPĆI SAŽETAK. ONA NE OBUHVAĆA SVA POREZNA PITANJA KOJA BI MOGLA BITI VAŽNA ZA POJEDINOG ULAGATELJA. SVAKI POTENCIJALNI ULAGATELJ TREBAO BI SE POSAVJETOVATI SA SVOJIM POREZNIM SAVJETNIKOM O POREZNIM POSLJEDICAMA ULAGANJA U DIONICE ILI GDR-OVE S OBZIROM NA OSOBNE OKOLNOSTI ULAGATELJA.

Porezne posljedice u Ujedinjenoj Kraljevini

Sljedeće razmatranje opisuje bitne porezne posljedice u Ujedinjenoj Kraljevini povezane s kupnjom, vlasništvom i raspolaganjem Dionicama ili GDR-ovima. Primjedbe navedene u nastavku općenite su prirode, temeljene na trenutno važećim propisima Ujedinjene Kraljevine i na objavljenoj praksi poreznih vlasti Ujedinjene Kraljevine pri čemu i jedno i drugo podliježu promjeni koje mogu imati i retroaktivan učinak. Ovaj sažetak obuhvaća samo najvažnije porezne posljedice u Ujedinjenoj Kraljevini za apsolutne faktične vlasnike Dionica ili GDR-ova koji su, osim ako je drugačije navedeno, rezidenti ili (samo u slučaju imatelja-fizičkih osoba) osobe koje imaju prebivalište u Ujedinjenoj Kraljevini za potrebe oporezivanja. Ovaj sažetak napisan je na temelju pretpostavke da će se za potrebe oporezivanja u Ujedinjenoj Kraljevini apsolutni faktični vlasnici GDR-ova smatrati apsolutnim faktičnim vlasnicima Dionica predstavljenih GDR-ovima te se stoga svako upućivanje na GDR-ove treba tumačiti u skladu s time. Pretpostavlja se da se registar Dionica ili GDR-ova neće voditi u Ujedinjenoj Kraljevini, da

Dionice ili GDR-ove neće voditi ili izdavati depozitarna služba u Ujedinjenoj Kraljevini, te da Dionice ili GDR-ovi neće biti upareni s bilo kojim dionicama koje izdaje neko društvo u Ujedinjenoj Kraljevini.

Primjedbe navedene u nastavku ne moraju se nužno odnositi na sve kategorije ulagatelja. Ove se primjedbe posebno ne odnose na sljedeće:

- ulagatelje koji nisu faktični vlasnici Dionica ili GDR-ova;
- ulagatelje koji ne vode svoje Dionice ili GDR-ove kao kapitalnu imovinu;
- posebne razrede ulagatelja poput dilera, ulagatelja izuzetih od oporezivanja, osiguravajućih društava ili investicijskih fondova; ili
- ulagatelje koji kontroliraju ili posjeduju, bilo samostalno ili s jednom ili više povezanih osoba, izravno ili neizravno, 10% ili više prava glasa u Društvu, Dionica ili GDR-ova.

SLJEDEĆI TEKST PREDSTAVLJA SAMO OPĆU INFORMACIJU I NIJE SASTAVLJEN S NAMJEROM DA BUDE, NITI GA TREBA SMATRATI, PRAVNIM ILI POREZNIM SAVJETOM ZA POJEDINOG IMATELJA. POZIVAJU SE POTENCIJALNI ULAGATELJI DA PRIJE ULAGANJA POTRAŽE SAVJET SVOJIH POREZNIH SAVJETNIKA S OBZIROM NA SVOJE SPECIFIČNE OKOLNOSTI.

Oporezivanje dividende:

Imatelj koji:

(a) je rezident ili (samo u slučaju imatelja-fizičkih osoba) osoba koja ima prebivalište u Ujedinjenoj Kraljevini za porezne svrhe; ili

(b) (ako nije takav rezident ili osoba s prebivalištem) obavlja poslove, profesiju ili zanimanje u Ujedinjenoj Kraljevini putem podružnice ili agencije (ili, u slučaju korporacijskog imatelja, ima stalan nastan) u svezi kojeg se drže Dionice ili GDR-ovi,

općenito će podlijevati porezu na dohodak ili porezu na dobit na bruto iznos bilo koje dividende koje Društvo isplaćuje u svezi s tim Dionicama ili GDR-ovima.

Imatelji-fizičke osobe mogu biti obveznici poreza na dohodak bilo po redovitoj stopi za dividende (sadašnja stopa iznosi 10%) bilo po višoj stopi za dividende (sadašnja stopa iznosi 32,5%), ovisno o njihovim osobnim okolnostima. Strani porez po odbitku, ako postoji, koji se odbija od isplate dividende (a koji se ne može vratiti od stranih poreznih nadležnih tijela putem poreznih sporazuma ili drugačije), općenito je dostupan kao odobrenje u odnosu na cjelokupni ili dio poreza na dohodak ili poreza na dobit koji imatelj plaća u pogledu dividende.

Oporezivanje nakon otuđenja

Otuđenje ili ono što se smatra otuđenjem Dionica ili GDR-ova od strane imatelja koji:

(a) je rezident ili (samo u slučaju imatelja-fizičkih osoba) osoba koja ima prebivalište u Ujedinjenoj Kraljevini za porezne svrhe; ili

(b) (ako nije takav rezident ili osoba s prebivalištem) obavlja poslove, profesiju ili zanimanje u Ujedinjenoj Kraljevini putem podružnice ili agencije (ili, u slučaju imatelja-pravne osobe, ima stalan nastan) te je koristio Dionice ili GDR-ove u ili za svrhe takvih poslova, profesije ili zanimanja, ili je koristio ili držao Dionice ili GDR-ove za svrhe, ili je stekao Dionice ili GDR-ove za korištenje od strane ili za potrebe podružnice ili agencije (ili stalnog nastana),

može imati za posljedicu naplativi dobitak ili dopušteni gubitak za potrebe oporezivanja kapitalne dobiti u Ujedinjenoj Kraljevini, ovisno o imateljevima okolnostima i podložno bilo kojim raspoloživim izuzećima ili olakšicama.

Osim toga, ako imatelji-fizičke osobe otuđe svoje Dionice ili GDR-ove u vrijeme dok su privremeno nerezidenti, smatrat će se da istima raspoložu u onoj poreznoj godini kada ponovno postanu rezidenti ili osobe s prebivalištem u Ujedinjenoj Kraljevini.

Što se tiče imatelja-fizičke osobe, glavni čimbenici koji će odrediti mjeru u kojoj takav dobitak podliježe oporezivanju kapitalne dobiti („**OKD**“) u Ujedinjenoj Kraljevini uključuju mjeru u kojoj imatelj ostvari bilo koju drugu kapitalnu dobit u toj godini, mjeru u kojoj imatelj pretrpi kapitalne gubitke u toj ili bilo kojoj ranijoj godini, razinu godišnjeg odbitka dobitaka oslobođenih od oporezivanja u poreznoj godini u kojoj se otuđenje dogodilo („**godišnje izuzeće**“, ako još nije bilo iskorišteno) te razinu raspoložive opadajuće olakšice.

Kada je riječ o imatelju-fizičkoj osobi, opadajuća olakšica djelovat će na način da smanji udio svakoga takvog dobitka koji je ostvaren od otuđenja Dionica ili GDR-ova koji se naplaćuje kroz OKD ako Dionice ili GDR-ove imatelj drži najmanje tri godine (na temelju toga da Dionice ili GDR-ovi predstavljaju ne-poslovnu imovinu relevantnog imatelja). U slučaju ne-poslovne imovine, smanjenje od 5% dobitka vrši se za svaku punu godinu tijekom koje su Dionice ili GDR-ovi držani više od dvije godine, do maksimalnog smanjenja od 40% nakon 10 punih godina držanja.

Godišnje izuzeće za fizičke osobe za poreznu godinu 2007./2008. iznosi 9.200 GBP. Prema važećim propisima, osim ako Parlament Ujedinjene Kraljevine ne odluči drugačije, ovo izuzeće povećava se godišnje u skladu sa stopom rasta indeksa maloprodajnih cijena. Imatelji moraju imati na umu da Parlament Ujedinjene Kraljevine ima pravo ukinuti ovu vezu između godišnjeg izuzeća i indeksa maloprodajnih cijena, ili čak smanjiti razinu godišnjeg izuzeća za buduće porezne godine ispod sadašnje razine.

Imatelji koji su obveznici poreza na dobit u Ujedinjenoj Kraljevini (ali koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće po osnovi značajnog vlasničkog udjela s obzirom na njihove Dionice ili GDR-ove) imat će mogućnost odbitka za indeksaciju za čitavo razdoblje držanja Dionica ili GDR-ova kako bi smanjili kapitalnu dobit (ali ne tako da se stvori ili poveća dopušteni gubitak).

Biljezi i porez na biljege

Izdavanje Dionica ili GDR-ova ulagateljima neće imati za posljedicu obvezu plaćanja biljega ili poreza na biljege u Ujedinjenoj Kraljevini.

U Ujedinjenoj Kraljevini biljezi se ne plaćaju redovito za svaku pisanu ispravu o prijenosu Dionica ili GDR-ova pod uvjetom da je isprava o prijenosu izvršena i zadržana izvan Ujedinjene Kraljevine, da se registri dionica i GDR-ova ne nalaze u Ujedinjenoj Kraljevini te da ni prenositelj niti stjecatelj nisu poduzeli, niti će poduzeti, bilo kakve druge radnje u Ujedinjenoj Kraljevini.

Porez na biljege u Ujedinjenoj Kraljevini se ne plaća na bilo koji ugovor o prijenosu Dionica ili GDR-ova, pod uvjetom da Dionice ili GDR-ovi nisu upisani u registar koji u Ujedinjenoj Kraljevini vodi Društvo ili druga osoba u ime Društva.

Plan raspodjele

Globalna ponuda

Prodavatelj dionica izlaže prodaji 16.377.707 Dionica, uz opciju dodjele dodatnih 2.456.656 Dionica, u postupku javne ponude u Hrvatskoj posredstvom Ponude po povlaštenim uvjetima. Prodavatelj dionica prenijet će jednu bonus dionicu za svakih deset dionica kupljenih u Ponudi po povlaštenim uvjetima, za koje vlasnička pozicija ubilježena na računu vrijednosnih papira kupca u SDA-u ostane registrirana s Društvom u neprekinutom trajanju od jedne godine od Dana zaključenja, unutar pet dana od isteka tog razdoblja. U mjeri u kojoj bilo koje Dionice ne budu prodane u Ponudi po povlaštenim uvjetima, Prodavatelj dionica izložit će Dionice prodaji u postupku javne ponude fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama i stranim ulagateljima (osim JPMorgana) u Ponudi bez povlaštenih uvjeta. Preostale Dionice koje nisu prodane u Ponudi bez povlaštenih uvjeta sukladno prethodnoj rečenici, mogu biti prodane JPMorganu.

Dionice koje kupi JPMorgan mogu biti dalje prodane u obliku GDR-ova (i) institucionalnim ulagateljima izvan Sjedinjenih Američkih Država u offshore transakcijama, kao što je definirano, i u skladu s Propisom S i (ii) u Sjedinjenim Američkim Državama KIK-ovima u skladu s Pravilom 144A.

Društvo, Prodavatelj dionica, JPMorgan i Agenti na dan ili oko 21.rujna očekuju zaključenje Ugovora o kupoprodaji dionica u vezi s ponudom i prodajom Dionica JPMorganu koje nisu bile prodane u Ponudi po povlaštenim uvjetima ili u Ponudi bez povlaštenih uvjeta. Pod uvjetom da određeni uvjeti utvrđeni Ugovorom o kupoprodaji dionica i provedbi njegova dodatka o određivanju cijena na 1. listopada 2007. godine budu zadovoljeni, JPMorgan je sporazuman kupiti i platiti

- Dionica, pod pretpostavkom da opcija dodjele dodatnih dionica ne bude iskorištena.

Ponudbena cijena je između 245 i 320 kuna (46,49 i 60,64 US\$) po Dionici. Prodajnu cijenu Dionica koje će prodati Prodavatelj dionica odredit će Vlada po primitku svih ponuda u Ponudi po povlaštenim uvjetima i po dovršetku postupka upisa u Ponudi bez povlaštenih uvjeta. Ponudbena cijena za GDR-ove bit će protuvrijednost u američkim dolarima Ponudbene cijene u kunama, po fiksnom deviznom tečaju, kako to utvrdi JPMorgan.

Sva sredstva od prodaje Dionica bit će za račun Prodavatelja dionica koji će JPMorganu isplatiti naknadu te određene dodatne troškove u vezi s Ponudom. Društvo je pristalo platiti određene troškove u vezi s Ponudom, koji iznose oko 2 milijuna eura odnosno oko 14,6 milijuna kuna.

Prodavatelj dionica namjerava JPMorganu dati opciju dodjele dodatnih dionica koja se može iskoristiti jednokratno u roku od 30 dana od Datuma objave Prodajne cijene, kako bi po Prodajnoj cijeni kupio 2.456.656 dodatnih Dionica, u obliku Dionica i/ili GDR-ova, i po uvjetima i propisima Ponude, isključivo za pokrivanje kratkih pozicija koje su rezultat dodatnih dodjela Dionica i/ili prodaje Dionica i/ili GDR-ova tijekom razdoblja stabilizacije i to prema odredbama Ugovora o kupnji dionica čije se sklapanje očekuje.

Od Društva se očekuje da pruži JPMorganu izjave i jamstva koja su uobičajena u okviru Ugovora o kupoprodaji dionica, uključujući ona koja se odnose na poslovanje Društva, Dionice i GDR-ove te sadržaj ovog prospekta. Od Prodavatelja dionica se očekuje da pruži JPMorganu izjave i jamstva koja su uobičajena u okviru Ugovora o kupoprodaji dionica, uključujući ona koja se odnose na ovaj prospekt i njegovo pravo vlasništva nad Dionicama koje on izlaže prodaji u Ponudi. Prema Ugovoru o kupoprodaji dionica, obveze JPMorgana bit će podložne ispunjenju određenih preduvjeta. Osim toga, JPMorgan bit će ovlašten raskinuti Ugovor o kupoprodaji dionica pod određenim uvjetima i prije Dana zaključenja. Ugovorom o kupoprodaji dionica Društvo i Prodavatelj dionica mogu dogovoriti da će, pod uvjetima utvrđenim tim Ugovorom, obeštetiti JPMorgan za određene obveze povezane s njihovom daljnjom prodajom Dionica.

Ostali odnosi

JPMorgan i s njima povezane osobe povremeno su izvršavali transakcije i pružali razne usluge investicijskog bankarstva, financijskog savjetovanja i ostalog Društvu i Prodavatelju dionica te s njima povezanim osobama za što su primili uobičajenu naknadu. JPMorgan i s njima povezane osobe mogu nastaviti pružati usluge Društvu i Prodavatelju dionica i u budućnosti. U vezi s Ponudom, JPMorgan i s njima povezane osobe mogu kao samostalni ulagatelji kupiti Vrijednosne papire, te u tom svojstvu mogu zadržati, kupiti ili prodati za svoj račun spomenute Vrijednosne papire ili s njima povezana ulaganja te mogu ponuditi ili prodati Vrijednosne papire ili s njima povezana ulaganja neovisno o Ponudi. Stoga pozivanja u ovom prospektu na ponudu ili prodaju Vrijednosnih papira treba shvaćati kao da uključuju ponudu ili prodaju Vrijednosnih papira JPMorganu ili s njima povezanim osobama koje djeluju u tom svojstvu. Nijedan Agent nema namjeru otkriti opseg bilo kojeg takvog ulaganja ili transakcije, osim Društvu i Prodavatelju dionica i u skladu sa zakonskom ili regulatornom obvezom takvog otkrivanja. Također, u vezi s Ponudom, JPMorgan može zaključiti financijske sporazume s ulagateljima, kao što su ugovori o zamjeni ili ugovori o kreditu kojima kao osiguranje služe Vrijednosni papiri, što bi moglo rezultirati time da JPMorgan postane dioničar Društva.

Stabilizacija

U vezi s ovom Ponudom, kao Agent stabilizacije u odnosu na Dionice na ZSE-u te u odnosu na GDR-ove na LSE-u, JPMorgan može (neposredno ili preko zastupnika), tijekom ograničenog vremenskog roka nakon objave Prodajne cijene, dodatno dodijeliti ili obaviti transakcije Dionicama ili GDR-ovima, ovisno o slučaju, s ciljem održavanja tržišne cijene Dionica ili GDR-ova, iznad one koja bi inače prevladala na otvorenom tržištu. Međutim, JPMorgan ili njegovi zastupnici nemaju obvezu učiniti navedeno. Takva stabilizacija, ako započne, može započeti na dan prikladne javne objave Prodajne cijene, može biti izvršena na neuređenom tržištu ili drugačije te može prestati u bilo koje vrijeme, ali u svakom slučaju ne kasnije od 30 kalendarskih dana od dana odgovarajuće javne objave Prodajne cijene. JPMorgan nema namjeru otkriti mjeru bilo koje takve transakcije stabilizacije osim u mjeri u kojoj to predstavlja njihovu zakonsku ili regulatornu obvezu.

Odredbe o privremenoj zabrani prijenosa

Društvo, Prodavatelj dionica, Deutsche Telekom i Fond hrvatskih branitelja složili su se da u razdoblju od 180 dana nakon Datuma objave Prodajne cijene, uz određeni ograničeni broj izuzetaka, ne nude, ne prodaju, ne ugovaraju prodaju, ne zalažu, ne terete, ne dodjeljuju opcije kao niti da na drugi način ne otuđe (niti da javno ne najavljuju ikakvu ponudu, prodaju, ugovor o prodaji, zalog, teret, ili dodjelu opcija odnosno ikakvo otuđenje), bilo posredno ili neposredno, bilo koju dionicu u Društvu ili vrijednosne papire koji se mogu konvertirati ili zamijeniti za, odnosno iskoristiti za bilo koju dionicu u Društvu, ili bilo koje jamstvo ili druga prava na kupnju dionica ili bilo koje druge vrijednosne ili financijske instrumente čija se vrijednost određuje posredno ili neposredno u odnosu na cijenu dionica, a što uključuje i zamjenu duga za udio u temeljnom kapitalu, prodaju na terminskom tržištu i opcije ili GDR-ove koji predstavljaju pravo na primitak bilo koje dionice bez prethodnog pisanog pristanka JPMorgana. Međutim, takav pristanak nije potreban Prodavatelju dionica za prodaju Dionica u Ponudi.

Ograničenja prodaje

Sjedinjene Američke Države

Dionice i GDR-ovi nisu i neće biti registrirani u skladu s američkim Zakonom o vrijednosnim papirima niti kod bilo kojeg regulatornog tijela bilo koje savezne države ili druge jurisdikcije u SAD-u, te ih se ne može nuditi niti prodavati na teritoriju SAD-a, osim putem određenih

transakcija koje su izuzete ili ne podliježu zahtjevu za registraciju prema istom Zakonu o vrijednosnim papirima.

Osim toga, u roku od 40 dana nakon početka Ponude Dionica i GDR-ova, svaka ponuda odnosno prodaja Dionica ili GDR-ova u Sjedinjenim Američkim Državama koju pokrene diler (bez obzira na to sudjeluje li isti u Ponudi) može predstavljati kršenje zahtjeva za registraciju i dostavu prospekta prema američkom Zakonu o vrijednosnim papirima u slučaju da se ponuda ili prodaja vodi na način drugačiji od onoga koji je propisan Pravilom 144A.

JPMorgan Dionice može ponuditi (i) u obliku GDR-ova ulagateljima izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S, te (ii) u obliku GDR-ova jedino preko prodajnih agenata koji su povezane osobe i registrirani brokeri u SAD, i to samo kvalificiranim institucionalnim kupcima u Sjedinjenim Američkim Državama u skladu s Pravilom 144A. JPMorgan se složio da neće nuditi, prodavati ni prenositi Dionice niti GDR-ove u i unutar SAD-a.

Europski ekonomski prostor

Vezano za svaku od država članica Europskog ekonomskog prostora koja primjenjuje Direktivu Vijeća o prospektu (svaka je od njih „**Mjerodavna država članica**“), s učinkom od i uključujući datum provedbe Direktive Vijeća o prospektu u toj istoj Mjerodavnoj državi članici („**Datum provedbe u Mjerodavnoj državi članici**“), ponuda Dionica ili GDR-ova javnosti, ako su iste uključene u Ponudu na koju se odnosi ovaj prospekt, nije dopuštena javnosti u toj Mjerodavnoj državi članici prije objave prospekta u odnosu na Dionice ili GDR-ove koji su odobrila nadležna tijela u toj Mjerodavnoj državi članici, ili tamo gdje je to primjereno, odobren u drugoj Mjerodavnoj državi članici, o čemu je obaviješteno nadležno tijelo u toj Mjerodavnoj državi članici, sve u skladu s Direktivom Vijeća o prospektu, osim što može, s učinkom od i uključujući Datum provedbe u Mjerodavnoj državi članici, nuditi Dionice ili GDR-ove javnosti u toj Mjerodavnoj državi članici u bilo koje vrijeme:

- (a) pravnim osobama koje su ovlaštene odnosno čije je poslovanje na financijskim tržištima uređeno odnosno, ako nisu ni ovlaštene niti uređene, čija je jedina svrha osnivanja ulaganje u vrijednosne papire;
- (b) bilo kojoj pravnoj osobi koja zadovoljava dva ili više sljedećih uvjeta (1) prosjek od najmanje 250 zaposlenih tijekom prošle financijske godine; (2) vrijednost bilance iznad 43.000.000 eura i (3) godišnji neto promet iznad 50.000.000 eura, što je vidljivo iz zadnjeg godišnjeg ili konsolidiranog godišnjeg izvješća;
- (c) manjem broju od 100 fizičkih ili pravnih osoba (koje nisu kvalificirani ulagatelji prema definiciji Direktive Vijeća o prospektu) pod uvjetom da se dobije prethodno odobrenje Jedinog globalnog koordinatora za svaku takvu ponudu; ili
- (d) pod bilo kojim drugim okolnostima koje su obuhvaćene Člankom 3(2) Direktive Vijeća o prospektu,

pod uvjetom da nijedna takva ponuda Dionica ili GDR-ova ne dovede do zahtjeva da se objavi prospekt u skladu s Člankom 3. Direktive Vijeća o prospektu, odnosno do neke druge mjere koja zahtijeva primjenu Direktive Vijeća o prospektu u nekoj Mjerodavnoj državi članici, s time da će se svaka osoba koja početno stekne Dionice ili GDR-ove, a kojoj je ponuda učinjena u okviru ove Ponude, smatrati obvezanom, upoznatom i složnom sa svojim statusom „*kvalificiranog ulagatelja*“ u značenju navedenom u Članku 2(1)(e) Direktive Vijeća o prospektu.

U slučaju da Dionice ili GDR-ovi budu ponuđeni financijskom posredniku u smislu u kojem se taj izraz koristi u Članku 3(2) Direktive Vijeća o prospektu, smatrat će se da je takav financijski posrednik preuzeo obvezu, priznao i složio se da Dionice ili GDR-ovi koje je stekao nisu stečeni na temelju diskrecijske odluke, s time da ta činjenica znači da se ponuda financijskom posredniku smatrala ponudom napravljenom kvalificiranom ulagatelju odnosno u njegovo ime, te da nisu stečene s namjerom daljeg nuđenja ili preprodaje osobama u bilo kojoj od

Mjerodavnih država članica koje nisu kvalificirani ulagatelji, u smislu u kojem je taj izraz određen u Direktivi Vijeća o prospektu, odnosno pod okolnostima u kojima je JPMorgan dao prethodnu suglasnost na ponudu odnosno preprodaju. Društvo, JPMorgan i s njima povezana društva, kao i ostale strane, oslonit će se na gore navedene navode, priznanja i suglasnosti kao istinite i točne. Neovisno o navedenom, osoba koja nije kvalificirani ulagatelj, a obavijestila je JPMorgan o tome u pisanom obliku, može, uz pristanak JPMorgana, dobiti dopuštenje da upiše ili kupi Dionice ili GDR-ove.

JPMorgan bi se mogao pouzdati u istinitost i točnost gore navedenih navoda, priznanja i suglasnosti i ne može ga se smatrati odgovornim u slučaju da dođe do gubitaka uslijed pouzdanja na iste.

Za potrebe ove odredbe smatrat će se da značenje izraza „*ponuda Dionica ili GDR-ova javnosti*” u odnosu na bilo koju Dionicu ili GDR u bilo kojoj od Mjerodavnih država članica obuhvaća komunikaciju dovoljnih informacija u bilo kojem obliku i bilo kojim sredstvima o uvjetima ponude i Dionicama ili GDR-ovima koji su predmet ponude tako da se ulagatelju omogući da odluči o kupnji ili upisu Dionica ili GDR-ova, kako se isti može razlikovati u toj Mjerodavnoj državi članici zbog bilo koje mjere za provedbu Direktive Vijeća o prospektu u toj državi članici s time da se izraz „*Direktiva Vijeća o prospektu*” odnosi na Direktivu 2003/71/EZ i uključuje sve odgovarajuće mjere za provedbu iste u svakoj Mjerodavnoj državi članici.

Ujedinjena Kraljevina

JPMorgan je izjavio i složio se da: (1) je dosad odgovorio ili potaknuo odgovor te da će odgovoriti odnosno potaknuti odgovor na svaki poziv odnosno poticanje ulagateljske aktivnosti (u značenju koje je navedeno u Glavi 21 FSMA), koje je primio u vezi s izdavanjem odnosno prodajom bilo kojih Dionica ili GDR-ova isključivo pod okolnostima pod kojima se Glava 21(1) FSMA ne primjenjuje na Društvo te je (2) do sada poštovao i nadalje će poštovati sve mjerodavne odredbe FSMA u vezi sa svime što poduzima u odnosu na Dionice ili GDR-ove koji dolaze unutar Ujedinjene Kraljevine, iz nje ili su s njom na drugačiji način povezane.

Japan

Ovdje ponuđeni vrijednosni papiri nisu i neće biti registrirani u skladu s japanskim Zakonom o vrijednosnim papirima i burzama Japana („***Zakon o vrijednosnim papirima i burzama***”). U skladu s time JPMorgan je izjavio, dao jamstva i sporazumio se da će Dionice i GDR-ove koje kupi kupiti kao principal te da, u vezi s ovom Ponudom, neće ni posredno niti neposredno nuditi ili prodavati Dionice ili GDR-ove ni u Japanu niti bilo kojoj osobi s boravištem u Japanu, ili za račun takve osobe (s time da za potrebe ovog prospekta taj izraz znači bilo koju osobu s boravištem u Japanu, uključujući i bilo koje trgovačko društvo ili drugu osobu osnovanu po japanskim zakonima), kao niti drugima u cilju daljnjeg nuđenja ili preprodaje, bilo posredno ili neposredno, unutar Japana ili bilo kojoj osobi s boravištem u Japanu ili za račun takve osobe, osim u slučaju izuzeća od obveze registracije odnosno u drugim slučajevima predviđenim Zakonom o vrijednosnim papirima i burzama te drugim zakonima i propisima koji su na snazi u Japanu.

Hrvatska

Na prodaju Dionica koje se ovime nude primjenjuju se određena ograničenja u skladu sa Zakonom o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d. (Narodne novine 65/99) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji Hrvatskih telekomunikacija d.d. (Narodne novine 68/01), kojima je predviđena prodaja najmanje 20% dionica putem javne ponude u skladu s propisima kojima je uređeno izdavanje i trgovanje vrijednosnim papirima. Te je dionice dopušteno prodati isključivo u javnoj ponudi (a) hrvatskim državljanima uz pravo prvenstva i posebne pogodnosti pod uvjetima koje je odredila Vlada Republike Hrvatske, te (b) hrvatskim pravnim osobama i stranim ulagateljima, bez prava prvokupa i posebnih pogodnosti.

Općenito

Ni Društvo niti JPMorgan, niti ikoja osoba koja djeluje u ime Društva ili JPMorgana, nisu poduzeli niti će poduzeti bilo kakvu radnju u bilo kojem pravnom sustavu koja bi omogućila javnu ponudu Dionica ili GDR-ova, odnosno posjedovanje, kruženje ili distribuciju ovog prospekta odnosno bilo kojeg drugog materijala koji je povezan s Društvom ili s Dionicama ili GDR-ovima, u bilo kojem pravnom sustavu koji zahtijeva poduzimanje aktivnosti u tu svrhu.

U skladu s time, Dionice ili GDR-ove nije dopušteno nuditi, prodavati, bilo neposredno ili posredno, niti ovaj prospekt ili bilo koji ponudbeni materijal ili oglas u vezi s tim vrijednosnim papirima može biti distribuiran ili objavljen u ili iz bilo koje države ili nadležnosti osim pod okolnostima koje će osigurati poštivanje svih relevantnih pravila i propisa te iste države odnosno nadležnosti.

Nijedan diler, prodavatelj ili druga osoba nisu dobili ovlaštenje da daju bilo koju informaciju ili izjavu koja nije sadržana u prospektu, a u slučaju da do toga dođe, takva informacija ili izjava ne smije se smatrati pouzdanom u smislu da ju je odobrilo Društvo ili bilo koji od Agenata. Ovaj prospekt ne predstavlja ponudu za prodaju kao ni traženje ponude za kupnju tih vrijednosnih papira osim onih dionica na koje se odnosi, kao ni ponudu za prodaju ni poziv na ponudu za kupnju tih vrijednosnih papira u okolnostima u kojima takva ponuda ili poziv nisu u skladu sa zakonom. Ni isporuka ovog prospekta niti prodaja obavljena na temelju istoga neće ni pod kojim uvjetima implicirati da u poslovima Društva nije bilo promjena nakon datuma ovog prospekta ili da je informacija sadržana u ovom prospektu točna i na određeni datum nakon datuma ovog prospekta.

Podnošenje ponuda u Hrvatskoj u Ponudi po povlaštenim uvjetima i Ponudi bez povlaštenih uvjeta

Prodavatelj dionica izložit će Dionice prodaji putem javne ponude u Hrvatskoj (i) hrvatskim državljanima s pravom prvenstva i po povlaštenim uvjetima u Ponudi po povlaštenim uvjetima i (ii) Dionice koje nisu prodane u Ponudi po povlaštenim uvjetima, fizičkim osobama, domaćim pravnim osobama te stranim ulagateljima bez prava prvenstva ili bilo kakvih povlaštenih uvjeta, u Ponudi bez povlaštenih uvjeta, pod uvjetima i okolnostima koje odredi Vlada.

Ponude u ponudi po povlaštenim uvjetima i ponudi bez povlaštenih uvjeta podnose se, razmatraju i prihvaćaju pod uvjetima, na način i u rokovima utvrđenima Odlukom Vlade Republike Hrvatske o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 30. kolovoza 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama br. 91/2007) i Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o prodaji dionica HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. javnom ponudom donesenoj 13. rujna 2007. (objavljenoj u Narodnim novinama 94/2007), čije su odredbe mjerodavne.

Dan početka postupka javne ponude je 17. rujna 2007. godine, a dan zaključenja postupka javne ponude bit će na dan 5. listopada 2007. godine (dalje u tekstu: „Dan zaključenja javne ponude“).

Javni poziv na podnošenje ponuda na kupnju dionica u postupku javne ponude bit će objavljen u najmanje dvjema dnevnim novinama koje se prodaju na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

Ovaj će prospekt biti dostupan podnositeljima ponuda u ponudi po povlaštenim uvjetima i ponudi bez povlaštenih uvjeta, bez naknade, u svim poslovnicama Agenata i sjedištu Društva, te može biti naručen poštom, bez naknade, u sjedištu Agenata - Erste & Steiermärkische Bank d.d., Jadranski trg 3/a, 51000 Rijeka i Hrvatska poštanska banka d.d., Jurišićeva 4, 10000 Zagreb, Hrvatska, te ukoliko je to primjenjivo i drugim mjestima naznačenima u pozivu.

Ponuda po povlaštenim uvjetima

Prodavatelj dionica najprije će pozvati hrvatske državljane na stavljanje obvezujuće ponude na kupnju dionica, pri čemu svaki hrvatski državljanin može, uz pravo prvenstva i posebnu pogodnost staviti ponudu na kupnju najviše onog broja dionica čija ukupna prodajna cijena ne premašuje 38.000,00 kuna.

Rok za podnošenje ponuda na kupnju za hrvatske državljane koji dionice kupuju s pravom prvenstva, uz pogodnosti i pod uvjetima određenima Odlukom Vlade (dalje u tekstu: „obvezujuće povlaštene ponude“), počinje 17. rujna 2007. godine u 8,00 sati, a istječe 27. rujna 2007. godine u 20,00 sati. Rok za uplate po obvezujućim povlaštenim ponudama istječe 27. rujna 2007. godine u 23,59 sati.

Ponuda na kupnju podnosi se na posebnom obrascu za podnošenje ponuda kojeg utvrđuju Agenti.

Ponuda na kupnju podnosi se osobno, putem zakonskog zastupnika ili ovlaštenog punomoćnika kojem je ponuditelj izdao posebnu punomoć na kojoj je potpis ponuditelja ovjerio javni bilježnik, u poslovnica Aгената ili pojedinim poslovnica Financijske Agencije (dalje u tekstu: „FINA“) na području Republike Hrvatske, tijekom radnog vremena navedenih poslovnica. Agenti su ovlašteni omogućiti podnošenje ponude na kupnju elektroničkim putem, u zaštićenom sustavu internet bankarstva. Uvjeti valjanosti ponude utvrđeni su Odlukom Vlade.

Broj dionica koji će biti raspoređen ponuditelju sukladno valjanoj obvezujućoj povlaštenoj ponudi bit će jednak broju koji se dobije dijeljenjem ponuđenog iznosa za obvezujuću ponudu s prodajnom cijenom, s time da će tako dobiveni broj dionica biti zaokružen na prvi niži cijeli broj. Ukoliko ukupan broj dionica za koje hrvatski državljani podnesu obvezujuće povlaštene ponude koje se smatraju valjanima premaši ukupan broj dionica koje se izlažu prodaji, broj dionica za koji je podnesena valjana obvezujuća povlaštena ponuda razmjerno će se smanjiti za svakog ponuditelja, s time da će tako dobiveni broj dionica biti zaokružen na prvi niži cijeli broj.

Na svakih 10 (deset) dionica koje hrvatski državljanin kupi uz pravo prvenstva i posebnu pogodnost u postupku javne ponude, a nad kojima na svom računu vrijednosnih papira koji se vodi kod Središnje depozitarne agencije d.d. zadrži vlasničku poziciju registriranu s Društvom u neprekinutom trajanju od jedne godine, Prodavatelj će prenijeti po jednu dionicu (dalje u tekstu: Dopunska dionica).

Prijenos Dopunske dionice obaviti će se na račun vrijednosnih papira kupca najkasnije pet radnih dana od dana isteka jednogodišnjeg roka, ako je ispunjen uvjet o zadržavanju vlasničke pozicije registrirane s Društvom određen Odlukom Vlade. Ako uvjet za prijenos Dopunske dionice nije ispunjen, smatrat će se da se kupac odrekao prava na Dopunsku dionicu te će se ugovor o prodaji u odnosu na Dopunsku dionicu smatrati raskinutim.

Prodavatelj dionica će prihvatiti valjanu obvezujuću povlaštenu ponudu na Dan zaključenja javne ponude na način da će dionice koje su raspoređene ponuditelju u skladu s Odlukom Vlade smatrati kupljenim te će iste prenijeti na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira ponuditelja kod Središnje depozitarne agencije d.d., o čemu će Središnja depozitarna agencija d.d. obavijestiti ponuditelja.

Ponuda bez povlaštenih uvjeta

Dionice koje ne budu prodane hrvatskim državljanima uz pravo prvenstva i posebnu pogodnost moći će u postupku javne ponude kupiti fizičke osobe, domaće pravne osobe i strani ulagatelji, bez prava prvenstva i posebne pogodnosti, podnošenjem obvezujuće nepovlaštene ponude i indikativne nepovlaštene ponude u skladu s Odlukom.

Rok za podnošenje ponuda na kupnju dionica bez prava prvenstva i pogodnosti za fizičke osobe, te za domaće pravne osobe koje nemaju status institucionalnih ulagatelja u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira i strane ulagatelje, bez ikakvih pogodnosti, pod uvjetima iz Odluke Vlade (dalje u tekstu: „obvezujuće nepovlaštene ponude“) počinje 17. rujna 2007. godine u 8,00 sati, a istječe 27. rujna 2007. godine u 20,00 sati. Rok za uplate po obvezujućim nepovlaštenim ponudama istječe 27. rujna 2007. godine u 23,59 sati.

Rok za podnošenje ponuda na kupnju dionica bez prava prvenstva i pogodnosti za pravne osobe koje imaju status institucionalnih ulagatelja u smislu Zakona o tržištu vrijednosnih papira pod uvjetima Odluke Vlade („indikativne nepovlaštene ponude“) počinje 17. rujna 2007. godine u 8,00 sati, a istječe 1. listopada 2007. godine u 14,00 sati. Rok za uplate po indikativnim nepovlaštenim ponudama istječe 4. listopada 2007. godine u 10,59 sati.

Obvezujuća nepovlaštena ponuda i indikativna nepovlaštena ponuda podnose se na posebnim obrascima za podnošenje ponuda koje utvrđuju Agenti.

Obvezujuće i indikativne nepovlaštene ponude neopozive su i obvezuju ponuditelje do dana zaključenja postupka javne ponude odnosno, u slučaju obustave postupka prodaje javnom ponudom, do dana stupanja na snagu odluke Vlade Republike Hrvatske o obustavi postupka javne ponude.

Obvezujuća nepovlaštena ponuda podnosi se osobno, putem zakonskog zastupnika ili ovlaštenog punomoćnika kojem je ponuditelj izdao posebnu punomoć na kojoj je potpis ponuditelja ovjerio javni bilježnik, u poslovnica Aгената ili pojedinim poslovnica FINA-e na području Republike Hrvatske, tijekom radnog vremena navedenih poslovnica. Agenti su ovlašteni omogućiti podnošenje ponude na kupnju elektroničkim putem, u zaštićenom sustavu internet bankarstva. Uvjeti valjanosti ponude utvrđeni su Odlukom Vlade.

Indikativna nepovlaštena ponuda podnosi se na posebnom obrascu za podnošenje ponuda kojeg utvrđuju Agenti u postupku i uz navođenje podataka u skladu s uvriježenom praksom domaćeg i međunarodnog tržišta kapitala.

Raspored dionica na podnositelje obvezujućih i indikativnih nepovlaštenih ponuda utvrditi će se, nakon savjetovanja sa voditeljem knjige ponuda, u skladu s Odlukom.

Prodavatelj će prihvatiti valjane obvezujuće i indikativne nepovlaštene ponude na Dan zaključenja javne ponude na način da će dionice koje su raspoređene ponuditelju u skladu s Odlukom smatrati kupljenim te će iste prenijeti na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira kod Središnje depozitarne agencije d.d., o čemu će Središnja depozitarna agencija d.d. obavijestiti ponuditelja.

Ograničenja prijenosa

Radi sljedećih ograničenja savjetuje Vam se da kontaktirate pravnog savjetnika prije daljnje prodaje, zaloga ili prijenosa Dionica ili GDR-ova. Samo Dionice ili GDR-ovi koji se izlažu prodaji u Ponudi podliježu dalje navedenim ograničenjima. Za opis ograničenja koja se primjenjuju na GDR-ove nakon ponude, vidi „Opis Globalnih potvrda depozitara“.

Ponuda se daje u skladu s Pravilom 144A i Propisom S. Dionice i GDR-ovi nisu i neće biti registrirani prema američkom Zakonu o vrijednosnim papirima ili kod bilo kojeg regulatornog tijela za vrijednosne papire bilo koje savezne države u Sjedinjenim Američkim Državama te se u skladu s time ne mogu ponuditi ili prodavati u Sjedinjenim Američkim Državama, osim KIK-ovima na temelju izuzeća od obveze registracije u skladu s američkim Zakonom o vrijednosnim papirima koje je predviđeno u Pravilu 144A, te osobama izvan Sjedinjenih Američkih Država u skladu s Propisom S. Pojmovi koji su upotrijebljeni u ovom poglavlju, a koji su definirani u Pravilu 144A ili Propisu S, ovdje su upotrijebljeni u skladu sa svojim definicijama u Pravilu 144A ili Propisu S.

Pravilo 144A

Smatrat će se da je svaki kupac Dionica ili GDR-ova unutar Sjedinjenih Američkih Država, sukladno Pravilu 144A, prihvaćanjem dostave ovog prospekta i Dionica odnosno GDR-ova, izjavio, suglasio se i priznao da:

(1) Dionice i GDR-ovi nisu i neće biti registrirani prema Zakonu o vrijednosnim papirima ili kod bilo kojeg regulatornog tijela za vrijednosne papire bilo koje savezne države unutar Sjedinjenih Američkih Država te podliježu značajnim ograničenjima prijenosa;

(2) je (i) KIK, (ii) upoznat, te da je svakom faktičnom vlasniku takvih Dionica ili GDR-ova rečeno, da mu se te Dionice ili GDR-ovi prodaju na temelju Pravila 144A, te (iii) da stječe te Dionice ili GDR-ove za vlastiti račun ili za račun KIK-a;

(3) je suglasan (ili ako djeluje za račun druge osobe, ta mu je osoba potvrdila svoju suglasnost) da on (ili ta osoba) neće nuditi, dalje prodavati, davati u zalog ili na drugačiji način prenositi takve (x) Dionice osim: (a) u skladu s Pravilom 144A, osobi za koju on, ili bilo koja osoba koja djeluje u njegovo ime, opravdano smatra da je KIK koji kupuje za vlastiti račun ili za račun KIK-a, (b) u izvanteritorijalnoj transakciji (kako je taj pojam definiran u Propisu S američkog Zakona o vrijednosnim papirima) u skladu s Pravilom 903 ili 904 Propisa S, (c) u skladu s Pravilom 144 prema Zakonu o vrijednosnim papirima (ako je to primjenjivo), ili (d) sukladno efektivnoj izjavi o registraciji prema Zakonu o vrijednosnim papirima, ili (y) GDR-ove osim (a) sukladno Pravilu 144A osobi za koju on ili bilo koja osoba koja djeluje u njegovo ime opravdano smatra da je KIK koji kupuje za vlastiti račun ili za račun KIK-a, (b) u izvanteritorijalnoj transakciji osobi osim osobe iz Sjedinjenih Američkih Država (kako su ti pojmovi definirani u Propisu S prema Zakonu o vrijednosnim papirima) sukladno Pravilu 903 ili 904 Propisa S, (c) sukladno Pravilu 144A prema Zakonu o vrijednosnim papirima (ako je to primjenjivo), ili (d) sukladno efektivnoj izjavi o registraciji prema Zakonu o vrijednosnim papirima, u svakom slučaju u skladu s bilo kojim mjerodavnim zakonom o vrijednosnim papirima bilo koje savezne države unutar Sjedinjenih Američkih Država. Kupac će, a svaki kasniji imatelj je obavezan, obavijestiti svakog kasnijeg kupca o onim Dioncima ili GDR-ovima na koje se odnose gore navedena ograničenja daljnje prodaje;

(4) bez obzira na suprotne navode u prethodnim stavcima, Dionice ili GDR-ovi se ne mogu deponirati u okviru bilo kojeg neograničenog depozita koji uspostavi ili vodi depozitna banka (uključujući JPMorgan Chase Bank, NA) osim i do trenutka kada takve Dionice ili GDR-ovi više nisu „ograničeni vrijednosni papiri“ u smislu Pravila 144(a)(3) prema Zakonu o vrijednosnim papirima;

(5) će se Društvo, Depozitar, Prodavatelj dionica, JPMorgan te njihove povezane osobe ili povezane osobe Društva oslanjati na istinitost i točnost priznanja, izjava i suglasnosti navedenih u prethodnim stavcima. Ako stječe Dionice Društva ili GDR-ove za račun jednog ili više KIK-ova, tada izjavljuje da ima isključivo diskrecijsko pravo u pogledu ulaganja u odnosu na svakog takvog klijenta te da ima ovlaštenje dati navedena priznanja, izjave i suglasnosti u ime svakog takvog klijenta;

(6) razumije da će GDR-ovi prema Pravilu 144A i Glavni GDR prema Pravilu 144A, koji su prodani u Sjedinjenim Američkim Državama, sadržavati napomenu u bitnome kako slijedi:

„NI OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, NITI GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE, NITI DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU, NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA IZ 1933. GODINE I NJEGOVIH NAKNADNIM IZMJENAMA I DOPUNAMA („**AMERIČKI ZAKON O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA**“), ILI PRI BILO KOJOJ REGULATORNOJ AGENCIJI ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE BILO KOJE DRŽAVE ILI DRUGE NADLEŽNOSTI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA. NA PONUDU, PRODAJU, ZALOG ILI DRUGAČIJI PRIJENOS OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE I DIONICA KOJE ONI PREDSTAVLJAJU, PRIMJENJUJU SE ODREĐENI UVJETI I OGRANIČENJA. KUPNJOM ILI DRUGAČIJIM STJECANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE, IMATELJI I FAKTIČNI VLASNICI ISTIH PRIMAJU NA ZNANJE DA TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A, GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU REGISTRIRANE PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA TE SU SUGLASNI U KORIST DRUŠTVA I DEPOZITARA DA (X) OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A I GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE MOGU BITI IZNOVA PONUDENI, PREPRODANI, ZALOŽENI ILI DRUGAČIJE PRENESENI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA I ISKLJUČIVO (1) U IZVANTERITORIJALNOM PRAVNOM POSLU OSOBI KOJA NIJE REZIDENT SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA (PREMA DEFINICIJI SADRŽANOJ U PROPISU S NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA) U SKLADU S PRAVILOM 903 ILI 904 PROPISA S NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, (2) OSOBI KOJU IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK OPRAVDANO SMATRAJU KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCEM U SMISLU PRAVILA 144A NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA („**PRAVILO 144A**“) KOJI KUPUJE ZA SVOJ VLASTITI RAČUN ILI ZA RAČUN DRUGOGA KVALIFICIRANOGA INSTITUCIONALNOG KUPCA U PRAVNOM POSLU KOJI ISPUNJAVA UVJETE PRAVILA 144A, (3) NA TEMELJU IZUZEĆA OD OBVEZE REGISTRACIJE U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJE JE PREDVIDENO PRAVILOM 144 PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA (AKO JE TO PRIMJENJIVO) ILI (4) NA TEMELJU VALJANE IZJAVE O REGISTRACIJI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, I (Y) DIONICE KOJE PREDSTAVLJAJU GDR-OVI PREMA PRAVILU 144A DOPUŠTENO JE IZNOVA PONUDITI, PREPRODATI, ZALOŽITI ILI DRUGAČIJE PRENIJETI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA I ISKLJUČIVO (1) U IZVANTERITORIJALNOM PRAVNOM POSLU U SKLADU S PRAVILOM 903 ILI 904 PROPISA NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA, (2) OSOBI KOJU IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK OPRAVDANO SMATRAJU KVALIFICIRANIM INSTITUCIONALNIM KUPCEM U SMISLU PRAVILA 144A KOJI KUPUJE ZA SVOJ VLASTITI RAČUN ILI ZA RAČUN DRUGOGA KVALIFICIRANOG KUPCA U PRAVNOM POSLU KOJI ISPUNJAVA UVJETE IZ PRAVILA 144A, (3) NA TEMELJU IZUZEĆA OD OBVEZE O REGISTRACIJI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA KOJE JE PREDVIDENO PRAVILOM 144 PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA (AKO JE TO PRIMJENJIVO), ILI (4) NA TEMELJU VALJANE IZJAVE O REGISTRACIJI NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA.

FAKTIČNI VLASNIK DIONICA PRIMLJENIH PO PONIŠTENJU SVIH GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A NE MOŽE DEPONIRATI ILI OSIGURATI DA BUDU DEPONIRANE DIONICE U BILO KOJEM DEPOZITORIJU KOJI JE OSNOVALA ILI KOJI VODI DEPONENTNA BANKA, IZUZIMAJUĆI OGRANIČENE DEPOZITORIJE PREMA PRAVILU 144A, TAKO DUGO DOK SU TAKVE DIONICE „OGRANIČENI VRIJEDNOSNI PAPIRI“ U SMISLU PRAVILA 144(A)(3) PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA. NIKAKVE TVRDNJE NISU MOGUĆE O DOSTUPNOSTI IZUZEĆA KOJE JE PREDVIĐENO PRAVILOM 144 NA TEMELJU AMERIČKOG ZAKONA O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA ZA PREPRODAJU DIONICA ILI GDR-OVA PREMA PRAVILU 144A.

SVAKI IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK, SVOJIM PRIHVAĆANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A ILI FAKTIČNIM VLASNIŠTVOM NAD GDR-OVIMA PREMA PRAVILU 144A KOJE ON DOKAZUJE, OVISNO O SLUČAJU, IZJAVLJUJE DA RAZUMIJE I PRIHVAĆA GORE OPISANA OGRANIČENJA.

OČEKUJE SE DA ĆE DIONICE DEPONIRANE U SKLADU S OVIM UVJETIMA BITI UPISANE U REGISTAR DIONICA KOJI VODI SREDIŠNJA DEPOZITARNA AGENCIJA, VODITELJ REGISTRA DIONICA DRUŠTVA, U IME JPMORGAN CHASE BANK, NA, KAO DEPOZITARA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE, ILI SKRBNIKA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE.”; I

(7) razumije da će GDR-ovi prema Pravilu 144A u početku biti predstavljeni Glavnim GDR-om prema Pravilu 144A te da će, prije nego što se bilo koja prava povezana s GDR-ovima prema Pravilu 144A koji su predstavljeni Glavnim GDR-om prema Pravilu 144A mogu prenijeti na osobu koja preuzimanje obavlja u obliku prava povezana s GDR-ovima prema Propisu S koji su predstavljeni Glavnim GDR-om prema Propisu S, prenositelj biti obvezan dati određene pisane potvrde.

Potencijalni kupci se ovime obavještavaju da se prodavatelji Dionica ili GDR-ova mogu pouzdati u izuzeće iz odredbi Glave 5. američkog Zakona o vrijednosnim papirima koje je predviđeno Pravilom 144A.

Propis S

Smatrat će se da je svaki kupac Dionica ili GDR-ova izvan Sjedinjenih Američkih Država, sukladno Propisu S, prihvaćanjem dostave ovog prospekta i Dionica odnosno GDR-ova, izjavio, suglasio se i priznao da:

(1) je upoznat (a) da mu se Dionice ili GDR-ovi prodaju sukladno i prema Pravilu 903 ili 904 Propisa S, (b) jest, ili da će u trenutku kupnje tih Dionica ili GDR-ova biti, faktični vlasnik tih Dionica ili GDR-ova, te (c) kupuje te Dionice ili GDR-ove u okviru izvanteritorijalne transakcije koja udovoljava zahtjevima Propisa S;

(2) razumije da Dionice i GDR-ovi nisu i neće biti registrirani prema američkom Zakonu o vrijednosnim papirima ili kod bilo kojeg regulatornog tijela za vrijednosne papire bilo koje savezne države unutar Sjedinjenih Američkih Država;

(3) priznaje da će se Društvo, Depozitar, Prodavatelj dionica, JPMorgan te njihove povezane osobe ili povezane osobe Društva oslanjati na istinitost i točnost priznanja, izjava i suglasnosti navedenih u prethodnim stavcima;

(4) razumije da će GDR-ovi prema Propisu S i Glavni GDR prema Propisu S sadržavati napomenu u bitnome kako slijedi:

„NI OVAJ CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, NITI GDR-OVI PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, NITI DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA IZ 1933. TE NJEGOVI NAKNADNIM IZMJENAMA I DOPUNAMA („AMERIČKI ZAKON O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA“), ILI PRI BILO KOJOJ REGULATORNOJ AGENCIJI ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE BILO KOJE DRŽAVE ILI DRUGE NADLEŽNOSTI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA. NA PONUDU, PRODAJU, ZALOG

ILI DRUGAČIJI PRIENOS OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE TE DIONICA KOJE ONI PREDSTAVLJAJU PRIMJENJUJU SE ODREĐENI UVJETI I OGRANIČENJA. KUPNJOM ILI DRUGAČIJIM STJECANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S I GDR-OVA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, IMATELJI I FAKTIČNI VLASNICI ISTIH PRIMAJU NA ZNANJE DA TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVI PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU NISU I NEĆE BITI REGISTRIRANI PREMA AMERIČKOM ZAKONU O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA TE SU SUGLASNI U KORIST DRUŠTVA I DEPOZITARA DA JE TAKAV CERTIFIKAT O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S, GDR-OVE PREMA PROPISU S O KOJIMA ON SVJEDOCI I DIONICE KOJE ONI PREDSTAVLJAJU DOPUŠTENI IZNOVA PONUDITI, PREPRODATI, ZALOŽITI ILI DRUGAČIJE PRENIJETI ISKLJUČIVO U SKLADU S AMERIČKIM ZAKONOM O VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA I VAŽEĆIM ZAKONIMA DRŽAVA, TERITORIJA I POSJEDA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA KOJIMA JE UREĐENA PONUDA I PRODAJA VRIJEDNOSNIH PAPIRA.

SVAKI IMATELJ I FAKTIČNI VLASNIK, SVOJIM PRIHVAĆANJEM OVOG CERTIFIKATA O GDR-OVIMA PREMA PROPISU S ILI FAKTIČNOG VLASNIŠTVA NAD GDR-OVIMA PREMA PROPISU S KOJE ON DOKAZUJE, OVISNO O SLUČAJU, IZJAVLJUJE DA RAZUMIJE I PRIHVAĆA GORE OPISANA OGRANIČENJA.

OČEKUJE SE DA ĆE DIONICE DEPONIRANE U SKLADU S OVIM UVJETIMA BITI UPISANE U REGISTAR DIONICA KOJI VODI SREDIŠNJA DEPOZITARNA AGENCIJA, VODITELJ REGISTRA DIONICA DRUŠTVA, U IME JPMORGAN CHASE BANK, NA, KAO DEPOZITARA, ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE, ILI SKRBNIKA ILI OSOBE KOJU ON IMENUJE“; I

(5) da razumije da će GDR-ovi prema Propisu S u početku biti predstavljeni Glavnim GDR-om prema Propisu S te da će, prije nego se bilo koja prava u odnosu na GDR-ove prema Propisu S koji su predstavljeni Glavnim GDR-om prema Propisu S mogu prenijeti na osobu koja preuzimanje vrši u obliku prava u odnosu na GDR-ove prema Pravilu 144A koji su predstavljeni Glavnim GDR-om prema Pravilu 144A, prenositelj biti obavezan dati određene pisane potvrde.

Ostale odredbe o prijenosu GDR-ova

Prava u odnosu na GDR-ove prema Pravilu 144A mogu se prenijeti na osobu čije će pravo u odnosu na te GDR-ove biti naknadno predstavljeno Glavnim GDR-om prema Propisu S, tek kada depozitar primi pisanu potvrdu (u obliku utvrđenom Ugovorom o deponiranju na temelju Propisa S) od strane prenositelja u kojoj se, između ostalog, navodi da se prijenos obavlja u skladu s Propisom S. Prava u odnosu na GDR-ove prema Propisu S mogu se prenijeti na osobu čije pravo u odnosu na te GDR-ove bude naknadno predstavljeno Glavnim GDR-om prema Pravilu 144A, tek kada depozitar primi pisanu potvrdu (u obliku određenom u Ugovoru o deponiranju na temelju Pravila 144A) od strane prenositelja u kojoj se, između ostalog, navodi da se prijenos vrši u skladu s Pravilom 144A. Bilo koje pravo u odnosu na GDR-ove predstavljene jednim od Glavnih GDR-ova koji se prenosi na osobu čije pravo u odnosu na te GDR-ove bude naknadno predstavljeno drugim Glavnim GDR-om, nakon prijenosa će prestati biti pravo u odnosu na GDR-ove predstavljene takvim prvim Glavnim GDR-om te će, sukladno tome, nakon toga podlijevati ograničenjima prijenosa i drugim procedurama koje se primjenjuju na prava u odnosu na GDR-ove predstavljene drugim Glavnim GDR-om, sve dok god ono ostane takvo pravo.

Dionice

Sukladno članku 90. Zakona o tržištu vrijednosnih papira, vrijednosni papiri koji kotiraju na burzi, kao što su Dionice koje će biti uvrštene na ZSE, moraju biti neograničeno prenosivi i u potpunosti uplaćeni. Pod neograničenom prenosivošću podrazumijeva se bezuvjetna i neograničena prenosivost bez obzira na mjesto i način stjecanja vrijednosnih papira, t.j. kako za trgovanje na burzi tako i za ostale legalne načine stjecanja vrijednosnih papira.

Također, prema Zakonu o tržištu vrijednosnih papira, vlasništvo nad Dionicama stječe se isključivo njihovim prijenosom s računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira prenositelja na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja koji se vodi kod SDA. Založno pravo na Dionicama stječe se odgovarajućim upisom tog prava na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira zalagodavca koji se vodi kod SDA. Na Dionicama se može osnovati samo jedno založno pravo.

Osim ograničenja kojima podliježe Prodavatelj dionica, s obzirom na njegovu obvezu alociranja Dionica nekolicini ciljnih skupina (vidi dio pod naslovom „*Zakon o privatizaciji HT-a*“), Zakon o privatizaciji HT-a ne propisuje ograničenja prijenosa za druge dioničare.

Pravna pitanja

Određena pravna pitanja s obzirom na američke i engleske aspekte Ponude za Društvo razmotrili su Baker and McKenzie LLP. Određena pravna pitanja s obzirom na hrvatske propise za Društvo razmotrili su Cirkveni & Partneri, a za Prodavatelja dionica Marković & Plišo. Određena pravna pitanja s obzirom na američke i engleske aspekte Ponude za JPMorgan razmotrili su Freshfields Bruckhaus Deringer. Određena pravna pitanja s obzirom na hrvatske propise za JPMorgan razmotrili su Bogdanović, Dolički & Partneri.

Neovisni revizori

Financijska izvješća društva HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. i ovisnih društava na dan 31.prosinca 2006., 2005. i 2004. za tada zaključene godine, koja su uključena u ovaj prospekt, revidirao je Ernst & Young d.o.o., neovisni revizori kako je to navedeno u njihovom izvješću (koje sadrži pojašnjavajuće odlomke koji opisuju (1) nesigurnost vlasništva nad pojedinim dijelovima distribucijsko-komunikacijske infrastrukture i prava korištenja, (2) nesigurnost plaćanja kazni vezano uz postupak pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja, (3) nesigurnost plaćanja za slučaj nepovoljnog ishoda pravnih postupaka koje su pokrenuli potrošači, što je sve opisano u bilješkama 12, 26 i 31 uz konsolidirana financijska izvješća) koje se ovdje pojavljuje.

U vezi s nerevidiranim privremenim skraćenim financijskim informacijama društva HT-Hrvatske telekomunikacije d.d. i ovisnih društava za razdoblje šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006. koja su uključena u ovaj prospekt, Ernst & Young d.o.o. je izjavio da je primijenio ograničene postupke u skladu s profesionalnim standardima za pregled tih informacija. Međutim u njegovom izvješću od 16.kolovoza 2007.(koje sadrži pojašnjavajuće odlomke koji opisuju (1)nesigurnost vlasništva nad pojedinim dijelovima distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture i prava korištenja,(2) nesigurnost plaćanja kazni vezano uz postupak pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja i (3) nesigurnost plaćanja za slučaj nepovoljnog ishoda pravnih postupaka koje su pokrenuli potrošači, što je sve opisano u bilješkama 10,16 i 20 uz nerevidirana privremena skraćena financijska izvješća) stoji da revizori nisu revidirali ta privremena financijska izvješća te da o tome ne izražavaju mišljenje.

Sukladno tome, stupanj pouzdanja u njihovo izvješće o takvim informacijama trebao bi biti ograničen sukladno ograničenoj prirodi primijenjenih postupaka.

Uvrštenje i opće informacije

- (1) Očekuje se da će svih 81.888.535 redovnih dionica Društva biti uvršteno na Službeno tržište Zagrebačke burze dana 5. listopada 2007. godine. Očekuje se da će trgovina Dionicama započeti na ili oko dana 5. listopada 2007. godine
- (2) Očekuje se da će GDR-ovi biti primljeni na Službenu kotaciju na dan 5. listopada 2007. godine. Podnesena je prijava za trgovanje GDR-ovima ukupno do najviše 7.000.000 GDR-ova koji će biti izdani na Dan zaključenja te do dodatnih 1.000.000 GDR-ova koji će se izdati u skladu s opcijom dodjele dodatnih dionica, kako je ovdje opisano, te do 265.000 dodatnih GDR-ova koji će se povremeno izdavati u odnosu na depozite dionica kod Depozitara, te će takvi GDR-i biti uvršteni za trgovanje na Uređenom tržištu Londonske burze i očekuje se da će trgovina započeti na ili oko dana 5. listopada 2007.
- (3) Društvo je dioničko društvo osnovano u Hrvatskoj 27. siječnja 1999. godine i posluje prema hrvatskim zakonima. Društvo je registrirano pri Trgovačkom sudu u Zagrebu, pod matičnim brojem subjekta (MBS) 080266256. Njegov glavni ured i sjedište nalazi se na adresi Savska cesta 32, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska, porezni broj 1414887, broj telefona: +385 (0)1 4911000.
- (4) Tijekom trajanja Ponude, bilo kojim radnim danom u uredovno vrijeme, u sjedištu Društva, Savska cesta 32, Zagreb, Hrvatska, bit će omogućen uvid i ishođenje bez naknade, preslika sljedećih isprava:
- Statuta Društva;
  - primjerka revidiranih konsolidiranih financijskih izvješća Društva na dan i za godine zaključene dana 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.; i
  - primjerka nerevidiranih konsolidiranih financijskih izvješća Društva na dan i za šest mjeseci zaključenih dana 30. lipnja 2007.
- (5) Ako se izdaju definitivni certifikati u zamjenu za Glavne GDR-ove, Društvo će imenovati agenta u Ujedinjenoj Kraljevini.
- (6) Osim kako je to navedeno u poglavlju „*Rasprava Menadžmenta i analiza financijskog položaja i rezultata poslovanja*“, nije došlo do značajne promjene u financijskoj ili trgovačkoj poziciji Grupe od 30. lipnja 2007. (datum posljednjih nerevidiranih financijskih izvješća za razdoblja tijekom godine).
- (7) GDR-ovi su denominirani u američkim dolarima i nemaju nominalnu ili paritetnu vrijednost.
- (8) Ponudbenu cijenu za Dionice odredit će Vlada po primitku svih ponuda u Ponudi po povlaštenim uvjetima te na temelju rezultata postupka vođenja knjige ponuda u Ponudi bez povlaštenih uvjeta.
- (9) Primjerci ovog prospekta mogu se dobiti u svim poslovnicama Agentu i sjedištu Društva ili mogu biti naručeni poštom od Agentu. Rezultate Ponude Društvo će učiniti dostupnima javnosti, nakon njezina dovršetka, u svom sjedištu u Zagrebu i u sjedištu Agentu u Zagrebu.
- (10) Imatelji GDR-ova mogu kontaktirati JPMorgan Chase Bank, NA, kao depozitara za GDR-ove (Na pažnju: ●) s pitanjima povezanim s prijenosom GDR-ova u evidencijama Depozitara, koje će se voditi u njegovu glavnom uredu u 4 New York Plaza, 13th Floor, New York, New York 10004, USA. .
- (11) Ernst & Young d.o.o. dao je i nije povukao pristanak u pisanom obliku na uključenje u ovaj dokument revizorskog izvješća u poglavlju pod naslovom „Financijska izvješća“ i na pozivanje na njegovo ime, u obliku i kontekstu u kojemu se pojavljuju, i odobrio dio ovog dokumenta koji obuhvaća njegovo revizorsko izvješće u svrhu članka 5.5.4R(2)(f) Pravila o prospektu.

U svrhu Pravila o prospektu 5.5.4R(2)(f), Ernst & Young d.o.o. izjavljuje da je odgovoran za navode u svojem revizorskom izvješću, kao dijelu prospekta, te potvrđuje da je poduzeo sve osnovane korake kako bi osigurao da su informacije sadržane u tom revizorskom izvješću, u najvećoj mogućoj mjeri, u skladu s činjenicama te da nije izostavljena nijedna informacija koja bi mogla utjecati na njegovo priopćenje. Ova izjava uključena je u pisma o suglasnosti sukladno Annexu X, točka 1.2 Direktive Vijeća o prospektu.

Dostupne informacije

Tako dugo dok su ijedna Dionica ili GDR „ograničeni vrijednosni papiri” u smislu Pravila 144(a)(3) američkog Zakona o vrijednosnim papirima, Društvo će, tijekom bilo kojeg razdoblja u kojem ne podliježe Odjeljku 13 ili Odjeljku 15(d) američkog Zakona o trgovanju vrijednosnim papirima iz 1934. godine („**Zakon o trgovanju vrijednosnim papirima**”), ili tijekom kojeg nije oslobođeno obveze izvješćivanja prema Pravilu 12g3-2(b) istog zakona, svakom imatelju ili faktičnom vlasniku Dionica ili GDR-ova ili bilo kojem potencijalnom kupcu tih Dionica ili GDR-ova kojeg odredi isti imatelj ili faktični vlasnik, na zahtjev istog imatelja, faktičnog vlasnika ili potencijalnog kupca, dati informacije koje je dužno dostaviti tim osobama u skladu s Pravilom 144A(d)(4) američkog Zakona o vrijednosnim papirima.

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

Financijska izvješća

	Strana
Nerevidirana financijska izvješća:	
Izvješće o pregledu vanjskog revizora	F-4
Konsolidirani računi dobiti i gubitka za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006.	F-7
Konsolidirane bilance na dan 30. lipnja 2007. i 2006.	F-8
Konsolidirana izvješća o novčanim tokovima za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. i 2006.	F-10
Konsolidirana izvješća o promjenama u vlasničkoj glavnici na dan 30. lipnja 2007. i 2006.	F-11
Bilješke uz nerevidirana financijska izvješća	F-12
Revidirana financijska izvješća:	
Revizorsko izvješće vanjskog revizora	F-29
Konsolidirani računi dobiti i gubitka za godine zaključene 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.	F-33
Konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.	F-34
Konsolidirana izvješća o novčanim tokovima za godine zaključene 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.	F-36
Konsolidirana izvješća o promjenama u vlasničkoj glavnici na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004.	F-37
Bilješke uz revidirana financijska izvješća	F-38

HT—Hrvatske telekomunikacije d.d.

i ovisna društva

Nerevidirana skraćena konsolidirana financijska izvješća za razdoblje zaključeno na dan
30. lipnja 2007. godine

Sadržaj

	Strana
Izvešće o uvidu u skraćena konsolidirana financijska izvješća	F-4
Skraćeni konsolidirani račun dobiti i gubitka HT Grupe za razdoblje tijekom godine . . .	F-7
Skraćena konsolidirana bilanca HT Grupe za razdoblje tijekom godine	F-8
Skraćeno konsolidirano izvješće o tijeku novca HT Grupe za razdoblje tijekom godine . .	F-10
Skraćeno konsolidirano izvješće o priznatim prihodima i rashodima HT Grupe za razdoblje tijekom godine	F-11
Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća tijekom godine	F-12

Izvješće o uvidu u skraćena konsolidirana financijska izvješća

Dioničarima društva HT—Hrvatske telekomunikacije d.d.

Obavili smo uvid u priloženu skraćenu konsolidiranu bilancu dioničkog društva HT—Hrvatske telekomunikacije i njegovih povezanih društava (zajedno, dalje: Grupa) na dan 30. lipnja 2007. godine te uvid u skraćeni konsolidirani račun dobiti i gubitka, skraćeno konsolidirano izvješće o priznatim prihodima i rashodima i skraćeno konsolidirano izvješće o novčanom tijeku za polugodišnje razdoblje tada završeno. Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih skraćenih konsolidiranih financijskih informacija za razdoblje tijekom godine u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 34: Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine. Naša odgovornost je izdavanje izvješća o tim skraćenim konsolidiranim financijskim informacijama za razdoblje tijekom godine na osnovi obavljenog uvida.

Postupak uvida

Uvid smo obavili sukladno Međunarodnom Standardu za angažmane o uvidu 2410: Uvid u Financijske Informacije Društva za razdoblje tijekom godine od strane neovisnog revizora. Uvid u financijske informacije je ograničen prvenstveno na razgovor s odgovarajućim osobama Društva i na primjenu analitičkih i drugih postupaka na financijske podatke te stoga pruža nižu razinu uvjerenja od revizije obavljene sukladno Međunarodnim Revizijskim Standardima i ne omogućava nam pribavljanje dostatnih informacija kojima bismo stekli uvjerenje da smo uvidom identificirali sve značajne rizike i probleme koji bi bili identificirani prilikom provođenja revizijskih postupaka. Mi nismo obavili reviziju te stoga ne izražavamo svoje mišljenje.

Zaključak

Na osnovi našeg uvida, ništa nije pobudilo našu pozornost što bi nas navelo vjerovati da priložena skraćena konsolidirana financijske informacije za razdoblje tijekom godine nisu prikazana realno i objektivno u svim značajnijim aspektima, sukladno Međunarodnim Računovodstvenim Standardom 34: Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine.

Poseban naglasak

Bez kvalificiranja našeg izvješća, skrećemo vam na pažnju sljedeće:

Vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom i pravo korištenja

Kao što je objašnjeno u bilješkama 10 i 20, iako je imovina (uključujući distribucijsko-telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio infrastrukture) prenesena su od pravnog prednika T-HT-a, javnog poduzeća HPT, putem „Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija” i unesena u temeljni kapital pri stvaranju T-HT od strane Republike Hrvatske 1. siječnja 1999. godine, prema ostalim hrvatskim zakonima, dio T-HT-ove infrastrukture koji se može smatrati nekretninom, a koji je poznat pod nazivom distributivna telekomunikacijska infrastruktura (DTK ili kanalizacija) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne dozvole i sl.), a veći dio nije upisan u zemljišnim knjigama što bi moglo biti značajno pri dokazivanju vlasništva trećim stranama. Aktualni događaji neovlaštenog ulaska u kanalizacijske sustave T-HT-a od strane konkurenata i određeni zahtjevi glede vlasništva te imovine od strane lokalnih vlasti (Grad Zagreb predstavlja najviše problema) koji mogu imati bitan utjecaj na konsolidirana financijska izvješća u slučaju da Društvo ne bude u mogućnosti dokazati svoja vlasnička prava nad nekim dijelovima infrastrukture.

T-HT je oformio sektor za dokumentaciju i registraciju infrastrukture čija je odgovornost osigurati da sva imovina povezana s mrežnom tehnologijom na ispravan način bude legalizirana, dokumentirana i da sva potrebna dokumentacija bude dostupna svim zainteresiranim sektorima i nadležnim tijelima. Cijeli proces je spor i složen jer registracija ne

ovisi samo o T-HT-u nego i o lokalnim i državnim tijelima. Neto knjigovodstvena vrijednost telekomunikacijske kanalizacije T-HT-a na dan 30. lipnja 2007. godine iznosi 852 milijuna kuna.

U kolovozu 2006. godine, Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) odlučila je da će od 1 listopada 2006. godine preuzeti odgovornost za upravljanje i zajedničku upotrebu distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture za koju se ne može dokazati vlasništvo a postoje formalni sporovi oko njene uporabe. Naknada za korištenje trebala bi biti plaćana od strane svih operatora na privremeni račun HAT-a do razrješenja vlasničkopravnih odnosa te bi na kraju trebala biti isplaćena vlasniku. Nikakva plaćanja ili rezervacije nisu napravljene u tom smislu.

Vezano s ponudom o prodaji običnih dionica, Republika Hrvatska (RH), Grupa i Deutsche Telekom AG zaključili su Memorandum o razumijevanju kako bi razriješila razna pitanja vezana za Inicijalnu javnu ponudu, uključujući DTK. Među ostalim, time se postavljaju načela na kojima će se temeljiti određivanje naknade "prava puta" i tematika zajedničke uporabe mreže.

Strane su se usuglasile kako dogovor o DTK-u ima za cilj, u najvećoj mogućoj mjeri, a u svakom slučaju u bitnom (i) zaštititi integritet bilance T-HT-a kakva je danas; (ii) priznati ulaganja Društva i njegovih pravnih prednika u DTK; te (iii) omogućiti Društvu buduću (dugoročnu) uporabu DTK-a na način koji je u skladu sa sadašnjom uporabom. Takvo namjeravano rješenje vezano za DTK bit će u skladu s praksom i standardima Europske Unije.

Uprava vjeruje da bi ovaj dogovor utvrđen u Memorandumu o razumijevanju, a koji je opisan detaljnije u bilješci 20 trebao dovesti do jasnijeg razumijevanja pitanja koja su se pojavila u vezi s korištenjem DTK-a.

Kao što je objašnjeno u bilješci 20, odredbe dogovora tek trebaju biti provedene, a ne očekuje se da će provedba biti dovršena prije početka 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske se obvezala, unutar granica svojih ovlaštenja, koristiti razumne napore pri pribavljanju odgovarajućih zakonskih i regulativnih akata u hrvatskom pravnom sustavu što je prije moguće.

Moguće je da će doći do poteškoća i izazova tijekom uvođenja dogovora i da isti neće biti u mogućnosti u cijelosti provesti kako je sada predviđeno.

T-HT je procijenio i iskazao postojanje rizika, uključujući i pribavljanje pravnog mišljenja o navedenim pitanjima, ali zbog činjenice da su ova pitanja veoma kompleksna, nije bio u mogućnosti procijeniti vjerojatnost mogućeg ishoda opisane situacije te ocijeniti da li će isto rezultirati umanjenoj vrijednosti DTK-a sredstava zbog nemogućnosti dokazivanja vlasništva ili pak zbog dodatnih naknada za „pravo puta“ koje bi mogle biti nametnute Društvu, a koje bi mogle imati retroaktivan učinak.

Postupak pri Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Kao što je objašnjeno u bilješkama 16 i 20, konkurent VIPnet d.o.o. podnio je pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja zbog okvirnih ugovora koje je T-HT sklopio sa svojim ključnim i velikim poslovnim korisnicima koji navodno sadrže odredbe koje sprečavaju tržišno natjecanje. Agencija je pokrenula postupak za ocjenu usklađenosti okvirnih ugovora i dodatka sa Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja. T-HT je dostavilo Agenciji sve tražene okvirne ugovore i dodatke, kao i pretplatničke ugovore od 1. siječnja 2003. godine nadalje. Agencija je inicirala administrativne postupke kako bi ocijenila da li je T-HT zloupotrijebio svoj vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zloupotrijebili vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Kao rezultat ovaj će predmet biti upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Kazna za kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja može iznositi do 10% godišnjih prihoda Grupe. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 90 milijuna kuna.

Sličnu pritužbu glede okvirnih ugovora podnio je konkurent u fiksnom poslovanju OT—Optima Telekom d.o.o. Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije u lipnju 2006. Agencija je navedeni slučaj predala na razmatranje Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka kako bi ono utvrdilo da li postoji prekršaj. Potrebno je naglasiti da kazna za kršenje Zakona o telekomunikacijama može iznositi od 1% do 5% ukupnog godišnjeg prihoda T-Com poslovne jedinice. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za promatrana razdoblja može doseći 50 milijuna kuna.

T-HT snažno brani obje ranije navedene situacije. U Hrvatskoj ne postoji praksa značajnih kazni niti po Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti po prekršajnim sudovima. Zbog činjenice da su oba procesa u tijeku T-HT nije u mogućnosti utvrditi vjerojatnost mogućeg ishoda, no ipak Uprava vjeruje da bi eventualni troškovi kazne bili znatno manji nego ranije navedene maksimalne kazne.

Postupci po propisima o zaštiti potrošača

Kao što je objašnjeno u bilješci 16, Grupa je trenutačno uključena u sudski postupak zbog kršenja propisa o zaštiti potrošača. Tužitelji su privatni korisnici usluga Grupe te tvrde da su mjesečne pristupne naknade koje Grupa naplaćuje iz korisničkih ugovora nepravedne i u suprotnosti sa zakonom.. Dana 12. travnja 2007. godine, Općinski sud u Zagrebu donio je presudu protiv Grupe, a u korist šest tužitelja koja još nije formalno uručena, a koja bi rezultirala potencijalnom izloženosti Grupe u iznosu od 12 tisuća kuna.

T-HT je obaviješten da je oko 42.000 korisnika potpisalo kolektivnu punomoć u ovom predmetu 2003. godine i da je moguće da Društvo bude suočeno i s mnogo tisuća dodatnih tužbi po sličnoj osnovi, iako pravni savjetnici T-HT-a predviđaju da bi mnogi od tih tužbenih zahtjeva bili nevaljani. Pravni savjetnici T-HT-a su procijenili da je maksimalna izloženost prema 42.000 tužitelja mogla iznositi približno 150 milijuna kuna uključujući kamate. Izloženost bi mogla biti i veća ukoliko bi se dodatni broj korisnika pridružio ovoj tužbi, ukoliko bi se razdoblje u odnosu na koje je moguće podnijeti tužbeni zahtjev, ili ukoliko bi Društvo bilo dužno platiti dodatne kamate osim onih koje su predviđene. Društvo je imalo približno 1.350.000 korisnika u vrijeme podnošenja tužbe.

T-HT snažno osporava valjanost tužbi i namjerava se žaliti na izrečenu presudu. Društvo vjeruje da će žalba biti usvojena. Uprava Društva i pravni savjetnici smatraju ovu tužbu neosnovanom i da je T-HT naplaćivao naknade korisnicima u skladu s tada važećim Ugovorom o koncesiji koji je odobrila Vlada i smatraju da je vjerojatnost suprotnog rješenja u ovom slučaju neznatna. Nadalje, cijene su naknadno potvrđene od strane Regulatora u travnju 2007. godine bez primjedbi.

Vezano za gore navedene slučajeve Grupa nije izvršila rezervacije u skraćenim konsolidiranim financijskim izvješćima.

Ernst&Young d.o.o.
Zagreb
Republika Hrvatska

16. kolovoza 2007. godine

Skraćeni konsolidirani račun dobiti i gubitka HT Grupe za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
		2007. Nerevidirano	2006. Nerevidirano
Prihodi od pruženih usluga		4.050	4.042
Prihodi od prodane robe		176	99
Prihodi		4.226	4.141
Ostali prihodi		109	86
Troškovi sirovina, potrošnog materijala i prodane robe . . .		(336)	(326)
Troškovi usluga	5	(1.161)	(1.011)
<i>Troškovi zaposlenika</i>			
Bruto plaće i nadnice		(425)	(424)
Porezi, doprinosi i ostali troškovi plaća		(164)	(165)
Troškovi ostalih dugoročnih primanja zaposlenih		(8)	(11)
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji		60	86
Amortizacija dugotrajne imovine	6	(688)	(698)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine		(76)	(104)
Ostali troškovi	8	(251)	(274)
Ukupni troškovi iz osnovne djelatnosti		(3.049)	(2.927)
Dobitak iz osnovne djelatnosti		1.286	1.300
Financijski prihodi		160	99
Prihodi od ulaganja koja se vode po metodi udjela	12	261	—
Financijski troškovi		(7)	(19)
Dobitak iz redovnih aktivnosti prije poreza		1.700	1.380
Porez	9	(367)	(284)
Dobitak financijskog razdoblja		1.333	1.096
Dobit po dionici—osnovne i razrijeđene zarade po dionici, za dobit razdoblja pripisiv redovnim dioničarima		16,28 kuna	13,38 kuna

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobitka i gubitka.

Skraćena konsolidirana bilanca HT Grupe na dan 30. lipnja 2007. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano Ispravljeno
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina		1.006	1.126
Nekretnine, postrojenja i oprema	10	6.060	6.244
Ulaganja u pridružena društva	11	2	99
Ulaganja u zajednički pothvat	12	358	—
Ostala ulaganja		37	14
Goodwill		78	78
Dugoročna potraživanja		32	32
Odgođeno porezno sredstvo		79	91
Ukupna dugotrajna imovina		7.652	7.684
Kratkotrajna imovina			
Zalihe		243	175
Potraživanja		1.217	1.135
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		113	49
Ulaganja		506	878
Oročeni depoziti	19 b)	3.577	4.283
Novac i novčani ekvivalenti	19 a)	2.741	1.254
Ukupna kratkotrajna imovina		8.397	7.774
UKUPNA AKTIVA		16.049	15.458

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobitka i gubitka.

Skraćena konsolidirana bilanca HT Grupe na dan tijekom godine (nastavak)

Na dan 30. lipnja 2007. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano Ispravljeno
KAPITAL I OBVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	14	8.189	8.189
Zakonske rezerve	14	409	403
Rezerve iz tržišne vrijednosti	14	—	12
Zadržani dobitak	14	5.247	4.127
Ukupni kapital i rezerve		13.845	12.731
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	13	67	97
Obveze prema zaposlenicima		199	199
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja . .		—	152
Dugoročni zajmovi i ostale dugoročne obveze		22	24
Ukupne dugoročne obveze		288	472
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze . .		931	1.383
Ukalkulirane obveze za otpremnine i sudski sporovi sa zaposlenima	7	252	428
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja . .		603	376
Obveza poreza na dobitak		127	62
Obveze po osnovi zajmova i kratkoročni dio dugoročnih kredita		3	6
Ukupne kratkoročne obveze		1.916	2.255
Ukupne obveze		2.204	2.727
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE		16.049	15.458

Potpisali u ime HT Grupe i odobrili za izdavanje 16. kolovoza 2007. godine:

I. Mudrinić

J. P. Czapran

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ove konsolidirane bilance.

Skraćeno konsolidirano izvješće o tijeku novca HT Grupe za razdoblje tijekom godine

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
		2007. Nerevidirano	2006. Nerevidirano
Dobitak iz redovnih aktivnosti prije poreza		1.700	1.380
Amortizacija	6	688	698
Prihod od kamata		(147)	(85)
Udio u neto dobiti od ulaganja u zajednički pothvat		(26)	
(Povećanje)/Smanjenje od raspolaganja imovinom		5	(1)
Smanjenje zaliha		(68)	(4)
(Povećanje)/Smanjenje potraživanja i predujmova		(114)	78
Smanjenje obveza i odgođenog plaćanja troškova		(362)	(335)
Povećanje obveza prema zaposlenicima		—	(2)
Smanjenje rezerviranja		(224)	(132)
Ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u zajednički pothvat		(188)	—
Ostale negotovinske stavke		(2)	14
Plaćeni porez		(297)	(287)
Neto novčani priljev iz poslovnih aktivnosti		965	1.324
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti			
Kupnja nematerijalne imovine		(39)	(36)
Kupnja nekretnina, postrojenja i opreme	10	(355)	(385)
Primici od prodaje dugotrajne imovine		7	4
Kupnja ovisnog društva, neto novčani primici		—	(78)
Kupnja dugotrajne financijske imovine		(147)	—
Primici od prodaje dugotrajne financijske imovine		76	71
Kupnja kratkotrajne financijske imovine		(430)	(2.457)
Primici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju		(9)	—
Primici financijske imovine raspoložive za prodaju		1.493	332
Kupnja financijske imovine koja se drži do dospijeca		—	(25)
Primici od prodaje financijske imovine koja se drži do dospijeca		22	—
Primici od kamata		119	70
Neto novčani odljev od ulagateljskih aktivnosti		737	(2.504)
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti			
Otplata zajmova		(6)	(4)
Isplaćene dividende	14	(207)	(813)
Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti		(213)	(817)
Neto smanjenje novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata		1.489	(1.997)
Neto efekt promjene tečaja stranih valuta		(2)	(6)
Na dan 1. siječnja		1.254	2.889
Na dan 30. lipnja	19 a)	2.741	886

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvješća o tijeku novca.

Skraćeno konsolidirano izvješće o priznatim prihodima i rashodima HT Grupe za razdoblje tijekom godine

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

		Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
		2007.	2006.
(milijuni kuna)	Bilješke	Nerevidirano	Nerevidirano
<i>Prihodi i rashodi priznati izravno u kapital</i>			
Dobici/(gubici) od vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju		(12)	(10)
<i>Neto prihod priznat izravno u kapital . . . . .</i>		(12)	(10)
Dobit poslovne godine		1.333	1.096
Ukupno priznati prihodi i rashodi poslovne godine	(1)	1.321	1.086

Računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvješća o priznatim prihodima i rashodima.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

1 Status Društva

HT—Hrvatske telekomunikacije d.d. („HT d.d.” ili „Društvo”) je dioničko društvo čiji su vlasnici društvo Deutsche Telekom A.G. (51%), Republika Hrvatska (42%) i Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (7%). Društvo je osnovano i posluje u Hrvatskoj.

Osnovne aktivnosti Društva i njegovih povezanih društava („Grupa”) obuhvaća pružanje telekomunikacijskih usluga i planiranje i izgradnja komunikacijske mreže u Republici Hrvatskoj. Grupa pruža telekomunikacijske usluge uključujući usluge nepokretne telefonije (pristup i promet kroz nepokretne telefonske linije i dodatne usluge nepokretne mreže), Internet, podatkovne usluge i usluge pokretne telefonije kroz GSM i UMTS mreže.

Poslovanje Grupe se odvija kroz dva poslovna segmenta: poslovni segment nepokretne telefonije i širokopoljnih usluga (T-Com) i poslovni segment mobilne telefonije (T-Mobile—poseban pravni subjekt) kroz podršku četiri korporativnih jedinica (Korporativna jedinica predsjednika Uprave i glavnog izvršnog direktora, Korporativna jedinica za financije, Korporativna jedinica za ljudske resurse i Korporativna jedinica za usluge Grupe). Regionalna prisutnost Grupe je organizirana kroz četiri regije: Regija sjever (lokacija Zagreb), Regija zapad (lokacija Rijeka), Regija jug (lokacija Split) i Regija istok (lokacija Osijek).

Grupa je na dan 30. svibnja 2006. godine stekla 100% dionica društva Iskon Internet d.d., jednog od vodećih alternativnih operatera u Hrvatskoj.

Ukupni broj zaposlenika Grupe na dan 30. lipnja 2007. godine je 7.004 (2006.: 7.633).

2 Osnova izvješćivanja i računovodstvene politike

Osnova izvješćivanja

Skraćena konsolidirana financijska izvješća za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine su pripremljena u skladu s MRS 34 Financijsko izvješćivanje za razdoblja tijekom godine.

Skraćena konsolidirana financijska izvješća ne uključuju sve informacije i podatke koje se izvješćuju u godišnjim financijskim izvješćima, i potrebno ih je promatrati zajedno s financijskim izvješćima Grupe za godinu zaključenju na dan 31. prosinca 2006. godine.

Prihvaćene računovodstvene politike korištene pri pripremi skraćenih konsolidiranih financijskih izvješća za razdoblja tijekom godine su dosljedna onima korištenim pri pripremi godišnjih financijskih izvješća Grupe za godinu zaključenju na dan 31. prosinca 2006. godine, osim u dijelu gdje su prihvaćene izmjene koje je obvezno primijeniti za godine nakon 1. siječnja 2007. godine kako slijedi:

- MRS 1—Prezentiranje financijskih izvješća
- MSFI 7—Financijski instrumenti: objavljivanje

Prihvaćanje navedenih standarda i izmjena nije utjecalo na operativni rezultat niti na financijski položaj Grupe.

- IFRIC 9—Ponovna procjena ugrađenih derivativa

Grupa primjenjuje IFRIC 9 od 1. siječnja 2007. godine, prema kojemu je datum za procjenu postojanja ugrađenih derivativa datum na koji društvo postaje ugovorna strana, s ponovnom

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

2 Osnova izvješćivanja i računovodstvene politike (nastavak)

procjenom samo kod promjene ugovora koja značajno mijenja novčani tijek. Ovo tumačenje nije imalo utjecaja na financijsko stanje i učinak Grupe.

- IFRIC 10—Financijsko izvješćivanje tijekom godine i umanjeње vrijednosti

Grupa primjenjuje IFRIC 10 od 1. siječnja 2007. godine, prema kojemu društvo ne smije ukinuti gubitak od umanjenja vrijednosti priznat u prethodnom razdoblju tijekom godine za goodwill, ulaganja u vlasničke instrumente ili financijsku imovinu koja se vodi po trošku. Ovo tumačenje nije imalo utjecaja na financijsko stanje i učinak Grupe.

3 Sezonski poslovi

Za T-Mobile segment se zbog turističke sezone u ljetnim mjesecima obično očekuju viši prihodi i dobit iz poslovanja.

4 Podaci o segmentima

Primarni oblik izvješća o segmentima je određen poslovnim segmentima Grupe vezano za rizike i stope povrata koje su prije svega utjecale razlike u proizvodima i uslugama koje pružaju tržištu. Sekundarne informacije su izvještaji po zemljopisnim područjima. Ovisno o proizvodima i uslugama koje pružaju poslovni segmenti su organizirani odvojeno i kao takvima se njima i upravlja, gdje svaka strateška poslovna jedinica predstavlja segment koji nudi različite proizvode i usluge različitim tržištima.

T-Com segment pruža usluge nepokretne telefonije, poslovanje s operatorima, usluge interneta i podatkovne usluge.

T-Mobile pruža usluge pokretne telefonije.

Transferne cijene između poslovnih segmenata su postavljene na tržišnom principu na način sličan u odnosima s neovisnim stranama. Prihodi po segmentima, troškovi po segmentima i rezultat po segmentima uključuju transferne cijene između poslovnih segmenata. Te transakcije su eliminirane u konsolidiranim izvješćima.

Izvješća Grupe po zemljopisnim područjima su bazirana na zemljopisnim područjima korisnika.

Prihodi od poziva koji se terminiraju u pokretnoj mreži za čiji tranzit se koristi mreža T-Com-a se u T-Com segmentu objavljuju kao prihodi od usluga veleprodaje, dok se na razini Grupe svrstavaju pod prihode od pokretne telefonije.

Prihodi od prodaje trgovačke robe pokretne telefonije na prodajnim mjestima T-Com-a se u T-Com segmentu objavljuju kao razni prihodi, dok se na razini Grupe svrstavaju pod prihode od pokretne telefonije.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

4 Podaci o segmentima (nastavak)

Poslovni segmenti

Tablice koje slijede predstavljaju informacije o prihodu i profitu te određenoj imovini i obvezama Grupe po poslovnim segmentima za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine i 30. lipnja 2006. godine.

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine (nerevidirano) (milijuni kuna)					
	T-Com	T-Mobile	Svrstavanje	Eliminacije	Ukupno
Prihod					
Nepokretna telefonija	1.633	—	—	—	1.633
Poslovanje s operaterima	400	—	(37)	—	363
Internet usluge	316	—	—	—	316
Podatkovne usluge	99	—	—	—	99
Pokretna telefonija	—	1.734	77	—	1.811
Razno	44	—	(40)	—	4
Prodaja vanjskim korisnicima	2.492	1.734	—	—	4.226
Prodaja između segmenata	167	219	—	(386)	—
Ukupan prihod	2.659	1.953	—	(386)	4.226
Rezultat					
Dobitak segmenta	708	578	—	—	1.286
Financijski prihodi	130	30	—	—	160
Prihodi od ulaganja koja se vode po metodi udjela	261	—	—	—	261
Financijski troškovi	(7)	—	—	—	(7)
Dobitak iz redovnih aktivnosti prije poreza	1.092	608	—	—	1.700

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2006. godine (nerevidirano) (milijuni kuna)					
	T-Com	T-Mobile	Svrstavanje	Eliminacije	Ukupno
Prihod					
Nepokretna telefonija	1.818	—	—	—	1.818
Poslovanje s operaterima	346	—	(38)	—	308
Internet usluge	231	—	—	—	231
Podatkovne usluge	105	—	—	—	105
Pokretna telefonija	—	1.595	82	—	1.677
Razno	46	—	(44)	—	2
Prodaja vanjskim korisnicima	2.546	1.595	—	—	4.141
Prodaja između segmenata	149	238	—	(387)	—
Ukupan prihod	2.695	1.833	—	(387)	4.141
Rezultat					
Dobitak segmenta	773	527	—	—	1.300
Financijski prihodi	75	24	—	—	99
Financijski troškovi	(19)	—	—	—	(19)
Dobitak iz redovnih aktivnosti prije poreza	829	551	—	—	1.380

**Bilješke uz skraćena konsolidirana
financijska izvješća (nastavak)
Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine**

5 Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga

(milijuni kuna)	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
	2007.	2006.
	Nerevidirano	Nerevidirano
Povezivanje u zemlji	368	324
Povezivanje u inozemstvu	217	203
Troškovi promidžbe	104	124
Usluge održavanja	176	155
Najamnina	58	53
Ostali troškovi	238	152
	1.161	1.011

6 Amortizacija i umanjeње vrijednosti dugotrajne imovine

(milijuni kuna)	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
	2007.	2006.
	Nerevidirano	Nerevidirano
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	523	559
Amortizacija nematerijalne imovine	165	139
	688	698

7 Ukalkulirane obveze za otpremnine i sudski sporovi sa zaposlenima

(milijuni kuna)	2007.	2006.
Rezerviranja na dan 1. siječnja	428	557
Povećanja priznata u račun dobiti i gubitka	—	—
Iskorištenje	(176)	(89)
Rezerviranja na dan 30. lipnja (nerevidirano)	252	468

Rezerviranje i iskorištenje rezerviranja za troškove otpremnine sastoje se od bruto iznosa otpremnina za zaposlenike kojima je ugovor o radu raskinut, ili će biti raskinut tijekom 2007. godine iz poslovno uvjetovanih razloga.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

8 Ostali troškovi

(milijuni kuna)	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
	2007.	2006.
	Nerevidirano	Nerevidirano
Troškovi obrazovanja i savjetovanja	39	63
Bankovne naknade, članarine i ostale naknade	64	67
Dnevnice i ostali putni troškovi	10	12
Neotpisana vrijednost rashodovane ili otuđene dugotrajne imovine	12	4
Troškovi čuvanja imovine	15	16
Ugovori o djelu	22	15
Rezerviranja za naknade i rizike (bilješka 13)	12	—
Porezi i doprinosi	17	27
Ostali operativni troškovi	60	70
	251	274

9 Porez

Porez na dobitak

(milijuni kuna)	Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja	
	2007.	2006.
	Nerevidirano	Nerevidirano
Porez tekuće godine	355	267
Odgođeni porezni trošak	12	17
Porez	367	284

10 Nekretnine, postrojenja i oprema

Povećanja i smanjenja

Tijekom šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine, Grupa je pribavila sredstava po vrijednosti od 355 milijuna kuna (2006.: 385 milijuna kuna). U razdoblju šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine Grupa je smanjila sadašnju vrijednost sredstava u iznosu 13 milijuna kuna (2006.: 9 milijuna kuna).

Vlasništvo nad distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom

Iako je imovina (uključujući distribucijsko-telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio infrastrukture) prenesena sa pravnog prednika Društva, javnog poduzeća Hrvatske pošte i telekomunikacija sukladno Zakonu o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija te unesena u temeljni kapital od strane Republike Hrvatske pri osnivanju Društva 1. siječnja 1999. godine, prema ostalim hrvatskim zakonima dio infrastrukture Društva koji se može smatrati nekretninama također poznato pod nazivom distributivna telekomunikacijska infrastruktura (DTK ili kanalizacija) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

10 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

dozvole, itd.), a veći dio nije upisan u zemljišne knjige, što može biti značajno u slučaju potrebe za dokazivanjem vlasništva prema trećim stranama. Aktualni slučajevi neovlaštenog ulaska u kanalizacijske sustave Društva od strane konkurenata i određeni zahtjevi glede vlasništva nad tom imovinom od strane lokalnih tijela (Grad Zagreb predstavlja najviše problema) koji mogu imati značajan utjecaj na konsolidirana financijska izvješća u slučaju da Društvo ne dokaže pravo vlasništva nad nekim dijelovima distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture.

Društvo je oformilo Sektor za dokumentaciju i registraciju infrastrukture čija je odgovornost da sva imovina povezana s mrežnom tehnologijom bude ispravno legalizirana, dokumentirana i da ta dokumentacija bude na raspolaganju odgovarajućim sektorima i nadležnim tijelima. Cjelokupni proces je spor i složen budući da sama uknjižba ne ovisi samo o Društvu, već također i o lokalnim i državnim tijelima.

U kolovozu 2006. godine Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) je odlučila da od 1. listopada 2006. godine HAT preuzima odgovornost nad upravljanjem i zajedničkom uporabom distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture oko koje su u tijeku formalni sporovi s drugim operatorima dok se ne razriješi pitanje vlasništva nad telekomunikacijskom infrastrukturom. Naknade bi trebali platiti svi operatori na privremeni račun HAT-a do razrješenja vlasničkopravnih odnosa te će na kraju biti prenesena vlasniku na račun. Nikakva plaćanja ili rezervacije nisu izvršene u tom smislu.

Društvo je ocijenilo i objavilo postojanje rizika o navedenom, uključujući i pribavljanje pravnog mišljenja o nekim navedenim pitanjima, ali zbog složenosti problema nije bilo u mogućnosti procijeniti njegov ishod te ocijeniti hoće li rezultirati smanjenjem vrijednosti DTK zbog nemogućnosti dokazivanja vlasništva ili zbog dodatnih naknada za „pravo puta“ koje bi mogle biti nametnute Društvu, a koje bi mogle imati retroaktivan učinak.

Neto knjigovodstvena vrijednost distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture Društva na dan 30. lipnja 2007. godine iznosi 852 milijuna kuna.

11 Ulaganja u pridružena društva

Neto vrijednost investicija u pridružena društva uključuje:

(milijuna kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
HT d.o.o. Mostar	—	22
HP d.o.o. Mostar	2	2
HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar	—	75
	2	99

Vidi bilješku 12 za detalje o HT d.o.o. Mostaru i HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

12 Ulaganja u zajednički pothvat

Neto vrijednost investicija u ovisna društva uključuje:

(milijuna kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
HT d.o.o. Mostar	358	—
	358	—

Pridruženo društvo HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar je 3. siječnja 2007. godine pripojeno društvu Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar. Tim pripajanjem su otklonjene neizvjesnosti zbog činjenice da HT Mostar ima GSM licencu, a HT MObilne komunikacije su pružale mobilne GSM usluge. Pripajanje je u ovim financijskim izvješćima prikazano kao ulaganje nemonetarne imovine. Razmjenom je u računu dobiti i gubitka priznata dobit od otuđenja ulaganja u HT MObilne komunikacije u iznosu od 47 milijuna kuna. Nakon pripajanja, udio u novoj strukturi vlasništva Grupe u društvu Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar iznosi 39,10%. Zbog razmjene i novih odnosa među udjeličarima, ulaganje u društvo Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar reklasificirano je kao ulaganje u zajednički pothvat koje se iskazuje po metodi udjela. Također, kako su riješeni gore naveden problem s GSM licencom i vlasništvo nad određenom imovinom u društvu Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar, Grupa je ponovo procijenila iznose umanjjenja te u računu dobiti i gubitka priznala prihod od otpuštanja umanjjenja u iznosu od 188 milijuna kuna. Povrativi iznos je određen kao vrijednost u upotrebi ulaganja, konkretno kao udio Grupe u sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tijekova koje se očekuju od društva Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar, koristeći pri tome diskontnu stopu od 7,7%.

Udio Grupe u nerevidiranim rezultatima društva Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar za pola godine završene 30. lipnja 2007. godine priznat je u računu dobiti i gubitka u iznosu od 19 milijuna kuna.

13 Rezerviranja

(milijuni kuna)	2007.	2006.
Na dan 1. siječnja	97	110
Povećanja	28	11
Iskorištenje	(42)	(3)
Ukidanje	(16)	(11)
Na dan 30. lipnja (nerevidirano)	67	107

Na dan 30. lipnja 2007. godine Grupa je izvršila rezerviranja prema procijeni za nekoliko sudskih sporova i tužbi za koje je Uprava ocijenila da je vjerojatno da će u budućnosti biti riješene protiv Grupe.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

14 Usklađenje promjena glavnice

HT Grupa (milijuni kuna)	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacijske rezerve	Rezerva iz tržišne vrijed.	Zadržani dobitak	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2006., izvješteno . .	8.189	394	1.343	21	2.740	12.687
Ispravak zbog promjena računovodstvenih politika	—	—	(1.343)	—	—	(1.343)
Reklasifikacija statutarne rezervi . . .	—	(78)	—	—	78	—
Stanje na dan 1. siječnja 2006, ispravljeno	8.189	316	—	21	2.818	11.344
Raspodjela neto dobitka	—	87	—	—	(87)	—
Isplaćeni predujmovi za dividendu 2005. godine	—	—	—	—	(813)	(813)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za godinu	—	—	(10)	1.096	1.086	—
Stanje na dan 30. lipnja 2006. godine (nerevidirano)	8.189	403	—	11	3.014	11.617
Stanje na dan 1. siječnja 2007. godine	8.189	403	—	12	4.127	12.731
Raspodjela neto dobitka	—	6	—	—	(6)	—
Isplaćena dividenda	—	—	—	—	(207)	(207)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za godinu	—	—	—	(12)	1.333	1.321
Stanje na dan 30. lipnja 2007. godine (nerevidirano)	8.189	409	—	—	5.247	13.845

15 Obveze

Grupa ima ugovorne obveze za kapitalna ulaganja kako slijedi:

(milijuni kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
Nematerijalna imovina	46	36
Nekretnine, postrojenja i oprema	367	385
	413	421

16 Potencijalne obveze

Sudski sporovi

U vrijeme sastavljanja ovih financijskih izvješća postoji nekoliko neriješenih pravnih slučajeva protiv Grupe. Po mišljenju Uprave, rješavanje tih tužbi neće imati materijalno značajan negativan utjecaj na financijski položaj Grupe osim za određene tužbene zahtjeve za koja su napravljena rezerviranja (vidi bilješku 13) i osim za tužbe gdje se ne može predvidjeti ishod.

Konkurent VIPnet d.o.o. podnio je pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja zbog okvirnih ugovora koje je T-HT sklopio sa svojim ključnim i velikim poslovnim korisnicima koji

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

16 Potencijalne obveze (nastavak)

navodno sadrže odredbe koje sprečavaju tržišno natjecanje. Agencija je pokrenula postupak za ocjenu usklađenosti okvirnih ugovora i dodataka sa Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja. T-HT je dostavio Agenciji sve tražene okvirne ugovore i dodatke, kao i pretplatničke ugovore od 1. siječnja 2003. godine nadalje. Agencija je pokrenula administrativni postupak kako bi ocijenila da li je Grupa zloupotrijebila vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zlorabili vladajući položaj sklapanjem određenih okvirnih ugovora. Kao rezultat ovaj predmet bit će upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Kazna za kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja može iznositi do 10% godišnjih prihoda Grupe. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 90 milijuna kuna.

Sličnu pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, podnio je u lipnju 2006. godine Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije konkurent u fiksnoj telefoniji Optima Telekom d.o.o. Agencija je navedeni slučaj predala Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka kako bi ono ocijenilo da li je došlo do prekršaja. Potrebno je naglasiti da bi kazna za povredu Zakona o telekomunikacijama mogla iznositi između 1% i 5% ukupnog godišnjeg prihoda T-Com poslovnog segmenta. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 50 milijuna kuna.

Grupa snažno brani obje ranije navedene situacije. U Hrvatskoj ne postoji značajna praksa podmirjenja niti prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti zbog prekršaja. Zbog činjenice da su oba procesa u tijeku Grupa nije u mogućnosti utvrditi vjerojatnost mogućeg ishoda, no ipak Grupa vjeruje da bi eventualni troškovi podmirjenja bili znatno manji nego ranije navedene maksimalne kazne.

Obračunska jedinica i postupci po propisima o zaštiti potrošača

Državni inspektorat Republike Hrvatske (nadalje: Državni inspektorat) započeo je 29. siječnja 2004. godine inspekcijski postupak u vezi s primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača, a vezano uz metodu obračuna javnih govornih usluga.

Nije bilo značajnijeg napretka po tom pitanju od sredine 2004. godine a i novi Pravilnik o telekomunikacijskim uslugama je stupio na snagu sa danom 1. siječnja 2005. godine a koji nalaže Društvu uvođenje najmanje jednog tarifnog paketa koji će imati metodu obračuna od 1 sekunde. Odmah, nakon stupanja na snagu Pravilnika o telekomunikacijskim uslugama, Društvo je uvelo novi tarifni sustav koji se temelji na obračunskoj jedinici od jedne sekunde. To značajno umanjuje navedeni rizik budući novi Pravilnik ne zabranjuje tarifne pakete sa metodom obračuna dužom od 1 sekunde što je bilo predmetom pregleda Državnog inspektorata.

Trenutno je Društvo u sudskom postupku zbog kršenja Zakona o zaštiti potrošača. Tužitelji su privatni korisnici usluga Društva (kao i Društvo za zaštitu potrošača) te tvrde da su mjesečne pristupne naknade iz korisničkih ugovora nepravedne te u suprotnosti s primjenjivim zakonom. Tužitelji također, slično kao u gore opisanom slučaju koji se vodi pred Državnim inspektoratom, osporavaju obračunsku jedinicu Društva od 60 sekundi.

Društvo je obaviješteno da je oko 42.000 korisnika potpisalo kolektivnu punomoć u ovom predmetu 2003. godine i moguće je da bude Društvo suočeno s mnogo tisuća dodatnih tužbi

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

16 Potencijalne obveze (nastavak)

po sličnoj osnovi, iako pravni savjetnici T-HT predviđaju da bi mnogi od tih tužbenih zahtjeva bili nevaljani. Pravni savjetnici T-HT-a predviđaju da bi najveća moguća izloženost prema 42.000 tužitelja mogla iznositi približno 150 milijuna kuna uključujući kamate. Izloženost bi mogla biti i veća ukoliko bi se novi korisnici pridružili ovoj tužbi, ukoliko bi se produljilo razdoblje u kojemu je moguće podnijeti tužbeni zahtjev, ili ukoliko bi Društvo bilo dužno platiti dodatne kamate osim onih koje su predviđene. Društvo je imalo približno 1.350.000 korisnika u vrijeme podnošenja tužbe.

Društvo snažno osporava valjanost tužbi i namjerava se žaliti na izrečenu presudu. Društvu je savjetovano da će žalba biti usvojena. Uprava Društva i pravni savjetnici smatraju ovu tužbu neosnovanom i da je T-HT naplaćivao naknade korisnicima u skladu s tada važećim Ugovorom o koncesiji koji je odobrila Vlada i smatraju da je vjerojatnost suprotnog rješenja u ovom slučaju neznatna. Nadalje, cijene su naknadno potvrđene od strane Regulatora u travnju 2007. godine bez primjedbi.

12. travnja 2007. godine Općinski sud u Zagrebu je donio presudu protiv Društva a u korist šest tužitelja koja još treba biti formalno uručena, a koja rezultira potencijalnom izloženosti od 12 tisuća kuna (1,5 tisuća eura) za razdoblje tužbe uključujući kamate do 30. lipnja 2007.

Vezano za gore naveden slučaj Društvo nije izvršilo rezervacije u financijskim izvješćima.

17 Transakcije s povezanim strankama

HT d.d. je dioničko društvo koje posluje u Republici Hrvatskoj na tržištu telekomunikacijskih usluga. Kao rezultat ovakve strateške pozicije društva HT d.d. unutar hrvatskog gospodarstva, dio poslovanja obavlja se s Vladom Republike Hrvatske, njenim odjelima i agencijama i društvima u vlasništvu Republike Hrvatske. Grupa pruža telekomunikacijske usluge Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima pod uobičajenim komercijalnim uvjetima koji nisu povoljniji od uvjeta danih drugim kupcima. Telekomunikacijske usluge pružene Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima ne predstavlja značajan dio prihoda Grupe.

Poslovni odnosi navedeni u sljedećim tablicama prvenstveno se odnose na društva u vlasništvu društva Deutsche Telekom AG (DTAG). Društvo u ove transakcije ulazi tijekom redovnog poslovanja kao i u odnose s trećim osobama. Ovi poslovni odnosi uključuju slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine. Nadalje, društvo DTAG i T-Mobile Njemačka je pružilo tehničku podršku Grupi u vrijednosti od 16 milijuna kuna (2006.: 21 milijun kuna).

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

17 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)

Glavne transakcije s povezanim društvima tijekom šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine i 2006. uključuju:

(milijuni kuna)	Prihodi 2007. Nerevidirano	Prihodi 2006. Nerevidirano	Troškovi 2007. Nerevidirano	Troškovi 2006. Nerevidirano
<i>Povezano društvo:</i>				
T-Systems Enterprise services, Njemačka	14	17	4	7
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	24	19	31	25
T-Mobile, Njemačka	51	3	10	10
Ostali	19	9	30	26
Ukupno međunarodni obračuni	108	48	75	68
Deutsche Telekom AG, Njemačka	—	—	15	16
T-Systems Enterprise services, Njemačka	—	—	—	3
Ostali	—	—	—	2
Ukupno usluge	—	—	15	21
T-Systems Enterprise services, Njemačka	—	—	1	11
Ukupno dugotrajna imovina	—	—	1	11
Ukupno povezana društva	108	48	91	100

Bilanca uključuje stanja i transakcije s povezanim društvima kako slijedi:

(milijuni kuna)	Potraživanja 30. lipnja 2007. Nerevidirano	Potraživanja 31. prosinca 2006. Revidirano	Obveze 30. lipnja 2007. Nerevidirano	Obveze 31. prosinca 2006. Revidirano
<i>Povezano društvo:</i>				
T-Systems Enterprise services, Njemačka	4	7	1	2
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	12	13	26	23
T-Mobile, Njemačka	14	1	4	22
Ostali	22	11	13	27
Ukupno međunarodni obračuni	52	32	44	74
Deutsche Telekom AG, Njemačka	—	—	10	29
T-Systems Enterprise services, Njemačka	—	—	4	9
Ostali	—	—	—	5
Ukupno usluge	—	—	14	43
Ukupno povezana društva	52	32	58	117

Grupa pruža telekomunikacijske usluge Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima pod uobičajenim komercijalnim uvjetima koji nisu povoljniji od uvjeta danih drugim kupcima. Telekomunikacijske usluge pružene Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima ne predstavlja značajan dio prihoda Grupe.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

17 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Tijekom šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine ukupan iznos naknada koje su isplaćene ključnim članovima menadžmenta Grupe iznosio je 11 milijuna kuna (2006. godine: 11 milijuna kuna). Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta odnose se na kratkotrajne naknade zaposlenika. Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava, Izvršnog odbora T-Com-a i izvršni direktori Društva koje zapošljava Grupa.

18 Financijski instrumenti

Grupa je izložena međunarodnim tržištima usluga. Kao posljedica toga, na Grupi mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Grupa također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izložena je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Grupa ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

Kreditni rizik

Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnih rizika kod jedne osobe ili grupe osoba sličnih svojstava. Grupa koristi postupke koji osiguravaju na trajnoj osnovi, da se usluge pružaju kupcima odgovarajuće kreditne sposobnosti i da se ne prekorači prihvatljiva granica kreditne izloženosti.

Grupa ne jamči za obveze trećih strana.

Maksimalnu izloženost kreditnom riziku predstavlja knjigovodstvena vrijednost svake financijske imovine u bilanci. Stoga Grupa smatra da se njegova maksimalna izloženost odražava u iznosu potraživanja umanjenom za ispravak vrijednosti koji je priznat na datum bilance.

Nadalje, Grupa je izložena kreditnom riziku putem novčanih depozita u bankama. Upravljanje rizikom je usredotočeno na poslovanje sa najrespektabilnijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu u tuzemstvu te na svakodnevnom kontaktu sa bankama.

Rizik likvidnosti

Politika Grupe je održati dovoljno novca i novčanih ekvivalenata ili imati na raspolaganju financijska sredstva putem odgovarajućeg iznosa kreditnih linija za ispunjenje njegovih obveza u doglednoj budućnosti.

Višak novca ulaže se uglavnom u ulaganja raspoloživa za prodaju.

Rizik promjene tečaja

Poslovna valuta Grupe je hrvatska kuna (kuna). Određena imovina i obveze su denominirane u stranim valutama koje se preračunavaju u kune po važećem srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na datum bilance. Razlike koje iz toga proizlaze se knjiže kao prihod ili rashod u računu dobitka i gubitka, ali ne utječu na kratkoročne tijekove novca.

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

18 Financijski instrumenti (nastavak)

Značajan iznos depozita u bankama denominirani su u stranim valutama, prvenstveno u eurima. Budući da na dan bilance nema adekvatnih obveza denominiranih u eurima, Grupa je izložena promjeni tečaja stranih valuta.

Vrednovanje po fer vrijednostima

Fer vrijednost ulaganja koja su raspoloživa za prodaju procjenjuje se na temelju njihove tržišne cijene na datum bilance. Glavni financijski instrumenti Grupe koji nisu vrednovani po fer vrijednostima su potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugoročna potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze. Povijesna knjigovodstvena vrijednost potraživanja i obveza, uključujući rezerviranja, koji su u skladu s uobičajenim uvjetima poslovanja, približno jednaka njihovoj fer vrijednosti.

19 Novac i novčani ekvivalenti i oročeni depoziti

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključeni u izvješće o tijeku novca sastoje se od sljedećih bilančnih iznosa:

(milijuni kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
Novac u banci i blagajni	189	233
Oročeni depoziti s dospijećem do 3 mjeseca	2.552	1.021
Novac i novčani ekvivalenti	2.741	1.254

Oročeni depoziti

Oročeni depoziti nose kamate od 3,50% do 5,50% i Društvo ih ima pravo povući bez posebnog razdoblja najave. Oročeni depoziti, denominirani u kunama i eurima, nalaze se kod sljedećih domaćih banaka:

(milijuni kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
Privredna banka Zagreb d.d.	707	1.034
Zagrebačka banka d.d.	488	821
Societe Generale—Splitska banka d.d.	303	147
Erste Steiermarkische Bank d.d.	1.307	1.075
Raiffeisenbank Austria d.d.	525	659
Hrvatska poštanska banka d.d.	247	547
	3.577	4.283

Bilješke uz skraćena konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za šest mjeseci zaključenih 30. lipnja 2007. godine

19 Novac i novčani ekvivalenti i oročeni depoziti (nastavak)

Pregled novca i novčanih ekvivalenata i oročenih depozita po valutama

(milijuni kuna)	30. lipnja 2007. Nerevidirano	31. prosinca 2006. Revidirano
HRK	5.552	4.642
EUR	729	849
USD	37	46
	6.318	5.537

20 Događaji nakon datuma bilance

a) Memorandum o razumijevanju

Vezano za ponudu Vlade Republike Hrvatske (Vlada) za prodaju redovnih dionica Vlada Republike Hrvatske (RH), Grupa i Deutsche Telekom AG su sklopili Memorandum o razumijevanju kako bi razriješila razna pitanja vezana uz Inicijalnu javnu ponudu, uključujući DTK infrastrukturu (bilješka 10). Među ostalim se time postavljaju načela na kojima će se temeljiti naknade za „pravo puta” i zajedničko korištenje DTK-a.

Strane su se usuglasile kako dogovor o DTK-u ima za cilj, u najvećoj mogućoj mjeri, a u svakom slučaju u bitnom (i) zaštititi integritet bilance HT-a kakva je danas; (ii) priznati ulaganja Društva i njegovih pravnih prednika u DTK; te (iii) omogućiti Društvu buduću (dugoročnu) uporabu DTK-a na način koji je u skladu sa sadašnjom uporabom. Takvo namjeravano rješenje vezano za DTK bit će u skladu s praksom i standardima Europske Unije.

Grupa vjeruje da će ovaj dogovor kako je utvrđeno u Memorandumu o razumijevanju dovesti do jasnijeg razumijevanja pitanja koja su se pojavila u vezi s korištenjem DTK-a. Odredbe dogovora tek trebaju biti provedene, a ne očekuje se da će provedba biti dovršena prije početka 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske se obvezala, u okviru svojih ovlaštenja, da će učiniti razumne napore kako bi osigurala odgovarajući pravni i regulatorni okvir u hrvatskom pravnom sustavu što je prije moguće.

Moguće je da će doći do poteškoća i izazova tijekom uvođenja dogovora o i da isti neće biti u mogućnosti u cijelosti provesti kako je predviđeno.

b) Postupak pri Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zlouporabili vladajući položaj sklapajući određene okvirne ugovore. Kao rezultat, ovaj će predmet biti upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Ovaj postupak detaljnije je opisan u bilješci 16.

Osim gore navedenih događaja, nakon 30. lipnja 2007. godine nije bilo događaja ili transakcije od materijalnog značaja niti za financijska izvješća na navedeni datum ili za razdoblje tada zaključeno, niti od takvog značaja vezano za poslovanje Grupe da bi ih trebalo izvijestiti u bilješkama uz financijska izvješća.

HT—Hrvatske telekomunikacije d.d.

i ovisna društva

Ispravljena konsolidirana financijska izvješća za godinu zaključenu na dan 31. prosinca 2006., 31. prosinca 2005. i 31. prosinca 2004. godine i izvješće ovlaštenog revizora

Sadržaj

	Strana
Opće informacije	F-28
Izvešće ovlaštenog revizora	F-29
Konsolidirani račun dobitka i gubitka HT Grupe	F-33
Konsolidirana bilanca HT Grupe	F-34
Konsolidirano izvješće o tijeku novca HT Grupe	F-36
Konsolidirano izvješće o priznatim prihodima i rashodima HT Grupe	F-37
Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća	F-38

Odgovornost za financijska izvješća

Temeljem važećeg hrvatskog Zakona o računovodstvu, Uprava je dužna osigurati da konsolidirana financijska izvješća za svaku financijsku godinu budu pripremljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja Grupe za to razdoblje.

Uprava razumno očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvaća načelo trajnosti poslovanja pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća.

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvješća Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako značajno odstupanje obznani i objasni u konsolidiranim financijskim izvješćima; te
- da se konsolidirana financijska izvješća pripreme po načelu trajnosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati konsolidirani financijski položaj Grupe, kao i njihovu usklađenost s važećim hrvatskim Zakonom o računovodstvu. Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nezakonitosti.

Uprava je odobrila ispravljena konsolidirana financijska izvješća za izdavanje dana 16. kolovoza 2007. godine.

HT—Hrvatske telekomunikacije d.d.
Savska cesta 32
10000 Zagreb
Republika Hrvatska

Potpisano u ime Grupe,

16. kolovoza 2007. godine

Ivica Mudrinić
Predsjednik Uprave

Izvješće ovlaštenog revizora

Dioničarima društva HT—Hrvatske telekomunikacije d.d.:

Obavili smo reviziju priloženih konsolidiranih financijskih izvješća („financijska izvješća“) dioničkog društva HT—Hrvatske telekomunikacije i njegovih povezanih društava (zajedno, dalje: Grupa ili “T-HT“) koja uključuju konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine, konsolidirane račune dobitka i gubitka, konsolidirana izvješća o priznatim prihodima i rashodima i konsolidirana izvješća o novčanom tijeku za godine tada završene, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i bilježaka, (koja su prikazana na stranicama 7 do 58).

Odgovornosti Uprave

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih financijskih izvješća u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Odgovornosti Uprave uključuju: utvrđivanje, uvođenje i održavanje internih kontrola važećih za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvješća u kojima neće biti značajnih pogrešnih prikaza uzrokovanih prijevarom ili pogreškom; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; i utvrđivanje razumnih računovodstvenih prosudaba primjerenih u danim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je izraziti mišljenje o tim financijskim izvješćima na osnovi obavljene revizije. Reviziju smo obavili sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju pridržavanje revizora etičkim pravilima, te planiranje i provođenje revizije do razine koja je potrebna za postizanje razumnog uvjerenja o tome da u financijskim izvješćima nema značajnih pogrešnih iskaza.

Revizija uključuje provođenje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama prikazanim u financijskim izvješćima. Odabir postupaka ovisi o prosudbi revizora, uključujući i procjenu rizika značajnih pogrešnih prikaza u financijskim izvješćima uzrokovanih prijevarom ili pogreškom. U procjenjivanju tih rizika, revizor razmatra interne kontrole važeće za sastavljanje i objektivan prikaz financijskih izvješća koje sastavlja Društvo kako bi odredio odgovarajuće revizorske postupke u danim okolnostima, ali ne i za izražavanje mišljenja o učinkovitosti internih kontrola. Revizija također uključuje procjenjivanje primijenjenih računovodstvenih politika i primjerenost utvrđenih računovodstvenih procjena Uprave, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza financijskih izvješća.

Vjerujemo da su nam pribavljeni revizorski dokazi dostatni i čine razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju financijska izvješća prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine, rezultate njihova poslovanja te novčane tokove za godinu tada završenu sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Poseban naglasak

Bez kvalificiranja našeg mišljenja, skrećemo vam na pažnju sljedeće:

Vlasništvo nad Distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom i pravo korištenja

Kao što je objašnjeno u bilješkama 12 i 31, iako je imovina (uključujući distribucijsko-telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio infrastrukture) prenesena su od pravnog prednika

T-HT-a, javnog poduzeća HPT, putem „Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija” i unesena u temeljni kapital pri stvaranju T-HT od strane Republike Hrvatske 1. siječnja 1999. godine, prema ostalim hrvatskim zakonima, dio T-HT-ove infrastrukture koji se može smatrati nekretninom, a koji je poznat pod nazivom distributivna telekomunikacijska infrastruktura (DTK ili kanalizacija) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne dozvole i sl.), a veći dio nije upisan u zemljišnim knjigama što bi moglo biti značajno pri dokazivanju vlasništva trećim stranama. Aktualni događaji neovlaštenog ulaska u kanalizacijske sustave T-HT-a od strane konkurenata i određeni zahtjevi glede vlasništva te imovine od strane lokalnih vlasti (Grad Zagreb predstavlja najviše problema) koji mogu imati bitan utjecaj na konsolidirana financijska izvješća u slučaju da Društvo ne bude u mogućnosti dokazati svoja vlasnička prava nad nekim dijelovima infrastrukture.

T-HT je oformio sektor za dokumentaciju i registraciju infrastrukture čija je odgovornost osigurati da sva imovina povezana s mrežnom tehnologijom na ispravan način bude legalizirana, dokumentirana i da sva potrebna dokumentacija bude dostupna svim zainteresiranim sektorima i nadležnim tijelima. Cijeli proces je spor i složen jer registracija ne ovisi samo o T-HT-u nego i o lokalnim i državnim tijelima. Neto knjigovodstvena vrijednost telekomunikacijske kanalizacije T-HT-a na dan 30. lipnja 2007. godine iznosi 852 milijuna kuna.

U kolovozu 2006. godine, Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) odlučila je da će od 1 listopada 2006. godine preuzeti odgovornost za upravljanje i zajedničku upotrebu distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture za koju se ne može dokazati vlasništvo a postoje formalni sporovi oko njene uporabe. Naknada za korištenje trebala bi biti plaćana od strane svih operatora na privremeni račun HAT-a do razrješenja vlasničkopravnih odnosa te bi na kraju trebala biti isplaćena vlasniku. Nikakva plaćanja ili rezervacije nisu napravljene u tom smislu.

Vezano s ponudom o prodaji običnih dionica, Republika Hrvatska (RH), Grupa i Deutsche Telekom AG zaključili su Memorandum o razumijevanju kako bi razriješila razna pitanja vezana za Inicijalnu javnu ponudu, uključujući DTK. Među ostalim, time se postavljaju načela na kojima će se temeljiti određivanje naknade “prava puta” i tematika zajedničke uporabe mreže.

Strane su se usuglasile kako dogovor o DTK-u ima za cilj, u najvećoj mogućoj mjeri, a u svakom slučaju u bitnom (i) zaštititi integritet bilance T-HT-a kakva je danas; (ii) priznati ulaganja Društva i njegovih pravnih prednika u DTK; te (iii) omogućiti Društvu buduću (dugoročnu) uporabu DTK-a na način koji je u skladu sa sadašnjom uporabom. Takvo namjeravano rješenje vezano za DTK bit će u skladu s praksom i standardima Europske Unije.

Uprava vjeruje da bi ovaj dogovor utvrđen u Memorandumu o razumijevanju, a koji je opisan detaljnije u bilješci 31 trebao dovesti do jasnijeg razumijevanja pitanja koja su se pojavila u vezi s korištenjem DTK-a.

Kao što je objašnjeno u bilješci 31, odredbe dogovora tek trebaju biti provedene, a ne očekuje se da će provedba biti dovršena prije početka 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske se obvezala, unutar granica svojih ovlaštenja, koristiti razumne napore pri pribavljanju odgovarajućih zakonskih i regulativnih akata u hrvatskom pravnom sustavu što je prije moguće.

Moguće je da će doći do poteškoća i izazova tijekom uvođenja dogovora i da isti neće biti u mogućnosti u cijelosti provesti kako je sada predviđeno.

T-HT je procijenio i iskazao postojanje rizika, uključujući i pribavljanje pravnog mišljenja o navedenim pitanjima, ali zbog činjenice da su ova pitanja veoma kompleksna, nije bio u mogućnosti procijeniti vjerojatnost mogućeg ishoda opisane situacije te ocijeniti da li će isto rezultirati umanjenoj vrijednosti DTK-a sredstava zbog nemogućnosti dokazivanja vlasništva ili pak zbog dodatnih naknada za „pravo puta” koje bi mogle biti nametnute Društvu, a koje bi mogle imati retroaktivan učinak.

Postupak pri Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Kao što je objašnjeno u bilješkama 26 i 31, konkurent VIPnet d.o.o. podnio je pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja zbog okvirnih ugovora koje je T-HT sklopio sa svojim ključnim i velikim poslovnim korisnicima koji navodno sadrže odredbe koje sprečavaju tržišno natjecanje. Agencija je pokrenula postupak za ocjenu usklađenosti okvirnih ugovora i dodataka sa Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja. T-HT je dostavilo Agenciji sve tražene okvirne ugovore i dodatke, kao i pretplatničke ugovore od 1. siječnja 2003. godine nadalje. Agencija je inicirala administrativne postupke kako bi ocijenila da li je T-HT zloupotrijebio svoj vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zloupotrijebili vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Kao rezultat ovaj će predmet biti upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Kazna za kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja može iznositi do 10% godišnjih prihoda Grupe. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 90 milijuna kuna.

Sličnu pritužbu glede okvirnih ugovora podnio je konkurent u fiksnom poslovanju OT—Optima Telekom d.o.o. Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije u lipnju 2006. Agencija je navedeni slučaj predala na razmatranje Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka kako bi ono utvrdilo da li postoji prekršaj. Potrebno je naglasiti da kazna za kršenje Zakona o telekomunikacijama može iznositi od 1% do 5% ukupnog godišnjeg prihoda T-Com poslovne jedinice. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za promatrana razdoblja može doseći 50 milijuna kuna.

T-HT snažno brani obje ranije navedene situacije. U Hrvatskoj ne postoji praksa značajnih kazni niti po Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti po prekršajnim sudovima. Zbog činjenice da su oba procesa u tijeku T-HT nije u mogućnosti utvrditi vjerojatnost mogućeg ishoda, no ipak Uprava vjeruje da bi eventualni troškovi kazne bili znatno manji nego ranije navedene maksimalne kazne.

Postupci po propisima o zaštiti potrošača

Kao što je objašnjeno u bilješkama 26 i 31, Grupa je trenutačno uključena u sudski postupak zbog kršenja propisa o zaštiti potrošača. Tužitelji su privatni korisnici usluga Grupe te tvrde da su mjesečne pristupne naknade koje Grupa naplaćuje iz korisničkih ugovora nepravedne i u suprotnosti sa zakonom. Dana 12. travnja 2007. godine, Općinski sud u Zagrebu donio je presudu protiv Grupe, a u korist šest tužitelja koja još nije formalno uručena, a koja bi rezultirala potencijalnom izloženosti Grupe u iznosu od 12 tisuća kuna.

T-HT je obaviješten da je oko 42.000 korisnika potpisalo kolektivnu punomoć u ovom predmetu 2003. godine i da je moguće da Društvo bude suočeno i s mnogo tisuća dodatnih tužbi po sličnoj osnovi, iako pravni savjetnici T-HT-a predviđaju da bi mnogi od tih tužbenih zahtjeva bili nevaljani. Pravni savjetnici T-HT-a su procijenili da je maksimalna izloženost prema 42.000 tužitelja mogla iznositi približno 150 milijuna kuna uključujući kamate. Izloženost bi mogla biti i veća ukoliko bi se dodatni broj korisnika pridružio ovoj tužbi, ukoliko bi se razdoblje u odnosu na koje je moguće podnijeti tužbeni zahtjev, ili ukoliko bi Društvo bilo dužno platiti dodatne kamate osim onih koje su predviđene. Društvo je imalo približno 1.350.000 korisnika u vrijeme podnošenja tužbe.

T-HT snažno osporava valjanost tužbi i namjerava se žaliti na izrečenu presudu. Društvo vjeruje da će žalba biti usvojena. Uprava Društva i pravni savjetnici smatraju ovu tužbu neosnovanom i da je T-HT naplaćivao naknade korisnicima u skladu s tada važećim Ugovorom o koncesiji koji je odobrila Vlada i smatraju da je vjerojatnost suprotnog rješenja u ovom slučaju neznatna. Nadalje, cijene su naknadno potvrđene od strane Regulatora u travnju 2007. godine bez primjedbi.

Vezano za gore navedene slučajeve Grupa nije izvršila rezervacije u konsolidiranim financijskim izvješćima.

Ernst&Young d.o.o.

Zagreb

Republika Hrvatska

16. kolovoza 2007. godine

Konsolidirani račun dobiti i gubitka HT Grupe

Za godine završene na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Prihodi od pruženih usluga		8.386	8.281	7.752
Prihodi od prodane robe		250	332	328
Prihodi od osnovne djelatnosti		8.636	8.613	8.080
Ostali prihodi		203	195	215
<i>Materijalni troškovi</i>				
a) Troškovi sirovina, potrošnog materijala i prodane robe		(735)	(688)	(551)
b) Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga	5	(2.219)	(2.067)	(1.837)
<i>Troškovi zaposlenika</i>				
a) Bruto plaće i nadnice		(907)	(903)	(920)
b) Porezi, doprinosi i ostali troškovi plaća .		(301)	(312)	(288)
c) Troškovi otpremnina i sudski sporovi sa zaposlenima	7	(11)	(390)	(427)
d) Troškovi ostalih dugoročnih primanja zaposlenih	20	(24)	(33)	(41)
Kapitalizirani troškovi rada u vlastitoj režiji .		201	159	48
Amortizacija dugotrajne imovine	6	(1.402)	(1.235)	(1.104)
Umanjenje vrijednosti dugotrajne materijalne imovine	6	(68)	(47)	(57)
Vrijednosno usklađenje kratkotrajne imovine		(205)	(121)	(151)
Ostali troškovi	8	(597)	(697)	(660)
Ukupni troškovi iz osnovne djelatnosti		(6.268)	(6.334)	(5.988)
Dobitak iz osnovne djelatnosti		2.571	2.474	2.307
Financijski prihodi		223	222	299
Financijski rashodi		(8)	(52)	(7)
Udjel u dobitku od ulaganja u pridružena društva	14	1	1	3
Dobitak iz redovnih aktivnosti prije poreza .		2.787	2.645	2.602
Porez	9	(573)	(545)	(521)
Dobitak financijske godine		2.214	2.100	2.081
Zarada po dionici	10			
—osnovne i razrijeđene zarade po dionici, za dobit godine pripisiv redovnim dioničarima Društva		27,04 kuna	25,64 kuna	25,41 kuna

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobitka i gubitka.

Konsolidirana bilanca HT Grupe

Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
AKTIVA				
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna imovina	11	1.126	1.128	975
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	6.244	6.277	6.374
Ulaganja u pridružena društva	14	99	99	98
Ostala ulaganja	16	14	91	121
Goodwill	3	78	—	—
Dugoročna potraživanja		32	35	38
Odgođeno porezno sredstvo	9	91	105	102
Ukupna dugotrajna imovina		7.684	7.735	7.708
Kratkotrajna imovina				
Zalihe	17	175	177	224
Potraživanja	18	1.135	1.318	1.210
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda		49	36	43
Ulaganja	16	878	946	675
Oročeni depoziti s dospijecom preko 3 mjeseca	30 b)	4.283	759	211
Novac i novčani ekvivalenti	30 a)	1.254	2.889	5.302
Ukupna kratkotrajna imovina		7.774	6.125	7.665
UKUPNA AKTIVA		15.458	13.860	15.373

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog računa dobitka i gubitka.

Konsolidirana bilanca HT Grupe (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
KAPITAL I OBVEZE				
Kapital i rezerve				
Dionički kapital	22	8.189	8.189	8.189
Zakonske rezerve	23	403	316	230
Rezerve iz tržišne vrijednosti	24	12	21	19
Zadržani dobitak	24	4.127	2.818	2.661
Ukupni kapital i rezerve		12.731	11.344	11.099
Dugoročne obveze				
Rezerviranja	21	97	110	94
Obveze prema zaposlenicima	20	199	193	151
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja		152	146	164
Dugoročni zajmovi i ostale dugoročne obveze		24	29	33
Ukupne dugoročne obveze		472	478	442
Kratkoročne obveze				
Dividende		—	—	1.798
Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze	19	1.383	1.064	997
Ukalkulirane obveze za otpremnine i sudski sporovi sa zaposlenima	7	428	557	606
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućih razdoblja		376	352	298
Obveza poreza na dobitak		62	58	127
Obveze po osnovi zajmova i kratkoročni dio dugoročnih kredita		6	7	6
Ukupne kratkoročne obveze		2.255	2.038	3.832
Ukupne obveze		2.727	2.516	4.274
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE		15.458	13.860	15.373

Potpisali u ime HT Grupe. i odobrili za izdavanje 16. kolovoza 2007. godine:

I. Mudrinić

J. P. Czapran

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ove konsolidirane bilance.

Konsolidirano izvješće o tijeku novca HT Grupe

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Neto dobitak		2.214	2.100	2.081
Amortizacija	6	1.402	1.235	1.104
Gubitak od umanjivanja vrijednosti materijalne imovine	6	68	47	57
Porez na dobit	9	573	545	521
Dobitak od kamata		(184)	(204)	(293)
Gubitak prilikom rashodovanja imovine		17	33	53
Udjel u (dobitku) pridruženih društava	14	(1)	(1)	(3)
Smanjenje zaliha		2	11	34
(Povećanje)/Smanjenje potraživanja i predujmova		191	(124)	14
Povećanje obveza i odgođenog plaćanja troškova		329	124	275
Povećanje obveza prema zaposlenicima	20	6	8	18
Plaćene kamate		(1)	0	(1)
(Smanjenje)/Povećanje rezerviranja		(160)	(16)	322
Vrijednosno usklađenje zaliha		2	36	21
Ostale negotovinske stavke		(38)	(10)	(9)
Plaćeni porez		(545)	(635)	(402)
Neto novčani priljev iz poslovnih aktivnosti		3.875	3.149	3.792
Novčani tijek iz ulagateljskih aktivnosti				
Kupnja dugotrajne imovine	11,12	(1.425)	(1.377)	(1.117)
Kupnja dugotrajne financijske imovine		—	(70)	(11)
Kupnja ovisnog društva, neto od stečenog novca	3	(78)	—	—
Primici od prodaje dugotrajne imovine		12	17	8
Primici od prodaje dugotrajne financijske imovine		80	98	135
Kupnja kratkotrajne financijske imovine		(4.046)	(1.660)	(937)
Primici od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju		754	860	2.701
Kupnja financijske imovine koja se drži do dospeljeka		(145)	—	—
Primici od kamata		161	203	309
Primici od dividendi	14	1	1	3
Neto novčani priljev/(odljev) iz ulagateljskih aktivnosti		(4.686)	(1.928)	1.091
Novčani tijek iz financijskih aktivnosti Otplata dugoročnih zajmova		(12)	(5)	(13)
Isplaćena dividenda	24	(813)	(3.628)	(1.876)
Neto novčani odljev iz financijskih aktivnosti		(825)	(3.633)	(1.889)
Efekt promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente		1	(1)	15
Neto smanjenje novca i novčanih ekvivalenata		(1.635)	(2.413)	3.009
<i>Analiza promjena novca i novčanih ekvivalenata:</i>				
Stanje 1. siječnja		2.889	5.302	2.293
Neto novčani priljev/(odljev)		(1.635)	(2.413)	3.009
Na dan 31. prosinca	30 a)	1.254	2.889	5.302

Priložene računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvješća o tijeku novca.

**Konsolidirano izvješće priznatim prihodima i rashodima
HT Grupe**

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

(milijuni kuna)	Bilješke	31. prosinca 2006. godine Ispravljeno	31. prosinca 2005. godine Ispravljeno	31. prosinca 2004. godine Ispravljeno
<i>Prihodi i rashodi priznati izravno u kapital</i>				
Dobici/(gubici) od vrednovanja financijske				
imovine raspoložive za prodaju	16	(9)	2	1
Priznati aktuarski dobiti/(gubici)	20	(4)	(34)	(21)
Odgođena porezna imovina/(obveze) za stavke				
izravno priznate u kapital		(1)	7	4
<i>Neto prihod priznat izravno u kapital . . . . .</i>		(14)	(25)	(16)
Dobit poslovne godine		2.214	2.100	2.081
Ukupno priznati prihodi i rashodi poslovne godine		2.200	2.075	2.065

Računovodstvene politike i bilješke sastavni su dio ovog konsolidiranog izvješća o priznatim prihodima i rashodima.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

1 Status društva HT d.d. i HT Grupe

HT—Hrvatske telekomunikacije d.d. („HT d.d.” ili „Društvo”) je dioničko društvo čiji su vlasnici društvo Deutsche Telekom A.G. (51%) (krajnje matično društvo), Republika Hrvatska (42%) i Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (7%) („Fond”).

U skladu sa Zakonom o razdvajanju od 10. srpnja 1998. godine, poštanska i telekomunikacijska djelatnost poduzeća HPT s p.o. i odgovarajuća imovina i obveze prenijete su po neto knjigovodstvenoj vrijednosti na dva nova dionička društva, HT d.d. i HP d.d. 1. siječnja 1999. godine. Od tog datuma poduzeće HPT s p.o. prestalo je postojati. Dionički kapital društva HT d.d. registriran je 28. prosinca 1998. godine na temelju nerevidirane bilance poduzeća HPT s p.o. na dan 31. prosinca 1997. godine. Registrirana adresa ureda društva je Savska cesta 32, Zagreb, Hrvatska.

Tijekom 2002. godine Uprava društva HT d.d. donijela je odluku o prijenosu poslovne djelatnosti pokretnih telefonskih mreža na novoosnovano ovisno društvo u potpunom vlasništvu—HT mobilne komunikacije d.o.o. („HTmobile”). Društvo HTmobile je registrirano pri Trgovačkom sudu 6. studenog 2002. godine i započelo je svoju poslovnu aktivnost 1. siječnja 2003. godine. Sjedište društva HTmobile je Ulica grada Vukovara 23, Zagreb, Hrvatska. Na dan 1. listopada 2004. godine društvo HTmobile promijenilo je službeni naziv tvrtke u T-Mobile Hrvatska d.o.o.

Grupa je na dan 30. svibnja 2006. godine stekla 100% dionica društva Iskon Internet d.d. Društvo Iskon Internet d.d. registrirano je pri Trgovačkom sudu u Zagrebu 23. ožujka 2000. godine sa sjedištem u Zagrebu, Garićgradska 18.

Broj zaposlenika Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine bio je 7.498 (2005.: 7.738 a 2004.: 8.862).

2 Sažetak računovodstvenih politika

Sažetak značajnih računovodstvenih politika društva HT d.d. primjenjivih za Grupu su:

Osnove računovodstva

Grupa vodi svoje poslovne knjige u hrvatskim kunama (HRK) i u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI) objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, i koji su bili na snazi 31. prosinca 2006. godine, te sukladno hrvatskom Zakonu o računovodstvu (NN 146/05) i računovodstvenim načelima i praksi koju primjenjuju poduzeća u Hrvatskoj.

Osnova izvješćivanja

Konsolidirana financijska su izvješća sastavljena prema načelu povijesnih troškova, uz izuzetke investicija namijenjenih prodaji i dugotrajne imovine namijenjene prodaji po fer vrijednosti (bilješka x) kako je dalje navedeno u računovodstvenim politikama.

Osnova konsolidacije

Konsolidirana financijska izvješća Grupe uključuju HT d.d. i ovisna društva u potpunom vlasništvu, T-Mobile Hrvatska d.o.o., Iskon Internet d.d. i KDS d.o.o. („Grupa”). Sve transakcije i stanja unutar grupe se eliminiraju.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Funkcionalna valuta

Konsolidirana financijska izvješća Grupe prikazana su u hrvatskim kunama koja je funkcionalna valuta Grupe. Službeni tečaj hrvatske valute (izražene u kunama) na dan 31. prosinca 2006. godine bio je 5,58 kune za američki dolar (2005.: 6,23 kuna i 2004.: 5,64 kuna) i 7,35 kuna za euro (2005.: 7,38 kuna i 2004.: 7,67 kuna). Iznosi objavljeni u financijskim izvješćima izraženi su u milijunima kuna ako nije drugačije navedeno.

Značajne računovodstvene prosudbe i procjene

Pri izradi financijskih izvješća, menadžment je koristio određene procjene i pretpostavke koje utječu na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza Grupe, objavljivanje potencijalnih stavaka na datum bilance te prihode i rashode razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, umanjena vrijednosti, ispravke vrijednosti zaliha i sumnjivih i spornih potraživanja, rezerviranja za primanja zaposlenih i sudske sporove. Više detalja o računovodstvenim politikama za ove procjene dano je u ostalim dijelovima ove bilješke, kao i ostalim bilješkama uz financijska izvješća. Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Zato računovodstvene procjene zahtijevaju prosudbu, a one korištene pri izradi financijskih izvješća su podložne promjenama nastankom novih događaja, stjecanjem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i promjenom okruženja u kojemu Grupa posluje. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Promjene računovodstvenih politika

MRS 16 Imovina, nekretnine i oprema

Nakon analize računovodstvenih politika koje se u telekomunikacijskoj industriji koriste za mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja, Grupa je promijenila računovodstvene politike mjerenja nekretnina, postrojenja i opreme s modela revalorizacije na model troška. Kao rezultat, amortizacija za 2006. godinu je niža za 195 milijuna kuna (2005.: niža je za 224 milijuna kuna i 2004.: niža je za 250 milijuna kuna), neto dobit za 2006. godinu je viša za 156 milijuna kuna (2005.: više je za 179 milijuna kuna i 2004.: viša je za 200 milijuna kuna), osnovna i razrijeđena dobit po dionici za 2006. godinu je viša za 1,91 HRK (za 2005.: viša je za 2,19 kuna a za 2004.: viša je za 2,44 kuna), na dan 1. siječnja 2004. godine vrijednost imovine, nekretnina i opreme je smanjena za iznos od 2.153 milijuna kuna, a revalorizacijske rezerve su smanjene za 1.722 milijuna kuna i odgođena porezna obveza je smanjena za iznos od 430 milijuna kuna.

MRS 19 (dopuna), Primanja zaposlenih

Dopuna MRS-a 19 uvodi izbor alternativnog priznavanja aktuarskih dobitaka i gubitaka. Grupa je usvojila dopunu MRS-a 19 i izbor priznavanja aktuarskih dobitaka i gubitaka izravno u kapital. Ranije, aktuarski dobitci i gubici proizašli iz iskustvenih usklada i promjena u aktuarskim pretpostavkama bili su priznavani u bilanci samo u iznosu u kojem su neto kumulativni nepriznati aktuarski dobitci i gubici na kraju prethodnog izvještajnog razdoblja premašivali 10% sadašnje vrijednosti obveza prema zaposlenima u to vrijeme. U tom slučaju bili su amortizirani prospektivno u dobit ili gubitak tijekom očekivanog preostalog prosječnog radnog vijeka

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

djelatnika koji sudjeluju u planu. Grupa vjeruje da priznavanje aktuarskih dobitaka i gubitaka u potpunosti u trenutku njihova nastanka rezultira točnijim iskazom financijske pozicije bilance, budući da su skrivene rezerve i obveze realizirane i stoga financijski izvještaji daju relevantniji podatak. Grupa je prilagodila usporedne podatke za sva prethodna razdoblja kao da je nova računovodstvena politika uvijek bila primjenjivana.

Kao rezultat, troškovi zaposlenika u 2006. godini manji su za 4 milijuna kuna (u 2005. i 2004. godini: nema utjecaja), neto dobit za 2006. godinu veća je za 3 milijuna kuna (u 2005. i 2004. godini: nema utjecaja), osnovne i razrijeđene zarade po dionici za 2006. godinu su veće za 0,04 kune (2005: nula i 2004: nula) i zadržana dobit od 1. siječnja 2004. godine smanjena je za 17 milijuna kuna, neto od odgođene porezne imovine u iznosu od 4 milijuna kuna.

Priznavanje prihoda od priključnih pristojbi

Tijekom 2006. godine Grupa je promijenila računovodstvene politike vezano uz priznavanje prihoda od priključenja. Nakon analize računovodstvenih politika koje se u telekomunikacijskoj industriji koriste za priznavanje prihoda od priključenja, Grupa je odlučila da razgraničavanje prihoda od priključenja i njihovo priznavanje u račun dobiti i gubitka kroz prosječno razdoblje zadržavanja korisnika predstavlja pouzdaniju i mjerodavniju informaciju koju je moguće lakše usporediti unutar telekomunikacijske industrije. Ranije je Grupa priznavala prihod od priključenja odmah u trenutku kada je priključak realiziran. Kao posljedica navedenog, prihodi u 2006. godini manji su za 10 milijuna kuna (2005: prihodi su manji za 10 milijuna kuna i 2004: prihodi su manji za 54 milijuna kuna), neto dobit za 2006. godinu manja je za 8 milijuna kuna (2005: neto dobit je manja za 8 milijuna kuna i 2004: neto dobit je manja za 43 milijuna kuna) osnovne i razrijeđene zarade po dionici za 2006. godinu su manje za 0,10 kuna (2005: manje su za 0,10 kuna i 2004: manje su za 0,53 kune) dok je zadržana dobit na dan 1. siječnja 2004. godine smanjena za 130 milijuna kuna, neto od odgođene porezne imovine u iznosu od 33 milijuna HRK.

Grupa je usvojila nove i dopunjene IFRS-ove i smjernice Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) kako slijedi u nastavku teksta. Usvajanje dopuna standarda i tumačenja nema utjecaja na financijske izvještaje Grupe, no zahtijeva dodatna objavljivanja.

IFRIC 4 Određivanje da li je u aranžmanu sadržan najam

Grupa je usvojila IFRIC tumačenje 4 od 1. siječnja 2006. godine, koje sadrži smjernicu u utvrđivanju da li aranžman sadrži elemente najma u kojem slučaju je potrebno primijeniti računovodstvo najma. Navedena promjena nema značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine i 31. prosinca 2005. godine ili 31. prosinca 2004.

IFRIC 6, Obveze koje proizlaze iz sudjelovanja na specifičnom tržištu—otpad električne i elektroničke opreme

Ovo tumačenje nije važeće za Grupu s obzirom da Hrvatska još nije članica Europske Unije.

MRS 21 (Dopuna), Neto ulaganja u inozemno poslovanje

Od 1. siječnja 2006. godine Grupa je usvojila dopune MRS-a 21. Kao rezultat, sve tečajne razlike koje proizlaze iz novčanih stavaka koje su sastavni dio neto ulaganja u inozemno poslovanje, priznaju se kao posebna stavka kapitala u konsolidiranom financijskom izvještaju, bez obzira na

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

valutu iz koje je monetarna stavka prikazana. Ova promjena nema značajnog utjecaja na financijske izvještaje Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine, 31. prosinca 2005. godine ili 31. prosinca 2004.

MRS 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje

Dopuna za ugovore o financijskom jamstvu (objavljeno u kolovozu 2005)—dopuna MRS-u 39 koja nalaže da je ugovore o financijskom jamstvu, koji se ne smatraju ugovorima o osiguranju, potrebno početno priznati po fer vrijednosti te naknadno vrednovati po većoj vrijednosti od iznosa priznatog prema MRS-u 37 Rezerviranja, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina i ranije manjeg početno priznatog iznosa, gdje je moguće, umanjenog za iznos kumulativne amortizacije priznate u skladu s MRS-om 18 Prihodi. Ova dopuna nema utjecaja na financijska izvješća.

Dopuna računovodstva zaštite novčanog toka planiranih transakcija unutar grupe (objavljeno u travnju 2005)—dopuna MRS-u 39 kojom je dopušteno valutni rizik od vrlo vjerojatnih planiranih transakcija unutar grupe kvalificirati kao računovodstvenu zaštitu novčanog toka, pod uvjetom da transakcija nije izvršena u valuti subjekta koji ulazi u tu transakciju te da valutni rizik ima utjecaja na konsolidirani račun dobiti i gubitka. Kako Grupa trenutno nema takve transakcije, dopuna nema utjecaja na financijske izvještaje.

Dopuna za opciju fer vrijednosti (objavljeno u lipnju 2005)—dopuna MRS-u 39 koja ograničava upotrebu izbora da se fer vrednovanje sve financijske imovine evidentira kroz račun dobiti i gubitka. Grupa ne koristi navedeno, tako da dopuna nema utjecaja na financijska izvješća.

IFRIC 5 Prava na kamate koje proizlaze iz sredstava za dekomisiju, obnovu i zaštitu okoliša

Grupa usvaja IFRIC tumačenje 5 od 1. siječnja 2006. godine, koje određuje računovodstveni tretman za sredstva koja su prikupljan u svrhu financiranja dekomisije imovine društva. Kako Grupa trenutno ne posluje na području gdje postoje takvi fondovi, ovo tumačenje nema utjecaja na financijska izvješća.

MSFI 1 (Dopuna), Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja i MSFI 6, Istraživanja i procjene mineralnog bogatstva

Navedene dopune nemaju utjecaj na poslovanje Grupe jer Grupa ne primjenjuje MSFI po prvi put i ne bavi se istraživanjima i procjenom mineralnog bogatstva.

Standardi, tumačenja i dopune objavljenim standardima koji još nisu na snazi

Objavljeni su određeni novi standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda čija je primjena obvezna za računovodstvena razdoblja Grupe koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2007. godine ili na kasnija razdoblja. Grupa nije počela s ranijom primjenom slijedećih standarda i tumačenja, a primijenit će ih s datumom stupanja na snagu, kako slijedi:

MSFI 7, Financijski instrumenti: prezentiranje i dopune MRS-u 1, Prezentiranje financijskih izvještaja—Izvještaj o promjenama glavnice (na snazi od 1. siječnja 2007. godine)

Ovi standardi imati će utjecaj samo na prezentiranje i objavljivanje u financijskim izvješćima.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

MRS 1—Dopunjen—Objavljivanje kapitala (na snazi od 1. siječnja 2007. godine)

Ovaj standard imati će utjecaj samo na prezentiranje i objavljivanje u financijskim izvješćima.

MRS 23 Troškovi posudbe (na snazi od 1. siječnja 2009)

Ne očekuje se utjecaj MRS 23 na financijska izvješća Grupe budući da Grupa nema značajne troškove posudbe.

IFRIC 7, Primijenjeni pristup prepravljanja na temelju MRS-a 29 Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima (na snazi od 1. ožujka 2006. godine)

Budući da Grupa nema valutu hiperinflacijske ekonomije kao funkcionalnu valutu, IFRIC 7 nema utjecaja na poslovanje Grupe.

IFRIC 8, područje djelovanja MSFI 2 (na snazi za razdoblje koje počinje 1. svibnja 2006. godine i kasnije)

IFRIC 8 zahtijeva da se MSFI 2 primjenjuje prilikom svakog aranžmana gdje se vrši isplata s temelja dionica, koja je manja od njihove fer vrijednosti. Budući da nije bilo isplata s temelja dionica, tumačenje nema utjecaja na poslovanje Grupe.

IFRIC 9, Ponovna procjena ugrađenih derivativa (na snazi za razdoblje koje počinje 1. lipnja 2006. godine i kasnije)

Ne očekuje se utjecaj IFRIC 9 na financijske izvještaje Grupe.

IFRIC 10, Financijsko izvještavanje tijekom godine i umanjenje vrijednosti (na snazi za razdoblje koje počinje 1. studenog 2006. godine i kasnije)

Ne očekuje se utjecaj IFRIC 10 na financijske izvještaje Grupe.

IFRIC 11—MSFI 2—Transakcije s vlastitim dionicama i dionicama grupe (na snazi za razdoblje koje počinje 1. ožujka 2007. godine i kasnije)

Ne očekuje se utjecaj IFRIC 11 na financijske izvještaje Grupe.

IFRIC 12—Ugovori o koncesijama (na snazi za razdoblje koje počinje 1. siječnja 2008. godine i kasnije)

Ne očekuje se utjecaj IFRIC 12 na financijske izvještaje Grupe.

IFRS 8—Segmenti poslovanja (na snazi za razdoblje koje počinje 1. siječnja 2009. godine i kasnije)

Ovaj standard imati će utjecaj samo na prezentiranje i objavljivanje segmenata poslovanja u financijskim izvješćima.

Dobitak iz osnovne djelatnosti

Dobitak iz osnovne djelatnosti definiran je kao rezultat prije poreza na dobit i financijskih stavaka. Financijske stavke uključuju prihod od kamata na novac u bankama, depozite,

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

trezorske zapise, ulaganja raspoložive za prodaju koja nose kamatu, prihod od dividendi od pridruženih društava, troškove kamata na posudbe, dobitke i gubitke od prodaje financijskih instrumenata raspoloživih za prodaju te pozitivne i negativne tečajne razlike po cjelokupnoj monetarnoj imovini i obvezama iskazanim u stranim valutama.

Poslovne kombinacije i goodwill

Poslovne kombinacije iskazuju se primjenom metode računovodstva stjecanja. To uključuje priznavanje prepoznatljive imovine (uključujući prethodno nepriznatu nematerijalnu imovinu) i obveza (uključujući potencijalne obveze i isključujući buduća restrukturiranja) stečenog poslovanja po fer vrijednosti.

Goodwill stečen poslovnom kombinacijom početno se mjeri po trošku koji je razlika između troška poslovne kombinacije i učešća Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenog Društva. Nakon početnog priznavanja, goodwill se mjeri po trošku umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen poslovnom kombinacijom se od datuma stjecanja raspoređuje na svaku jedinicu koja stvara novac Grupe, ili grupe jedinica koje stvaraju novac, a za koje se očekuje da će imati koristi od sinergija kombinacije, bez obzira jesu li ostala imovina ili obveze Grupe dodijeljene tim jedinicama ili grupama jedinica. Svaka jedinica ili grupa jedinica na koju je goodwill raspoređen predstavlja najnižu razinu unutar Grupe na kojoj se goodwill prati za potrebe internog upravljanja.

Ulaganja u pridružena društva

U financijskim izvješćima Grupe ulaganja u pridružena društva (uobičajeno ulaganja uz vlasnički udio u iznosu od 20% do 50% u temeljnom kapitalu društva) u kojima Društvo ima značajan utjecaj vode se primjenom metode udjela umanjeno za gubitak od umanjenja vrijednosti imovine. Procjena vrijednosti ulaganja u pridružena društva vrši se u slučaju kada postoji naznaka da je ta vrijednost umanjena ili više ne postoje gubici od umanjenja priznati u prethodnim razdobljima.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina iskazuje se na početku po trošku nabave. Nematerijalna imovina se priznaje u slučaju da će buduće gospodarske koristi koje se mogu pripisati imovini ući u društvo, a trošak imovine može se pouzdano izmjeriti. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina iskazuje se prema trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i eventualne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Nematerijalna imovina amortizira se po linearnoj metodi tijekom procijenjenog korisnog vijeka uporabe. Ne postoji nematerijalna imovina za koju se procjenjuje neograničen korisni vijek uporabe te se razdoblje amortizacije razmatra jednom godišnje na kraju svake financijske godine.

Korisni vijekovi uporabe nematerijalne imovine su sljedeći:

UMTS licenca	20 godina
Patenti i koncesije	5–10 godina
Softver i ostala imovina	5 godina

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Pojedinačni predmet nekretnina, postrojenja i opreme, koji zadovoljava kriterije priznavanja kao imovina, mjeri se po trošku. Trošak pojedinog predmeta nekretnina, postrojenja i opreme obuhvaća nabavnu cijenu, uključujući uvozne carine i nepovratne poreze kod kupovine, nakon odbitka odobrenih popusta i sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju sredstva na mjesto i u radno stanje za namjeravanu uporabu.

Osim direktnih troškova; troškovi interno izgrađenih sredstava proporcionalno uključuju trošak indirektnog materijala i radne snage, kao i administrativne troškove vezane za proizvodnju ili pružanje usluga.

Nakon početnog priznavanja kao imovine, pojedinačni predmet nekretnine, postrojenja i opreme iskazuje se po iznosu troška umanjenog za akumuliranu amortizaciju i akumulirane troškove umanjenja vrijednosti.

Svaka stavka nekretnina, postrojenja i opreme značajnog udjela u trošku ukupne vrijednosti stavke se amortizira odvojeno.

Amortizacija se obračunava linearno. Korisni vijek uporabe novostečene imovine:

Građevinski objekti	10–50 godina
Telekomunikacijska oprema i uređaji	
Kabeli	10–18 godina
Kabelska kanalizacija i cijevi	30 godina
Oprema	2–18 godina
Uređaji, vozila, IT i uredska oprema	4–30 godina

Zemljište se ne amortizira.

Korisni vijek trajanja, metoda amortizacije i ostatak vrijednosti preispituju se na kraju svake poslovne godine i ukoliko se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjene se priznaju kao promjene u računovodstvenim procjenama.

Imovina u pripremi predstavlja nedovršenu imovinu i iskazuje se po trošku nabave.

Amortizacija imovine započinje kada je imovina spremna za uporabu.

Umanjenje vrijednosti imovine

- Financijski instrumenti

Za financijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku, kad postoji vjerojatnost da Grupa neće naplatiti sve iznose koji dospijevaju prema ugovornim uvjetima zajmova, potraživanjima ili ulaganjima koja se drže do dospijeća, u računu dobitka i gubitka se iskazuje umanjenje vrijednosti ili gubitak zbog nenaplativosti potraživanja.

- Financijska ulaganja raspoloživa za prodaju

Ukoliko je imovini raspoloživoj za prodaju umanjena vrijednost, razlika između troška (neto od otplate glavnice i amortizacije) i trenutne fer vrijednosti, umanjenu za gubitke od umanjenja vrijednosti prethodno priznate u računu dobiti i gubitka, se prebacuje iz kapitala u račun dobiti i gubitka. Ukidanje umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata klasificiranih kao raspoloživih

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

za prodaju ne priznaju se u račun dobiti i gubitka. Ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti dužničkih instrumenata se provode kroz račun dobiti i gubitka; ukoliko se povećanje fer vrijednosti instrumenta može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti u račun dobiti i gubitka.

- Nematerijalna imovina u pripremi i ostala imovina

Nematerijalna imovina u pripremi testira se na umanjenje vrijednosti jednom godišnje. Ostala se imovina razmatra u pogledu umanjenja vrijednosti kad događaji ili promijenjene okolnosti ukazuju na to da se knjigovodstvena vrijednost neke imovine neće moći povratiti. Kad god knjigovodstvena vrijednost imovine nadmašuje njezinu vrijednost koja se može povratiti, umanjenje vrijednosti tereti rezultat razdoblja, gubitak od umanjene vrijednosti tereti račun dobiti i gubitka. Iznos koji se može povratiti predstavlja viši iznos od neto prodajne cijene imovine i uporabne vrijednosti. Neto prodajna cijena je iznos koji se može dobiti iz prodaje imovine u transakciji između neovisnih strana umanjen za troškove otuđenja, dok je uporabna vrijednost sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tijekova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane uporabe imovine i njezinog otuđenja na kraju korisnog vijeka trajanja.

Goodwill

Goodwill testira se na umanjenje vrijednosti jednom godišnje ili češće ukoliko događaji ili promjene okolnosti ukazuju da bi neto knjigovodstvena vrijednost mogla biti umanjena. Umanjenje goodwilla se utvrđuje procjenom povrativog iznosa jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica), na koju se goodwill odnosi. Kada je iznos koji je moguće povratiti od jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) manji od neto knjigovodstvene vrijednosti jedinice koja stvara novac (ili grupe jedinica) kojoj je goodwill dodijeljen, priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti koji se odnose na goodwill ne mogu se ukinuti u sljedećim razdobljima. Grupa provodi godišnji test umanjenja vrijednosti goodwilla na dan 31.12.

Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižoj vrijednosti između troška nabave i neto ostvarive vrijednosti, nakon rezerviranja za zastarjele i suvišne stavke. Neto ostvariva vrijednost je prodajna cijena u uobičajenom tijeku poslovanja, umanjena za troškove dovršetka, marketinga i distribucije. Trošak se utvrđuje na osnovi vaganog prosječnog troška.

Potraživanja

Potraživanja su iskazana prema fer vrijednosti dane naknade i knjiže se po amortiziranom trošku, nakon ispravka za umanjenje vrijednosti.

Strane valute

Transakcije u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na datum transakcije. Novčana imovina i obveze u stranoj valuti preračunate su u domaću valutu po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke važećem na datum bilance. Dobitak ili gubitak nastao iz promjene tečaja nakon datuma transakcije evidentira se u računu dobitka i gubitka u sklopu financijskih prihoda odnosno financijskih rashoda.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Operativni najmovi

Najamnine koje proizlaze iz ugovora o najmu priznaju se kao trošak po linearnoj metodi tijekom razdoblja najma, čak i ako se plaćanja ne vrše prema toj osnovi.

Oporezivanje

Porez na dobit temelji se na rezultatu poslovne godine i uključuje odgođeno oporezivanje. Odgođeno oporezivanje računa se uz pomoć metode bilančne obveze.

Odgođeni porezi na dobit odražavaju neto porezni učinak privremenih razlika između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza za potrebe financijskog izvješćivanja i iznosa korištenih za potrebe obračuna poreza na dobit osim ukoliko te razlike nisu inicijalno prepoznate kao izuzetci. Odgođena porezna sredstva i obveze mjere se primjenom poreznih stopa za koje se očekuje da će se primijeniti na oporezivu dobit u godinama u kojima se očekuje nadoknada ili podmirenje tih privremenih razlika temeljem poreznih stopa koje su u primjeni na datum bilance.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i odgođenih poreznih sredstava odražava porezne posljedice koje bi mogle nastati iz načina na koji poduzeće očekuje, na datum bilance, povrat ili podmirenje knjigovodstvenog iznosa svoje imovine i obveza.

Odgođena porezna sredstva i obveze ne diskontiraju se, i razvrstavaju se kao dugoročna imovina i obveze u bilanci.

Odgođena porezna sredstva priznaju se kada postoji vjerojatnost da će na raspolaganju biti dostatna oporeziva dobit u odnosu na koju se mogu iskoristiti odgođena porezna sredstva.

Tekući porez i odgođeni porez terete se ili odobravaju direktno u glavnici ako se porez odnosi na stavke koje su odobrene ili terećene, u istom ili različitom razdoblju, direktno na glavicu.

Obveze prema zaposlenicima

Grupa pruža druga dugoročna primanja zaposlenima (vidi bilješku 20). Obveze i troškovi jednokratnih otpremnina i jubilarnih nagrada su utvrđeni korištenjem metode predvidive obveze poslodavca po zaposleniku. Metoda predvidive obveze poslodavca po zaposleniku uzima u obzir svako razdoblje radnog staža iz kojeg proizlazi dodatno povećanje obveze poslodavca za utvrđene naknade zaposlenicima i mjeri svaku obvezu posebno da bi se utvrdila konačna obveza.

Troškovi minulog rada se priznaju ravnomjerno kroz prosječno razdoblje dok se ne steknu izmijenjena primanja. Prihodi ili rashodi nastali izostankom ili podmirivanjem obveze se priznaju kad se izostanak ili podmirivanje dogodi. Obveza za otpremnine je mjerena sadašnjom vrijednošću procijenjenog budućeg novčanog tijeka koristeći diskontnu stopu sličnu kamatnoj stopi na državne obveznice, gdje su valuta i uvjeti državnih obveznica usklađeni s valutom i procijenjenim uvjetima definirane obveze za naknade. U 2006. godini Grupa je promijenila računovodstvenu politiku vezano za aktuarske dobitke i gubitke i oni se priznaju izravno u kapital (bilješka f).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Priznavanje prihoda

Prihodi se priznaju kada postoji vjerojatnost da će gospodarske koristi povezane s transakcijom ući u poduzeće i kad se iznos prihoda može pouzdano mjeriti. Prihodi za sve usluge priznaju se isključujući PDV i popuste kod pružanja usluga.

Prihodi od fiksne telefonije sadrže prihode od priključenja i mjesečne naknade, prihode od telefonskih razgovora te prihode od dodatnih usluga u fiksnoj telefoniji. Prihod od priključenja (naknade za aktivaciju) priznaje se ravnomjerno kroz buduća razdoblja ovisno o prosječnom vijeku upotrebe korisničkog priključka.

Prihodi od poslovanja s operatorima sadrže prihode od interkonekcije za domaće i međunarodne operatore.

Prihodi od mobilne telefonije sadrže prihode od priključne pristojbe, mjesečne naknade i razgovora „post-paid” korisnika, razgovora „pre-paid” korisnika, razgovora pretplatnika međunarodnih mobilnih operatora prilikom roaminga u mreži društva T-Mobile, prodaju mobilnih aparata i domaći interkonekcijski prihod povezan s pokretnom mrežom.

Prihodi od mjesečnih naknada, neiskorištenih tarifnih paketa i prepaid bonova se priznaju u računovodstvenom razdoblju kada su zarađeni u skladu s principom realizacije. Prije njihove realizacije priznati su kao odgođeni prihodi.

Prihodi od produkata koji se sastoje od više elemenata u mobilnom poslovanju (proizvodi koji se prodaju u paketu) se priznaju u skladu sa US GAAP pravilom EITF 00-21 kako dozvoljavaju Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja. Prihodi od produkata koji se sastoje od više elemenata se dijele na pojedine računovodstvene jedinice. Naknada dobivena za takav paket se alocira na pojedine računovodstvene jedinice unutar paketa na osnovi njihovih relativnih fer vrijednosti.

Dio naknade paketa koji se odnosi na prodani proizvod, a koji ne čini zasebnu računovodstvenu cjelinu se spaja sa iznosom koji se dodjeljuje drugom odgovarajućem proizvodu unutar paketa. Odgovarajuća metoda priznavanja prihoda se primjenjuje na kombinaciju tih proizvoda kao da se radi o jednoj računovodstvenoj cjelini. Iznos naknade koja se dodjeljuje pojedinom proizvodu unutar paketa ograničen je iznosom naknade koja ne ovisi o isporuci dodatnih proizvoda ili o zadovoljavanju drugih definiranih uvjeta (neovisnim iznosom).

Prihodi od interneta i podatkovnih usluga sadrže prihode od najma vodova, frame relay, X.25, ATM, VPN, prihode od internet pretplate, ADSL prometa, pristupa fiksnoj liniji, WEB poslužitelja, VPN i prihode od internet prometa prema T-Com pozivnom broju. Takvi prihodi su priznati u računovodstvenom razdoblju kada su zarađeni u skladu s principom realizacije.

Prihodi od dividendi priznaju se kada Grupa stekne pravo na njih.

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti obuhvaćaju gotovinu, depozite po viđenju i kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se lako pretvaraju u poznate iznose novca s prvobitnim dospijecima od tri mjeseca ili manje i koja podliježu neznatnom riziku promjene vrijednosti.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

Kredit

Troškovi kredita, koji uključuju kamate i ostale troškove koji nastaju u svezi uzimanja kredita, uključujući tečajne razlike koje proizlaze iz kredita u stranim valutama, knjiže se kao trošak u razdoblju njihova nastanka.

Obveze po kreditima se prvo priznaju po vrijednosti primljenih sredstava, isključujući trošak transakcije.

Ulaganja

Ulaganja su razvrstana u sljedeće kategorije: ulaganja koja se drže do dospeljeća, ulaganja koja se drže radi trgovanja i ulaganja raspoloživa za prodaju.

Ulaganja s određenim ili odredivim plaćanjima i određenim dospeljećem kod kojih Grupa ima pozitivnu namjeru i sposobnost držati ih do dospeljeća, s iznimkom zajmova i potraživanja koja potječu od Grupe, razvrstana su kao ulaganja koja se drže do dospeljeća. Ulaganja koja se uglavnom stječu u svrhu ostvarivanja dobiti iz kratkoročnih promjena u cijeni, razvrstana su kao ulaganja koja se drže radi trgovanja. Sva ostala ulaganja, osim zajmova i potraživanja koja potječu od Grupe, razvrstana su kao raspoloživa za prodaju.

Ulaganja koja su raspoloživa za prodaju razvrstana su kao kratkoročna imovina ako ih Uprava ima namjeru realizirati u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Svaka kupovina i prodaja ulaganja priznaje se na datum podmirjenja.

Ulaganja se prvo iskazuju po nabavnoj cijeni, a to je fer vrijednost naknade koja je dana za njih, uključujući troškove transakcije.

Ulaganja koja su raspoloživa za prodaju i ulaganja koja se drže radi trgovanja nakon početnog priznavanja se knjiže po svojoj fer vrijednosti bez smanjenja za troškove transakcije na temelju njihove tržišne cijene na datum bilance.

Dobici ili gubici nastali svođenjem na fer vrijednost ulaganja raspoloživih za prodaju priznaju se direktno u rezerve u glavnici, sve dok se ulaganje ne proda ili otuđi na drugi način, ili sve dok se ne bude smatralo umanjnim, u kom trenutku se kumulativni dobitak ili gubitak koji je ranije bio priznat u vlasničkoj glavnici uključuje u neto dobit odnosno gubitak za odgovarajuće razdoblje.

Financijski instrumenti se općenito priznaju čim Grupa postane stranka u ugovornom odnosu financijskog instrumenta. Ipak, u slučaju redovne kupovine ili prodaje (kupovine ili prodaje financijske imovine prema ugovoru čije odredbe zahtijevaju isporuku unutar roka utvrđenog općenitim pravilima ili dogovorima na odnosnom tržištu), dan dospeljeća je bitan za početno priznanje i prestanak priznavanja. Financijska imovina prestaje se priznavati kada primljen novac ili su istekla prava za primanje novca za imovinu. Financijska obveza prestaje se priznavati kada je obveza prema dugovanju izvršena ili otkazana ili istekla.

Rezerviranja

Rezerviranje se priznaje samo u slučaju kada Grupa ima postojeću obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja i ako postoji vjerojatnost da će biti potreban odljev sredstava koja čine gospodarske koristi kako bi se obveza podmirila, a moguće je napraviti

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

2 Sažetak računovodstvenih politika (nastavak)

pouzdanu procjenu iznosa obveze. Rezerviranja se razmatraju na svaki datum bilance i prilagođavaju kako bi odražavala najbolju trenutnu procjenu.

U slučajevima kada je bitan učinak vremenske vrijednosti novca, iznos rezerviranja čini sadašnja vrijednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za podmirenje obveze. Kada se koristi diskontiranje, povećanje rezerviranja koje odražava protok vremena priznaje se kao financijski trošak.

Rezerviranja za otpremnine priznaju su kada se Grupa obveže raskinuti ugovore o radu sa zaposlenicima, to jest kada Grupa ima napravljen detaljan formalan plan za raskid ugovora o radu koji je bez realne mogućnosti povlačenja. Rezerviranja za otpremnine obračunata su u iznosima plaćenim ili koji se očekuju da će biti isplaćeni kao u slučaju sličnih dobrovoljnih programa zbrinjavanja viška radnika.

Potencijalne obveze

Potencijalne obveze ne priznaju se u financijskim izvješćima. Te obveze objavljuju se u bilješkama osim u slučaju da je mogućnost odljeva sredstava koja predstavljaju gospodarske koristi malo vjerojatna.

Potencijalna imovina ne priznaje se u financijskim izvješćima, nego se objavljuje u bilješkama kada je vjerojatan priljev gospodarskih koristi.

Događaji nakon datuma bilance

Događaji nastali nakon datuma bilance koji daju dodatne informacije o poziciji Grupe na datum bilance (događaji za usklađenje) iskazuju se u financijskim izvješćima. Događaji nastali nakon datuma bilance koji nisu događaji za usklađenje objavljuju se u bilješkama kada su značajni.

3 Poslovne kombinacije

Dana 30. svibnja 2006. godine Društvo je steklo 100% dionica s pravom glasa društva Iskon internet d.d., koje ne kotira na burzi sa sjedištem u Zagrebu osnovne djelatnosti u području pristupa internetu, prijenosa podataka, privatnih mreža za srednja i mala poduzeća i web hostinga.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

3 Poslovne kombinacije (nastavak)

Fer vrijednost prepoznatljive imovine i obveza Iskon interneta d.d. na datum stjecanja i odnosna neto knjigovodstvena vrijednost neposredno prije stjecanja bili su:

(u milijunima kuna)	Fer vrijednost priznata pri stjecanju	Neto knjigovodstvena vrijednost
Nematerijalna imovina	2	2
Nekretnine, postrojenja i oprema	25	25
Goodwill	1	1
Potraživanja od kupaca	7	7
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i ostala kratkotrajna imovina	3	3
Novac i novčani ekvivalenti	22	22
	60	60
Dugoročne obveze	(3)	(3)
Obveze prema dobavljačima	(8)	(8)
Ostale obveze i odgođeno plaćanje troškova	(27)	(27)
(38)	(38)	
Neto imovina	22	22
Goodwill nastao stjecanjem	78	
Ukupno	100	

Ukupan trošak stjecanja bio je 100 milijuna kuna i plaćen je novcem.

Novčani tijek pri stjecanju:

	(u milijunima kuna)
Neto novac stečen s ovisnim društvom	22
Novac isplaćen	(100)
Neto novčani tijek	(78)

Od datuma stjecanja, Iskon Internet d.d. sudjelovao je u neto dobiti Grupe s gubitkom od 23 milijuna kuna. Da se stjecanje dogodilo na početku godine, dobit Grupe iznosila bi 2.039 milijuna kuna.

Goodwill od 78 milijuna kuna većinom sadrži fer vrijednost očekivanih sinergija nastalih stjecanjem.

4 Informacije o segmentima

Za primarni oblik izvještaja o segmentima određeni su poslovni segmenti jer na rizike i stope povrata Grupe prvenstveno utječu razlike u proizvodima i uslugama koje pružaju tržištu. Sekundarne informacije su izvještaji po zemljopisnim područjima. Poslovni segmenti su organizirani i vođeni odvojeno prema prirodi proizvoda i usluga koje pružaju, gdje svaki segment predstavlja stratešku poslovnu jedinicu koja nudi različite proizvode i usluge različitim tržištima.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

T-Com segment pruža usluge nepokretne telefonije, poslovanje s operatorima, usluge interneta i podatkovne usluge.

T-Mobile pruža usluge pokretne telefonije.

Transferne cijene između poslovnih segmenata su postavljene na tržišnom principu na način sličan u odnosima s neovisnim stranama. Prihodi, troškovi i rezultat segmenata uključuju transakcije između poslovnih segmenata. Te transakcije su eliminirane u konsolidaciji.

Zemljopisni segmenti Grupe temelje se na zemljopisnom položaju njenih korisnika.

Prihodi od poziva koji se terminiraju u pokretnoj mreži za čiji tranzit se koristi mreža T-Com-a se u T-Com segmentu objavljuju kao prihodi od usluga veleprodaje, dok se na razini Grupe svrstavaju pod prihode od pokretne telefonije.

Prihodi od prodaje trgovačke robe pokretne telefonije na prodajnim mjestima T-Com-a se u T-Com segmentu objavljuju kao razni prihodi, dok se na razini Grupe svrstavaju pod prihode od pokretne telefonije.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Poslovni segmenti

U sljedećim tabelama prikazani su prihod i dobit te određena imovina i obveze Grupe po poslovnim segmentima:

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2006. (u milijunima kuna)	T-Com	T-Mobile	Svrstavanje	Eliminacije	Ukupno
Prihod					
Usluge nepokretne telefonije	3.558	—	—	—	3.558
Usluge veleprodaje	758	—	(93)	—	665
Usluge Interneta	490	—	—	—	490
Podatkovne usluge	209	—	—	—	209
Usluge pokretne telefonije	—	3.520	188	—	3.708
Razno	101	—	(95)	—	6
Prodaja vanjskim korisnicima	5.116	3.520	—	—	8.636
Prodaja između segmenata	350	510	—	(860)	—
Ukupan prihod	5.466	4.030	—	(860)	8.636
Rezultat					
Rezultat segmenta	1.407	1.164	—	—	2.571
Neto financijski prihod	157	58	—	—	215
Dio dobiti pridruženog društva	1	—	—	—	1
Dobit prije poreza	1.565	1.222	—	—	2.787
Trošak poreza na dobit	(323)	(250)	—	—	(573)
Neto dobit godine	1.242	972	—	—	2.214
Na dan 31. prosinca 2006.					
Imovina i obveze					
Imovina segmenta	12.187	3.507	—	(335)	15.359
Ulaganja u pridružena društva	99	—	—	—	99
Ukupno imovina	12.286	3.507	—	(335)	15.458
Obveze segmenta	2.127	935	—	(335)	2.727
Ukupno obveze	2.127	935	—	(335)	2.727
Ostali podaci o segmentu					
Kapitalna ulaganja:					
Nekretnine, postrojenja i oprema	771	349	—	—	1.120
Nematerijalna imovina	130	175	—	—	305
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	761	349	—	—	1.110
Amortizacija nematerijalne imovine	135	157	—	—	292
Trošak umanjenja vrijednosti imovine knjižen u računu dobiti i gubitka	66	2	—	—	68
Rezerviranja i obveze prema zaposlenima	275	21	—	—	296

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2005. (u milijunima kuna)					
	T-Com	T-Mobile	Svrstavanje	Eliminacije	Ukupno
Prihod					
Usluge nepokretne telefonije	3.967	—	—	—	3.967
Usluge veleprodaje	710	—	(86)	—	624
Usluge Interneta	356	—	—	—	356
Podatkovne usluge	226	—	—	—	226
Usluge pokretne telefonije	—	3.229	203	—	3.432
Razno	125	—	(117)	—	8
Prodaja vanjskim korisnicima	5.384	3.229	—	—	8.613
Prodaja između segmenata	309	546	—	(855)	—
Ukupan prihod	5.693	3.775	—	(855)	8.613
Rezultat					
Rezultat segmenta	1.217	1.253	4	—	2.474
Neto financijski prihod	136	34	—	—	170
Dio dobiti pridruženog društva	1	—	—	—	1
Dobit prije poreza	1.354	1.287	4	—	2.645
Trošak poreza na dobit	(281)	(264)	—	—	(545)
Neto dobit godine	1.073	1.023	4	—	2.100
Na dan 31. prosinca 2005.					
Imovina i obveze					
Imovina segmenta	10.600	3.400	—	(239)	13.761
Ulaganja u pridružena društva	99	—	—	—	99
Ukupno imovina	10.699	3.400	—	(239)	13.860
Obveze segmenta	1.935	820	—	(239)	2.516
Ukupno obveze	1.935	820	—	(239)	2.516
Ostali podaci o segmentu					
Kapitalna ulaganja:					
Nekretnine, postrojenja i oprema	718	298	—	—	1.016
Nematerijalna imovina	157	204	—	—	361
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	690	337	—	—	1.027
Amortizacija nematerijalne imovine	87	121	—	—	208
Trošak umanjenja vrijednosti imovine knjižen u računu dobiti i gubitka	12	35	—	—	47
Rezerviranja i obveze prema zaposlenima	294	9	—	—	303

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Za godinu završenu na dan 31. prosinca 2004. (u milijunima kuna)	T-Com	T-Mobile	Svrstavanje	Eliminacije	Ukupno
Prihod					
Usluge nepokretne telefonije	4.111	—	—	—	4.111
Usluge veleprodaje	629	—	(81)	—	548
Usluge Interneta	282	—	—	—	282
Podatkovne usluge	214	—	—	—	214
Usluge pokretne telefonije	—	2.726	183	—	2.909
Razno	118	—	(102)	—	16
Prodaja vanjskim korisnicima	5.354	2.726	—	—	8.080
Prodaja između segmenata	304	549	—	(853)	—
Ukupan prihod	5.658	3.275	—	(853)	8.080
Rezultat					
Rezultat segmenta	1.269	1.030	8	—	2.307
Neto financijski prihod	264	28	—	—	292
Dio dobiti pridruženog društva	3	—	—	—	3
Dobit prije poreza	1.536	1.058	8	—	2.602
Trošak poreza na dobit	(316)	(205)	—	—	(521)
Neto dobit godine	1.220	853	8	—	2.081
Na dan 31. prosinca 2004.					
Imovina i obveze					
Imovina segmenta	11.910	3.702	—	(337)	15.275
Ulaganja u pridružena društva	98	—	—	—	98
Ukupno imovina	12.008	3.702	—	(337)	15.373
Obveze segmenta	3.274	1.337	—	(337)	4.274
Ukupno obveze	3.274	1.337	—	(337)	4.274
Ostali podaci o segmentu					
Kapitalna ulaganja:					
Nekretnine, postrojenja i oprema	487	262	—	—	749
Nematerijalna imovina	115	253	—	—	368
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	673	282	—	—	955
Amortizacija nematerijalne imovine	67	82	—	—	149
Trošak umanjenja vrijednosti imovine knjižen u računu dobiti i gubitka	—	57	—	—	57
Rezerviranja i obveze prema zaposlenima	237	8	—	—	245

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

4 Informacije o segmentima (nastavak)

Prihodi—prema zemljopisnim područjima

(u milijunima kuna)	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Republika Hrvatska	7.747	7.725	7.329
Ostatak svijeta	889	888	751
	8.636	8.613	8.080

5 Ostali materijalni troškovi i troškovi usluga

(u milijunima kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Domaća interkonekcija	682	692	669
Međunarodni obračuni	431	466	403
Troškovi promidžbe	296	283	216
Usluge održavanja	332	271	261
Najamnina	113	109	94
Ostali troškovi	365	246	194
	2.219	2.067	1.837

6 Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine

(u milijunima kuna)	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	1,110	1,027	955
Amortizacija nematerijalne imovine	292	208	149
	1,402	1,235	1,104
Gubitak od umanjenja vrijednosti	68	47	57
	1,470	1,282	1,161

Za detaljno objašnjenje troška amortizacije dugotrajne materijalne imovine i gubitka od umanjenja vrijednosti pogledati bilješku 12.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

7 Ukalkulirane obveze za otpremnine i sudski sporovi sa zaposlenima

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Rezerviranja na dan 1. siječnja	557	606	281
Povećanja priznata u račun dobiti i gubitka	11	390	427
Iskorištenje	(140)	(439)	(92)
Ukidanje	—	—	(10)
Rezerviranja na dan 31. prosinca	428	557	606

Troškovi otpremnina i rezervirane obveze Grupe sastoje se od dodatnih rezervacija iznosa bruto otpremnina za zaposlenike kojima će biti raskinut ugovor o radu tijekom 2007. godine iz poslovno uvjetovanih razloga. U 2004. godini priznato je ukupno 21 milijun kuna vezano za podmirenje potencijalnih obveza iz sudskog spora za naknade zaposlenicima.

8 Ostali troškovi

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Troškovi obrazovanja i savjetovanja	129	180	167
Bankovne naknade, članarine i ostale naknade	129	150	137
Porezi i doprinosi	54	58	59
Dnevnice i ostali putni troškovi	28	35	30
Neotpisana vrijednost rashodovane ili otuđene dugotrajne imovine	18	26	48
Troškovi čuvanja imovine	34	44	46
Ugovori o djelu	39	31	20
Rezerviranja za naknade i rizike (bilješka 21)	—	22	22
Ostali troškovi	166	151	131
	597	697	660

9 Porez

Porez na dobitak

(milijuni kuna)	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Porez tekuće godine	559	539	553
Odgođeni porezni trošak (prihod)	14	6	(32)
Porez	573	545	521

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

9 Porez (nastavak)

Usklada poreza na dobitak i porezne stope

(milijuni kuna)	2006. godina Ispravljeno	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Dobitak prije poreza	2.787	2.645	2.602
Porez od 20%	557	529	520
Neoporezive stavke:			
Primljene dividende i poticaji za obrazovanje	(4)	(4)	(18)
Ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	(6)	—	(7)
Ostale neoporezive stavke:			
Vrijednosno usklađenje zaliha i ostale imovine	—	(12)	3
Ispravak vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja	7	5	7
Ostalo	(5)	—	—
Utjecaj porezno nepriznatih rashoda			
Troškovi reprezentacije	6	6	5
Ostali porezno nepriznati troškovi	18	21	11
Porez	573	545	521

Dijelovi i kretanja odgođenih poreznih sredstava i obveza su sljedeći:

(milijuni kuna)	2006.	Terećenje/ (odobrenje) u račun dobiti i gubitka Ispravljeno	2005.	Terećenje/ (odobrenje) u račun dobiti i gubitka Ispravljeno	2004.
<i>Odgođena porezna imovina</i>					
Umanjenje vrijednosti					
dugotrajne materijalne					
imovine	32	4	36	13	49
Razgraničenje prihoda od					
priključnih pristojbi	29	5	34	(1)	33
Aktuarski dobici i gubici					
priznati u zadržanoj dobiti	11	—	11	(7)	4
Ostalo	19	5	24	(8)	16
Ukupno odgođena porezna					
imovina	91	14	105	(3)	102
Odgođene porezne obveze	—	—	—	—	—
Neto odgođeni porez teret					
(odobrenje) u račun dobiti i					
gubitka		14		(3)	

Odgođeno porezno sredstvo Društva se javlja s naslova umanjenja vrijednosti dugotrajne materijalne imovine kao rezultat činjenice da 395 milijuna kuna umanjenja vrijednosti iz 2001. godine nije bilo porezno priznato u 2001. godini. Od tog iznosa, 248 milijuna kuna postalo je

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

9 Porez (nastavak)

porezno priznato u razdoblju od 2002. godine do 2006. godine, a preostalih 147 milijuna kuna će biti porezno priznato u narednim razdobljima.

Grupa je priznala odgođenu poreznu imovinu sa temelja priznavanja prihoda od priključnih pristojbi u ranijim razdobljima na koje je plaćen porez, a primjenom nove računovodstvene politike ti prihodi se odgađaju na razdoblje vijeka pružanja usluga korisnicima.

10 Zarade po dionici

Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem dobiti pripisive redovnim dioničarima Društva s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom razdoblja.

Razrijeđene zarade po dionici izračunavaju se podjelom dobiti pripisive redovnim dioničarima Društva s vaganim prosječnim brojem redovnih dionica tijekom razdoblja uvećanim za vagani prosječni broj redovnih dionica koje bi bile izdane konverzijom svih razrijeđivih potencijalnih redovnih dionica u redovne dionice.

Slijede podaci o dobiti i dionicama korištenim za izračun osnovnih i razrijeđenih zarada po dionici:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Dobit godine pripisiva redovnim dioničarima Društva	2.214	2.100	2.081

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Vagani prosječni broj redovnih dionica za osnovnu zaradu po dionici	81.888.535	81.888.535	81.888.535

11 Nematerijalna imovina

(milijuni kuna)	Licence i koncesije	Softver	Ostala imovina	Investicije u tijeku	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje 1. siječnja 2004. godine	232	394	96	320	1.042
Povećanja	175	117	2	74	368
Prijenosi	2	113	—	(115)	—
Prijenosi sa i na materijalnu imovinu	12	—	(84)	(12)	(84)
Smanjenja	(1)	(4)	—	—	(5)
Stanje 31. prosinca 2004. godine	420	620	14	267	1.321
Povećanja	67	237	3	54	361
Prijenosi	8	176	—	(184)	—
Smanjenja	—	(1)	—	—	(1)
Stanje 31. prosinca 2005. godine	495	1.032	17	137	1.681
Povećanja	10	64	1	230	305
Stjecanja ovisnih društava (bilješka 3)	—	1	—	1	2
Prijenosi	47	197	5	(249)	—
Prijenosi sa i na materijalnu imovinu	—	—	—	42	42
Smanjenja	—	(2)	(1)	(59)	(62)
Stanje 31. prosinca 2006. godine	552	1.292	22	102	1.968

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

11 Nematerijalna imovina (nastavak)

(milijuni kuna)	Licence i koncesije	Softver	Ostala imovina	Investicije u tijeku	Ukupno
Akumulirana amortizacija					
Stanje 1. siječnja 2004.	79	109	67	—	255
Amortizacija tekuće godine	38	109	2	—	149
Prijenosi sa i na materijalnu imovinu	7	—	(60)	—	(53)
Smanjenja	(1)	(4)	—	—	(5)
Stanje 31. prosinca 2004. godine	123	214	9	—	346
Amortizacija tekuće godine	53	153	2	—	208
Smanjenja	—	(1)	—	—	(1)
Stanje 31. prosinca 2005. godine	176	366	11	—	553
Amortizacija tekuće godine	68	222	2	—	292
Umanjenje imovine	—	—	—	59	59
Smanjenja	—	(2)	(1)	(59)	(62)
Stanje 31. prosinca 2006. godine	244	586	12	—	842
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Stanje 31. prosinca 2004. godine	297	406	5	267	975
Stanje 31. prosinca 2005. godine	319	666	6	137	1.128
Stanje 31. prosinca 2006. godine	308	706	10	102	1.126

U dugotrajnu nematerijalnu imovinu Grupe na dan 31. prosinca 2006. godine uključena je neto knjigovodstvena vrijednost GSM i UMTS koncesija u iznosu od 28 milijuna kuna i 122 milijuna kuna (2005.: 38 milijuna kuna i 129 milijuna kuna i 2004.: 48 milijuna kuna i 132 milijuna kuna). GSM i UMTS koncesije se amortiziraju u razdoblju od 10 godina počevši od rujna 1999. godine i 20 godina počevši od lipnja 2005. godine.

Investicije u tijeku uglavnom predstavljaju ulaganja u softver i licence.

Povećanje nematerijalne imovine

Značajnija povećanja nematerijalne imovine u 2006. godini u Grupi odnose se na softver za sustav upravljanje radnom snagom/radnim nalogima u iznosu od 13 milijuna kuna, softver za fakturiranje u iznosu od 8 milijuna kuna, softver za naplatu potraživanja u iznosu od 29 milijuna kuna, softver za upravljanje odnosa s korisnicima u iznosu 23 milijuna kuna te softver za upravljanje komutacijama u iznosu 45 milijuna kuna.

Značajna povećanja u 2005. godini odnose se na softver za fakturiranje i softver za naplatu potraživanja u iznosu od 143 milijuna kuna i 25 milijuna kuna.

Gubitak od umanjenja vrijednosti

Tijekom 2006. godine Grupa je umanjila vrijednost nematerijalne imovine u iznosu od 59 milijuna kuna (2005.: nula kuna i 2004.: nula kuna) u računu dobiti i gubitka segmenta T-Com, a koje se odnosi na softver za upravljanje odnosima s klijentima zbog njegove neprimjenjivosti za promijenjene poslovne procese i potrebe.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

12 Nekretnine, postrojenja i oprema

(milijuni kuna)	Zemljište i građevinski objekti Ispravljeno	Telekom postrojenja i oprema Ispravljeno	Alati, vozila IT i uredska oprema Ispravljeno	Investicije u tijeku	Ukupno Ispravljeno
Nabavna vrijednost ili procjena					
Stanje 1. siječnja 2004. godine .	1.255	7.116	585	401	9.357
Povećanja	72	397	53	227	749
Prijenosi	12	88	73	(173)	—
Prijenosi sa i na nematerijalnu imovinu	84	(12)	—	12	84
Smanjenja	(1)	(42)	(38)	(24)	(105)
Stanje 31. prosinca 2004. godine	1.422	7.547	673	443	10.085
Povećanja	59	489	148	320	1.016
Prijenosi	38	213	24	(275)	—
Smanjenja	—	(315)	(36)	(44)	(395)
Stanje 31. prosinca 2005. godine	1.519	7.934	809	444	10.706
Povećanja	20	553	7	540	1.120
Stjecanja ovisnih društava (bilješka 3)	—	16	5	4	25
Prijenosi sa i na nematerijalnu imovinu	—	—	—	(42)	(42)
Prijenosi	93	389	50	(532)	—
Smanjenja	(5)	(233)	(24)	(7)	(269)
Stanje 31. prosinca 2006. godine	1.627	8.659	847	407	11.540

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

12 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

(milijuni kuna)	Zemljište i građevinski objekti Ispravljeno	Telekom postrojenja i oprema Ispravljeno	Alati, vozila IT i uredska oprema Ispravljeno	Investicije u tijeku	Ukupno Ispravljeno
Ispravak vrijednosti					
Stanje 1. siječnja 2004. godine .	209	2.242	202	38	2.691
Amortizacija tekuće godine . . .	86	761	108	—	955
Umanjenje imovine	—	38	6	13	57
Prijenosi	—	(22)	22	—	—
Prijenosi sa i na nematerijalnu imovinu	60	(7)	—	—	53
Smanjenja	(1)	(12)	(17)	(15)	(45)
Stanje 31. prosinca 2004.					
godine	354	3.000	321	36	3.711
Amortizacija tekuće godine . . .	92	816	119	—	1.027
Umanjenje imovine	2	33	—	12	47
Prijenosi	(3)	3	—	—	—
Smanjenja	—	(283)	(29)	(44)	(356)
Stanje 31. prosinca 2005.					
godine	445	3.569	411	4	4.429
Amortizacija tekuće godine . . .	102	888	120	—	1.110
Umanjenje imovine	—	7	2	—	9
Smanjenja	(1)	(191)	(57)	(3)	(252)
Stanje 31. prosinca 2006.					
godine	546	4.273	476	1	5.296
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Stanje 31. prosinca 2004.					
godine	1.068	4.547	352	407	6.374
Stanje 31. prosinca 2005.					
godine	1.074	4.365	398	440	6.277
Stanje 31. prosinca 2006.					
godine	1.081	4.386	371	406	6.244

U investicije u tijeku Grupe su uključeni rezervni dijelovi u vrijednosti 37 milijuna kuna (2005.: 51 milijun kuna i 2004.: 50 milijuna kuna), umanjeno za rezerviranja nula kuna (2005.: 4 milijuna kuna i 2004.: 32 milijuna kuna).

Početkom 2001. godine HT d.d. je uložio dodatne napore koji su rezultirali legaliziranjem zemljišta i zgrada koje su prenesene iz HPT-a nakon odvajanja 10. srpnja 1998. godine a aktivnosti upisa vlasništva su formalno još uvijek u tijeku.

Grupa ne posjeduje značajne nekretnine, postrojenja i opremu pripremljenu za rashod niti imovinu koju ne koristi.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

12 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Smanjenje nekretnina, postrojenja i opreme

Rashod dugotrajne materijalne imovine Grupe većim dijelom se odnosi na rashod baznih stanica kao dio procesa modernizacije mreže. Kao dio pripreme za uvođenje EDGE i UMTS tehnologije, Grupa je ispravila vrijednost baznih stanica radijske opreme u financijskim izvješćima i svela ju na ugovorenu prodajnu vrijednost. Ukupan iznos umanjenja imovine koja će se prodati je 2 milijuna kuna što je prikazano kao trošak u računu dobitka i gubitka.

Vlasništvo nad distribucijsko-telekomunikacijskom infrastrukturom

Iako je imovina (uključujući distribucijsko-telekomunikacijsku kanalizaciju kao dio infrastrukture) prenesena sa pravnog prednika Društva, javnog poduzeća Hrvatske pošte i telekomunikacija sukladno Zakonu o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija te unesena u temeljni kapital od strane Republike Hrvatske pri osnivanju Društva 1. siječnja 1999. godine, prema ostalim hrvatskim zakonima dio infrastrukture Društva koji se može smatrati nekretninama također poznato pod nazivom distributivna telekomunikacijska infrastruktura (DTK ili kanalizacija) nema svu potrebnu dokumentaciju (građevinske dozvole, uporabne dozvole, itd.), a veći dio nije upisan u zemljišne knjige, što može biti značajno u slučaju potrebe za dokazivanjem vlasništva prema trećim stranama. Aktualni slučajevi neovlaštenog ulaska u kanalizacijske sustave Društva od strane konkurenata i određeni zahtjevi glede vlasništva nad tom imovinom od strane lokalnih tijela (Grad Zagreb predstavlja najviše problema) koji mogu imati značajan utjecaj na konsolidirana financijska izvješća u slučaju da Društvo ne dokaže pravo vlasništva nad nekim dijelovima distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture.

Društvo je oformilo Sektor za dokumentaciju i registraciju infrastrukture čija je odgovornost da sva imovina povezana s mrežnom tehnologijom bude ispravno legalizirana, dokumentirana i da ta dokumentacija bude na raspolaganju odgovarajućim sektorima i nadležnim tijelima. Cjelokupni proces je spor i složen budući da sama uknjižba ne ovisi samo o Društvu, već također i o lokalnim i državnim tijelima.

U kolovozu 2006. godine Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) je odlučila da od 1. listopada 2006. godine HAT preuzima odgovornost nad upravljanjem i zajedničkom uporabom distribucijsko-telekomunikacijske infrastrukture oko koje su u tijeku formalni sporovi s drugim operatorima dok se ne razriješi pitanje vlasništva nad telekomunikacijskom infrastrukturom. Naknade bi trebali platiti svi operatori na privremeni račun HAT-a do razrješenja vlasničkopravnih odnosa te će na kraju biti prenesena vlasniku na račun. Nikakva plaćanja ili rezervacije nisu izvršene u tom smislu.

Društvo je ocijenilo i objavilo postojanje rizika o navedenom, uključujući i pribavljanje pravnog mišljenja o nekim navedenim pitanjima, ali zbog složenosti problema nije bilo u mogućnosti procijeniti njegov ishod te ocijeniti hoće li rezultirati smanjenjem vrijednosti DTK zbog nemogućnosti dokazivanja vlasništva ili zbog dodatnih naknada za „pravo puta“ koje bi mogle biti nametnute Društvu, a koje bi mogle imati retroaktivan učinak.

Neto knjigovodstvena vrijednost telekomunikacijske kanalizacije Društva na dan 31. prosinca 2006. godine iznosi 856 milijuna kuna (2005.: 866 milijuna kuna i 2004.: 870 milijuna kuna).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

12 Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Potpuno amortizirane nekretnine, postrojenja i oprema

Nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme Društva koja je u potpunosti amortizirana, a koja je još u uporabi na dan 31. prosinca 2006. godine iznosila je 573 milijuna kuna (2005.: 841 milijun kuna i 2004.: 696 milijuna kuna).

13 Ulaganja u ovisna društva

Financijska izvješća uključuju financijska izvješća društva HT—Hrvatske telekomunikacije d.d. i sljedećih ovisnih društava:

Društvo	Zemlja	Vlasnički udjel 2006	Vlasnički udjel 2005	Vlasnički udjel 2004
T Mobile Hrvatska d.o.o.	Republika Hrvatska	100%	100%	100%
KDS d.o.o.	Republika Hrvatska	100%	100%	100%
Iskon Internet d.d.	Republika Hrvatska	100%	—	—

14 Ulaganja u pridružena društva

Neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja u pridružena društva uključuje:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
HT d.o.o. Mostar	22	22	22
HP d.o.o. Mostar	2	2	2
HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar	75	75	74
Stanje 31. prosinca	99	99	98

Pridružena društva HT d.d. u Republici Bosni i Hercegovini:

Društvo	Zemlja	Osnovne aktivnosti	Vlasnički udjel
HT d.o.o. Mostar	Republika Bosna i Hercegovina	Pružanje usluga nepokretnih telekomunikacijskih usluga	30,29%
HP d.o.o. Mostar	Republika Bosna i Hercegovina	Pružanje poštanskih usluga	30,29%
HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar	Republika Bosna i Hercegovina	Pružanje mobilnih telekomunikacijskih usluga	49,00%

Društvo Eronet d.o.o. je 13. ožujka 2006. godine promijenilo tvrtku u HT Mobilne komunikacije d.o.o. Mostar.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

14 Ulaganja u pridružena društva (nastavak)

Promjene ulaganja u pridružena društva Grupe tijekom godine bile su kako slijedi:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
<i>Neto knjigovodstvena vrijednost</i>			
Stanje 1. siječnja	99	98	98
Udjel u dobitku od ulaganja u pridružena društva . . .	39	56	54
Isplaćena dividenda	(1)	(1)	(3)
Umanjenje vrijednosti ulaganja u pridružena društva .	(38)	(54)	(51)
Stanje 31. prosinca	99	99	98

U 2004. godini, društvo HT MObilne komunikacije je izgubilo licencu za pružanje telekomunikacijskih usluga u Bosni i Hercegovini, te je u 2005. godini poslovalo na temelju kratkoročnog ugovora s vlasnikom licence HT Mostar. Budući je ugovor bio kratkoročan te je istekao s 31. prosincem 2005. godine, Grupa je napravila ocjenu umanjena vrijednosti ulaganja u HT MObilne komunikacije i procjenom Uprave o povrativom iznosu tih ulaganja u iznosu od 75 milijuna kuna. Kao rezultat, gubitak od umanjena vrijednosti ulaganja u iznosu od 38 milijuna kuna bilo je priznato u konsolidiranom računu dobiti i gubitka. (2005.: 54 milijuna kuna i 2004: 51 milijun kuna).

Skraćeni prikaz udjela Grupe u kumulativnim financijskim informacijama pridruženih društava je kako slijedi:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
<i>Udio u bilanci pridruženih društava:</i>			
Kratkotrajna imovina	157	118	93
Dugotrajna imovina	643	632	652
Kratkoročne obveze	(147)	(121)	(142)
Dugoročne obveze	(157)	(189)	(184)
Neto imovina	496	440	419
<i>Udio u prihodima i dobiti pridruženih društava:</i>			
Prihodi	422	346	335
Dobitak	32	39	56

Gore navedeni iznosi za 2006., 2005. i 2004. godinu ekstrahirani iz revidiranih financijskih izvješća koja sadrže nekoliko revizorskih kvalifikacija.

15 Testiranje umanjena goodwilla

Goodwill stečen poslovnim kombinacijama je za testiranje umanjena alociran u jedinicu koja stvara novac T-Com, koja je također izvještajni segment. Knjigovodstvena vrijednost goodwilla na dan 31. prosinca 2006. godine bila je 78 milijuna kuna (2005. i 2004.: nije primjenjivo).

Nadoknativa vrijednost T-Com-a određena je izračunom vrijednosti u upotrebi koristeći projekcije novčanih tijekova temeljem trogodišnjih financijskih planova koje je odobrio viši menadžment. Diskontna stopa primijenjena na projekcije novčanih tijekova je 7,7% (2005 i 2004: nije primjenjivo), a novčani tijekovi nakon trogodišnjeg razdoblja su ekstrapolirani korištenjem stope rasta od 2% (2005 i 2004: nije primjenjivo).

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

15 Testiranje umanjenja goodwilla (nastavak)

Ključne pretpostavke korištene za izračun vrijednosti u upotrebi su EBITDA marža, diskontne stope, tržišni udjel tijekom planskog razdoblja i stopa rasta korištena za ekstrapolaciju novčanih tijekova nakon planskog razdoblja.

EBITDA marže temelje se na iskustvu. Diskontne stope odražavaju menadžmentovu procjenu rizika karakterističnih za T-Com. Tržišni udio je važan jer menadžment procjenjuje kako se položaj T-Coma u odnosu na konkurente može promijeniti u planskom razdoblju. Menadžment očekuje blagi pad udjela T-Coma zbog povećanja konkurencije. Stope rasta temelje se na iskustvu.

Vezano uz procjenu vrijednosti u upotrebi T-Coma, menadžment vjeruje kako niti jedna razumno moguća promjena bilo koje gore navedene ključne pretpostavke ne bi za posljedicu imala da knjigovodstvena vrijednost jedinice materijalno značajno premaši njenu povrativu vrijednost.

16 Ostala ulaganja

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Dugoročna ulaganja raspoloživa za prodaju	14	91	121
Ukupno dugoročna ulaganja	14	91	121
Kratkoročna ulaganja raspoloživa za prodaju	878	946	675
Ukupno kratkoročna ulaganja	878	946	675

Dugoročna ulaganja raspoloživa za prodaju uključuju sljedeće obveznice:

Izdavatelj (milijuni)	Valuta	Kamatna stopa	Dospijeće	2006.	2005.	2004.
Državna Agencija za sanaciju banaka	EUR	8.375%	19. prosinca 2005.	—	—	64
Vlada Republike Hrvatske	EUR	6.875%	14. prosinca 2008.	—	32	34
Vlada Republike Hrvatske	EUR	5.5%	10. veljače 2014.	—	8	8
Vlada Republike Hrvatske	HRK	5.25%	15. prosinca 2015.	—	38	—
Ostale vrijednosnice	HRK			14	13	15
				14	91	121

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

16 Ostala ulaganja (nastavak)

Kratkoročna ulaganja raspoloživa za prodaju uključuju:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
<i>Udjeli u investicijskim fondovima:</i>			
ZB Invest d.o.o.	97	176	82
Erste Invest d.o.o.	73	92	10
PBZ Invest d.o.o.	25	20	45
Raiffeisenbank Invest d.o.o.	69	100	43
CAIB Invest d.o.o.	—	21	5
	264	409	185
<i>Trezorski zapisi:</i>			
Ministarstvo Financija Republike Hrvatske	614	510	490
	614	510	490
Obveznice:			
Vlada Republike Hrvatske	—	27	—
	—	27	—
	878	946	675

Procijenjena fer vrijednost udjela u investicijskim fondovima i obveznica na dan 31. prosinca 2006. godine određena je njihovom tržišnom vrijednošću ponuđenom na sekundarnom tržištu kapitala na dan bilance.

17 Zalihe

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Trgovačka roba	89	83	89
Zalihe i rezervni dijelovi	86	94	135
	175	177	224

18 Potraživanja

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Potraživanja od kupaca	1.040	1.226	1.143
Ostala potraživanja	95	92	67
	1.135	1.318	1.210

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

19 Obveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obveze

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Obveze prema dobavljačima	1.139	833	798
Ukalkulirane obveze	114	113	72
Obveze za plaće i poreze iz i na plaće	86	90	94
PDV i ostali porezi	15	12	19
Ostale obveze	29	16	14
	1.383	1.064	997

U Hrvatskoj ne postoji formalan postupak za potvrđivanje konačnog iznosa poreza prilikom podnošenja poreznih prijava za porez na dobitak i PDV. Međutim, porezna obveza podliježe kontroli odgovarajućih poreznih organa u bilo kojem trenutku u naredne tri godine nakon završetka porezne godine u kojoj su porezne prijave podnesene. Slijedom gore navedenog, porezne obveze Grupe od 2003. godine pa nadalje podložne su poreznom nadzoru. Tijekom 2005. godine porezni organi završili su porezni nadzor poslovanja Grupe za razdoblje od 2000. do 2002. godine te kao rezultat nalaza utvrđeni su dodatni porezi i kamate koje Grupa treba podmiriti u iznosu od 92 milijuna kuna. Grupa je uputila prigovor na zapisnik i žalbu na Rješenje poreznih organa i postupak je još u tijeku. Za ovaj slučaj Grupa je dodatno rezervirala iznos za koji se s razumnom mjerom, očekuje da će biti plaćen. Dodatne informacije nisu objavljene kao što je zahtjev MRS-a 37 iz razloga što mogu prejudicirati poziciju Grupe u ovom sporu. Od ukupnih ukalkuliranih obveza dio se odnosi i na navedeni rizik.

20 Ostala dugoročna primanja zaposlenih

Ostala dugoročna primanja zaposlenih uključuju naknade za odlazak u mirovinu, jubilarne naknade (temeljem radnog staža) i naknade nasljednicima u slučaju smrti zaposlenika. Jednokratni iznos otpremnina ovisi o tome je li zaposlenik zadovoljio sve potrebne uvjete za odlazak u mirovinu, a iznos jubilarne nagrade ovisi o broju godina radnog staža u Grupi. Pravo na naknadu utvrđuje se na temelju odgovarajućih mjesečnih plaća zaposlenih.

Ostala dugoročna primanja zaposlenih utvrđuju se metodom predvidive obveze poslodavca po zaposleniku. U 2006. godini Grupa je promijenila računovodstvenu politiku vezanu uz priznavanje aktuarskih dobitaka i gubitaka. Dobici i gubici koji proizlaze iz promjena u pretpostavkama aktuara se priznaju kao prihod/trošak u razdoblju u kojem su nastali. Takvi aktuarski dobitci i gubici se prikazuju u izvješću o priznatim dobitcima i gubicima. U prethodnim godinama takvi dobitci i gubici nisu priznati u razdoblju u kojem su nastali te su priznati kao prihod/trošak tijekom očekivanog preostalog radnog vijeka zaposlenika.

Kretanja obveza prikazanih u bilanci su sljedeća:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina Ispravljeno	2004. godina Ispravljeno
Neto obveza na početku godine	193	151	113
Neto trošak prikazan u računu dobitka i gubitka	24	33	41
Plaćanje na osnovi pripremljene evidencije	(22)	(25)	(27)
Aktuarski (dobici)/gubici	4	34	21
Uskraćivanje ranije nepriznatih naknada	—	—	3
Neto obveza na kraju godine	199	193	151

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

21 Rezerviranja

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Stanje 1. siječnja	110	94	111
Povećanja	4	22	45
Iskorištenje	(11)	(6)	(39)
Ukidanje	(6)	—	(23)
Stanje 31. prosinca	97	110	94

Na dan 31. prosinca 2006. godine Grupa ima rezerviranja za nekoliko sudskih sporova i tužbi za koje je Uprava ocijenila da je vjerojatno da će u budućnosti biti riješene protiv Grupe.

22 Dionički kapital

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
81.888.535 redovnih dionica nominalne vrijednosti			
100 kuna po dionici	8.189	8.189	8.189

Broj izdanih dionica ostao je nepromijenjen u razdoblju između 1. siječnja 1999. godine i 31. prosinca 2006. godine.

23 Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju rezerve propisane Zakonom o trgovačkim društvima u iznosu od 5% dobitka tekuće poslovne godine, sve dok te rezerve ne dosegnu visinu od 5% temeljnog kapitala. Zakonske rezerve koje ne prelaze navedeni iznos mogu se koristiti samo za pokrivanje gubitaka iz tekuće ili prethodnih godina. Ako zakonske rezerve društva iznose više od 5% temeljnog kapitala, tada se mogu koristiti i za povećanje temeljnog kapitala Društva.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

24 Usklađenje promjena glavnice

(milijuni kuna)	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacijske rezerve	Rezerva iz tržišne vrijed.	Zadržani dobitak	Ukupno
Stanje 1. siječnja 2004. godine, izvješćeno	8.189	190	1.722	18	4.398	14.517
Ispravak učinka promjene računovodstvene politike	—	—	(1.722)	—	(147)	(1.869)
Stanje 1. siječnja 2004. godine, ispravljeno	8.189	190	—	18	4.251	12.648
Raspodjela neto dobitka	—	40	—	—	(40)	—
Isplaćene dividende	—	—	—	—	(1.876)	(1.876)
Izglasane dividende	—	—	—	—	(1.798)	(1.798)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za godinu	—	—	—	1	2.124	2.125
Stanje 31. prosinca 2004. godine	8.189	230	—	19	2.661	11.099
Raspodjela neto dobitka	—	86	—	—	(86)	—
Plaćene dividende	—	—	—	—	(1.830)	(1.830)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za godinu	—	—	—	2	2.073	2.075
Stanje 31. prosinca 2005. godine	8.189	316	—	21	2.818	11.344
Raspodjela neto dobitka	—	87	—	—	(87)	—
Isplaćeni predujmovi za dividendu 2005. godine	—	—	—	—	(813)	(813)
Ukupno priznati prihodi i rashodi za godinu	—	—	—	(9)	2.209	2.200
Stanje 31. prosinca 2006. godine	8.189	403	—	12	4.127	12.731

Glavna Skupština Društva izglasala je 16. siječnja 2006. godine isplatu predujma dividende iz neto dobiti Društva za 2005. godinu na temelju preliminarne rezultata u iznosu od 813 milijuna kuna (9,93 kuna po dionici) koji je isplaćen u siječnju 2006. godine. (22,35 kuna po dionici) (2005.: 1.830 milijuna kuna, 22,35 kuna po dionici i 2004.: 3.674 milijuna, 44,86 kuna po dionici).

25 Ugovorne obveze

Najam

Grupa ima ugovorne obveze po ugovorima o operativnom najmu zgrada, opreme i automobila.

Trošak operativnog najma sastoji se od sljedećeg:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Trošak tekuće godine (bilješka 5)	113	109	94

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

25 Ugovorne obveze (nastavak)

Iznos budućih minimalnih obveza po ugovorima o operativnom najmu koji se ne mogu otkazati, a sklopljeni su za razdoblje duže od jedne godine, na dan 31. prosinca je sljedeći:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Unutar jedne godine	119	80	84
Između 2 i 5 godina	412	267	242
Iznad 5 godina	383	409	328

Ugovori se prvenstveno odnose na najam nekretnina i vozila.

Ostale ugovorne obveze

Na dan 31. prosinca 2006. godine, Grupa imaju ugovorne obveze za kapitalna ulaganja kako slijedi:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Nematerijalna imovina	36	90	10
Nekretnine, postrojenja i oprema	385	339	151
	421	429	161

26 Potencijalne obveze

Sudski sporovi

U vrijeme sastavljanja ovih financijskih izvješća postoji nekoliko neriješenih pravnih slučajeva protiv Grupe. Po mišljenju Uprave, rješavanje tih tužbi neće imati materijalno značajan negativan utjecaj na financijski položaj Grupe osim za određene tužbene zahtjeve za koja su napravljena rezerviranja (vidi bilješku 13) i osim za tužbe gdje se ne može predvidjeti ishod.

Konkurent VIPnet d.o.o. podnio je pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja zbog okvirnih ugovora koje je T-HT sklopio sa svojim ključnim i velikim poslovnim korisnicima koji navodno sadrže odredbe koje sprečavaju tržišno natjecanje. Agencija je pokrenula postupak za ocjenu usklađenosti okvirnih ugovora i dodataka sa Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja. T-HT je dostavio Agenciji sve tražene okvirne ugovore i dodatke, kao i pretplatničke ugovore od 1. siječnja 2003. godine nadalje. Agencija je pokrenula administrativni postupak kako bi ocijenila da li je Grupa zloupotrijebila vladajući položaj sklapanjem navedenih okvirnih ugovora. Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zloupotrijebili vladajući položaj sklapanjem određenih okvirnih ugovora. Kao rezultat ovaj predmet bit će upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Kazna za kršenje Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja može iznositi do 10% godišnjih prihoda Grupe. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 90 milijuna kuna.

Sličnu pritužbu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja, podnio je u lipnju 2006. godine Hrvatskoj agenciji za telekomunikacije konkurent u fiksnoj telefoniji Optima Telekom d.o.o. Agencija je navedeni slučaj predala Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka kako bi ono ocijenilo da li je došlo do prekršaja. Potrebno je naglasiti da bi kazna za povredu Zakona o telekomunikacijama mogla iznositi između 1% i 5% ukupnog godišnjeg prihoda T-Com poslovnog segmenta. Kazna, obračunata na osnovi 1% godišnjeg prihoda za određeno razdoblje može doseći 50 milijuna kuna.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

26 Potencijalne obveze (nastavak)

Grupa snažno brani obje ranije navedene situacije. U Hrvatskoj ne postoji značajna praksa podmirjenja niti prema Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja niti zbog prekršaja. Zbog činjenice da su oba procesa u tijeku Grupa nije u mogućnosti utvrditi vjerojatnost mogućeg ishoda, no ipak Grupa vjeruje da bi eventualni troškovi podmirjenja bili znatno manji nego ranije navedene maksimalne kazne.

Obračunska jedinica i postupci po propisima o zaštiti potrošača

Državni inspektorat Republike Hrvatske (nadalje: Državni inspektorat) započeo je 29. siječnja 2004. godine inspekcijski postupak u vezi s primjenom odredbi Zakona o zaštiti potrošača, a vezano uz metodu obračuna javnih govornih usluga.

Nije bilo značajnijeg napretka po tom pitanju od sredine 2004. godine a i novi Pravilnik o telekomunikacijskim uslugama je stupio na snagu sa danom 1. siječnja 2005. godine a koji nalaže Društvu uvođenje najmanje jednog tarifnog paketa koji će imati metodu obračuna od 1 sekunde. Odmah, nakon stupanja na snagu Pravilnika o telekomunikacijskim uslugama, Društvo je uvelo novi tarifni sustav koji se temelji na obračunskoj jedinici od jedne sekunde. To značajno umanjuje navedeni rizik budući novi Pravilnik ne zabranjuje tarifne pakete sa metodom obračuna dužom od 1 sekunde što je bilo predmetom pregleda Državnog inspektorata.

Trenutno je Društvo u sudskom postupku zbog kršenja Zakona o zaštiti potrošača. Tužitelji su privatni korisnici usluga Društva (kao i Društvo za zaštitu potrošača) te tvrde da su mjesečne pristupne naknade iz korisničkih ugovora nepravedne te u suprotnosti s primjenjivim zakonom. Tužitelji također, slično kao u gore opisanom slučaju koji se vodi pred Državnim inspektoratom, osporavaju obračunsku jedinicu Društva od 60 sekundi.

Društvo je obaviješteno da je oko 42.000 korisnika potpisalo kolektivnu punomoć u ovom predmetu 2003. godine i moguće je da bude Društvo suočeno s mnogo tisuća dodatnih tužbi po sličnoj osnovi, iako pravni savjetnici T-HT predviđaju da bi mnogi od tih tužbenih zahtjeva bili nevaljani. Pravni savjetnici T-HT-a predviđaju da bi najveća moguća izloženost prema 42.000 tužitelja mogla iznositi približno 150 milijuna kuna uključujući kamate. Izloženost bi mogla biti i veća ukoliko bi se novi korisnici pridružili ovoj tužbi, ukoliko bi se produljilo razdoblje u kojemu je moguće podnijeti tužbeni zahtjev, ili ukoliko bi Društvo bilo dužno platiti dodatne kamate osim onih koje su predviđene. Društvo je imalo približno 1.350.000 korisnika u vrijeme podnošenja tužbe.

Društvo snažno osporava valjanost tužbi i namjerava se žaliti na izrečenu presudu. Društvu je savjetovano da će žalba biti usvojena. Uprava Društva i pravni savjetnici smatraju ovu tužbu neosnovanom i da je T-HT naplaćivao naknade korisnicima u skladu s tada važećim Ugovorom o koncesiji koji je odobrila Vlada i smatraju da je vjerojatnost suprotnog rješenja u ovom slučaju neznatna. Nadalje, cijene su naknadno potvrđene od strane Regulatora u travnju 2007. godine bez primjedbi.

Vezano za gore navedene slučajeve Grupa nije izvršila rezervacije u financijskim izvješćima.

27 Transakcije s povezanim strankama

HT d.d. je dioničko društvo koje posluje u Republici Hrvatskoj na tržištu telekomunikacijskih usluga. Kao rezultat ovakve strateške pozicije društva HT d.d. unutar hrvatskog gospodarstva,

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

27 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)

dio poslovanja obavlja se s Vladom Republike Hrvatske, njenim odjelima i agencijama i društvima u vlasništvu Republike Hrvatske. Grupa pruža telekomunikacijske usluge Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima pod uobičajenim komercijalnim uvjetima koji nisu povoljniji od uvjeta danih drugim kupcima. Telekomunikacijske usluge pružene Vladi Republike Hrvatske i njenim ministarstvima ne predstavlja značajan dio prihoda Grupe.

Poslovni odnosi navedeni u sljedećim tablicama prvenstveno se odnose na društva u vlasništvu društva Deutsche Telekom AG (DTAG). Ovi poslovni odnosi uključuju slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava. Nadalje, društvo DTAG i T-Mobile Njemačka je pružilo intelektualne usluge Grupi u vrijednosti od 54 milijuna kuna (2005.: 56 milijuna kuna i 2004.: 59 milijuna kuna).

Glavne transakcije s povezanim poduzećima tijekom 2006. i 2005. godine uključuju:

(milijuni kuna)	Prihodi 2006. godina	Prihodi 2005. godina	Prihodi 2004. godina
<i>Povezano društvo:</i>			
T-Systems Enterprise services, Njemačka	38	40	67
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	28	30	33
T-Mobile, Njemačka	23	47	44
Ostali	68	83	65
Ukupno međunarodni obračuni	157	200	209
Ostali	1	—	1
Ukupno međukompanijske usluge	1	—	1
Ukupno povezana društva	158	200	210

(milijuni kuna)	Troškovi 2006. godina	Troškovi 2005. godina	Troškovi 2004. godina
<i>Povezano društvo:</i>			
T-Systems Enterprise services, Njemačka	13	18	38
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	44	48	35
T-Mobile, Njemačka	20	15	9
Ostali	49	53	35
Ukupno međunarodni obračuni	126	134	117
Deutsche Telekom AG, Njemačka	59	67	54
T-Systems Enterprise services, Njemačka	7	6	5
Ostali	16	5	20
Ukupno međukompanijske usluge	82	78	79
T-Systems Enterprise services, Njemačka	15	14	19
Deutsche Telekom AG, Njemačka	—	9	28
Ostali	8	6	7
Ukupno dugotrajna imovina	23	29	54
Ukupno povezana društva	231	241	250

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

27 Transakcije s povezanim strankama (nastavak)

Bilanca uključuje stanja i transakcije s ovisnim društvima kako slijedi:

(milijuni kuna)	Potraživanja 2006. godina	Potraživanja 2005. godina	Potraživanja 2004. godina
<i>Povezano društvo:</i>			
T-Systems Enterprise services, Njemačka	7	23	31
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	13	14	103
T-Mobile, Njemačka	1	—	3
Ostali	11	5	9
Ukupno međunarodni obračuni	32	42	146
Deutsche Telekom AG, Njemačka	—	—	65
T-Systems Enterprise services, Njemačka	—	—	—
Ostali	—	—	—
Ukupno međukompanijske usluge	—	—	65
Ukupno povezana društva	32	42	211

(milijuni kuna)	Obveze 2006. godina	Obveze 2005. godina	Obveze 2004. godina
<i>Povezano društvo:</i>			
T-Systems Enterprise services, Njemačka	2	7	21
HT Mostar, Bosna i Hercegovina	23	27	96
T-Mobile, Njemačka	22	16	2
Ostali	27	30	11
Ukupno međunarodni obračuni	74	80	130
Deutsche Telekom AG, Njemačka	29	60	59
T-Systems Enterprise services, Njemačka	9	8	5
Ostali	5	5	14
Ukupno međukompanijske usluge	43	73	78
Ukupno povezana društva	117	153	208

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Ukupan iznos naknada ključnim članovima menadžmenta Grupe za 2006. godinu iznosi 32 milijuna kuna (2005.: 28 milijuna kuna i 2004.: 25 milijuna kuna). Naknade ključnim članovima menadžmenta odnose se na kratkoročna primanja zaposlenih. Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava, Izvršnog odbora T-Com-a i izvršni direktori Društva koje zapošljava Grupa.

28 Financijski instrumenti

Grupa je izložena međunarodnim tržištima usluga. Kao posljedica toga, na Grupi mogu utjecati promjene u tečajevima stranih valuta. Grupa također naplaćuje potraživanja od svojih korisnika uz odgodu i izloženo je riziku neplaćanja. Niže su opisani ovi značajni rizici zajedno s metodama koje se koriste za upravljanje tim rizicima. Grupa ne koristi derivatne instrumente za upravljanje rizicima niti u špekulativne svrhe.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

28 Financijski instrumenti (nastavak)

Kreditni rizik

Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnih rizika kod jedne osobe ili grupe osoba sličnih svojstava. Grupa koristi postupke koji osiguravaju na trajnoj osnovi, da se usluge pružaju kupcima odgovarajuće kreditne sposobnosti i da se ne prekorači prihvatljiva granica kreditne izloženosti.

Grupa ne jamči za obveze trećih strana.

Maksimalnu izloženost kreditnom riziku predstavlja knjigovodstvena vrijednost svake financijske imovine u bilanci. Stoga Grupa smatra da se njegova maksimalna izloženost odražava u iznosu potraživanja (vidi bilješku 18) umanjenom za ispravak vrijednosti koji je priznat na datum bilance.

Nadalje, Grupa je izložena kreditnom riziku putem novčanih depozita u bankama. Upravljanje rizikom je usredotočeno na poslovanje sa najrespektabilnijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu u tuzemstvu te na svakodnevnom kontaktu sa bankama.

Rizik likvidnosti

Politika Grupe je održati dovoljno novca i novčanih ekvivalenata ili imati na raspolaganju financijska sredstva putem odgovarajućeg iznosa kreditnih linija za ispunjenje njegovih obveza u doglednoj budućnosti. Višak novca ulaže se uglavnom u ulaganja raspoloživa za prodaju.

Rizik promjene tečaja

Poslovna valuta Grupe je hrvatska kuna (kuna). Određena imovina i obveze su denominirane u stranim valutama koje se preračunavaju u kune po važećem srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na datum bilance. Razlike koje iz toga proizlaze se knjiže kao prihod ili rashod u računu dobitka i gubitka, ali ne utječu na kratkoročne tijekove novca.

Značajan iznos depozita u bankama denominirani su u stranim valutama, prvenstveno u eurima. Budući na dan bilance nema adekvatnih obveza denominiranih u eurima, Grupa je izložena promjeni tečaja stranih valuta.

Vrednovanje po fer vrijednostima

Fer vrijednost ulaganja koja su raspoloživa za prodaju procjenjuje se na temelju njihove tržišne cijene na datum bilance. Glavni financijski instrumenti Grupe koji nisu vrednovani po fer vrijednostima su potraživanja od kupaca, ostala potraživanja, dugoročna potraživanja, obveze prema dobavljačima i ostale obveze. Povijesna knjigovodstvena vrijednost potraživanja i obveza, uključujući rezerviranja, koji su u skladu s uobičajenim uvjetima poslovanja, približno jednaka njihovoj fer vrijednosti.

29 Koncesijski ugovori

Grupa je potpisnik sljedećih koncesijskih ugovora:

Koncesijski ugovor za pružanje telekomunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

29 Koncesijski ugovori (nastavak)

Sukladno ovom ugovoru, Vlada je društvu HT d.d. kao koncesionaru dodijelila pravo pružanja sljedećih usluga na teritoriju Republike Hrvatske:

- I. Javne govorne usluge putem sredstava javne nepokretne telekomunikacijske mreže,
- II. Međunarodne telekomunikacijske usluge,
- III. Usluge prijenosa podataka,
- IV. Usluge najma vodova u domaćem i međunarodnom prometu,
- V. Tržišne telekomunikacijske usluge u nepokretnoj mreži sukladno članku 25 Zakona o telekomunikacijama iz 1999. godine.

Ovaj koncesijski ugovor je potpisan 22. rujna 1999. godine, uz dva amandmana potpisana 30. srpnja 2001. godine i 17. listopada 2001. godine.

Koncesija je odobrena na razdoblje od 30 godina, a može se produljiti pod istim uvjetima. Uvjeti iz koncesijskog ugovora mogu se promijeniti uz suglasnost obje ugovorne strane.

Koncesijska naknade na snazi u 2006. godini za javne govorne usluge iznosi 0,1% (2005.: 0,1% i 2004.: 0,2%), usluge najma vodova 0,1% (2005.: 0,1% i 2004.: 0,1%), usluge sa dodanom vrijednošću 0,1% (2005.: 0,1% i 2004.: 1,0%) te za ostale telekomunikacijske usluge 0,1% (2005.: 0,1% i 2004.: 1,0%) od ostvarenog bruto godišnjeg prihoda. Uz navedeno, HT d.d. kao i svi ostali telekomunikacijski operatori i davatelji telekomunikacijskih usluga, dužan je plaćati godišnju naknadu za rad Hrvatske agencije za telekomunikacije u iznosu od 0,2% od ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem telekomunikacijskih usluga i djelatnosti u prethodnoj godini sukladno Zakonu o telekomunikacijama.

Po isteku ekskluzivnih prava društva HT d.d. u nepokretnoj mreži 1. siječnja 2003. godine, Zakon o telekomunikacijama (NN 122/2003, 158/2003, 60/04, 70/05) propisuje usklađivanje koncesijskog ugovora s odredbama tog zakona. Postupak usklađenja koncesijskog ugovora s predmetnim Zakonom o telekomunikacijama dovršen je u veljači 2007. sklapanjem Ugovora o usklađenju Ugovora o koncesiji s važećim Zakonom o telekomunikacijama (Ugovor o usklađenju) između Vlade RH i HT d.d. te pripadajućeg Sporazuma o provedbi Ugovora o usklađenju ugovora o koncesiji (Sporazum o provedbi) sklopljenim između Vlade RH, HT d.d. i Hrvatske agencije za telekomunikacije.

Temeljem navedenog Ugovora o usklađenju i Sporazuma o provedbi, Vlada RH i Hrvatska agencija za telekomunikacije je potvrdila pravovaljanost i primjenjivost prava HT d.d. da obavlja telekomunikacijske usluge dodijeljenih Ugovorom o koncesiji. Sukladno Sporazumu o provedbi, Hrvatska agencije za telekomunikacije je dana 20. travnja 2007. donijela sljedeće odluke kojima je dodijelila ovlaštenja HT d.d. za pružanje telekomunikacijskih usluga prema važećem Zakonu o telekomunikacijama:

odluka o dodjeli dozvole za obavljanje javnih govornih usluga u nepokretnoj telekomunikacijskoj mreži bez uporabe radiofrekvencijskog spektra;

odluka o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga davanja u najam telekomunikacijskih vodova;

odluka o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga davanja u najam telekomunikacijske mreže ili njezinih dijelova;

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

29 Koncesijski ugovori (nastavak)

odluka o dodjeli dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga uz uporabu slobodnog radiofrekvencijskog spektra;

prijavu za obavljanje prijenosa govora, zvuka, podataka, dokumenata, slika i drugog bez uporabe radiofrekvencijskog spektra, osim javnih govornih usluga;

odobrenje za povezivanje telekomunikacijske mreže HT-Hrvatskih telekomunikacija d.d. s telekomunikacijskim mrežama drugih država.

Ovim je odlukama potvrđeno postojanje i pravovaljanost prava i ovlaštenja HT d.d. koja su mu dodijeljena Ugovorom o koncesiji na vrijeme od 30 godina od dana sklapanja Ugovora o koncesiji.

Temeljem odluke nadležnog regulatornog tijela od 28. studenog 2005. godine HT d.d. ima obvezu obavljanja osnovnih telekomunikacijskih usluga koje su određene člankom 37 Zakona o telekomunikacijama (NN 122/03, 158/03, 177/03, 60/04, 70/05).

Cijene telekomunikacijskih usluga koje obavlja HT d.d., za koje je nadležno regulatorno tijelo utvrdilo da HT d.d. ima znatniju tržišnu snagu na tržištu javne govorne usluge u nepokretnoj mreži i na tržištu iznajmljenih telekomunikacijskih vodova moraju biti troškovno orijentirane i podliježu prethodnoj suglasnosti nadležnog regulatornog tijela sukladno članku 63 stavak 3 Zakona o telekomunikacijama.

Koncesijski ugovor za pružanje telekomunikacijskih usluga s uporabom radiofrekvencijskog spektra—GSM (globalna mreža) i Koncesijski ugovor za pružanje telekomunikacijskih usluga s uporabom radiofrekvencijskog spektra u sustavu pokretne mreže treće generacije—UMTS

Koncesijski ugovori	Početni datum	Trajanje (u godinama)	Koncesijska naknada
Ugovor o koncesiji za telekomunikacijske usluge s uporabom radiofrekvencijskog spektra u sustavu globalne pokretne mreže—GSM	16.09.1999.	10	Početna naknada u iznosu od 100 milijuna kuna Godišnja naknada u iznosu od 5 milijuna kuna
Ugovor o koncesiji za frekvencije za obavljanje javnih telekomunikacijskih usluga uz uporabu radiofrekvencijskog spektra u sustavu pokretne mreže treće generacije UMTS	18.10.2004.	20	Početna naknada u iznosu od 132 milijuna kuna Godišnja naknada za drugu i svaku sljedeću godinu u visini od 1% ukupnog prihoda ostvarenog u UMTS mreži

T-Mobile uz navedene koncesijske ugovore ima i prijavu za obavljanje telekomunikacijskih usluga za usluge davanja pristupa Internetu od svibnja 2005. godine. Prijava se obnavlja svake godine plaćanjem naknade. Početna naknada iznosi 5.000 kuna, a naknada za ostale godine je 0,1% ukupnog prihoda ostvarenog obavljanjem ove usluge.

T-Mobile također plaća godišnju naknadu za uporabu radijskih frekvencija u iznosu od 100 tisuća kuna po svakom duplex kanalu za GSM koncesiju (60 kanala) u skladu sa koncesijom za

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

29 Koncesijski ugovori (nastavak)

GSM, te iznos od 5 milijuna kuna po svakom dodijeljenom frekvencijskom bloku od 5 MHz u UMTS mreži (3 bloka u uparenom frekvencijskom pojasu + 1 blok u neuparenom).

Dodatno, T-Mobile plaća godišnju naknadu od 150 kuna po svakoj pokretnoj radio postaji (postpaid korisnik) u GSM mreži. T-Mobile ima pravo naplatiti ovu naknadu od svojih korisnika.

Nadalje, T-Mobile je obavezan plaćati naknadu u iznosu od 0,2% prihoda od osnovne djelatnosti sukladno zakonskoj obvezi za sve mreže (prihodi ostvareni pod GSM i UMTS koncesijom i za usluge davanja pristupa internetu).

T-Mobile također plaća godišnje 3,5 milijuna kuna za svaki dodijeljeni Nacionalni Destinacijski Kod (3 NDC-a) te iznos od 11 tisuća kuna za ostale dodijeljene kodove.

30 Novac i novčani ekvivalenti i oročeni depoziti

Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključeni u izvješće o tijeku novca sastoje se od sljedećih bilančnih iznosa:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Novac u banci i blagajni	233	293	5.152
Oročeni depoziti s dospijećem do 3 mjeseca	1.021	2.596	150
Novac i novčani ekvivalenti	1.254	2.889	5.302

Oročeni depoziti s dospijećem preko 3 mjeseca

Oročeni depoziti s dospijećem preko 3 mjeseca nose kamate od 3,50% do 5,50% i Društvo ih ima pravo povući bez posebnog razdoblja najave.

Oročeni depoziti s dospijećem preko 3 mjeseca, denominirani u kunama i eurima, nalaze se kod sljedećih domaćih banaka:

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
Privredna banka Zagreb d.d.	1.034	320	—
Zagrebačka banka d.d.	821	164	51
Societe Generale—Splitska banka d.d.	147	100	—
Volksbank d.d.	—	75	—
Erste Steiermarkische Bank d.d.	1.075	50	100
Raiffeisenbank Austria d.d.	659	50	60
Hrvatska poštanska banka d.d.	547	—	—
	4.283	759	211

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

30 Novac i novčani ekvivalenti i oročeni depoziti (nastavak)

Pregled novca i novčanih ekvivalenata i oročenih depozita po valutama

(milijuni kuna)	2006. godina	2005. godina	2004. godina
HRK	4.642	2.421	4.224
EUR	849	1.164	1.239
USD	46	63	50
	5.537	3.648	5.513

31 Događaji nakon datuma bilance

Ulaganje u HT Mobilne komunikacije d.o.o. Mostar i Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar

Pridruženo društvo HT MObilne komunikacije d.o.o. Mostar pripojeno je pridruženom društvu Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar na dan 3. siječnja 2007. godine. Nakon pripajanja, novi vlasnički udjel Grupe u pridruženom društvu Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar iznosi 39,10%.

Memorandum o razumijevanju

Vezano za ponudu Vlade Republike Hrvatske (Vlada) za prodaju redovnih dionica Vlada Republike Hrvatske (RH), Grupa i Deutsche Telekom AG su sklopili Memorandum o razumijevanju kako bi razriješila razna pitanja vezana uz Inicijalnu javnu ponudu, uključujući DTK infrastrukturu (bilješka 10). Među ostalim se time postavljaju načela na kojima će se temeljiti naknade za „pravo puta” i zajedničko korištenje DTK-a.

Strane su se usuglasile kako dogovor o DTK-u ima za cilj, u najvećoj mogućoj mjeri, a u svakom slučaju u bitnom (i) zaštititi integritet bilance HT-a kakva je danas; (ii) priznati ulaganja Društva i njegovih pravnih prednika u DTK; te (iii) omogućiti Društvu buduću (dugoročnu) uporabu DTK-a na način koji je u skladu sa sadašnjom uporabom. Takvo namjeravano rješenje vezano za DTK bit će u skladu s praksom i standardima Europske Unije.

Grupa vjeruje da će ovaj dogovor kako je utvrđeno u Memorandumu o razumijevanju dovesti do jasnijeg razumijevanja pitanja koja su se pojavila u vezi s korištenjem DTK-a. Odredbe dogovora tek trebaju biti provedene, a ne očekuje se da će provedba biti dovršena prije početka 2008. godine.

Vlada Republike Hrvatske se obvezala, u okviru svojih ovlaštenja, da će učiniti razumne napore kako bi osigurala odgovarajući pravni i regulatorni okvir u hrvatskom pravnom sustavu što je prije moguće.

Moguće je da će doći do poteškoća i izazova tijekom uvođenja dogovora o i da isti neće biti u mogućnosti u cijelosti provesti kako je predviđeno.

Tužbe po Zakonu o zaštiti potrošača

12. travnja 2007. godine Općinski sud u Zagrebu je donio presudu protiv Društva a u korist šest tužitelja koja još nije formalno uručena, a koja bi rezultirala potencijalnim izloženosti od 12 tisuća kuna (1,5 tisuća eura) za razdoblje tužbe uključujući kamate do 30. lipnja 2007. Ove tužbe detaljnije su opisane u bilješci 26.

Bilješke uz konsolidirana financijska izvješća (nastavak)

Za godinu završenu 31. prosinca 2006., 2005. i 2004. godine

31 Događaji nakon datuma bilance (nastavak)

Postupak pri Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja

Dana 12. srpnja 2007. godine, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je donijela rješenje kojim se utvrđuje da su HT d.d. i T-Mobile Hrvatska zlouporabili vladajući položaj sklapajući određene okvirne ugovore. Kao rezultat, ovaj će predmet biti upućen prekršajnom sudu radi utvrđivanja kazne. Ovaj postupak detaljnije je opisan u bilješci 26.

Osim gore navedenih događaja, od 31. prosinca 2006. godine nisu nastali nikakvi poslovni događaji ili transakcije koji bi imali značajan utjecaj na financijska izvješća na dan ili za razdoblje tada završeno ili da su od takvog značaja za poslovanje Grupe da bi zahtijevala objavu u bilješkama uz financijska izvješća.

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

Glosar odabranih termina

Objašnjenja koja slijede nisu tehničke definicije, nego su namijenjena ulagateljima radi razumijevanja određenih termina koji se koriste u ovom Prospektu.

2G (mreža druge generacije)	2G kratica je za drugu generaciju bežične telefonske tehnologije. 2G tehnologije su digitalne i mogu se podijeliti na standarde koji su utemeljeni na TDMA (vremenski odijeljenom višestrukome pristupu) i CDMA (višestrukome pristupu pomoću kodne podjele), ovisno o vrsti multipleksiranja. GSM (koji se temelji na TDMA) najrasprostranjenija je 2G tehnologija koja se koristi u Europi.
2.5G	Za razliku od termina „2G” i „3G” koji su službeno definirani, s terminom „2.5G” nije takav slučaj. Izmišljen je samo u marketinške svrhe. 2.5G pruža neke 3G prednosti (primjerice temelji se na komutaciji paketa), ali koristi i nešto od postojeće 2G infrastrukture u TDMA (GSM) i CDMA mrežama. GPRS je 2.5G tehnologija koju koriste GSM operatori. Većina smatra da je i EDGE (koji je uveden kao nadgradnja GSM mreže) 2.5G tehnologija.
3G (tehnologija treće generacije)	Digitalna pokretna komunikacijska tehnologija koja koristi W-CDMA tehnologiju za pokretne komunikacije pri velikim brzinama. UMTS sustav najrasprostranjenija je 3G tehnologija u Europi. HSDPA (širokopojasna podatkovna mreža za potrebe brzog pristupa podacima) i HSUPA (širokopojasna podatkovna mreža za potrebe brzog pristupa podacima u obrnutom smjeru, t.j. od korisnika prema mreži) nadgradnja su UMTS-a i omogućuju veće brzine prijenosa podataka prema korisnicima i od njih.
ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line—asimetrična digitalna pretplatnička linija)	Tehnologija prijenosa podatka koja koristi PSTN lokalnu petlju za brzi pristup internetu i drugim podatkovnim uslugama.
ARPA (Average Revenue per Account—prosječan prihod po korisničkom računu)	Pokazatelj kojim T-Com mjeri prosječan prihod koji ostvaruje od svojih telefonskih linija/kanala. T-Com ARPA-u izračunava tako da ukupne prihode od tekućeg prometa na PSTN-u i mjesečnih naknada (nakon odbitka svih popusta) podijeli s prosječnim brojem T-Comovih fizičkih telefonskih linija/kanala, izuzimajući one koji su privremeno isključeni.
ARPU (Average Revenue per User—prosječan prihod po korisniku)	Pokazatelj koji Grupa koristi za mjerenje prosječnog prihoda koji Grupa dobiva od svojih korisnika. Grupa izračunava godišnji i polugodišnji ARPU kao ponderirani mjesečni prosjek svih korisnika. Mjesečni ARPU izračunava se tako da se ukupan mjesečni prihod od usluga podijeli s prosječnim brojem aktivnih korisnika u jednomjesečnom razdoblju.

ATM (Asynchronous Transfer Mode—asinkroni način prijenosa)	Tehnologija multipleksiranja i usmjeravanja za digitalne komunikacije velikih brzina koja omogućuje istodoban prijenos podatkovnih, tekstualnih, govornih, video i multimedijalnih signala između pristupnih mrežnih točaka na brzinama do 155 MBps ili većim brzinama. ATM omogućuje bolje međusobno povezivanje lokalnih mreža i prijenos podataka, te fleksibilnu isporuku pojasne širine.
CDMA	Tehnologija koju je prvobitno uvela tvrtka Qualcomm Incorporated, a koja se koristi u 2G i 3G pokretnim komunikacijskim sustavima.
CPE (Customer Premises Equipment—korisnička oprema)	CPE je oprema koja se daje krajnjim korisnicima u svrhu pružanja usluge. ADSL usmjeritelji i IPTV prijemnici primjeri su takve opreme u uslugama u nepokretnoj telefoniji za privatne korisnike.
CPS (Carrier Pre-Selection—predodabir operatora)	Mehanizam pomoću kojega korisnici mogu automatski odabrati nekog drugog ovlaštenog davatelja usluge za neke ili sve pozive. Korisnik se pretplaćuje na usluge konkurentskog davatelja usluga, te se njegovi pozivi usmjeravaju putem tog davatelja usluge.
CS (Carrier Selection—odabir operatora)	Usluga pomoću koje korisnici mogu odabrati nekog drugog ovlaštenog davatelja usluge pri svakom pozivu, pozivanjem koda za odabir operatora.
DCS 1800 (Digital Communications System 1800 MHz—digitalni komunikacijski sustav 1800 MHz)	Vidi „GSM”.
Dial-up (modemski pristup)	Oblik pristupa internetu u kojem klijent koristi modem koji je spojen s računalom i telefonsku liniju za pristup čvoru davatelja usluge pristupa internetu (ISP) da bi uspostavio vezu između dvaju modema, koja se zatim usmjerava na internet.
Domaći korisnici roaminga	Pretplatnici hrvatskog tržišta pokretne telefonije koji svoje pokretne telefone koriste u nekoj drugoj mreži za vrijeme boravka u inozemstvu.
DTK (Distribucijsko-telekomunikacijska infrastruktura)	Podzemni sustav kabelskih kanala s cijevima i zdencima DTK mreže, koji se koristi za zaštitu telekomunikacijskih kabela.
EDGE (Enhanced Digital rates for GSM Evolution—prijenosa u GSM poboljšana brzina digitalnog evoluciji)	EDGE je nadgradnja GSM radio sučelja koja omogućuje veće brzine prijenosa podataka pomoću bolje učinkovitosti spektra.
Ethernet	Mrežna tehnologija koja se temelji na okviru, a koristi se za LAN-ove.

EU-15	EU-15 odnosi se na 15 zemalja u Europskoj uniji prije njezina proširenja 1. svibnja 2004. godine, a to su Austrija, Belgija, Danska, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Irska (Republika), Italija, Luksemburg, Nizozemska, Portugal, Španjolska, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo.
EU-25	EU-25 odnosi se na EU-15 zemlje, te 10 drugih zemalja koje su se pridružile EU 1. svibnja 2004. godine, a to su Cipar, Češka Republika, Estonija, Mađarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija.
FGSM	Usluge za privatne korisnike u nepokretnoj mreži, koje se pružaju putem GSM mreže.
„Frame Relay“	Protokol za prijenos podataka koji fizičku komunikacijsku liniju dijeli na nekoliko virtualnih kanala. Ta je tehnologija na pola puta između X25 paketne komutacije i ATM-a.
FTTx (fibre to the x—optička mreža do x-a)	Generički termin za sve mrežne arhitekture koje koriste optički kabel da bi zamijenile cijelu ili dio obične bakrene lokalne petlje koja se koristi za telekomunikacije.
GPRS (General Packet Radio Service—tehnologija paketnog prijenosa podataka)	Tehnološki standard za prijenos podataka koji se temelji na GSM paketnoj komutaciji koji je postavio Europski institut za telekomunikacijske norme. Korisnicima usluga pokretnih komunikacija GPRS omogućuje bolju mogućnost pristupa podacima s virtualno trenutačnim i trajnim povezivanjem, kao i brzinama koje su do deset puta veće od GSM-a.
GSM (Global System for Mobile Communications—Globalni sustav za mobilne komunikacije)	Digitalni pokretni telekomunikacijski sustav koji je normirao Europski institut za telekomunikacijske norme, a koji se temelji na digitalnom prijenosu i ćelijskoj mrežnoj arhitekturi s roamingom koji se koristi diljem Europe, Japana i u raznim drugim zemljama. GSM sustavi rade u frekvencijskim pojasevima od 900 MHz (GSM 900) i 1800 MHz (GSM 1800, poznat i kao DCS 1800).
HSDPA (High Speed Downlink Packet Access—širokopojasna podatkovna mreža za potrebe brzog pristupa podacima)	Protokol 3G pokretne telefonije, koji daje smjernice mrežama koje se temelje na UMTS-u da bi se povećala brzina njihova prijenosa podataka i njihov kapacitet.
ICT (Information Communication and Technology)	(Informacijsko-komunikacijske tehnologije)
Internet	Globalna mreža kojoj korisnici mogu pristupiti pomoću računala i modema preko davatelja usluge pristupa internetu.
IP (Internet Protocol—internetski protokol)	Protokol koji se koristi u javnim mrežama poput interneta i u privatnim mrežama, poput jezgrene mreže davatelja telekomunikacijskih usluga, te za pružanje usluga privatnim i korporativnim korisnicima.
IPTV (Internet Protocol Television—digitalna televizija preko širokopojasne internetske veze)	Sustav u kojem se usluga digitalne televizije isporučuje pomoću internetskog protokola preko mreže, a koji može isporučivati uslugu i putem širokopojasnog povezivanja.

ISDN (Integrated Services Digital Network—digitalna mreža integriranih usluga)	Sustav prijenosa podataka s kapacitetom za istodoban prijenos dvaju informacijskih tokova (govornih, tekstualnih, podatkovnih ili grafičkih) preko jednog pristupnog kanala, na osnovi digitalizacije s kraja na kraj i standardizirane izvanpojasne signalizacije.
ISDN BRA (ISDN Basic Rate Access—osnovni korisnički pristup)	Digitalna linija koja nudi veći kapacitet od onoga koji je dostupan na tradicionalnoj telefonskoj liniji zato što je digitalna i sastoji se od dvaju telefonskih linija u jednoj. Može se koristiti istodobno za govornu poštu i pristup internetu, s prijenosom podataka od 64kbit/s. Alternativno se mogu koristiti obje linije (ili kanala) za prijenos podataka od 128kbit/s.
ISDN PRA (ISDN Primary Rate Access—primarni korisnički pristup)	Usluga velikih mogućnosti koja daje do 30 kanala na vezi od 2 Mb/s. Prvenstveno se koristi izravnim spajanjem na PBX.
ISP (Internet Service Provider—davatelj usluge pristupa internetu)	Tvrtka koja pruža pristup internetu i drugim računalnim informacijskim mrežama pomoću svojih poslužitelja.
IT (Information Technology—informacijska tehnologija)	Široka tema koja se bavi svim aspektima upravljanja i obrade informacija, posebice unutar velike organizacije ili tvrtke.
Cijev	Cijev ili oplata koja se obično stavlja u kanal s telekomunikacijskim kabelima i zakopava.
Kineski zidovi	Informacijske zapreke koje se postavljaju unutar tvrtke ili organizacije da bi se spriječio pristup neobjavljenim informacijama koje bi mogle utjecati na donošenje nečijih odluka.
Kolokacija	Kolokacija omogućuje drugim operatorima da prema određenim uvjetima postave svoju opremu unutar T-Comovih tehničkih prostora, a može se koristiti za ULL ili međusobno povezivanje. Grupa nudi razne kolokacijske usluge (unutarnje, vanjske, na daljinu) kao preduvjet za potpuni pristup izdvojenim lokalnim petljama ili zajednički pristup.
Komutirane govorne usluge	Odnosi se na tradicionalne govorne usluge koje se pružaju preko javne komutirane telefonske mreže.
Korisnik	Fizička ili pravna osoba koja ima ugovor za neke ili sve telekomunikacijske usluge Grupe.
LAN (Local Area Network—lokalna mreža)	Računalna mreža koja pokriva malo geografsko područje, poput jedne kuće ili ureda.
Mbps (Megabits per second—megabita u sekundi)	Megabit u sekundi, mjera brzine u prijenosu digitalnog signala koja se izražava u milijunima bitova u sekundi.
MHz (megahertzi)	Mjera za frekvenciju. Jedan MHz odgovara 1.000.000 krugova u sekundi.

MMS (Multimedia Messaging Service—usluga slanja multimedijalnih poruka)	Standard koji je definiran za uporabu u naprednim bežičnim terminalima koji korisnicima omogućuje slanje i primanje poruka koje sadrže različite vrste multimedijalnih sadržaja, poput slika, audio i video isječaka sa zakašnjelim prijenosom.
MOU (Minutes of Usage—minute korištenja)	Obično se koristi za opis prosječnih minuta aktivne mjesečne korisničke uporabe.
MPLS (Multi Protocol Label Switching—višeprotokolno komutiranje temeljem oznaka)	Mehanizam za prijenos podataka koji postupno zamjenjuje ATM i „Frame Relay” usluge. Iako su osnovne tehnologije i protokoli različiti, i MPLS i ATM pružaju uslugu koja je usmjerena na povezivanje za prijenos podataka preko računalnih mreža.
MSP (mali i srednji poduzetnici)	Mali i srednji poduzetnici obično se definiraju kao poduzeća koja imaju prihode ili broj zaposlenika unutar određenih omjera.
Multimedija	Komunikacija u kojoj se koristi bilo koji spoj raznih medija, a može obuhvaćati tekst, govor, glazbu, slike, animaciju i video.
MVNO-i (Mobile Network Virtual Operator—pokretni virtualni mrežni operator)	MVNO je tvrtka koja nudi usluge u pokretnim telekomunikacijama, ali koja ne posjeduje infrastrukturu koja prati ponudu tih usluga.
Najviša cijena za roaming	Ograničenje iznosa koji operatori u pokretnoj telefoniji mogu računati za usluge međunarodnog roaminga. EU Komisija nedavno je definirala nove najviše cijene za roaming za korisnike koji koriste roaming unutar EU.
NGN (Next Generation Networks—Mreže sljedeće generacije)	Širok termin koji se koristi za opis nekih glavnih arhitektonskih evolucija u telekomunikacijskim jezgrenim i pristupnim mrežama koje će se koristiti sljedećih 5 do 10 godina. Osnovna je ideja u pozadini NGN-a da jedna mreža prenosi sve informacije i usluge (govor, podatke i sve oblike medija poput videa). NGN-ovi obično se grade oko internetskog protokola, i stoga se termin „IP u svim svojim segmentima” katkad koristi i za opis prelaska na NGN.
NMT (Nordic Mobile Telephony—Analogna mobilna mreža prve generacije)	NMT bio je prvi potpuno automatski pokretni telefonski sustav. Radi na dva različita frekvencijska pojasa: NMT 900 i NMT 450. Uglavnom je zamijenjen uvođenjem GSM-a.
NP (Number Portability—prenosivost broja)	Usluga koja korisnicima omogućuje prelazak s jednog ovlaštenog davatelja usluge na drugog bez mijenjanja svojeg telefonskog broja.
NRA (National Regulatory Authority—Hrvatska agencija za telekomunikacije, HAT)	Hrvatska agencija za telekomunikacije, nacionalno autonomno i neovisno tijelo koje je odgovorno za propise i druge djelatnosti u području telekomunikacija i radijskih komunikacija u Hrvatskoj.

Odljev korisnika	Deaktivacije korisnika. Stopa odljeva korisnika računa se na mjesečnoj osnovi: broj deaktivacija podijeli se sa zbrojem korisnika na početku razdoblja (BoP) i polovicom bruto zbrojeva u tom razdoblju (GA) (Stopa odljeva = deaktivacije/ (BoP + GA/2)). Polugodišnja ili godišnja vrijednost ponderirani je prosjek mjesečnih iznosa.
Optički kabel	Kabel koji je napravljen od fiberglasa koji prenosi signale kao pulsirajuće svjetlo.
Post-paid	Post-paid odnosi se na obračunski sustav u kojem se korisniku daje ugovoreni kratkoročni (mjesečni) platežni iznos, a na kraju tog razdoblja korisnik dobiva račun i mora platiti pružene usluge. Za uporabu post-paid usluge korisnik obično mora sklopiti ugovor s davateljem usluge.
POTS (Plain Old Telecommunications System—običan, analogni telefonski priključak)	Termin koji opisuje govornu telefonsku uslugu koja ostaje osnovni oblik usluge povezivanja u telefonsku mrežu za privatne i poslovne korisnike.
Pre-paid	Pre-paid odnosi se na uslugu za koju korisnik plaća unaprijed, da bi dobio određeni platežni iznos, a zatim tu uslugu može koristiti sve dok platežni iznos ne dođe na nulu. Za uporabu pre-paid usluge korisnik obično ne mora sklopiti ugovor s davateljem usluge.
Pretplatnik	Fizička ili pravna osoba koja se pretplaćuje na pre-paid ili post-paid usluge (sa ili bez ugovorene mjesečne naknade) pokretne telefonije Grupe koje pruža T-Mobile.
Privatna mreža	Prostor za adresu s kojeg računala mogu dobiti adrese (n.pr. IP adrese za IP VPN usluge) za komunikaciju s drugim računalnim sredstvima na internoj (neinternetskoj) mreži, ali ne izravno s internetom.
PSTN (Public Switched Telephone Network—javna komutirana telefonska mreža)	Međunarodni telefonski sustav koji se temelji na bakrenim žicama koje prenose analogan govor i analogne podatke. Suprotan je novijim telefonskim mrežama koje se temelje na digitalnim tehnologijama, poput ISDN-a.
RIO (Reference Interconnection Offer—standardne ponude pristupa mreži i međusobnog povezivanja)	Ponuda Grupe u kojoj se definiraju sve cijene, ugovorne odredbe i uvjeti prema kojima Grupa nudi usluge međusobnog povezivanja.
Roaming	Usluga pomoću koje pretplatnici pokretne telefonije mogu ostvarivati i primati govorne pozive, primati i slati podatke ili poruke ili pristupiti drugim uslugama kada putuju izvan svoje domaće mreže.
RUO (Reference Unbundling Offer—standardna ponuda za uslugu pristupa izdvojenoj petlji)	Ponuda Grupe koja propisuje cijenu prema kojoj Grupa mora ponuditi ULL usluge drugim ovlaštenim davateljima usluge.
SDH (Synchronous optical networking—sinkronizirano optičko umrežavanje)	Sinkronizirano optičko umrežavanje metoda je prenošenja digitalnih informacija pomoću lasera ili svjetlećih dioda (LED-ova) preko optičkog kabela.

SMS (Short Message Service—usluga slanja kratkih poruka)	Protokol koji koristi GSM tehnologiju za prijenos tekstualnih poruka do 160 znakova.
Strani korisnici roaminga	Pretplatnici stranih mreža pokretne telefonije koji svoje pokretne telefone koriste u Hrvatskoj.
TDM (Time-Domain Multiplexing—vremensko multipleksiranje)	TDM je vrsta multiplexinga u kojoj se dva ili više signala ili tokova bita očigledno istodobno prenose kao podkanali u jednom komunikacijskom kanalu, ali s fizičkom izmjenom na kanalu.
Telex	Komunikacijski sustav koji se sastoji od telepisača koji su povezani s telefonskom mrežom da bi slali ili primali signale.
Triple play (integrirana ponuda govornih, podatkovnih i multimedijalnih usluga)	Pružanje nekoliko različitih usluga na komercijalan, ali i tehnološki objedinjen način. Primjerice, pružanje usluge pristupa internetu, govornih usluga i IPTV-a preko ADSL veze.
ULL (Unbundling of the local loop—izdvajanje lokalne petlje)	Proces koji omogućuje višestrukim lokalnim i nacionalnim operatorima za telekomunikacije da iskoriste veze između središnje telefonske centrale i prostora korisnika. Zbog potpunog pristupa lokalnoj petlji operatori mogu koristiti cijeli frekvencijski spektar lokalne petlje za pružanje usluge krajnjim korisnicima. Zbog zajedničkog pristupa lokalnoj petlji operatori mogu koristiti frekvencijski spektar iznad govornog pojasa ULL-a.
UMTS (Universal Mobile Telecommunications System)—Univerzalni sustav mobilne telefonije treće generacije)	Standard treće generacije širokopojasnih pokretnih komunikacija. UMTS koristi višestruki pristup pomoću kodne podjele ili CDMA. UMTS sustav nudi pokretnu telefoniju, usluge slanja kratkih poruka, bežični pristup internetu i druge multimedijalne usluge na većim brzinama od nadgradnji GSM sustava poput GPRS-a i EDGE-a.
VAS (Value-Added Service—usluga s dodanom vrijednosti)	Termin koji se koristi za neke usluge osim standardnih govornih poziva. Usluge s dodanom vrijednosti daju sami mrežni operatori ili davatelji usluga s dodanom vrijednosti kao treća stranka (VASP).
VDSL2	Najnoviji i najnapredniji standard DSL širokopojasnih bežičnih komunikacija. Koristi postojeću infrastrukturu bakrenih žica koje su izvorno korištene za POTS usluge, no njegova uporaba traži nadgradnju optičke mreže izvan središnjih ureda na ulične ormariće ili zgrade.
VOD (Video on Demand—video na zahtjev)	Sustav pomoću kojeg korisnici mogu odabrati i gledati video sadržaj preko mreže kao dio interaktivnog televizijskog sustava.
VoIP (Voice over Internet Protocol—internetska telefonija)	Internetska televizija na kojoj se govorni promet prenosi preko internetskog protokola, a ne komutacijske mreže.
VPN (Virtual Private Network—virtualna privatna mreža)	Mreža koja koristi zajedničku telekomunikacijsku infrastrukturu, ali djeluje kao sigurna privatna mreža.

Zakupljeni vodovi	Govorni i podatkovni sklopovi koji su iznajmljeni u svrhu povezivanja dvaju ili više lokacija za isključivu uporabu pretplatnika.
WiMax	Worldwide Interoperability for Microwave Access (globalna interoperabilnost za mikrovalni pristup) označava niz tehničkih standarda koji se temelje na IEEE 802.16 tehničkim specifikacijama. WiMax bavi se širokopojasnim pristupom internetu daleko udaljenih točaka ili višestrukih točaka.
X25	Protokol za komunikacijske usluge pomoću komutirane paketne mreže.

Izjava na temelju hrvatskog zakona o tržištu vrijednosnih papira

„Prema našem uvjerenju i u skladu sa svim našim saznanjima i podacima kojima raspolažemo, izjavljujemo da svi podaci iz ovog prospekta čine cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Društva, prava sadržana u vrijednosnim papirima na koje se odnose te da činjenice koje bi mogle utjecati na potpunost i istinitost ovog prospekta nisu izostavljene“.

PRODAVATELJ DIONICA
Vlada Republike Hrvatske
Markov trg 2
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska

DRUŠTVO
HT-Hrvatske telekomunikacije d.d.
Savska Cesta 32
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska

JEDINI GLOBALNI KOORDINATOR I VODITELJ KNJIGE UPISA
JPMorgan Securities Ltd
10 Aldermanbury
London EC2V 7RF
Ujedinjena Kraljevina

DOMAĆI AGENTI PONUDE	
Erste & Steiermärkische Bank d.d. Jadranski trg 3/a 51 000 Rijeka Republika Hrvatska	Hrvatska poštanska banka d.d. Jurišićeva 4 10 000 Zagreb Republika Hrvatska

PRAVNI SAVJETNICI DRUŠTVA	
<i>s obzirom na hrvatsko pravo:</i> Cirkveni & partneri, odvjetničko društvo Radićeva 27 10 000 Zagreb Republika Hrvatska	<i>s obzirom na englesko i američko pravo:</i> Baker & McKenzie LLP 100 New Bridge Street London EC4V 6JA Ujedinjena Kraljevina

PRAVNI SAVJETNICI PRODAVATELJA DIONICA
Marković & Plišo
Smičiklasova
10 000 Zagreb
Republika Hrvatska

PRAVNI SAVJETNICI AGENATA PONUDE	
<i>s obzirom na hrvatsko pravo:</i> Bogdanović, Dolički & Partneri Miramarska 24 10000 Zagreb Republika Hrvatska	<i>s obzirom na englesko i američko pravo:</i> Freshfields Bruckhaus Deringer 65 Fleet Street London EC4Y 1HS Ujedinjena Kraljevina

REVIZORI DRUŠTVA

Ernst & Young d.o.o.

M. Sachsá 1

10 000 Zagreb

Republika Hrvatska

DEPOZITAR

JPMorgan Chase Bank, N.A.,

4 New York Plaza

13th Floor

New York

New York 10004

Sjedinjene Američke Države

SKRBNIK

Privredna banka Zagreb d.d.

Franje Račkoga 6

10 000 Zagreb

Republika Hrvatska

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

(Ovu smo stranicu namjerno ostavili praznu.)

